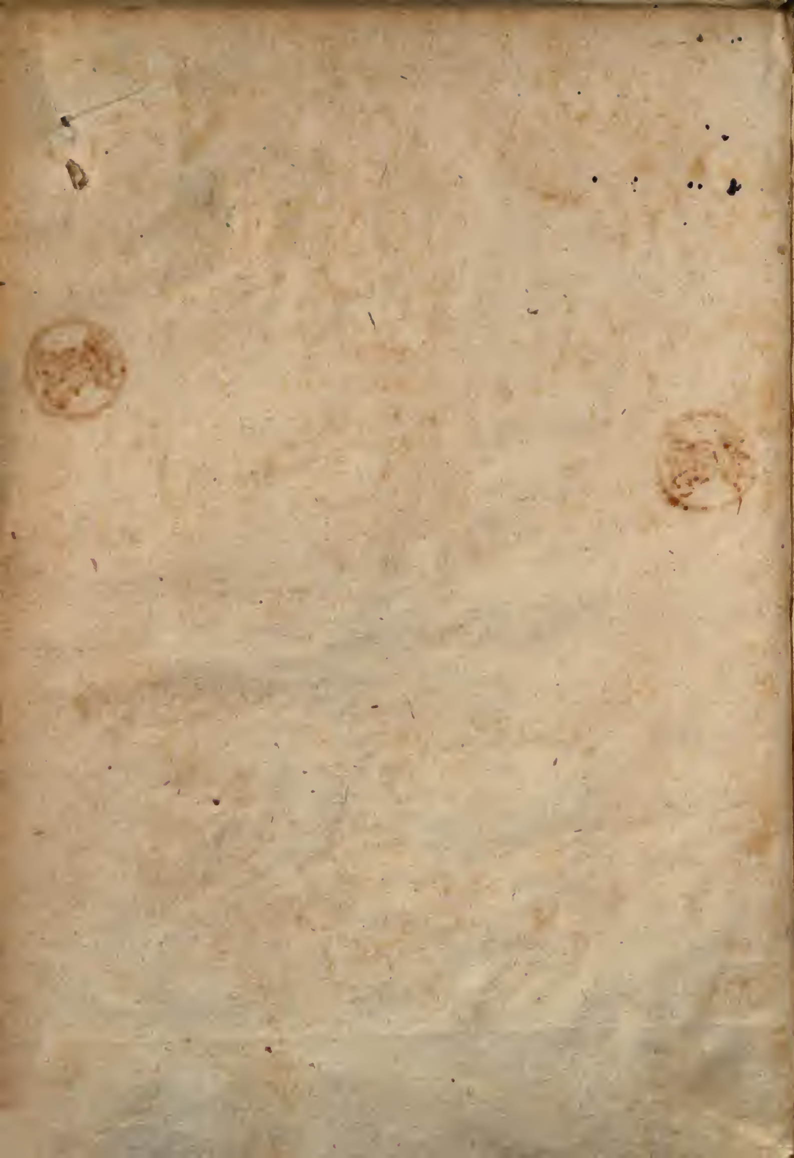

1813

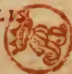

COMMVNES CONCLVSIONES EX QVAESTIONIBVS FEVDALIBVS,

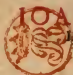
Vſu frequentioribus,

IN QVIBVS FERE TOTA MATERIA FEVDALIS breuiter, & accuratè explicata comprehenditur.

Atque Supremorum Tribunalium Deciſionibus comprobatur.

IOANNE BAPTISTA BILOCTA

I. C. CLARISSIMO, AC PATRICIO BENEVENTANO

AVCTORE.

ACCESSERVNT ALIQVOT IVRIS RESPONSA SCIPIONIS BILOCTÆ Iuriſconſulti Celeberrimi.

OPVS MIRA ERVDITIONE, ATQVE INDICIBVS LOCVPLETISSIMIS ornatum, & nunc primum typis demandatum.

CVM ADDITIONIBVS, ET PRIVILEGIO.

NEAPOLI, Excudebat Robertus Mollus MDCXXXVII.

SVMPTIBVS IO. DOMINICI MONTANARII.

FACVLTAS ECCLESIASTICA.

Supradictas feudales conclusiones doctissimi viri Domini Ioan. Baptistæ Biloctæ perlegimus, & dignas prælo iudicauimus, cum contineant sanam, & perutilem doctrinam, & nil contra fidem, vel bonos mores. Neap. die 20. Februarij 1636.

Io. Vincentius Iuuenis Cimiliarcha, & Canonicus deputatus.

Ioseph Giannettasius Canonicus deputatus.

Imprimatur.

Felix Tamburellus Vicarius Generalis.

Excellentiſſime Princeps,

Feudalis iuris peritiam, doctiſſimè quidem, ſed laconicè, & in multis ſubobſcurè ab interpretibus vetuſtioribus traditam, oportuit ſequentibus ſæculis latius à recentioribus elucidari; Verum tamen iſti & multi fuere, & quamplura ſerioſius ita ſcripſere, vt legentes aliquando, præſertim tyrones, nimia temporis iactura grauarentur. Hinc legum eruditione inſignis, nec minus generis nobilitate, omniumq; virtutum laude ornatiſſimus, Ioannes Baptiſta Bilocta, ferè apum induſtriam æmulatus, in ampliſſimis Feudiſtarum campis pulcherrimos flores obſeruans, & ex illis mella decerpens, centum perutiles, & in praxi frequentiores feudales concluſiones breuiter, & concinnè elimauit; quas iuſſionibus tuis obediens, legi, & perlegi, nihilque reſpuendum offendi; quin potius, vt in foro, & in ſcholis præ manibus habeantur, proindeque prælo tradantur digniſſimas eſſe dijudico. Vale 2. idus Martij 1636.

Excellentiæ tuæ

ſeruus deditiſsimus
Scipio Theodorus.

VT mandatum mihi ab E. V. cenſuræ munus explerem, concluſiones feudales Ioan. Baptiſtæ Biloctæ pari generis nobilitate, ac iuris, præcipuè feudorum, eminentia, conſpicui, libenter legi, tum auidiſſimè relegi, captus grauitate materiæ, dexteritate tractationis, claritate explicationis, perpenſo ingenij acumine, ac iudicio, in eligendis, legendiſque, ac conſtringendis, è tam vaſto feudorum, Feudiſtarumque campo, tot nitidis, odoratiſque floribus extricandis, redigendiſque ad perfectam εὐταξίαν, tot quæſtionibus, adeo hucuſque ſalebroſis, & dubijs; Materia quidem non omnibus peruia; vtpotè feudalis, quam iure meritò ſibi noſtrates vendicant; meritò ſibi tractandam ſumpſit Bilocta, ſequēs maiorum ſuorum veſtigia, veluti hæreditariam; Quamobrem teſtor, nedum in opere hoc nihil me reperiſſe, quod impediat publici iuris fieri, quin potius quàmceleriter typis committendum publico, priuatoque beneficio, ſemper à Iuriſprudentiæ ſectatoribus, præſertim in foro verſantibus, veluti feudale enchiridion præ manibus habendum, ni ſecus iubeat E. V. cui perennem exopto felicitatem. Neap. die 4. Iunij 1636.

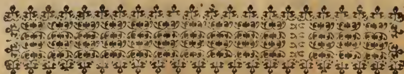
Excellentiæ Veſtræ

addictiſsimus cliens
Cæſar Brancaſi.

Imprimatur.

Tapia Reg. Montaluus Reg. Brancia Reg. Zufia Reg. Caſanate Regens.

Prouiſum per ſuam Excellentiam Neap. die 16. Iunii 1636.
Lombardus.

AVGVSTISSIMO PHILIPPO QVARTO AVSTRIACO, REGI CATHOLICO, Hiſpaniarum, vtriuſque Siciliæ, &c. Noui Orbis Monarchæ.

Oſthumum opus typis commendaturus (Auguſtiſſime Rex) non leui grauabar animi moleſtia, in ſcriptis mortui genitoris, & gentilis peruoluendis, ſeligendis, ac diſponendis; præſertim quod viderem deſolatum opus parentes ſuos deſiderare, qui ipſum ab Ariſtarchis, & Zoilis vindicarent; ſed cum tandem eo prope in finem redacto, Typographus à me Epiſtolam dedicatoriam poſtulaſſet; hilaritas mœrorem eiecit: Dignoui enim opus hoc Auguſtiſſimo nomini tuo omni iure conſecrandum eſſe, cui videlicet & prædeceſſoribus Regibus immortalis recordationis PHILIPPO III. genitori, & PHILIPPO II. auo, auctores huius voluminis fideliter inſeruierunt, Reipublicæ fræna tractando, ſicuti aliàs ſub eodem PHILIPPO II. Ioannes Camillus meus patruus magnus,& ſub FERDINANDO, & ALPHONSO Aragoneis Regibus, Petrus, & Marinus, maiores, gentileſque mei, Iuriſconſulti doctiſſimi ad ſuprema huius Regni auditoria conuocati, domi, foriſque publicam rem feliciter geſſerunt. Cùm igitur hoc opus, alioquin triſte, quia poſthumum, in lucem proditurum, lucem tui glorioſi nominis iure meritò obtineat, ac ſub tuis feliciſſimis auſpicijs foras exire mereatur, libenter profecto publico vſui ipſum trado, ab omnibus infortunijs ſecuriſſimum, ac ab omni naufragio tutum, ſub tuæ incomparabilis Monarchię tutela, ſub qua, ſicuti operis auctores felicitatem ſunt ſemper adepti, ita hoc opus immortalitatem conſequuturum eſſe ſpero; Atque, vt ma-

iorum veſtigijs inſiſterem, quam potui maximam in legalem diſciplinam operam contuli, vt in tuæ Maieſtatis (Rex Inuictiſſime) obſequio, & in tuæ Monarchiæ famulatu quoad mea tenuitas fert, me, meaque omnia impenderem; & dum D. O. M. vt te, tuumque Imperium Catholicæ Religionis bono feliciter ſecundet exoro, à tua liberaliſſima humanitate, vt ignoſcas animi affectum, quem tibi addictiſſimus ſeruus in hac pagella rudi calamo explicaui, humiliter expoſco. Neapoli vj. Kalend. Maij MDCXXXVII.

Sacræ Regiæ Maieſtati Tuæ

Humillimus ſeruus

Octauius Bilotta.

CONCLVSIONVM ARGVMENTA

1
Feudatarius vtrum de fructibus feudi disponere possit sine assensu.

2
Patri an competat commoditas fructuũ in feudo filij.

3
De dote de paragio quid, & quanta sit.

4
Filia secundogenita in capillis an excludat à successione feudorum filiam primogenitam nuptam.

5
Filius vtrum possit repudiare allodium, & retinere feudum.

6
In refutatione quando requiratur assensus, & an refutatio debeat cadere in speciale nomen contractus, & an valeat si sit pactionata.

7
Refutatio, seu retrocessio vtilis dominij an fieri possit inuito domino.

8
Differentiæ succedendi in feudo ex pacto, & prouidentia hæreditario, & in feudo ex pacto, & prouidentia non hæreditario.

9
Fructus feudi aperti, ad quem spectent, ad dominum, ad agnatum, vel ad hæredem in allodio.

10
De excadentialibus, & demanialibus feudorum, & eorum differentijs, & num concedi possint sine assensu.

11
Quo pacto fiat contributio pro soluendis oneribus hæreditarijs inter hæredem in feudo, & hæredem in allodio.

12
Feudo legato, aut donato sine assensu, quo casu non transit, an debeatur saltim illius æstimatio.

13
Quæ actiones competant pro paragio, & pro vita militia.

14
Vita militia quæ, & quanta sit, & quibus debeatur.

15
Vita militia an debeatur fratribus per secundogenitum succedentem in feudis primogeniti, & sic an debeatur in linea transuersali.

16
Quæ sint onera feudi, & onera feudatarij.

17
Adoha quid, & quanta sit.

18
Releuium quid, & quantum sit, & in quibus casibus debeatur.

19
Ius prothomiseos an habeat locum in feudis.

20
Actio ad feudum, an reputetur sicut feudum ipsum.

21
Feudales causę, coram quibus Iudicibus agitandæ.

22
De successione lineæ descendentis in feudis.

23
De successione lineæ collateralis in feudis.

24
De successione lineæ ascendentis in feudis.

25
De successione fratrum in feudis.

26
De reuocatione alienationis vigore constit. Constitutionem diuæ memoriæ.

Feu-

27
Feudum hæreditarium in qua summa, & quantitate possit grauari per testatorem.

28
De prælatione Vniuersitatum ad demanium, quando venduntur.

29
De assensu in alienatione feudi tituli dignitate decorati, feudi titulati, & feudi magni momenti.

30
Testamentum an sit validum in feudis sine assensu.

31
Præscriptiones an vendicent sibi locum in feudis.

32
Euictio an habeat locum in feudis.

33
Resolutio iuris acceptoris, resoluto iure datoris, an habeat locum in feudis.

34
Exhæredatio an habeat locum in feudis.

35
De tributis, quæ soluuntur Regiæ Curiæ.

36
De sequestro feudi decedentis sine legitima prole.

37
De adiutorio, & subuentione præstandis à vassallis domino.

38
De iuramento fidelitatis, & litteris assecurationis.

39
Assensus an possit impetrari post mortem contrahentium super alienatione, vel obligatione feudi.

40
Assensus an possit impetrari super cessionem iurium, & hypothecæ post mortem contrahentium.

41
De assensu præstando ei, qui successore caret, vel exterus est Regni.

42
Rex an possit alienare demanialia Regni.

43
In promissione de vendendo feudum, an requiratur assensus.

44
De differentijs feudi quaternati recti, quaternati mixti, & plani, & de tabula.

45
Inuestitura quomodo olim fiebat, & quomodo fiat hodie.

46
Separatio bonorum an habeat locum in feudis.

47
De hypotheca contrahenda super feudo, & de prælatione creditorum in pretio feudi.

48
Inuentarium an iuuet in feudis.

49
De differentijs feudorum, & officiorum.

50
De clausula decreti irritantis, & annullatiui.

51
De præsumptione feudi, & allodij.

52
Alienatio feudi ex pacto non hæreditarij, & antiqui, quomodo à filijs, & agnatis reuocari possit.

53
De priuilegijs dotium Neapolitanarum, vigore assensus taciti.

54
Alienans feudum sine assensu, an illud amittat, si non est sequuta traditio.

55
Assensus domini, cũ sit gratia, an debeat de necessitate concedi in casibus non prohibitis.

56
Alienans feudum sine assensu, & reemẽs incontinenti, an illud amittat.

57
A feudo ad emphyteusim, & è contra, an valeat argumentum.

58
Regalia an, & quando veniant in generali concessione.

Ius

59
Ius accrescēdi an habeat locum in contractu feudali.

60
In venditione, seu adiudicatione feudi facienda creditori cum assensu, an requiratur nouus assensus.

61
De natura feudi,& eius derogatione.

62
Accessoria ad feudum an reputētur feudalia.

63
Vtile per inutile an vitieturin feudis.

64
De clausulis ad habendum,vendendum, tenendum, disponendum, in perpetuum,& similibus, quid importent in inuestituris.

65
Clerici, Monaci, & Milites Hierosolymitani an sint capaces feudis.

66
Feudales causæ per quæ iura decidi debeant.

67
Compromissum an possit fieri super feudis sine assensu.

68
Emens feudum sine assensu, quo casu emptio est nulla, an agat de euictione contra venditorem.

69
An feuda veniant in petitione hæreditatis.

70
Feudum hæreditarium, & feudum ex pacto, & prouidentia non hæreditarium,quibus clausulis concipiantur.

71
An feuda veniantin confiscatione.

72
Ius patronatus an infeudari possit, & an transeat in dominum, confiscato feudo.

73
De feudo empto communi pecunia.

74
De feudo ligio.

75
Feuda in Regno an præsumantur de iure Francorum.

76
Feudum vtrum dari possit in dotem sine assensu.

77
Instantia an transeat in singularem successorem in feudis,quanto tempore duret,& an cedi possit sine assensu.

78
De feudo franco.

79
Filij naturales adoptiui,& legitimati, an succedant in feudis.

80
Dominus an teneatur reinuestire agnatum de feudo aperto.

81
Euictio an habeat locum in feudis.

82
Assensus an requiratur, quando est concessa potestas alienandi feudum.

83
Minor ætas quæ sit de iure feudorum, & de iure Regni.

84
Dos de paragio an transmittatur ante nubilem ætatem.

85
Procurator generalis an possit obligare feudum.

86
Ius superueniens an habeat locum in feudis.

87
Exteri Regni qui dicantur in casu assensus legis super dotibus Neapolitan. de quo in conclus. 53. & in casu alienationis feudorum per exteros faciēdæ,de qua in conclus.41.

88
Assensus an possit probari per testes.

89
Refutatio reseruato vsufructu, an fieri possit cum assensu Proregis.

90
Seruitus an possit imponi super feudo, sine assensu.

De

91
De rebus reddititijs feudo.
92
An vassalli teneantur seruire extra Regnum.
93
Const. Regni an habeant locum in feudis planis,& de tabula.
94
De feudo concesso cum seruitio indeterminato.
95
Vassalli burgenses an possint alienari inuiti.
96
Feuda existentia intra territorium huius Fidelissimæ Ciuitatis Neap. an subiaceant dispositioni consuetud. eiusdem Ciuitatis, quæ disponunt de bonis inibi existentibus.
97
Mora in maritandis sororibus, an operetur illarum masculiationem in feudis.
98
In taxatione vitæ militiæ, & paragij an sit deducenda adoha.
99
Assensus nil de nouo inducit regulariter, sed tantum tollit obstaculum.
100
In feudalibus non fit extensio in materia assensus.

CONSILIORVM ARGVMENTA.

1
PActum de futura successione, quamuis stipulatione vallatum, est inualidum, etiam inter fratres, & an iuramento firmetur.
2
Transactio an Vniuersitate facta, quibus concurrentibus iudicetur valida.
3
Bona reddititia feudo non sunt feudalia, & in eis succeditur sicuti in burgensaticis.
Frater vterinus an succedat in feudis.
4
Venditor ad quæ teneatur ob possessionem rei venditæ non traditam.
5
Pactum retrouendendi ad tempus appositum in re Ecclesiæ vendita non potest per œconomos protogari ad beneficium venditoris.
6
Legatum quando sit compensandum cum portione debita vigore statuti.
7
An in crimine vsurarum possit ex officio procedi.
8
Cessio iurium an possit fieri per creditores, quando eis soluitur de pecunia debitoris ad intellectum l. 1. C. de his, qui in prior. cred. loc. succed.
Specialis obligatio, quãdo generali præferatur, ad intellectum l. licet, C. qui potior. in pign. hab.
9
Compromissum factum de re Vniuersitatis absque decreto Iudicis, quibus cõcurrentibus iudicetur validum, non obstante defectu decreti prædicti.
10
Falsi crimen quomodo probetur, & varia de reuocatione depositionis ab inquisito factæ,& de effectu bonæ famę, & opinionis probatæ.
11
Nobilitas Beneuentana habet potestatem aggregandi alios ad honores nobilitatis, quæ aggregatio omninò dependet ex voluntate Patriciorum, qui si id facere nolunt, cogi non possunt.
12
Legitima diuino, & naturali iure descendentibus debetur, & in eius locum

cum in Regno est subrogata dos de paragio respectu mulierum, quę transmittitur ante nubilem ætatē ad quoscunque hæredes, & idem in cons. 13. & 14.

15 Senatusconsultus Macedon. in quibus casibus cesset.

Contractus factus à filiofamil. cum consensu patris, in eiusdem patris beneficium, an sit validus absque decreto Iudicis, ad intellectum pragm. Regni ad Macedonianum.

AD

AD OCTAVIVM BILOCTAM I. C. AVCTORIS FILIVM,

Qui posthuma patris opera in lucem edit.

IACOBVS CAPYCIVS GALEOTA I. C.

QVæ patrius labor ingenij monumenta peregit,
Nunquam letheos præter itura lacus,
Posthuma dum lucem vt videant, Solemque laboras,
Dat pietas nato vincere posse patrem:
Namque illi æternùm, vitam, nomenque perennas,
Si tibi mortales præbuit ille dies.

Ad eundem.

IOANNES THOMAS TIRONVS I. C.

QVòd decora ingenij, & dextræ monumenta paterna,
OCTAVI, famæ ad lumina spontè trahis.
Laudibus anne patris, venturo an consulis orbi?
Te pietas celebrem reddat, an orbis amor?

IO. BAPTISTAE BILOCTAE

I.C. NEAP. PATRICII BEN. ANTIQVI ORD. PATRONI CAVSARVM INSIGNIS. IAM REGII TRIBVNALIS CAMPANEÆ GENERALIS PRAEFECTI INTEGERRIMI.

COMMVNIVM CONCLVSIONVM

Ex Quęstionibus Feudalibus vsu frequentioribus, præcipuè in Regno Neap.

CENTVRIA PRIMA.

SVMMARIVM.

1 *VAssallus potest disponere tàm in vita, quàm in vltima voluntate de fructibus feudi sine assensu, tanquam de re burgensatica.*

2 *Fructus feudi possunt locari in perpetuum, & id quomodo intelligatur.*

3 *Andreæ de Isernia, & Bartholomæi Camerarij feudalis scientiæ Principum encomia.*

4 *Locatio totius corporis feudi fieri non potest sine assensu.*

5 *Contractus omnes super feudis prohibiti sunt sine assensu, & in specie locatio.*

6 *Feudum potest locari sine assensu per quinquenniũ, & infra, sed non vltra.*

7 *In conductorem feudi transit vsus iurisdictionis, & omnis alia commoditas percipiendi fructus licet non iurisdictio, quæ remanet penes locatorem feudatarium.*

8 *Locatio feudi per septennium fieri minimè potest, vt opinatus est Liparul.*

9 *Locatio feudi fieri potest etiam per vltimam voluntatem.*

10 *Testator potest grauare hæredem sine assensu, vt quolibet anno in perpetuũ de vino, quod colligitur ex vinea feudali det salmas duas amore Dei.*

11 *Dispositio super fructibus feudi sine assensu, ea ratione valida est, nam censetur facta super fructibus consideratis, vti separatis, vel separandis.*

12 *Super fructibus pendentibus licet non possit fieri executio ad instantiam creditoris sine assensu, potest tamen fieri sequestrum ad hoc, vt exequtioni subiaceat postquam sunt separati.*

13 *Fructus feudi siuè ex contractu siuè ex vltima voluntate alicui debeantur, is non potest eos capere propria auctoritate, sed debet impetere hæredem.*

14 *Exequtio super corpore feudi ad instantiam creditoris sine assensu licet olim fiebat, hodie fieri non potest ob expressam prohibitionem Regiam.*

15 *Fructus feudi, si non sufficiunt pro satifaciendo creditore sine assensu, tunc proceditur ad venditionem feudi in subsidium.*

16 *Io: Vincentij de Anna opinio in Singulari 180. defenditur ab impugnatione Reg. Rouit.*

17 *Quando fit exequtio super fructibus feudi debet relinqui aliqua portio feudatario vt viuere possit, & præstare seruitium Domino.*

18 *Testator potest ordinare multiplicum fructuum, & introituum feudalium, etiam vltra decennium sine assensu.*

ARGVMENTVM.

Feudatarius vtrum de fructibus Feudi disponere posit sine assẽsu.

CONCLVS. PRIMA.

1 DE fructibus feudi potest feudatarius disponere tã in vita, quàm in morte sine assensu. Nam fructus reputantur sicuti res burgensaticæ, & allodiales vti, *Lucas de Penna tradit in l. quicunque la seconda C. de omni agro deserto lib. 10.* sequitur. *Reg. Consil. Fab. de Anna præceptor meus vir quidem doctissimus in consil. 37. & 46. vol. 1.* moti omnes, *per tex. in cap. 1. an agnatus.*

2 Et ideo possunt fructus feudi locari sine assensu etiam in perpetuum, quod intelligitur pro toto tempore, quo feudum erit penès locantem, & eius hæ-

3 redes, sicuti, *in l. Imperialem de probib. feudi alienat. per Frideric. cart. 19. lit. D.* docet BARTHOLOMAEVS CAMERARIVS conciuis meus, iam Locumtenens Magni Camerar. cum Titulo Conseruatoris Regij patrimonij, in almo Gymnasio Neapolitano Feudorum interpres, maximo stipendio conductus; & in feudali peritia omniũ acclamatione primus post ANDREAM DE ISERNIA; Qui Andreas à Sapiẽtibus Regni fuit appellatus Iuris feudorũ Lucerna, Auriga, Parẽs, Princeps, Monarcha, Antistes, & Euangelista in Regno propter eius certam, profundam, & incõparabilem doctrinam, & ideò dixerunt, quòd Isern. opiniones equiparantur opinionibus antiquorum I. C. ità vt nefas sit ab illis discedere, & de eo non id queri an benè dixerit, sed an dixerit.

4 Prædicta procedunt quando locãtur fructus feudi, sed si fieret locatio corporis feudi, tunc obstaret dispositio

5 *Constit. constitutionem diuæ memoriæ*, per quam quicunque contractus super feudis prohibiti sunt sine assensu, & in specie locatio, vt colligitur ex generalitate dictæ constitutionis, & ex §. *excadentias.*

6 Verum est tamen, quod vsu inductum est, vt per quinquennium, & infra etiam sine assensu locetur corpus feudi, quo casu possessio, Dominium, & Iurisdictio remanent penès locato-

7 rem vti, *glos. in dicta constitutione, in 9. col. in verbo locare num. 20.* Sed in conductorem transit vsus tãtùm Iurisdictionis, & omnis alia comoditas ad finem percipiendi fructus, *Ardizon. in*

summa feud,c.17 Camill.de Med.iã Aduocatus doctrina, & eloquentia inter primarios insignis in cõs.147.n.22.nam iurisdictio cũ indiuidua sit, cũ vtili dominio remanet penes locatorẽ, vt diximus,& docet Camer.in l.Imperialẽ fol.98.col.3. lit. Q. quẽ sequitur Camill. de Medic.in loco
8 allegato.Et quãuis Afflict.in l Imperialẽ, col.10. notab.5. quẽ sequitur Liparul. ad Isern. in eadẽ l in 13.notab. col.10. dicant posse fieri locationẽ feudi per septenniũ, ad quod allegant cap.Regis Caroli, quod incipit itẽ statuimus vti,Camer.in d.l.Imperialẽ,f.18.lit B.d. cap.tamen hodie nõ inuenitur, vt testatur Mõtan.in l.Imperialẽ in prin.n.2.de probib.per Frid.& ego etiã perquisiui,& nõ inueni, tamen verior est opinio de quinquẽnio,& hoc iure vtimur
9 Potest etiam vassallus in testamento facere locationẽ fructuũ feudi cui stare debet successor in feudo hæreditario Cõsil.
10 de Ann.cõs.115.n.9.vol.2.& grauare filiũ hęredẽ, vt quolibet anno, de vino ꝙ colligitur ex vinea feudali det salmas duas amore Dei sine assensu Afflict.in d.l.Imperialẽ,n.36. & Capyc.in inuestitura in verbo feudorum fructus f.205. omnes loquentes in feudo hæreditario, nã in feudo ex pacto non hæreditario non potest quis relinquere vnã cãdelã pro anima,ex doctrina Iser.in c.1.§.donare, col.3.qualiter olim poter.feud.alien.vti Capyc. in loco allegato post Bal.c.1.n.8. de success.feud.
11 Ratio in prædictis illa est, nã testator videtur disposuisse de fructibus cõsideratis vti separãdis,qui in totũ sũt allodiales,sicuti separati, & de eis valet dispositio sine assẽsu Camer.in d.l.Imperialem,f.17. lit.T. & V. & f.19. similiter lit.T. & V. quẽ refert,& sequitur Reg.Scipio Rou.vir profundæ doctrinæ,& sũmæ integritatis in prag.4.de feudis nu.45. Sed super fructibus pẽdẽtibus nõ cõsideratis, vti separãdis dispositio sine assẽsu inualida est, sicuti exequutio super illis ad instãtiã creditoris,nã fructus pẽdẽtes tãquã solo cohærentes pars rei,& soli dicũtur,l.fructus pẽdẽtes,ff.de reiuend.cũ alijs cumulatis in dec.290. ꝑ Vincẽt.de Frãc.iã insignẽ Præsidẽ S. C.inter scriptores Regni Celeberrimũ,virũ felicissimũ prole quippequi seminariũ genuit tot Episcoporũ,& Regiorũ ministrorum quorũ superstes Thomas Regius Consil.integgerrimus virtutibus omnibus ornatissimus dignũ tanto genitore se filium præbet.
12 Sed in fructibus pẽdentibus super quibus, nõ põt fieri exequtio ꝑ creditorẽ sine assẽsu,potest fieri sequestrũ,ad hoc,vt postquam sũt separati exequtioni subiaceãt vti Camer.in d.l.Imperialẽ f. 19. lit. D. vbi dicit esse perpetuò mẽti tenendũ ꝙ hoc casu exequutio fit in subsidiũ, quẽ sequtur Reg.de Põt.cõs.26.n.3.vol.2.& tũc nõ cõcedũtur fructus creditori tãquã habẽti ius in re, sed cõceditur illa ꝑceprio fructuũ tñ iure creditoris vti Reg.Rou. in allegata pragm.4.num.73.
13 Et qñ feudatarius tãm in vita;quàm in morte disponit de fructibus feudi sine assẽsu, vt diximus nõ trãsfert in tertiũ ius percipiẽdi illos ꝓpria authoritate, sed is debet impetere hæredẽ ꝓ illorũ cõsequtione,vti Reg.Rou in loco allegato, n.46.
14 An autẽ sicuti per creditorem in actione personali cũ careat assẽsu fit exequtio vigore sequestri in subsidiũ super fructibus pẽdentibus feudi possit fieri etiã sup corpore feudi,animaduertẽdũ est,ꝙ licet hoc fieret tẽporibus antiquis,& immittebatur creditor in possessionẽ feudi ex primo decreto,vt de fructibus sibi satisfieret sicuti testantur duo Regẽtes huius Regni Praclarissimi Io: Antonius Lanarius iam Præses S.C.& Comes Castrisacci in cõs.12. & Io: Frãc. de Põte Marchio Murchoni in cõs.34.n.8. vol.1.Ambo feudorum interpreres, & in Supremo Italicarũ rerũ Cõsilio Senatores emeritiss. Imò ꝙ plus est, exequebatur ipsa iurisdictio,& deputabatur Capitaneus ad exigẽdũ ꝓuentus, vti refert Io:Vinc.de Ann. maximus feudista in sing.180. & talis creditor immissus in possessionẽ corporis feudi poterat nedũ illud retinere, sed ꝑcedere iuris ordine seruato ad vẽditionẽ, vt Præs.de Frãcb. in dec.704.quæ incipit in dec.prima ad quod allegat Iser.et Affl.in cõstit.si quis post litẽ, et Frecc.de subfeud.lib.2.§.pluribus autẽ modis,vers.ex hoc dicto num.56.

Tamẽ per inuictissimũ Carolũ V.Cæsarẽm fuit prohibitũ ne fieret exequtio super corpore feudi ad instãtiã creditoris sine assensu, sic refertur in litteris Re-

gijs anni 1596. relaris à Regente Camillo de Curte doctissimo, ac integerrimo Senatore Supremo Italici Cōsilij, & Pręside S.R.C.Neap. Feudorum interprete acutissimo *in 1. par. diuersorū feudalis, c. multoties concedens, fol. 53.* ibi *a los annos attras, & Præs. de Francb. in d. dec. 704. n. 3.* testatur supradictam prohibitionem fuisse factam per Cæsar. Maiestatem, & hoc à Regentibus audiuisse, licet in scriptis non appareat, & de antiqua obseruātia testatur etiā *in dec. 593. n. 9.* subdēs, ꝙ licet supradicta ꝓhibitio Imperialis non appareat, fuit tñ sēper obseruata, & hodie obseruatur. Et id ꝓpterea fuit postea

15 introductū, vt idēmet *Præs. de Frāch.* testatur in dicta *dec. 704. n. 4.* ꝙ creditor sine asēsu pōt cōpellere debitorē, & eius heredes ad vēdendū feudū in subsidium, quādo cætera bona allodialia non sufficerēt, cū verū sit, ꝙ quotiescūq; super feudo agi potest sine asēsu in subsidiū tm̄ agitur vti ex *Ias. in l. cōmodis, ff. de rei iudic. & Iser. in constit. in aliquibus* docet *Camer.*

16 *in l. Imperialē, fol. 91. lit. M.* Vnde optimè cōcludit *Reg. Rouit. in cōs. 77. lib. 2. in princ. & in prag. 3. de iurisd. inuic. nō turb. n. 15.* minimè fieri posse exequtionē sup corpore feudi ad instātiā creditoris sine asēsu reprobata opin. *Anną in d. sing. 180.* cuius opinio saluari pōt, ꝙppe qui loquutus sit de antiqua obseruātia sui tēporis sublata postea per ordinem imper. vt diximus.

17 Et quotiescūq; exequtio super fructibus feudi fieri permittitur debet relinqui necessaria portio feudatario pro substentatione eius vitæ, & pro præstando seruitio Domino vti *Affli. in cōstit. si quis post litē, n. 9. & Reg. Rouit. in allegato cons. 77. n. 3. et prius in prag. 4. de feudis n. 50. ex theor. Camer. in l. Imperialem, fol. 20. lit. G. cum sequentibus,* & idem tradit *Reg. de Ponte in d. cons. 26. num. 3. vol. 2.*

18 Postremo, vt beuitati consulamus, iuxtà nostrū institutum in his conclusionibus potest testator ordinare multiplicū introituū feudaliū sine asēsu, etiā vltra decem annos, vt latè disputato articulo cōcludit *Reg. Rouit. in d. pragmat. 4. num. 54.* Nam hoc casu testator considerauit illos introitus, & fructus vti separandos, sicuti quando feudatarius disponit, quod fructus percipiendi ex feudo implicentur in emptionem, nam cū talis implicatio fieri minimè possit, nisi post recollectionē, & sic postquam separati fuerint feudatarius cōsiderauit hos fructus nō vti pendentes, sed vti separādos, qui allodialē naturam retinent, & propterea in dicta dispositione non opus est assensu, vti *Reg. Rou. probat in d. num. 54. & cons. de Anna in dicto cons. 46. num. 10.*

SVMMARIVM.

1 *Vsusfructus non competit Patri in feudo filij.*
2 *Fructuum cōmoditas quid sit, & an competat patri super feudo filij.*
3 *Pater tenetur reddere fructus, seu eorum pretium filio; finita patria potestate, quando percepit comoditatem fructuum ex bonis filij.*
4 *Pater tenetur præstare cautionem de reddendo fructus, vel eorum pretium finita patria potestate.*
5 *Fructus, qui percipiuntur ex bonis castrēsibus, seu quasi fiunt bona aduentitia.*
6 *Doctores, qui tenuerunt opinionem affirmatiuam recensetur, & qui negatiuam num. 7.*
8 *Auctor concludit pro opinione negatiua cum DD. Hispanis.*

ARGVMENTVM.

Patri, an competat commoditas fructuum in feudo filij.

CONCLVS. II.

Vm indubitati iuris sit patri nō spectare vsūfructum in feudo filij, *vt Iser. in c. 1. de his, qui feud. dare poss.* quod potest esse Castrense, quasi Castrense, & aduentitium, prout *Iacob. de Beluis. in cap. 2. de duob. fratrib. de nouo benefic. inuest. & Isern. in cap. 1. §. valuasores, qui feud. dare poss.* & etiam

etiam profectitium, vt *Præſ. de Franch. deciſ.* 4. *num.* 8. *& quamuis Aſſl. deciſ.* 183. *n.* 4. dicat quod feudum refutatũ ſit Caſtrenſe ex doctrina *Bald. in l. cum multa C. de bonis, quæ lib. tamen Bald.* loquitur in feudis regalibus, & conceſſionibus Imperialibus, vt aduertit idẽ de *Franch. in d deciſ.* 4. *num.* 14.

Quod procedit in feudo quouis modo quęſito, vt probauit *Reg. Coſtantius Miniſter nunquam ſatis laudatus in l.* 2. *C. de filijs offic. lib.* 12. *nu.* 57. vbi refert rationes, quare patri non queratur vſusfructus in feudo filij.

Dubitari contingit, num patri competat ſaltim illa comoditas fructuum, quæ competere ſolet in allodialibus
2 quando denegatur vſusfructus, & quæ comoditas nil aliud eſt, niſi facultas vtendi, & fruendi fructibus donec du-
3 rat patria poteſtas, qua ſinita tenetur pater illos fructus, ſeu eorum pretium reſtituere filio, & de eis, vel de pretio reddere rationem, & ſic dicuntur fructus fructuũ, *Paul. de Caſtro conſ.* 445. *num.* 7. *lib.* 2. *& Iaſon in l. cùm filius familias nu.* 158. *ff. de legatis* 1. *Arrius Pinell. in ſimili in l.* 1. *C. de bonis ma-*
4 *ternis par.* 2. *num.* 40. quo caſu tenetur pater præſtare cautionem de vtendo, & fruendo ad ſimilitudinem cautionis rerum, quæ vſu conſumuntur, prout idem *Arrius Pinellus loco allegato nu.* 41.

Quæ fructuum comoditas, ex illa ratione patri competit, quando ei denegatur vſusfructus, quoniam fructus, qui perueniunt ex bonis caſtrenſibus,
5 ſeù quaſi mutant naturam, & fiunt bona aduentitia, ita *Borgn. Caualcan. de vſufructu mulieri relicto num.* 181.

Hæc quæſtio eſt valdè controuer-
6 ſa, ſi quidem pro affirmatiua tenuerunt primæ claſſis Doct. *Angelus Aretinus in §.* 1. *inſtit. per quas perſonas nobis acquiritur*, quem refert *Iaſon in l. cum filio familias ff. de legat.* 1. *Bald. & Beluiſ. in cap.* 2. *de fratribus de nouo beneficio inueſtitis*, & ex noſtris, *Loffred. conſ.* 10. *& Præſes de Franch. deciſ.* 10. *num.* 9. qui alios adducit.

Pro cõtraria verò negatiua opinione, quòd non quæratur comoditas fructuum adducuntur multi DD. Hiſpani magnæ authoritatis, vt *Molina de primogen. Hiſpan. lib.* 1. *cap.* 15. *nu.* 33. *Rod. Suarez in quæſt. Maioric. num.* 18. *Gregorius Lopes fulgens ſydus Hiſpaniæ in* 4. *par. tit.* 17. *l.* 5. *in verſ. el Vſufructu in fine. Ioannes à Monteallegre in tract. de exercend. pract. act. lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 66. quibus adſtipulantur nonnulli DD. Itali relati à *Conſil. de Anna conſil.* 51. *num.* 9. *& à Conſil. Io: Andrea Georgio iam meo ſocero, in almo huius Vrbis Gymnaſio Feudorum interpetre acutiſſimo, omniq; ſcientiarum genere pollenti in repetit. feudal. cap.* 40. *nu.* 20. *cum ſequentibus, & poſtremò à Conſil. Filippo Paſchali in tract. de viribus patriæ poteſt. cap.* 3. *num.* 9.

Hæc quæſtio non reperitur deciſa, licet in contingenti caſu aliàs Colla-
8 terale conſilium adheſerit opinioni affirmatiuæ, *Angeli*, vt refert *Præſ. de Franch. deciſ.* 10. *num.* 9. *& deciſ.* 161. *in fine*, vbi dicit etiam, quòd opinio Ludouici Molinæ, de qua ſupra pro negatiua opinione ob auctoritatem talis viri reddidit ſe ipſum pręſidem dubium in ſequendo opinionem Angeli, quã tenuit pro vera Collaterale Conſilium, & quòd opinio Angeli non ſit tuta dixit etiam *Conſiliar. Georg. in lectur. feudal. cap.* 40. *num.* 56 Et hæc opinio negatiua mihi verior videtur, nam ſicuti patri denegatur vſusfructus in feudo filij ne ledatur Dominus in ſuis Iuribus Dominicalibus, pari ratione debet denegari fructuum comoditas, & quælibet adminiſtratio, vt idem *Georg. in d. cap.* 40. *nu.* 46. *in fine.*

Feudatarius enim pro feudo tenetur præſtare fratribus vitam militiam, ſororibus paragiũ, Domino Adoham, adiutoria, & ſeruitium ſiuè perſonale, ſiuè in pecunia ad electionem eiuſdem domini, vti *per Iſern. in cap.* 1. *col.* 2. *nu.* 4. *de cap. qui cur. vend. Capyc. deciſ.* 10. *nu.* 15. *& deciſ.* 32. *in principio Aſſlict.*

decis.265. & 320. vers. non obstat, & in constit. si quis post litem. Debet, etiã ipse feudatarius de feudo, quod ob militiam datum est, *l. cum multa C. de bonis quæ liberis, vti Camerar. in l. Imperial. fol.21. col.3. lit. O.* eius vitam sustentare vt Domino seruire possit, vt *Reg. Rouit. consil.77. nu.3.*

Tot igitur oneribus, & alijs extraordinarijs grauatus ad aliquid patri teneri non debet eo maximè cum Pater nõ fuit cognitus in cõcessione feudi facta filio, vt latiùs diximus *conclus.24.*

SVMMARIVM.

1 *Fęmina regulariter est exclusa à successione feudorum de iure comuni feudorum.*

2 *Fęminæ de iure Regni sunt vocatæ in defectum masculorum.*

5 *Fęminæ sunt exclusæ stantibus masculis, sub conditione dotationis de paragio in feudis hareditarijs.*

4 *Successor in feudo ex pacto non tenetur præstare dotem de paragio sororibus, sed tenetur ad vitam militiam fratribus secundogenitis.*

5 *Paragium nõ est idem, quod legitima, sed ad instar legitimę.*

6 *In paragio, sicuti in legitima non potest apponi onus.*

7 *Paragium regulariter debet esse equiualens legitimæ licet possit esse minus legitima in dotata à Patre in vita.*

8 *Filia dotata à Patre minus legitima potest agere ad supplementum si est enormissimè lesa, nisi renunciauerit suplemento, cum iuramento.*

9 *Paragium potest esse maius legitima, mortuo patre considerata quantitate patrimonij, qualitate coniugum, & numero liberorum.*

10 *Paragium potest accedere vsq; ad virilem portionem quando aliàs condigno viro nubere non posset.*

11 *Paragium super bonis maternis non potest excedere legitimam.*

12 *Paragium ingressarum in monasteriũ est quãtitas solita dari alijs ingressis.*

13 *Paragium filiarum, quæ neq; nubunt, neque monasterium ingrediuntur est equiualens legitimæ.*

14 *Paragium debetur mulieri etiam si nubat sine dote, vel à viro dotetur, vel dotem habuerit ex maritagijs numer. 16.*

15 *Paragium debetur ab vtroque parente per Constitut. Regni, sed per consuetud. Ciuitatis Neap. sufficit quod ab alterutro dotetur.*

ARGVMENTVM.

De Dote de Paragio, quid, & quanta sit.

CONCLVS. III.

1 Fæmina licet regulariter de iure feudorum sit exclusa à successione feudi, vt in §. *ad filias, & §. proles c.1. de grad. success. feud.* propter inhabilitatem sexus ad seruiendũ, vt in tit. *An mutus, vel surdus*, quod limitat *Isern.* in muliere apta pugnæ, vt possit succedere de iure feud. *in c.1. qui feud dare poss. §. hoc autem.*

2 In Regno per *constitutionem in aliquibus*, quę loquitur generaliter, & per *constit. vt de successionibus*, quæ loquitur in feudis tantùm, Fæminæ sunt vocatæ in defectum masculorum, & sic vigore dictarum constit. Fæminæ non dicuntur esclusæ, sed vocatæ, & in certis casibus esclusæ ratione prælationis masculorum. *Molin. de primogen. Hispan. lib.3. cap.5. num.50. vers. sept. conclusio*, quem refert, & sequitur *Reg. de Ponte in tract. de potest. Proregis in Tit. de success. mulier. tit.9. num.27.* & hinc inoleuit illud vulgatum, quòd mulieres in Regno succedunt per dispensationem, *Afflict. decis.330. num.12.* & propterea fæmina monialis non succedit cum dispensatio super vno defectu

non

non extendatur ad aliud. vt *afflict. in loco alleg.*

4 Exclusæ igitur dicuntur fœminæ in Regno stantibus masculis, non tamen simpliciter, sed sub conditione dotationis de paraggio, si versemur in feudo hæreditario, (secus tamen in feudo ex pacto, pro quo successor non tenetur dare paragium sororibus, *Isern. in cap.* 1. *qui success. teneantur* in fine, & in *constitut. Comitibus*) *Minad. in repetit. constit. in aliquibus num.* 41. licet vita militia debeatur in feudo ex pacto per doctrinam *Frecc. de subfeudis fol.* 256. *num.* 3. *allegatam à Camillo de Medicis in consil.* 8. *n.* 25.

5 Hoc paragium per Ius Regni, de quo in dictis *constitut. vbi Isern. & Afflict.* sicut etiam per ius speciale consuetudinis Ciuitatis Neapolis est subrogatum loco portionis legitimæ debitæ filijs de iure naturæ iuxta disposit. *textus in* §. *Aliud quoque capitulum in authentico, vt cum de appellat. cognoscitur*, & licet non sit idem, quòd legitima, vt probat *Neapod. in consuet. si moriat. nu.* 51. est tamen quasi idem ex interpetratione sapientum Regni.

6 Ad instar ergò legitimæ est paragiũ, & ideo sicuti in illa non potest apponi conditio, vel onus *l. omnimodo, & l. quoniam in prioribus C. de inoffic. testamento*; sic etiam nec in paragio, *Reg. de Ponte consil.* 65. *num.* 7. *&* 17. Eadem

7 ratione paragium debet esse æquiualens legitimæ, *Afflict. decis.* 76. Verum est tamen quòd aliquando paragium potest esse minus legitima, & aliquando potest trascendere legitimam, etiã vsque ad virilem portionem.

Minus legitima potest esse quando

8 filia dotatur à patre in uita. Hæc quæstio agitata fuit per *Gramaticum in decis.* 101. *qui nu.* 24. licet inclinare videatur in illam opinionem, vt possit filia dotata minus legitima agere ad supplementum, tamen maior pars Doctorum allegatorum per Gramaticum loquuntur in casu enormissimæ lesionis, aliàs sine enormissima lesione non possit filia conqueri, sicut etiam quando renunciasset legitimæ, & eius supplemento cum iuramento *per tex. in cap. quamuis de pactis in* 6. *vti Gramat. in d. decis. nu.* 57. tradit etiam *Capyc. decis.* 118. *post Iser. in cõst. in aliquibus quæst.* 12. *et Deci. consil.* 26. *&* 611. *Paul. de Castr. consil.* 275. *lib.* 1. *Alex. consil.* 29. *sequitur Reg. Rouit. consil.* 36. *lib.* 2. vbi plenissimè more suo agit vtrum filia dotata à patre minus legitima possit agere ad supplemẽtum, sic etiam minus legitima esse potest paragium, si legitima excedit dotes consuetas dari *Frãc. de Amicis in c.* 1. *de his, qui feudum dare poss. vers. et veniendo ad primum sub num.* 8. *fol.* 164.

Maius legitima potest esse paragiũ

9 mortuo patre, relictis masculis, & fœminis considerata quantitate patrimonij, qualitate coniugũ, & numero liberorũ vti *per tex. in l. quero ff. de iure dotium, & in l. filiæ vbi Bart. ff. de legat.* 3. tradit *Isern. in const. in aliquibus in fine* quem allegat *Afflict. in decis.* 160.

Sic etiam in casu, quo mulier non potest condigno viro nubere dos de paragio potest ascendere vsque ad vi-

10 rilẽ portionem, *Iser. in allegata Const. in vltimo notabili, & Gramat. in d. dec.* 110. *n.* 23. & hęc est cõmunis & recepta opinio in Regno, vt refert *Camil. Salern. in consuetud. si moriatur in verbo paragium.* Sequitur *Reg. de Ponte in allegato cons.* 56. *nu.* 17. *lib.* 1. & in seqq. nomeris pertractat de alijs quæstionibus circa materiam. Eandem opinionem extra Regnũ amplexi fuere, *Muta Siculus decis.* 90. *nu.* 53. *Don Garsia Mastrillus I. C. doctiss. dec.* 48. *in principio, et Fontanell. de pact. nupt. claus.* 5. *glos.* 8. *num.* 36. *in* 1. *par.*

Prędicta limitantur in paragio debito in bonis maternis, in quo strictius

11 proceditur, ita vt non possit excedere legitimam, *Iser. in constit. in aliquibus col.* 12.

Limitatur etiam in paragio ingressarum in monasterium, quod esse potest minus legitima contra opinionẽ *Affl. in*

12 *in decis.*348. tradit *de Franch.in decis.* 64. dicens hoc paragium ingressarum esse quantitatem solitam dari ingressis in illud monasterium, & eum sequtus est *Reg.Rouit.cons.*42. *n.*4.1.*vol.*quod nedum in Regno, sed etiam extra. seruatur, vt testatur *Gaspar Thessaur.quæstio.forens.*60.*num.*16.*et Fontanell. in loco allegato claus.*5.*par.*1.*num.*55.

Filiabus autẽ,quæ neq; nubunt,neq;
13 monasteriũ ingrediuntur debetur hoc paragium equiualens legitima,nec minus, nec vltra, *Neapod. in consuetud.si moriatur nu.*67.

14 Filiæ verò, quæ propter pulchritudinem nubunt, vel à viro dotantur adhuc eis debetur paragium, sicut etiã si dotatæ sint ab alterutro ex parentibus nam ab altero paragium debetur equiualens legitimæ vti *Afflict. in dicta decis.*160.

15 Verum est tamen,quòd vigore constitut.in aliquibus excluditur fœmina à successione paternorum, & maternorũ sub conditione dotationis, & ideò tot debent esse dotationes, quot sunt successiones, quod secus est de iure consuetudinario huius Ciuitatis Neapol. quibus attẽtis sufficit vnica dotatio, vt mulier excludatur ã successione,*Anna allegat.*81.*nu.*6

16 Sic etiam filiæ, quæ dotem habuit ex maritagijs competit paragium in bonis paternis, & maternis ex rationibus,de quibus *Regens Rouitus cons.*36. *nu.*18.*lib.*2.

SVMMARIVM.

1 *Filia secundogenita in capillis excludit secundogenitam nuptam à successione feudorum in viuentibus Iure Frãcorum.*

2 *Filia dotata excluditur à sorore secundogenita in capillis existente ab hæreditate dotantis tantùm, non aliorũ.*

3 *Filia primogenita, si quando nubit protestata est cum cõsensu patris, et cum assensu Regio de non renunciando futuræ successioni, non excluditur à secundogenita in capills.*

4 *Decisio S.C. pro secundogenita in capillis in causa Terræ Amatricis.*

5 *Capitulum Regni emergentium expenditur,et declaratur, in quibus casibus procedat num 6.*

7 *Differentia ponitur inter Fiscum successorem, et priuatum.*

8 *Filia primogenita dotata.vt excludatur à sorore in capillis, opus est, quòd sit dotata in vita patris.*

9 *Decisio Prss.de Frãch.*228.*expenditur, et ab impugnatione nimis subtili Federici Viualdi defenditur.*

10 *Prærogatiua capilli vẽdicat sibi locum, etiam si primogenita non esset sufficienter dotata, quo casu poteŝt agere solùm ad supplementum.*

ARGVMENTVM.

Filia secundogenita in capillis, an excludat à successione Feudorũ filiam primogenitam nuptam,

CONCLVS. IV.

1 Ilia secondogenita in capillis existens; (est enim phrasis cõstitut. *vt de successionibus* significans filiam non nuptam, desumpta à Iure longobardo, *in l.*23.*de success.tit.*14.*in Longobard.*in viuentibus Iure Francorum excludit filiam primogenitam dotatam, & nuptam à successione feudorum vigore supradictæ constitutionis *in* §.*filiæ autem.*

2 Quod procedit,& declaratur,*in eodem* §.*et in pragmat.*1.*de feudis detta la Filingera*, vt excludatur à successione illius

illius tantùm, à quo fuit dotata; non verò ab aliorum successionibus, *Afflict. in d. Const. in 10. notab.*

3 Sed si primogenita nubens expressè potestata sit cum consensu patris, quod per dotationem non intelligit renunciare futuræ successioni, tunc cessat dispositio dictæ constitutionis, & excludit secundogenitam in capillis, vt *Fab. de Anna cons. 8. num. 3. & Reg. de Ponte consil. 10. nu. 27. et cons. 21. n. 39. omnes lib. 1. Cam. de Medic. cons. 61. nu. 20.*

4 Et sic fuit iudicatum in S.C. in successione Terræ Amatricis inter sorores de familia Vitellia, vt testator *Reg. de Ponte in d. consil. 21. n. 33. & d. cons. 10* in quibus scripsit pro primogenita, & *Consil. de Anna*, pro secundogenita, *in d. consil. 8.* pro qua etiam scripsit *Cons. Scipio Theodorus vir vndequaq; doctissimus, & Regius minister integerrimus in allegat. 80.*

5 Et licet prædictis videatur obstare *cap. Regni*, editum per Carolum Tertiū incipiens *emergentiū*, alias incipit *Vniuersis præsētis ordinationis*, in quo prohibentur fraudes, quæ fiebant in dotādis mulieribus ad exclusionem Fisci, vt in casu successionis non dicerentur dotatæ, & succederent non obstante Constitutione.

6 Tamen dictum cap. loquitur in casu quādo Fiscus esset immediatè successor, & in eius fraudem fieret cōtractus, & titulus dolis esset simulatus, & non adesset Regius assensus, de qbus limitationibus *Reg. de Ponte d. cons. 10. nu. 27.*

7 Quare concluditur, quòd protestatio, de qua supra est valida tàm respectu priuati successoris, quàm respectu Fisci regulariter, & ita quoties practicatur, exceptis tamen respectu Fisci supradictis casibus limitatis.

8 Sed vt locum sibi vēdicet hæc prærogatiua capilli, quæ est potentior primogenitura, vt dixit *Petrus de Gregorio de concess. feudi par. 4. quæst. 5. in principio*; opus est quòd primogenita reperiatur dotata ante mortem patris, aliàs enim si post mortem Patris etiam ante aditam hæreditatē dotata, & nupta fuisset cessat prorogatiua, sic *Cumia, Siculus in cap. si aliquem in verbo præcedat num. 2. & Franciscus de Amicis feudorum interpres in repitit. tit. de his, qui feudum dare possunt in. cap. aduertatis fol. 265.*

9 Et quòd hæc prærogatiua capilli locum habeat quando agitur de successione dotantis tantùm fuit alliàs decisū in Regia Camera, vt refert *Præses de Franch. decis. 228.* quam decisionem, defendit nouessimè *Lelius Caputus in repetit. consuetud. si moreatur par. 1. §. 3. fol. 113. nu. 14.* ab impugnatione nimis subtili, & contra communem *Federici Viualdi* in suo vero, vt ipse ait intellectu *Constitut. vt de successionibus in versic. ex Collaterali, & supra allegatæ pragmat. 1. de feudis*, impresso in fine repetitionum *Lelij Caputi ad Consuetudines.*

10 Hæc prærogatiua locum habet etiā si filia non esset sufficiēter dotata, nàm adhuc excluditur à sorore in capillis, poterit tamen agere ad supplementum, vt habetur in dicto *cap. emergentium.* & habet locum in dote etiam non soluta, sed promissa *l. si quis testibus in fine, C. de testib. Isern. de nat. succ. feudi num. 19.*

De cætero non existente Filia in capillis, succedit nupta, *Camill. de Medic. cons. 61. nu. 13. per dictam constitut. vt de successionibus in §. filia.*

SVMMARIVM.

1 *Filius vtrum possit repudiare allodium & retinere feudum Isern. videtur, vtrumq; asserere, & vtrumq; negare, sed conciliatur nu. 4. et 5.*

2 *DD. Feudistæ distinctionis fœdere conati sunt sedare contrarietatem, & Capyc. putauit, quòd Isern. se correxerit, dum contrarium dixit eius, quod primo loco dixerat, quam opinionem impugnat Liparul.*

3 *Alia affertur cōciliatio Loffred. & Cam. quam similiter impugnat Liparul.*

4 Ar-

4 *Ardizon aliam affert distinctionem pro conciliatione contrariatis.*
5 *Liparul. acquiescit distinctioni* Ardizonis *ex doctrina Iacobi de Bleuiso, & aliorum.*
6 *Iacob. de Beluis. loquutus est in feudo ex pacto contra opinionem Afflict. qui propterea male reprehendit decis. S.C. quam defendit Præs. de Franch.*
7 *Referuntur decisiones, ex quibus apparet Iacob. de* Beluis. *loquutũ fuisse in feudo ex pacto et hæc est cõmunis cõclusio.*
8 *Filius non potest retinere feudum ex pacto, & repudiare allodium, quod secus est in agnato.*
9 *Successor in feudo hereditario siuè veniat contra, siuè præter voluntatem defuncti tenetur ad omnia onera, & non potest repudiare allodium, & retinere feudum, & sic pluries fuit iudicatum, & num. 11.*
10 *Refertur opinio Reg. de Curte contraria, & reijcitur.*

ARGVMENTVM

Filius vtrum possit repudiare allodium, & retinere feudum.

CONCLVSVS. V.

1 N filius possit repudiare hęreditatem patris, & retinere feudum ex pacto, & prouidentia antiquũ, fuit controuersa quęstio inter feudistas; siquidem *Isern. in cap. 1. an Agnatus*, qui est magistralis, & topicus textus huius materiæ dixit, quod filius nõ potest repudiare hæreditatem, & feudum retinere, idem *Isern. in cap. 1. de success. feudi §. hoc quoque num. 7. in fine, ibi hæc feuda habens descendentes*, & in alijs locis adductus, *per Liparul. in addit. in dicto cap. 1. an Agnatus in verbo quamquam sit ex pacto in fine col. ibi. & est verũ.* Expresse tenet, quòd filius possit repudiare hæreditatem retento feudo.

2 Conati sunt DD. feudistæ sedare hanc contrarietatem dicentes, quòd *Iser. in dicto cap. 1. an Agnatus*, correxerit se, in alijs dictis in cæteris locis sic *Capyc. in inuestitura in verbo, ex pacto, & prouidentia feudum vers. tertia declaratio, fol. 238. sed Liparul. in loco allegato*, impugnat hanc *Capycij* conciliationem.

3 *Camerar. verò in l. Imperialem fol. 97. 3. col. lit. N.O. ibi quarta species, & Loffred. in d. cap. 1. an Agnatus col. 5. in principio*, ita sedare conati sunt, quòd dum *in cap. 1. de success. feudi*, & in alijs locis adductis *per Liparul. Iser.* dicit nõ oportere filium esse hæredem supplendum est in feudo, de quo est quæstio, & dum *in dicta cap. 1.* an Agnatus tenet, quòd oportet esse hæredem supplendũ est in allodio. Hanc distinctionem similiter reprobat *Liparul. in loco allegat.*

4 *Ardizon. in summa, in titulo de success. feud. §. item quæritur*, conatur sedare hoc modo, quòd si pater moriens ab intestato, vel condito testamento filium instituit in feudo ex pacto, tunc locum habet doctrina *Isern. in dicto cap. 1. an Agnatus, & in cap. filius de cap. qui Curiam vendidit*, vt non possit filius repudiare hæreditatem, & retinere feudum aut pater instituit extraneum, & tunc procedent aliæ doctrinæ *Iser.* vt eo casu possit habere feudum sine allodiali hæreditate, & sic filius dicitur hæres sanguinis, iuxtà *tex. in cap. 1. de nat. success. feudi*; sicut quando esset institutus vel moreretur pater ab intestato esset hæres hæreditatis (hæres enim feudi non potest esse quas, nisi in feudo hæreditario, vt infrà diximus *conclus. 7. Reg. de Ponte cons. 34 nu. 4.*

5 Hunc distinctioni acquiescit *Liparul. loco allegato*, ex opinione Baldi, & *Afflict.*

Aſflicti in dicto cap.an Agnatus, & Iacob.de Beluiſ.ibidem,cuius verba refert *Preſ.de Franch.in d.dec.*1.*n.*16.qui la-
6 tè examinat quæſtionem, concludens, quòd Iacob. de Beluiſ. loquutus eſt in feudo ex pacto contra opinionem, & intelligentiam *Aſflicti in dicto c.*1. *an Agnatus*, qui putauit,quòd Iacobus de Beluiſio loquutus eſt in feudo hereditario,& proptereà in *deciſ.*240. *Aſſl.* dixit malè fuiſſe iudicatū in S.C. quia illi Conſiliarij neſcierunt in profundo pelagi nauigare, actamen *de Franch.in dicta deciſ.*1. *num.*21. reſpondet Afflicto dicens, quòd illi DD. fuerunt optimæ Nautæ,& practici remiges, tenēdo quòd Iacob. de Beluiſio loquutus ſit in feudo ex pacto non hæreditario.

Et quòd *Iacob. de Beluiſ. in loco al-*
7 *legato* loquutus ſit in feudo ex pacto tenet, ex modernioribus *Conſil.Georg. alleg.*20. *num.*34. *& in lecturis feudalibus cap.*46. *num.*27. vbi teſtatur ſic deciſum per Collaterale Conſilium, *& Franc.de Amicis in titul.de his, qui feud.dare poſſunt in cap.faciunt etiam fol.*7. *in fine poſt num.* 10. dicit ab opinione Iacobi de Beluiſio, qui loquutus eſt in feudo ex pacto non eſſe recedendum in iudicando, cùm ſit verior opinio.

Prædictæ diſtinctiones procedūt in
8 filio, ſed ſi ſumus in agnato is poteſt ſemper repudiare hæreditatem, & retinere feudum, cùm ab Agnato non debeatur tanta reuerentia defuncto ſicut à filio, & hinc originem ſumpſit illud vulgatum, quòd Agnatus eſt melioris conditionis,quàm filius,*Iſern.in dicto cap.*1. *an Agnatus*, *& Conſil. de Anna conſil.* 6. Prædicta omnia procedunt in feudo ex pacto non hæreditario.

Sed ſi verſemur in feudo hæredita-
9 rio,ſiuè quis veniat præter volūtatem defuncti, vt eſt caſus in dicta *deciſ.*1.*de Franch.* ſiuè contra voluntatem, prout eſt caſus in *allegatione Georgij* 20. ſemper veniens ad feudum tenetur ratum habere factum defuncti, & procedit *tex. in l. cùm à matre C. de rei vendicat.* ita vt nō poſſit retinere feudum, & repudiare allodium,& ſic multoties fuit deciſum in Collaterali Conſilio, & impoſitum perpetuum ſilentium, vt refert ſupradictus *Georgius* in loco allegato,*Lanarius conſ.*80.*de Ponte conſ.* 13.*& de poteſt.Proreg.tit.*7.§.3.*nu.*21. *Franc. de Amicis in loco ſuperius allegato in verſ.faciunt etiam ad prædicta fol.*27.

10 Contra hāc opinionem inuehit vehementer *Reg.de Curte in eius diuerſorio feudali in cap. incipiente multoties concedens fol.*49 *à tergo num.*62. *prope finem*,qui ex authoritate *gloſſ.in conſt. vt de ſucceſſionibus, et ex Aſflict. deciſ.* 385.*et Capyc.deciſ.*64.*et* 199. & aliorū quamplurium tàm Regnicolarum, quàm exterorum concludit per plures numeros à *num.*62.*vſque ad* 82. quòd non ſolùm in feudo ex pacto, ſed etiam in feudo hæreditario ſucceſſor non tenetur habere ratum factum defuncti,& proptereà non tenetur ad onera quando alius eſt inſtitutus hæres referens *num.* 72. ſic aliàs fuiſſe iudicatum per S.C.& Regiam Cameram in Collaterali Conſilio.

11 Tamen verior eſt opinio affirmatiua,vt in feudo hæreditario,omninò heres ſuccedens, etiam altero inſtituto teneatur ad onera, & ſecundùm hanc opinionem, eſt iudicatum, vt refert *Conſil.Gizzarell. deciſ.* 28.*in fine*, & ſic paſſim iudicatur, & opinio *Reg.de Curte*,fuit in hoc almo Gymnaſio Neapol. diſputata, acuendorum ingeniorum cauſa.

SVMMARIVM.

1 *Refutatio quæ fit proximè immediatè ſucceſſuro,aſſenſu non eget, ſi fiat per contractum, ſecus autem in vltima voluntate.*

2 *Refutatio quæ fit immediatè ſucceſſuro, debet cadere in ſpeciale nomen contractus ſecundùm opinionem aliquorum,quæ impugnatur nu.*3.*et* 4.

5 Re-

5 *Refutatio quæ fit proximè, et immediatè successuro, vt valeat sine assensu, debet esse pura, simplex, nō cōditionata, non pactionata, nec correspectiua.*
6 *Refutatio, quæ fit proximè immediatè successuro pactionata quod valeat ipsa, sed pacta reijciantur quomodo intelligatur.*
7 *Agnato proximè, et immediatè successuro potest etiam obligari feudum sine assensu.*
8 *Refutatio, quæ fit proximè, et immediatè successuro debet registrari in Regia Camera infra quindecim dies.*
9 *Refutatio immediatè successuro, an fieri possit, ex nunc pro tunc, sequuta morte sine assensu; Altercantur interpetres.*
10 *Verior opinio refertur, vt fieri minimè possit sine assensu, ex quo esset refutatio conditionalis.*
11 *Proximitas attenditur tempore, quo fit refutatio, nō autem tempore mortis refutantis.*

ARGVMENTVM.

In refutatione quando requiratur assensus, & an refutatio debeat cadere in speciale nomē contractus, & an valeat si sit pactionata.

CONCLVS. VI.

1 Efutatio, quæ fit agnato proximè immediatè successuro non requirit assensum, si fiat per viam contractus (secus autē si fiat per vltimam voluntatem) *Iser. in constitutione Hac edictali la seconda Camer. in l. Imperialē f.24. lit.S.* cùm nihil aliud sit quàm præuentio futuræ successionis; quod fit refutante abdicando, se de medio per illum actum; constituendo in locum suum immediatum successorem: *idem Camerar. in d.l. Imperialem fol.31.1.col post Isern. in cap.1. de eo, qui finem fecit Agnato*, sequitur *Loffredus in cap.1. §. Titius si de feudo defuncti militis*, ita vt refutatarius habeat omnem comoditatem, & n ihi remaneat penes refutantem *Præs. de Franch. decis. 3. num. 9.*

2 Quæ refutatio, vt valida sit debet cadere in elegans, & speciale nomen contractus, donationis, venditionis, vel permutationis, sic *Reg. Lanar. cons. 85. num. 3.* per doctrinam *Isern.* infra allegandam: ita vt si simpliciter diceretur refuto actus non valeret, *Isern. in cap. 1. §. & si libellus in vers. sed hoc de restitutione; de alienat. feudi pater. et in cap. 1. de eo qui finem fecit Agnato in principio, Camerar. in l. Imperialem fol. 25. col. 2. Loffred. in dicto §. Titius in vers. quia.*

3 Verum est tamen, quòd *Io: Vinc. de Anna in allegat. 97.* defendit acerrimè non opus esse prædictis particularibus verbis quando per equipollentia constaret velle quempiam donare, & refert decisionem Regiæ Cameræ cum interuentu duarum aularum S. C. pro hac sua opinione.

4 Quam opinionem ego veriorem existimo ex adductis etiam per *Cons. Fab. de Anna in cons. 41. num. 15.* vbi multis medijs cōcludit sufficere equipollentia verba dum celebratur contractus aptus ad transferendum dominium, & si titulus adhibetur habetur pro non titulo, & resoluitur in vim refutationis per *tex. in d. §. et si libellus*, ibi non est libellus, sed quasi refutatio; quod tradit etiam *Montan. in l. Imperialem §. si quis infeudatus num. 35. lit. B. fol. 130.* & propterea si vēdatur feudū proximè immediatè successuro non competit huic feudo vendito prælatio pro demanio sicuti quando venderetur alijs, vt latè diximus infra *concl. 28.*

ea

ea ratione nam resoluitur hæc venditio in vim refutationis, & sic aliàs fuit decisum per Reg. Cam. vt refert *Bambacar. in c. beneficium nu. 12. si de feud. defunct. milit.*.

5 Hæc refutatio debet esse pura, simplex, & non pactionata, aliàs non valeret sine assensu, sicut etiã si esset reuocabilis, vel correspectiua, *Reg. de Ponte cons. 12. nu. 15.*

6 Et id quod dicitur, quòd refutatio in immediatè successurũ valet: pacta verò, & conditiones reijciũtur *ex doctrina Iser. in c. 1. §. & si libellus de alienat. feud. paterni*, quẽ sequutus est *Camer. in l. Imperial. f. 30. & 34. col. 1. et 2. vt per Præs. de Franch. dec. 591.* intelligitur de pactis initis extra, & post refutationem, non verò de pactis appositis tẽpore refutationis, de quibus est casus *in d. cons. de Põte 12.* nam hoc casu redditur in totũ nulla refutatio ex indiuiduo volũtatis, *vt Loffred. cons. 3. Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 8. §. 1. nu. 5.*

7 Et Agnato proximè immediatè successuro à fortiori potest obligari feudũ sine assensu *c. 1. §. et si clientulus de alienat. feudi paterni Paris. de redintegrat. feudi cap. 237. n. 8. Reg. de Ponte in loco allegato num. 2.*

8 Et hæc refutatio, quæ fit immediatè successuro debet infrà quindecim dies notificari fisco, vt registretur in quinternionibus Regiæ Cam. pro omni futuro eius interesse aliàs n[illegible] redditur, prout *in pragmat. 20. de feudis, & adest decis. S. C. apud Præs. de Franch. 663.*

9 An autẽ possit fieri refutatio proximè immediatè successuro ex nunc pro tunc sequuta morte, vel in alium casũ, & sic conditionalis *Fab. de Anna cons. 39. in princip. lib. 1. & in cons. 132. nu. 2. lib. 2.* tenuit posse fieri, & esse puram refutationem non conditionalem licet effectus sit translatus post mortẽ iuxtà doctrinam *Baldi, et aliorum in authent. contra rogatum C. ad trebellianum.*

Sed *Reg. Rouit. consil. 59. num. 3. lib. 2.* tenet contrariã opinionem, vt huiusmodi refutatio sit cõditionalis, & ideò

10 fieri nõ posse sine assensu multis rationibus, & authoritatibus, & signanter *Reg. de Pont. cõs. 12. 1. vol. et Cõs. Georg. in allegat. 17. n. 45. et Camilli de Medic. cons. 49. nu. 8.* vbi in additione *Reg. Cõs. Fab. Capyc. Galeota eius gener, et nunc Præs. Reg. Cam. doctiss. et integerrimus.*

11 Proximitas attenditur tẽpore refutationis, quo refutans se aufert de medio per illum actum. *Camerar. in l. Imperialem fol. 20. lit. R* quidquid in contrarium dixerit *Anna de vassallo decrepitæ ætatis n. 142. versic. sed contingit.*

SVMMARIVM.

1 *Feudalis contractus est gestus gratia vtriusq; cùm omnia feuda, regulariter sint concessa cum seruitio determinato, et ideò tanquam contractus vltrocitroq; obligatorius ab altero reuocari non potest, nec inuito domino refutari.*

2 *Feudum cõcessum cum seruitio indeterminato; quo casu debetur seruitium consuetum in regione, potest retrocedi inuito domino.*

3 *Feudum ex pacto, et prouidentia si retrocedatur domino; filij, et agnati possunt reuocare, et admittuntur ad feudum cum distinctione.*

5 *Refutatio et retrocessio vtilis dominij, in casibus in quibus fieri potest, debet fieri domino mediato, et sic Regi, tàm in feudis rectis, quàm in feudis mixtis.*

5 *Refutatio, quæ fit directo domino, non indiget speciali nomine contractus à fortiori, neque indiget assensu, et sic etiam quilibet contractus, qui fit cum directo Domino.*

6 *Refutatio, et retrocessio vtilis dominij, si fiat de consensu vtriusq; tàm Regis, quàm feudatarij, non resoluitur infeudatio.*

ARGVMENTVM.

Refutatio, ſeu retroceſſio vtilis dominij, an fieri poſsit inuito dño.

CONCLVS. VII.

1 FEuda in Regno omnia ſunt conceſſa cum ſeruitio determinato, & ideò feudalis contractus dicitur geſtus gratia vtriuſq; ideſt domini, & Vaſſalli, & ſic vltro, citroq; obligatorius, vt *Bart. & alij in l. iuris gentiũ §. quinimo ff. de pactis, & Clarus de feud. quæſt. 6.* ex quo ſequitur vaſſallũ feudatarium retrocedere vtile dominiũ inuito domino minimè poſſe *Iſer. in l. Imperialem §. & ideo, & §. & ſi libellus de prohibit. feud. alienat. per Frid. vbi Camerar. fol. 20. lit. T.* licet *Afflict. in præludijs feudorum n. 49.* contrarium videatur ſentire, cuius opinio eſt contra comunem.

2 Sin verò feudum eſſet conceſſum cum ſeruitio indeterminato, quo caſu debetur ſeruitium conſuetum in regione attenta natura, & conſuetudine feudi, vt infra *concluſ. 94.* tunc poteſt fieri refutatio, & retroceſſio feudi inuito domino *cap. 1. de vaſſallo, qui contra cõſt. Loth. Iacobin. in inueſtitura feudali fol. 78. nu. 59. in verſic. qui quidem inueſtiti*, ſequitur *Reg. de Curte in 1. par. diuerſorij iuris feudorum c. fin. fol. 88. nu. 36. ibi ſecundus eſt caſus*, & *Camillus de Medic. in conſ. 55. nu. 8.* quidquid in contrarium dixerit diſputandi cauſa; *Franciſcus de Amicis in repetit. cap. 1. de his, qui feud. dare poſſunt in cap. fin. nu. 3. fol. 263.*

3 Prædicta procedunt in feudis hęreditarijs, ſed in feudis ex pacto, & prouidentia antiquis facta refutatione, & retroceſſione domino, poſſunt filij, & aſsignati reuocare cũ diſtinctione, quòd aſsignati ſtatim, & filij poſt mortẽ, *Iſern. in cap. 1. in verſ. ſed olim nu. 56. & 57. de ſucceſſ. feud.* & *nos diximus infra concluſ. 52.*

4 Hæc refutatio, & retroceſſio in feudis nedum rectis, ſed etiã in mixtis, & quaternatis ſecũdùm quid fieri debet, (in caſibus, in quibus fieri poteſt) domino mediato, & ſic Regi, *Camer. in l. Imperialem fol. 73. col. 2.* licet *Iſer. in c. 1. §. poſt refutationem de vaſſall. qui cõtra conſtit. Lothar.* contrarium ſentiat.

5 Et refutatio, quæ fit directo domino ſicuti non indiget aſſenſu, ita nec ſpeciali nomine contractus, *Io: Vinc. de Anna in repetit. cap. 1. de vaſſall. decrep. ætat. nu. 47.* ſicuti in quolibet actu in beneficium curiæ cenſetur præſtitus Regius aſſenſus. *Camer. in l. Imperial. f. 12. lit. P. Reg. Rouit. in dec. 83. nu. 18.* Sic obſeruatũ fuit in diſpoſitione facta annis elapſis per Principem Biſiniani in beneficiũ Inuictiſſimi Regis noſtri Philippi III. & in legato facto per Sereniſs. Reginam Poloniæ ſtatus Bari, & Roſſani in beneficium Regis Philippi II. immortalis memoriç. Non obſtante quòd prædicta Regina filios haberet, vt refert *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 8. §. 3. nu. 3.*

6 De hac refutatione, quæ fit immediato domino, copiosè, & doctè ſcripſit *Reg. Lanar. in lecturis feudalibus, & propriè in repetit. c. 1. de vaſſall. decrep. ætatis num. 30. vſque ad 51. et fol. 308. nu. 58.* dicit quod cùm in Regno omnia feuda ſunt conceſſa cum ſeruitio determinato, non poteſt fieri refutatio inuito domino, vt diximus, ſed ſi fieret de conſenſu tàm domini, quàm feudatarij, tunc non reſolueretur infeudatio ex illa ratione, nàm refutatio non ineſt à principio ex natura rei.

SVMMARIVM.

1 *Feudum hæreditarium, et feudum ex pacto, et prouidentia valdè differunt.*

2 *Feu-*

2 *Feudum hæreditarium acquiritur trãsmissione à defuncto in hæredem, feudum verò ex pacto acquiritur successione.*

3 *Succedens in feudo hæreditario dicitur hæres feudi.*

4 *Succedens in feudo ex pacto dicitur hæres hæreditatis, & non feudi, quia non capit ab vltimo moriente, sed à maioribus.*

5 *Succedens tàm in feudo ex pacto, quàm in feudo hæreditario dicitur hæres sanguinis.*

6 *Successor in feudo ex pacto, potest venire præter, & contra voluntatem defuncti, quod secus est in feudo hæreditario, in quo procedit text. in l. cùm à matre C. de rei vind. vt diximus supra conclus. 5.*

7. *Feuda ex pacto non hæreditaria simillima sunt feudis hæreditarijs, & in eo solùm differunt, nam in feudis hæreditarijs successor tenetur habere ratũ factum defuncti.*

8 *De differentijs feudi ex pacto, & feudi hæreditarij remissiuè.*

ARGVMENTVM.

Differentiæ succedendi in feudo ex pacto, & prouidentia hæreditario, & in feudo ex pacto, & prouidentia nõ hæreditario.

CONCLVS. VIII.

1 FEudum hæreditariũ eo differt præcipuè à feudo ex pacto non hæreditario nam non poteſt haberi sine qualitate hæreditaria, *Iser. in c. 1. post n. 9. in vers. sed quid si nõ acquisiuit de alienat. feud. pater. & in c. 1. n. 7.* 2 *de success. feud.* & hinc dixit idem *Iser. in c. 1. §. huius autem generis nu. 11. ex quibus causis feud. amittatur, et Camer. in c. 1. nu. 94. an agnatus,* quòd feuda hæreditaria acquiruntur transmissione à defuncto in hæredem, feuda verò ex pacto successione.

Et propterea succedẽs in feudo hæreditario dicitur hæres feudi, nã qua-
3 litas hæreditaria tributa in prima inuestitura transit in propriam naturam, & substantiã feudi, & ideò opus est quòd successor sit hæres, *Camer. in l. Imperialem fol. 96. 1. col. lit. B.*

Succedens verò in feudo ex pacto dicitur hæres hæreditatis, & non feudi quia habet feudum à maioribus, & non
4 à decedente, & illud capit tanquam rem restitutioni subiectam, nam in hoc feudo quando conceditur considerantur tot donationes quot sunt personæ succedentes argumento *l. quoties C. de donationib. quæ sub modo*, & ideò vnusquisq; venit ex propria persona, *Iser. in cap. 1. §. vt olim post num. 9. de success.*
5 *feud.* Verum est tamen, quòd succedens in feudo ex pacto, & succedens in feudo hæreditario vterq; dicitur hæres sãguinis, cùm vtrumq; feudum deferatur descendentibus primi acquirẽtis, *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 8. §. 10. nu. 15. post Frecc. de sub. lib. 3. diff. 16. inter feuda hæreditaria, & feuda ex pacto.*

6 Et sicut feudũ hæreditariũ non potest haberi nisi succedens sit hæres, è contra in feudo ex pacto potest venire successor præter, & contra voluntatem defuncti in eo casu quando alius est institutus hæres ex doctrina comuniter sequuta *Iacob. de Beluis. in c. 1. an agnatus*, quẽ allegat *Georg. in allegat. 20. n. 5. & de Franch. in dec. 1. n. 16.* vt latius diximus in conclus. 5.

7 De cetero feuda hæreditaria adeò simillima sũt feudis ex pacto, & prouidẽtia, quòd omnia iura, quæ de feudis ex pacto loquuntur habent etiam locũ in feudis hæreditarijs, & illa qualitas

hæreditaria in eo solo consistit, vt successor teneatur habere ratũ factum defuncti, & illi non cõtrauenire *Camer. in c. 1. an agnatus in 1. q. n. 42. & 43.*

8 De differentijs, & clausulis, quibus vtrumq; feudum constituatur latè infra *conclus. 70.*

SVMMARIVM.

1 *Fructus feudi decedente vassallo ante Kal. Martij regulariter spectant ad dominum.*
2 *Fructus naturales sunt, qui ex proxima causa, à natura percipiuntur.*
3 *Fructus industriales sunt illi, quibus nihil operatur natura, aut multum plus hominis industria ipsa natura.*
4 *Fructus industriales pendentes spectant ad Dominum, qui tenetur reficere expensas, separati verò spectant in totũ ad hæredem in allodio.*
5 *Fructus in totum absq; distinctione spectant ad hæredem in allodio quando vassallus moritur post Kal. Martij.*
6 *Redditus, qui soluuntur mensatim, vel tertiatim debentur hæredi in allodio pro rata temporis, quo maturati sunt ante mortem feudatarij.*

ARGVMENTVM.

Fructus feudi aperti, ad quem spectẽt, ad Dominũ, ad Agnatũ, vel ad hæredẽ in allodio.

CONCLVS. IX.

1 Fructus feudi mortuo vassallo sine legitimo successore, & aperto feudo Domino, vel ad agnatum delato, ad quem spectent, ad hæredem in allodio, vel ad successorem in feudo, vel ad Dominum quando ei aperitur, fit communiter distinctio, quòd aut feudatarius moritur ante Kalendas Martij, aut post, ita vt si moriatur ante primum diem Martij fructus pertineant ad Dominum, *cap. 1. §. his consequenter. Hic finitur Lex*, quem tex. procedere etiam si feudum deferatur Agnato fuit decisum in S. C. vt textatur *de Franch. decis. 19. & 572.* licet contrarium consuluerit *Fab. de Anna cons. 20.*

2 Prædicta procedunt in fructibus naturalibus, qui immediatè, & ex proxima causa à natura percipiuntur, vt dicit *Bart. in l. ex diuerso ff. de rei vindicat.*

Industriales verò fructus in quibus
3 nil operatur natura, aut multum plus hominis industria, quàm natura, vt *Bar.* in loco allegato, qui concludit Iudicis arbitrio relinqui vtrum sint naturales, vel industriales, idem dicit *Bal. in l. pro oneribus ff. de iure dot. post gloss. in l. fructus ff. de rei vendicat.* si fuerint pen-
4 dentes spectant ad Dominum; qui tenetur reficere expẽsas hæredi, pro cultura, & cura *l. fructus ff. solu. matrim. l. fundus ff. fam ercisc.* separati verò à solo spectant in totum ad hæredem vassalli in allodio, prout *Iser. in d. §. his cõsequenter.*

6 Sed si vassallus moriatur post Kalẽdas Martij in totum fructus spectant ad hæredem in allodio nulla facta distinctione, quia reputantur vt res burgensaticæ, vt *Camer. in l. Imperial. fol. 19. lit. V. consil. de Anna in cons. 20. in principio*

6 Sicuti etiam quando in feudo adessent redditus, qui soluerentur mensatim, val tertiatim, tunc equidem hæres habebit portiones maturatas ante mortem feudatarij, quia cessit, & venit dies, *vt Capyc. per tex. in l. cedere diem ff. de verb. sign. tradit in inuest. tura in verbo feudorum fructus fol. 204. versic. limita secundo.* Quo loco agit de supradictis distinctionibus.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Excadentialia, sunt res steriles, et inutiles feudi, quæ conceduntur per Baronem sine assensu.*
2 *Excadentialia possunt reconcedi sine assensu ad certam partem fructuum, sed non in pecunia.*
3 *Excadentialia possunt reconcedi sine assensu, etiam quòd sint reddita culta, nisi stetissent per triginta annos, tenta, vt demanialia.*
4 *Demanialia sunt res parum vtiles, incultæ, & nemorosæ, & sine Regis assensu conceduntur.*
5 *Demanialia si efficiantur culta, non possunt reconcedi sine assensu, & in hoc differunt ab excadentialibus.*
6 *Damanialia non culta, semel alienata, semper alienabilia sunt, vt res burgēsaticæ, consil. Reg. Rouit. 26. lib. 2. expenditur.*
7 *Marini Frecciæ lapsus, in distinctione demanialium, & excadentialium.*

ARGVMENTVM.

De excadentialibus, & demanialibus feudorum, & eorum differentijs, & num concedi posint sine assensu.

CONCLVS. X.

1 Xcadētialia valdè differunt à demanialibus feudorū; illa enim sunt res steriles, & inutiles feudi, quę cōcedūtur per Barones sine assensu. *Iser. in c. 1. §. fin. an ille, qui interfec. fratrem domini sui*, vbi dicit, quod ità continetur in registro Imperatoris Friderici, idem *Iser. in c. 1. §. prætereà de capitulis Corradi, et in constitut. constitutionem diuæ memoriæ in verbo minuendis in principio.* Quem sequitur *Capyc. in inuestitura in verbo alien. feud. fol. 35. col. 1. in quinta limitatione post Afflict. in decis. 129.*

2 Et possunt ista excadentialia concedi ad certam partem fructuum, prout *Iser. in locis allegatis*, & non in pecunia etiam quòd summa sit equiualens ad fructus, qui percipiuntur ex re, vt contra *Iser. tradunt Frecc. de subfeud. lib. 2. auth. 29. & Cumias in cap. si aliquem in vers. in capite n. 24. & 26. & Consil. de Anna consi. 51.* & in hanc opinionem inclinauit aliàs S.C. vt *de Franch. dec. 561.* etiam ex doctrina *Io: Vincentij de Anna in repetit. cap. 1. de Vassallo decrepitæ etatis nu. 73*

3 Et ista excadentialia semel concessa poterunt iterum, & de nouo concedi sine assensu etiam quòd sint reddita culta, prout in constitut. constitutionē diuæ memor. nisi fuissent aperta Baroni, & per triginta annos tenta vt demanialia, tunc enim requireretur nouus assensus in reconcessione, quo in casu loquitur *Iser. in constit. dignum.*

4 Demanialia verò sunt etiam res parum vtiles, incultæ, & nemorosæ, quę similiter cōceduntur sine Regis assensu, prout *Iser. in locis allegatis*, sed eò dif-
5 ferūt ab excadētialibus. Nam excadētialia, possunt etiam quòd sint effectæ res cultæ, & vtiles sine assensu reconcedi vt feuda plana, *sic Iser. in cap. 1. de his, qui feud. dare possunt in verbo Regis.*

5 Quod secus est in demanialibus nā si efficiantur culta non possunt reconcedi sine assensu Regis, & demanialia ad hoc, vt efficiantur excadentialia requiritur præscriptio centenaria, *Reg. Io: Ant. Lanarius in lecturis feud. fol. 492. nu. 62.*

Et id, quod dixit *Reg. Rouitus consil.*

6 26. *lib.2. num.*15. quod demanialia feudi semel alienata remanent perpetuò alienabilia, vt merè burgensatica, prout *Capyc. in sua inuestitura in verbo feudum dant, fol.*155.*col.*1. *vers. limita 6. & Io: Franciscus Capiblancus iam M. C. V. Iudex meritissimus in tract. de authoritate Baronum prag.*11. *nu.*4. procedit in demanialibus non cultis, quo casu licet ipsa reputentur, vt res burgensaticę, census tamen, & redditus earum remanent feudales, *per tex. in cap.* 1. *§. profectò quid iuris sit si post alienationem.* tradit *Camerar. in l. Imperialem fol.* 39. *lit. H. Regens de Ponte consil.* 11. *nu.* 3. *lib.* 1. *Reg. Rouitus consil.* 101. *num.* 32. *vol.* 2.

7 Nec parū refert nosse prædictas distinctiones, cū *Marinus Frecc. vir alioquin oculatissimus,* cōfunderit hos terminos, vt aduertit *Fab. de Anna consil.* 51. *num.* 3

SVMMARIVM.

1 *Onera hæreditaria præstanda sunt ab hęredibus in feudis, & in allodio pro rata bonorum, quod idem est, quod per æs, & libram.*

2 *Contributionem onerum quòd fiat pro rata bonorum, et quòd fiat pro portione hæreditaria idem est, et n.*3.

4 *Capyc. equiuocum in dec.* 198. *quod aduertit etiam Reg. Rouit. consil.*91.

5 *Contributio onerum in feudo ex pacto antiquo, non fit per æs, et libram, sed habito respectu, vnde debita sumpserunt originem si occasione feudi, vel extra feudum.*

6 *Feudum ex pacto, et prouidentia nouum est sicut hæreditarium.*

7 *Contributio in feudis hæreditarijs fit per æs, et libram esto quod quis veniret præter, vel cōtra voluntatē defuncti.*

8 *Contributio onerum diuersorum patrimoniorum non fit per æs, et libram, sed habito respectu, vnde debita processerunt.*

9 *In contributione facienda per hæredem in feudis, & hæredem in allodio incipit annus à die mortis testatoris.*

ARGVMENTVM.

Quo pacto fiat cōtributio pro soluendis oneribus hæreditarijs inter hæredem in feudo, & hæredem in allodio.

CONCLVS. XI.

1 Onera hæreditaria (si testator nihil expresserit) soluēda sunt ab hærede in feudis, & ab hęrede in allodio pro rata bonorum, hoc est per æs, & libram, & hæc opinio in Regno pro lege seruatur, vt testatur *Consil. de Anna consil.*4. *num.*11. *et* 12. & secundùm hanc opinionem fuit pluries iudicatū, & antiquis, & modernis temporibus, prout *Capyc. decis.*198. *de Franch. decis.* 1. *num.* 24. *et decis.* 159. *de Ponte consil.* 32. *Anna allegat.* 95. *et* 127. *Gizzarell. decis.* 32. *Consil. Theodorus allegat.* 14. *post Camerar. in c.* 1. *an Agnatus quæst.* 22.

Et testatur *Antonius ab Alessandro in eius additione ad Neapod. in consuetud. si quis, vel si qua in principio in apostilla incipiente, intellectum,* quod temporibus Regis Ferdinandi Primi, fuit etiam sic iudicatum, & licet *Cōsil. de Anna in d. consil.*4. referat alias contrarias opiniones illas reicit, & adheret predictæ comuni.

2 Et quamuis præcitati DD. qui concludunt contributionem faciendam esse pro rata bonorum dicant non esse faciendam pro portione hęreditaria, vt alij dixerunt relati à dicto *Consil. de Anna.*

Animaduertendum est, quòd hæc distinctio est infructuosa, siquidem idē est

3 est, quod contributio fiat pro rata bonorum, vel pro portione hæreditaria, nàm semper fit per æs, & libram, & ex hac ratione S. C. in causa Principissæ Scillæ cum Ducissa Adriæ eius sorore institutis altera in feudis, altera in allodio iudicauit, quòd onera soluerentur per dictas sorores pro rata bonorum & per æs, & per libram, non obstante, quod Princeps pater ordinauerit, quod onera soluerentur pro portione hæreditaria, & habuit pro vero S. C. quòd
4 vterq; sermo idem importet, licet *Capyc. in dict. decis.* 198. *num.* 6. præsupponat esse differentiam inter vnum, & alterum modum loquendi, dum dicit, quòd onera remansa in hæreditate Comitis Aliani soluerentur per hæredes in allodio pro rata bonorum, & nõ pro portione hæraditaria, motus forsan per glosam allegatam *à Reg. Rouito in cons.* 91. *sub num.* 2. quæ tenuit, quòd si testator dixerit contributionem esse faciendam pro portione hęreditaria, hoc importare, vt pluribus hæredibus institutis inequaliter, deberent per equales portiones contribuere, quam distinctionem tãquam iniustam, & iniquam, & cõtra supradictam cõmunem opinionem *idem Reg. Rouitus in dicto cons.* 91. optimis iuribus, & rationibus more suo reprobat adhærens comuni opinioni, quòd vterque modus loquẽdi, idem sit.

Prædicta procedunt in feudo hære-
3 ditario, nam in feudo ex pacto, & prouidentia antiquo fit contributio habito respectu vnde debita processerunt, & sumpserunt originem si occasione feudi, vel extra feudum, ita vt ad ea tantùm teneatur successor, quæ occasione feudi processerunt argumento, *tex. in l. si certarum* §. 1. *ff. de militari testamento Anna allegat.* 126. & 127.

Diximus in feudo ex pacto antiquo,
6 nam feudum ex pacto nouo est sicut hæreditarium, *Isern. in c.* 1. *de alienat. feud. pater. nu.* 10. vt aliàs diximus.

Et sic concludimus in omnibus feu-
7 dis hæreditarijs fieri contributionem per æs, & libram, etiam si successor veniret contra, vel præter voluntatem defuncti, *Reg. de Ponte cons.* 52. *nu.* 19. *vol.* 1. & *Præses de Franch. decis.* 1.

Sed si testator haberet duo patri-
8 monia feudalia distincta in diuersis locis tunc hęredes in illis soluerent onera vnusquisque pro suo patrimonio, *ex doctrina Gulielmi de Cuneo in l. hinc queritur* §. *potest ff. de peculio,* quem refert, & sequitur *Consil. Georg. allegat.* 19. *nu.* 61.

Et in contributione, de qua supra facienda inter hæredem in allodio, &
9 hæredem in feudis incipit annus à die mortis testatoris, & sic refert decisum per S. C. in causa prædictarum sororũ de Ruffo in *decis.* 45. *Regens Tappia Marchio Belmontis vir doctissimus, et vndequaque nostra tempestate celeberrimus.*

SVMMARIVM.

1 *Feudo legato an debeatur æstimatio anceps quæstio.*
2 *DD. tenentes affirmatiuam cum eorum rationibus adducuntur remissiuè.*
3 *DD. tenentes negatiuam opinionem, similiter recensentur.*
4 *Feudo relicto Ecclesiæ licet non transeat in illam tãquam ad manus mortuas, debetur tamen Ecclesiæ æstimatio.*
5 *Rationes adducuntur DD. sectantium negatiuam cum noua ratione auctoris.*
6 *Feudo donato, vel in testamento dato, non debetur æstimatio.*

ARGVMENTVM.

Feudo legato, aut donato sine assẽsu, quo casu nõ transit, an debeatur saltim illius æstimatio.

CONCLVS. XII.

Væstio hęc si feudo legato sine assensu, quo casu non transit in legatariũ debeatur
1 saltim illius æstimatio fuit vna de magis cõtrouersis quæstionibus inter DD. Regni si quidem nõ solùm in duas classes diuisi fuerunt, & discordes primarij Aduocati, sed etiam ex eorum aliqui modo vnam modo aliam opinionem sectantes sibi ipsis contrarij fuere.

2 Pro affirmatiua opinione primo loco affertur *Isern. in cap. 1. §. è contrario de inuestitura de re alien. facta.*

Camerar. in l. Imperial. fol. 26. col. 3. lit. P. de prohib. per Frid..

Reg. Lanarius consil. 80. qui multos adducit in causa Io: Antonij de Tufo cum Marchione Lauelli vbi acerrimè hanc affirmatiuã opinionem defendit.

Reg. de Ponte consil. 88. *vol.* 1.

Consil. Gizzarell. decis. 35. in qua fuit discussus articulus in causa Principis Asculi, & S.C. fuit in paritate votorũ, & subdit, quòd in alia causa illorum de Galeota, & Iesualdo iunctis aulis fuit iudicatum pro affirmatiua, & Gizzarellus in dicta decis. refert omnes auctores Regnicolas super hac quæstione.

Moti fuere prædicti DD. ex auctoritate *Iser. in d. §. è contrario*, vbi dixit, quòd si maritus constituit vxori quartam in re feudali sine assensu debetur æstimatio. Moti sunt etiam *ex l. fideicõmiss. §. si seruo ff. de legat.* 3. vbi habetur quòd legata militia seruo tenetur hæres ad æstimationẽ cùm seruus sit militiæ incapax, & ex alijs rationibus per *Lanar. in dicto consil.* 80. ponderatis, & per *Gizzarell. in allegata decis.*

Negatiuam verò opinionem sectati sunt.

3 *Reg. de Ponte* sibi contrarius *in trac. de Potest. Proregis tit. 6. §. 2. num. 9.* vbi alios allegat excusans se, quòd ideò *in consil.* 88. tenuit affirmatiuam quoniam tunc temporis reputabatur magis comunis, & secundùm eam fuerat per Regia Tribunalia iudicatum, & limitat conclusionem quando feudum
4 legaretur Ecclesiæ. Cùm verum sit, quòd institutio, siuè legatum factum in beneficiũ Ecclesiæ de feudo licet non operetur dominij translationem, ne transeat ad manus mortuas, & difficilis conuentionis, *ex doctrina Ias. in l. 2. C. de iure emphiteotico*, de quo est text. in feudis *in cap. 1. vbi communiter scribẽtes de alienat. feud.* & tradit idem *Reg. de Ponte tit. 7. §. 8. num. 8. & Reg. de Curte in 1. par. diuersorij in cap. incipiẽte datur etiam num. 12. fol. 17.* Operatur tamen æstimationem, & pretium, & Ecclesia tenetur vendere feudum intra annum, ità *Io: Ray. in repetit. l. Imperial. §. habito igitur num. 36.* quem refert *Curt de feud. par. 4. num. 126. vers. quinto videtur limitanda*, sicuti seruatur etiam in emphyteusi relicta Ecclesiæ, quam tenetur vendere intra annũ, *Ias. in l. final. C. de iure emphyteot. num. 91. Reg. de Ponte in loco allegato.*

Consil. Fab. de Anna prò eodẽ Principe Asculi *in consil.* 87. defendit acerrimè opinionem negatiuam sectando opinionem *Io: Vincentij eius genitoris in allegat.* 125. 126. 127. *&* 140. Licet *Io: Dominicus de Anna Episcopus Bouinensis in responso singulari posito in fine 2. partis allegationum eiusdem Ioan: Vincentij eius fratris* teneat opinionem affirmatiuam.

Octauius Bammac. Doctor Feudista hãc opinionem negatiuam sectatus est in eadem causa Principis Asculi *in* spe-

speciali responso in cap. omnes filij si de feudo defuncti militis.

Reg. Camill. de Curte hãc etiam opinionem testatus est, *in prima parte diuers. feudal. cap. incipiente multoties cõcedens fol.* 44. *& propriè fol.* 51. *ater. n.* 83. *vsque ad* 109. referens decisionem S. C. in causa illorum de Sarriano, & Venato pro hac negatiua opinione *num.* 103. vbi testatur celeberrimum illum *Fabium Marchesium* Aduocatorum Principem huic negatiuæ opinioni adheruisse.

Et moti sunt hi DD. opinionis ne-
5 gatiuę ea potissimum ratione nam feudum non dicitur esse in comercio nostro sine assensu, & propterea equiparant feudum Basilicæ, & campo martio, de quibus inanis est quælibet dispositio, cum alijs rationibus adductis.

Quibus ego addo, quod vigore *cap.* 1. *de success. feudi,* ibi nulla dispositione testatoris manente, vel valente cessare debet ęstimatio cum dispositio testatoris nulla declarata, nullum debet producere effectum.

Hęc quęstio ob varietatem opinionum, & rerum iudicatarum hodie redditur tàm dubia, vt non possit ab ea elici certa conclusio, vnde quando casus occurrerit opus est, vt iterum decidatur ad indagandam veritatem.

Et eodem pacto donato feudo non debetur æstimatio ex rationibus, &
6 auctoritatibus supra adductis pro negatiua opinione, quibus addi potest, quòd contrahens sine assensu equiperatur minori, *Lanar. cons.* 3. *nu.* 9.

Hæc quæ diximus pro opinione negatiua procedunt à maioritate rationis quando quis est institutus in feudo absque assensu, vt *Bambac. in c. omnes filij* 4. *responso si de feudo defuncti militis,* quem refert, & sequitur *Reg. de Ponte de potest. Proregis titul.* 6. §. 2. *num.* 11.

S V M M A R I V M.

1 *Pro paragio competit nedũ actio personalis rei persecutoria contra tertium possessorem in subsidium, sed etiã hypotecaria, et eadẽ pro interesse paragij*

2 *Pro vita militia competit hypotecaria recta via, contra tertium possessorem per cap. alienationis actus.*

3 *Dec. S. Præs. de Franch.* 119. *num.* 22. *declaratur.*

4 *Pro cõsequutione paragij debet quis prius agere actione personali contra fratrem hæredem, & postea contra tertios possessores hypotecaria.*

5 *Sententia lata contra debitorem executioni demandatur in subsidium contra debitorem debitoris.*

ARGVMENTVM.

Quæ actiones cõpetant pro paragio, & pro vita militia.

CONCLVS. XIII.

1 Pro paragio datur nedum actio personalis rei persecutoria; sed etiam hypotecaria contra tertium possessorem in subsidium tamen, prout *Petrus de Gregorio in tract. de dote de paragio quæst.* 18. *nu.* 7. & sic decisum refert tribus vicibus per S.C. *Cons. Theodorus in alleg.* 7. *n.* 12. super bonis ad tertios possessores peruentis post mortem patris actoris. Qui tertij possessores ab ipso patre causam non habebant.

Qui *Theodorus in eadem allegat.* 7. *num.* 13. dicit eandem hypotecariam competere pro interesse paragij cum potioritate, & allegat. *de Franch. decis.* 374.

Sed pro vita militia datur contra

C 2 ter-

2 tertium possessorem actio hypotecaria recta via *ex cap. alienationis actus* ita probat *Reg. Tappia in decis. S.C.* 14. *nu.* 29. *& in decis.* 48. *in principio, & de Franchis decis.* 714.

Et cum hac distinctione intelligenda est *decisio* 119. *num.* 22. *de Franch.*
3 vbi dicit pro consequutione paragij competere etiam Hypotecariã, & eodem modo potest intelligi id, quod dixit *Reg. Rouitus super pragmat.* 24. *de feud. nu.* 14. vbi negat simpliciter hypotecariam pro paragio competere; vt procedat eius dictum recta via, & non in subsidium.

4 Imò pro maiori conciliatione prædictorum possumus dicere *ex Afflict. in decis.* 162. *& ex Reg. Tappia d. dec.* 48. *num.* 14. *Camill. de Medic. consil.* 59. *in fine.* quod cum pro paragio agatur priùs actione personali contra fratrem hæredem, & in exequutione facienda non extantibus bonis in posse fratris datur actio subsidiaria contra tertios possessores, siue rei persecutoria, siue hypo-
5 tecaria, ideò sententia lata contra debitorem exequutioni demandatur in subsidium contra debitorem debitoris ab eo causam habentem, *l. si in causa C. quando Fiscus, vel priuatus.*

SVMMARIVM.

1 *Vita militia quid sit.*

2 *Feuda erant diuisibilia de iure feudorũ, exceptis feudis dignitatum.*

3 *Feudorum indiuisibilitatem inducta fuit in hoc Regno per ius Francorum.*

4 *Appanagium de iure Francorum, & abbanagium de iure Germanico, idem significant quod vita militia, de iure Regni.*

5 *Vita militia in Regno subrogata loco legitimæ, ad instar illius debetur deductis oneribus.*

6 *In taxatione vitæ militiæ, non deducitur adhoa, quæ est onus intrinsecum, & annexum feudo.*

7 *In feudis nouis emptionis titulo quæsitis, secundogenitis loco militiæ, & paragij debetur pars pretij, quo feudum fuit emptum.*

8 *Pars pretij debetur ad instar collationis. non petitione hæreditatis.*

9 *Pars pretij vtrum debeatur in feudis nouis, alio titulo, quàm emptione quæsitis.*

10 *Partem pretij velle, vel paragium, & vitam militiam in feudo nouo, est in electione primogeniti.*

11 *Pro paragio agitur actione personali, vel officio Iudicis contra primogenitum, & hypotecaria, vel in rem scriptam contra tertium possessorem in subsidium.*

12 *Feudo aperto domino poterunt secundogeniti agere pro vita militia, & pro paragio, non vero pro parte pretij.*

13 *Vita militia est similis legitimæ, et alimentis, & de vtrorum natura participat.*

14 *Vita militia est tertia pars fructuum feudi.*

15 *Vita militia taxatur habito respectu ad tempus mortis testatoris.*

16 *Vita militia debetur etiam ex accessionibus factis hæreditati post mortem patris.*

17 *Vita militia competit etiam primogenito, quando successio defertur secundogenito.*

18 *Vitam militiam retinet etiam ingressi in Religionem capacem.*

19 *Vita militia debetur etiam in feudo refutato primogenito, etiam contemplatione matrimonij.*

20 *Vita militia debetur secundogenitis, esto quòd pater illis reliquisset aliquod feudum.*

21 *Primogenitus non tenetur ad partem pretij, sed ad vitam militiam, & paragium, quando in assensu super emptione adesset clausula sexus, & ætatis, prærogatiua seruata.*

AR-

ARGVMENTVM.

Vita militia quę, & quā-ta sit, & quibus debea-tur.

CONCLVS. XIV.

1 Ita militia est portio feudi spectãs secũdogenitis, *Paris de Puteo in tractatu de redintegrat. feudi fol.* 176. *nu.* 10. *et* 16. *Afflict. decis.*
2 43. & 138. Nam cùm feuda de iure comuni feudorum essent diuisibilia inter filios, exceptis feudis dignitatum *cap. omnes filij si de feudo defuncti militis* superuenit in Regno
3 ius Francorum, de quo *in constitut. vt de successionibus*, quod substulit dispositionem *dicti cap. omnes filij*, & feuda ad primogenitum deferri voluit, & in locum portionis secundogenitis debi-
4 tæ subrogauit appanagium, seu vitam militiam, sic dicta quasi vita militi condecens, prout *Iser. in constitut. comitibus*, per eandem constitutionem, & est ius reale annexum feudo, vti *Consil. de Anna consil.* 4. *nu.* 49. & apud Germanos appellatur abbanagium, & pars exclusoria *Gizzarell. dec.* 37. sicuti subrogatum est fęminis paragium, de quo supra *conclus.* 3.

5 Vita militia subrogata est igitur loco legitimæ portionis fratribus competentis, & ideò ad instar legitimæ debetur deducto ære alieno *l. Papinianus* §. *quarta ff. de inoffic. testament.* & sic deductis oneribus feudi, vt infra *concl.*
6 16. sed non deducta adoha, quæ est onus intrinsecum, & annexum feudo, & est onus primogeniti, *idem Anna in loco allegato nu.* 55. & *nos diximus infra conclus.* 98.

7 Id quod diximus secũdogenitis spectare vitam militiam, sicut fœmins paragium limitatur in feudis nouis, in quibus masculis secundogenitis volẽtibus competit ad eorum electionem pars pretij loco vitæ militiæ, sicut fæminis loco paragij, quo casu attenditur pretium, quo fuit emptum feudum, non illud, quo valet tempore successionis, *Iser. in l. Imperialem* §. *Præterea Ducatus in secunda additione de probib. per Frid. Camer. in dialogo* 1. *impresso post repetit. d. l. Imperialem fol.* 107. *lit. L. Capyc. decis.* 2. *num.* 7. *Minado. in constit. in aliquibus in rubrica num.* 30. & *Ioannes Vincentius de Anna singular.* 200.

8 Et debetur hæc pars pretij ad instar collationis non petitione hæreditatis ex interpetratione Sapientum Regni, de qua testatur *Marcellus de Mauro iã celeber Fisci Patronus Regiæ Cameræ in allegat.* 57. *in principio*; licet *Reg. Rouit.* disputãdo hunc articulum *in pragmat.* 24. *de feudis num.* 17. *cum sequentibus, et præcipuè* 32. *et* 34. tenuit hanc partẽ pretij deberi non iure collationis, sed petitione hęreditatis, qui *Reg. Rouit. in decis.* 30. refert per S. C. fuisse nouiter habitã pro vera opinionẽ *Isern. in d.* §. *præterea Ducatus nu.* 30 *in vltima additione*, scilicet quòd pars pretij debeatur iure collationis, non verò petitione hæreditatis.

9 Et cum appellatione feudi noui veniant etiam feuda alio titulo, quàm emptione quæsita, sicuti *glos. in constit. vt de successionibus in verbo, vel quolibet titulo in versic. quod dicitur*; est controuersum apud DD. Regni si hęc pars pretij debeatur in alijs feudis nouis alijs titulis quęsitis; siquidem *Lucas de Penna in l.* 1. *col.* 3. *C. de imponenda lucrat. descrip. lib.* 10. quem sequutus fuit *Regens Rouitus in pragmatica* 24. *de feudis sub numer.* 38. in illam iuerunt sententiam, vt in feudo pecunia quæsito tantùm debeatur pars pretij, ex illa ratione nam pretium abscessit à facultatibus patris, sicuti etiam in feudo donato à Principe patri propter

eius

eius seruitia, quo casu consideratur vti merces laborum, in qua omnes filij debenr patticipare, tenet *Fräcisc. de Amicis in tit. de his quifeud dare possunt in cap. opinio ista fol.* 99.

Sed *Præses de Amato doctissimus I. C. in consil. 6. num.* 4. sectatur contrariam opinionem ea ratione motus nam cùm feudum nouum quomodocumq; quæsitum dicatur profectitiùm in legitimam imputatur *ex doctrin. Ripę in l. in quartam num.* 177. *cum sequent. ff. ad l. falcidiam.* Si imputatur ergo confertur *l. illud C. de collationib.* & cùm feudum diuidi nequeat ad æstimationem petueniri debet.

10 Retenta igitur opinione, quòd secundogeniti possint petere vitam militiam, & paragium respectiuò in feudis nouis, cùm hoc sit in eorum electione vti *Loffred. in §. præterea Ducatus in secunda additione, & Reg. Rouit. in pragmat.* 24. *de feudis,* poterunt age-
11 re actione personali, vel officio Iudicis contra primogenitum, & actione hypotecaria, vel in rem scripta contra tertium possessorem, cum hac distinctione, quod pro paragio potest agi in subsidium contra tertium possessorem, sed pro vita militia recta via ex cap. alienationis actus, *de Franch. dec.* 714. *& nos diximus supra conclus.* 13.

12 Sed si ageretur contra dominum quando feudum ei aperitur vel per lineam finitam vel per delictũ tunc quidem secundogeniti poterunt agere tãtùm pro vita militia, & paragio respectiuè nõ autem ad partem pretij sicuti quando feudum esset alienatum, nam pro hac rata pretij competit actio personalis, quæ non competit contra tertium possessorem, & singularem successorem, *l. 1. §. si hæres ff. ad Trebellianum Franciscus de Amicis in lectur. feud. fol.* 184. *col.* 2. *versic. ad vnam tamen*. Sicuti etiam quando in assensu adesset clausula sessus, & ætatis prærogatiua seruata primogenitus tenetur ad vitam militiam, & paragium, non verò ad pattem pretij, vti *Camerar. in eius dialog.* 1. *fol.* 106. *post repetit. l. Imperialem.*

13 Hæc vita militia est similis legitimę, & alimentis, & de vtrorum natura patticipat nã quatenus taxatur ad instar legitimæ, vt mox dicemus est similis legitimè; quatenus verò cùm vita finitur est similis alimentis, & debetur ex fructibus, & de fructibus feudi non effectiuè cùm fructus non sint in obligatione, sed feudum ipsum, & in hoc constituitur præcipua differentia inter vitam militiam, & alimenta, siquidem alimenta taxantur secundùm valorem fructuum, non secundùm valorem rei, *Bart. post Aretinum in l. Imperator ff. ad Trebellianum vti Anna singul.* 23. sed vita militia licet respectu taxationis regulctur, à fructibus debetur tamẽ ex corpore, & in corpore feudi *§. hoc quoque nos in Authent. de triente, & semisse Consil. Georg. allegat.* 40. *num.* 13. vnde si nulli perciperentur fructus, vel essent alienati adhuc deberetur *vti de Franch. dec.* 21. *nu.* 11. *& Consil. Georg. in dicta allegat.* 40.

14 Taxatur vita militia vt sit tertia pars fructuum feudi, qui spectarent secundogenito si feudum esset diuiduum deductis oneribus feudi, de quibus diximus infra *conclus.* 16. sed non deducta adoha, vt infra *conclus.* 98. ex doctrina *Iser. in constitut. Comitibus col.* 3. *versic. alij dicunt.*

15 In taxatione vitæ militiæ attenditur tempus mortis testatoris, ita vt rata illius anni competens, competat etiam in sequentibus annis etiam fructibus auctis, uel diminutis post mortem, ut refert decisum *de Franch. decis.* 61. *nu.* 10. sicuti etiam si esset petita taxatio longè post mortem patris, nam inspiceretur tempus mortis, *Reg. de Ponte consil.* 79. *nu.* 14. *vol.* 1.

16 Ex accessionibus uerò factis hæreditati post mortem testatoris, uel si aliquod feudum superuenisset ex quauis causa originem habẽte à testatore debetur etiam uita militia, uti aliàs fuit decisum in S.C. *in d. decis.* 61. *nu.* 16.

con-

contra Afflict. deciſ. 382.

17 Adeſt etiam caſus, in quo uita militia debeatur primogenito quando ſcilicet per clericatum, vel ingreſſum Religionis auferendo ſe de medio tranſtuliſſet ſucceſſionem in ſecundogenitum, vt *idem de Franch. in deciſ.* 21.

18 Filij autem Religionem capacem ingreſſi non amictunt vitam militiam, quod colligitur ex generalitate *conſtit. comitibus vbi gloſ. & Iſer.* & tradit *Petrus de Gregorio in tractatu de vita militia quaeſt. 4. num. 7. & Reg. de Ponte de aſſenſibus Regijs §. 4. num. 28. & in conſil. 159. nu. 18. vol. 1.*

19 Hæc vita militia debetur in morte patris, etiam in feudo refutato filio, etiam contemplatione matrimonij vti deciſũ refert per S. C. *Anna alleg.* 23.

20 Debetur hæc vita militia etiam ſi pater reliquiſſet aliquod feudum, nam ſuper alijs feudis competit *Afflict. deciſ.* 138. quem citat, & ſequitur *Reg. Rouit. in pragm. 24. de feudis nu.* 16. & licet annis elapſis fuerit iudicatum per S C. contrariũ inter tunc Eminentiſſimum Card. Aſcanium Columnã, & Excellentiſs. D. Marcum Antonium Conteſtabilem eius nepotem proceſſit hoc ob diſpoſitionem teſtatoris. *Fab. de*

21 *Anna conſ.* 120. 2. *vol.* Er poſtremò debetur vita militia, & paragium Nepotibus, & Neptibus quando mortuo patre nanciſcuntur iura ſuiratis, & obtinent primum gradum, vt optimis rationibus comprobat *Conſil. Georg. in allegat. 9. referens deciſionem S. C. pro nepte.*

SVMMARIVM.

1 *Vitam militiam deberi etiam in linea collaterali fuit deciſum tempore Antonij Capycij, vt in eius deciſ. 211. quę eſt finalis.*

2 *Legitima vtrum ſit aucta in linea collaterali ſicuti in linea deſcendenti, & aſcendenti, eſt valdè controuerſum.*

3 *Verior opinio eſt, vt legitima non dicatur aucta in linea collaterali.*

4 *Vitam militiam non deberi in linea collaterali, fuit noſtris temporibus deciſum contra deciſ. 211. Capyc.*

5 *Io: Andrea Georgij opinio in allegat. 9. contra nouiſſimas deciſiones S. C. declaratur.*

6 *Pars pretij in feudo nouo non competit in linea collaterali.*

ARGVMENTVM.

Vita militia an debeatur fratribus per ſecundogenitum ſuccedẽtem in feudis primogeniti, & ſic an debeatur in linea tranſuerſali.

CONCLVS. XV.

Ita militia an debeatur in linea trãſuerſali fuit adeo cõtrouerſa quæſtio in Regno vt tempore *Antonij Capycij olim Regij Conſiliarij doctiſſimi*, cùm hic articulus in eũdem, & in alios Conſiliarios fuiſſet per partes compromiſſus arbitrati ſunt indigere Impèriali determinatione, & ſic remiſſo negotio ad Cæſaream Maieſtatem Caroli V. Inuictiſſimi fuit per Cæſarem remiſſus punctus ad S. Conſ. Neapolitanum, in quo habita maxima

1 conſideratione fuit reſolutum pro affirmatiua, *vt idem Capyc. teſtatur in ſua deciſ.* 211. quę eſt finalis, eum ſequutus fuit *Loffredus doctiſſimus Iureconſultus in paraphraſi feudali §. quid ergò, de inueſtitura de re aliena facta, et Minadous in conſ. 1. & in conſtitut. in aliquibus in rubrica vltima n.* 12. qui doctiſſimè diſputat articulum.

Et cùm fuiſſet diſceptatũ ſi hæc vita

militia tanquam subrogata loco legitimæ deberet esse quarta de iure antiquo, da qua *in l. Papinianus §. quod autem quarta ff. de inofficioso testamento*, vel triens, & semis de iure nouissimo authenticorum, *vt in authentica nouissima C. de inofficioso testamento desumpta ex authentico de triente, & semisse iuxta distycon.*

Quatuor aut infra dant natis iura trientem.

At quatuor supra dant natis iura semissem.

quæ est aucta in linea descendenti, sicut etiam in ascendenti, vt omnes testantur in d. authentica nouissima, *vt Reg. de Ponte consil. 68. vol. 1. Camill. de Medic. consil. 41. nu. 11.*

Hic articulus fuit similiter habitus pro valdè difficili vnde de ordine S.
3 C. fuit ordinatum, quòd partes compromitterent causam sicuti antiquitus solebat S. C. ordinare in causis valdè dubijs, *ex Reg. Rouito decis. 95. nu. 19.* & non apparet quid determinatum fuerit; benè verum est, quòd DD. inclinauerunt in illam opinionem, ut vita militia non dicatur aucta, *vt Capyc. in loco allegato*, super quo videri potest, *Afflict. decis. 225. nu. 2. & in decis. 204. nu. 3.* vbi dicit legitimam fratris in casu *l. fratres C. de inoffic. testamento*, esse quartam partem eius, quod habiturus esset ab intestato *Vrsil. tamen ibidem num. 4.* dicit esse tertiam.

Quidquid sit hodie verior, & communis opinio est negatiua, ita vt linea transuersalis nō comprehendatur *in cōstitutione Comitibus*, quæ dat vitam militiam secundogenitis, & sic refert decisum in causa Marchionis Campaneæ, *Fab. de Anna in cons. 6. & Camill. de Medic. consil. 8. & Theodorus in allegat. 20. & Gizzarellus decis. 37.*

Licet *Cons. Georgius in alleg. 9. n. 20.*
5 sectatus sit cōtrariam opinionem affirmatiuam vbi respondet decisioni S. C. in dicta causa Marchionis Campaneæ dicens, quòd ideò in dicta causa frater tertiogenitus fuit exclusus à vita militia quoniam per prius in morte patris illam habuerat, *et Montanus in repetit. l. Imperialem in §. preterea ducatus nu. 308. fol. 203. à tergo*, sectatur opinionē dicti *Georgij*. Verior est tamen negatiua, & comunior ob res iudicatas.

Et tantò minus competit in linea
6 collaterali pars pretij, vt aduertit etiā *Reg. Rouit. in pragmat. 24. de feud. nu. 48.* licet aliter tenuisset non degustata funditùs quæstione.

SVMMARIVM.

1 *Onera feudi quæ sint.*
2 *Paragium, & vita militia sunt onera feudi.*
3 *Vita militia est onus reale respectu fructuum feudi, & est onus fructuum, Non verò feudi. Paragium verò, est onus reale feudi secundùm aliquorū opiniones.*
4 *Onera feudi transeant & contra agnatum, & contra dominum, & quemcunq; tertium possessorem.*
5 *Onera feudatarij quæ sint.*
6 *Onera feudatarij tripliciter distinguntur; & quæ transeunt in dominum, & in agnatos?*
7 *Releuium non est onus feudi, sed feudatarij occasione feudi, & ideo non potest agi pro releuio contra tertium possessorem.*
8 *Pro releuio quidquid sit de iure, de consuetudine potest agi contra tertium possessorē, & ita quotidie practicatur.*

ARGVMENTVM.

Quæ sint onera Feudi, & onera Feudatarij.

CONCLVS. XVI.

1 Onera Feudi illa sunt quæ tangunt ipsum feudum, & quæ lex imponit feudo, & debentur ex immediata causa, & onere reali feudo annexo, vel

vel

vel deſcendenti ex ipſo feudo, *Iſern. in cap. 1. §. quid ergò de inueſtit. de re alien. facta, & in cap. 1. an Agnatus Fab. de Anna conſ. 4. nu. 50. & 51.*

Huiuſmodi ſunt paragium, & vita
2 militia, quæ dicuntur portiones feudi ſpectantes ſecundogenitis *Iſer. in d. c. 1. §. quid ergò col. 1. & in cap. ſi quis poſt litem de inueſt. de re alien. facta. Petrus de Gregorio de conceſſ. feud. q. 3. Fab. de Anna dicto conſil. 4. et conſil. 75. 1. vol.*

Verum eſt tamen, quòd ſubtilius in-
3 tuendo, dum in liquidatione vitæ militiæ attenditur redditus feudi, & in taxatione paragij attenditur valor feudi, prout *Intrigliol. de feud. quæſt. 57. num. 16.* ſequitur, quòd vita militia eſt onus non corporis, ſed fructuum feudi, & onus reale reſpectu fructuum, & ſic portio fructuum debitorum occaſione feudi, & non portio feudi ex authoritatibus infra allegandis.

Paragium verò eſt onus reale feudi, *Iſern. in conſtitut. Comitibus*, quem refert, & ſequitur *Franciſcus de Amicis in titul. de his, qui feudum dare poſſunt in cap. hæc quidem fol. 26. ad idem Regens Tappia decíſ. Sacri Conſilij 14. num. 26.*

4 Quæ quidem onera feudi tranſeunt, & contra agnatum, ad quem feudum deuoluitur, & contra dominum, cui aperitur, & contra quemlibet tertium poſſeſſorem, *Iſern. in conſtitut. in aliquibus per tex. in l. 1. et 2. C. ſine cenſu, vel reliquis*, quem refert, & ſequitur *Camerar. in l. Imperialem fol. 13. lit. A.*

5 Onera verò feudatarij, de quibus *Camerar. in dicto fol. 13. lit. K.* qui optimè more ſuo diſtinguit onera feudi ab oneribus feudatarij ſiuè ſimpliciter, ſiuè occaſione feudi factis. ſunt in triplici differentia.

Quædam enim ſunt onera feudata-
6 rij, quæ cum feudo nullam habent comunionem; vt puta ſi cepit pecuniam mutuo, vel aliter, quædam verò cum feudo habent comunionem, vt puta pecunia capta pro ſeruitio Domini, quædam verò ſunt facta pro feudo in ſpecialem vtilitatem Domini, vt puta ſi vaſſallus fideiuſſit pro Domino, vt in *conſtit. ſi vaſſallus*, & pro iſto tertio caſu hæc onera tranſeunt in agnatos, & Dominum, vt *Camerar. concludit loco allegato litera T.* Pro alijs verò nec contra Dominum, nec contra agnatum, nec contra tertium agi poteſt, ex quo ex eis oritur actio perſonalis tantùm. *Hæc Camerar.* ſed ſi ſuper contractibus adeſſet Regius aſſenſus, vtique tranſeunt, vt diximus infra *concl. 33.*

Tamen nouiſſimè per cap. Ciuitati Neapol. conceſſum in generali parlamento fuit ſtatutum actionem hypotecariam tranſire cum perſonali contra quemcumque ſucceſſorem, dummodo bona hypotecata non reperiantur penès Fiſcum, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 7. §. 4. nu. 5.*

Et licet pro releuio, quod non eſt
7 onus feudi, ſed feudatarij occaſione feudi non poſſit agi contra tertium poſſeſſorem, vt *de Franch. deciſ. 121. num. 14. Frecc. de ſubfeud. lib. 2. author. 3. num. 4.*

Nihilominus contrarium ſeruatur
8 de conſuetudine quidquid ſit de iure nam fiſcus agit, recta uia pro releuio contra quemcumque poſſeſſorem, licet ut diximus non ſit onus reale feudi, nec feudo inſit, ſed eſt quædam extrinſeca præſtatio more inducta ab herede ſoluenda occaſione nouæ inueſtituræ, ut teſtatur *Freccia de ſubfeud. lib. 2. authorit. 3. num. 4.*

SVMMARIVM.

1 *Feudatarij tenebantur antiquitus ſeruire Domino cum tribus equis, tribus menſibus, proprijs expenſis pro quolibet feudo reddente vntias 20.*

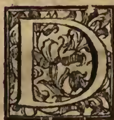
2 *Feudatarij hodie præſtant ſeruitium in pecunia ex permiſſione, et beneplacito Regis.*

3 *Adoha dicitur ab vnione, seu adbunamento plurium feudatariorum ad cōstituendum vnum militem.*
4 *Adoha quanta sit in vnoquoque feudo, siuè vassallos habeat, siuè non, siuè sit planum, et de tabula.*
5 *In taxatione adohæ valor feudi ex fructibus æstimatur.*
6 *Adoha soluitur semper vniformis iuxtà taxam antiquam.*
7 *Seruitium semel taxatum non minuitur, nec augetur.*
8 *Adoha est onus feudi, et ideo pro ea competit Regiæ Curiæ actio realis contra tertios possessores.*

ARGVMENTVM.

Adoha quid, & quanta sit.

CONCLVS. XVII.

1 DVm Vassalli tenebantur seruire Regi tribus mensibus cuiuslibet anni proprijs expensis, dum esset bellum in Regno cum tribus equis, pro quolibet feudo cum vassallis, reddente vncias viginti à die monstræ, prout *Isern. in constitut. Hostici col. 3. & in cap. 1. §. sed nec est alia instior num. 42. in fine quæ sit prima causa benef. amict.* & colligitur *ex capit. Regni item statuimus, quod Comites, et Barones*, & sequitur *Capyc. dec. 10. num. 12.*

Factum est posteà, vt aliquando ob iusta impedimenta vassalli personaliter seruire impotentes præstarent
2 seruitiū in pecunia, quod posteà eò processit, vt hodie passim in pecunia fiat solutio, & in totum cessauit seruitium personale, vt *Isern. in cap. 1. de capitan. qui cur. vendidit.* Permictente tamen domino aliàs si, dominus seruitium personale elegerit illud præstare tenētur Barones ex regula *tex. in l. 2. §. 1. ff. si certum petatur, sic Isern. in dicto cap. 1. in fine colum. 2. versic. cogit frequenter Curia Regis numer. 4. Capyc. in dicta decis. 10. num. 15. & decis. 32. in principio. Afflict. in constit. errores in 5. notab. & in decis. 265. num. 51. et in decis. 320. versic. nec obstat*, nisi feudatarius esset senex, infirmus, aut aliter impeditus, vti ex *auth. Iser. Capyc. in locis allegatis firmat addit. ad Neap. in probemio consuetud fol. 30.* Et hoc procedit in Regno, nam de iure comuni feudorum potest vassallus ad eius electionem prętare seruitium in pecunia, vel de persona *per tex. in cap. 1. §. firmiter de probibita per Fridericum. Niger. Camp. in cap. Regni 108. num. 10. Menoch. de arbit. iud. casu 251. in additionibus nouiss. nu. 5. 6. cum seq.*

Quando ergò Rex eligebat seruitium personale quoniam multa feuda
3 non ascendebant ad summam redditus vnciarum viginti fiebat adunamētum plurium Baronum pro constituendo vno milite, & ob id fuit denominata adoha, vt *Fab. de Anna consil. 3. num. 7. et 8*

Eligente vero domino seruitium in
4 pecunia pro quolibet feudo redditus vnciarum viginti persoluebatur adoha in vncijs decem cum dimidia, in feudo habente vassallos: in feudo verò sine vassallis exigebantur pro adoha pro quibusdam viginti vntijs sex vntiæ. In feudis verò consistentibus in annuis redditibus super dohanis, gabellis, & id genus, pro quibuslibet viginti vntijs exigebantur vntiæ quinque, & quarta, pro feudis verò planis, & de tabula tenebatur vassallus seruire Baroni per quadraginta dies cum equo, expensis tamen domini. *Iser. in c. 1. in fine quis dicatur Dux, et in l. Imperialem §. firmiter nu. 30. versic. idem videmus de probibit. per Frid. Anna in d. cons. 3. nu. 8. Reg. Camill. de Curte in prima parte eius diuersorij in cap. cum igitur n. 48.*

Et

Et sic ex fructibus feudi soluitur ado-
5 ha, non quod pro fructibus soluatur: sed quod in ipsius taxatione valor feudi ex fructibus æstimetur *Iser. in cap. 1. §. similiter in ostenditijs de cap. Corrad.* quem citat, & sequitur *Io: Camillus Bilocta patruus meus in allegat. 2. num. 4. impressa post tract. de absol. iuramenti.*

6 Taxa prædicta antiquitus facta modo vt supra seruatur vsque ad hodierna tempora licet feuda tractu temporis augmentum receperint; & ista solutio est in vnoquoq; feudo certa, & stabilita *Reg. de Ponte de potest. Proreg. de reg. imposit. tit. 4. num. 6.* vbi ponit distinctionem taxæ veteris, & nouę, quando feuda de nouo conceduntur.

7 Et absolutum est in Regno, quod semel taxato seruitio non minuitur diminutis fructibus feudi, sicut non augetur auctis fructibus, *Iser. in d. §. firmiter col. 1. & Reg. de Curte in loco allegato n. 59.*

Et quamuis in singulis annis per Perceptores Prouinciarum ex ordine Regiæ Cameræ fiat exactio diuersimodè modò plus modò minus causatur hoc ex donatiuis, tàm ordinarijs, quàm extraordinarijs, sed adoha semper est vniformis.

Pro consequutione adobæ compe-
8 tit Regiæ Cutiæ. Actio realis etiam contra tertios possessores, ex quo est onus reale insitum feudo *Afflict. decis. 95. Reg. de Ponte in allegat. tit. 4. nu. 10.* vbi limitat hoc in concessionarijs Regiæ Curiæ *ex Iser. in d. cap. 1. §. sed nec est alia iustior num. 38.* quod nouissimè comprobat ex authoritate doctissimorum virorum *Don Franciscus Merlinus Pignatellus doctissimus Iudex M. C. & generalis Commissarius Campaneæ in centuria controuersiarum forensium cap. 36. nu. 19.*

SVMMARIVM.

1 *Releuium more inductum est, & de eo nil habetur in iure feudorum, & dicitur à releuando, eum cui præstatur.*

2 *Releuium non inest feudo, sed est quædã extrinseca præstatio personalis debita à successore, non verò à tertio possessore.*

3 *Releuium quidquid sit de iure, de consuetudine exigitur à tertio possessore.*

4 *Releuium est medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur; & præstatur in pecunia, nõ in fructibus, licet in taxatione habeatur ratio fructuum.*

5 *Releuium erit medietas fructuum, deductis expensis, & si nulli, aut pauci percipiuntur fructus, fit coaceruatio trium annorum.*

6 *Prouentus computantur inter fructus, in taxatione releuij.*

7 *Releuium solui debebat intra annum, & diem aliàs amittebatur feudum, sed contra nu. 8. nam loco amissionis feudi, duplicatur quantitas.*

Annus incipit ab aditione quando feudum, non est penes hæredem de reliquo verò à die mortis.

9 *Ignorãtia mortis, vel qualitatis rei feudalis excusat à duplicato releuio.*

10 *Excusatur à duplicato releuio ille, qui non denunciauit, et mortuus est intra annum.*

11 *Minor non tenebatur iurare nisi tempore minoris ætatis, & tunc soluebatur releuium; sed hodie fiscus statim exigit releuium; licet iuramentum præstetur completa maiori ætate.*

12 *Ecclesiæ, Vniuersitates, Prælati, & cæteri, qui manus mortuæ appellantur tenentes feuda, à Regia Curia soluunt releuium singulis quindecennijs, hoc est quindecim annis* [illegible]

13 *Releuium præstatur de fructibus deductis expensis, & onus adohæ computatur in parte fructuum spectante ad Regem.*

14 *Vita militia, et paragium non deducũtur in taxatione releuij, sed confunduntur in parte fructuum, remanente feudatario; et de ratione diuersitatis nu. 15.*

16 *Releuium non soluitur in morte ciuili.*

17 *Releuiũ non soluitur quãdo feudũ legatur.*

18 *Releuium non soluitur quando feudum venditur, donatur, aut refutatur immediatè successuro in vita, secus in vltima voluntate nu.* 19.

20 *Releuium soluitur quando fit refutatio generalis omnium feudorum, nedum in vltima voluntate, sed etiam in vita nisi esset facta contemplatione matrimonij.*

21 *Releuium præstatur de omni genere feudorum.*

ARGVMENTVM.

Releuium quid, & quãtum sit, & in quibus casibus debeatur.

CONCLVS. XVIII.

1 De releuio nil habetur de iure feudorum, vt *Iser. testatur in c.* 1. §. *similiter. in ostenditijs de cap. Corrad.* nec in Regni constitutionibus fit mentio releuij: excepta *constitutione post mortem in fine*, sed more inductum est, vt prçstetur à vassallo nouiter in feudo succedente, quædam solutio, vt habeat inuestituram; quæ solutio seù præstatio alicuius summæ dicitur releuium à releuando seù ab adiuuando eum, cui prçstatur, vt *Iser. in loco allegato nu.* 14.

2 Et sic non inest feudo, sed est quædam extrinseca prçstatio *Iser. in cap.* 1. §. *sed et si res, per quos fiat inuestitura*, & est præstatio personalis, & debetur à successore in feudo, non verò à tertio possessore; cùm actio personalis non competat contra tertium *l.* 1. §. *sed si hæres ff. ad trebellianum Frecc. de sub-*
3 *feud. lib.* 2. *auctor.* 3. *nu.* 4. qui testatur, quod licet hoc sit verum de iure, de facto tamen seruatur cõtrarium, & pro releuio fit executio contra quemcunq; tertium possessorem tenentem feudum, licet sit onus feudatarij non feudi *Consil. de Anna consil.* 4. *Præs. de Franch. decis.* 121. *nu.* 11. *Gizzarell. decis.* 8. *nu.* 7. & alias decisiones consimiles refert *Io: Baptista Thoro I.C. laboriosissimus in* 1. *par. Compendij decisionum in verbo releuium exigi debet fol.* 548. quod limitatur nisi feudatarius tertius possessor haberet causam à fisco, *Frecc. de subfeud. authr.* 3. *num.* 27. *versic. quero.* Tunc enim Fiscus contra eum non potest agere pro releuio debito per prædecessorem.

4 Hoc releuium consistit in medietate fructuũ illius anni, quo moritur feudatarius, *Iser. in constit. post mortem vers. et quidem*, non vt realiter fructus præstentur, nam releuium præstatur in pecunia, sed dicitur præstari ex fructibus ratione æstimationis, ita vt pretium illorũ præstetur in pecunia, vti *de Frãch.*
5 *in dicta decis.* 121. & si nulli, aut pauci percipiũtur fructus fit vulgata coacervatio, & vnio fructuũ trium annorũ, & tripartita hac summa medietas vniuscuiusq; partis erit releuiũ vnius ex tribus annis, ita *Frecc. de subfeud. lib.* 2. *author.* 3. *num.* 28. 30. *et* 31. *quem refert, et sequitur doctissimus Theodor. allegat.* 21. *nu.* 19.

6 Et prouentus cõputantur inter fructus, in taxatione releuij secundùm moderniores decisiones (licet antiquitus contrarium esset decisum) quas decisiones refert *Iulius Cæsar Galluppus I.C. eruditissimus in eius Methodo feudali par.* 4. *c.* 4. *nu.* 77. *et* 78.

7 Hoc releuiũ solui debebat intra annum, & diem ab aditione, quando feudum non erat penès hæredem, vti *Camill. de Medic. consil.* 55. *nu.* 3. de reliquò à die mortis ex stylo Regiæ Cameræ, de quo testatur *Gizzarell. decis.* 33. *n.* 9. aliàs amictebatur feudum antiquitus per *c. Regni, quod incipit apud Fogiam, aliàs, in nomine Dei æterni*, quod cap. vt aduertit *Iser. in l. Imperialem num.* 30. *et in præludijs nu.* 22. *et in tit. quo tempore miles.* Fuit conditum à Ca-

à Carolo II. & non eſt lex, ſed conſilium tantum.

8 Sed hodie de cõſuetudine,& æquitate inducta per litteras Regis Roberti vti teſtatur *Afflict. deciſ.265.nu.95.* & prius *Iſer. in cap.1. quo tempore miles*, ſi non ſoluitur releuium infra annum, & diem non amictitur feudum, ſod ſoluitur duplicatum releuium,cum ſupradicta diſtinctione, quod limitatur quando vaſſallus recuſaret ſoluere, tunc enim poteſt mulctari amiſſione feudi, vt *Loffred. in paraphraſi feudali §.firmiter col.3. verſic. prædictis non*

9 *obſtantibus*. Niſi excuſaretur propter ignorantiam mortis, vel qualitatis rei feudalis *Campan. in d. cap. apud Foggiam nu.8.et 76. Roſental. de feud.cap. 6.concluſ.48.nu.5.*

10 Ab hac ſolutione releuij excuſatur ſucceſſor illius, qui non denunciauit, & mortuus eſt infra annum, nam cùm vnicũ debeatur releuium in hoc caſu. incipit annus à die obitus ſucceſſoris, *Curt.de feud.par.4.nu.51.verſic.quinto limitanda eſt, Reg.Rouit. ſuper pragm. 2.de officio Procuratoris Cæſaris.nu.5.*

11 Minor etiam feudatarius quoniam non iurabat niſi poſt completam minorem ætatem nõ ſoluebat releuium niſi tempore iuramenti *Iſer. in d. §.ſimiliter in oſtenditijs.* Sed hodie Fiſcus exigit releuium, elapſo anno,& die etiam à minoribus, & pupillis, licet minor ætas eos excuſet à duplicato releuio *Reg. de Ponte in lecturis feudalibus in præludijs lectur.2.n.51.*

Et minores à quibus,vt diximus exigitur releuium poſt annum,& diem iurant poſt decimum octauum annum completum, quo tempore fiunt maiores,*Reg.de Ponte in loco allegato.*

12 Eccleſiæ verò, Prælati, Vniuerſitates,& ſimiles tenentes feuda à Regia Curia, qui dicuntur perpetui poſſeſſores,& manus mortuę ſoluunt releuium ſingulis 15. annis, ob quod vulgo appellatur quindẽnium, *Frecc.de ſubfeud. 3.auctor.nu.15.lib.2.*

13 Præſtatur releuium de fructibus deductis expenſis pro recollectione iuxta tradita *per DD. in l.1. C. de fructib. & lit. expenſis*, & fructus ciuiles dicti terniæ pro debitis contractis cum aſſẽſu facta venditione in feudum deducuntur *Frecc.de ſubfeud.lib.2.auctor.3. num.29.* Quibus deductis medietas vna fructuum remanet Baronialia medietas ſpectat ad Regem pro releuio, in qua computatur adoha,non verò in medietate Baronis, *Ayell. de iure adohæ num.7.verſic.ſoluitur etiam,Regens Tappia de conſtitut. princip.c.4.n.67.*

14 Sed vita militia non deducitur in beneficium primogeniti,*Ayell.de iure adohæ num.95. in fine Maſtrill. deciſ. 112.num.12. Conſ. Theodorus allegat. 21.nu.19.* ſicuti nec paragium *Præſ.de Amato conſil.11.12. & 13.* Nam releuium ſoluit ſolus primogenitus *Camerar.in l.Imperialem fol.13.lit.B. Maſtrill.vbi ſupra nu.13.*

15 Ratio diuerſitatis in adoha illa eſt, nam adoha, & releuium Regi debentur ad eius electionem, & ſic non debet fieri duplicatio, *vt Afflict.in cap.1. num.15. quo tempore miles, Conſil.Paſchalis de Patria poteſtate par.4. cap. 1. nu. 14.* & ſic adoha deducitur, ne duplicato onere grauetur feudatarius.

16 Hoc releuium non ſoluitur in morte ciuili puta ingreſſu Religionis, etiã ſequuta profeſſione *Frecc.in d. lib. 2. auctor.3.nu.22.* vbi multis medijs cõprobat hanc opinionem negatiuam.

17 Sic etiam nec releuium ſoluitur legato feudo cum aſſenſu *Minad.in conſilit.in aliquibus in fine primæ partis.*

18 Neque etiam ſoluitur in contractibus, nec in refutatione, quæ fit imme-

19 diatè ſucceſſuro niſi fieret in vltima voluntate, vt latiùs diximus ſupra *concluſ.6.*

20 Sed ſi refutatio in vita fieret generalis omnium feudorum tunc ſoluitur releuium niſi eſſet facta contemplatione matrimonij, quo caſu non ſoluitur, eſtò quod ſit omnium feudorum, *Reg. de Ponte de poteſtate Proregis in tit. de refutat.feudorum in rubrica num.7. &*

in præludijs feudorum lectur.2.post Annam allegat.23.num.6.

21 Præstatur hoc releuium de feudo habente vassallos, de non habente vassallos, de consistente in pecunia, de quaternato simplici, de quaternato misto dicto secũdũm quid, & de omnibus feudorum speciebus, *vt Iser.in d.§.similiter in ostenditijs*, cum distinctione tamen, quòd de feudo misto soluitur Baroni *Camerar. in l. Imperialem fol. 73.lit.E.*

SVMMARIVM.

1 *Ius prothomiseos, & prælationis competit agnatis feudo vẽdito ex sanguine, non autem ex vicinitate.*

2 *Ius prothomiseos competit agnatis ad hoc, vt bona conseruẽtur in familia, & Agnatione.*

3 *Agnato proximiori competit ius prothomiseos intra annum, restituto tamen pretio.*

4 *Ius prothomiseos in feudis procedit, tàm si fiat venditio extraneo, quàm Agnato remotiori.*

5 *Agnatus proximior potest intra annum intentare ius prothomiseos, quãdo est facta venditio vlteriori Agnato, sed si esset facta extraneo competerẽt triginta anni.*

6 *Agnatus præfertur directo domino in emptione feudi per ius prothomiseos.*

7 *Ius prothomiseos procedit nedum in feudo ex pacto, sed etiam in feudo hæreditario.*

8 *Ius prothomiseos cessat quando feudum est venditum subhasta. Quod limitatur, quando quis veniret per viam restitutionis in integrum, & nu.9.*

10 *In retractu feudali, quod pretium attẽdatur, conuentum, an verò extimandum, referuntur opiniones Contrarię doctissimorũ II.CC.Theodori, & Lanarij, & conciliatur contrarietas per auctorem distinctionis fœdere nu.11.*

12 *Ius prothomiseos cessat in venditione feudi noui.*

ARGVMENTVM.

Ius prothomiseos an habeat locum in feudis.

CONCLVS. XIX.

1 IVs prothomiseos, & prelationis ex sanguine tantùm competere in feudis communiter est receptũ, & iudicatum (cùm de cætero cõsuetudines retractus ex vicinitate cessent in feudis ex dictis *per Præs. de Franch. decis. 17. nu. 11.* sicut cessat etiam prælatio in venditione rei communis, *Isern.in cap.si duo fratr. de frat.de nouo benef.inuest.) cap.1.§.sed & res, per quos fiat inuestitura in §. Titius filios c 1. §. porrò qualiter olim feud.potest alienari*, in quibus locis *Iser.Bald. Aluarott.& cæteri.*

2 Est autẽ ratio huius prælationis illa, vt bona conseruarentur in familia, & agnatione argumento *l. si emptione ff. de min. vigintiquinque annis*, & ne imagines maiorum videantur reuulsæ, *l.lex quæ tutorum ff.de administr. tutor. Ita Reg.de Ponte decis.11.*

3 Hinc fit vt Agnatus proximior etiã viuo alienante feudum, possit illud retrahere infra annum, restituto tamen pretio emptori. Quam verissimam sententiam ex pluribus Doctoribus comprobat *doctissimus Reg. Rouitus in rub. pragmat.de feudis nu.17. ibi quo fit.*

4 Et hæc prælatio locum habet tàm si venditio fiat extraneo, quàm agnato. Nã potest agnatus proximior in vtroq; casu retrahere, vt colligitur *ex d. §.sed et res, per quos fiat inuestitura. Sic Hartman.Pistor.in tract. quæs. iuris q.12. nu. 11.lib.2. post Iser.in dicto §.Titius*

5 Cum hac tamen distinctione, quòd si venditio sit facta agnato remotiori; Agnatus proximior auditur intra annũ tan-

tantùm. Sed si esset facta extraneo tunc competerent triginta anni agnato ad retrahendum sicuti *Glos. & Isern. in d.*
6 *S. Titius filios.* Et Agnatus præfertur directo domino, qui aliàs habet prælationē respectu extraneorū ementium *glos. in cap. 1. §. porrò*, qualiter olim potest feud. alien. *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit.* 10. *S.* 1. *num.* 5.
7 Prædicta procedunt nedum in feudo ex pacto, sed etiam in feudo hæreditario, & hæc est verior, & comunior opinio, quam optimis rationibus more suo amplectitur *doctissimus Regens Rouit. in allegat. rubrica de feudis nu.* 19. Vbi respondet contrarijs, & idem confirmauit in eius allegationibus pro Iulia Muscettula positis per *Reg. de Ponte post eius decis.* 11. referens sic fuisse iudicatum per Collaterale Consilium in dicta causa Iuliæ Muscettulæ cum Barone Carofini, quam etiam decisionē refert idem *Reg. Rouitus cons.* 22. *lib.* 2. *reprobata sententia Paridis de Puteo in tractatu de reintegrat. feud. cap. incipit e an si vendantur.*

Verum est tamen, quòd si super vēditione essent factæ legitimæ subhasta-
8 tiones, & præconia pro liberando feudum plus offerenti seruatis debitis solemnitatibus, tunc cessat hæc prælatio; & emptor non poterit molestari à cōsanguineis vigore iuris prothomiseos, & vēdicabit sibi locum *tex. in l. si tempora C. de fide instrum. & priuil. bastæ fiscalis lib.* 10. prout *ibidē Bart. & Albericus*, quos refert idem *Rouitus in dicto*
9 *consil.* 22. *num.* 4. Vbi dat aliam limitationem *ad dictam l. si tempora*, quando scilicet agnatus esset persona, cui competeret restitutio in integrū, tunc enim restitueretur, vt posset offerre maius prętium, vt *Bart. in d. l. si tempora nu.* 7. *versic prædicta verò*, quē sequitur *celeberrimus Reg. Tappia Marchio Belmōtis vir eminētis scientiæ, vt tot eius scripta doctissima, & vtilissima reipub. testantur lib.* 3. *Compilationis Iuris Regni in tit. de iure prothomiseos nu.* 77.

Sed quod pretium debeat solui per
10 retrahentem an illud, quo res fuit vēdita, etiam quòd sit exorbitans, an verò pretium iustum: Hic articulus fuit plenissimè discussus per *Fuluiū Lanarium I.C. doctissimum Fisci patronū Regię Cameræ oculatissimum* in additionibus ad repetitiones feudales eximij illius viri, & celeberrimi *Regentis Ioan. Antonij Lanarij Comitis Castrisacci, & meritissimi Præsidis* S.C. eius patrui in lecturis feudalibus, & propriè *f.* 329. *à num.* 41. *vsque ad* 64. & concludit esse attendendum pretium iustum valoris rei, & nōn pretium conuentum, & refert plures decisiones S.C. & signanter *decisionem* 57. *Reg. Tapiæ.*
11 Sed *doctissimus Consil. Theodorus in eius allegat.* 92. post disputatum articulum concludit, quòd debeat restitui pretium datum, vel oblatum ab emptore etiam quòd sit exorbitans.

In hac contrarietate istorum clarissimorum virorum, quorum vnus est meus affinis, & dominus, & alter similiter dominus, & amicus, arbitror distinctionis fœdere esse quæstionem dirimendam. Nam si pretij oblatio, vel cōuentio dolo aliquo nō laborat propter emulationem, animositatem, & id genus, quod fuit pondetatum in *dicta decis. Reg. Tapiæ* 57. *nu.* 21. per doctrin. *Castrens. in l. qui Romæ* §. *cohæredes nu.* 4. *ff. de verbor. obligat.* Tūc dubio procul, non videtur standum pretio conuento, vel oblato ad euitandum fraudes legibus exosas. Quod secus esset quando pretium oblatum, vel conuentum vetum esset, & indubitatum, tunc enim prælatio in tantùm esset concedenda in quantùm idem prætium offerretur, vt idem *Reg. Tapia sentit in eadem decis. nu.* 20. *ex Negusan. de pignoribus* 2. *par.* 3. *membr.* 5. *par. principalis nu.* 17. *& Præs. de Franch dec.* 12. *post alios relatos ab Alexandro in d.* §. *cohæredes.*
12 Postremò animaduertendum est, quod hæc prælatio procedit in feudis antiquis, secus autem in nouis, in quibus cessat ratio, vt bona conseruentur in fami-

familia,& agnatione,*Reg.de Curte in 2. par.diuersor.cap.4.num.43.et Reg.de Ponte de potest.Proreg.tit.10.§.1.num. 29.ex Iser.in d.cap.Titius,et Schrader. de feud.par.8. cap.7.num.34.* sequitur *Mastrill.decis.8.*

SVMMARIVM.

1 *Actio ad rem aliquam regulatur secundùm naturã rei, et hinc actio ad feudum est feudalis.*

2 *Feudum potest constitui in annuis introitibus.dummodò venditio fiat in feudum.*

3 *In actione ad feudum succedit solus primogenitus, qui tenetur præstare secũdogenitis partem pretij.*

4 *Primogenitus non solùm compelli potest à secundogenitis ad agẽdum pro parte pretij contra venditorem census, sed etiam compelli ad cedẽdum actiones.*

5 *Secundogeniti ad euitandum circuitum possunt agere recta via absq. cessione contra venditorem census.*

6 *In constituendo nouo feudo super annuis introitibus requiritur assensus Regis immediatè.*

ARGVMENTVM.

Actio ad feudum an reputetur sicut feudum ipsum.

CONCLVS. XX.

1
Vm actio ad rem aliquam competens reguletur secũdùm naturam rei, *l. qui actionem ff. de regul. iuris, Tiraquell. de retract. lignag.§.1.glos.7.n.3.* Hinc fit vt Actio ad feudum sit feudalis,& reputetur vt feudum *Iser.in constitut.bonorem nostri diadematis,de Franch.decis.41.in principio,et decis.75.nu.3.et decis.593.*

2 Exemplum erit in annuis introitibus super feudo venditis (in quibus posse constitui feudum non ambigitur) *Reg. de Curte in 1.par.diuers.feudal. c. incipiente redeundo igitur f.24. in principio*, mediante assensu dummodo expressè dictum sit, quòd uenditio fit in feudum, secus autem si esset simpliciter obligatum feudum cum assensu,*Lucas de Penna in l. 2. in fine C. de omni agro diserto lib.10.et Ioan:Camillus Bilocta Patruus in allegat.2. impressa post tract.de absol.iuramenti num. 4.*

3 Quo casu constituitur nouum,& separatum corpus feudi,in quo solus primogenitus succedit, qui propterea tenetur fratribus,& sororibus præstare partem pretij, ut *de Franch.d.decis.41. nu.3.* & soluet etiam Regiæ Curiæ releuium, *vt de Curte in loco allegato nu. 19.*

4 Et hoc casu nedum primogenitus, qui solus successit in hac actione tanquam in feudo, ut diximus potest cogi à secundogenitis, ut agat pro eorum parte pretij contra uenditorem census, sed etiam idem primogenitus compelli potest ad cedendum actiones *l. cum plures 62.§.messem ff.locati.*

5 Et quod plus est ad euitandum circuitum possunt secundogeniti directè agere absque cessione contra eundem uenditorem census.*l.dominus testamẽto 53. ff. de condit. indebiti.* Cum alijs adductis *per Anellũ de Amato iam Aduocatum, & Regiæ Cameræ Præsidem doctissimum in cons.42.nu.34.*

6 Est tamen aduertendum,quòd stante *pragmatica 4. de feudis, quæ dicitur de nouem capitibus*, quę in cap.7. prohibet Proregibus assensum præstare diuisioni,& alienationi partis feudi. Si in uenditione annuorum introituum, de quibus supra non adesset assensus Regis immediatè nõ cõstitueretur nouum feudum,ut diximus,& in dictis introitibus etiam in feudum uenditis cum assensu Proregis non succederet solus

solus primogenitus, sed fieret successio de iure comuni Romano, *vt ex Francisco de Amicis in titul. de his, qui feud. dare possunt in cap. incipiente summus modo in fine fol 48. concludit Mōtan. in l. Imperialem §. Prætereà Ducatus num. 75. cum seq numeris*, ubi de hac quæstione tractat.

SVMMARIVM.

1 *Feudales quæstiones coram paribus terminabantur de iure feudorum.*

2 *Feudales causæ in Regno olim cognoscebantur per M. C. V.*

3 *Feudales causæ, & quæstiones hodie agitantur in S.C. sed si adest interesse Fisci in R.C. Sum. quod declaratur quando Fiscus, est reus, actor, vel author laudatus nu 4.*

5 *Quando Fiscus habet interesse non formatum, sed ex futura successione, releuio, adoha, iurepatronatu, & id genus, tunc causa agatur in S. C. cum interuentu Fisci.*

6 *Fisco authori laudato competit remissio ad Regiam Cameram, quando re vera tenetur de euictione.*

7 *Remissio causarum Fisci ad R.C. siue ad S.C. durat vsque ad conclusionem inclusiuè, in Regno, secus de iure communi.*

6 *Controuersia an sit feudum, vel allodiū agitanda est in R. C. quod limitatur in possessorio summariissimo.*

9 *Tertius comparens pro suo interesse non potest causam ad suum Iudicem auocare, quod fallit in Fisco nu. 10.*

11 *Fiscus succedens priuato non tenetur stare instantiæ ceptæ, pro, vel contra authorem suum, sed coram suis Iudicibus.*

12 *Regia Prouincialis Audientiæ Hydruntina prætendit titulum Sacræ, & cognitionem feudorum quaternatorum.*

ARGVMENTVM.

Feudales causæ coram quibus Iudicibus agitandæ.

CONCLVS. XXI.

1 Feudales quęstiones coram paribus terminabantur de iure feudorum *cap. 1. de controuers. feud. apud pares terminand. vbi Iser.*

2 In Regno verò causæ feudorum corā Magistro Iustitiario, cuius vices obtinet M.C.V. cognoscebantur. *Iser. in constit. Violentias*, & hinc est, quòd sola M. C. cognoscebat de feudis quaternatis *per ritum 50. & per constit. M.C. nostre, & per constitut. Iustitiarij in fine*, per quam corrigebatur constitutio, *vt vniuersis* cuius vigore quęstiones feudales apud pares terminabantur, sicut de iure comuni feudorum.

3 Hodie autem de feudis, & quęstionibus feudalibus agitur in S. C. sed si adest interesse Fisci in R. C. Summariæ, quæ Regia Camera est Iudex ordinarius causarum fiscalium *l. 1. C. vbi causæ fiscales.*

4 Quod intelligitur quādo Fiscus est reus, actor, vel author laudatus, aliàs si non est talis, & haberet aliquod interesse, vt puta ex futura successione,
5 releuio, adoha, iurepatronatu, & id genus tunc causa agitaretur in S.C. cū interuentu Fisci, vt testatur *de Franch. decis. 116. nu. 14.* ex dispositione *pragmat. 63. num. 3. de officio Procuratoris Cæsaris*, quæ pragmatica reformat pręcedentē inter cætera in hoc, quod si in dictis causis successionis, releuiorum adohæ, iurispatronatus, & similibus adesset aliquod euidens præcisum, & considerabile interesse fisci, tunc R. C.

erit

erit Iudex competens si Fiscus instetetit.

6 Et id, quod diximus Fisco authori laudato competere remissionē ad Tribunal Regiæ Cameræ intelligendum est cum grano salis, vt aduertit *Reg. Rouit. in pragmat. 13. de offic. Procuratoris Cæsaris*, scilicet quòd Fiscus re vera teneatur de euictione, & refert decisionem S.C. in causa Monasterij S. Petri, & Sebastiani cum Marchione Laini.

7 Tempus autem petendi remissionē causarum siue ad R. C. siue ad S. C. durat vsque ad cōclusionem inclusiuè, *vt in Pragmat. 37. de offic. S.C. vbi idem Rouit.* in principio subdit, quòd de iure comuni post conclusum non potest peti remissio, ad quod multos allegat, & ex nostraribus *Afflict. decis. 396. nu. 12.*

8 Similiter quando controuertitur an sit feudum, vel allodium, causa est agitanda in R.C. vti testatur *Consil. Georg. in lectur. feudal. cap. 49. num. 11. vbi n. 9.* limitat dictum in possessorio summarijssimo, in eo enim causa non remittitus, estò quòd aliàs esset remissibilis, & sic refert decisum per S.C.

9 Et quamuis tertius compatens pro suo interesse non possit causam ad eius iudicem auocare, *l. venditor ff. de iudicijs Bart. Castrens. & alij in l. 1. C. vbi in rem actio*, & adest solemne *Consil. Purpurat. 26. per totum.*

10 Tamen hæc regula limitatur in Fisco qui potest Iudicem declinare *l. 3. C. de iure fisci lib. 10. & l. ad Fiscum C. vbi causæ fiscales Caualcan. decis. Friuizan. 8. in principio par. 1.*

11 Sic etiam Fiscus succedens priuato non tenetur stare instantiæ ceptæ pro vel contra authorem suum, sed coram suis Iudicibus causa est agitanda dummodo versemur ante sententiam. Nam post sententiam nō competit Fisco remissio *Salycet. in l. 1. C. si pendente appellatione per tex. in l. si constante S. final. ff. solut. matrimon. Franciscus Lucanus in tractatu de Fisco, & eius priuileg. n. 70. Peregrin. de iure fisci lib. 7. titul. 1. nu. 12.*

12 Postremò animaduertendum est, quòd Regia Prouincialis Audientia Hydruntina prætendit habere cognitionē de feudis quaternatis, vt testatur *Frecc. de subfeud. lib. 1. in verbo Episcopus Liciensis*; quod quidē ex eo potuit causari, nam Serenissimus Federicus Aragoneus antequam esset Rex huius Regni fuit Prorex in illa Prouincia tunc vnita cum Prouincia Barensi, quę Regiæ Audientiæ propterea appellantur Sacræ, & prætendunt cognitionem feudorum quaternatorum, licet dum Ego in dicta Audientia Hydruntina annis elapsis, & Fisci patroni, & Auditoris munere functus sim casus non occurrerit, nec occurrisse intellexerim.

SVMMARIVM.

1 *Successio in linea descendenti, de iure comuni feudorum fit in infinitum, & idem in Regno num. 2.*

3 *Feuda sunt effecta indiuisibilia per Ius Francorum.*

4 *Masculi in Regno gradus, & ætatis prærogatiua seruata succedunt, cum onere paragij, & vitæ militiæ.*

ARGVMENTVM.

De successione lineæ descendentis in feudis.

CONCLVS. XXII.

1 De iure comuni feudorum successio in linea descendenti fit in infinitum *cap. 1. vbi Isern. de natura success. feud. cap. 1. S. cum verò, & S. hoc autē de his, qui feud. dare possunt.* Quod procedit estò quòd simpliciter sit facta concessio nulla facta mentione filiorum, & hæredū *d. c. 1. de natur. success. feud. & in c. 1. de gradibus success. in feud.* In

2 In Regno ſucceſſio lineæ deſcendentis ſimiliter fit in infinitum, *vt in conſtit. vt de ſucceſſionib.*

3 Et quoniam feuda ſunt effecta indiuiſibilia per ius Francorum, quòd induxit indiuiduitatē in Regno, prout *in dicta conſtitut. vt de ſucceſſionibus*, & probat *Cannet. in cap. ſi aliquem verſ. bis explicitis fol.* 298. & nos diximus infra *concluſ.* 75. Primo loco præfertur linea, ſecundo gradus, tertio ſexus, inter eos tantum, qui ſunt eiuſdem lineæ, & gradus, & poſtremo ætas inter eos, qui ſunt eiuſdem lineæ, gradus, & ſexus, *Reg. Lanar. conſ.* 1. *num.* 15. *& Reg. de Pont. de poteſt. Proreg. tit. de ſucceſſ. mulierum nu.* 30.

Quod etiam fuit diſpoſitum in capitulis Papæ Honorij, *in cap. ſi aliquem ibi, inter duos eodem gradu feudatario conunctos fœminam maſculus, minorē, maior natu præcedat, ſiuè ſint maſculi, ſiuè fœminæ concurrentes.*

4 Succedunt ergò maſculi in Regno, gradus, & ætatis prærogatiua ſeruata, cū onere dotandi ſorores de paragio, & cū onere vitæ militiæ ſecundogenitis, & in defectu maſculorum fœminæ, vt diximus ſupra *concluſ.* 3.

SVMMARIVM.

1 *Succeſſio feudorum de iure comuni feudorum, eſt coarctata vſque ad ſeptimum gradum in linea collaterali.*

2 *Succeſſio feudorū in Regno in linea collaterali extēditur tantùm ad fratres, & fratrum filios.*

3 *Cōſtitut. Regni vt de ſucceſſionibus enumerat perſonas, non gradus, ſecūdùm veriorem opinionem.*

4 *Patruus an ſit comprehenſus in conſtitut. vt de ſucceſſionibus, & an ſuccedat de iure comuni feudorum, in feudis antiquis fuit controuerſum.*

5 *Patruus in Regno fuit expreſsè admiſſus per gratias tàm in feudis antiquis, quàm in nouis, ad tollendam omnem controuerſiam, quod declaratur nu.* 10.

6 *Amita fuit admiſſa expreſsè ad ſucceſſionem feudorum per gratias.*

7 *Frater conſobrinus per gratias fuit admiſſus ad ſucceſſionem feudorum, alterius fratris conſobrini; dummodo ambo deſcendant ex maſculis, & feudum fuerit comunis aui, & in hoc tātùm caſu, eſt protracta ſucceſſio in linea collaterali in quarto gradu.*

8 *Succeſſio feudorū in quarto gradu ſimpliciter, & abſolutè non datur in Regno, & ſemper fuit denegata à Sereniſſimis Regibus.*

9 *Patruus, & amita ad feuda antiqua tātùm admittuntur, non verò ad noua, nu.* 10. *&* 11. *vbi, de ratione.*

12 *Neptis ex primogenito, excludit filium maſculum ſecundogeniti, ex vi ſubingreſſionis inducta per cap. conſiderāter; & excludit etiam patruum, & amitam, & materteram num.* 13. *&* 14.

15 *Filia fœmina primogeniti excludit à ſucceſſione feudorum filium maſculū ſecundogeniti.*

16 *Filia fœmina primogeniti intrat gradum, locum, & ſexum patris.*

17 *Feudatarius poteſt diſponere de feudis in maſculos in gradu ſucceſſibiles, excluſis fœminis licet in gradu proximioribus, vigore nouellæ pragmaticæ.*

18 *Frater conſanguineus natu maior excludit fratrem vtrinq; coniunctum, natu minorem, & refertur deciſio S. C. num.* 19.

20 *Nepos excludit patruum in ſucceſſione feudorum, et refertur determinatio Clementis V. ſuper ſucceſſione Regni inter Regem Robertum, et Regē Hungariæ filium Regis Caroli Martelli.*

21 *Rex Robertus iudicauit pro Nepote contra patruum ſuper Comitatu Sancti Seuerini.*

22 *Frater conſanguineus excludit ſororē vtrinque coniunctam à ſucceſſione feudi, etiam ex linea materna obuenti, fratri defuncto.*

ARGVMENTVM.

De successione lineæ collateralis in feudis.

CONCLVS. XXIII.

1 IN linea collaterali successio de iure comuni feudorum est coarctata vsque ad septimum gradum inclusiuè, *ex cap.1.§.hoc quoq; in fine de his qui feud. dare possunt*, & tradit *Reg.Rouit.in decis.72.num.66.* Qui gradus computatur secundũ ius ciuile, *Isern.in d.cap.1. de his qui feud. dare possunt,& in cap.vnico §. hoc quoque de success. feud.* sequitur *Cannet. in cap. si aliquem fecit.11.vers. defuncto ergò nu.4.* & hanc opinionem comunem attestatur *Sonzbech.de feudis par.4. num.13.* Eandemque in Germania seruari testatur *Gail.lib.2.obseruat.150. nu.4.* & in Regno est indubitata, & comunis opinio, vt testatur *Reg. de Ponte in lecturis feudal.lib.lectur.9. nu.60.fol.84.* vbi dicit quòd *Glos.in d.§.hoc.quoq;* & eius sectatores, qui tenent fieri successionem in infinitum debent intelligi de linea descendenti.

2 Prædicta procedunt de iure comuni feudorum,sed in Regno per *constit. vt de successionibus* fuit coarctata successio in hac linea collaterali,ita vt succedant tantùm fratres,siuè ex vtroque parẽte, siuè ex altero tantùm defuncto coniuncti, & filij fratrum (excluso comuni parente) in feudis paternis tantùm secus in nouiter quæsitis.

Et quia in *dicta constitut.* nihil fuit dictum de patruo,& amita,*Glos.ibidem in verbo non succedunt*,dubitat an com-
3 prehendantur. Nam licet adsit eadem ratio propter gradum, nihilominus cõstitutio denumerat personas non gradus,vt *Reg.Rouit.in pragmat.11.nu.7. de feudis,& in decis.94.nu.17.cum seq.* vbi plenè. Et hæc est recepta opinio in Regno licet *Cumias. in cap. si aliquem in rubrica num.38.*dicat,quòd in *d. constit.* enumerentur gradus, & non personæ motus ex author. *Isern.ibidem in verbo idem ius.* Tamen *idem Isern.* postea subdit, quòd comunis interpetratio semper fuit contra suam opinionem,& dixit etiam in *cap. 1. nu.2. Imperat.Lotharius,& in cap. 1.nu.7.prope finem in vers.benè putamus de natura success.feudi.* sequitur *Afflict. in d. c.1.*
4 *Imper.Lothar.n.25.*dicens, quòd opinio Iser.in d.verbo idem ius,nõ est recepta in Regno, sed contraria vt à cõstitutione non sit cõprehensus patruus. Licet de iure comuni feudorum in feudis antiquis patruus succederet, *vt in d.cap.1.§.si quis miles in fine Imper. Lothar.* ita vt de iure Regni, non ex verbis *constitutionis*, *vt de successionibus*, sed ex interpetratione *Iser.* fit admissus patruus.

5 Ad tollendam hanc difficultatem, & ad maiorem declarationem fuit per Regem Cattholicum in generali parlamento anni 1507.ad supplicationem Regni,vt habetur *in pragmat.6.de feudis* concessa gratia, quòd patruus succederet tàm in feudis paternis, quàm in illis de nouo quesitis,non obstante, quòd inuestitura cõtineret clausulam pro hęredibus ex corpore;& cùm aliàs
6 fuisset dubitatum in causa Comitissæ Oppidi, cũ Regio fisco si in supradicta gratia loquente de patruo esset etiam comprehensa amita,fuit opus noua declaratione,vnde in anno 1536. vt habetur *in pragmat. 12.de feudis,* fuit declaratum per inuictissimum Carolum V. Cæsarem, quòd in omni casu, in quo patruus comprehenditur, amita etiam comprehendatur; hoc etiam addito,quòd frater consobrinus admittatur ad successionem feudorũ alterius fratris consobrini,de cuius hæreditate agitur,quæ fuerunt comunis aui, dummodo ambo sint masculi, & descẽdant ex masculis,& sic hodie successio in linea

nea collaterali fit in hoc casu tantùm, & cum supradictis circumstantijs est protracta vsque ad quartum gradum.

8 Et licet fuerit pluries, & prius, & postea supplicatum, vt concederetur gratia simpliciter pro successione vsq; ad quartum gradum, semper fuit denegata, *vt in capitulis, & priuilegijs anni* 1540. *fol.* 126. *à terg. & anni* 1554. *fol.* 153. *cap.* 13. *& anni* 1570. *fol.* 169. *c.* 3. *& anni* 1587. *fol.* 178. vt etiam habetur *in pragmaticis de feudis*.

9 Circa prędictas gratias, quæ patruũ & amitam comprehẽdunt occurrit dubitari si procedat nedum in feudis antiquis, de quibus non ambigitur, sed etiam in feudis nouis. & videtur pro affirmatiua cõcludendum propter expressa verba *dictæ pragmat.* 6. vbi includitur expressè feudum nouum, & propter alia verba sequentia v3. etiam quod adesset clausula pro se, & hæredibus ex corpore legitimè descendentibus.

10 Et quamuis in allegata *pragmat.* 12. videatur sermo de feudis antiquis. Hoc procedere debet ad euitandum absurdum, vt loquuta sit respectu successionis in quarto gradu. Sed respectu successionis amitæ est relatiua ad *pragmat.* 6. in qua de patruo fuit sermo, & subdit *pragmat.* 12. quòd res omni casu, in quo est comprehensus patruus, amita etiam comprehensa esse intelligatur; Vnde ex regula ęquiparatorum, & cùm relatum sit in referente *vulgata l. asse toto C. de hæredib. instit. & l.* 1. *C. de Codicillis*. Videtur dicendum, quòd amita etiam succedat in feudo nouo.

11 Tamen verior videtur opinio negatiua, nedum ex optimis argumentis, & rationibus fundatis *per Reg. Rouit. in decis.* 94. sed etiam quia resultaret maximum absurdum, vt patruus, & amita succederent in feudo nouo, & pater excluderetur à feudo nouo filij, quod est indubitatum in Regno, vt diximus *conclus.* 24.

In hac linea collaterali occurrit dubitari, si neptis ex primogenito excludat filium masculum secundogeniti, &

12 verior opinio est, quòd neptis excludat nedum filium fratris secundogeniti ex vi subingressionis, & representationis inductæ in linea collaterali per

13 *cap. considerantes*, sed etiam ipsum patruum, *vt Afflict. in constit. in aliquibus nu.* 22. *Cons. Fab. de Anna consil.* 125. *n.* 46. *vol.* 2. *Campan. in d. cap. considerantes nu.* 15. *post Neapodan. ibidem nu.* 6. sequitur *Reg. de Ponte in lectur. feudal. lectur.* 35. *& Ioan. Vinc. de Anna alleg.* 55. qui testatur de generali consuetudine Regni contra opinionem *Isern. in dicta constitut. in aliquibus*, qui loquitur attento iure comuni feudorum, vti *Camerar. declarat in dialogo impresso post Cannet. fol.* 375.

14 Quare nepos, vel neptis ex fratre, vel sorore primogenitis excludit patruum, amitam, & materteram, *vt Reg. Rouit. probat in decis.* 51. *num.* 2. *versic. quatuor primi casus*, vbi hanc materiã peroptimè distinguit more suo, & refert decisionem in causa Beatricis de Ebulo, quæ fuit exclusa à successione Aureliæ eius sororis, & ei fuit prælatus Dux Feroleti filius alterius sororis primogenitę, & refert etiã aliam decis. in causa D. Ioannæ Cossæ neptis Ducis S. Agathæ Gothorũ ex sorore primogenita, quæ exclusit D. Lucretiam Cosso secundogenitam dicti Ducis, cui propterea competijt paragium ex probatis *per Reg. Lanarium cons.* 1. *nu.* 59. *& Præs. de Franch. decis.* 73. *nu.* 17.

15 Ex prædictis determinari posset articulus quando casus occurrit si in successione feudalium concurreret filius masculus fratris secundogeniti defuncti cum filia fæmina fratris primogeniti, nàm hæc fæmina excluderet filium masculum fratris primogeniti vigore primogenituræ, cuius tãta est vis, quòd nascendo primogenitus statim excludit secundogenitum, & nascendos ex eo, & donec superest aliquis de linea primogeniti etiam fæmina nec secundogenitus, nec alius dictæ lineæ secun-

dogeniti ad primogenituram admittẽdus est. Fuit hæc originalis doctrina *Bald.in l.cùm antiquioribus nu.*18.*versic.quia primogenitus C. de iure deliber.* quem refert, & sequitur *Reg.Rouit.in allegat. decis.*51. *num.* 16. & ante eum *Gramat.decis.*1.*num.*30.*prope finem*, *& Reg.de Ponte in lectur.feud.* 12. *in fine,et Consil.de Anna d.consil.*125. *nu.*45.*vol.*2.

16 Quod in Regno est absolutum, & indubitatum ex declaratione Reginæ Ioannæ Secundæ, de qua testatur *Afflict.in constit.in aliquibus nu.*65. scilicet vt filia primogeniti intret gradum, locum, & sessum patris.

17 Ad tollendum inconueniens prænarratum, ex quo multoties feuda ad alienas familias transibant, vt pluries occurrit, opus fuit pro cõseruandis feudis in familijs petere, & obtinere gratias a Maiest. Catholica, quòd feudatarij de feudis possint, tàm in vita, quàm in vltima voluntate disponere in masculos dummodo sint in gradu successibiles prætermissis fœminis licet in gradu proximioribus, vt habetur *in pragmat.*31.*de feudis.*

In hac linea collaterali occurrit dubitari si in successione fratris præferatur primogenitus consanguineus alteri fratri vtrinque coniuncto minori

18 natu. Hanc quæstionem plenissimè agitauit *Reg. Consil. Georg. in allegat.*21. vbi scripsit pro fratre vtrinque cõiuncto, nec refert quid decisum quoniã lis fuit transactione finita. Sed pro fratre maiore natu, licet ex vno tantùm latere refert aliàs fuisse decisum, *Minad.decis.*36. *num.*10. sicut etiam fuisse decisum pro fratre maiori tempore Alphonsi Primi refert *Montan.in l.Imperial.§.præterea Ducatus nu.*126. *in fine vbi nu.*124.*cum sequent.* reassumit rationes pro, et contra in hac quæstione, & hanc eandem opinionem renuit *Reg.Rouit. in pragmat.*11. *de feudis num.*2. *&* 21. moti omnes ex potẽtia, & vi primogenituræ, cui non officit duplicitas gradus.

19 In simili articulo per S.C. fuit iudicatum pro vtrinq; coniuncto in contingenti casu inter Marcum Antonium Galeotam, & Pompeum Tomacellum super successione Marchionatus Clusani, cùm fuerit prælatus Pompeius filius fratris vtrinque coniuncti licet natu minoris Marco Antonio Galeotæ vterino natu maiori, pro quo Pompeio scripsit *Cons. Fab.de Anna in supra allegato consil.*125.*vol.*2. & hanc decisionem refert *doctissimus nunquam satis laudatus Reg. Tappia in eius decis.*2. *S.C.*

Et in eodem *consil.* 125. *concludit. num.*4.*idem Consil. de Anna*, quòd ne-

20 pos excludit patruum in successione feudi, licet ambo sint in eodem gradu defuncto coniuncti, & hæc fuit aliàs famigeratissima quæstio, quæ tempore Octonis Imperatoris fuit iudicio gladiatorio commissa, vt habetur *in cap. ad Apostolicæ de sentent. et re iudicata*, & bis nepos victor euasit, quòd iudicio Dei fuit tributum, vt dicunt *DD. allegati in dicto consil.*125. *num.*40. *et sequitur Reg.de Pont.in lectur.feudalib. lectur.*3.*n.*136. *et Gram. decis.*1.*n.*24. Vbi refert determinationem Clementis V. Summi Pontificis, qui pronunciauit circa successionem huius Regni ob [illegible] Caroli II. in fauorem Ro-ber[illegible]dogeniti excludendo Carobertum Regem Hungariæ filiũ Caroli Martelli primogeniti, vti *Riccard. Malumbr. et Cyn. in l.si viua matre C. de bonis maternis*. Quod processit ex ratione speciali, propter publicam vtilitatem Regni, ob immensam sapientiã Roberti, qui fuit reputatus secundus Salamon; tanto magis quòd Regi Hũgariæ sufficiebat illud Regnũ, vti *Bald. in d.l.si viua matre, et in l.*3.*C. de suis, et legitimis*. Motus etiam Summus Põtifex ex eo, quòd Rex Robertus erat in possessione huius Regni, à quo expelli non poterat sine maxima populorum strage, quæ ratio in successione Regnorum præferenda est rationi legali, *per tex. in S. ordinationem in authent.*

de

de Monacis, & subdit Bald. quòd Rex Robertus postea conscientia motus transtulit hoc Regnum ad Andream dicti Caroberti filium copulando eidem Andreæ, qui appellatus fuit Andreassus Ioānam Neptē, ipsius Roberti licet hoc matrimonium pro vtroque infelicissimū euaserit, nam idē Andreas fuit mandato Ioannę vxoris laqueo suspensus, & ipsa Ioanna postea fuit etiā laqueo suspensa de mandato Ludouici Regis Hungariæ Andreassi fratris vti apud Historicos.

21 Et idemmet Rex Robertus in contingenti casu super Comitatu Sancti Seuerini, in quo adest solemne *consiliū Oldradi* 224. iudicauit pro nepote cōtra patruum, *vti Gramat. in d. decis.* 1. *refert*, referens etiam aliam consimilē decisionem in causa Ducis Traiecti, de qua meminit etiam *Anna in d. cons.* 125. *nu.* 41.

22 Quid si feudum obuenisset ex linea materna filio, cui obeunti esset superstes soror vtrinque coniuncta, & frater consanguineus quis præferendus esset in successione. *Minad. d. dec.* 36. *nu.* 11. tenet pro isto fratre consanguineo; & hæc opinio rationi consona est, nam licet iste frater non sit de comprehensis in inuestitura tamen constiutio, vt de successionibus vocat proximiores habito respectu ad vltimum morientem sine distinctione si feudum peruenerit ab illo latere, *Iser. in cap.* 1. *de nat. success. feud. post lecturam num.* 8. quem sequitur *Camerar. in responso edito post Cannet. in cap. si aliquem fol.* 363. & 369. quos allegat in simili quęstione *Consil. Georg. in d. allegat.* 21. *num.* 36. referens sic aliàs iudicatum, & *Consil. de Anno in allegato cons.* 125. *nu.* 18.

SVMMARIVM.

1 *Linea ascendens non est vocata per Constit. Regni, et ideo occurrendum est ad ius commune feudorum.*

2 *Successio in feudis habet oculos infra, et retro, et ante.*

3 *Per Constitut. Regni est dilucidatum ius feudorum, et duæ lineæ vocantur, descendens, et collateralis excluso patre.*

4 *Ascendens non succedit descendenti in feudo nouo, de iure feudorum, quod limitatur nu.* 5. *et* 6.

7 *Ascendens succedit descendenti de iure comuni feudorum in feudo antiquo, et paternis exclusis proprijs filijs, fratribus defunctis, et nu.* 8. & 9.

10 *Feudum refutatum à patre filio omninò, vel vt de nouo feudo inuestiatur, efficitur nouum de iure comuni, sed in Regno per gratias semper retinet naturam feudi antiqui, et nu.* 11.

12 *Quando pater succedit filio in feudo refutato, succedit iure successionis non reuersionis, et ideo tenetur ad onera, et ad releuium, non verò ad vitam militiam, et paragium, et nu.* 13.

14 *In feudo obuento filio aliter, quàm per refutationem nullatenus pater succedit.*

15 *Non solùm pater, sed auus, et alij ascēdentes refutantes succedunt refutatario decedenti sine descendentibus.*

ARGVMENTVM.

De successione lineæ ascendentis in feudis.

CONCLVS. XXIV.

1 IN ascendentes succedant descendentibus in feudis recurrendū est ad ius comune feudorum, nam per constitutiones Regni non est vocata linea ascendens, vt textatur *Cumias in cap. si ali-*

aliquem de success. feudi in rubrica nu. 50.*vbi num.*70.*concludit*, quòd linea ascẽdens est prorsus exclusa exceptis quibusdam casibus,& hinc dixit *Isern. in cap.*1. *col.*2. *ibi in Regno Siciliæ de nat. success. feudi.* quòd in successione feudorum primum locum obtinet licet descendens,secundum linea collateralis, & tertium linea ascendens licet de iure comuni Romano linea ascendens obtineat secundum locum.

2 Quapropter dixerunt Doctores Regni, quòd fenda descendunt non ascẽdunt,& quòd successio in feudis habet oculos infra, & ante, non retro, *Præs. de Franch.decis.*3.*num.*10, *Georg. allegat.*17. *nu.*8. vbi tradit, quòd per con-
3 stitutiones Regni est dilucidatum ius successionis in feudis, dum Legislator in constitutione, vt de successionibus fecit duas lineas v3.descẽdentẽ,& collateralem excluso comuni parente, & cùm in constitut. nihil dictum sit de linea ascendenti, quia cõstitutio noluit, pro omisso habetur, nam Regni constitutiones sunt stricti iuris, & in eis nõ proceditur ad similia, vel ad consequentia *l. quod vero ff. de legibus*, & propterea omissum in eis pro omisso habetur *Camill.de Medic.consil.*8. *in principio.*

4 De iure ergò feudorum in feudo nouo ascendens non succedit descendenti *cap.* 1. *de nat. success. feudi vbi Isern. num.*3. *& Præpositus col.*2. *versic. subsequente Ardizon in summa in titul. de successione feud.* 2. *columna versic.ascendentes. Hart. Pistor. quæsit. feud.*19.*num.*9. *Zas.de feud. par.*8.*nu.*2.*& de Franch. decis.*3.*num.*2. Quod
5 limitatur dupliciter, primò si pater renunciasset feudum in manibus Domini cum pacto, quòd filium inuestiat, vt pater filio succedere possit, sicuti *Curtius de feudis par.*3.*secundæ partis prin-*
6 *cipalis versic.expedito num.*43. Secundo si filius esset inuestitus propter seruitia patris, & illius contemplatione *idem Curtius in loco allegato nu.*44.
7 In feudo verò antiquo ascendentes siuè per lineam rectam, siuè per lineã transuersalem, eodem iure communi feudorum attento descendenti succedunt *cap.* 1. *de eo,qui finem fecit agnato Isern. in constitut. si quando Curt. in loco allegato num.*45. *Afflict. in constitut. f. iudicatorum bona num.* 9. cum alijs adductis per *Franch. decis.* 3. *num.* 2. *Reg.de Pont.de potest.Proreg. tit.*8. *in rubr.n.*23.

8 Concludimus ergò, quòd in Regno hodie ascẽdens succedit descẽdenti in feudo antiquo,& in paterno nõ in nouo per ius comune feudorum, cùm in hoc nihil per iura Regni statutum sit, & propterea ascendens succedit in feudo refutato refutatario decedenti sine descendentibus, tàm si feudum esset antiquum, quàm si esset nouum in persona ipsius refutantis, nam respespectu filij,cui succeditur est paternnm non nouum, *Reg.de Ponte de potest.Proreg.tit.*8.*in rubr.nu.*27.

9 Et in hoc casu refutans præfertur fratribus defuncti refutatarij vti iudicatum in Sac.Cons. refert *Ioan: Vinc. de Anna de Vassallo decrepitæ ætatis num.*365. Et aliam decisionem referunt *de Franch.decis.*591.*& Georg. allegat.*17.*in fine.*

10 Verum est, qnòd de iure communi feudorum se feudum esset refutatum à patre filio immediatè successuro, omninò, vel vt de nouo feudo inuestiretur, mortuo refutatario sine descendentibus,pater non succederet,ex quo feudum esset effectum nouum, *Isern. in cap.* 1. *de natura success. feud. num.*8.

11 Quod hodie cessat in Regno vigore gratiæ anni 1558. *in cap.* 6.*fol.* 161.*in volum.gratiar.& priuileg.reassumptæ in pragmat.*14.*et* 15.*de feudis.* Cuius gratiæ vigore feuda refutata immediatè successuro semper retinent naturem fodi antiqui, vt testatur *Reg. de Ponte loco alleg.nu.*37.

12 Et quando pater succedit filio in feudo refutato, quoniam hęc successio fit iure successionis, non reuersio-

sionis, vt aliàs diximus ex *decis. de Franch.* 3. pater succedens tenetur non solù soluere releuium, vt in *dicta decis.* 3. *et* 591. *Praes. de Franch.* sed etiam tenetur soluere debita contracta per
13 filium, nam succedit vt hæres, sed non tenetur ad vitam militiam, & paragiũ alijs fratribus, & sororibus defuncti, *idem Reg. de Ponte loco allegato nu.* 41.
14 *cum sequent.* In feudo verò obuento filio aliunde quàm per refutationem nullatenus pater succedit, nam licet tale feudum possit esse antiquum respectu filij, tamen cùm hæc successio lineę ascendentis reguletur secundùm ius comune feudorum, quo attento successor debet esse de descendentibus primi acquirentis *cap.* 1. §. *his autem deficientibus de successione fratrum cap.* 1. *de natura success. feud. Reg. Rouit. decis.* 94. *num.* 11. *et* 36. sequitur quòd omninò pater excludatur.
15 Ea quæ diximus de refutatione facta à patre intelliguntur etiam de refutatione facta ab auo, & alijs ascendentibus, qui succedunt descendenti refutatario, *Reg. de Ponte in in loco allegato num.* 15.

SVMMARIVM.

1 *Frater de iure comuni feudorum succedit fratri in feudis à comuni parente peruentis, sed frater ex vno latere tantum non succedit alteri fratri nisi coniunctus ex latere vnde feudum peruenit.*

2 *Fratre ex vno tantùm latere coniunctus succedit in Regno alteri fratri, nedum in feudo antiquo, sed etiam nouo, et nu.* 3.

4 *Frater fratri succedit in Regno etiam in feudo nouo per cap. considerantes, non obstante quòd in inuestituras adesset clausula pro hæredibus ex corpore.*

5 *In Regno non opus est quòd successor sit de descendentibus primi acquirentis, sed sufficit quòd sit hæres vltimi morientis.*

6 *Clausula pro hæredibus ex corpore, non est solita in Regno, et ideo non præsumitur.*

7 *Frater fratri succedit in Regno vigore gratiæ, esto quòd feuda non sint empta à Regia Curia.*

8 *Feuda antiqua in quod differant à paternis.*

ARGVMENTVM.

De successione fratrum in feudis.

CONCLVS. XXV.

1 De iure comuni feudorum frater fratri succedit in feudis à comuni parente peruẽtis, sed frater ex vno latere tantùm non succedit nec in feudo nouo, nec in antiquo, nisi sit coniunctus ex latere vnde feudum peruenit, *Afflict. in cap.* 1. *col.* 8. *vers. sed si esset frater de grad. success. in feudis Fab. de Anna consil.* 125. *lib.* 2. *Reg. de Ponte de potest. Prorog. tit.* 9. §. 1. *num.* 4.

2 In Regno per constitutionem vt de successionibus frater ex vno latere tantum siuè vterinus, siuè consanguineus succedit fratri, quod est indubitatum in Regno, & sic vterinus succedit vterino in feudo paterno, & consanguineus cõsanguineo in feudo materno, *idem Reg. de Ponte loco allegato num.* 6. *Loffred. consil.* 38. *num.* 8. *post Bald. in consil.* 116. *Sanctissima, et Serenissima Regina inter consilia Angeli.*

3 Et procedit dispositio dictæ *Constitutionis* nedum in feudis antiquis, vt restrinkit *Isern. in dicta constitut. in* ver-

versic. fratres, *et in constitut. si quando aliquem*, dicens sic fuisse iudicatum tẽpore Caroli Secundi, & Isernia sequutus est *Loffred. dicto consil.* 38. sed etiam in feudis nouis, vt colligitur *ex Glosa in dicta constitut. versic. ex altero tantùm in fine*, & tenet *Afflict. ibidem in* 3. *notabili num.* 14. quòd probatur etiam ex generalitate dictæ constitutionis vbi vocantur fratres sine distinctione de qualitate feudi, sicuti fit distinctio quando vocantur filij fratrum, qui succedunt in antiquo tantùm, *idem Afflict. in constit. foriudicatorum bona num.* 9. *versic. an pater* ex mente *Isern. in cap.* 1. *de nat success. feud.*

Et est verior, & comunior opinio in Regno, vt testatur *Reg. de Ponte in tit. de success. mulierum* §. 1. *num.* 6. vbi breuiter de hac quæstione per conclusiones tractauit, & super eadem quæstione longam disputationem eddidit *Camerar. in responso impresso post repetit. Cannetij in capit. si aliquem folio* 363.

4 Sed dubitari contingit si in inuestitura adesset clausula pro hæredibus ex corpore vtrum frater coniunctus ex alio latere, & sic non descendẽs primi acquirentis succedat.

Hæc quæstio est indubitata hodie in Regno nedum in feudis antiquis stante declaratione Caroli Secundi *in cap. considerantes*, cuius capituli vigore non opus est quòd successor sit de-
5 scendens primi acquirentis, sed sufficit quòd sit hæres vltimi morientis, *Affl. decis.* 293. *Reg. de Ponte in tit. de success.*
6 *mulierum num.* 14. §. 1. tantò magis quod in Regno hæc clausula pro hæredibus ex corpore non præsumitur, *vt idem de Ponte. tit.* 9. §. 1. *n.* 13. vbi alios allegat.

Sed etiam in feudis nouis frater ex vno latere fratri succedit vigore gratiæ anni 1570. *fol.* 168. *in vol. priuileg. trãsumpta in pragmat.* 22. *de feudis*, quæ gratia licet procedat in feudis emptis à Regia Curia tantùm, tamen in anno 1580. fuit concessa simpliciter in omnibus feudis etiam quòd non fuissent empta à Regia Curia, *vt in pragm.* 24. *de feudis*.

8 Et feuda antiqua illa propriè sunt quæ ab ascendentibus vltra quartum gradum proueniunt *cap.* 1. §. *hoc quoq; de success. feud.* sed propriè illa dicuntur paterna, quæ ab ascendentibus à quarto gradu, & infra sunt quæsita, *vt in dicto* §. *hoc quoque*, quam distinctionem sequitur *Reg. Rouit. decis.* 94. *num.* 10. *post Capyc. in inuestitura verbo feudorum genera vers. feudum antiquum, & paternum fol.* 210.

SVMMARIVM.

1 *Reuocatio alienationis feudi venditi, & etiam traditi competit venditori, & emptori, & nu.* 2.

3 *Reuocatio non suffragatur quãdo fiscus petijt declarationem caducitatis, & super hoc lis fuerit contestata.*

4 *Reuocatio competit etiam hæredibus cõtrahentium.*

5 *Reuocatio potest fieri etiam conditionalis.*

6 *Reuocatio reuocationis ante impetratũ assensum non conualidat primum contractum.*

7 *Assensus in dubio præsumitur præcessisse contractum.*

8 *Reuocatio non competit in alienatione necessaria.*

9 *Reuocationes alienationis feudorum debent fieri in scriptis, & partibus notificari.*

10 *Reuocatione sequuta emptor restituit feudum cum fructibus, & venditor pretium cum interesse.*

11 *Inter fructus connumerantur adiutoria, dona, & similia, quæ præstantur Baroni vti Baroni, & officium, non personam respiciunt.*

AR-

ARGVMENTVM.

De reuocatione alienationis feudi vigore cōſtit. conſtitutionem diuæ memoriæ.

CONCLVS. XXVI.

1 REuocatio cōpetit venditori etiā feudi traditi nō obtēto aſſenſu Regio vigore *conſtit. conſtitutionē diuæ memoriæ* abſque Iudicis miniſterio, ſed iure, & authoritate propria à dicta conſtitutione conceſſa, *Frecc. de ſubfeud. lib. 2. prima authoritate in cap. exordiente à Regnicolis*, vbi querit vtrum hoc priuilegium ſicut cōpetit venditori, competat etiam emptori, & decidit negatiuè *num. 20.* & eum ſequutus eſt *Io: Vinc. de Anna in d. conſtit. nu. 154.*

2 Sed verior eſt opinio affirmatiua, vt poſſit etiam emptor reuocare, *Capyc. deciſ. 100. Reg. de Ponte in tract. de poteſt. Proreg. titul. de aſſenſu Regio ſuper dote §. 1. num. 31. et 32. et in tit. de refutationibus feudorum §. 11. nu. 11. fol. 441. Gizzarell. deciſ. 2. nu. 12.*

3 Sed ſi ante factam reuocationem fiſcus petierit declarari feudum amiſſum vigore iuris comunis feudorum *toto titulo de probibita alienatione per Frideric. et per Lothar.* & proceſſum ſit ad litis conteſtationem ante reuocationem, tunc reuocatio non opitulatur quominus feudum amictatur, vt *Reg. de Ponte in ſupracitato tit. de refutat. feud. §. 7. num. 3. fol. 415.* vbi limitat etiam, quòd eſſet facta alienatio feudi tanquam de re allodiali, nam facta litis conteſtatione, reuocatio non ſuffragatur, & amiſitur feudum, *Frecc. in d. authoritate prima in cap. exordiene pluribus autem modis num. 3. poſt Iſern. in c. 1. §. poſt refutationem col. penul. verſ. ſed quid dicitur de vaſſallo, qui contra conſtit. Lothary*, quem ſequitur *Camill. de Medic. conſ. 2. n. 82.*

4 Hæc reuocatio competit ne dum contrahentibus, ſed etiam eorum hæredibus, per *tex. in l. hæredem ff. de reg. iuris, vt Reg. de Ponte in locis allegatis.*

5 Et poteſt fieri reuocatio nedum pura, ſed conditionalis, *Reg. Lanar. conſil. 73. nu. 8. vbi num. 14.* firmat quod licet detur reuocatio reuocationis ante aſſenſum, ſi poſtea ſequatur aſſenſus non

6 cōualidatur primus cōtractus ex deciſ. S.C. apud *Frecc. in limitat. 28. ex Capyc. dec. 110. n. 5.* illa ratione quoniam aſſenſus non reperit materiam præexiſtentem, quam confirmare poſſit.

7 Quid ſi ſimus in dubio an præceſſerit contractus, vel aſſenſus, veritas eſt, quòd præſumitur præceſſiſſe aſſensum, nam eſt benignior interpetratio, vt actus magis valeat, quàm pereat, *l. quoties ff. de rebus dubÿs*, & ſemper præſumitur præceſſiſſe id, quod eſt præambulum ad alterum *ex doctrina Baldi in l. cùm in teſtamento §. hæc verba ff. de hæredibus inſtituendis*, vnde cùm à cōmuniter accidentibus aſſenſus expediri ſoleat ante contractum, debet præſumi aſſenſus prius expeditus ex cumulatis per *Præſ. de Franch. deciſ. 649. nu. 9. & 10.*

8 Huiuſmodi reuocatio non vendicat ſibi locum in venditione neceſſaria, quæ fit ſubhaſta, *idem Reg. de Ponte tit. de aſſenſu Regio ſuper dote §. 1. n. 15.* & neceſſaria vēditio illa eſt, quæ fit inuito debitore, aliàs. n. ſi eo conſenſiente fieret vēditio ſubhaſta, tunc dicetur voluntaria, & habebit locū reuocatio, *Reg. Rouit. conſil. 69. n. 8. & 9. lib. 2.*

9 Debent etiam hæ reuocationes fieri in ſcriptis, vt refert *doctiſſimus Conſ. Theodorus in allegat. 96. num. 21.* & debent notificari parti intereſſe habēti, & ex tunc robur accipiunt alias interim non officiunt, vt habetur *in pragmat.*

erit Iudex competens si Fiscus insteterit.

6 Et id, quod diximus Fisco authori laudato competere remissionē ad Tribunal Regiæ Cameræ intelligendum est cum grano salis, vt aduertit *Reg. Rouit. in pragmat. 13. de offic. Procuratoris Cæsaris*, scilicet quòd Fiscus re vera teneatur de euictione, & refert decisionem S.C. in causa Monasterij S. Petri, & Sebastiani cum Marchione Laini.

7 Tempus autem petendi remissionē causarum siue ad R. C. siue ad S. C. durat vsque ad cōclusionem inclusiuè, *vt in Pragmat. 37. de offic. S.C. vbi idem Rouit.* in principio subdit, quòd de iure comuni post conclusum non potest peti remissio, ad quod multos allegat, & ex nostraribus *Afflict. decis. 396. nu. 12.*

8 Similiter quando controuertitur an sit feudum, vel allodium, causa est agitanda in R.C. vti testatur *Consil. Georg. in lectur. feudal. cap. 49. num. 11. vbi n. 9.* limitat dictum in possessorio summarijssimo, in eo enim causa non remittitus, estò quòd aliàs esset remissibilis, & sic refert decisum per S.C.

9 Et quamuis tertius comparens pro suo interesse non possit causam ad eius iudicem auocare, *l. venditor ff. de iudicijs Bart. Castrens. & alij in l. 1. C. vbi in rem actio*, & adest solemne *Consil. Purpurat. 26. per totum.*

10 Tamen hæc regula limitatur in Fisco qui potest Iudicem declinare *l. 3. C. de iure fisci lib. 10. & l. ad Fiscum C. vbi causæ fiscales Caualcan. decis. Friuizan. 8. in principio par. 1.*

11 Sic etiam Fiscus succedens priuato non tenetur stare instantiæ ceptæ pro vel contra authorem suum, sed coram suis Iudicibus causa est agitanda dummodo versemur ante sententiam. Nam post sententiam nō competit Fisco remissio *Salycet. in l. 1. C. si pendente appellatione per tex. in l. si constante §. final. ff. solut. matrimon. Franciscus Lucanus in tractatu de Fisco, & eius priuileg. n. 70. Peregrin. de iure fisci lib. 7. titul. 1. nu. 12.*

12 Postremò animaduertendum est, quòd Regia Prouincialis Audientia Hydruntina prætendit habere cognitionē de feudis quaternatis, vt testatur *Frecc. de subfeud. lib. 1. in verbo Episcopus Liciensis*; quod quidē ex eo potuit causari, nam Serenissimus Federicus Aragoneus antequam esset Rex huius Regni fuit Prorex in illa Prouincia tunc vnita cum Prouincia Barensi, quę Regiæ Audientiæ propterea appellantur Sacræ, & prætendunt cognitionem feudorum quaternatorum, licet dum Ego in dicta Audientia Hydruntina annis elapsis, & Fisci patroni, & Auditoris munere functus sim casus non occurrerit, nec occurrisse intellexerim.

SVMMARIVM.

1 *Successio in linea descendenti, de iure comuni feudorum fit in infinitum, & idem in Regno num. 2.*

3 *Feuda sunt effecta indiuisibilia per Ius Francorum.*

4 *Masculi in Regno gradus, & ætatis prærogatiua seruata succedunt, cum onere paragij, & vitæ militiæ.*

ARGVMENTVM.

De successione lineæ descendentis in feudis.

CONCLVS. XXII.

1 De iure comuni feudorum successio in linea descendenti fit in infinitum *cap. 1. vbi Isern. de natura success. feud. cap. 1. §. cum verò, & §. hoc autē de his, qui feud. dare possunt.* Quod procedit estò quòd simpliciter sit facta concessio nulla facta mentione filiorum, & hæredū *d. c. 1. de natur. success. feud. & in c. 1. de gradibus success. in feud.* In

2 In Regno successio lineæ descendentis similiter fit in infinitum, *vt in constit. vt de successionib.*

3 Et quoniam feuda sunt effecta indiuisibilia per ius Francorum, quòd induxit indiuiduitatē in Regno, prout *in dicta constitut. vt de successionibus*, & probat *Cannet. in cap. si aliquem vers. bis explicitis fol.* 298. & nos diximus infra *conclus.* 75. Primo loco præfertur linea, secundo gradus, tertio sexus, inter eos tantum, qui sunt eiusdem lineæ, & gradus, & postremo ætas inter eos, qui sunt eiusdem lineæ, gradus, & sexus, *Reg. Lanar. cons.* 1. *num.* 15. *& Reg. de Pont. de potest. Proreg. tit. de success. mulierum nu.* 30.

Quod etiam fuit dispositum in capitulis Papæ Honorij, *in cap. si aliquem ibi, inter duos eodem gradu feudatario coniunctos fœminam masculus, minorē, maior natu præcedat, siuè sint masculi, siuè fœminæ concurrentes.*

4 Succedunt ergò masculi in Regno, gradus, & ætatis prærogatiua seruata, cū onere dotandi sorores de paragio, & cū onere vitæ militiæ secundogenitis, & in defectu masculorum fœminæ, vt diximus supra *conclus.* 3.

SVMMARIVM.

1 *Successio feudorum de iure comuni feudorum, est coarctata vsque ad septimum gradum in linea collaterali.*

2 *Successio feudorū in Regno in linea collaterali extēditur tantùm ad fratres, & fratrum filios.*

3 *Cōstitut. Regni vt de successionibus enumerat personas, non gradus, secūdùm veriorem opinionem.*

4 *Patruus an sit comprehensus in constitut. vt de successionibus, & an succedat de iure comuni feudorum, in feudis antiquis fuit controuersum.*

5 *Patruus in Regno fuit expressè admissus per gratias tàm in feudis antiquis, quàm in nouis, ad tollendam omnem controuersiam, quod declaratur nu.* 10.

6 *Amita fuit admissa expressè ad successionem feudorum per gratias.*

7 *Frater consobrinus per gratias fuit admissus ad successionem feudorum, alterius fratris consobrini; dummodo ambo descendant ex masculis, & feudum fuerit comunis aui, & in hoc tātùm casu, est protracta successio in linea collaterali in quarto gradu.*

8 *Successio feudorū in quarto gradu simpliciter, & absolutè non datur in Regno, & semper fuit denegata à Serenissimis Regibus.*

9 *Patruus, & amita ad feuda antiqua tātùm admittuntur, non verò ad noua, nu.* 10. *&* 11. *vbi, de ratione.*

12 *Neptis ex primogenito, excludit filium masculum secundogeniti, ex vi subingressionis inducta per cap. considerātes; & excludit etiam patruum, & amitam, & materteram num.* 13. *&* 14.

15 *Filia fœmina primogeniti excludit à successione feudorum filium masculū secundogeniti.*

16 *Filia fœmina primogeniti intrat gradum, locum, & sexum patris.*

17 *Feudatarius potest disponere de feudis in masculos in gradu successibiles, exclusis fœminis licet in gradu proximioribus, vigore nouellæ pragmaticæ.*

18 *Frater consanguineus natu maior excludit fratrem vtrinq; coniunctum, natu minorem, & refertur decisio S. C. num.* 19.

20 *Nepos excludit patruum in successione feudorum, et refertur determinatio Clementis V. super successione Regni inter Regem Robertum, et Regē Hungariæ filium Regis Caroli Martelli.*

21 *Rex Robertus iudicauit pro Nepote contra patruum super Comitatu Sancti Seuerini.*

22 *Frater consanguineus excludit sororē vtrinque coniunctam à successione feudi, etiam ex linea materna obuenti fratri defuncto.*

ARGVMENTVM.

De succesſione lineæ collateralis in feudis.

CONCLVS. XXIII.

1 N linea collaterali ſucceſſio de iure comuni feudorum eſt coarctata vſque ad ſeptimum gradum incluſiuè, *ex cap.1.§.hoc quoq; in fine de his qui feud. dare poſſunt*, & tradit *Reg. Rouit. in deciſ.72. num.66.* Qui gradus computatur ſecundũ ius ciuile, *Iſern. in d. cap.1. de his qui feud. dare poſſunt, & in cap. vnico §. hoc quoque de ſucceſſ. feud.* ſequitur *Cannet. in cap. ſi aliquem ſect.11. verſ. defuncto ergò nu.4.* & hanc opinionem comunem atteſtatur *Sonzbecb. de feudis par.4. num.13.* Eandemque in Germania ſeruari teſtatur *Gaill. lib.2. obſeruat.150. nu.4.* & in Regno eſt indubitata, & comunis opinio, vt teſtatur *Reg. de Ponte in lecturis feudal. lib. lectur.9. nu.60. fol.84.* vbi dicit quòd *Gloſ. in d. §. hoc. quoq;* & eius ſectatores, qui tenent fieri ſucceſſionem in infinitum debent intelligi de linea deſcendenti.

2 Prædicta procedunt de iure comuni feudorum, ſed in Regno per *conſtit. vt de ſucceſſionibus* fuit coarctata ſucceſſio in hac linea collaterali, ita vt ſuccedant tantũm fratres, ſiuè ex vtroque parẽte, ſiuè ex altero tantùm defuncto coniuncti, & filij fratrum (excluſo comuni parente) in feudis paternis tantùm ſecus in nouiter quæſitis.

Et quia in *dicta conſtitut.* nihil fuit dictum de patruo, & amita, *Gloſ. ibidem in verbo non ſuccedunt*, dubitat an com-
3 prehendantur. Nam licet adſit eadem ratio propter gradum, nihilominus cõſtitutio denumerat perſonas non gradus, vt *Reg. Rouit. in pragmat.11. nu.7. de feudis, & in deciſ.94. nu.17. cum ſeq.* vbi plenè. Et hæc eſt recepta opinio in Regno licet *Cumias. in cap. ſi aliquem in rubrica num.38.* dicat, quòd in *d. conſtit.* enumerentur gradus, & non perſonæ motus ex author. *Iſern. ibidem in verbo idem ius.* Tamen *idem Iſern.* poſtea ſubdit, quòd comunis interpetratio ſemper fuit contra ſuam opinionem, & dixit etiam in *cap. 1. nu.2. Imperat. Lotharius, & in cap. 1. nu.7. prope finem in verſ. benè putamus de natura ſucceſſ. feudi.* ſequitur *Afflict. in d. c.1.*
4 *Imper. Lothar. n.25.* dicens, quòd opinio Iſer. in d. verbo idem ius, nõ eſt recepta in Regno, ſed contraria vt à cõſtitutione non ſit cõprehenſus patruus. Licet de iure comuni feudorum in feudis antiquis patruus ſuccederet, *vt in d. cap.1. §. ſi quis miles in fine Imper. Lothar.* ita vt de iure Regni, non ex verbis *conſtitutionis, vt de ſucceſſionibus*, ſed ex interpetratione *Iſer.* ſit admiſſus patruus.

5 Ad tollendam hanc difficultatem, & ad maiorem declarationem fuit per Regem Cattholicum in generali parlamento anni 1507. ad ſupplicationem Regni, vt habetur *in pragmat.6. de feudis* conceſſa gratia, quòd patruus ſuccederet tàm in feudis paternis, quàm in illis de nouo queſitis, non obſtante, quòd inueſtitura cõtineret clauſulam pro hęredibus ex corpore; & cùm aliàs
6 fuiſſet dubitatum in cauſa Comitiſſæ Oppidi, cũ Regio fiſco ſi in ſupradicta gratia loquente de patruo eſſet etiam comprehenſa amita, fuit opus noua declaratione, vnde in anno 1536. vt habetur *in pragmat.12. de feudis*, fuit declaratum per inuictiſſimum Carolum V. Cæſarem, quòd in omni caſu, in quo patruus comprehenditur, amita etiam comprehendatur; hoc etiam addito, quòd frater conſobrinus admittatur ad ſucceſſionem feudorũ alterius fratris conſobrini, de cuius hæreditate agitur, quæ fuerunt comunis aui, dummodo ambo ſint maſculi, & deſcẽdant ex maſculis, & ſic hodie ſucceſſio in linea

nea collaterali fit in hoc caſu tantùm, & cum ſupradictis circumſtantijs eſt protracta vſque ad quartum gradum.

8 Et licet fuerit pluries, & prius, & poſtea ſupplicatum, vt concederetur gratia ſimpliciter pro ſucceſſione vſq; ad quartum gradum, ſemper fuit denegata, *vt in capitulis, & priuilegijs anni* 1540. *fol.* 126. *à terg. & anni* 1554. *fol.* 153. *cap.* 13. *& anni* 1570. *fol.* 169. *c.* 3. *& anni* 1587. *fol.* 178. vt etiam habetur *in pragmaticis de feudis.*

9 Circa prędictas gratias, quæ patruũ & amitam comprehẽdunt occurrit dubitari ſi procedat nedum in feudis antiquis, de quibus non ambigitur, ſed etiam in feudis nouis. & videtur pro affirmatiua cõcludendum propter expreſſa verba *dictæ pragmat.* 6. vbi includitur expreſsè feudum nouum, & propter alia verba ſequentia v3. etiam quod adeſſet clauſula pro ſe, & hæredibus ex corpore legitimè deſcendentibus.

10 Et quamuis in allegata *pragmat.* 12. videatur ſermo de feudis antiquis. Hoc procedere debet ad euitandum abſurdum, vt loquuta ſit reſpectu ſucceſſionis in quarto gradu. Sed reſpectu ſucceſſionis amitæ eſt relatiua ad *pragmat.* 6. in qua de patruo fuit ſermo, & ſubdit *pragmat.* [illegible] quòd [illegible] ni caſu, in quo eſt compreh[illegible] patruus, amita etiam comprehenſa eſſe intelligatur; Vnde ex regula ęquiparatorum, & cùm relatum ſit in referente *vulgata l. aſſe toto C. de hæredib. inſtit. & l.* 1. *C. de Codicillis.* Videtur dicendum, quòd amita etiam ſuccedat in feudo nouo.

11 Tamen verior videtur opinio negatiua, nedum ex optimis argumentis, & rationibus fundatis *per Reg. Rouit. in deciſ.* 94. ſed etiam quia reſultaret maximum abſurdum, vt patruus, & amita ſuccederent in feudo nouo, & pater excluderetur à feudo nouo filij, quod eſt indubitatum in Regno, vt diximus *concluſ.* 24.

In hac linea collaterali occurrit dubitari, ſi neptis ex primogenito excludat filium maſculum ſecundogeniti, &

12 verior opinio eſt, quòd neptis excludat nedum filium fratris ſecundogeniti ex vi ſubingreſſionis, & repreſentationis inductæ in linea collaterali per

13 *cap. conſiderantes,* ſed etiam ipſum patruum, *vt Afflict. in conſtit. in aliquibus nu.* 22. *Conſ. Fab. de Anna conſil.* 125. *n.* 46. *vol.* 2. *Campan. in d. cap. conſiderantes nu.* 15. *poſt Neapodan. ibidem nu.* 6. ſequitur *Reg. de Ponte in lectur. feudal. lectur.* 35. *& Ioan. Vinc. de Anna alleg.* 55. qui teſtatur de generali conſuetudine Regni contra opinionem *Iſern. in dicta conſtitut. in aliquibus,* qui loquitur attento iure comuni feudorum, vti *Camerar. declarat in dialogo impreſſo poſt Cannet. fol.* 375.

14 Quare nepos, vel neptis ex fratre, vel ſorore primogenitis excludit patruum, amitam, & materteram, *vt Reg. Rouit. probat in deciſ.* 51. *num.* 2. *verſic. quatuor primi caſus,* vbi hanc materiã peroptimè diſtinguit more ſuo, & refert deciſionem in cauſa Beatricis de Ebulo, quæ fuit excluſa à ſucceſſione Aureliæ eius ſororis, & ei fuit prælatus Dux Feroleti filius alterius ſororis primogenitę, & refert etiã aliam deciſ. in cauſa D. Ioannæ Coſſæ neptis Ducis S. Agathæ Gothorũ ex ſorore primogenita, quæ excluſit D. Lucretiam Coſſo ſecundogenitam dicti Ducis, cui propterea competijt paragium ex probatis *per Reg. Lanarium conſ.* 1. *nu.* 59. *& Præſ. de Franch. deciſ.* 73. *nu.* 17.

15 Ex prædictis determinari poſſet articulus quando caſus occurrit ſi in ſucceſſione feudalium concurreret filius maſculus fratris ſecundogeniti defuncti cum filia fœmina fratris primogeniti, nàm hæc fœmina excluderet filium maſculum fratris primogeniti vigore primogenituræ, cuius tãta eſt vis, quòd naſcendo primogenitus ſtatim excludit ſecundogenitum, & naſcendos ex eo, & donec ſupereſt aliquis de linea primogeniti etiam fœmina nec ſecundogenitus, nec alius dictæ lineæ ſecun-

dogeniti ad primogenituram admittẽdus est. Fuit hæc originalis doctrina *Bald.in l.cùm antiquioribus nu. 18.versic.quia primogenitus C. de iure deliber.* quem refert,& sequitur *Reg.Rouit.in allegat. decis.51. num.16.* & ante eum *Gramat.decis.1.num.30.prope finem, & Reg.de Ponte in lectur.feud. 12. in fine,et Consil.de Anna d.consil.125. nu. 45.vol.2.*

16 Quod in Regno est absolutum, & indubitatum ex declaratione Reginæ Ioannæ Secundæ, de qua testatur *Afflict.in constit.in aliquibus nu.65.* scilicet vt filia primogeniti intret gradum, locum, & sessum patris.

17 Ad tollendum inconueniens prçenarratum, ex quo multoties feuda ad alienas familias transibant, vt pluries occurrit,opus fuit pro cõseruandis feudis in familijs petere, & obtinere gratias a Maiest. Cattholica, quòd feudatarij de feudis possint, tàm in vita, quàm in vltima voluntate disponere in masculos dummodo sint in gradu successibiles prætermissis fæminis licet in gradu proximioribus, vt habetur *in pragmat.31.de feudis.*

In hac linea collaterali occurrit dubitari si in successione fratris præferatur primogenitus consanguineus alteri fratri vtrinque coniuncto minori

18 natu. Hanc quæstionem plenissimè agitauit *Reg. Consil. Georg. in allegat. 21.* vbi scripsit pro fratre vtrinque cõiuncto,nec refert quid decisum quoniã lis fuit transactione finita. Sed pro fratre maiore natu, licet ex vno tantùm latere refert aliàs fuisse decisum, *Minad.decis.36. num.10.* sicut etiam fuisse decisum pro fratre maiori tempore Alphonsi Primi refert *Montan.in l.Imperial.§.preterea Ducatus nu.126. in fine vbi nu.124.cum sequent.* reassumit rationes pro,et contra in hac quæstione, & hanc eandem opinionem tenuit *Reg.Rouit. in pragmat.11. de feudis num.2. & 21.* moti omnes ex potẽtia, & vi primogenituræ, cui non officit duplicitas gradus.

19 In simili articulo per S.C.fuit iudicatum pro vtrinq; coniuncto in contingenti casu inter Marcum Antonium Galeotam, & Pompeum Tomacellum super successione Marchionatus Clusani, cùm fuerit prælatus Pompeius filius fratris vtrinque coniuncti licet natu minoris Marco Antonio Galeotæ vterino natu maiori, pro quo Pompeio scripsit *Cons. Fab.de Anna in supra allegato consil.125.vol 2.* & hanc decisionem refert *doctissimus nunquam satis laudatus Reg. Tappia in eius decis.2. S.C.*

Et in eodem *consil. 125. concludit. num.4.idem Consil. de Anna,* quòd ne-

20 pos excludit patruum in successione feudi, licet ambo sint in eodem gradu defuncto coniuncti,& hæc fuit aliàs famigeratissima quæstio,quæ tempore Octonis Imperatoris fuit iudicio gladiatorio commissa, vt habetur *in cap. ad Apostolica de sentent. et re iudicata,* & bis nepos victor euasit, quòd iudicio Dei fuit tributum, vt dicunt *DD. allegati in dicto consil.125. num.40. et sequitur Reg.de Pont.in lectur.feudalib. lectur.3.n.136. et Gram. decis.1.n.24.* Vbi refert determinationem Clementis V. Summi Pontificis, qui pronunciauit circa successionem huius Regni ob m[illegible]ni Caroli II. in fauorem Robe[illegible]dogeniti excludendo Carobertum Regem Hungariæ filiũ Caroli Martelli primogeniti, vti *Riccard, Malumbr. et Cyn. in l.si viua matre C. de bonis maternis.* Quod processit ex ratione speciali, propter publicam vtilitatem Regni,ob immensam sapientiã Roberti, qui fuit reputatus secundus Salamon; tanto magis quòd Regi Hũgariæ sufficiebat illud Regnũ,vti *Bald. in d.l.si viua matre, et in l.3.C. de suis, et legitimis.* Motus etiam Summus Põtifex ex eo, quòd Rex Robertus erat in possessione huius Regni, à quo expelli non poterat sine maxima populorum strage, quæ ratio in successione Regnorum præferenda est rationi legali, *per tex. in §. ordinationem in authent. de*

de Monacis, & subdit Ald. quòd Rex Robertus postea conscientia motus transtulit hoc Regnum ad Andream dicti Caroberti filium, copulando eidem Andreæ, qui appellatus fuit Andreassus Ioãnam Neptẽ, ipsius Roberti licet hoc matrimonium pro vtroque infelicissimũ euaserit. nam idẽ Andreas fuit mandato Ioannę vxoris laqueo suspensus, & ipsa Ioanna postea fuit etiã laqueo suspensa de mandato Ludouici Regis Hungariæ Andreassi fratris vti apud Historicos.

21 Et idemmet Rex Robertus in contingenti casu super Comitatu Sancti Seuerini, in quo adest solemne *consiliũ Oldradi* 224. iudicauit pro nepote cõtra patruum, *vti Gramat. in d. decis.* 1. *refert*, referens etiam aliam consimilẽ decisionem in causa Ducis Traiecti, de de qua meminit etiam *Anna in d. cons.* 125. *nu.* 41.

22 Quid si feudum obuenisset ex linea materna filio, cui obeunti esset superstes soror vtrinque coniuncta, & frater consanguineus quis præferendus esset in successione. *Minad. d. dec.* 36. *nu.* 11. tenet pro isto fratre consanguineo; & hæc opinio rationi consona est, nam licet iste frater non sit de comprehensis in inuestitura tamen constiutio, vt de successionibus vocat proximiores habito respectu ad vltimum morientem sine distinctione si feudum peruenerit ab illo latere, *Iser. in cap.* 1. *de nat. success. feud. post lecturam num.* 8. quem sequitur *Camerar. in responso edito post Cannet. in cap. si aliquem fol.* 363. & 369. quos allegat in simili quęstione *Consil. Georg. in d. allegat.* 21. *num.* 36. referens sic aliàs iudicatum, & *Consil. de Anno in allegato cons.* 125. *nu.* 18.

SVMMARIVM.

1 *Linea ascendens non est vocata per Constit. Regni, et ideo occurrendum est ad ius comune feudorum.*

2 *Successio in feudis habet oculos infra, et retro, et ante.*

3 *Per Constitut. Regni est dilucidatum ius feudorum, et duo lineæ vocantur, descendens, et collateralis excluso patre.*

4 *Ascendens non succedit descendenti in feudo nouo, de iure feudorum, quod limitatur nu.* 5. *et* 6.

7 *Ascendens succedit descendenti de iure comuni feudorum in feudo antiquo, et paternis exclusis proprijs filijs, fratribus desunctis, et nu.* 8. & 9.

10 *Feudum refutatum à patre filio omninò, vel vt de nouo feudo inuestiatur, efficitur nouum de iure comuni, sed in Regno per gratias semper retinet naturam feudi antiqui, et nu.* 11.

12 *Quando pater succedit filio in feudo refutato, succedit iure successionis non reuersionis, et ideo tenetur ad onera, et ad releuium, non verò ad vitam militiam, et paragium, et nu.* 13.

14 *In feudo obuento filio aliter, quàm per refutationem nullatenus pater succedit.*

15 *Non solùm pater, sed auus, et alij ascẽdentes refutantes succedunt refutatario decedenti sine descendentibus.*

ARGVMENTVM.

De successione lineæ ascendentis in feudis.

CONCLVS. XXIV.

1 N ascendentes succedant descendentibus in feudis recurrendũ est ad ius comune feudorum, nam per constitutiones Regni non est vocata linea ascendens, vt textatur *Cumias in cap. si*

 ali-

aliquem de success. feudi in rubrica nu. 50. *vbi num.* 70. *concludit*, quòd linea ascēdens est prorsus exclusa exceptis quibusdam casibus,& hinc dixit *Isern. in cap.* 1. *col.* 2. *ibi in Regno Siciliæ de nat. success. feudi.* quòd in successione feudorum primum locum obtinet licet descendens, secundum linea collateralis, & tertium linea ascendens licet de iure comuni Romano linea ascendens obtineat secundum locum.

2 Quapropter dixerunt Doctores Regni, quòd feuda descendunt non ascēdunt,& quòd successio in feudis habet oculos infra, & ante, non retro, *Præs. de Franch. decis.* 3. *num.* 10. *Georg. allegat.* 17. *nu.* 8. vbi tradit, quòd per con-

3 stitutiones Regni est dilucidatum ius successionis in feudis, dum Legislator in constitutione, vt de successionibus fecit duas lineas v3. descēdentē,& collateralem excluso comuni parente, & cùm in constitut. nihil dictum sit de linea ascendenti, quia cōstitutio noluit, pro omisso habetur, nam Regni constitutiones sunt stricti iuris, & in eis nō proceditur ad similia, vel ad consequentia *l. quod vero ff. de legibus*, & propterea omissum in eis pro omisso habetur *Camill. de Medic. consil.* 8. *in principio*.

4 De iure ergò feudorum in feudo nouo ascendens non succedit descendenti *cap.* 1. *de nat. success. feudi vbi Isern. num.* 3. *& Præpositus col.* 2. *versic. subsequente Ardizon in summa in titul. de successione feud.* 2. *columna versic. ascendentes. Hart. Pistor. quæsit. feud.* 19. *num.* 9. *Zas. de feud. par.* 8. *nu.* 2. *& de Franch. decis.* 3. *num.* 2. Quod

5 limitatur dupliciter, primò si pater renunciasset feudum in manibus Domini cum pacto, quòd filium inuestiat, vt pater filio succedere possit, sicuti *Curtius de feudis par.* 3. *secundæ partis prin-*

6 *cipalis versic. expedito num.* 43. Secundò si filius esset inuestitus propter seruitia patris, & illius contemplatione *idem Curtius in loco allegato nu.* 44.

7 In feudo verò antiquo ascendentes siuè per lineam rectam, siuè per lineā transuersalem, eodem iure communi feudorum attento descendenti succedunt *cap.* 1. *de eo, qui finem fecit agnato Isern. in constitut. si quando Curt. in loco allegato num.* 45. *Afflict. in constitut. fi. iudicatorum bona num.* 9. cum alijs adductis per *Franch. decis.* 3. *num.* 2. *Reg. de Pont. de potest. Proreg. tit.* 8. *in rubr. n.* 23.

8 Concludimus ergò, quòd in Regno hodie ascēdens succedit descēdenti in feudo antiquo,& in paterno nō in nouo per ius comune feudorum, cùm in hoc nihil per iura Regni statutum sit, & propterea ascendens succedit in feudo refutato refutatario decedenti sine descendentibus, tàm si feudum esset antiquum, quàm si esset nouum in persona ipsius refutantis, nam respectu filij, cui succeditur est paternnm non nouum, *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit.* 8. *in rubr. nu.* 27.

9 Et in hoc casu refutans præfertur fratribus defuncti refutatarij vti iudicatum in Sac. Cons. refert *Ioan: Vinc. de Anna de Vassallo decrepitæ ætatis num.* 365. Et aliam decisionem referunt *de Franch. decis.* 591. *& Georg. allegat.* 17. *in fine*.

10 Verum est, qnòd de iure communi feudorum se feudum esset refutatum à patre filio immediatè successuro, omninò, vel, vt de nouo feudo inuestiretur, mortuo refutatario sine descendentibus, pater non succederet, ex quo feudum esset effectum nouum, *Isern. in cap.* 1. *de natura success. feud. num.* 8.

11 Quod hodie cessat in Regno vigore gratiæ anni 1558. *in cap.* 6. *fol.* 161. *in volum. gratiar. & priuileg. reassumptæ in pragmat.* 14. *et* 15. *de feudis.* Cuius gratiæ vigore feuda refutata immediatè successuro semper retinent naturem fəudi antiqui, vt testatur *Reg. de Ponte loco alleg. nu.* 37.

12 Et quando pater succedit filio in feudo refutato, quoniam hęc successio fit iure successionis, non reuersio-

sionis, vt aliàs diximus ex *decis. de Franch.* 3. pater succedens tenetur non solù soluere releuium, vt in *dicta decis.* 3. *et* 591. *Præs. de Franch.* sed etiam tenetur soluere debita contracta per
13 filium, nam succedit vt hæres, sed non tenetur ad vitam militiam, & paragiũ alijs fratribus, & sororibus defuncti, *idem Reg. de Ponte loco allegato nu.* 41.
14 *cum sequent.* In feudo verò obuento filio aliunde quàm per refutationem nullatenus pater succedit, nam licet tale feudum possit esse antiquum respectu filij, tamen cùm hæc successio lineæ ascendentis reguletur secundùm ius comune feudorum, quo attento successor debet esse de descendentibus primi acquirentis *cap.* 1. §. *his autem deficientibus de successione fratrum cap.* 1. *de natura success. feud. Reg. Rouit. decis.* 94. *num.* 11. *et* 36. sequitur quòd omninò pater excludatur.
15 Ea quæ diximus de refutatione facta à patre intelliguntur etiam de refutatione facta ab auo, & alijs ascendentibus, qui succedunt descendenti refutatario, *Reg. de Ponte in in loco allegato num.* 15.

SVMMARIVM.

1 *Frater de iure comuni feudorum succedit fratri in feudis à comuni parente peruentis, sed frater ex vno latere tantum non succedit alteri fratri nisi coniunctus ex latere vnde feudum peruenit.*
2 *Fratre ex vno tantum latere coniunctus succedit in Regno alteri fratri, nedum in feudo antiquo, sed etiam nouo, et nu.* 3.
4 *Frater fratri succedit in Regno etiam in feudo nouo per cap. considerantes, non obstante quòd in inuestituras adesset clausula pro hæredibus ex corpore.*
5 *In Regno non opus est quòd successor sit de descendentibus primi acquirentis, sed sufficit quòd sit hæres vltimi morientis.*
6 *Clausula pro hæredibus ex corpore, non est solita in Regno, et ideo non præsumitur.*
7 *Frater fratri succedit in Regno vigore gratiæ, etsi quòd feuda non sint empta à Regia Curia.*
8 *Feuda antiqua in quod differant à paternis.*

ARGVMENTVM.

De successione fratrum in feudis.

CONCLVS. XXV.

1
De iure comuni feudorum frater fratri succedit in feudis à comuni parente peruentis, sed frater ex vno latere tantùm non succedit nec in feudo nouo, nec in antiquo, nisi sit coniunctus ex latere vnde feudum peruenit, *Afflict. in cap.* 1. *col.* 8. *vers. sed si esset frater de grad. success. in feudis Fab. de Anna consil.* 125. *lib.* 2. *Reg. de Ponte de potest. Prorog. tit.* 9. §. 1. *num.* 4.
2 In Regno per constitutionem vt de successionibus frater ex vno latere tantum siuè vterinus, siuè consanguineus succedit fratri, quod est indubitatum in Regno, & sic vterinus succedit dit vterino in feudo paterno, & consanguineus cõsanguineo in feudo materno, *idem Reg. de Ponte loco allegato num.* 6. *Loffred. consil.* 38. *num.* 8. *post Bald. in consil.* 116. *Sanctissima, et Serenissima Regina inter consilia Angeli.*
3 Et procedit dispositio dictæ *Constitutionis* nedum in feudis antiquis, vt restrinxit *Isern. in dicta constitut. in ver-*

versic. fratres, et in constitut. si quando aliquem, dicens sic fuisse iudicatum tẽpore Caroli Secundi, & Iserniam sequutus est *Loffred. dicto consil.* 38. sed etiam in feudis nouis, vt colligitur *ex Glosa in dicta constitut. versic. ex altero tantùm in fine*, & tenet *afflict. ibidem in 3. notabili num.* 14. quòd probatur etiam ex generalitate dictæ constitutionis vbi vocantur fratres sine distinctione de qualitate feudi, sicuti fit distinctio quando vocantur filij fratrum, qui succedunt in antiquo tantùm, *idem Afflict. in constit. foriudicatorum bonanum.9. versic, an pater* ex mente *Isern. in cap.1. de nat succcess. feud.*

Et est verior, & comunior opinio in Regno, vt testatur *Reg. de Ponte in tit. de success. mulierum* §. 1. *num.* 6. vbi breuiter de hac quæstione per conclusiones tractauit, & super eadem quæstione longam disputationem eddidit *Camerar. in responso impresso post repetit. Canneti in capit. si aliquem folio* 363.

4 Sed dubitari contingit si in inuestitura adesset clausula pro hæredibus ex corpore vtrum frater coniunctus ex alio latere, & sic non descẽdẽs primi acquirentis succedat.

Hæc quæstio est indubitata hodie in Regno nedum in feudis antiquis stante declaratione Caroli Secundi *in cap. considerantes*, cuius capituli vigore non opus est quòd successor sit de-
5 scendens primi acquirentis, sed sufficit quòd sit hæres vltimi morientis, *Affl. decis.*293.*Reg. de Ponte in tit. de success.*
6 *mulierum num.* 14. §. 1. tantò magis quod in Regno hæc clausula pro hæredibus ex corpore non præsumitur, *vt idem de Ponte tit.*9.§.1.*n.*13. vbi alios allegat.

Sed etiam in feudis nouis frater ex vno latere fratri succedit vigore gratiæ anni 1570.*fol.*168.*in vol. priuileg. trãsumptæ in pragmat.* 22. *de feudis*, quæ gratia licet procedat in feudis emptis à Regia Curia tantùm, tamen in anno 1580. fuit concessa simpliciter in omnibus feudis etiam quòd non fuissent empta à Regia Curia, *vt in pragm.* 24. *de feudis.*

8 Et feuda antiqua illa propriè sunt quæ ab ascendentibus vltra quartum gradum proueniunt *cap.* 1. §. *hoc quoq; de success. feud.* sed propriè illa dicuntur paterna, quæ ab ascendentibus à quarto gradu, & infra sunt quæsita, *vt in dicto* §. *hoc quoque*, quam distinctionem sequitur *Reg. Rouit. decis.* 94. *num.* 10. *post Capyc. in inuestitura verbo feudorum genera vers. feudum antiquum, & paternum fol.* 210.

SVMMARIVM.

1 *Reuocatio alienationis feudi venditi, & etiam traditi competit venditori, & emptori, & nu.* 2.
3 *Reuocatio non suffragatur quãdo fiscus petijt declarationem caducitatis, & super hoc lis fuerit contestata.*
4 *Reuocatio competit etiam hæredibus cõtrahentium.*
5 *Reuocatio potest fieri etiam conditionalis.*
6 *Reuocatio reuocationis ante impetratũ assensum non conualidat primum contractum.*
7 *Assensus in dubio præsumitur præcessisse contractum.*
8 *Reuocatio non competit in alienatione necessaria.*
9 *Reuocationes alienationis feudorum debent fieri in scriptis, & partibus notificari.*
10 *Reuocatione sequuta emptor restituit feudum cum fructibus, & venditor pretium cum interesse.*
11 *Inter fructus connumerantur adiutoria, dona, & similia, quæ præstantur Baroni vti Baroni, & officium, non personam respiciunt.*

AR-

ARGVMENTVM.

De reuocatione alienationis feudi vigore cõstit. constitutionem diuæ memoriæ.

CONCLVS. XXVI.

1 REuocatio cõpetit venditori etiã feudi traditi nõ obtẽto assensu Regio vigore *const. constitutionẽ diuæ memoriæ* absque Iudicis ministerio, sed iure, & authoritate propria à dicta constitutione concessa, *Frecc. de subfeud. lib. 2. prima authoritate in cap. exordiente à* Regnicolis, vbi querit vtrum hoc priuilegium sicut cõpetit venditori, competat etiam emptori, & decidit negatiuè *num.* 20. & eum sequutus est *Io: Vinc. de Anna in d. constit. nu.* 154.

2 Sed verior est opinio affirmatiua, vt possit etiam emptor reuocare, *Capyc. decis.* 100. Reg. *de Ponte in tract. de potest. Proreg. titul. de assensu Regio super dote* §. 1. *num.* 31. *et* 32. *et in tit. de refutationibus feudorum* §. 11. *nu.* 11. *fol.* 441. *Gizzarell. decis.* 2. *nu.* 12.

3 Sed si ante factam reuocationem fiscus petierit declarari feudum amissum vigore iuris comunis feudorum *toto titulo de probibita alienatione per Frideric. et per Lothar.* & processum sit ad litis contestationem ante reuocationem, tunc reuocatio non opitulatur quominus feudum amictatur, vt Reg. *de Ponte in supracitato tit. de refutat. feud.* §. 7. *num.* 3. *fol.* 415. vbi limitat etiam, quòd esset facta alienatio feudi tanquam de re allodiali, nam facta litis contestatione, reuocatio non suffragatur, & amictitur feudum, *Frecc. in d. authoritate prima in cap. exordiene pluribus autem modis num.* 3. *post Isern. in c.* 1. §. *post refutationem col. penul vers. sed quid dicitur de vassallo, qui contra constit. Lotharij*, quem sequitur *Camill. de Medic. cons.* 2. *n.* 82.

4 Hæc reuocatio competit ne dum contrahentibus, sed etiam eorum hæredibus, per *tex. in l. hæredem ff. de reg. iuris, vt Reg. de Ponte in locis allegatis.*

5 Et potest fieri reuocatio nedum pura, sed conditionalis, *Reg. Lanar. consil.* 73. *nu.* 8. *vbi num.* 14. firmat quod licet detur reuocatio reuocationis ante assensum, si postea sequatur assensus non

6 cõualidatur primus cõtractus ex decis. S.C. apud *Frecc. in limitat.* 28. *ex Capyc. dec.* 110. *n.* 5. illa ratione quoniam assensus non reperit materiam præexistentem, quam confirmare possit.

7 Quid si simus in dubio an præcesserit contractus, vel assensus, veritas est, quòd præsumitur præcessisse assensum, nam est benignior interpetratio, vt actus magis valeat, quàm pereat, *l. quoties ff. de rebus dubijs*, & semper præsumitur præcessisse id, quod est præambulum ad alterum *ex doctrina Baldi in l. cùm in testamento* §. *hæc verba ff. de hæredibus instituendis*, vnde cùm à cõmuniter accidentibus assensus expediri soleat ante contractum, debet præsumi assensus prius expeditus ex cumulatis per *Præs. de Franch. decis.* 649. *nu.* 9. & 10.

8 Huiusmodi reuocatio non vendicat sibi locum in venditione necessaria, quæ fit subhasta, *idem Reg. de Ponte tit. de assensu Regio super dote* §. 1. *n.* 15. & necessaria vẽditio illa est, quæ fit inuito debitore, aliàs. n. si eo consentiente fieret vẽditio subhasta, tunc dicetur voluntaria, & habebit locũ reuocatio, *Reg. Rouit. consil.* 69. *n.* 8. & 9. *lib.* 2.

9 Debent etiam hæ reuocationes fieri in scriptis, vt refert *doctissimus Cons. Theodorus in allegat.* 96. *num.* 21. & debent notificari parti interesse habẽti, & ex tunc robur accipiunt alias interim non officiunt, vt habetur *in pragmat.*

mat. 11. *de officio Iudicum* §. 75.

10 Reuocatione igitur sequuta, quæ fit passim etiam quod fuerit mediante iuramento promissa obseruantia contractus, vt *in dicta constitut. constitut. diuæ memoriæ*, fit restitutio feudi vnà cum fructibus perceptis ab emptore, & restitutio prætij cum interesse à venditore, *vt Reg. de Pont. con.* 72. *num.* 73. 1. *volum. & de potest. Proreg. tit.* 6. §. 2. *in principio*, quem sequitur *sapientissimus Reg. Tappia decis. S. C.* 8. *num.* 9. *&* 10. *vbi allegat Præs. de Franch. dec.* 64. *nu.* 11. Sed quid stante mala fide contrahenrium videatur, *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit.* 6. §. 2.

11 Sed vtrum inter fructus connumerentur adiutoria, dona, & similia. Ego puto computãda esse, & propterea restituenda, nam præstantur Baroni vti Baroni, & officium non personam respiciunt *per tex. in l. si vero* §. *quid ff. soluto matrimonio*. Cuiusmodi sunt dona solita dari in Natiuitate Domini.

Sicuti ea, quæ personam respiciunt, non sunt restituenda, vt puta dona non solita dari, de quo adest solemne *consil. Oldrad.* 129. in quo consuluit, quòd in locatione fructuum Archidiaconatus non veniunt dona, quæ fiunt Archidiacono locatori in suo aduentu ad Diæcesim, *& Oldrad.* sequitur *Bald. & Paul. de Castr. in l. diuortio* §. *quod in anno ff. solut. matrimon.* Nam ea, quæ non sunt vniformia, & solita, & certum modum non habent, & sic sub incerto sunt, minimè repeti possunt, *Iacobin. in l. si proprietate ff. de iure dotium in fine.*

SVMMARIVM.

1 *Grauari potest feudum hæreditarium per testatorem vsque ad integrum valorem feudi.*

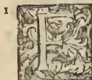
2 *Grauari potest feudum hæreditarium, instituto filio vsq. ad valorem feudi, deducta legitima.*

3 *Grauari licet possit feudum hæreditariũ, instituto extraneo vsq. ad integrum valorem feudi. De æquitate tamen semper datur aliquid instituto Iudicis arbitrio, ne institutio sit elusoria.*

ARGVMENTVM.

Feudum hæreditarium in qua summa, & quãtitate possit grauari per testatorem.

CONCLVS. XXVII.

1
Feudum hæreditarium posse grauari per testatorem sine assensu vsq; ad integrum valorem feudi comuni omnium feudistarum ore circunfertur, quia hoc grauamen non tangit feudum, sed feudatarium, vt testatur *Loffred. consf.* 46. *post nu.* 17. & ideò tenetur habere ratum factum defuncti vulgata *l. cum à matre C. de reiuendicat. Reg. de Curte in diuersor. p.* 1. *cap. multoties concedens f.* 54. *&* 100. dixi hæreditarium, nam feudum ex pacto, & prouidentia non potest grauari, *Reg. de Curte loco alleg. nu.* 65.

2 Prædicta non procedunt simpliciter, sed cum distinctione, quòd si sumus in filio instituto, vel alio cui debetur legitima grauabitur vsque ad integrum valorem deducta legitima, *Præs. de Franch. dec.* 1. *num.* 39. *in fine*, quæ legitima erit tertia pars valoris feudi, *Camerar. in l. Imperialem* §. *præterea Ducatus fol.* 104. *lit. R.*

3 Sin vetò sumus in extraneo, cui legitima non debetur, verior, & æquior opinio est, quòd ne institutio sit elusoria detur ei aliquid Iudicis arbitrio. Hanc quæstionem pertractat *Reg. de Curte in loco superiùs allegato*, & relatis rationibus hinc inde concludit in fine capi-

capituli his verbis v3. *Quòd maiores nostri nunquam admiserunt talem dispositionem, per quam ex grauamine totum feudum exinaniretur*, subdens; *Voluerunt quippe, quòd non inutilis, ac frustatoria sit dispositio vocati ad successionem feudalium.*

Hoc idem colligitur *ex Fräcisco de Amicis in sua repetit. feudali in cap. incipiente, sed hic pulchrum est fol.* 55.

SVMMARIVM.

1 *Prælatio competit Vniuersitatibus Terrarum quando venduntur ita vt admittantur ad demanium.*

2 *Prælatio competit Vniuersitatibus Terrarum ad demanium intra annum, quem terminum Iudex ex causa abbreuiare potest.*

3 *Prælatio non competit Vniuersitatibus ad demanium elapso anno, à die captæ possessionis per emptorem, nec per viam restitutionis in integrum.*

4 *Vniuersitas semel admissa ad demaniũ, non poterit iterum vendi, nisi de plenitudine potestatis.*

5 *Prælatio competit Vniuersitatibus in venditione, non in permutatione.*

6 *Prælatio competit, non solùm quando venditur tota Terra, sed etiam quãdo venduntur corpora particularia.*

7 *Prælatio competit Baroni habenti iurisdictionem criminalem, quando venditur iurisdictio ciuilis, & è contra, quo casu præferuntur Vniuersitatibus.*

8 *Prælatio competit etiam Vniuersitatibus, quando de eis fieret locatio, vel in totum, vel de corporibus particularibus.*

9 *In prouocatione ad demanium quoniã agitur de libertate minor pars ciuiũ præfertur maiori, dummodo in se suscipiant omne onus, & num.* 10. *sed contra nu.* 11.

12 *Prælationes Vniuersitatum ad demanium agitantur in Regia Camera Summariæ.*

ARGVMENTVM.

De prælatione Vniuersitatum ad demanium quando venduntur.

CONCLVS. XXVIII.

1 X rationabili consuetudine inductum est in Regno, vt Vniuersitates Terrarum omnibus præferãtur quãdo Dominus eas vendit, vt pro eodem pretio seipsas redimere possint, vt testatur *Præs. de Franch. dec.* 17. *et Consil. Georg. allegat.* 7. *in principio per tex. in l. si Titius puerum ff. de obsequ. à libert. patron. præstand.* & sic passim iudicatur, & iudicatum fuit.

2 Competit hæc prælatio intra annũ, vt *in d. decis.* 17. *de Franch.* Verum est tamen, quòd ex iusta causa poterit Iudex abbreuiare hunc anni terminum, & sic refert iudicatum Reg. *de Curte in Reg. Cam. in* 1. *par. sui diuersor. feudal. in cap. licet autem num.* 56. *&* 62. vbi de hac prælatione latè scripsit.

3 Quo anno elapso, quod computatur à die captæ possessionis, Vniuersitates non admittuntur amplius ad demaniũ, neque per viam restitutionis in integrum, vt habetur *in pragmat.* 63. *de officio Procurat. Cæsar. n.* 5. *& de Franch. in d. decis.* 17. *nu.* 17.

4 Et quando Vniuersitas fuit admissa semel ad hunc demanium iterum vendi non potest nisi superueniat vrgens necessitas bellorum, tunc enim Rex vtendo plenitudine potestatis, potest reuocare priuilegia, etiam habentia vim contractus *Capyc. decis.* 166. *Anna allegat.* 50. Reg. *de Ponte consil.* 70. *in princip.* 1. *vol.*

5 Competit huiusmodi prælatio in venditione tantùm *c.* 1. *§. Titius filios si de*

si de feudo defuncti militis, quod comprobat *Consil. Georg. in supracitata allegat.*7. pro Principe Abbellini contra Vniuersitatem Atripaldæ permutatæ, & non venditæ; quapropter ei fuit denegata prælatio *per R. C. vt idē Georg. refert.*

6 Competit etiam hæc prælatio non solùm quando venditur tota Terra, sed etiam si vendantur particularia corpora, vtputa secundæ causæ, iura ponderum, & mensurarum, & id genus *de Franch.d.decis.*17. *num*.3. & licet in causa Terræ Roccæ Aspidis cum Comite illius fuisset exclusa Vniuersitas à Comite isq. prælatus in emptione secundarum causarum; Processit hoc ex causa, quoniam erat elapsus annus, infra quem debuerat Vniuersitas prouocare ad demanium *vt idem de Franch. num.*19 20. *&* 21. Nec restitutio in integrum fuit concessa Vniuersitati in illo casu, licet non esset adhuc promulgata pragmatica supradicta ob causas particulares in dicta decis. discussas.

De cætero enim fuit habitum pro vero in S.C. quòd Vniuersitatibus cōpetit prælatio tàm quando venditur tota Terra, quam si venduntur corpora particularia, quod hodie est communiter receptum, vt in corporibus particularibus etiam detur prælatio, etiam conurrente Barone, & sic fuisse decisum *refert Anna de Vassal. decrep.*

7 *ætat. num.* 133. *qui in singul.* 150. refert aliam decisionem in alio casu quando venditur iurisdictio criminalis, vt in ea Baro iurisdictionis ciuilis omnibus præferatur, ratione vnionis, *Reg. de Curte in diuersorio cap. licet autem nu.*67.*&* 68 *fol.*10. *& de Franch. dicta decis.*17. *num.* 14. qua ratione vnionis attenta idem est dicendum in habēte iurisdictionem criminalem, quando venditur iurisd. ciuilis.

8 Competit etiam hæc prælatio in affictu fructuum, & prouentuum alicuius Terræ, *Reg. Rouit. in d.pragmat.*64. *de offic.Procurat.Cæs. num.*31. vbi refert decisionē S.C. in causa Terræ Acquauiuæ cum Duce Adriæ.

9 In prouocatione ad demaniū quoniam agitur de causa libertatis non procedit tex. *in l.quod maior ff.ad municipalem*, & sic si maior pars Vniuersitatis contradiceret, & minor pars imo vnùs solus voluerit demanium, hæc minor pars obtinere debet, *Io: Faber in §.nec Dominus inst. de noxalib. actionib. Ias.in l.iuris gentium §.hodie tamē num.*8.*limitat.*13.*ff.de pactis Io:Vinc. de Anna allegat.* 27. *num.* 19. *Regens Rouit. in dicta pragmat.*64.*de offic.procurat. Cæs.& Camill. de Medicis consil.* 164.*num.*13.

10 Et hoc casu isti particulares prouocantes ad demanium alijs contradicentibus, vel non petentibus, omne onus in se suscipere debent, *vti Reg. de Curte in diuersor. cap. licet autem num.* 70.*fol.*10.*à terg.*

11 Et quia experientia docuit, quòd multoties expedit Vniuersitatibus esse in demanio, multoties expedit pati se venundari pro debitorum exoneratione, nō possunt applicari termini libertatis.

Et sic vidimus denegatam prælationem super quibusdam particularibus corporibus Terræ Seminariæ, ex quo illi non expediebat licet tota Vniuersitas institisset, *vt de Franch. in dicta decis.*17.*num.*21.

Pari ratióne vidimus admissos particulares ciues ad instandum pro venditione Terræ Molæ Prouinciæ Hydruntinæ pro exoneratione debitorū, vt refert *eruditissimus Thorus in compendio decis.par.*1.*in verbo Vniuersitas an debeat audiri fol.*581.

12 Huiusmodi causæ prælationis agitantur in Regia Camera, consentiente, coadiuuante, & defendente fisco, cuius interest, vt Vniuersitates sint potius demaniales, quām Baronales, *Reg. de Ponte de potest.Proreg. tit.*4. §.1.*nu.*4.*fol.*478.*per pragmat.*63.*num.*3. *de offic. Procurat. Cæs. quæ in hoc corrigit pragmat.præcedentem* 62.*nu.*9.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Proreges non poterant assentiri alienationibus Principatus, Ducatus, Marchionatus, Comitatus, Baroniæ, seù cuislibet alij feudi magni momenti, quod eis postea fuit concessum, exceptis feudis titali dignitate decoratis, & nu. 2.*

3 *Feudum tituli dignitate decoratum tunc constituitur quando Terra erigitur in dignitatem, & titulus conceditur ipsi terræ, quod secus est in feudis titulatis, in quibus dignitas conceditur personæ.*

4 *In feudis tituli dignitate decoratis titulus est annexus inseparabiliter.*

5 *Proreges non possunt assentiri alienationibus feudorum tituli dignitate decoratorum esto quod vẽdatur Terra reseruato titulo.*

6 *Proreges hodie non possunt assentiri vẽditionibus feudorum titulatorum, & magni momenti, sed tantùm obligationibus. Dummodo quando proceditur ad venditionem, adhibeatur assẽsus Regis immediatè, & nu. 7.*

8 *Feuda magni momẽti dicuntur illa, quæ excedunt redditum ducatorũ mille.*

9 *Reassumptio totius conclusionis.*

ARGVMENTVM.

De assensu in alienatione feudi, tituli dignitate decorati, feudi titulati, & feudi magni momenti.

CONCLVS. XXIX.

1 Licet *in prag. 4. de feud. vulgariter detta delli noue capi promulgata in anno* 1531. sit inter cętera prohibitũ, ne Proreges assentiant, suumq; assensum præstent alienationibus Principatus, Ducatus, Marchionatus, Comitatus, Baronię, seù cuiusuis alij feudi magni monenti. Tamen *in anno* 1560. ad supplicationem Fidelissimæ Ciuitatis Neapolis in generali parlamento fuit
2 concessa potestas Proregibus assentiẽdi venditionibus, obligationibus, permutationibus, hypotecis, & alijs alienationibus faciẽdis de, & super quibuscunque Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Castris, locis, alijsq; bonis feudalibus, tàm titulatis, quàm magni momenti exceptis feudis tituli dignita te decoratis, *vt in prag. 16. de feud.*

3 Et feuda titulata, à feudis tituli dignitate decoratis eo differunt nam cõcessio Titulatorum fit sub ordinaria, & comuni forma contemplata tantùm persona cõcessionarij, & nõ Ciuitate, seù Terra, quæ cõceditur; decorata verò titulo fiunt quãdo Terra erigitur in Principatũ, Ducatũ etc. & sic titulus, & dignitas rei conceditur, & rei inest, *Sic Frecc. distinguit in tract. de subfeud. in tit. quis dicatur Comes, nu. 47. & Reg. de Pont. in cons. 1. num. 60. par. 1.*

Hinc est quod in feudis tituli dignitate decoratis titulus est annexus inse-
4 parabiliter, ita vt ad quoscunq; transit Terra, transeat & titulus, sed in feudis simpliciter titulatis si fiat alienatio simpliciter nõ transit titulus nisi exprimatur; vnde iure merito regali dignitati visum fuit rem tanti ponderis sibi reseruare.

5 Et propterea si vẽderetur Terra titulo decorata reseruato tititulo Proreges non possunt assentiri, sic *Reg. de Ponte in allegato cons. 1. num. 77.*

6 Post prædictam *pragm. 16, de feudis* fuit ordinatum per Reg. Maiest. quòd Proreges non possent assentiri vẽditouibus, & obligationibus feudorũ titulatorum, & magni momenti, vt habetur in *prag. 17. de feudis*, & sic est reuocata in hoc *preg. 16.* cuius vigore poterant Proreges assentiri venditionibus feudorũ titulatorũ, & magni momẽti.
7 Et cùm fuisset de nouo supplicatum

vt Proregibus concederetur potestas assentiendi vẽditionibus, & alienationibus feudorum titulatorum, & magni momenti fuit tantùm concessum, quòd possent Proreges assentiri obligationibus, & hypotecis dictorum feudorũ, dummodò non possit deueniri ad venditionẽ dictorum feudorũ vigore obligationũ sine assensu Regio immediatè, prout *R. Rouit, probat conf.* 31. *nu.* 14. 1. *vol. hæc habentur in prag.* 25. *de feudis.*

8 Et feuda magni momenti illa dicũtur, quæ excedunt redditum mille ducatorum, *Consil Georg. allegat.* 6. *num.* 16. *ex pragm.* 16. *de feudis.*

9 Et sic reasumendo concludimus, quòd in feudis tituli dignitate decoratis siue agatur de alienatione, siue de obligatione requiritur assensus Regis directè, & immediatè, in feudis verò titulatis, & magni momenti in alienatione requiritur assensus Regis similiter immediatè, in obligatione verò sufficit assensus Proregis dummodo si posteà peruenitur ad venditionem impetretur assensus à Rege.

SVMMARIVM.

1 *Feuda dicuntur intestabilia, & ideo testamentũ in feudis nullius roboris est.*

2 *Feuda deferuntur iure successorio, non iure hæreditario.*

3 *Testamentum in feudis tunc validum est, quando dispositio testatoris est cõformis tenori inuestituræ.*

4 *Proximè immediatè successuro instituto in feudis competit remedium l. final. C. de edicto Diui etc. & sic feuda veniunt in petitione hæreditatis, & nu.* 5.

6 *Substitutio in feudis inualida est, etiam quòd substitueretur ille, qui est immediatè successor hæredis.*

7 *Testamentum in feudis tunc valet sine assensu, quando restringitur successio, puta excludendo fœminas.*

ARGVMENTVM.

Testamentum an sit validum in feudis sine assensu.

CONCLVS. XXX.

1 Testamentum, in quo disponitur de bonis feudalibus sine assensu nullum est cũ feuda non veniant in ordinatione testatoris, nã lex feudalis iure successiuo in eis ordinauit successionẽ quam corrigere nequit testator, & ideo feuda dicũtur intestabilia per *tex. in cap.* 1. *de success. feudi* ibi nulla dispositione testatoris manente vel valente. Quando tamen instituitur, qui non est immediatè successurus, & sic penitus extraneus *Isern. in d cap.* 1. *num.* 15.

2 Hinc dicimus feudum spectare iure successorio, nõ hęreditario, *ex Baldo in cap.* 1. *de nat. success. feud.* vnde successor vendicat feudũ ex persona propria (loquendo in feudo hæreditario) non verò ex persona morientis, & per mortem vltimi fingitur apertum feudum domino, & retrocessum successori, *Iser. in l. Imperialem* §. *prætereà Ducatus n.* 38. *in fin. & ibidem Camerar. fol.* 95. [3. *et* 4. *col. lit. P. & Q. de probib feud. alienat. per Fred.*

3 Testamentum igitur in feudis nihil operatur nisi fieret secundùm tenorem inuestituræ, & secũdùm leges Regni, tunc enim ex quo dispositio hominis est conformis dispositioni legis possumus dicere, quòd effectiuè testamẽtum in feudis vendicat sibi locum, vt puta si institueretur proximè imme-

4 diatè successurus, is enim vigore edicti *l. final. C. de edicto Diui Adriani*, immittetur in possessionem feudi, prout *Afflict.*

feudi, prout *Afflict. deciſ.* 119. *& Conſil. Georg. in allegat.* 12. *num.* 28. *& in lecturis feudalibus cap.* 48. *num.* 14. vbi optimè, & ſubtiliter more ſuo pertractat articulum cum aliquibus limitationibus; de qua immiſſione vigore d. l. fin. *videatur Reg. Tappia in eius prima deciſ. S.C.*

5 Quo caſu vendicat ſibi locum illud vulgatum in feudis, quòd feuda hæreditaria veniunt in petitione hæreditatis ſecundùm *Iſern. in cap.* 1. *qui ſucceſſores teneantur, & in cap.* 1. *de alienat. feud. patern.* & ideo imputabuntur in legitimam *Bald. & Salycetus in l. omnimodo* §. *imputari ff. de inoffic. teſt.*

6 Sed ſi in teſtamento fieret ſubſtitutio etiam de perſona, quæ gradarim & ſucceſſiuè veniret poſt hæredem, talis ſubſtitutio non valeret ſine aſſenſu immediatè Regis per *pragmatic.* 4. *de feudis vulgariter dictam delli noue capi*, prout *Reg. Rouitus in dicta pragmatica num.* 8. quidquid dixerit *Conſiliar. de Anna conſil.* 39. *num.* 50. qui defendit valere ſubſtitutionem nam loquitur forſan circumſcripta dicta pragmatica.

7 Quando verò in teſtamento fieret diſpoſitio reſtrictiua ſucceſſionis, puta excludendo fæminas, quia hoc tendit in vtilitatem domini valet teſtamentum ſine aſſenſu ex probatis per *Reg. Lanar. conſil.* 8. *& diximus in concl.* 7.

SVMMARIVM.

1 *Præſcriptiones feudorum ſunt ſublatæ in Regno pro præſcribendo dominio, ſed non pro præſumenda inueſtitura vigore capit. ſi quis per* 30. *ſi de feudo defuncti militis.*

2 *Præſcribere cupiens vigore capit. ſi quis per* 30. *debet allegare inueſtiturã, & probare praſtationem ſeruitij per* 30. *annos, & ſic allegare titulum, & probare poſſeſſionem.*

3 *Præſumpta inueſtitura capit. ſi quis per triginta, ſtante abſentia Sereniſſimorum Regum, non pocedit in Regno.*

4 *Inueſtituræ feudorum adnotantur in libris Regiæ Cameræ Summariæ, & ſi non reperiuntur notatæ ceſſat quælibet præſumptio.*

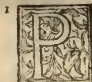
5 *Præſcriptiones feudorum non procedunt in Regno ſtante diſpoſitione l. Imperialem de probibita per Fred. ſed tantùm viget præſcriptio centenaria contra fiſcum per Conſt. Conſuetudinem prauam.*

6 *Burgenſatica deſcripta vt feudalia per centenariam efficiuntur feudalia.*

ARGVMENTVM.

Præſcriptiones an vendicent ſibi locum in feudis.

CONCLVS. XXXI.

1

Ræſumpta inueſtitura benè tuetur is, qui per triginta annos rẽ aliquam vti feudum poſſedit prꝗſtãdo ſeruitium domino quãuis de ea re non fuerit inueſtitus *cap. vnico* §. *ſi. quis per triginta ſi de feud. defuncti milit.* Nec obſtat *tex. in l. Imperialem de probib. feud. alienat per Fred.* per quam præſcriptiones rerum feudalium fuerunt abrogatæ: nam verum eſt, quòd per Fridericum fuerunt ſublatæ præſcriptiones in feudis ad præſcribendum dominium, ſed non ſunt ſublatæ quo ad inueſtituram præſumptam; cùm verum ſit dominium non præſcribi niſi per centenariam ex *conſt. quadragenalem*: ſed inueſtituram præſumi per triginta annos: *ita Camerar. in dicta l. Imperialem fol.* 8. *lit. B. & Conſil. Georgius in allegat.* 14. *et in lecturis feudalibus cap.* 25. *nu.* 6.

2 Et ideo qui obtinere vult in terminis dicti §. *si quis per triginta*, non debet se fundare in nuda præscriptione, & solo cursu temporis, sed debet allegare inuestituram, & loco inuestituræ probare per cursum temporis triginta annorum præstitisse seruitium domino iuxta *tex. in l. cùm de in rem verso ff. de vsuris*, & sic inducitur præsumpta inuestitura, quæ loco veræ habetur, *vt Afflict. in dec. 234. n. 5. Camerar. in d. l. Imperialem fol. 8. lit. B.* vbi aduertit Causidicos vt obtineant vigore dicti §. *si quis per triginta*, scilicet quòd allegent titulum, & probent possessionem, & præstationem seruitij per spatium triginta annorũ, nam omnes præscriptiones, quæ se fundant in solo cursu tẽporis sublatas esse dicit *Camer. in loco allegato.*

3 Attamen cùm vnum ex requisitis ad obtinendum vigore dicti *cap. si quis per triginta*, sit vt probetur præstatio seruitij domino immediato, & Rex noster sit absens à Regno, dixerunt propterea Doctores Regni, quòd hodie prædictum capitulum non vendicat sibi locum, nec procedit in Regno sic *Anna senior singul. 194. & de vassallo decrepitæ ætatis num. 451. & Consil. de Anna eius filius in consil. 127. & Consiltar. Georgius de feudis cap. 25. num. 10.*

4 Tantò magis cùm in libris Regiæ Cameræ adnotentur omnes inuestituræ feudorum, & facta fide negatiua, quod non reperiur in dictis libris inuestitura, vt in *l. Titia testores ff. de legat. 1.* cessat prorsus dispositio dicti capit. si quis per triginta, vt *Georg. in loco allegato*, & *Reg. Lanar. de feudis fol. 485 num. 79.*

5 Et sic concludimus præscriptiones in feudis non procedere de iure communi feudorum iuxta dispositionem *dicta l. Imperialem.*

In Regno tamen *per Const. consuet. prauã* inducta est centenaria, & immemorialis præscriptio contra fiscum, per quã nedũ præscribitur contra fiscũ res feudalis; sed tanto tempore feudalia fiunt allodialia *Reg. de Ponte cons. 95. 1. vol.*

6 Eodem iure si quis rem burgensaticam patiatur describi vt feudalis per id tempus feudalis fit *Anna allegat. 11. num. 15. Reg. Tappia in repet. l. fin. ff. de constitut. Princ. par. 2. cap. 2.* quem cum alijs allegat *Fab. de Anna consil. 139. nu. 31. & 36. lib. 2.*

SVMMARIVM.

1 *Euictio habet locum in feudis contra dominum concedentem, & id quomodo intelligatur, & nu. 3.*
2 *Donatio remuneratoria trahit secum euictionem.*
3 *Euictio non habet locum in simplici concessione feudorum, quando feuda conceduntur gratuitu, & amoris causa.*
4 *Euictio cessat in simplici donatione.*

ARGVMENTVM.

Euictio an habeat locũ in feudis.

CONCLVS. XXXII.

1 EVictio habet locum in feudis contra Dominum cõcedentem *cap. 1. de inuest. de re alien. facta cap. vnico si pro feudo vassallus ab aliquo interpell. fuerit*, & hoc illa ratione nam ante traditionem vassallus præstat iuramentũ fidelitatis, *cap. 1. quid præcedere debeat fidelitas an inuestitura*, & ligatus reperitur, & effectus homo ligius, *cap. 1. de forma fidelitatis Isern. in cap. 1. de controuers. feud. apud pares terminanda.*

2 Quod tantò magis procedit quando feudũ esset cõcessum ptopter seruitia, quo casu diceretur donatio remuneratoria, quæ secum trahit euictionẽ,

l. At-

l. Attilius regulas ff. de donationibus l. Iulianus §. qui fundum vbi scribentes ff. de verbor. obligat. Feudistæ in cap. 1. de inuest. de re alien facta post Iser. in cap. 1. de capit. qui curiam vendidit in secunda additione versic. Hæc intelligenda sunt num. 18. Capyc. in inuestitura in verbo feudorum euictiones in principio.

3 Sed si versemur in simplici concessione, seù infeudatione, quæ non habuit originem à præcedenti promissio ne euictio non competit. Nam feuda regulariter conceduntur gratuitu amoris causa; *Isern. in d. cap. 1. de cap. qui cur. vendidit num. 5. Afflict. in cap. 1. de feudo dato in vicem legis Commiss. nu. 15. Frecc. de subfeud. lib. 2. auctor. 5.* sicuti de iure communi Romano cessat

4 euictio in simplici donatione, *l. ad res donatas ff. de adilitio edicto.* Hæ namq; continent meram liberalitatem *l. Aristo vbi DD. ff. de donationibus Alex. cons. 125. num. 7. lib. 1. Aymon. consil. 114. num. 12. Camill. de Medic. consil. 72.*

SVMMARIVM.

1 *Resolutio iuris acceptoris resoluto iure datoris habet locum in feudis in resolutione necessaria, & dependente ex causa primeua, & antecedente, & nu. 2. & 3.*

3 *Hypotecæ medio tempore contractæ resoluuntur quando fit refutatio directo domino, nam refutatio dependet ex iure, & potestate feudali, & ex natura affixa feudo, quam contrahentes cum vassallo scire debebant, & numer. 4.*

5 *Hypotecæ medio tempore contractæ resoluuntur quando feudum reuertitur ad dominum ob delictum vassalli.*

6 *Fiscus dicitur hæres anomalus quando succedit ob delictum vassalli, & irregulari iure succedēs ad feudum apertum sicuti quando succedant consortes largitionum Principum, & numer. 7.*

8 *Fiscus succedens ad feudum deuolutum, dicitur succedere iure suo ex pacto, & contractu resoluto, & iure consolidationis.*

9 *In fiscum quando transeunt bona publicata, ea tantùm transeunt, quæ ad extraneum hæredem sunt transitoria, & an transeant iura conditionalia, nu. 10.*

11 *Hypotecæ medio tempore contractæ nō extinguntur quando ex noua, et voluntaria causa vassallus retrocedit feudum domino.*

12 *Fiscus tenetur soluere debita facta in vtilitatem domini, et occasione feudi.*

13 *Fiscus quando in obligatione feudi accessit Regius assensus tenetur soluere debita creditoribus vsque ad minimū quadrantem, esto quòd versemur in resolutione dependente ex causa primeua, et necessaria licet alij contrariū senserint nu. 14.*

15 *Fiscus tenetur feudo aperto soluere debita contracta cum assensu, etiam quòd aderit clausula iuribus nostris semper saluis, et hæc verior opiniō.*

ARGVMENTVM.

Resolutio iuris acceptoris resoluto iure datoris, an habeat locum in feudis

CONCLVS. XXXIII.

1 Regula *tex. in l. lex vectigali ff. de pignoribus*, per quam resoluto iure datoris resoluitur ius acceptoris, an habeat locum in feudis cōmuniter fit distinctio, quod aut resolutio est necessaria, & dependet ex causa primeua, & antecedente, aut est voluntaria, & ex noua causa dependet.

2 Si est necessaria vt puta quando exercetur pactum de retro vendendo, resoluitur ius acceptoris, & hypotecæ medio tempore contractæ extinguuntur ex dictis, *per Præs. de Franch. decis. 64. nu. 4. et* 14. *Osasch. decis.* 156.

3 Sicuti quando dependet ex causa primeua, vtputa quando fit refutatio directo domino resoluuntur similiter hypotecæ contractæ, §. *rursus quibus modis feudum amittatur cap.* 1. §. *necessitate qualiter olim feudum poterat alienari, in quibus locis Iser. et Aluarot.*

4 & hoc illa ratione nam cum hoc dependeat ex iure, & potestate feudali, & ex natura affixa feudo poterant, & debebant contrahentes cum vassallo scire istam qualitatem, *vulgata l. qui cum alio ff. de regulis iuris*, & poterant sibi præcauere, *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit.* 10. §. 1. *nu.* 18. *fol.* 325.

Idem est quando culpa vassalli puta propter delictum feudū reuertitur ad dominum, ita *Martin. Lauden. post Ia-*
5 *cob. de Beluis. in d. §. rursus.* Tunc enim hypotecæ medio tempore contractæ resoluuntur, sicuti quando deuoluitur
6 feudum per lineam finitam, quo casu Fiscus non est propriè hæres, sed anomalus hæres dicitur, *vt Bald. in l. final. num.* 16. *ff. de contrah. emptione*, quasi irregulari iure succedens ad feudum apertum, *vt Reg. Lanar. consil.* 1. sicuti
7 quando fit successio inter consortes largitionum Principum, de qua *Bald. in l.* 2. *C. de filijs officialium lib.* 12. quē ibidem refert, & sequitur Reg. *Fuluius Costantius nu.* 74. *fol.* 261.

8 Et quando fiscus succedit ad feudum deuolutum dicitur succedere iure suo, ex pacto & ex contractu resoluto, *Reg. de Ponte consil.* 82. 1. *vol.* & iure consolidationis dixit, *Isern. in cap.* 1. *de feudo sine culpa non amittendo.*

9 Et quando in fiscum transeunt bona publicata, ea tantùm transeunt quæ ad hæredem extraneum sunt transitoria, *l.* 2. *C. ad l. Iuliam de vi publica Reg. de Curte in* 1. *par. diuersorij feudal. in cap. nunc. de altera nu.* 90. *fol.* 62. *à ter.*

10 Sed an iura conditionalia transeant in Fiscum videatur *Aretinus in tractatu maleficiorum versic. & eius bona publicamus*, super quo articulo plenè, & subtiliter scripsit *Fabius Marchesius Aduocatorum Princeps in eius allegat. post consil.* 23. *vol.* 2. *Reg. de Ponte.*

11 Si verò resolutio dependeat ex noua causa, & voluntaria, vtputa quando vassallus legat, vel donat Domino, tūc enim non resoluitur ius acceptoris, nec hypotecæ contractæ resoluuntur, ne sit in potestate vassalli præiudicare suis creditoribus, *l. si res cum sequent. ff. quibus modis pignus, vel hypoteca soluitur vti Bald. in cons.* 171. *Mattiolus vol.* 1. *& Boer. decis.* 181.

12 Sed si debitum esset contractum per Vassallum in specialem vtilitatem domini, vtpurà si pro domino fideiusserit, quo casu non requiritur assensus, cùm sit onus occasione feudi *vti Camerar. in l. Imperial. fol.* 49. *à ter. lit. R.* hoc casu fiscus, in quem feudum peruenit tenebitur ad huiusmodi debitum, *vti Camerar. in loco allegato fol.* 13. *lit. T.*

Sed animaduertendum est, quòd licet verum est, quod regula *tex. in l. lex vectigali*, procedat in feudis, vt in allegato §. *rursus, & in* §. *quid ergo de inuest. de re alien. facta vbi Isern. in principio num.* 5. & sequitur *Præs. de Franch. decis.* 192. 226. *& 369. et Reg. de Ponte decis.* 28. *et de potest. Proreg.* §. 1. *tit.* 10. *num.* 17. ex supradictis distinctionibus,

13 Tamen quando in obligatione accedit assensus domini licet versemur, in resolutione dependenti ex causa primeua, & necessaria, quo casu hypoteca resoluitur adhuc tenebitur soluere fiscus debita vsq; ad minimum quadrantē, *vt Iser. in d. §. quid ergo*, quē allegat, & sequitur *Camill. de Medic. cons.* 105. *num.* 6. *et* Reg. *de Ponte consil.* 82. *lib.* 1. & est comunis opinio, de qua *Frecc. de subfeud. author.* 29. *nu.* 8. *Harthaman. Pistoriens. lib.* 2. *quæst. iuris q.* 48. *num.* 14. *cum sequent. Rosentagl. de feu-*

feudis cap. 9. membr. 1. conclus. 18. Capyc. qui alios allegat in sua inuestitura in verbo feudorum deuolutio in versic. Hypoteca fol. 159. et in verbo feudorum executiones versic. Dominus mortuo, et post alios Reg. Costantius in l. 1. num. 4. C. pœnis fiscal. cred. præfer. lib. 10. quem cum alijs citat, & sequitur *eruditissimus I.C. Donatus Antonius de Marinis quotid. resolut. cap. 130. nu. 2.*

14 Licet contrarium videatur annuere *Camerar. in l. Imperial. fol. 7. lit. I. et* K. *et fol. 75. lit.* S. *Afflict. in cap. 1. nu. 13. versic. sed an rectè consentiendo qui success. teneant. Paris de Puteo de reintegrat. feud. cap. 258. Niger in cap. item statuimus 109. num. 13.*

Sed verior est prima opinio, quam probat etiam *Bart. in l. in diem ff. de*
15 *aqua pluuia. arcenda.* ita vt teneatur fiscus soluere creditoribus vsque ad minimum quatrãtem, & hoc iure quotidie vtimur. Quę opinio procedit esto quòd in assensu adsit clausula iuribus nostris semper saluis. Nam hæc clausula non refragatur domino in expressè concessis in assensu, qui hypotecam parit, quæ est ius reale, & transit ad quoscunque successores *Isern. in d. §. quid ergò Harthaman. Pistor. in d. q. 48. nu. 32. Fachin. controuers. iuris lib. 7. cap. 56. in fine Vrsill. ad Afflict. decis. 112. num. 9. et 355. num. 3.*

SVMMARIVM.

1 *Exheredatio fieri potest, ne dum in feudo hæreditario, sed etiam in feudo ex pacto.*

2 *Hæc opinio est rationabilior, et communior reprobata opinione Molinæ.*

3 *Exheredatio fieri non potest in feudo nouiter concesso patri, et filio nominibus proprijs.*

4 *Reprobatur opinio Rosentagl. negantis exheredationem fieri posse in feudo ex pacto num. 4. et 5. et de ratione num. 6.*

ARGVMENTVM.

Exhęredatio, an hábeat locum in feudis.

CONCLVS. XXXIV.

1 Xheredatio habet locũ nedũ in feudo hęreditario, *Ardizon. in summa parte 3. p. partis principalis rubr. de success. feud. cap. 173. vers. sed adhuc queritur,* sed etiam in feudo ex pacto secundùm opinionem *Iser. in cap. si quis miles §. & filius fratris num. 5. Imperator Loth. & in cap. omnes filij si de feudo defuncti militis num. 2.* & in alijs locis adductis per *Georg. de feudis cap. 50. n.*
2 *16. qui num. 19.* reprobata opinione *Molinæ de primogen. Hispanor. cap. 9. lib. 1.* concludit opinionem contra filiũ esse rationabiliorem, & comuniorem *num. 20. & 21.* vbi allegat alios hanc
3 opinionem tenentes, & limitat in feudo nouiter cõcesso patri, & filio nominibus proprijs, quo casu consideratur enixa voluntas domini vt filius feudo potiatur ex propria persona, non occasione patris *ex Afflict. decis. 395.*

Sed *Rosental. de feud. cap. 7. conclus.*
4 10. tangit hanc quæstionem, & relatis opinionibus Regnicolarum pro parte affirmatiua in feudo ex pacto contradicit, & in vno tantùm casu concurrit, quando scilicet exhæredatio procederet ex causa, ob quam exhæredatus nõ posset stare in Curia sine dedecore.

5 Comunis tamen opinio est contra Rosental. & contra *Reg. de Ponte de feudis lectur. 4. alias 13. num. 20. & 21. prout Georg. in loco allegato in fine capituli, & Reg. de Curte in diuersorio iuris feudorum fol. 63. num. 99. cum seq. & Francisc. de Amicis de feudis quæst.*
6 18. *fol.* 188. ea ratione moti, nam licet

de

de iure communi feudorũ nõ reperiatur expressum quod possit fieri exhæredatio in feudo ex pacto; tamen cum hoc casu recurrendum sit ad ius ciuile, in quo generaliter est permissũ patri exhæredare filium ex iustis causis, ex iure Romano (deficiēte iure feudali) deducitur hæc exhæredandi potestas in feudis, vt idem *Reg. de Curte in loco allegato num.* 101.

SVMMARIVM.

1 *Tributum quid sit, & de eius etimologia, definitione, et speciebus, et nu.* 2.

2 *Tributa in Regno sub nomine collectarum ceperunt tempore Federici II. Imperatoris.*

3 *Federicus Imperator fuit depositus ab Imperio, et priuatus Regno, quia subditos quasi seruili conditione viuere compulit à Clemente Quarto, et in eius locũ fuit inuestitus Carolus Primus Andegauensis, et tunc fuit conuentum super exactione tributorum, vt viueretur prout viuebatur tempore Regis Gulielmi boni, et nu.* 4.

5 *Rex Alphonsus Primus Aragoneus sustulit collectas, et tributa, recepto donatiuo à Regno vnius ducati pro quolibet foculari; quod postea fuit auctũ ad carolenos quindecim per Ferdinãdum Primum, et nu.* 6.

7 *Tributis cessantibus originem sumpsit ius scannagij, focularíorum, et salis, et super abolitione tributorum scripserunt Cepolla, et Barbatius ad instantiam Regis Ferdinandi Primi.*

8 *Focularíorum exactio est hodie aucta occasione aliarum impensarum, quæ fiunt pro defensione, et comoditate Regni.*

9 *Donatiua ordinaria, et extraordinaria in quibus casibus fieri soleant, remissiuè.*

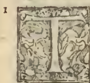
10 *Tributa in Regno soluebãtur antiquitus in mense Augusti, sed hodie functiones fiscales soluuntur, in Natiuitate Domini, in Resurrectione, et in Mense Augusti.*

11 *De focularíorũ numeratione, et fiscalium exactione, et de officio Perceptorum Prouinciarum remissiuè.*

ARGVMENTVM.

De tributis, quæ soluũtur Regiæ Curiæ.

CONCLVS. XXXV.

1 Ributũ adeo antiquũ est, vt de eo fiat mentio etiam temporibus Maccabeorum, vt legitur *in li.* 1. *Maccab. cap.* 10. *teste Reg. de Ponte, de Pote. Proreg. tit.* 4. §.8. *num.* 33. & à contributione, vel ex eo, quod militibus tribuatur dictum est, *vt ait Vulp. in l. ager ff. de verbor. signific.* & est quædam solutio quæ Principi supremo fit ratione, & in recognitionem directi dominij, & in eo differt tributum, à stipendijs, nam tributa postquam Augustus cum Populo Prouincias partitus est appellari cepta sunt, quæ verò Cæsaris Prouinciæ ad belli subsidium inferebant, stipendia sunt vocata *glos. in l. neq; stipendia ff. de impens. in reb. dot. fatt. quæ allegat tex. in l. si ager* §. 1. *ff. de verb. signif.*

2 Tributorum autem quædam personarum, siuè capitis gratiam, quædam verò pro prædijs soluebantur *l. rescripto* §. *fin. ff. de muner. et bonorib.*

3 In Regno tributa sub nomine collectarum ceperunt tempore Federici Secundi Imperatoris, *Iser. in c.* 1. *in vers. extraordinaria num.* 62. *quæ sint regalia vbi affñct. num.* 14. *cum alijs allegatis per Consil. Georg. de feud. cap.* 57. *nu.*

4 9. vbi refert quò deposito Federico ab Imperio (quem depositum fuisse inter alias causas quia subditos, & homines Regni quasi seruili conditione viuere compulit legitur apud *Iser. in sapius allegata l. Imperialem num.* 45.)

Fuit

Fuit inueſtitus à Clemente Quarto Carolus Primus Andeganiæ Dux, & cum eo fuit facta conuentio per Sum. Pont. tempore inueſtituræ de exigendis tributis in certis caſibus, prout refert *Iſern. in d. verſic. et extraordinaria collatio*, & fuit etiam conuentum, vt viueretur prout viuebatur tempore Regis Gulielmi Boni.

5 Superuenit poſtea Alphóſus Primus Regum Princeps, qui ſublatis collectis, & abolitis nominibus tributorum recepit donatiuum à Regno vnius ducati pro quolibet foculari, ſiue fumante, præſtando ſal rubrum, *vt legitur in capitulis, et gratijs Alphonſi ann.* 1442.

6 *in cap.* 1. quæ ſolutio fuit aucta poſtea ad carolenos quindecim in parlamento Regis Ferdinandi Secundi anno 1495. *in cap.* 27. *fol.* 42.

7 Vnde ceſſantibus prædictis nominibus antiquis ſumpſit origo, ius Scannagij, Foculariorũ, & Salis, prout *Capyc. in inueſtitura in verbo feudorum clauſula in verſic. ſcannagijs fol.* 114. ſuper qua abolitione antiquorum tributorũ per Alphonſum Primũ facta ſcripſerũt *Bartol. Cepolla conſ.* 46. *inter conſil. Felin. et Barbat. conſ.* 1. *vol.* 3. ad inſtantiam Reg. Ferdinandi Primi dicti Alphonſi filij.

8 Hæc exactio focularíorum eſt aucta hodie occaſione aliarum impenſarum, quæ fiunt pro defenſione, & comoditate Regni, ita vt pro quolibet foculari ſaluantur Regię Curiæ ducati. . .

9 Et vltra prædicta adſunt donatiua ordinaria, & extraordinaria, quæ fieri ſolent ex diuerſis cauſis, de quibus *Reg. de Ponte in loco allegato num.* 17. *et* 35. *in rubrica, et Conſil. Georg. in d. cap.* 57. *num.* 12. qui doctiſſimi viri plenè tractant quando fieri poſſint nouæ impoſitiones *poſt Luc. de Penn. in l. penultima C. de erogatione milit. annon. lib.* 12.

10 Tributa in Regno ſoluebantur in Menſe Septembris antiquitus vt in c. *item vt tollatur*. Sed tempore Regis Alphonſi Primi fuit redacta fiſcalium exactio ad tria tempora, ſcilicet in Natiuitate Domini, in Reſurrectione, & in Menſe Auguſti ſicuti legitur in capitulis, & gratijs eiuſdem Regis anni 1444 fol. 5.

11 De quorum fiſcaliũ exactione, numeratione focularíorũ, de officio Perceptorum Prouinciarum, & id genus latè *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. de Regalib. impoſit. per plures* §. §.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſallo decedente ſine legitima prole, fit ſequeſtrum per* R. C. *de feudo quod tenetur in capite à Rege per annum à die mortis infra quem ſummariè deciditur quæſtio ſi adeſt ſucceſſor cũ diſtinctione.*

2 *Capit. ex præſumptuosè fuit conditum à Carolo II. ad tollendas lites.*

3 *Legitima proles verificatur in filijs, et deſcendentibus.*

4 *Deſcendens qui non habet ius clarum, et apertum, vtputa baſtardus dicitur extraneus, et non comprehenditur ſub legitima prole.*

5 *Capit. ex præſumptuosè habet etiam locum contra Agnatum, qui poſſidebat feudum ante mortem teſtatoris ex titulo inualido.*

6 *Legitimatus ad feuda quando de legitimatione non eſt dubium dicitur habere ius apertum.*

7 *Capit. ex præſumptuosè non procedit in feudis mixtis, et planis quæ tenentur à Barone.*

8 *Capit. ex præſumptuosè procedit etiam in officijs, quæ ſunt de regalibus.*

ARGVMENTVM.

De sequestro feudi decedentis sine legitima prole.

CONCLVS. XXXVI.

1 Sequestrum fit per Regiam Cameram de feudo, quod tenetur in capite à Rege per vassallum decedētem sine legitima prole, per annum à die mortis, infra quem summariè, simpliciter, & de plano sine libelli oblatione, & sine litis cōtestatione, deciditur quæstio si adest successor, qui de feudo debeat inuestiri; & si is succubuerit aget possessorio infra annum, sed elapso anno, aget iudicio petitorio *per tex. in cap. dudum claræ memoriæ* aliàs incipit *ex præsumptuosè.*

2 Hoc capitulum fuit conditum per Carolum Secundum ad tollendas lites vigore interdicti, aut alterius generis possessorij beneficij, quod tàm fisco, agnatis competere posset, vt habetur in dicto textu, & probat *Ioan. Vinc de Anna singular.* 144. *Reg. de Ponte de potest. Proreg. in tit. de regalib. imposit.* §. 6. *num.* 4. *post Afflict. in decis.* 196. sequitur etiam *Consil. Georg. de feud cap.*
3 52 *num.* 30. *&* 34. vbi concludit verbum illud sine legitima prole esse intelligendum de filijs, & descendentibus, ita vt soror in casu *allegatæ decis. Afflict.* 196. & neptis ex fratre in casu proposito *per Georg. vbi supra nu.* 34. sint penitus extranei.

4 Sicut etiam exrraneus dicitur descendens, qui non habet ius clarum, & apertum, vt puta bastardus ex identitate rationis *Luc. de Penna in l. facultas C. de iure fisci lib.* 10.

5 Hoc capitulum habet etiam locum cōtra agnatum, qui possidebat feudum ante mortem defuncti ex titulo inualido, *vt Afflict. decis.* 197.

An autem filius legitimatus, etiam ad feuda habeat ius apertum fuit controuersum temporibus Regis Ferdinādi Primi vt refert *Afflict. in decis.* 195. & ex voluntate Regis fuit causa finita, concordia. Hanc decisionem refert *Consil. Georg. in lectur. feudal. d. cap.* 52. *nu.* 39. vbi in illā iuit sententiam, quod quando de legitimatione non esset dubium, posset filius legitimatus ex iure aperto impedire sequestrū; vbi refert aliam decisionem in causa Principis Bisiniani, cuius soror fuit reputata extranea.

Super intellectu dicti *cap. ex præsumptuosè* videnda sunt consilia *Reg. Rouit.* 98. 99. *&* 100.

7 Vnum notandum est, quod feuda mixta, & plana, quę à Barone tenentur non subiacent dispositioni dicti cap. ex præsumptuosè *Frecc. de subfeud. differentia* 15. *inter feuda quaternata, & plana.*

8 Sicuti subiacent dicti cap. dispositioni officia illa, quæ sunt de regalibus, ex causa iurium Dominicalium, quæ fisco competūt, vt probat *Reg. Rouit. in decis.* 72. *nu.* 23. ex generalitate constitut. scire volumus.

SVMMARIVM.

1 *Adiutorium quid sit, & vnde originem sumpserit, & in quibus iuribus de eo fiat mentio.*
2 *Adiutorium in quibus casibus debeatur Baroni à vassallis burgensibus.*
3 *Adiutorium debetur Regi à Feudatarijs, et in quibus casibus remissiuè nu.* 4.
5 *Adiutorium quomodo taxetur.*
6 *Adiutorium debetur etiam Regi vltra casus positos per Afflict. decis.* 265.
7 *Adiutorium debetur esto quod feudum sit concessum cum qualitate burgensatica.*
8 *Adiutorium debetur in feudo mixto, domino immediato et sic Baroni.*

9 *Adiutorium debetur etiam pro maritãda nepte paupere, & pro militia nepotis pauperis.*

ARGVMENTVM.

De adiutorio, & subuẽtione præstandis à vassallis domino.

CONCLVS. XXXVII.

1 Diutorium est quædã subuentio, quæ fit domino legitimè inducta in Regno *per const. quamplurium*, dico inducta legitimè, nam antiquitus fiebãt extorsiones, quæ per dictam constitutionem fuerunt refrenatæ, & moderatum adiutorium, & licet comuni ore circumferatur, quòd de adiutorio non reperiatur mentio in iure feudorum, sed sit peculiaris præstatio in Regno, vti *Afflict. in d. constit. in* 10. *notab.* Nihilominus *Consil. Georg. de feud. c.* 57. conatur more suo originem adiutorij deducere, ex iure communi, cui ego addo, quòd *in cap. cùm Apostolus* §. *prohibemus de censibus*, fit mentio de adiutorio sub nomine auxilij respectu prælatorum, *& in cap. prædictis, quæ sit prima causa beneficij amittendi, & in c.* 1. *quibus modis feudum amittatur*, similiter per argumentum est sermo de adiutorio, *& in cap.* 1. *hic finitur lex, & in cap.* 1. *de forma fidelitatis, & in cap.* 1. §. *similiter in ostenditijs de cap. Corradi vbi Iser.* illud verbum in ostenditijs declarat vt sit adiutorium.

Quidquid sit possumus dicere esse quid nouum in Regno ex forma data exigendi, & in certis casibus.

2 Debetur ergò istud adiutorium Baroni à vassallis burgensibus pro redimenda persona ipsius Baronis ab inimicorum manibus, prout *in d. constitut. quamplurium*, debetur secũdo pro militia fratis. Debetur tertio pro maritãda filia, vel sorore, & idem pro monacãda, quo casu exigitur tẽpore professionis, ita vt si tẽpore professionis repe riatur alienata Terra adiutoriũ nõ debeatur *Franch. decis.* 42. & quarto pro emẽda Terra. Et quoniã de hac materia latè scripsimus in sũma iuris Regni in lucem danda Deo auspice, breuitati consulendo dicimus, quod licet in dicta
3 *Constitut.* non fiat mentio de adiutorio pręstando à feudatarijs ipsi Regi; Tamen ex identitate rationis imò ex maiori, & rationabiliori causa inductũ est, vt præstetur etiam Regi, prout *glos. in d. constit. quamplurium vbi Isern. & Afflict. in* 20. *quæst.* quos sequuti sunt *Camer. & Capyc. et alij relati à Præs. de Franch. decis.* 171.

4 Casus autem, in quibus Regi debeatur adiutorium posuit *Afflict. dec.* 265. *num.* 54.

5 Taxatur adiutorium ad rationem carolenorũ quinque pro quolibet foculari *Frecc. de subfeud. lib.* 2. *quæst.* 5. *author.* 2. *nu.* 23. & ad eandem rationẽ debetur Prælatis feuda tenentibus à Regia Curia ab eorum vassallis burgẽsibus in casibus, in quibus eis præstatur adiutorium, de quibus *in d. constit. quamplurium, vti Gramat. decis.* 88.

Et vltra casus positos *per Afflict. in*
6 *d. decis.* 265. debetur adiutorium in alijs casibus nouis occurẽtibus ob necessitatem Coronæ vti doctè, & elegãter more suo comprobat *Consil. Georg. in allegato cap.* 57. *nu.* 12. *cum sequentib.* etiam authoritate Theologorum.

7 Huiusmodi adiutoria debentur esto quod feudũ fuerit cõcessum cum qualitate burgensatica, sicuti fuit iudicatum per Sac. Conf. de Villa Afragolæ, quæ tenebatur in burgensaticum per DD. de Familia Bozzuto, vt *Præs. de Frãch. decis.* 131. *nu.* 21. Et quæ diximus procedunt in feudo quaternato simplici,
8 sed in feudo mixto, quod dicitur quaternatum secundùm quid, adiutorium debe-

debetur domino immediato, & sic Baroni *Iser. in d.* §. *similiter in ostenditijs, et Camerar. in l. Imperial. fol.* 73. *lit. E.*

9 Et non solùm debetur vt diximus pro maritanda filia, sed etiam pro maritanda nepte paupere, & pro militia nepotis pauperis, *Præs. de Franch. decis.* 215.

SVMMARIVM.

1 *Iuramentum fidelitatis quid sub se contineat.*

2 *Iuramentum fidelitatis præstatur pro feudis, quouis titulo quæsitis excepta successione, pro qua, & pro feudis emptis cum pacto de retrouendendo nõ præstatur hoc iuramentũ, & n.* 7.

3 *Iuramẽtum fidelitatis præstatur à vassallis burgensibus eorum dominis.*

4 *Litteræ assecurationis successerunt in Regno loco solemnis inuestituræ confirmatoriæ.*

5 *Iuramentum assecurationis præstatur, & exigitur nedum pro feudis quaternatis simpliciter, sed etiam in feudis quaternatis secundùm quid, et in feudo plano, & de tabula habente vassallos.*

6 *Iuramẽtum fidelitatis si non fuerit præstitum infra tempus in assensu descriptum, et sequatur reuocatio, contractus redditur nullus.*

ARGVMENTVM.

De iuramento fidelitatis, & literis assecurationis.

CONCLVS. XXXVIII.

1 IVramẽtum fidelitatis quod est de natura non de substantia feudi licèt fidelitas sit de essentia, & substantia feudi *Iser. in cap.* 1. *per quos fiat inuestitura ante num.* 12. continet in se ne vassallus Dominum offendat, nec ab alio offendi patiatur, *idẽ Iser. in cap.* 1. *de noua forma fidelitatis.* & eo differt ab homagio, nam hoc soli Regi, vel Imperatori præstatur: iuramentum verò fidelitatis omnibus *Iser. in loco allegato.*

2 Hoc iuramentum præstatur Regi pro feudis emptis sine pacto de retrouendendo, vel quouis titulo quæsitis extra successionem, prout *in pragm.* 19. *de feudis*, & recipitur per ipsos feudatarios ab eorum vassallis burgensibus: pro quo præstando, & recipiendo expeditur Regium diploma, & literę assecurationis, de quibus *in d. pragm.* 19. & sic hodie in Regno loco solemnis inuestituræ confirmatoriæ obtinentur huiusmodi literæ assecurationis, *Cons. Georg. de feud. cap.* 21. *num.* 10.

3

4

5 Quod procedit nedum in feudis quaternatis simpliciter, sed etiam in feudis quaternatis secũdùm quid. Cùm hæc feuda Rex etiam conferat tenenda à Barone, prout *Isern. in const. post mortem vbi Afflict. num.* 18. & in feudis planis, & de tabula, quæ habent vassallos; vt *Montanus post hæc scripta visus in eius docta repetit. legis Imperialem* §. *si quis infeudatus nu.* 17. *vers. est quoque aduertendum fol.* 121. vbi concludit in feudo plano habente vassallos non habere locum *pragmat.* 19. *de feudis* circa anni tempus.

6 Cuius iuramenti tanta est vis, quòd stante clausula decreti annullatiui in assensu apposita, si infra annum non fuerit præstitum iuramentum fidelitatis, si sequatur reuocatio contractus, & iuramentum fidelitatis non reperitur præstitum contractus redditur nullus, & sic fuit decisum in S. C. in causa Marchionis Turris Francolisij, vt refert *Reg. de Ponte consil.* 67. 1. *vol. et doctiss. Reg. Tappia decis.* 3. *S. C.*

7 Hic notandũ est, quòd licet is, qui succedit in feudo, & is cui refutatur feudum, & emens feudum cũ pacto de retrouendendo non teneantur præstare hoc iuramentum fidelitatis, vt in dicta

pragm.

pag. 19. tenentur tamen ad fidelitatē nā iuramentū remittitur nō ipsa fidelitas, quæ eſt de ſubſtantia, & eſſentia feudi, ſine qua feudum eſſe non poteſt, *Camerar. in l. Imperialem fol.* 36. *col.* 2. & *Reg. Rouit. dec.* 72. *nu.* 29.

SVMMARIVM.

1 *Aſſenſus poſt mortem alienantis, ſiue obligantis feudum expediri non poteſt.*

2 *Aſſenſus poteſt impetrari poſt mortem fauore dotis, non antefati quod declaratur viuente muliere, & in ſubſidiū, & nu.* 4.

3 *Quotieſcunq; permittitur fieri exequutionem ſuper feudo ſine aſſenſu hoc procedit in ſubſidium.*

5 *Aſſenſus licet non poſſit impetrari regulariter poſt mortem alienantis, vel obligantis feudū, poteſt expediri abſq; dubio poſt mortem eius, cui eſt facta venditio, vel obligatio.*

6 *Aſſenſus poteſt impetrari poſt decoctionem debitoris, licet talis debitor pro mortuo quodammodo habeatur.*

7 *Feudalis contractus ſine aſſenſu non eſt omninò nullus, ſed ſtat in ſuſpenſo, ſub ſpe cōualidationis ſequuto aſſēſu.*

ARGVMENTVM.

Aſſenſus an poſsit impetrari poſt mortem contrahentium ſuper alienatione, vel obligatione feudi.

CONCLVS. XXXIX.

1 POſt mortem alienantis, ſiue obligantis feudum, ſiue hæreditarium, ſiue ex pacto aſſenſus non poteſt expediri *l. bonorum ff. rē ratam haberi l.* 1. *in princip. ff. de appellat. recipiend.* quæ iura allegat *Iſer. in l. Imperialem nu.* 15. vbi ponit rationē, nam ſtatim mortuo alienante dominiū vtile deſcendit ad agnatos, quorum nouus conſenſus diſpoſitiuus requiritur, vt conualidetur actus, & in hoc erit impetrandus aſſenſus, aliàs enim præſtari non poteſt, in præiudicium eorū, qui ſucceſſuri ſunt vti *Camer. in l. Imperialem fol.* 90. *col.* 3. *litt. M.* ſequitur *Capyc. in inueſtitura verbo feudales aſſenſus verſic. limita ſecuudo fol.* 77. Qui dicit regulam procedere in quolibet contractu dominij trāſlatiuo, ſicut etiā ſi agatur de conſtituenda hypoteca, *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. Tit.* 2. *S.* 1. & *conſil.* 72. 1. *vol.* & *conſil.* 14. *num.* 48. *vol.* 2. *Conſil. Gizzarell. deciſ.* 2. *n.* 7. *Praſ de Franch. deciſ.* 86. *Afflict. deciſ.* 286.

2 Regula prædicta limitatur fauore dotis (non antephati) vt poſſit impetrari aſſenſus poſt mortem alienantis, vel obligantis feudum *l. ſi ego S. ſi res ff. de iure dotium Reg. Tappia dec.* 6. *nu.* 39. *Reg. de Ponte in d. S.* 1. *nu.* 6. *poſt Camer. in d. l. Imperialem fol.* 101. *col.* 3. *lit. M.* vbi concludit procedere hoc in ſubſidium, dummodo non extent alia bona burgenſatica, ex ea ratione nam ſemper q; fit exequutio ex aliqua cauſa ſine aſſenſu ſuper feudo, fieri poteſt in ſubſidium tantùm, *vti Capyc. in loco ſuperius allegato ex authoritate DD. in l.*
4 *commodis ff. de re iudicata,* & reſpectu dotis procedit viuente ipſa muliere tantùm *Frecc. de ſubfeud. lib.* 2. *limitat.* 9. *ad. Conſt. Conſtitutionem diuæ mem. num.* 22.

7 Diximus poſt mortem alienantis non poſſe impetrari aſſenſum, nam poſt mortem eius, in quem fit alienatio ſiue obligatio feudi non dubitatur quin poſſit impetrari aſſenſus, ſicuti deciſū refert *Gizzarell. in d. deciſ.* 2. *nu.* 14.

6 Eſt, & alius caſus vt poſſit impetrari aſſenſus poſt decoctionem debitoris, licet talis debitor quodammodo pro

mortuo habeatur, nam attenditur habilitas tempore celebrati contractùs, cùm verùm sit contractum rei feudalis sine assensu, non esse omnino nullum, sed stare in suspenso sub spe conualidationis, ob sequutum assensum. *Affl. decis.286. Camerar.in l. Imperialem fol.27.lit.S.Anna in constitut. Constitutionem diuæ memoriæ.nu.* 135.

SVMMARIVM.

1 *Assensus potest impetrari post mortem contrahentium super cessione iurium, & hypotecæ, quod secus est in alienatione, & obligatione feudi, in quibus consideratur interesse successoris in feudo.*

2 *In cessione iurium, & hypotecæ sine assensu cessionarius subintrat in locum cedentis, & illius iure vtitur, cùm de nullius præiudicio tractetur.*

3 *Actio radicata in persona cedentis exercetur per cessionarium sine assensu cōtra debitorem, vel compellendo eum ad agendum, vel agendo recta via ad euitandum circuitum.*

4 *Reuocatio non competit cedenti iura, et hypotecas cùm ex post facto actus sit necessarius.*

5 *Cessionarius iurium, et hypotecæ sine assensu concurrit cum creditore cum assensu, qui medio tempore contraxit, et ei præferendus est, et nu.6.*

ARGVMENTVM.

Assēsus an possit impetrari super cessione iuriū, & hypotecæ post mortem contrahētiū.

CONCLVS. XXXX.

1 IN cessione iurium, & hypotecæ super feudis potest assensus impetrari post mortē tàm cessionarij, quàm cedentis, nam prohibitio, de qua *Isern. in l. Imperialem nu. mer.* 15. *vt diximus supra conclus.* 39. procedit tantùm in alienatione, & obligatione feudi propter præiudicium noui successoris, & maxima consideratur differentia inter vnum, & alium casum, nam in alienatione, & obligatione feudi actus stat in suspenso ante impetratum assensum, ita vt idemmet, qui alienauit, vel obligauit potuerit reuocare, & sic sequuta morte dominium transiuit in hæredem, & contractus est resolutus, & assensus non reperit confirmabile.

2 In cessione verò iurium, & hypotecæ de nullius præiudicio agitur, nam cùm sit obligatum feudum primo loco mediante assensu, non interest feudatarij debitoris si debeat soluere cedenti, vel cessionario, & cessionarius subintrat in locum cedētis à die actionis per cedentem quæsitæ, & sic neq; agitur de præiudicio Tertij, *vt decisum refert Conf.Georg. in lectur.feudal.cap.* 43.*num.*40. *in causa Baronis Palasciani.*

3 Actio igitur radicata primo loco in persona cedentis semper contra debitorem subsistit, ita vt si cessionarius ob defectum assensus non potest agere, potest agere, & compelli cedens ad agendum, *l. cùm plures §.in messem ff. locati.* Quē textum in his terminis expendit *Præs de Franch dec.* 41.*&* 593. & propterea ad euitandum circuitum posset cessionarius sine assensu agere

4 recta via. Nec reuocatio competeret in hoc casu cùm versemur in actu necessario, *vt Frecc. de subfeud. differ.* 5. *inter feuda ex pacto, & hereditaria, & Reg.de Ponte decis.*61.

5 Et iste cessionarius iurium, & hypotecæ sine assensu, si concurrat cum creditore, qui medio tempore contraxit cum assensu, præferendus est etiam in pretio feudi venditi sub hasta, quo casu creditores cum assensu præferuntur creditoribus anterioribus sine assensu, *vt diximus infra conclus.* 47. Nam in totum repræsentat cedentem, qui contraxit

traxit, & in illius locum ſuccedit *ex l. 1. C. de is, qui in prior. cred. loc. ſucced.*

6 Hanc quæſtionem tetigit *Frecc. de ſubfeu. lib. 2. quæſ.* 32. vbi allegat *Bald. in cap. 1. de vaſſall. qui contra conſtitut. Lothar.* tenentem pro ceſsionario, *per tex. in l. ſi ſeruum* §. *item ſi homo ff. de verbo. obligat. & in l. peto* §. *prædium de legatis* 2. *Baldum ſequitur Afflict. in l. Imperialem col.* 9. *num.* 53. *cum ſeq. et Blanch. in ſumma feudali in tit. quibus modis feudum amittatur colum.* 30. *verſic. ſed pone quod dominus.* & licet *Frecc.* videatur inclinare in contrariam opinionẽ tamen loquitur in caſu quando iſte ceſsionarius ſine aſſenſu vellet peruenire ad adiudicationem, & poſſeſsionem feudi, tunc enim quia tãgeretur corpus feudi. obſtaret defectus aſſenſus.

SVMMARIVM.

1 *Aſſenſus Regis immediatè requiritur, quando vult alienare feudum ille, qui ſucceſſore caret vigore pragm.* 4. *de feudis.*

2 *Succeſſore carere dicitur ille, qui ſucceſſorem habet ſenem, et aliàs prorſus inhabilem ad procreandum ex auth. Reg. de Ponte, qui poſtea ſe correxit, et nu.* 5.

3 *Impedimenta temporalia non impediũt quo minus alienare volens habere dicatur ſucceſſorem.*

4 *Proreges ſolent aſſentiri in alienationibus feudorum faciendis per iuuenes aptos ad procreandum licet ſucceſſores non habeant.*

5 *Reg. de Ponte, et Reg. Rouit. contrariæ opiniones referuntur, et illa Reg. Rouiti verior videtur, ſecundùm quam fuit iudicatum, et practicatum.*

6 *Succeſſore carere non dicitur qui habet ſucceſſorem Clericum ſiue in minoribus, ſiue beneficiatum.*

7 *Succeſſore ſi quis careat attenditur tempus actus geſti.*

8 *Aſſenſus Regis immediatè requiritur in alienatione, & in obligatione feudi facienda per exterum.*

9 *Aſſenſus Proregis ſufficit in ceſſione iurium, & hypoteræ facienda per exterum.*

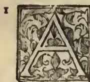
10 *Feuda empta aliena pecunia, exteri poſsũt alienare cum aſſenſu Proregis.*

11 *Extera nupta Regnicolæ tàm viuente viro, quàm eo mortuo, durãte viduitate habetur pro vera Regnicola in terminis pragmat.* 17. *de feudis.*

ARGVMENTVM.

De aſſenſu prẹſtando ei qui ſucceſſore caret, vel exterus eſt Regni.

CONCLVS. XXXXI.

1
Lienatio feudorũ prohibetur inter cętera vigore *pragmat.* 4. *de feudis dictæ delli noue capi.* ſine aſſenſu immediatè Regis, quando fit alienatio ab il-

2 lis, qui ſucceſſore carent; Quod procedit etiam in illis, qui ſucceſſorem habent, ſed inhabilem prorſus ad procreandum filios; puta ſi eſt ſenex, & ſic fuit deciſum in R.C. in cauſa Fabritij Stendardi Baronis Caſalis Sancti Antimi cum Regio Fiſco, prout refert, & comprobat *Reg. de Ponte de poteſt. Proregis tit. de aſſenſibus Regijs* §. 3. *num.* 11. qui declarat poſtea *nu.* 22. *cum ſequentibus*

3 id non procedere in alijs impedimentis temporalibus, ex quibus non inducitur neceſſaria impotẽtia, vtputà in iuuene vxorato, qui ꝑ multos annos filios non procreauit. Nàm poteſt procreare; qua ſpe attenta vidimus noſtris tẽporibus conceſſum aſſenſum Principi Montiſmilitum vt poſsit de feudalibus diſponere in vita, & in morte in perſonas extraneas, quia erat iuuenis aptus

ad procreandum filios si mortua præsente vxore aliam duceret, & hic assensus fuit concessus immediatè à Rege.

4 Sic etiam in eo, qui est iuuenis aptus ad procreādum, & non habet vxorem, nam cum rationabiliter possit vxorem ducere, & filios procreare solent assentiri Proreges, *ex doctrina Isern. in l. Imperialem §. præterea Ducatus circa principium versic. si tempore diuisionis de prohib. per Frid. Reg de Ponte in allegato §. 3. nu. 29. Reg. Rouit. in d. pragmat. 4. de feudis nu. 18. versic. nam quando rationabiliter*. Vbi concludit contra supradictam opinionem

5 *Reg. de Ponte*, quòd Proreges possunt assentire alienationi feudorum faciendæ per eos, qui habent filios senes, egros, vel aliter impeditos ad procreandum, nam pragmat. loquuta est de carente successore, & non successione successoris, & sic tantùm de primo, & immediato, & *Reg. de Ponte*, qui contrarium dixit postea mutauit sententiam, vt refert *Molfes. in addit. ad consuetudin. Neapolit. in titul. de successione ex testamento quæs. 1. num. 19.* subdens audiuisse ab eodem Regente de Ponte fuisse iudicatum, & practicatum iuxta opinionem Reg. Rouiti, & in

6 casu dictæ pragmat. 4. de feudis is qui habet successorem Clericum siue in minoribus, siue beneficiatum non dicitur illo carère, quia potest dimittere clericatum, *vt diximus infra conclus. 65.*

7 Et vt nihil intactū relinquatur sufficit successorem adesse tempore actus gesti, licet postea defecerit idem *Reg. de Ponte in §. 4. n. 7. de assensibus Regijs per doctrin. Iser. comuniter sequutam in l. Imperialem vbi Camer. fol. 30. à ter. lit. P. in fine*, reprobata opinione *Io: Vincentij de Anna de vassallo decrepitæ ætatis nu.* 187.

8 Sed quando feudum hypotecatur à carente successore tunc sufficit assensus Proregis per gratiam Regno concessam, sic refert *Reg. de Ponte in d. tit. de assensibus Regijs §. 4. nu. 5.* Respectu verò exterorum siue agatur de alienatione, siuè de obligatione feudorum semper requiritur assensus immediatè à Rege; & sic fuit intellecta *pragm.* 17. *de feudis*, atque sic fuisse deisum tefert *Doctissimus Consil. Theodorus in allegat.* 53. illa potissimum ratione, quia vna vel plures obligationes possent absoluere totum feudum, & dum perueniretur ad necessariam venditionē, dispositio *pragmat.* & prohibitio Regia frustrarentur, ad quod allegat *tex. in l. 1. in princip. & l. si pupillorum ff. de rebus eorum.*

9 Verū quando agitur de simplici cessione iurium, & hypotecę facienda per exterum tunc sufficit assensus Proregis, & sic pluries fuit decisum, vt testatur *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 7. § 4. nu. 6. & Reg. Rouit. in d. pragmat. 17. de feudis nu. 4.*

10 Limitatur etiam supradicta pragm. in feudis emptis aliena pecunia, vt possit Prorex assentire in alienatione facienda per exteros, *idem Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. de assensibus Regijs §. 4. nu. 12.*

11 Et in terminis dictæ *pragmat. 17. de feudis*, fuit aliàs habitum pro certo, quod extera nupta Regnicolæ tàm viuente viro, quàm eo mortuo durante viduitate habetur pro Regnicola, & potest alienare feuda cum assensu Proregis, nam hoc casu mutando propriū domiciliū efficitur de domicilio viri *l. mulieres 13. C. de dignitatibus lib. 12. Glos. in l. origine C. de municip. et origin. lib. 10. sequitur Cagnolus in l. cum quædam puella nu. 3. ff. de iurisdit. omnium Iud. Thessaur. decis.* 123.

SVMMARIVM.

1 *Rex potest alienare demanialia Regni, dummodo ex alienatione non diminuatur honor Coronæ, & Regiæ dignitatis, & nu. 2.*

AR-

ARGVMENTVM.

Rex an posit alienare demanialia Regni.

CONCLVS. XXXXII.

1 REx an possit alienare demanialia Regni, quę dicuntur esse in parrimonio Regis, cuiusmodi sunt functiones fiscales, gabellæ, Doganæ, & similia, de quibus *Isern. in l. Imperial. §. præterea Ducatus versic. nec dominus deprobibit. per Fred.* Communiter fit distinctio quòd si ex tali alienatione fit magna diminutio, ex qua honor Coronæ, & Regia dignitas diminueretur, & tunc non valet, & non solùm successor, sed idemmet alienans reuocare potest; sed si alienatio esset modica, & per illam honor Coronæ,& Regiæ dignitatis non lederetur, tunc substineretur, *ita Canonistæ in cap. intellecto de iure iurando,& Feudistæ in d. §. præterea Ducatus*, quos refert, & sequitur *Anna allegat. 69. & alij relati à Reg. de Curte in diuersorio cap. licet autē fol. 9. nu. 9.* ex arbitrio Iudicis relictum est, quæ sit magna, & modica diminutio ad idem *Camill. de Medic. consil.* 118.

2 Et quamuis per capitula Papæ Honorij sit in totum vetita alienatio demanialium,& etiam per extrauagātem Innocentij Sexti exordientem ad Regnum Siciliæ, de qua *Luc. de Penna in l. 1. C. de capit. ciuium censibus eximend.* Tamen *Camer. in l. Imperial. in fine*, quem allegat *Reg. de Curte loco allegato num.* 23. testatur quod Reges Regni disposuerunt ad libitum de demanialibus, maximè vrgēte necessitate argumento *tex. in l. 2. C. ad Maced. l. alienationis ff. fam. ercisc. vti Tiraquell. de retract. lignag. §. 26. glos. 1. nu. 10.*

SVMMARIVM.

1 *Assensus in promissione de vēdendo feudum requiritur secundùm veriorem opinionem.*

ARGVMENTVM.

In promisione de vendendo feudum an requiratur assensus.

CONCLVS. XXXXIII.

1 IN promisione de vendendo feudum an requiratur assensus altercati sunt Doctores Regnicolæ siquidem *Afflict. in cōstit. constitutionem diuæ memoriæ in 5. notabili quæst.* 11. tenet non requiri assensum, & eum sequutus est *Regens de Ponte consil.* 86. vbi per argumentum sic refert decisū in causa Ascanij Rotæ cum Card. Columna *Frecc. verò in 7. limitat. ad eandē const.* tenuit contrarium, vt requiratur assensus, & secundùm hanc opinionem fuit iudicatum per S. C. nostris tēporibus, vt testatur *Præs. de Franchis decis.* 48. loquens in feudo quaternato, & hoc illa ratione nam licet per dictum pactum de vendendo feudū oriatur tantummodo actio personalis, tamē quia tangitur corpus feudi per indirectum, vt teneatur dominus vendere feudum requiritur assensus, *expictis per Capyc. decis.* 51.

SVMMARIVM.

1 *Feudum quaternatum simplex, & feudum quaternatum mixtum quomodo differant, & nu. 4.*

2 *Feudum quaternatum dicitur omne Ca-*

strum habens vassallos licet non reperiatur descriptum in quinternionibus Regiæ Cameræ, seù Doganæ.

3 *Feudum planum si deuolueretur ad Regem impropriè dicetur quaternatum.*

5 *In alienatione feudi mixti requiritur assensus Regis, & Baronis, sed Baroni aperitur, & ei soluitur adoha, & releuium.*

6 *Feudum planum, & de tabula spectat ad collationem Baronis.*

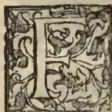
7 *Non omne feudum quod tenetur in capite à Rege est quaternatum.*

8 *Assensus Regius quaternat, & id quomodo intelligatur nu. 9. & 10.*

ARGVMENTVM.

De differẽtijs feudi quaternati recti quaternati mixti, & feudi plani, & de tabula.

CONCLVS. XXXXIV.

1
Eudum quaternatum simplex, & rectum eo differt à feudo quaternato mixto, quod dicitur etiam feudum quaternatum secundùm quid, & à feudo plano, & de tabula. Nam primum illud tenetur in capite, & immediatè à Rege, & ad illius collationem spectat, siuè habeat vassallos, siue non, & descriptũ reperitur in quinternionibus Cameræ, *Isern. in cap. 1. de controu. feudi apud par. term. et in c. 1. de capit. qui cur. vẽd. §. similiter potest vers. feudum ergò Camerar. in l. Imperialem fol. 63. lit. A. licet in constit. Magnæ Curiæ nostræ* dicatur in quinternionibus Doganæ, & non Regiæ Cameræ.

2 Quaternatum etiam dicitur omne Castrum habẽs vassallos licet in quinternionibus non reperiatur descriptũ, *prout Isern. in d. cap. 1. de controu. feud. & Camer. in loco allegato fol. 72. col. 3. vers. Tertia conclusio.*

3 Et est adeò verum, quòd feudum quaternatum spectat ad Regem, quod si propter delictum Baronis Regi deuolueretur feudum planum impropriè in posterum tale feudũ diceretur quaternatum *Ioseph Cumia de success. feudi in verbo in capite fol. 87. nu. 6.*

4 Feudum verò mixtum, siuè quaternatum secundùm quid est illud, quod licet ad Regis collationem spectet; attamen Rex confert tenendum à Barone. Hæc sunt verba *Iser. in cap. vnico de cap. Corrad. post num. 21.* sequitur *Ca-*
5 *merar. fol. 70. 1. col.* & in alienatione istius fudi requiritur assensus Regis, & Baronis, & Baroni aperitur, & Baroni soluitur adoha, & releuiũ *Camer. d. fol. 70. lit. K.* vbi concludit, quod excepta collatione, reliqua spectant ad Baronem, *& fol. 73. lit. E.* licet per capitula Papæ Honorij concessa esset potestas Baroni conferendi feuda quaternata mixta, quod non seruatur. Nam à Rege conferuntur, vt supra diximus *per constit. post mortem.*

6 Feudum verò planum, & de tabula, idest de tabula rasum dictum etiam Rusticum, escadentiale, & Actenasia *Afflict. decis. 282.* spectat ad collationẽ Baronis nam potest Baro *per constitut. Constitutionem diuæ memoriæ* res escadentiales, incultas, & inutiles feudo subinfeudare sine assensu ad certã partem fructuum, prout diximus supra *concl. 8.*

7 Datur etiam quartum genus feudi, quod tenetur in capite à Rege, & non est Castrum nec quaternatum cũ hoc gestũ non sit in inuestitura, vt sit quaternatum, de quo *Afflict. decis. 282. nu. 4. & Camer. in loco allegato fol. 69. lit. O.* & an feudum planum, & de tabula possit teneri in capite à Rege, acerrimè disputat articulũ *Fulu. Lanar. Doctissimus Fisci patr. Reg. Cam. in addit. ad lectur.*

Ctur. feud. Regentis Lanarij fol. 145.*nu.* 101.*cum seq.*

8 Fit ergo feudum quaternatum per Regis assensum, & hinc dicimus, quòd solus assensus quaternat *Iser. in d. cap.* 1.*de controuersia feudi apud par. Frecc. in loco allegato, & Camer. fol.* 69.*lit. H.* vbi reprobat *Afflict. in decis.* 282.*nu.* 3. dicentem, quòd simplex assensus non quaternat feudum aliàs planum nisi dicat Rex do in feudum quaternatum.

9 Declarantur prædicta quando fieret subinfeudatio per Regem de re existẽtẽ in districtu terræ demanialis existentis in manibus Regis nam hoc casu solus assensus quaternat; sed si subinfeudatio fieret de re existente in terra Baronis tunc non sufficeret simplex imo nec plures assensus ad faciendum feudum quaternatum, sed requiruntur triginta anni ad præscribendum illam qualitatem tàm respectu domini, quàm respectu tertij vigore *cap. si quis per* 30 *si de feudo defunct. milit. & constitutionis consuet. prauam Iser. in cap.* 1. *col. penultima de contr. feud. apud par. n.* 12.

10 Id quod diximus, quòd assensus Regis quaternat intelligitur de primo assensu habente vim nouæ inuestituræ, quod secus est in cęteris assẽsibus impetratis ad tollẽdum obstaculum *Iser. in constitut. si quis Baro Reg. Rouit. in rubr. de feudis nnm* 71.*vbi num.* 59. recedit à distinctione in hac materia tradita per *Reg. de Ponte in lectur. feudal. lectur.* 1.*à nu.* 75.*vsque ad* 100.*& de potest. Proreg. in tit. de assensibus Regijs* §.2.*nu.* 14.

SVMMARIVM.

1 *Inuestitura qualiter fiebat olim, & quotuplex erat. nu.* 2.*& & de earum effectu nu.* 3.*&* 4.

5 *Inuestitura de iure communi feudorum probatur per pares Curiæ, & per breue testatum, nu.* 6.

7 *Hodie loco solemnis inuestituræ conceceduntur literæ assecurationis.*

8 *Inuestitura prima est origo radix, & fundamentum omnium sequentium.*

ARGVMENTVM.

Inuestitura quomodo olim fiebat, & quomodo fiat hodie.

CONCLVS. XXXXV.

1 INuestitura de iure comuni feudorum fiebat propriè quando dominus præsentialiter inducẽdo inuestitũ in rem donatã tradebat

2 possessionẽ. Inpropria, & abusiua verò quando sine re dominus dicebat inuestio te porrigendo vas, vel hastam, vel similia, per quem modum non acquirebatur nec dominium, nec possessio, sicut per primum modum vtrumque *Iser. in cap.* 1.*per quos fiat inuestitura ex l. clauibus C. de contrabenda empt.*

3 Non modica erat differentia inter primum, & secũdum modum, cùm per primum in totum dicebatur feudum constiiutum, per secundum autem poterat dominus ante realem traditionẽ alteri concedere feudum, quod non erat in primo casu *l. fin. in principio C. de loc. præd. ciuil. lib.* 10. *Iser. loco alleg. nu.* 3.

4 Tamen vassallus poterat agere contra dominum ad interesse, *Iser. in cap. vnico de noua forma fidel.* & poterat eo casu dominus priuari proprietate *idem Iser. in cap.* 1. *de cap. Corr. post num.* 2.

5 Hæc inuestitura de iure communi feudorum probabatur per pares Curię hoc est per duos testes vassallos domini, & in defectum per extraneos *cap.* 1. §.*si verò: quid sit inuestitura Camer. in l. Imperialem fol.* 8.*lit. L. Reg. de Curte in diuersorio cap. vt igitur fol.* 31. *à ter.*

6 Probatur etiam per breue testatum hoc est instrumentum subsctiptionibus vallatum. Postremo per iusiurandum

Iser.

Iser. in d. cap. 1. quid sit inuestitura in verf. quid si iurare.

7 Sed hodie in inuestitura primæ cõcessionis expeditur priuilegium sine solemnitate prædictorum verborum, vt testatur *Georg. de feud. c. 21. n. 10.* Inuestitura autem confirmatoria fit per assecurationem vassallorum præstando, & recipiendo iuramentum fidelitatis iuxta dispositionem *pragm. 19. de feudis, vt diximus supra conclus. 38.*

8 Et in hoc animaduertendũ est quòd inuestitura prima est origo, radix, & fũdamentum, omnium sequentium inuestiturarum *Bald. in cap. 1. de eo, qui sibi, vel hæredibus suis, & in cap. 1. de feudo guardiæ Zasius in Epitome feudoram p. 6. nu. 23.* & secundùm primam inuestituram omnes aliæ intelligi, & declarari debent in dubio *Schrader. cons. 3. nu. 45. Afflict. decis. 195 nu. 5.*

SVMMARIVM.

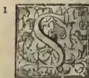
1 *Separatio bonorum remedium à Pratore inductum, ne creditores defuncti, excludantur à creditoribus hæredis. vtrum locum habeat in feudis valdè controuertitur, & nu. 2.*

3 *Separationis bonorum remedium non habet locum in feudis, & hac est verior opinio.*

ARGVMENTVM.

Separatio bonorum an habeat locum in feudis.

CONCLVS. XXXXVI.

1 Separatio bonorum est remedium à Prætore inductum maxima suadente æquitate, vt creditores defucti nõ excludantur à creditoribus hęredis iuxta *tex. in l. 1. §. est igitur ff de separationibus*, etiam si sint chyrographarij. Nam cum per aditionem hæredis erat effectum vnicum patrimonium hæreditas defuncti, & bona hęredis (loquimur enim attento iure digestorum, quo tẽpore erat incognitum inuentarium) Prætor ne creditores defuncti remanerent priuati suis iuribus induxit hoc remedium separationis, quod destruit aditionem, & reducit bona ad primam naturam, ita vt bona hæreditaria sint in bonis defuncti, & sic resoluitur hypoteca contracta ab hærede ob resolutionem iuris datoris vulgata *l. lex vectigali ff. de pignoribus*, ex quo fit, vt creditores defũcti chyrographarij prçferantur creditoribus hæredis etiam hypotecarijs, & hoc remedium competebat per spatium quinquennij, *vt in d. l. 1.*

2 Vtrum autem hoc separationis remedium habeat locum in feudis fuit aliàs valdè controuersum in S. C. pro ut refert *Anna allegat. 30.* qui rationes pro vtraque parte adducit, & inclinat in affirmatiua.

3 Vera tamen opinio est negatiua, & sic fuit per S. C. decisum, vt idem *Anna refert in fine dictæ allegationis 30.* & postremò *Consil. Georg. in allegat. 18. in fine*, & nouissimè *Doctiss. Consil. Teodorus in allegat. 83.*

Et licet *Reg. de Ponte in tract. de potest. Proreg.* §. 8. teneat opinionem affirmatiuam vbi respondet argumentis *Cons. Georgij*, tamen verior opinio est negatiua secũdùm quam decidit Sac. Cons.

SVMMARIVM.

1 *Hypoteca super feudo non contrahitur sine assensu.*

2 *In pretio redacto ex feudo vtrum creditores sine assensu præferantur alijs posterioribus assensum habentibus, et nu. 3. & 4.*

5 *De pecunia feudi venditi satisfactis prius creditoribus cum assẽsu satisfit postea creditoribus sine assensu, quibus*

bus competit etiam actio pro uēdi faciendo feudum in ſubſidium.

6 *Pretium feudi venditi ad inſtantiam creditoris cum aſſenſu ſi debitor careat ſucceſſore ponitur in tuto pro futuro intereſſe fiſci ſatisfactis prius dictis creditoribus cum aſſenſu.*

ARGVMENTVM.

De hypotecha contrahenda ſuper feudo, & de Prelatione creditorum in pretio feudi.

CONCLVS. XXXXVII.

1 Ypotecha ſuper feudo non contrahitur ſine aſſenſu, vt comuniter feudiſtæ *in l. Imperialem de probib. feudi alienatione per Frideric.* per illum text. Hinc eſt quòd creditor cum aſſenſu tanquam hypotecarius præfertur cuicunq; creditori anteriori ſine aſſenſu, & ſic chyrographario, vt vulgare eſt.

2 Sed in pretio redacto ex feudo cùm non ſit feudale, prout *Iſern. in cap. 1. §. & plauſtrorum in fine quæ ſint regalia.* poteſt dubitari, quòd creditores priores etiam ſine aſſenſu præferantur alijs poſterioribus habentibus aſſenſum quando venditio eſt voluntaria ex illatione *Reg. de Curte in 1. par. diuerſorū feudalis in cap. incipiente In hoc igitur fol. 19. à ter. nu. 8.*

3 Sed ſi fuerit facta venditio feudi cū pacto de retrouendendo ſequuta reemptione creditores venditoris anteriores ſine aſſenſu præferuntur poſterioribus habentibus aſſenſum ex prædicta ratione, & ex alia etiam, quia ob reſolutionem iuris datoris reſoluuntur hypotecæ medio tempore contractæ ex vulgata *l. lex vectigali ff. de pignoribus, vt ſupra concluſ. 33. ex deciſ. de Franch. 64.*

4 Verumtamen eſt, quòd de ſtylo, & obſeruautia Sac. Conſ. vt teſtatur *idem Franch. in d. deciſ. 64.* quando venditur feudum ſub haſta in pretio redacto ex eo præferuntur creditores cum aſſenſu creditoribus anterioribus non habentibus aſſenſum ex illa ratione, quia cùm hypotecæ creditorum habētium aſſenſum non ſint reſolutæ per venditionem, & illi poſſint venire iure aſſiſtendi ſuper feudo vendito, & emptor feudi poteſt agere pro euictione contra creditores non habentes aſſenſum, ad euitandum hunc circuitum factum eſt, vt huiuſmodi creditores ſine aſſenſu excludātur à poſterioribus habentibus aſſenſum, & ſic paſſim ſemper fuiſſe iudicatum per omnia tribunalia, refert *Reg. de Curte in loco allegato nummer 9.*

5 Sed ſi pecunia pretij prædicti ſupereſſet eo caſu de ſuperfluo ſatisfit etiam creditoribus in actione perſonali, qui creditores quādo feudum poſſeditur à debitore obligante poſſunt vigore perſonalis actionis illum compellere ad vendendum feudum, vt eis ſatisfiat de eorum creditis, in ſubſidium tamen nō extantibus alijs bonis allodialibus, prout *Franciſcus de Amicis qui alios adducit in eius lectura feudal. in cap. incipiēte Et hac fuit ratio fol. 10. & nos diximus concluſ. 1.*

6 Sed ſi contingerit vendi feudum ad inſtantiam creditoris cum aſſenſu, & debitor careat ſucceſſore, tūc id quod ſupereſt de pretio ponitur in tuto conuertendum in emptionem pro futuro intereſſe fiſci ſucceſſoris in ſpe *Reg. de Ponte in ſæpius allegato tractatu de poteſtat. Proreg. in tit. de regalib. impoſit. §. 7.* ad ſimilitudinem rei fideicommiſſo ſubiectæ.

AR-

SUMMARIUM.

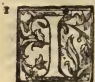
1 *Inuentarium iuuat in feudo ex pacto, et prouidentia quod secus in hæreditario num.2.*

3 *Feudum ex pacto nouum est sicut hæreditarium, & ideo in eo non iuuat inuentarium, quod declaratur nu.4.*

ARGVMENTVM.

Inuentarium an iuuet in feudis.

CONCLVS. XXXXVIII.

1

Nuentarium iuuare in feudo ex pacto, & prouidentia non hæreditario vulgare est apud feudistas, nam cùm dictum feudum spectet ad successorē ex persona propria transmissione, & nō successione *vt diximus in conclus.*7. ad instar rei fideicommisso subiectē, & sic non iudicio textatoris, debet illud habere incolumē, & sine grauamine *cap. 1. an agnatus Freccia de subfeudis author.* 44. quem sequitur, & refert cum alijs *Fabius de Anna consf.*5.

Et sic successori in dicto feudo iuuat inuentarium, nam si illud confecerit non tenetur ad debita, & onera defuncti, sed inuentario non confecto tenebitur de feudo tanquam de re propria ex pœna inducta *per l.fin. C. de iure deliberandi Loffred. consf.*1. *nu.* 145. *Affl. decis.*112.

2 In feudo verò hæreditario dicimus non iuuare inuentarium, ex quo successor in illo vti hæres tenetur ad onera, & sic inuentarium non proficit *de Ponte consf.*75.*ante nu.*13.*lib.*2.

3 Et quoniam feudum ex pacto nouū est sicut hęreditarium, in tali feudo nec iuuat inuentarium, *Frecc. de subfeud. author.*29.*nu.*10.*de Francb.decis.*368. *nn.*4.*Fab.de Anna consf.*5.

4 Sed in hoc iuuat tantùm, vt non teneatur vltra feudi valorem sicut teneretur si non confecisset inuentarium *Reg.de Ponte consf.*26.*nu.*6.& hinc cautela sit, vt semper fiat inuentarium.

SUMMARIUM.

1 *Feuda simillima sunt officijs, et dignitatibus, imo officia strictiorem habent naturam, quàm feuda.*

2 *Officialis non potest disponere de officio sine assensu, nec in vita, nec in morte, etiā quod sit cōcesū in burgensaticū.*

3 *Officia sicut feuda probibentur possideri sine titulo.*

4 *Concessa potestate officiali nominandi successorem, si non fuerit facta nominatio, et decesserit succedit bæres ab intestato.*

5 *Differentia multæ considerantur inter feuda, et officia, et inter cæteras circa successionem in linea collaterali, et n. 6.et 7.*

ARGVMENTVM.

De differentijs feudorū, & officiorum.

CONCLVS. XXXXIX.

1 Feudis simillima sunt officia, & dignitates, & conueniūt natiuitate, vtilitate, & vita *Franciscus de Amicis in tit. de bis qui feud. dare possunt in cap. dicebam fol.* 63. imo offi. ia strictiorem habent naturam quàm feuda *Capyc. decis.*77. *Reg. de Ponte decis.*28. *nu.*62.*Reg.Rouit.qui alios allegat decis.* 72.*nu.*74.*post Gramat.decis.*59.*nu.*15.

2 Et ideo sicut feudatarius nō pōt disponere de feudo sine asséſu ita officialis non potest disponere de officio nec in vita, nec in morte sine assensu, etiam quòd sit concessum in burgensaticum, nam officia sunt de regalibus, *Capyc. in*

inue-

inueſtitura in verbo gabellis verſ. item nota Frecc. de ſubfeud. lib.2. auctor.3. ſub num.9.poſt Afflict.in conſtitut.ſcire volumus num.3. quos ſequitur Conſil. Georg.in lectur.feudal.cap.54.n.37.

3 Officia etiam ſicut feuda prohibētur poſſideri ſine titulo, & ſi quis ſpoliabitur non reſtituetur non doctō de titulo iuxta *tex.in cap.ad ſedes de reſtit. ſpoliatorum idem Capyc. deciſ.77.num. 12.Afflict.deciſ.197.*

4 Et circa officia animaduertendum eſt,quòd conceſſo alicui priuilegio, vt poſſit aliquem nominare ſucceſſorem ſi deceſſerit non facta nominatione ſuccedit hæres ab inteſtato *vti DD.in l. vnum ex familia* §. *ſed ſi vno vbi gloſa in verbo hæres extitiſſe ff.de legat.* 2.

5 Multæ tamen conſiderantur differentiæ inter feuda, & officia, & inter cęteras illa eſt nā in feudis coharctatā eſt ſucceſſio in linea collaterali vſq;ad ſeptimum gradum de iure communi feudorum, licet de iure Regni ſit reſtricta vſq; ad tertium ſimpliciter,& in vno caſu vſque ad quartum, vt latiùs diximus ſupra *concluſ.23.*

6 In officijs verò conceſſis hęredibus & deſcendentibus ſucceſſio in linea collaterali fit,vel ad inſtar feudorum planorum vſq; ad ſeptimum, *vti Iſer. in l. Imperialem fol. 69. lit. O.* Vel attento iure communi Romano vſq; ad decimum *vti Reg.Rouit. firmat in dec. 72.n.66.*

7 Mihi tamen verius videtur, quòd ſucceſſio in officijs in linea collaterali non ſit regulanda ſecundùm ius commune Romanum, ſed potius ſecūdùm feudorum planorum ſucceſſionem. Nam officia habent ſtrictiorem naturam,breuiorem vitam, & faciliorem extinctionem,quàm feuda, vt poſt *Capyc. in allegat. deciſ.77. docet Reg. de Ponte in conſ.136.nu.6.lib.2.*

SVMMARIVM.

1 *Clauſula decreti irritantis, & annullatiui quid operetur, & nu.2. & 4.*

3 *Creditor cum aſſenſu per verbum fiat, excluditur à creditore anteriore ſine aſſenſu elapſo biennio, & non redacto aſſenſu in forma probanti.*

5 *Regiſtratio aſſenſus an, & quando requiratur.*

ARGVMENTVM.

De clauſula decreti irritantis, & annullatiui.

CONCLVS. L.

1 Clauſula decreti irritātis, & annullatiui, de qua *in c. dilecto verſ. niſi forte de probationibus Bald. & cæteri in l. non dubium C. de legibus* operatur, vt niſi contenta in priuilegio, & conceſſione adimpleantur in forma ſpecifica redditur priuilegium nullum *Gloſ. in cap.cum dilecta de reſcriptis*, ita vt per equipollentia non poſſit ſuppleri *Reg. de Ponte conſil.5. nu.74. lib.1. & Reg. Tappia deciſ.S.C.3.in princ.*

2 Hoc practicatur inter cœtera in aſſenſu expedito per verbū fiat, quod debet regiſtrari infra biennium aliàs habetur pro non præſtito vigore *pragmat.1.& 2.de fide memorialium*, nam elapſo biennio, conceſſio nullum habet vigorem,vt firmat *Preſ.de Francb. deciſ.663.nu.3.*

3 Hinc euenit,quòd liberata pecunia pretij rei feudalis creditori cum aſſenſu obtēto per verbum fiat excluſo creditore anteriore ſine aſſenſu, elapſo biennio, & non redacto aſſenſu in forma

mam solemnem creditor iste Chirographarius auocabit pecuniam, ab illo creditore, ex quo causa reducta ad nō causam ambo remanēt Chirographarij, & inter eos primus præfertur ex vulgatis iuris regulis, ita *Reg. de Ponte* concludit post disputatum articulum *de potest. Proreg. titul. 7. §. 9. num. 5. & decis. S. C. refert Franciscus de Amicis in cap. 1. de his, qui feud. dare possunt fol. 15. cap. dixi in fine*, quē in hoc eodem articulo adducit *Reg. Tappia in decis. S. C. 8. num. 6.*

4 Idem est in quolibet assensu cum clausula annullatiua, irritante, & resolutiua, *Afflict. decis. 335. Reg. Lanar. cons. 33. num. 5. Reg. de Ponte cons. 5. num. 32.* quos cum alijs allegat *Reg. Tappia in d. decis. 8. num. 12.* in qua refert decisionem S. C. quòd hoc casu resoluto contractu emptor tenetur restituere fructus, & venditor interesse pretij.

5 Verùm est tamen, quòd in assensu siuè agatur de translatione dominij, siuè de simplici hypoteca, non est necessaria registratio, & vt plurimum registratio procedit de stylo Cancellariæ, qua non facta non redditur nullus assensus, nisi expresè hæc clausula apponatur in corpore priuilegij assensus, tunc enim si non registretur annullatur actus vti ex *Afflict. & Reg. de Ponte superiùs allegati, tradit Reg. Rouit. in pragmat. 1. num. 12. de fide memorialiū, & dec. 84. n. 2. qui postea n. 3.* refert decisionem R. C. facta relatione in Collat. Consil. per quam fuit declaratū prædicta procedere in translatione dominij tātùm, tūc enim si clausula registrationis est apposita in corpore priuilegij debet fieri registratio, secus autem in simplici obligatione, & hypoteca.

SVMMARIVM.

1 *Allodialis præsumitur res potius quàm feudalis ex præsumptione libertatis, & exemptionis, & ista præsumptio sufficit ad obtinendum contrario non probato, & nu. 4.*

2 *Allodium dicitur quasi aliundè quæsitum, & à nemine recognoscitur nisi à solo Deo.*

3 *Allodium, & burgensaticum idem sūt.*

5 *Feudalia præsumuntur omnia, quæ sunt intus aliquod feudum Barone possidente, quod secus est possidente tertio.*

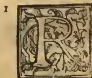
6 *Allodialis res probatur ex descriptione in inuentario seù catasto publicè confecto.*

7 *De coniecturis rei feudalis, & allodialis remissiuè.*

ARGVMENTVM.

De præsumptione feudi, & allodij.

CONCLVS. LI.

1
Es præsumitur potius allodialis, quàm feudalis ex præsumptione libertatis, & exemptionis (allodium enim dicitur quasi aliunde quæsi-
2 tū, quod à nemine recognoscitur nisi à solo Deo, *l. si familiæ C. familiæ erciscundæ) Isern. in cap. 1. in vers. item si fine de controuers. feud. inter masc. & fam. Capyc. in inuest. in vers. feudorum allodia Frecc. de subfeud. auth. 29. n. 3.*
3 & idem est allodium quod burgensaticum, *vt Capyc. in loco allegato fol. 42. Præs. de Francb. decis. 1. num. 6. in fine, & Reg. Rouit. decis. 72. num. 22.*

4 Et ista præsumptio sufficit ad obtinendum contrario non probato, *Iser. in cap. 1. §. an autem vers. si vero in principio num. 6. de controuersia inuest. Camill. de Medic. cons. 66. nu. 1.*

5 Regula suprapposita limitatur in illis territorijs, qui reperiuntur intus aliquod feudū, nam præsumūtur feudalia Baro-

6 Barone possidente non data diuersitate tituli, sed si possidet tertius præsumuntur allodialia *Afflict. decis.* 267. *Reg. Rouitus consil.* 101. *lib.* 2. *ex Isern. in cap.* 1. *in versic. quidam tamen in additione in principio, de controuers. inter masculum, et fœminam*, *quem sequitur Regens Lanarius consil.* 2. *in principio*, & de alijs limitationibus videatur *Regens Rouitus in rubrica de feudis numer.* 6.

Sic etiam bona descripta in inuentario, siuè catasto publicè confecto feudalia esse præsumptiuè probantur *Ardizon. in summa in titul. quibus modis feud. amittat. cap. quid si dubitatur*, *Paris de redintegrat. feud. fol.* 46. *post num.* 15. quos refert, & sequitur *Camill. de Medic. dicto consil.* 66. *num.* 5. *et* 6. *vbi num.* 7. tradit, quòd huiusmodi in inuentaria publicè confecta dicuntur libri censuales, & propterea plenè probãt, ad quod allegat *text. in cap. ad audientiam de probationibus, et in l. census ff. de probationibus Isern. in cap.* 1. *in fine, ex quibus causis feudum amittatur.* Sed numquid probet cõtra tertium videatur *Affl. decis.* 324. *num.* 14.

7 De coniecturis verò, quibus bona præsumantur feudalia agit plenè *Ioan: Franc. Capiblanc. iam meritissimus Iudex M. C. qui originem repetit ab Illustri Beneuētana Capiblanc. familia in eius doctissimo tractatu de authorit. Baronum pragmat.* 8. *num.* 200.

SVMMARIVM

1 *Feudum ex pacto antiquum alienari nequit sine consensu agnatorum, et filiorum, aliàs ijdemmet confecto inuentario possent reuocare.*

2 *Agnati opus est quòd sint nati tempore alienationis, filij verò sufficit, quòd sint concepti, vt reuocare possint alienationem feudi ex pacto.*

3 *Reuocandi ius transmittitur ad successores.*

3 *Reuocatio feudi ex pacto alienati sine consensu filiorum, et agnatorum diuersimodè ab ijsdem fit.*

5 *Alienatio feudi ex pacto competit filijs statim, restituto tamen pretio; agnatis verò competit post mortem alienantis absque restitutione pretij.*

6 *Agnatus est melioris cõditionis quàm filius circa reuocationem alienationis feudi ex pacto.*

7 *Feuda hæreditaria alienari possunt inuitis filijs, et agnatis contra Affl. decis.* 112. *cuius dictum declaratur, et num.* 8.

ARGVMENTVM.

Alienatio feudi ex pacto non hæreditarij, & antiqui quomodo à Filijs, & Agnatis reuocari possit.

CONCLVS. LII.

1
Eudum ex pacto antiquum alienari nequit sine consensu filiorum, & agnatorum, aliàs ijdem possent reuocare confecto inuẽtario cũ infrascriptis distinctionibus *Iser. in cap.* 1. *de success. feudi in verbo, & olim numer.* 9. *Afflict. decis.* 112. & 248. *Capyc. decis.* 64. *Grammat. decis.* 103. *numer.* 215. *de Franch. decis.*

cis. 1. num. 28. & decis. 623. numer. 1.

2 Et respectu agnatorum opus est quòd sint nati tempore alienationis; respectu verò filiorum sufficit quòd sint concepti *Iser. in d. vers. & olim nu. 9.*

3 Et tàm filij, quàm agnati transmittunt ius reuocandi ad successores, vt puta si mortuo alienante, moriatur filius, vel agnatus antequam reuocet alienationem relicto filio, siuè vxore prægnante; nam filius natus, sicuti posthumus poterunt reuocare *Isern. in Constitut. Constitutionem diuæ memoriæ vbi Afflict. col. 3. versic. sed iuxta hoc quæritur, & de Franch. in dicta decis. 623. numer. 1.*

4 Et Agnati reuocantes veniunt hoc casu directa actione, non tanquam ad hęreditatem alienantis, sed immediatè, ità ac sibi ipsis feudum spectaret, quod secus est in filijs *Isern. in l. Imperialem num. 38. in fine, & Capyc. in inuestit. in verbo feudorum agnati in princip.*

5 Inter agnatum, & filium hæc est præcipua differentia, nam alienato feudo ex pacto semper præsupponimus, assensum domini accessisse, alias absque distinctione possct filius, & agnatus reuocare vigore *Constitut. Constitutionem diuæ memoriæ)* Agnatus expectata morte alienantis reuocabit sine pretio. Filij verò reuocare poterunt statim non expectata morte restituto pretio *Isern. in dicto versic. & olim num. 5. Aluarot. in cap. Titius, si de feud. fuer. controu. Capyc. in inuestit. in verbo feudorum Agnati in fine vers. Agnatus Reg. de Ponte de success. feudi lection. 10. aliàs 19. in ordine nu. 25.*

5 Et propterea dicitur, quòd agnatus est melioris conditionis, quàm filius, nam reuocat sine pretio *vti Isern. in d. versic. & olim nu. 5. quia maior reuerẽtia debetur à filio patri, quàm ab Agnato.*

7 Feudum verò hæreditarium cuiusmodi sunt ferè omnia feuda in Regno poterit per patrem alienari cum assensu contradicentibus filijs, & agnatis *vti Isern. de alienat. feudi patern.* nam feudum hæreditarium nō potest filius habere nisi sit hæres *cap. 1. an agnatus, cap. 1. §. hoc quoque de success. feudi Afflict. in decis. 112. num. 3.* vbi licet dixerit, quòd pater non potest alienare feuda antiqua de iure Francorum sine cōsensu primogeniti, intelligendus est *Afflict.* quòd loquutus sit de feudo non hæreditario, vel si de hæreditario, de eo tamen feudo, quod concessum fuit patri contemplatione filij, quo casu pater non potest alienare contradicente filio *Isern. in cap. 1. §. & si libellus 3. colum. versic. quid ergò si dictum sit de alienatione feudi pater.* quod etiam annuit *Vrsill. ad Afflict. in d. decis. 112. nu. 6. in fine.*

SVMMARIVM.

1 *Neapolitanis dotibus est concessus tacitus assensus, et de eius effectu.*

2 *Neapolitanis dotibus assensus concessus procedit in constitutione, assecuratione, et restitutione dotis.*

3 *Neapolitana mulier orta, et oriunda etiam naturalis gaudet priuilegio taciti assensus.*

4 *Neapolitan. priuilegium circa dotes viget statim quod sunt firmata capitula.*

5 *Neapolitan. priuilegium taciti assensus pro dotibus vendicat sibi etiam locum in feudis titulatis.*

6 *Neapolitan. priuilegium taciti assensus viget etiam in feudis, quorum dominus successore caret.*

7 *Neapolitan. priuilegium taciti assensus procedit in beneficium omnium, quibus est facienda solutio, seù restitutio dotium, et etiam in mutuo dependente ex causa dotiũ.*

8 *Neapolitanorũ priuilegium taciti assensus pro dotibus procedit rectâ via, & non in subsidium, etiam contra fiscum.*

9 *Neapolitanorũ priuilegium taciti assensus pro dotibus procedit esto, quòd bona feudalia sint generaliter obligata.*

ARGVMENTVM.

De priuilegijs dotium Neapolitanarum vigore assensus taciti.

CONCLVS. LIII.

1

Neapolitani ex priuilegijs eis concessis per Regẽ Catholicum, & alios. Serenissimos Reges potiũtur tacito assensu, qui appellatur assensus legis fauore dotis, & iurium dotalium, siuè mulier Neapolitana nubat extero, siuè exterus nubat Neapolitanæ, *vt in pragmat. 3. de feudis*, itá vt statim quòd post contractum matrimonium, est confectum instrumẽtum dotale communicatur hoc priuilegium assensus pro restitutione dotis, dotarij, seù antefati, & interesse ipsi instrumento, & omnibus in eo contentis, vt habetur *in cap. 21. fol. 42. & cap. 8. fol. 62. & cap. 14. fol. 105. et cap. 7. fol. 128. et cap. 15. fol. 162. in volumine priuilegiorum, et in pragmat. 2. de feudis, ita comprobat Reg. de Ponte de potest. Proregis de assensu Regio super dote tit. 6. in rubrica num. 36. et doctissimus Consiliarius Theodorus in eius allegat. 7. num. 20.*

2 Quod priuilegiũ vendicat sibi locũ nedum in dotis restitutione, sed etiam in ipsius *Constitutione, & assecuratione* vti *Camerar. in l. Imperialem fol. 53. 1. col. Frecc. de subfeud. lib. 2. quæst. 2. nu. 12. Anna allegat. 95.*

3 Mulieres ergò Neapolitanę siue ortæ, siuè oriundæ, quæ in omnibus parificantur *l. 1. in princip. vbi gloss. ff. ad municip.* hoc priuilegio gaudent, etiam naturales, dummodo naturalis sit orta ex matre Neapolitana, cùm non sufficiat, quòd sit nata ex patre Neapolitano, sicut sufficit in legitimis, & naturalibus *de Franch. dec. 452. et Reg. Rouit. in prag. 3. de feud.*

4 Priuilegium prædictum viget, etiam quòd non sit confectum instrumentum dotale, sed sint firmata tantùm capitula, & sequutum matrimonium *Camer. in l. Imperialem fol. 55. lit. G.*

5 Procedit etiam respectu feudorum titulatorum per capit. Caroli Quinti anni 1539. *fol.* 129. reassumptum in *pragmat. 8. de feudis vti Reg. de Ponte in loco superiùs allegato.* et etiam respectu feudorum acquisitorum post contractum matrimonium *Vrsill. ad Afflict. decis. 385. in princ.*

6 Habet etiam locum prædictum priuilegium respectu feudorum, quorum dominus successore caret, quo casu venduntur feuda, & satisfacto credito dotali, reliquum ponitur in tuto pro futuro interesse fisci, vti *Reg. de ponte loc. alleg. nu. 34.*

7 Vendicat etiam sibi locum dictum priuilegium in beneficium omnium, quibus est facienda solutio, seù restitutio dotium, & interesse, vt *in pragm. 25. de feudis*, & etiam respectu mutui dependentis ex causa dotis, vt in *pragmat. 3. de feudis*, etiam si instrumentum mutui sit celebratum ex interuallo *Camerar. in d. l. Imperialem fol. 52. lit. R. et Reg. de Ponte vbi supra, et etiam in feudis soceri quando interuenit in contractu Anna allegat. 115. num. 6. Reg. de Ponte de potest. Proregis tit. 7. in princ. num. 14.*

8 Procedit etiam, vt possit agi super feudis recta via absque discussione bonorum allodialium, & ideo priuilegium non est subsidiarium, vt dixit *Camerar. in l. Imperialem fol.* 51. *litera Q.* & sic pluries fuisse decisum refert *Reg. de Ponte in dicto tit. 6. in rubric. nu.* 15. *& Anna allegat.* 118. Subdens *Reg. de Ponte*, quod etiam respectu fisci fuit iudicatum dictum assensum esse principalem, & non subsidiarium, ad quod allegat *Annam in d. allegat.* 115. *licet anno futuri constit.* 54. *nu.* 4. *vol.* 2. *videatur dubitare de prædicta opinione Camer.*

Quod hodie procedit absq; difficultate stante gratia, de qua *in pragm.* 5. *de feudis*, quod in assensibus non ponatur clausula in defectu bonorum allodialium.

9 Sed vtrum hic tacitus assensus operetur quando non sunt expresse obligata bona feudalia, *Camerar. in l. Imperialem fol.* 55. *lit. G.* tenet quod non operetur, & addentes *ad pragmat.* 3. *de feudis* dicunt sic fuisse iudicatum in causa Consiliarij Villanouæ in *anno* 1571. *Isern. verò in cap.* 1. *qui success. teneant.* dicit, quòd cum fauore dotis est inducta hypotheca legalis omnium bonorum *l. vnica* §. *& vt plenius C. de rei vxor. action.* quod *tex. in cap. in generali si de feud. defunct. milit. nō sit recept. in Regno*, vti *Gizzarell. decis.* 88. *n.* 8. vbi cōcludit post disputatum articulum, quod S. C. non discrepauit ab opinione *Isern.* & refert, quòd *Afflict. in d. cap. in generali numer.* 9. testatur sic fuisse decisum per Sac. C. licèt ipse *Afflict.* tali decisioni non consenserit, & refert etiam *Gizzarell.* aliam decisionem relatam *à Ioan. Vincentio de Anna in singular.* 328. *& de vassallo decrepit. ætat. num.* 43. Quod procedit proculdubio tāto magis in obligatione omnium, & quorumcunque bonorum, vt *Gizzarell. numer.* 9. *versic. secundo dicebatur.*

SVMMARIVM.

1 *Alienans feudum, & illud non tradens non incurrit pœnas cōstitutionis. Constitutionem diuæ memoriæ.*

2 *Constitutum non habet locum in feudis.*

3 *Traditio rei per constitutum non dicitur omninò perfecta traditio.*

4 *Tradens rem per constitutum, tenetur iterum realiter tradere.*

ARGVMENTVM.

Alienans feudum sine assensu, an illud amittat, si nō est sequuta traditio.

CONCLVS. LIV.

1 Lienans feudum ante traditionē, non incurrit pœnas *constitutio. constitutionem diuæ memoriæ*, *Isern. in cap.* 1. §. *facit comeatū de probibit. feud. alienat. per Lotharium*, nam non dicitur alienatio te non tradita, idem *Isern. in cap.* 1. *de natura success. feudi in additione versic. item contrahit nu.* 21. *& in cap.* 1. *de vassallo, qui contra constitutionē Lotharij Camer. in l. Imperialem fol.* 8. *col.* 3. *litera P.* vbi dicit hāc communem esse opinionem, *& fol.* 9. *col.* 2. *&* 3. concludit re-

2 quiri actualem, & non sufficere traditionem per constitutum sequendo opinionem *Aluaroti in cap.* 1. *quid sit*

inuestitura, cũ constitutum non habeat locum in feudis, prout *Iser. in c. si facta si de feud. defunct. milit. per tex. in l. quoties C. de rei vendicat.* nàm cùm actus alienationis sit nullus. Constitutum in acto nullo nil operatur *Alex. & cateri in l. 1. §. si vir ff. de acquir. possess.* nec dicitur omnia fecisse quoad se, qui per constitutum transtulit possessionem
3 veram, licèt per actum fictum, nam hæc traditio per constitutum, licèt sit perfecta traditio, non tamen omninò perfecta, cùm remaneat penès alienantem quædam detentio, vt dicit *Bar. in l. cre-*
4 *ditores C. de pignoribus.* Et ideo tenetur iterum tradere realiter *per glos. in l. Iulianus §. ex vendito ff. de actionibus empti.* vndè cum hoc remaneat adimplẽdum, non est perfecta traditio, prout *gloss. in l. si quis rem ff. de actionibus empti*, sequitur *Freccia de subfeud. lib. 2. prima auctoritate num. 8. & 9. etiam si adesset precarium, & Camerar. in l. Imperialem fol. 9. lit. D.*

SVMMARIVM

1 *Assenssum non tenetur præstare dominus saltim ex interesse voluntatis.*
2 *Assensus semper dicitur præstari ex gratia, non ex iustitia.*
3 *Assensu denegare, quandò non adest iusta causa denegandi, iniuria est.*
4 *Assensũ concedi debet quando non adest iusta causa denegandi.*
5 *Assensus denegandi causæ, quæ sint, & nu. 6.*
7 *Assensus si denegatur in casibus, in quibus præstari debet, non habetur pro præstito.*
8 *Assensus habetur pro præstito, quando dominus promisit assentire, & negat.*

ARGVMENTVM.

Assensus Domini cùm sit gratia, an debeat de necessitate concedi in casibus nõ prohibitis.

CONCLVS. LV.

Assensus cũ gratia appelletur illum præsta-
1 re non tenetur dominus in alienationibus feudorum, saltim ob interesse voluntatis, cùm eius, intersit illum, vel alium vassallum habere, argumento *l. final. ff. de vsu, & habitatione, Camerar. in l. Imperial. fol. 86. lit. I.*
2 *& K.* qui concludit, quòd assensus nũquam dicitur præstari ex iustitia, sed ex gratia per *Contl. si quis post litem.*

Verũ tamen est, quòd dũ non adest
3 iusta causa denegandi assensum, fieret iniuria petenti, *cap. bonæ memoriæ vbi Abbas post glos. de postulatione Prælatorum.* Cuius text. vigore *Afflict. in d. cõstitut. si quis post litem nu. 12. & in cap. feudum ea lege si de feudo defuncti mi-*
4 *litis num. 9. & 10.* tenet, quòd assensus concedi debeat, quando non adest iusta causa eum denegandi, sequitur *Reg. Lanar. consil. 6. num. 12.* qui *num. 6.* dicit, quòd secundùm communem opinionem Sapiẽtum Regni, Rex tenetur assensum præstare vassallo, quãdo nulla subest causa iuxta illum denegandi, aliàs faceret iniuriam, vti testatur etiã *doctissimus, & nunquam satis laudatus Consil. Theodorus alleg. 12. nu. 7.*
5 Causas autem denegandi, vel concedendi assensum, recenset *Camerar.*

in l. Imperialem fol. 39. lit. A. Afflict. in d. Constit. post litem. Capyc. in inuestitura in versic. necessitas fol. 80. Loffred. in cap. 1. §. donare qualiter olim poterat feud. alienare Io: Vincentius de Anna allegat. 34. Fabius eius filius consil. 29. nu. 15. & Paulus Stayban. iam Aduocatus insignis in cons. 62. nu. 3.

Inter causas autem denegãdi assen-
6 suum, illa quidem obtinet primum locũ, quãdo feudatarius vellet alienare feudum in odium successorum; Hæc enim alienatio prohita est *Glos. in cap. 1. §. sed & si res, per quos fiat inuestitura. Camill. de Medic. cons. 24 nu. 23 Reg. de Ponte de potest. proreg. tit. 10. de legit. seu restit. natal. num. 8. Anna allegat 39. vbi refert aliquot casus, in quibus fuit denegatus assensus ex causa prædicta.*

Sed si dominus negat assensum in casibus, in quibus præstare tenetur, nõ
7 per hoc assensus habetur pro præstito, nàm, vt diximus, assensus semper dicitur præstari secundùm gratiã, nõ secundùm iustitiam, vt *in d. constit. si quis post litem, & Camerar. in allegato fol 86 lit. I. licèt Capyc. in l. Imperialem fol. 22. versic. limita nam licet, & Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 6. §. 1. nu. 4.* contrarium teneat. Sed verior est opinio Camerarij, & sic quotidiè obseruamus.

In vno tantùm casu assensus habetur
8 pro præstito, quando dominus promisit assentire, tunc enim per dictam conditionem protestatiuam, quam dominus adimplere cogitur, assensus habetur pro præstito, vti *Camerar. fol. 30. lit. G.*

SVMMARIVM.

1 *Alienans feudum sine assensu, & tradens si posteà reemat antè litem motã, illud non amictit.*

2 *Alienans feudum sine assensu, potest reuocare antè litem contestatam per Fiscum.*

ARGVMENTVM.

Alienãs feudum sine assensu, & reemens incontinenti, an illud amictat.

CONCLVS. LVI.

1 Lienans feudum sine assensu, & tradens sine clausula saluo assensu, si posteà reemat non excusatur; quin illud nõ amictat *c. 1. in prin. quid iuris si vassal. post alienat. feud. recup. vbi Aluarot. & Curtius in tract. de feud. par. 4. regul.* 1. tamen *Iser. sectando æquiorem opinionem in d. cap. quid iuris numer. 3 in fine, vbi Aluar. & Bald. quos sequutus est Camerar. ibidẽ fol. 11 col. 2. & 3.* tenet, quòd quando alienans reemit in continenti annullando prorsus primũ contractum, & antequam dominus litem mouerit, feudum non amittitur, & *Iser. sequitur etiam Capyc. in inuestitura verbo feudorum alienationes 4. limitat argumento l. qui possessionem ff. vndè vi, & l. quamquam ff. de Iudic.*

Hæ procedunt de Iure communi feudorum, nàm in Regno adest aliud
2 remediũ, cum idemmet alienans possit reuocare vigore *constitut. constitutionem diuæ memoriæ*, antè tamen quàm dominus super feudi amissione litem contestatus fuerit cõtra vassallum alienantem, vt *Reg. de Ponte de assensu Regio super dote §. 1. num. 10. post Ann. in d. constit. n. 276. et in allegat. 140. nu. 16 vt latiùs diximus conclus. 26.*

SVM-

SVMMARIVM.

1 *A feudo ad emphiteusim valet argumentum regulariter.*
2 *De emphiteusi ad feudum non valet argumentum.*
3 *Feudalis contractus est simillimus contractui emphiteotico; licet in multis differant inter se, et nu.4.*

ARGVMENTVM.

A feudo ad emphiteusim, & è cõtra, an valeat argumentum.

CONCLVS. LVII.

1 A Feudo ad emphiteusim regulariter valet argumentum quando ius feudorum est fundatum in ratione naturali, & iuxtà quidẽ, & non reperitur aliter decisum de iure cõmuni Romano *Ias. in l.1.col.10.C.de iure emphiteotic. Praes. de Franch. dec 191.num.5* & licèt *Iser. in cap.1.col.2.an Agnatus*, quem refert, & sequitur *Camerar. in l. Imperialem fol.14. lit.S.* neget consequentiã à feudo ad emphiteusim; sententia tãtorum virorum procedit simpliciter, & in casu exceptionis, quando non adest iusta ratio, qua existente, vera conclusio est, supra fundata, vt *Praes. de Franchis* ex *Euerardo* etiã *in locis legalibus loco. 12. in allegat. decis.191.*

2 Sed de emphiteusi ad feudum non est validum argumentum, etiam quando feudalis natura non repugnat *Ioan: Bapt. Caccialupus in repetit. cap.1. de feudi cognitione vers. venio nunc ad septimum dubium, et Alex. consil.5. vol.5. col.1.*

3 nàm licèt feudalis contractus simillimus sit contractui emphiteotico *Iser. in cap. sancimus, quo tempore miles*: & similitudines recenset *Bald. in cap. quae in Ecclesiarum de constitutionibus*, licèt *Speculator in titul. de feudis S. quoniam versic.30. in fine dixerit*, nullam inter contractus praedictos adesse differentiam, tamen eius dictum reprobatur *à Baldo in cap.1. versic. libellariũ de pace constantiae*, quem sequitur *Affl. in praeludijs feudorum nu.63.*

4 Cùm multae adsint differentiae inter contractum emphiteoticum, & feudalem, de quibus *Paris de redintegr. feud. cap.134. per totum*, vbi inter alias illa est praecipua, quòd quando iura feudalia disponunt contra ius commune, id non extenditur ad emphiteusim, sic etiã emphiteusis non perditur per transitũ ad Religionem sicut feudum *Bald. in auth. si quas actiones C. de sacrosanctis Ecclesijs.*

SVMMARIVM.

1 *Regalia reseruata Principi in signum supremae iurisdictionis, & quae concernunt supremum dominium, et maiorem potestatem non veniunt in generali concessione, & n.2.*
3 *Regalia offibus affixa Principum, sunt condere leges, cudere monetam, creare Notarios, & id genus.*
4 *Regalia non affixa, nec cohaerentia offibus Principum, veniunt in generali concessione.*
5 *Regalia offibus affixa veniunt per clausulam vz. vt facere possis omnia, quae nos ex plenitudine potestatis facere possumus.*
6 *Ex communicatione meri, & misti Imperij facta per Alphonsum Primum Baronibus Regni fuit cõcessa potestas componendi, & aggratiandi delicta.*
7 *Regalia affixa offibus, possunt Reges concedere alicui illustri personae, sed non generaliter in diminutionem coronae.*
8 *Regalia maiora, & offibus affixa concessa alicui illustri personae, non transeũt in singulares successores.*

9 Clau-

9 *Clausula in perpetuum comprehẽdit hæredes extraneos, & singulares successores.*

10 *Regalia reseruata Principi, si semel fuerint concessa desinunt esse regalia, & transeunt ad quoslibet successores primi concessionarij.*

ARGVMENTVM.

Regalia an, & quando veniant in generali cõcessione.

CONCLVS. LVIII.

1
Oncesso Castro cum amplissimis clausulis, non veniũt in concessione reseruata Principi in signum supremæ iurisdictionis, & quę concernunt supremum dominium, & maiorem potestatem, de quibus *Afflict. decis.* 126. *ità Iser. in cap.* 1. *quę sint regalia in vers. flumina nauigabilia nu.* 6. *vbi Affl. in principio de Francb. decis.* 275.

2 Hæc namquè coherẽt ossibus Principis, & separari difficile est, & quodammodo impossibile *Lucas de Penna in l.* 1. *in fine de priuileg. scholar. lib.* 10. *Paris. de syndicatu in titul. de excessibus Baronum in versic. excedant autem Barones, cum alijs adductis per Reg. Lanar. cons.* 34. *in principio*, & in his censetur electa industria, & persona Principis, *Alberic. in l. fin. C. de iurisd. omn. Iud.*

3 Huiusmodi sunt condere leges; Cudere monetas; Creare Notarios; Cognoscere de crimine læsæ Maiestatis; Potestas componendi, & aggratiandi delicta, & id genus, vti post *Luc. de Penna in loco allegato*, tradit *Præs. de Frãch. decis.* 275 *supra allegata. & Camer. in l. Imperialem fol.* 80. *lit. B.*

Licèt *Iser. in rub. quæ sint regalia nu.* 3. teneat, quòd in generali concessione veniant regalia, etiam maiora, & ossibus affixa.

4 Quædã verò regalia sunt ossibus nõ coherentia, vt gabellæ, merum imperiũ aquarum decursus, &c. de quibus *Luc. de Penn. in l.* 1. *C. de priuil. scholar. lib.* 10. & nedum veniunt in generali concessione, sed concesso Castro veniunt tanquam accessoria *Camer. in d. l. Imperialem fol.* 8. *lit. F.*

Sed si Princeps in concessione di-
5 ceret, quòd concessionarius possit, & valeat facere quæ nos facere possumus de plenitudine potestatis, tunc venirẽt regalia, etiam reseruata, & ossibus cohærentia, *Mastrill. de Magistratib. lib.* 1. *cap.* 16. *num.* 25. sed non veniret cognitio criminis læsæ Maiestatis, cùm nunquam veniat in quacunq; concessione *Gigas de crim. læsæ Maiestatis in tit. quis de crim. læs. Maiest. cognosc. possit.*

Alias limitationes videri poterunt *in d. cons.* 34. *Reg. Lanarij*, inter quas illa est vna, vt in generali concessione veniant prouentus quippequi non sũt de regalibus ossibus affixa.

5 Sic etiam ex communicatione meri, & mixti Imperij concessa Baronibus Regni ab Alphõso Primo anno 1442. & 1459. *fol.* 8. & 12. *in vol. priuilegio-*
6 *rum*, de qua communicatione meminit *Afflict. in constitut. contingit* 3. *notab. & de Francb. decis.* 211. *num.* 6. dicentes, quòd ob dictam communicationem meri, & mixti Imperij fuit pessundata M. C. V. venit potestas componendi, & agratiandi delicta *Afflict. in constit. ea, quæ ad decus in* 1. *notab. & de Franch. decis.* 37. & *Reg. Lanar. cons.* 5.

Possunt tamen Reges regalia affixa ossibus concedere alicui illustri personæ, sed non generaliter in toto Regno in diminutionẽ Coronæ *Isern. in d. tit.*
7 *quæ sint Regalia num.* 78. Quod vidimus in priuilegijs cõcessis Principibus Bisiniani, & Magni illius Ducis Consalui Ferdinandi à Corduba propter

eorum

eorum insignia, & singularia merita.

In quibus concessionibus fuit aliàs dubitatum si venditis terris concessis cum prædictis priuilegijs priuilegia transeat in emptores, & particulari uc. possessores, quam quæstionem tetigit
8 *I.C. celeberrimus nostra tempestate Reg. & Marchio Carolus Tapia in decis.* 11. *S.C. num.* 9. vbi adducit pro negatiua *Minado. in constitut. in aliquibus in verbo Comitum, & Baronum num.* 34. & reliquit quæstionem indecisam dicens suo tempore esse super ea cogitandum.

Hæc quæstio fuit agitata in Magna Curia in causa remissionis petitæ per Principem Strongoli causam habentis à Principibus Bisiniani, cuiusdam eius vassalli inquisiti de crimine falsæ monetæ, & causa non fuit decisa ob mortē dicti vassalli pendente decisione vti refert *doctissimus Reg. Rouitus in decis.* 6. vbi adducit rationes pro, & contra, & *num.* 12. refert aliquas decisiones in fauorem emptorum, & causam habentium à Principibus Bisiniani, ita vt hic articulus sit hodie definitus pro emptoribus, & titulo particulari successoribus, & idem testatur *in pragmat.* 1. *ubi de delicto quis conueniatur num.* 43. & *Reg. Tapia in Constit. Magister Iustitiarius fol.* 266. *vers. secundo declara*, testatur hunc articulum fuisse pluries determinatum in beneficium emptorum.

Quæ quidem decisiones fundatæ sunt optimis rationibus nam priuilegia prædicta, realia, non personalia censenda sunt, etiā si concessa sint ob merita, nam clausula meritorum facit priuilegium reale *Menoch. de præsumptio. lib.* 3 *præsumpt.* 103. *num.* 13. & 20. & *in consil* 1007. *num.* 99. *lib.* 11. *Barbosa in l. qui à tale à principio vsque ad num.* 24. *ff. sol. matr.*

9 Præterea in priuilegijs Principum Bisiniani adest clausula pro te, & hæredibus, & successoribus in perpetuum, quo casu comprehenduntur hæredes, & successores extranei, & singulares *l. Flaminius §. adijcitur ff. de damno infecto Alex. consf.* 193. *num.* 1. *vol.* 2. *Dec. cons.* 237. *num.* 8. *Alciat. cons.* 216. *Afft. decis.* 386. *nu.* 5.

Quibus addi potest optima ratio, quam considerauit S.C. vt refert idem *Reg. Rouit. d. decis.* 6. *num.* 6. nam facta concessione, & specifica translatione alicuius Iuris Principi reseruati desinit esse de regalibus reseruatis, & sic transit cum Iuribus vniuersalibus per *tex. in l. pater filium §. quindecim ff. de legat.* 3. *ex authoritate Præs. de Frāch. Cuman. Frecc. & Luc. de Penn. in locis ibi allegatis.*

SVMMARIVM.

1 *Ius accrescendi habet locum in vltimis voluntatibus, non in contractibus.*

2 *Ius accrescendi non habet locum in feudis, quod limitatur nu.* 3.

ARGVMENTVM.

Ius accrescendi an habeat locum in cōtractu feudali.

CONCLVS. LIX.

1 IVs accrescendi regulariter habet locum iu vltimis volūtatbus, non in contractibus post ius quæsitū *DD. in l. reconiuncti ff. de leg.* 3. & *in l.* 1. *C. quādo non petentium pars.* nisi in vsufructu *l.* 1. *in fine ff. de vsufructu accrescendo.*

2 Vnde in feudali contractu dictum ius non habet locum, vtputa si duobus fratribus fuisset facta concessio feudi, nam vnus alteri non succedit de iure communi feudorum, quo attento frater fratri non succedit nisi adsit clausula, & cuilibet eorum. *Iser. in rubr. de his, qui feud.*

feud. dare possunt post num. 14. Bald. ibidem in §. & quia vidimus 3. col. & in cap. 1. §. final. in finalibus verbis de succeß. feudi Curtius iunior de feud. par. 1. q. 3. principalis.

Et si feudum fuisset concessum duobus, quorum vnus erat inhabilis, pars istius inhabilis, nec accrescit habili. *Iser. in cap. Imperialem §. nec dominus potest nu. 54. de prohib. per Frid.* sequitur *Reg. Lanar. cons. 13.*

3 Et licèt *Capyc. in inuestitura in verbo ius accrescendi fol. 260.* dicat, quòd ius accrescendi habet locum in feudis ex *Iser. in cap. 1. § sed res col. 3. per quos fiat inuestitura.* Hoc sanè intelligendũ est quando adest clausula, & cuilibet vestrum, vt ex eodẽ *Capyc. colligitur in versic. clausula Titio, & Sempronio, & in versic. an inuestitura in fine,* ibi limita dummodo, [illegible]

SVMMARIVM.

1 *Assensus requiritur in adiudicatione & venditione feudi, esto quòd per prius in obligatione fuerit concessus, & nu. 2.*

3 *Assensus non requiritur quando exercetur pactum de retrouendendo incontinenti appositũ in venditione, in qua interfuit assensus.*

ARGVMENTVM.

In venditione, seu adiudicatione feudi faciẽda creditori cum assensu, an requiratur nouus assensus.

CONCLVS. LX.

1 Vper hac quæstione an in venditione, vel adiudicatione feudi requiratur nouus assensus, cùm iam in obligatione sit concessus, scripsit plenè *Camerar. in l. Imperialẽ fol. 49 lit. P. per plures sequentes columnas.* ponderando rationes pro vtraque opinione, concludens *fol. 51. lit. L.* his verbis. *Vbi præcessit assensus in obligatione omnia sequi possunt, & assistentia, & secundùm decretum, & remedium l. à diuo Pio.* vbi refert sic fuisse decisum in causa Mariæ de Gueuara.

Hæc quæstio cessat hodie, nam per *pragmatic. Ducis Ossunæ senioris anno 1587. quæ est 26. sub tit. de feudis,* cau-

2 tum est, quòd in venditione, & adiudicatione feudi facienda creditoribus cũ assensu, debeat impetrari alius assensus, vt Rex notitiam habeat noui feudatarij.

Sed si in venditione feudi cum pa-

3 cto de retrouendendo intercessit assensus, vtrum si fiat retrouenditio requiratur nouus assensus, distinguit idem *Camerar. fol. 58. à ter. lit. S.* quòd si pactũ de retrouendendo fit incontinenti, hoc est respectu eiusdem venditionis, non requiritur nouus assensus, etiam quòd nõ fiat pactum in eadẽ scriptura, sufficit enim quòd fiat eodem tempore, & hoc contra opinionem *Bart. & Bald. allegati à Camerar eod. fol. 58. à ter. lit. M.* Sed si pactum fit ex interuallo, non ex præcedenti conuentione, tunc requiritur nouus assensus, cum hoc casu pactũ non sit pars contractus ex regula *l. fundi partem ff. de contrab. emptione. Affl. in constit. vt de successionibus nu. 21. & doctissimus Regens Tapia decis. S.C. 12. num. 13.*

SVMMARIVM.

1 *Feudi natura si in aliquo derogatur, in hoc tantùm non in cæteris fit alteratio*

tio ipsius primeuæ naturæ.

2 *Feudo si noua qualitas addatur in hoc, censebitur nouum, in reliquis vero remanet antiquum.*

3 *Feuda sicuti emphyteutica in non additis, seu alteratis retinent primeuam, & propriam naturam.*

ARGVMENTVM.

De natura feudi, & eius derogatione.

CONCLVS. LXI.

1

Aturæ feudi si in aliquo derogatur, in alijs expressis feudum retinet propriam naturam in totum *Iser. in cap. 1. num. 2. de cap. Corrad.* vbi dicit q si concedatur feudum cum pacto, quòd pro eo non præstetur iuramentum fidelitatis, in hoc tantùm non habebit propriam naturam feudi, sed sic in reliquis, sic etiam si feudum concedatur sine seruitio in reliquis retinet naturã feudi, prçterquã in seruitio, *idem Isern. in cap. 1. §. huius autem generis nu. 12. ex quibus causis feudum amittatur Losfred. consil. 11. num. 30.* dicens, quòd si feudum fuerit concessum, vt possit sine assensu alienari, in reliquis retinet propriam naturam, *& Zasius in tractatu feudorum par. 12. num. 35.* concludit, quòd semper remanet propria natura feudi, esto quòd in aliquibus sit ei derogatum. De his, & alijs exemplis *Reg. Lanar. consil. 62. in fine, & Io: Baptista Valenzuela Velasquez iam in hoc Regno Regius Consiliarius doctrina, iustitia, & morum candore praclarus S. R. C. Præses; Regiam Cancellariam Regens, ad Supremum Italiæ Consilium adscitus, & postmodum ad summum Regale Consilium assumptus, deinde Castella, nunc verò Præses conuẽtus Iuridici Regiæ Cãcellariæ Granatensis in consil. 160. num.*
2 *86. 1. vol.* dicens, quòd quando additur noua qualitas feudo censebitur nouum respectu illius qualitatis additæ, in cæteris autem remanebit antiquum, & ob id ius quæsitum descendentibus ex prima inuestitura non tollitur, ad quod allegat *Cannet. in cap. volentes versic. & retenta opinione num. 3. cum sequent. fol. 83. & in versic. sed ista opinio. & Mastrill. decis. 56. nu. 19. cum sequent.*

Hoc idem probat *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 7. §. 2. nu. 42. & Præs.*
3 *de Franch. decis. 7. num. 4.* vbi concludit, quòd feuda sicut res emphiteuticæ in non alteratis retinent propriam naturam ex *Cacheran. decis. 53.* & ex alijs concludens sic fuisse iudicatũ per S. C. & priùs *Afflict. in Constit. eum circa iustitia, quem sequutus est Vrsill. qui eum refert decis. 112. nu. 7.*

SVMMARIVM.

1 *Accessiones feudo factæ feudales fiunt, si inseparabiles sunt ab ipso feudo; quod secus est in separabilibus, & nu. 2.*

2 *Accessiones additæ feudo si sint separabiles, fiunt tamen feudales, si per triginta annos fuerint possessæ vt feudales.*

3 *Aedificia in feudis facta non transeunt in dominum aperto feudo, & ideo tenetur vel æstimationem soluere, vel pati illas destrui.*

4 *Feudo deuoluto ad dominum propter delictum vassalli omnia augmenta, & meliorationes domino cedunt.*

ARGVMENTVM.

Accessoria ad feudum, an reputentur feudalia.

CON-

CONCLVS. LXII.

1 Accessoria, seù accessiones ad feudum, an sint feudalia, distinguendū est, nam vt sumus in inseparabilibus, & tūc fiūt feudalia, & ad dominū spectant quando feudum ad eum reuertitur, *Iser. in cap. 1. in vers. è contrario num. 9. de inuest. de re alien. fact.* vbi ponit exemplum in seruitute; & idem est in augmento facto feudo per præscriptionem, nam domino cedit *Capyc. in verbo feudorum augmenta col. 2 vers. & adde.*

Aut verò sumus in separabilibus, puta in fundis nouiter emptis, vel acquisitis, & isti retinent naturam allodialem, & ad hæredem spectant *Reg. de Ponte cons. 12. num. 44. vol. 2.* Nisi per triginta annos fuerint possessa, vt feudalia præstando pro eis seruitium, *vt Iser. in d. §. è contrario.*

Quod limitatur in illis allodialibus, & burgensaticis feudo vnitis, de quibus infra *conclus. 63.*

Aedificia similiter in feudo facta, nō
3 transeunt in dominum deuoluto feudo ob lineam finitam, & quia non possunt à feudatario capi, tenebitur dominus æstimationem soluere, vel pati illas destrui *cap. 1. §. si vassallus hic finitur lex,* & est communis opinio, de qua testatur *Consil. Georg. in allegat. 1. nu. 8.*

Sed si feudum aperiretur domino
4 propter delictum, tunc omnes meliorationes, & augmenta ad eum spectabunt *Capyc. in loco allegato in verbo feudorum augmenta col. 2. versic. & quod augmenta:*

SVMMARIVM.

1 *Vtile per inutile non vitiatur in feudis in diuiduis, quod secus est in indiuiduis.*

2 *Indiuidua consideratur etiam in mente, destinatione, & voluntate contrahentium.*

3 *Regula quod potui nolui, & quod volui adimplere nequiui vēdicat sibi locum in feudis.*

4 *Regula si non valet quod ago vt ago, nec valet vt valere potest, procedit in feudis.*

5 *Burgensatica feudi valdè differunt à cæteris burgensaticis de per se.*

Burgensatica feudi dicuntur esse sub feudo, & feudo subiecta.

6 *Feudum ea, quæ semel acquisiuit miscentur, & confunduntur cum ipso feudo.*

7 *Omnia, quæ de iure, vel consuetudine sunt deputata ad feudum, ad ipsum feudum pertinere dicuntur.*

8 *Feudum ad instar corporis humani plura, et diuersa sub se membra continet.*

9 *Burgensatica feudi, quæ vnum constituunt corpus, non possunt à capite separari.*

10 *Burgensatica feudi ex vnione, & diuturna destinatione efficiuntur inseparabilia.*

11 *Destinatio, dispositio, et voluntas contrahentium separant quodammodo ipsam naturam.*

Statuæ affixæ domui, cum domo transeūt in legatarium.

12 *Munitiones, Trabucca, et Balistæ ad vsum feudi eo deuoluto, transeunt ad dominum cum ipso feudo.*

13 *Omnia mobilia deputata ad perpetuū vsum feudi, dicuntur pars feudi, & cum ipso feudo transeunt.*

14 *Meliorationes quando deuoluto feudo ad hæredem spectant, potest ipse, vel æstimationem consequi, vel demolitionem obtinere, et id quomodo intelligatur, et nu. 15.*

16 *Locatio rerum Ecclesiæ si fiat vltra tempus à iure permissum, nec substinetur pro tempore permisso.*

17 *Electio Consiliariorum, quæ debet fieri per annum, si fiat vltra annum, nec substinetur per annum.*

18 *Refutatio, quæ fit proximè, et immediatè successuro, non indiget assensu.*

19 *Refutatio in proximè immediatè successurum debet esse pura, simplex, et non pactionata.*

20 Reg

20 *Refutatio in proximè immediatè succeßurum, si fiat pactionata, reuocabilis, non sustinetur, vt pura, sed in totum corruit.*

21 *Refutationem valere, coetera pacta non, quomodo intelligatur.*

22 *Pulli equini, & vituli lac sugentes, dicuntur inseparabiles à matribus.*

23 *Feudo legato an debeatur aestimatio, referuntur DD. pro vtraq. opinione, & decisiones.*

24 *In pretio feudi venditi subhasta, praeferuntur creditores cum assensu, etiā tempore posteriores, alijs creditoribus sine assensu.*

25 *Feudatario defuncto ante Kal. Martij fructus omnes spectant ad Dominum; cum declaratione.*

26 *Augmentum feudo illatum, quando est indiuiduum, transit cum ipso feudo.*

ARGVMENTVM.

Vtile per inutile an vitietur in feudis.

CONCLVS. LXIII.

1 VTile per Inutile an vitietur in feudis distinguendū est, qđ si versemur in diuiduis non vitiatur, *Isern. in l. Imperialem, §. praeterea Ducatus, col. 2. circa medium, de prohib feud. alien. per Frid.* in indiuiduis vitiatur, sicuti *Bart. in l. gracè, §. illud, col. 1. ff. de fideiuss.* ab omnibus sequutus, vt tradit *Camer. in eadem l. Imperialem, fol. 33. lit. D.*

2 Indiuidua considerantur nedum, si sint naturaliter inseparabilia, sed etiā si mente, distinctione, & voluntate cōtrahentium indiuidua effecta sint, & quoniā super hoc articulo alias scripsimus, placuit allegationes istas subnectere.

In hac causa creditorum quondam Marchionis Paridis Pinelli cum Marchione Mutio Pinello & fratribus, super Statu Marchionatus Ciuitatis Sācti Angeli, fuit plenè, & substātialibus verbis scriptum per Doctissimum primarium Aduocatum, nunc R. C. Praesidem meritissimum, Antonium Caracciolum, virum facundia dicendi, & profunda doctrina insignē; ita vt nullus alijs relictus sit locus; tanto magis, cum per S. C. fuerit iuxta allegata per celeberrimum Virum iudicatum.

Tamen, quia dicti fratres de nouo instant pro immissione in possessionē corporum burgensaticorum in terris dicti Status forte existentium, quod fuit etiā in supradictis allegationibus neruosissimè confutatum, placuit mihi in hac causa in mediū afferre aliquot illationes pro comprobanda regula, quod vtilè per inutilè vitiatur in feudis, quando in indiuiduis versamur, ita vt sicuti dicti fratres exclusi fuere, à feudalibus, excludi etiam debeant à corporibus burgensaticis.

Quod comprobatur, nam Eminentissimus quondam Dominus Cardinalis Pinellus in eius dispositione mādauit, vt Status praedictus post mortē Paridis sine filijs ad dictos fratres perueniret, & sic disposuit de toto, & integro statu, & totum voluit, vt proprijs verbis vtar *Camer. in l. Imperialem, car 33 lit. C.* in terminis indiuidui.

Et cum corpora burgensatica sint vnita cum feudalibus, vt mox demonstrabo, vtilis dispositio, quae forsan esse potuisset, respectu burgensaticorum tantum, vitiatur ex vnione feudalium ex defectu assensus, ex doctrina *Bartol.* communiter sequuta *in l. gracè, §. illud ff. de fideiuss.* quam in his terminis expendit *Camerar. in loco proximè allegato lit. D.*

3 Nam quod fortè potuit Dominus Cardinalis disponere de burgensaticis separatis, noluit; & quod voluit relinquere

quere vnita non potuit ex eodem de-
fectu assensus, vti argumento *tex. in l.*
multum interest, & l.in ambiguo, C.si
quis alteri, vel sibi, vt tradit *Camerar.*
*in d.l.Imperialem,fol.*88.3.*col. liter.O.*
concludens,quod neutrum tenet,quæ
regula locum sibi vẽdicatin in feudis,
in quibus seruatur rigor, & ideò vtilè
p inutilè vitiatur in vnitis, ex distinct.
*Bart.in l.*1.*§.si quis ita ff de verb obli-*
*gat.Reg.de Ponte de potest.*Proreg.*tit.*8.
§.1.*n.*7.*& Consil. Georg.in repet feud.*
*cap.*38 *n.*8.docet etiam *Camer.in loco*
4 *alleg.lit.C. qui fol.*90.*lit.G.* testatur, quod
in feudis,si nõ valet,quod ago vt ago,
non valet vt valere potest.

Quod autem corpora burgensatica
sint cum feudalibus vnita patet,nam
5 sunt burgensatica feudi (quæ valde
differunt à cæteris burgensaticis de
per se)Hęc .n dicũtur esse sub feudo,
& feudo subiecta, vt *Isern.in cap.*1.*§.si*
verò probare non potuit, de controuers.
*inuest.*quem refert,& sequitur *Camer.*
*in l.Imperialem, fol.*39. *lit.H.& I.* &
fuerunt ab initio erectionis,& creatio-
nis vnita, quod præsumitur contrario
6 non probato,& cum semel ea feudum
acquisiuit miscentur, & confunduntur
cum ipso feudo, sicuti *Luc.de Penn.in*
l 1.*col.*6. *in verb.denegamus,C.de pri-*
uil schol lib. 10. quem adducit *Regens*
*Rouit decis.*6.*num.*8. *vers.satis est.* Et
7 omnia,quæ de iure, vel consuetudine
sunt ad feudnm deputata, ad feudum
pertinere dicuntur, *Petr.de Greg. de*
*concess.feud.part.*7.*q.*1.*Reg.de Ponte*
*cons.*63.*num.*22.*lib.*1. Et ex his origi-
8 nem traxit illud vulgatum, quod feu-
dum est ad instar corporis humani
plura, & diuersa sub sę membra conti-
nens, videlicet burgensatica, censua-
lia, emphyteutica,& similia, vti *Isern.*
tradit *in cap.* 1. *de capit. qui cur. vend.*
& in Constit. Si quis Ba o, & Reg. Ro-
*uit.cons.*101.*num.*17. *lib.*2.*vbi n.*33.
& 34.concludit, quod burgensatica
9 feudi, quæ vnum corpus constituunt
in diuersis tamen membris, quamuis
diuersæ naturæ,& speciei, non possunt
à capite separari, aliàs talis diuisio, &
dismembratio corrumperet ipsum cor-
pus feudi, inspecta eius prima erectio-
ne.

10 Ex vnione igitur, & diuturna desti-
natione possessorum dicti status cor-
pora burgensatica, & feudalia insepa-
rabilia facta sunt ex indiuiduo volun-
tatis vti *Camer.*tradit *in d.l.Imp f* 33.
*lit.D.*vbi allegat *text. in l.Pedius,ff.de*
arbitr.post Bart.in d. l. Gracè, conclu-
dens *Camer.* quod etsi quadam sunt
natura diuidua, possunt ex intentione
in mente contrahentium considerari,
vt indiuidua, ita vt noluerint contra-
hentes vnum fieri sine alio;nam desti-
natio, & vsus disponentis operatur
vnionem separatorum, *l. quod in rerũ,*
*§.penult.ff.de legat.*1. *Bart. in l.*1 *ff.de*
*reb.dub. Camill.de Medic.cons.*7.*n.*2.
*& cons.*15.*nu.*3 *Consil.Georg.alleg.*50.
*num.*26.

Et tantæ efficaciæ est destinatio,di-
spositio, & voluntas contrahentium,
& disponentium propter indiuiduum
11 voluntatis, vt superẽt ipsam naturam.
Qua natura attenta statuæ affixæ do-
mui absq; domus detrimento separa-
biles sunt, adhoc vt legata domo re-
maneant penes hæredem,sed destina-
tio operatur contrarium, vt transeant
cum domo ad legatarium, *l.quæsitum,*
§. *Papinianus, ff de fundo instruct.l.si*
statuam,ff.de auro, & argent. legat. &
vtrobiq; scribentes *Mobedan.dec.*1.*&*
2.*de empt.& vendit.Rota dec.*822.*p.*3.
in nouiss.

Pari ratione munitiones,trabuccha,
& balistæ destinatæ ad vsum feudi, li-
12 cet separabiles sint de sui natura,ni-
hilominus propter eandem destina-
tionem transeunt cum ipso feudo,Bal.
in cap 1.*§ si quis de manso*, 4 *col. de*
controuers. inuestit. & ad dominum
deuoluto feudo,non ad hæredem spe-
ctant, *Capyc. in inuestitura verb.feudo-*
*rum accessoria, Reg.Lanar. cons.*73.Et
13 demum omnia mobilia deputata ad
perpetuum vsum feudi, dicuntur pars
feudi, & transeunt feudo vendito, vel
re-

relicto in emptorem, & legatarium, Isern. in cap. 1. §. si verò, 3. col. de pace tenenda, quem allegat Capyc. in loc. allegat. ex rationibus consideratis per Felyn. in cap. causam quæ, col. 12. de rescript. Camer. fol. 17. lit. R.

14 Nec prædictis obstant cumulata per Ioann. Andr. Georg. iam meum Socerum in eius prima allegat. in causa Sabloneta, vbi concludit, quod munitiones, & meliorationes in dicta Arce olim factæ spectent ad hæredem in allodio, qui illas consequi posset per æstimationem, vel demolitionem iuxtà distinctionem text. in cap. 1. §. è contrario, de inuestit. de re alien. facta, & melius cap. 1. §. si vassallus, hic finitur lex.

15 Nam in facto dictarum allegationũ præsupponitur nedum conuentio, vt nu. 24. vers. de facto, sed etiam dispositio testatoris, vt in principio dictarum allegationum dicitur, ibi, ad hæredem in allodio, & sic præsupponitur, quod testator expresse disposuerit, qđ vtiq; in casu nostro admitteremus, si Dom. Cardin. expressisset instituisse istos fratres actores in allodialibus; tunc .n. allodialia primæua destinatione vnita feudo fortè possent affici separabilia per expressam contrariam voluntatem cum rei suæ quilibet sit moderator vulgata l. in re mãdata, C. mandati.

Ex eadem supradicta regula vtile per inutile, &c locatio rerum Ecclesię si fiat vltra tempus à iure permissum, 16 nec sustinetur pro tempore permisso, nam contrahentes illud, non istud agere voluerunt, Bart. & Ias. in auth. qui rem, C. de sacros. Ecclesi. quos allegat Couarr. var. resol. lib. 2. cap. 16. n. 5. vers. deinde in his, vbi subdit etiam, q; 17 si fiat electio Consiliariorum, quæ per statutum debet fieri per annum si fiat per plures annos nulla est, & non sustinetur neque per annum, ad quod allegat Roman. cons. 65. ex illa ratione supra firmata; Nam vtile per inutile vitiatur stante indiuidua voluntate contrahentium, qui noluerunt facere quod potuerunt, & nequierunt adimplere quod voluerunt.

Ex eademmet regula illud etiam infertur, quod refutatio, quæ fit proxi-
18 mè, & immediatè successuro, quæ nõ indiget assensu, cum non sit aliud, nisi præuentio paratæ, atq; futuræ successionis, vt Isern. docet in Constit. Hac edictali, la seconda, & Camer. in l. Imperial. fol. 31. col. 1, quæ vtiq; vt valida sit, debet esse pura, simplex, & non pa-
19 ctionata, non reuocabilis, nec correspectiua, vt idem Camer fol. 33. col. 1. quem sequitur Reg. de Ponte consil. 12. num. 15. ex Theorica Isern. in cap. 1. §. etsi libellus, de alienat. feud. pater. ante num. 6. si fiet pactionata, & condi-
20 tionalis, non sustinetur vt pura, sed corruit in totum, vt supra citati DD. dicunt in locis allegatis, quos sequitur Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 8. §. 1. num. 5.

Et id, quod dixit Isern. in dict. §. etsi libellus, quod in casu prædicto refutatio tenet, cætera pacta non, intelligitur communiter de pactis initis extra, &
21 post refutationem, non verò de pactis appositis tempore refutationis, quæ cum ipsa refutatione corruũt ex indiuiduo voluntatis, vt benè distinguit, & firmat Camer. in dict. fol. 33. col. 1. & 2. & Loffred. cons. 3. & Camer. subdit, q; Loffred. audito ipso Camer. legente hanc distinctionem addidit in eius cons. 3.

Ex quibus superius adductis concludi potest indubitanter, quod ea quæ de sui natura separabilia sunt, lege, vsu, consuetudine, dispositione, vel destinatione fiunt inseparabilia, & ta-
22 les appellantur pulli equini, & lac sugentes, licet de per se separari possint à matribus, vnde concludunt Ciuilista in l. si vt certo, § resq; adeò, ff. commodati, & Canonista in cap. translato, vbi Bald. n. 3. de Constit. vti Fab. de Anna refert consil. 64. num. 8. Quod concesso pascuo pro certo numero bestiarum pulli, & vituli numerantur si sunt separabiles, aliàs nequaquam.

Et separabiles illos dicunt, qui laĉ non sugunt, & idem in Gabella concludit *Anna in loc.alleg. num.* 10. & in decimis tradit *Rebuff. in tract. de decim. q. 6. num.* 30.

Et ea, quæ supra diximus allodialia vnita feudo effici inseparabilia, comprobantur sequentibus argumentis.

Et præsupposito, quod feudum, qđ constat ex pluribus partibus, & membris impossibile, vel difficile sit, quod aliqua bona burgensatica non contineat.

Dum fuit controuersum à DD. præcipuè Regniculis si feudo legato sine assensu, quo casu non transit in legata-
23 rium, debeatur saltim illius extimatio, in qua famigerata quæstione pro affirmatiua opinione fuit Antesignanus *Isern. in cap. 1. §. è contrario, de inuestit. de re alien. fact.* quem sequuti fuere *Camer. in l. Imperialem, fol. 26. col. 3. lit. P. Reg. Lanar. cons.* 80. *Reg. de Ponte cons.* 88. *omnes lib.* 1. quos cum alijs adducit *Gizzarel. dec.* 35. in qua fuit discussus articulus in causa Principis Ascoli, pro quo scripsere, *Fab. de Ann. cons.* 87. *& Bambac. in cap. omnes filij si de feud. defunct. milit.* qui tenuerunt opinionem negatiuam, & eosdem sequutus fuit *Reg. de Ponte sibi contrarius de potest. Proreg. tit. 6. §. 2. num.* 9. post *Ioan. Vincent. de Anna alleg* 125. 126. 127. *&* 140. super qua quæstione fuit aliquando per Sacrum Consilium iudicatum pro affirmatiua in causa eorum de Stendardo, & Galeoto, vt refert *Gizzarell. d. decis.* 35. dicens, quod in causa Principis Ascoli adfuit paritas votorum, quandoq; etiam fuit iudicatum pro negatiua, vt in causa illorum de Venato, & Sarriano refert *Regens de Curte in 1. part. eius diuers. feudal. in c.* incipiente, *multoties concedens, fol.* 44. *& propriè fol* 55. *à terg. à num.* 88 *vsq. ad num.* 109.

In hac controuersia nullus ex Doctoribus, qui negatiuam partem sectati sunt dixit, quod saltim burgensatica transeunt in legatarium, sed simpliciter concluserunt extimationem feudi non deberi legatario illa ratione, quia indiuiduum est corpus feudi.

Confert etiam ad prędicta praxis in Regno, secundum quam per omnia Tribunalia fuit semper iudicatum, qđ
24 in pretio feudi venditi subhasta, præferuntur creditores cum assensu, alijs non habentibus assensum, licet prioribus tempore ad euitādum circuitum, vt testatur *Præses de Franch. decis.* 64. *& Reg. de Curte in cap. incipiente, in hoc igitur, fol.* 19. *aterg. num.* 3. nulla facta distinctione respectu corporum burgensaticorum, super quibus si admitteretur diuisio, & distinctio totius corporis, deberent præferri creditores anteriores, attento iure Romano.

Et retento eodem præsupposito, qđ in omnibus terris, & Castris à communiter accidentibus adsint aliqua corpora burgęnsatica.

Affertur pro comprobando assumpto supra posito, id, quod DD. omnes Feudistæ tradunt *in cap. 1. § his conse-*
25 *quenter; hic finit. r lex. v3.* quod feudatario decedēte ante Kalendas Martij fructus omnes feudi aperti spectant ad Dominum, exclusis hæredibus feudatarij, vt testatur *Præs. de Franch. dec.* 19. *&* 572.

Et verum est, quod si esset facienda separatio corporum burgensaticorum à feudalibus, DD. prædicti distinxissent, sicuti faciunt cœteras distinctiones fructuum, de quibus *Capyc. in inuest. in verbo. feudorum fructus, versic. limita distinctionem præcedētem*, & darent fructus ex burgensaticis hæredibus feudatarij defuncti, quæ distinctio facta non fuit, nam feudum consideratur vti vnicum, & indiuiduum corpus, licet plura sub se, & diuersa corpora contineat, vt supra fundatum est.

Ex quibus videtur omninò esse excludendos à prætensione burgensaticorū fratres de Pinello, vt possit procedi ad vēditionem Status per Sacrū Consilium decretam, & possit satisfieri

ri tot creditoribus, qui bona fide contraxerunt cum Marchione Paride. Et ita speratur circunspectissimos Dominos Senatores iudicaturos, esse quorũ doctrina suppleat allegatis.

Io. Baptista Bilocta.

16 ADDE, *Andr. de Isern. in S. è contrario, de inuestitura de re aliena facta, num. 9.* vbi augmentum feudo illatũ, quando est indiuiduum, vt putà seruitus, & similia, transit cum ipso feudo; quæ doctrina confert ad dicta per *Dominum Genitorem hic.*

Octauius Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *Clausula apposita in inuestituris feudorum ad habendum, vendendum, tenendum, disponẽdum, & quidquid perpetuò, tibi & tuis placuerit operatur alienationem, siuè assensu.*

2 *Clausula, ad habendum, tenẽdum, &c. operatur in emphyteuticis, vt sint trãsitoria ad extraneos heredes, quod secus in emphyteuticis Ecclesiæ, & numer. 3.*

4 *Clausula, pro heredibus quibuscunque, tàm in feudis, quàm in emphyteuticis, etiam Ecclesiæ, facit rem transire ad extraneos heredes.*

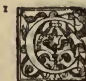
5 *Clausula, in perpetuum, operatur concessionem irreuocabiliter, & in infinitum.*

6 *Clausulæ perpetuò, & semper sunt synonimæ.*

ARGVMENTVM.

De clausulis ad habendum, vendendum, disponendum, & similibus, & in perpetuum quid importent in inuestituris.

CONCLVS. LXIV.

1 Clausula apposita in verbis dispositiuis inuestituræ, ad habendum, vendendum, tenendum, & disponendum, & quidquid perpetuò tibi, & tuis placuerit, operatur, vt feudum possit alienari sine assensu, *Paris de Puteo de reintegrat. feud. c. 95. Præs. de Franch. dec. 6. n. 7. Reg. Lanar. cons. 92. n. 10.*

2 Quæ clausulæ operantur in emphyteuticis, vt res fit transitoria etiam ad hæredes extraneos, *vt in authent. de alien. emphyteusis, S. si verò, gloss. in authent. si quas ruinas, C. de sacros. Eccles. Card. Mãtica de tacit. & ambig lib. 22. tit, 19. num. 12.* quem refert, & sequitur *Gratian. disceptat. forens. lib. 1. discept. 351. n. 14.*

3 Quod limitatur respectu emphyteusis Ecclesiasticæ, *Decius cons. 271. n. 7. & Soccin. Iun. cons. 204. lib. 2.*

4 Sed si in inuestitura dictum esset, pro te, & hæredibus quibuscunque, tunc enim sicut in feudis, sic etiam in emphyteusi etiam ecclesiastica hæredes, etiam extranei comprehenderentur, *Bald. in cap. 1. S. donare, Qualiter olim feud. poter. alien. Affiict. dec. 386.*

5 Et clausula in perpetuum in inuestitura operatur concessionem irreuocabiliter, & in infinitum, *l. purè, S. final. de doli except.* cum alijs allegatis per *Reg. de Ponte cons. 32, nu. 6. lib. 2.* vbi tradit, quod licet prohibitio alienationis non extendatur vltra quartum gradum, tamẽ si prohibitio est in perpetuum facta durat in infinitum, ad quod adducit *Dec. cons. 516. num. 15.* subdens *Reg. de Ponte,* quod dictiones,

6 *perpetuò, & semper,* sunt synonimæ ex notatis per *Socin, cons. 12. vol. 4. versic. confirmantur prædicta, vol. 3. & Paris. cons. 53. num. 24. volum. 3.*

SVMMARIVM.

1 *Clericus incapax est successione feudorum.*

2 *Clericus non admittitur ad successionem feudorum, sicuti foemina, mutus, vel surdus, qui admissi sunt ad seruiendum per substitutum.*

3 *Clericus in minoribus, etiam prima tonsura, incapax est successione feudorum.*

4 *Clericus nedum minorum ordinum, sed etiam beneficiatus, capax est successione feudorum, si statim delata successione re integra habitum dimiserit.*

5 *Clericus, qui talis efficitur post delatā successionem feudorum, in totum à feudis excluditur, esto quod postea clericatum dimiserit.*

6 *Monachus, cui defertur successio, admittitur ad feudum ante annum professionis, quod retinebit intra dictum tempus, donec ei fuerit mota, & contestata lis per Fiscum, siue agnatos.*

7 *Clericus, & Monachus, qui tales efficiuntur post delatam successionem feudorum, dimittendo habitum, & exeundo de Religione, feudum non recuperant.*

8 *Feudi commoditates transeunt in monasterium durante vita monaci; in feudis illis, in quibus non praestatur seruitium militare, & iuramentum Domino.*

9 *Monasterium succedit in feudo Ecclesiastico ex persona Monaci.*

10 *Pensionarius est capax feudorum successione, licet de coetero cognoscatur à Iudice laico, non deferendo habitū, & tonsuram.*

11 *Milites Hierosolymitani sunt incapaces successione feudorum, licet sint capaces inuestitura.*

12 *Successore carere non dicitur in terminis pragm. 7. de feudis, qui habet filium Clericum etiam beneficiatū, dummodò non sit in sacris, sicut monachum non professum.*

13 *Feudum concessum Militi Hierosolymitano, vel cuilibet existenti in sacris, cum clausula, pro se, & haeredibus, intelligitur datum pro agnatis in gradu successibilibus.*

14 *Clerici succedunt in feudis rusticis Thanasia, pro quibus militare seruitium non debetur.*

15 *Clerici succedunt in feudo franco ab omni seruitio personali.*

ARGVMENTVM.

Clerici, Monaci, & Milites Hierosolymitani, an sint capaces Feudis.

CONCLVS. LXV.

1 Clericus incapax est successione feudi, *cap. 1. de vassallo milite, qui arma bellica deposuit, c. 1. §. qui clericus, & de feudo defuncti militis*, vbi *Isern. & Afflict.* quia cum sit effectus miles Dei, non potest esse miles sæculi, vt habetur in *d. cap. 1. de milite vassallo*, nec refert, 2 quod in Regno seruitium personale sit regulariter sublatum, in cuius locū est inducta solutio adohę, & propterea posset clericus seruire per substitutū, sicuti fœmina, mutus, vel surdus; nam in his in specie est prouisum hoc, & non in clerico, *Affl. dec. 320.*

3 Quod procedit esto, quod clericus sit in minoribus constitutus, etiam primum ordinem solum habens, *Minado. in Constit. In aliquibus, in verbo,* 4 *filiorum, num. 18.* cum hac tamen distinctione, quod si tempore delationis feudi

feudi reperitur clericus, etiam beneficiatus succedit, dummodò re integra, & ante motam quæstionem, & litem contestatam per Fiscum, seu agnatum, Clericarum dimiserit, & beneficium renunciauerit, *Francis. de Amic. in tit. de his, qui feud. dare possunt, in cap. & veniendo ad primam quæstionem, fol.* 134. sed cautela erit vt Clericus statim delato feudo, clericatum renunciet, & feudum capiat, ex probatis per *Doctiss. Consil. Theodorum alleg.* 58. *&* 59. post *Capyc. dec.* 115. *n.* 11.

5 Sin verò post delatam successionẽ feudorum quis clericatum assumpserit, etiam primæ tonsuræ, statim amittit feudum, *Reg. de Ponte de potest. Proreg tit.* 7. *§.* 4. *n.* 13. *& de his, qui feud. dare possunt, lectione* 1. *aliàs* 10. *n.* 35. 36. *&* 37. *Camill. de Medic. consil.* 24. *num.* 32.

6 Pari ratione, si quis reperiatur Monachus non professus, ante delatam successionem succedit ad feuda, dummodò lis ei nõ fuerit mota, & cõtestata per Fiscum, & agnatos, *Capyc. decis.* 115. *& Reg. de Ponte in locis infra allegandis.*

7 Et quando Clericus, qui se clericauit post mortem patris, siuè alterius de cuius successione agitur, dimittit habitum, sicuti etiam monachus, qui infra annum professionis exit de Religione, non recuperant feudum iam amissum, nam actus renũciationis per clericatum, & per ingressum, est consumatus, *glos. in cap.* 1. *de milite vassallo, & in cap. naturalis, si de feudo defuncti militis, Isern. in d. cap.* 1. *de milite vassallo,* & in alijs locis adductis per *Reg. de Ponte in tit. de his, qui feud. dare possunt, lect.* 1. *aliàs* 10. *n.* 35. 36. *&* 37. *& de potest. Proreg. tit.* 7. *§.* 4. *nu.* 14. vbi *n.* 17. *&* 18. subdit, q; etiam is, qui votum Religionis emiserit, feudũ amittit eo ipso, hoc est statim facto voto, ad quod allegat *tex. in d. cap. qui Clericus, si de feud. def. milit.*

8 Et ea, quæ dixit *Capyc. decis.* 10. *&* 31. scilicet, quod feudi commoditates transeunt in Monasterium durante vita monaci, procedunt in feudis, in quibus non debetur seruitium militare, & non præstatur iuramentum, vt fit in Regno, vbi seruitium est militare, & iuramentum ab omnibus præstatur, *vt ex eodem Capyc. & ex Afflict. decis.* 320. *n.* 10.

9 Prædicta limitantur in feudo Ecclesiastico, in quo monachus, & ex eius persona, monasterium succedit, *Alex. cons.* 10. *volum.* 5. *Affl. in d. decis.* 320.

Pensionarius cùm sit omninò laicus, & non dicatur beneficiatus in proprio significatu, *cap. ad Audientiã, lo secundo,* vbi *Felyn. de rescriptis, Camill. de Medic. consil.* 2. *num.* 86. feu-

10 dorum successione capax est; licet de reliquo pensionarius remictens ad Iudicem Ecclesiasticum, sicuti beneficiatus dummodò incedat cum habitu, & tonsura, & seruiat in diuinis; *de Ponte cons.* 36. *n.* 24.

1 Milites Hierosolymitani incapaces sunt feudorum successione, & sic aliàs iudicatum in Regia Camera, refert *Io. Vinc. de Anna singul.* 207. tamen

11 sunt capaces noua inuestitura, sicuti mutus, surdus, & alij imperfecti, qui non sunt capaces successione, *Reg. de Curte in prima parte diuersorij, cap. incipien. Absolutè, fol.* 18. *n.* 9. *&* 13. & cũ supradicta distinctione est intelligendus, *Camill. de Medicis in cons.* 119.

Hinc vidimus nostris temporibus inuestitos à Catholica Maiestate Vincentium Carafam, & Lælium Brancacium milites Hierosolymitanos; alterum de Comitatu Ciurlani, alterum de Marchionatu Montissiluani; ambos militaris disciplinæ peritissimos, ad summos honoris gradus euectos, vt meritò possint appellari duo fulmina belli.

Ex prædictis notandum est vnum singulare, quod his, qui habet filium Clericum, etiam beneficiatum, dummodò non sit in sacris, non dicitur ca-

12 rere successore; in terminis *prag.* 17.

de

de feudis; & ideò exprimendo simpliciter nomen filij memoriale, non redditur obrectitium, sicuti in monacho non facta professione, *Francis. de Amicis de his qui feu.dare poss. vbi sup. num. 1. in fine*, post *Isern. in cap. 1. n. 5. de benefic. foemina, & in cap. 1. de vassallo milite, qui arma bellica deposuit*, vbi *Aluarot. col. 34.* sequitur *Iacob. de Beluiso in cap. 1. vers. quaeritur, de feudo foeminae.*

13 Ad hæc etiam confert id, quod dixit *Bald. in cap. naturales, 2. col. versic. sed quid si, si de feudo defuncti militis*, relato à *Regente de Ponte consil. 2. nu. 168. volum. 1.* quod si feudum est cõcessum existenti in sacris pro se, & hęredibus suis, intelligitur datum pro agnatis, quod intelligendum est in gradu successibilibus, & idem erit, si concessio fiat militi Hierosolymitani, ex identitate rationis.

ADDITIO.

In feudis planis, & de tabula an Clerici succedant, *Petrus de Monteforte in Constit. Si quando contingerit*, distinguit, quod aut sumus in feudis planis militaribus, pro quibus debetur militare seruitium, & clerici non succedunt, aut sumus in feudis rustis, & tenasiæ, & tunc in eis Clericũ succedere, sicuti in cœteris burgensaticis, per *tex. illius Constitut.* ipse probat, & quod in similibus feudis Tenasiæ successio, reguletur secundũ ius commune, tradit etiam *Capyc. in inuestitura verbo, feudorum genera, vers. Tenasiæ fol. 208. col. 2.* & tradit *idem Dom. Genitor infra conclus. 93. num. 6.*

14

15 Similiter in feudo franco ab omni seruitio personali Clerici admittuntur ad succedendum, vt comprobat relatis *Bald. & Affict.* eruditiss. *Gallup. eius methodo feudali par. 3. cap. 2. num. 13.* vbi multa de hac materia.

Num. 6. Comprobatur assumptum, quod monachus non professus succedat, quia monachus ante professionẽ iudicatur vt laicus, *cap. Religioso, de sentent. excommun. in sexto, cum concordantibus per Caput. ad Consuetudin. Neapol. in praelud. S. 3. n. 39.*

Octauius Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *In decidendis causis feudorum, quae iura attendi debeant, & nu. 2.*

3 *In decidendis causis feudorum Ecclesiasticorum, quae iura attendi debeant.*

ARGVMENTVM.

Feudales causæ, per quæ iura decidi debeant.

CONCLVS. LXVI.

1 IN decidendis causis feudorũ primo loco attendendæ sunt *Constit. Regni*, & alia iura municipalia; secũdo loco *Cõsuetudines* receptæ, *Isern. in Constit. Vt vniuersis, circa finem.* Tertiò, Ius Longobardum, quando aliquid statuit præcisè, *Reg. de Ponte in praeludijs feudorum lection. 1. num. 4. Maranta disputat. 2. num. 2.* sed circa indiuiduitatem feudorum in Regno teneatur generaliter Ius Francorum, & non Longobardorum, nisi in certis feudis, (*vt diximus Conclus. 75.*) Quartò, attenditur ius commune feudorum, *Isern. in cap. 1. de feudi cognitione, & in Constit. Consuetud. prauam*, & testatur famigeratissimus ille Doctor Regni *Bartholomaus de Capua in Constitut. Foriudicatorum bona, & in Const. Si quando, num. 6.*

Prædictis iuribus deficientibus, recur-

2 currendum est ad ius Romanum; sed an ad ius Canonicum, vel Ciuile, *Schruder. de feud part. 1. quæst. 6. n. 6.* quem allegat *Reg. de Curte in eius diuersorio cap. nunc de altera, fol. 63. à terg. num.* 102. concludit, attendendū esse ius Ciuile, nisi reperiatur à iure Canonico correptum.

Sed si versemur in feudis Ecclesia-
3 sticis, nisi ius Canonicum aliquid in specie disposuerit, attenduntur Consuetudines feudorum, *cap. coeterum, & cap. nouit, de iudicijs, cap. quæ in Ecclesiarum, de Constitutionibus, cap. ex transmissa, de foro competenti, Anchæran. consil.* 174. *Abb. in cap. 1. de noui oper. nunciat. Reg. de Curte in diuersorio cap. datur etiam, num.* 9. post *Capyc. in inuest. in verbo feudorum leges, vers. amplia, fol.* 261. & hinc est, quod Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ personæ obnoxiæ sunt feudorum Consuetudinibus, *Innocent. in d. cap. coeterum, Aluarot. in cap. 1. §. qui clericus, si de feud. defunct. milit.*

SVMMARIVM

1 *Compromissum de iure communi feudorum fieri poterat super feudalibus causis.*

2 *Compromissa, & arbitramenta prohibita sunt super causis feudorum de iure Regni sine assensu.*

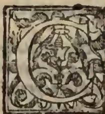
3 *Compromissum in Regem, & in Regia Tribunalia fieri potest sine assensu, licet hodie respectu Tribunalium requiratur licentia Proregis.*

4 *Compromissum super taxatione vitæ militiæ fieri potest sine assensu.*

ARGVMENTVM.

Compromissū an possit fieri super feudis sine assensu.

CONCLVS. LXVII.

1 Compromissum fieri poterat super feudis, & feudalibus causis de iure communi feudorum, *cap. 1. §. 1. de lege Corradi, Capyc. in inuestit. in verb. feudorum compromissa.*

2 In Regno per *Constit. Constitutionem Diuæ Memoriæ,* compromissa, & arbitramenta sunt prohibita sine assensu, quod fuit confirmatum per *Pragmaticas in Pragmat. 1. de compromiss. in fin.*

3 Benè verum est, quod potest compromitti in Regem sine assensu, & in hoc casu transit compromissum in successorem, *Afflict. in cap. 1. de inuest. de re aliena facta,* & sic etiam in Proregē in Sacr. Consil. M. Cur. in Vniuersum (non in particulares Iudices) quia hoc casu censetur compromissum factum in ipsum Regem, *Afflict. in loco allegat.* licet hodie hæc compromissa in Tribunalia non fiant sine expressa licentia Proregum, *Reg. Rouit. dec. 95. num. 19.*

4 Potest tamen fieri compromissum super taxatione vitæ militiæ sine assēsu, vt ex mente *Isern. in Cōst. comitibus* affirmat *Afflict. decis.* 138. referens sic pluries decisum per Sacrum Consilium; nam non tangitur corpus feudi per compromissum, cum hæc taxatio respiciat fructus feudi, qui vt diximus in *Conclus.* 1. sunt allodiales, sequitur *Anna in Constit. Constitutionem Diuæ Memoriæ, num. 28. & Consiliarius Fab. de Anna* eius filius *in consil.* 75. qui alios allegat.

SVMMARIVM

1 *Emens feudum scienter sine assensu amittit pretium, & non potest agere de euictione de iure communi feudorum,*

rum. quod secus si ignoranter, & numer. 2.

3 *In Regno tam venditor, quàm emptor re integra reuocant venditionem, sicuti eorum hæredes.*

4 *Stante nullitate contractus feudalis emptores tenentur restituere feudum cum fructibus, & venditores pretiū cum interesse commune, non singulare, & num. 5.*

6 *Refertur decisio Sacri Consilij.*

7 *Munera, & dona an veniant appellatione fructuum restituendorum remissiuè.*

ARGVMENTVM.

Emens feudum sine assensu, quo casu emptio est nulla, an agat de euictione contra venditorem.

CONCLVS. LXVIII.

1 Licet de iure communi feudorum emens feudum sciens esse feudum sine assensu non possit agere de euictione, & amittat pretium, ex traditis per *Isern. in cap. 2. de feudo dato in vicem legis commissoriæ, & in cap. 1. in princip. de inuestitura de re aliena facta,* etiam quod adesset specifica promissio euictionis, stante mala fide, vti *Reg. de Ponte cons. 72. num 6. lib.* 2. quod limitabatur in emē-

2 te feudum ignoranter esse feudum, quo casu repetitur pretium, & interesse, sic *Isern. in l. Imperialem, §. Imperator Lotharius in princip. & Afflict. decis.* 278.

In Regno tamen vigore *Constitut.*

3 *Constit. Diuæ Memoriæ,* idemmet venditor re integra potest reuocare alienationem iure proprio, quod potest etiam facere emptor, & eorū hæres, vt diximus sup. *Concl. 26. n.* 4. cui addimus *Præs. de Franch. dec. 603. Camer. in l. Imperialem, fol.* 91. ad idem etiam *Capyc. dec.* 100. *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit.* 8. §. 11. *num.* 11. *& tit. 6. §. 1, num.* 32. *&* 33. propterea data nullitate contractus, omnia ad pristinum reducuntur, & emptores condemnantur ad restitutionem feudornm cum fructibus, & venditores ad restitutionem pretij cum interesse, vti de praxi testatur idem *Reg. de Ponte d. cons. 72. num. 6.*

Et hoc casu debetur interesse commune, non verò interesse singulare, quanti interest rem esse inemptam, 5 *Frecc. de subfeud. lib. 2. post primam authoritatem, in quæstione illa, an emptor reuocet sicut venditor in terminis dictæ Constit. num.* 11.

Quod tetigit etiam celeberrimus nostra tempestate Iurisconsultorum consultissimus *Regens Tapia Mar-*

6 *chio Belmontis in decis. Sacr. Consil. 8. num. 7. cum seq.* Qui in fine decisionis refert, quod per Sacrum Consilium in contingenti casu fuit compēsatum interesse cum fructibus, cum inter cætera innotuisset Sacro Consilio, quod idem importabant interesse, & fructus.

7 Sed an munera & dona veniant appellatione fructuum, videatur decisio Sacri Consilij apud *Præs. de Franch.* 172. vbi plenè, & distinctè de re hac agitur, & nos diximus supra *Concl. 26. num.* 11.

SVMMARIVM.

1 *Feuda hæreditaria veniunt in petitione hæreditatis, & includuntur in hæreditate, tanquam corpus hæreditarium.*

2 *Feuda hæreditaria imputantur filio in legitimam, & aliquando in trebellianicam.*

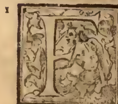
3 *Inuentarium non iuuat in feudo hæreditario.*

AR-

ARGVMENTVM.

An feuda veniant in petitione hæreditatis.

CONCLVS. LXIX.

1
Euda licet habeant diuersã naturam à burgensaticis, tamen includuntur in hæreditate tanquam corpus hæreditarium, *Camerar. in cap. 1. quæst. 9. num. 85. & quæst. 22. num. 155. an agnatus*, & feuda hæreditaria veniunt in petitione hæreditatis, argumento *gloss. in l. item veniunt, §. fin. de pet. her. Isern. in cap. 1. §. & olim de success. feud. & in cap. 1. qui successor teneatur, & in cap. 1. de alienat. feud. patern.*

Et propterea feuda hæreditaria
2 imputantur filio in legitimam, *Bald. & Salyc. in l. omnimodo, §. imputari, C. de inoffic. testam. Clar. in § feudum quæst. 46. num. 2. Præs. de Franch. decis. 368. qui in decis. 387.* idem dicit respectu trebellianicæ quando valor feudi excedit legitimam.

Et idcircò inuentarium non prodest in feudo hæreditario quominus
3 successor teneatur vsque ad valorem feudi non obstante inuentario, *Afflict. decis. 112. num. 3. Loffred. cons. 1. num. 145. Fab. de Anna cons. 4. ex Isern. in locis allegatis*, & nos diximus supra *Conclus. 49.*

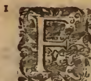
SVMMARIVM.

1 *Feudorum quædam ex pacto, & prouidentia hæreditaria; quædam verò ex pacto, & prouidentia non hæreditaria, num. 2.*
Pileus, & Bulgarus inuentores supradictæ distinctionis.
3 *Feudi ex pacto, & prouidentia ethymologia.*
4 *Feudum hæreditarium tunc constituitur in Regno, quando in inuestitura est facta mentio hæredum; quod secus est de iure communi feudorum, quo attento etiam si fiat mentio hæredum feudum est ex pacto, & num. 5.*
6 *Hæredum appellatione de iure communi feudorum veniunt filij, sed in Regno appellatione hæredum veniunt omnes, qui successibiles sunt in feudo.*
7 *Feudum simpliciter concessum de iure communi præsumitur ex pacto, in Regno verò præsumitur hæreditarium.*
8 *Inuestituræ communis forma in Regno est pro se, & hæredibus ex corpore.*
9 *Inuestituræ verba exequutiua præferuntur verbis dispositiuis, quando sunt contraria.*
10 *Feudum ex pacto, non hæreditarium constituitur quando non est facta mentio hæredum.*

ARGVMENTVM.

Feudum hęreditarium, & feudum ex pacto, & prouidẽtia non hęreditariũ, quibus clausulis concipiantur.

CONCLVS. LXX.

1
Eudorum inter cætera illa fit distinctio, quòd quædam sunt feuda ex pacto, & prouidẽtia hæreditaria, quædam verò ex pacto, & prouidentia non hæreditaria, *Isern. in cap. 1. col. 1. de alien. feud.*

feud.patern. & in cap. 1. *de succes feud.*
in vers. & olim, num.7. Camerar. in l.
*Imperialem, fol.*95. *lit.C. & D.* vbi di-
cit, quod hi termini sunt incogniti de
iure communi feudorum, sed à *Pyleo,*
& Bulgaro feudalium consuetudinum
Glossatoribus inuenti, vti *Camer.f.*94.
lit. N. quod prius dixit *Isern. in dict.*
vers. & olim.

Ex pacto, & prouidentia id si-
3 gnificat; nam ex pacto accipien-
tis qui accipit pro se, & liberis
cum certis clausulis, & ex prouidentia
concedentis constituitur feudum, ar-
gumento *l.si arrogator,* §. 1. *ff.de actio.*
vti Isern. in l.Imperialem,§ *praterea*
*Ducatus,col.*11. *num.*38. *de probib.per*
Frider.

Constituitur in Regno feudum ex
pacto, & prouidentia hæreditarium
quodcunq; in inuestitura est facta mē-
4 tio hæredum per quemcunq, modum,
*Isern.in cap.*1.*an agnatus, & in cap.* 1.
de alienat.feud. patern. Camer.in dict.
*cap.*1.*an agnatus,quæst.*1.*post num.*22.
quem allegat, & sequitur *Reg.Rouit.in*
*Pragmat.*4.*de feud. n.*102. idē *Camer.*
in l.Imperialem.fol 96. *lit.D.*

Quod secus est de iure communi
feudorum, quo attento etiam quod in
inuestitura esset dictum, pro te, & hæ-
5 redibus constituitur feudum ex pacto
non hæreditarium; nam eo iure inspe-
6 cto appellatione hæredum filij veniūt,
*cap.*1.§ *etsi clientulus, de alienat feud.*
patern.Capyc.in inuestitura verb.feudo-
rum genera.vers.hereditarium feudum
ibi,*& quod feudum*, *Camill.de Medic.*
*consil.*99 *num.*13. *Reg.Lanar.de natu-*
*ra succes.feud.num.*76. sicut in Regno
appellatione hæredum veniunt nedū
liberi,sed omnes,qui successibiles sunt
in feudo, vt *Reg.Lanar.in loco allegato,*
*num.*41.

Sed si concessio esset facta simplici-
ter nihil expresso præsumitur feudum
7 ex pacto de iure communi, & hæredi-
tarium in Regno,*Loffred. consil.*1.*num.*
113. Quo casu præsumitur concessum
pro se,& hæredibus ex suo corpore le-
gitimè descendentibus, cuiusmodi sūt
ferè omnes inuestituræ in Regno, *Reg.*
*Rouit. in Pragmat.*4. *de feud. num.*95.
8 vbi reprobat contrariam opinionem
Siculorum, quod prius dixit *Afflict.*
*decis.*40. *& Præs.de Franch. dec.*6. vbi
refert decisionem Sacri Consilij,quod
si in verbis dispositiuis inuestituræ di-
9 ctum est, vno modo, & in verbis exe-
quutiuis dictum est, altero modo attē-
duntur verba exequutiua.

Feudum verò ex pacto non hæredi-
10 tarium tunc constituitur, quando in
inuestitura dictum est,pro te,& liberis,
vel pro te,& filijs,vel pro te,& filijs le-
gitimis, & naturalibus, vel ex corpore
legitime descendentibus,vel pro te,
& cui dederis, & similibus, de quibus
*Isern. in cap.*1. *an agnatus, in princip.*
*et in cap.*1.§.*& olim, num.*7.*de succes.*
feud. Afflict.in Constit.Vt de successioni-
bus,nu. 68. *Camill. de Medic.consil.*24.
*num.*24.

SVMMARIVM.

1 *Feuda hæreditaria in confiscatione veniunt, quod secus est in feudis ex pacto non hæreditarijs, cum declaratione num.*5.

2 *Statuta, quæ infligunt poenam publicationis bonorum, comprehendunt etiam feuda.*

3 *Feudum hæreditarium, quādo propter delictū amittitur, deuoluitur ad dominum,exclusis filijs,& agnatis.*

4 *Feudum ex pacto nouum,est, sicut hæreditarium.*

5 *Feudum ex pacto, & prouidentia aperitur Domino,exclusis filijs,& agnatis, quando delictum est commissum in Dominum; sed si delictum non est commissum in Dominum succedunt filij,& agnati, & num.*6.

7 *Text. in l.Statius Florus,* §. *Cornelio Foeliei,ff.de iure Fisci, an habeat locum in feudis.*

8 *Feuda quaternata mista,& feuda plana, & de tabula, aperiuntur Baroni, à quo tenentur, in quolibet delicto,*
etiam

etiam rebellionis contra Dominum mediatum.

9 *Feuda mista, si alienantur inrequisitis Dominis mediato, & immediato aperiuntur Domino mediato, & sic Regi.*

10 *Confiscatio, si fiat non principaliter, sed in consequentiam criminis, vtputà in crimine vsurarum, tunc feuda non veniunt.*

ARGVMENTVM.

An Feuda veniant in confiscatione.

CONCLVS. LXXI.

1
EVDA propter delictum vassalli, an veniant in confiscatione, distinguendum est primò inter feuda omninò hæreditaria & feuda ex pacto, & prouidentia non hæreditaria; nam feudà hæreditaria venire in confiscatione, non ambigitur, *Bart. in l. eum qui, ff. de interdict. & relegat. Iacobin. in inuest. in verbo, distiq; vassalli, Clar. in §. feudum, quæst.* 84. cum alijs, quos adducit *Reg. de Curte in prima parte diuersorij, in cap. nunc de altera, fol.* 57. & propriè *fol.* 62. *num.* 83. *Vrsill. ad Afflict. decis.* 282. *Capyc. in inuestitura, in verbo, omninò hæreditarium.* Quod procedit
2 esto, quod statutum, seu bannũ loquatur generaliter de bonis delinquentis non expressis feudis, *Gizzarel. dec.* 88. *num.* 8.

Et deuoluitur hoc casu, feudum di-
3 recto Domino, exclusis tàm descendẽtibus, quàm agnatis ex quacunque causa feudum amittatur, siuè in Dominum, siuè in alios delictum sit commissum, *Isern. in cap.* 1. *nu.* 1. *si vassallus feudo priuetur, Reg. de Curte in loco alleg. n.* 39. *fol.* 59.

Et hoc procedit etiam in feudo ex
4 pacto nouo (cum sit ad instar hæreditarij, *Freccia de subfeud. auth.* 29. *n.* 10 *de Franch. decisio.* 368. *Fab. de Anna conf.* 5. *nu.* 4. *Aluarot.* qui de communi testatur *in cap.* 1. *§. deniq; quæ sit prima caus. benef. amict.*

In feudis verò ex pacto subdistinguitur, nam aut delictum est commis-
5 sum in Dominum, aut in alios, si est commissum in Dominum, feudũ confiscatur in beneficium Domini tàm in præiudicium filiorum, *Isern. in d. c.* 1. *si vassallus feudo priuetur, & in cap.* 1. *§. si vassallus culpam, si de feudo fuer. controuers. & in cap.* 1. *§. præterea, quæ sit prima causa benefic. amict.* per illos *tex. Reg. de Curte in loco allegato num.* 40. *fol.* 59. quàm in præiudicium agnatorum, *cap.* 1. *§. deniq. quæ sit prima causa benefic. amictendi*, & hæc est communis opinio, de qua testatur *ibidem Reg. de Curte num.* 58. *&* 59. vbi multos alios allegat.

Sin verò delictum non est in Dominum, tunc feudum deuoluitur ad
6 filios, & agnatos, & sic testatur fuisse pronunciatum, *Obertus de Orto* adductus *à Reg. de Curte ibid. n.* 54.

Vnde in totum cessat dispositio *tex. in l. Statius Florus, §. Cornelio Felici, ff. de iure fisci*, nam in delictis cõ-
7 missis in Dominum, statim totum feudum deuoluitur ad Fiscum, & in delictis non commissis in Dominum, similiter statim deuoluitur ad agnatos, *Camerar. in cap.* 1. *an agnatus, q.* 17. *Rosenthal. de feudis cap.* 11. *conclu.* 11. quos in hac quæstione adducit *Iulius Cæsar Galluppus eruditissimus I.C. in eius feudali methodo part.* 4. *cap.* 6. *num.* 8.

Supradicta procedunt in feudis quaternatis simpliciter, sed feuda mixta, & plana in casu deuolutionis Baroni aperiuntur, *Camerar. in l. Impe-*
8 *rialem fol.* 69. *lit. P.* quem refert, & sequitur *Reg. de Ponte in Lectur.* Feudal.

lect. 2. alias 22. *si vassallus feudo priuetur, num.* 29. *vers. sed vos teneatis, & in lectione* 11. *num.* 33. *cum sequentib. de his qui feud. dare possunt*, post *Affl. in decis.* 282. *num.* 12. qui ex authorit. *Isern. in cap.* 1. §. *si quis hominem, de pace tenenda*, concludit, quod feuda, quæ tenentur à Barone propter rebellionem commissam contra Regem applicantur Baroni, & non Regi, & sic Domino immediato, sequitur *de Pōte de potest. Proreg. tit.* 7. §. 1. *num.* 7. vbi dicit, quod per alienationem irrequisito Domino, feudum mixtum aperitur Regi, & sic Domino mediato, non Baroni, nam licet vterq; contemnatur maior contemptus consideratur respectu maioris personæ, & allegat *Isern. in l. Imperialem*, §. *illud, & Capyc. in inuestitura, in verbo, feuda amittuntur, vers. tertiò si vassallus.*

10 Id quod conclusimus feuda hæreditaria venire in confiscatione, limitatur quotiescumq; cōfiscatio fit principaliter, non ex consequentia criminis, qualis est publicatio bonorum in crimine vsurarum, tūc si quidem feuda non veniunt, ex quo non sunt transitoria ad extraneos hæredes, *Reg. de Ponte in tit. si vassallus feudo priuetur, lectio* 1. aliàs 21. *num.* 14. de qua confiscatione in crimine vsurarum scripsit subtiliter pro fisco, *Io. Camillus Bilocta patruus meus iam Fisci Patronus in M.C.V. & in* Regia *Camera, in allegat.* 1. *impressa post eius tractat. de absolut. inram.*

SVMMARIVM.

1 *Ius patronatus infeudari minimè potest.*

2 *Ius patronatus transit cum Vniuersitate feudi.*

3 *Ius patronatus transit cum feudo vēdito, quando de eo non fit expressa mentio; quod secus quando exprimitur in venditione, & n.* 5.

4 *Feudum est quid vniuersum continēs sub se iurisdictionem, honorem, districtum, & iura patronatus.*

6 *Ius patronatus, quod possidetur insimul ab Ecclesia, & laico censetur Ecclesiasticum.*

ARGVMENTVM.

Ius patronatus an infeudari possit, & an transeat in Dominum cōfiscato feudo.

CONCLVS. LXXII.

1 IVs patronatus, tanquam quid spirituale, seu spiritualitati annexum, vt in *cap. quanto, extra, de iudicijs*, & in *cap. de iure*, de iure patronatus infeudari minimè potest, *Roccus de Curte in tractatu de iure patronatu, par.* 6. *quæst.* 19. *& Lambert de iure patronat. lib.* 1. *par.* 2. *quæst.* 7. *princip. artc* 1.

2 Tamen cum Vniuersitate feudi nedum transit ius patronatus, quoniam sub feudo continetur, *cap. ex literis, & cap. cum feudum, de iure patronat. Reg. de Curte in* 1. *parte diuersorij, cap. incipiente, reliquum, fol.* 81. *num.* 45. sed etiam confiscatur cum ipso feudo, *Afflict. in cap.* 1. §. *ex eadem lege, nu.* 8. *de* Capit. Conrad. Anna *singul.* 291. *Capyc. in inuestitura, in verbo, feudorum clausulæ, in versic. cum iuribus patronatus fol.* 126. *& in verbo, feudorū accessoria, in versi. ius patronatus, f.* 15. vbi dicit, quod ius patronatus transit

3 cum feudo vendito, si non exprimatur, *ex Io. Andr. in cap.* 1. *de iure patro-*

4 *nat. in* 6. cum feudum sit, quid vniuersum continens sub se iurisdictionem, honorem, districtum, & iura patro-

tronatus, *Bald. in cap. 1. in principio, 4. col. de Capitan. qui Curiam vendid.*
5 sed si exprimeretur in venditione, tunc non veniret ius patronatus, vti idem *Io Andreas in d. cap. 1. & Capy. in d. fol. 15.* sequitur *Reg. Rouit. consil. 101. num. 78.* & adest *decisio* Curiæ Archiepiscopalis in ordine 179. in compilatione *Reuerendiss. Episcopi Io. Aloysij Riccij viri vbiq; conspicui, & affluentis doctrina.*

ADDE. Si Baro habet ius patro-
6 natus insimul cum Ecclesia, tale ius patronatus in totum censetur vt Ecclesiasticum, non vt sæculare, & vti Ecclesiasticum regitur, *gloss. in cap. 1. de iure patronat. in 6.* & notat *Regens de Curte in prima parte, diuersor. feud. cap. incipiente, semper autem, n. 49.*

Octauius Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Feudum emptum de communi pecunia acquiritur emptori, & fructus diuiduntur.*

2 *Feudo empto à pluribus consentiente domino feudum erit commune, & inducitur diuisio feudi; quod secus si ignorante domino, nam vni acquiritur, qui præstabit partem pretij socio, & nu. 3.*

4 *Feudum emptum cum pecunia alterius emptori acquiritur, nam in feudis nihil refert, cuius pecunia res ematur, sed cuius nomine.*

ARGVMENTVM.

De Feudo empto communi pecunia.

CONCLVS. LXXIII.

1 Feudum emptũ de communi pecunia fratrũ (loquor in feudis Regni de Iure Francorum, quæ sunt indiuisibilia) si ab vno emptũ fuerit illius erit feudum, sed fructus diuidũtur pro equali portione durante communione, *Isern. in cap. 1. de fratribus de beneficio inue-*
2 *stitis*; sed si acquisitum est pro communi, si Dominus scienter consenserit huiusmodi acquisitioni, feudum erit cõmune, & inducitur diuisio feudi, vt in *cap. 1. de beneficio fratris*, ita *Reg. de Ponte in lecturis feudalibus in tit. de his, qui feudum dare possunt, in 9. lect. num. 51. & 52.*

Sed si Dominus ignorans consen-
3 serit, feudum remanet indiuiduum, & qui illud habebit, præstabit socio ratã pretij, *Isern in loco allegato, vers. qui si cum aquis, Camerar. in l. Imperialem, fol. 27. col. 3. Capyc. in inuestitura, in verba feuda communi appellatione.*

Et ratio illa est, nam tàm de iure communi Romano, quàm de iure
4 feudorum non attenditur, de cuius pecunia res & feudum sit emptum, sed cuius nomine, *l. si ex eo. C. de rei vindic. l. qui alienam, C. si quis alteri, vel sibi*, quæ iura allegantur à *glosa in cap. 1. in versic. acquisierit, de fratrib. de benefic. inuestit.* vbi est tex. expressus in feudis, *& in cap. 1. de beneficio fratris*, vbi *Isern. num. 3. & Camerar. in l. Imperialem fol. 14. col. 2. lit. K.* idem tenuit *gloss. in cap. 1. §. & quia vidimus*, ibique *Bald. num. 12. de his qui feud. dare possunt*, vbi concludit, nihil referre in feudis, cuius pecunia fiat emptio, sed cuius nomine.

S V M M A R I V M

1 *Feudum ligium tunc constituitur cum in inuestitura fidelitas est iurata inuestienti, contra omnes alios.*

2 *Ligius quis non potest esse duorum.*

3 *Ligius duorum licet quis esse non possit; fallit tamen respectu Summi Pontificis, & Imperatoris, quibus debetur fidelitas, non obstante iuramẽto ligij homagij.*

A R G V M E N T V M.

De Feudo ligio.

C O N C L V S. LXXIV.

1 FEudum ligium, quod concedi potest ab eo tantum, qui superiorem non cognoscit, & cuiusmodi sunt omnia feuda in Regno, *ut Reg. de Ponte decis. 19. num. 7. post Capyc. in inuestitura, in verbo ligium feudum* tunc constituitur cum in inuestitura fidelitas est iurata inuestienti contra omnes alios, *gloss. in Clementin. Pastoralis, §. rursus verò, de re iudicata. Feudistæ in cap. 1. §. contra omnes, hic finitur lex, Curtius de feudis p. 1. q. 8. col. 8.*

2 Hinc est, quod quis non potest esse ligius duorum, *gloss. in d. Clement. Pastoralis. §. denique, in verbo, de more, & Capyc. decis. 162. & in inuestitura in verbo, feudorum homagia, Bald. consil. 291. col. 2. lib. 1. & consil. 324. quæritur vtrum Papa lib. 1.*

3 Iuramentum ligij homagij, vt communiter appellatur, & præstatur in Regno, non comprehendit Summum Pontificem, & Imperatorem, qui non intelligũtur excepti, & ideò eis debetur fidelitas (de Imperatore est *tex. in cap. 1. §. fin. de prohibit. feud. alien. per Frider.) Raudens. de feud. lib. 1. tit. 1. num.* 48. quem cum alijs allegat *Capyc. in inuestit. in verbo, feudorum genera, vers. ligium feudum, fol.* 239. vbi tradit, neq; comprehendi patriam iurantis, & latissimè de materia tractat; ideoq; nos ne transcribere videamur ad eum in reliquis Lectorem remittimus.

S V M M A R I V M

1 *Feuda de iure communi feudorum sunt diuisibilia inter masculos, exceptis feudis dignitatum.*

2 *Feuda in Regno sunt effecta indiuisibilia, per vsum inductum de Iure Francorum, exceptis quibusdam feudis de Iure Longobardorum, & num. 4.*

3 *In Gallia succedunt soli primogeniti, cum onere dandi appanagium secundogenitis.*

5 *Ius Francorum circa indiuiduitatem feudi, licet antiquitus fuisset ius speciale, hodie affectum est ius generale, & sic per* Sacrum *Consilium est decisum.*

6 *Ius Longobardorum, quod olim erat ius generale, bodie effectum est ius speciale, & non seruatur nisi in casibus, & locis, vbi est in vsu.*

A R G V M E N T V M.

Feuda in Regno an presumantur de iure Frãcorum.

CONCLVS. LXXV.

1 LIcet de iure communi feudorum feuda omnia essent diuisibilia inter masculos, exceptis feudis dignitatum, *cap. omnes filij si*

ſi de feudo defuncti militis, *Iſern. in l. Imperialem*, §. *præterea Ducatus de probib. feud. num.* 35.

In Regno tamen ferè omnia feuda ſunt effecta indiuiſibilia per vſum an-
2 tiquiſſimum inductum de iure Francorum ante *Conſtit. Regni*, vt habetur *in Conſtit. Vt de ſucceſſionibus*, & tradit *Capyc. in inueſtit. in verb. feudorum genera, verſ. iure Francorum, Minad. in Conſtit. In aliquibus, num.* 25. quos cum alijs refert *Conſil. Georg. in repet.*
3 *feud. cap.* 49. *num.* 5. in Gallia enim ſolus primogenitus ſuccedit cũ onere dandi appanagium ſecundogenitis, *vt Iſern. in Conſtit. Comitibus*, *& Conſil. Gizzarell. in deciſ.* 37.

Diximus, quod in Regno feuda omnia ferè ſunt indiuiſibilia, nam ad-
4 ſunt quædam feuda de iure Longobardorum præcipuè in Aprutina prouincia; de reliquo omnia ſunt indiuiſibilia; per dictum ius Francorum, quod
5 licet ſit appellatum ius ſpeciale *in d. Conſtit. Vt de ſucceſſionibus*, hodie tamen eſt effectum ius generale, vti *Anna* teſtatur *alleg.* 41. *num.* 25. *et Capyc. in l. Imperialem, in fin. in verſ. declaratio* quos cum alijs allegat, & ſe quitur *Conſil. Georg. in loc. alleg. num.* 7. *in ver. qui autem*, tenet, vbi *num.* 8. refert ſic deciſum per Sacrum Conſilium licet contrarium ſenſerit *Afflict. in deciſ.* 119. *& deciſ.* 248. *num.* 3. *& Camer. in dialog.* 2. *poſt l. Imperialem*, *fol.* 107. *à terg. lit. P.* videtur ex authoritate *Iſern. in eand. l. Imperialem num.* 37. hanc etiam opinionem ſectare, vt ius Francorũ ſit ſpeciale, & ideò probari debeat, tamen per Sacrum Conſilium eſt contrarium iudicatum, vt *Georg. in loc. alleg.* & ſic paſſim practicatur, nam primogeniti ſemper admittuntur ad ſucceſſionem feudorum abſque aliqua probatione dicti iuris Francorum.

Quare ius Lõgobardum, quod antiquitus erat ius generale, vt *Iſern. in*
6 *dict. l. imperialem*, §. *præterea Ducatus*, *& in cap.* 1. *in verſ. bona vacantia, quæ ſint regalia*, quem allegat *Marant. in ſua diſput.* 2. *num.* 2. hodie eſt effectum ſpecialiſſimum, & non eſt ſeruandum, niſi vbi vigere probatur, *Luc. de Penna in l.* 1. *C. de conduct. lib.* 11. *col.* 7. *n.* 18. quem ſequitur *Fab. de Anna conſ.* 28. *num.* 11. *&* 12. *Marant. in d. diſput.* 2. *num.* 3. *& ſeq.*

SVMMARIVM.

1 *Feuda de iure communi feudorum non poſſunt dari in dotem ſine aſſenſu, niſi quando pater non habet aliũde vnde dotet filiam, & dummodo feuda non dentur æſtimata, & non fiat pactum de lucranda dote.*

2 *Feudum poteſt dari in dotem durante patris uita, quo caſu non transfertur dominium, ſed ſimplex tenuta.*

3 *Feudum poterat dari in dotem in Regno, dummodo matrimonium contraheretur cum licentia Regis de iure Conſtitutionum.*

4 *Matrimonia liberè poſſunt contrahi à feudatarijs hodie in Regno de iure capitulorum ſed ſi dentur feuda in dotem, in hoc requiritur Regis aſſenſus, num.* 5. *&* 6.

7 *Feuda ſi dantur æſtimata in dotem cum aſſenſu, quo caſu ſit emptio, & venditio, quando occurrit poſtea reſtitutio dotis, requiritur nouus aſſenſus.*

ARGVMENTVM.

Feudum vtrũ dari poſſit in dotem ſine aſſenſu.

CONCLVS. LXXVI.

1 Feudum de iure communi feudorum nō potest dari in dotem sine assēsu, *cap. 1. §. donare qualiter olim feud. pot. alien. vbi Isern. num. 4. & in l. imperialem, num. 4.* Quod limitatur quando pater non habet aliunde vt dotet filiam, & dummodo feudum non detur æstimatum, & non fiat pactum de lucranda dote, *Camerar. in dict. l. imperialem. fol. 82. lit. S. post Isern. in d. §. donare, & Ardizzon. in sum. in cap. vtrum vassallus possit feudum dare in dotem, cap. 130. Zas. de feud. part. 9. n. 4. Clar. in §. feudum, q. 36.*

Limitatur secundò, vt possit pater ipsius vita durante tm̄, dare feudū in
2 dotem, vt *Afflict. in dict. §. donare, & Capyc in sua inuestit. in verb. feuda pro dote in vers. limita tamen,* quo casu transfertur simplex tenuta, non autem dominium, *Camer. in d. l. Imperialem, fol. 83. col. 2. in fin.* sequitur *Reg. de Ponte de potestat. Proreg in tit. de assens. Reg. super dote, in rubr. n. 10. vers. alij tertium.*

Sed in Regno poterat dari feudū
3 in dotem, & obligari sine assensu, dūmodo matrimonium contraheretur cum licentia Regis, nam per Constitutiones in matrimonijs contrahēdis per feudatarios requirebatur licentia Regia, sicuti *in Constit. Fratribus,* & clarius *in Constit. Honorem nostri Diadematis.*

Superuenit postea Carolus II. & edidit *cap.* quod incipit, *Item statui-*
4 *mus, quod licitum sit factum in planitie S. Martini prope terram nouam in prouincia Calabria citra,* per quod dedit licētiam omnibus feudatarijs cōtrahendi liberè matrimonia, dummodo adhiberetur assensus Regius quādo feuda darentur in dotem, qui Carolus confirmauit supradictum *cap. in alio cap.* quod incipit, *item seruetur capitulum.*

Et sic Constitutiones prænarratæ
5 sunt correptæ per Carolum II. vt testatur *Reg. de Ponte in d. tit. de assensu Reg. super dote in rubr. num. 7.* & quod requiratur assensus quando feuda dātur in dotem vigore prædictorum capitulorum Regis Caroli probant *Iser. in l. imperialem, in 1. addit. n. 6. 7. et 8. & Camerar. ibid. fol. 64. lit. G.*

Et licet *Papa Honorius IV.* corrigendo *Constitutionem, Honorem nostri diadematis,* statuerit in eius capitulis, quod nedum matrimonia liberè contraherentur, sed etiam quod feuda possint dari in dotem sine assensu, vt testatur *Afflict. in Constitut. Constitutionem Diuæ memoriæ.* Tamen hodie quando feuda dantur in dotem semper assensus adhibetur, vt testatur idē *Regens de Ponte in d. tit. de assensu Regio super dote, in rubr. n. 8.*

Et quando feudum datur in dotem extimatum cum assensu, quo casu fit emptio, & venditio, & afficitur viri, *l. quoties, & l. cum dote, C. de iure dot. vbi Bart. Soccin. regul.* 184. non potest restitui sine nouo assensu, quia est nouus contractus retrocessionis, *Camer. in l. Imperialem fol. 86. lit. H. Paris de reintegrat. fendi cap. 91. n. 27.*

ADDE. Prædicta omnia locum etiam habent in feudo ex pacto, & prouidentia, *argumen. authen. res quæ, C. commun. de legat.* vt notat *Præs. de Franch. dec. 613. nu. 12.*

Octauius Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Instantia transit in singularem successorem in feudis, quando agitur de reintegratione corporum feudaliū, & num. 5.*

2 *Feudum dicitur homo mutus, & surdus, hominis ministerio vtens, & feudatarius tanquam pica ad organum,*

num, feudi vices gerit.

3 *Quando agitur de reintegratione corporum feudalium, sententia datur ipsi feudo in personam feudatarij,& num.4.*

6 *Persona possidentis castrum licet mutetur, non tamen mutatur possessio in damnum castri.*

7 *Instantia in causis feudalibus, quanto tempore duret.*

8 *Instantia causarum feudalium potest cedi sine assensu, sed si cessio fieret nedum liti, sed causa tunc requireretur assensus.*

9 *In causis feudalibus non datur tempus ad laudandum auctorem.*

10 *In causis feudalibus non datur appellatio ad M.C.V.*

11 *Appellatio à termino nimis breui, vel nimis longo, non datur in causis feudalibus.*

12 *Causæ feudales inter coniunctos, non est necessè compromitti.*

13 *In causis feudalibus non potest agi ante tempus, vt eo adueniente, &c.*

14 *Feudatarij non possunt esse in iudicio sine balijs.*

15 *Neapolitani conuenti ratione feudorum non trahunt causas ad Tribunalia Ciuitatis.*

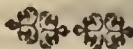
16 *Exhibitio assensus in libello mentionati, si non fuerit facta, non impedit cursum litis.*

17 *Agens ad feudum ex pacto, & prouidentia, non tenetur declarare, si venit ex testamento. vel ab intestato; secus in feudo hæreditario nam tenetur.*

18 *Audientia testium non committitur in causis feudalibus.*

19 *Exequutio diuersimodè fit in feudis, quam in burgensaticis.*

20 *Causæ feudales quæ dicantur, remissiuè.*

ARGVMENTVM.

Instantia an transeat in singularem successorem in feudis, quanto tempore duret, & an cedi possit sine assẽsu.

CONCLVSIO LXXVII.

1 Nstantia transit in singularem successorem in feudis, contra regulas *textus in l.2.§.non solum, vbi Bart. ff. de hæreditate, vel actione vendita*, quando agitur de reintegratione corporum feudaliũ illa ratione, nam Dominus non dicitur agere ex propria persona, sed no-
2 mine feudi, quod dicitur homo mutus & surdus, hominis ministerio vtẽs, vnde dicimus, quod feudatarius tanquam pica ad organũ, feudi vices gerit, ex doctrina *Reg. Rouit. infra alle-*
3 *ganda*, & reuocat membra sua,& hinc est, quod sententia datur ipsi feudo in personam feudatarij, *vt Paris de Puteo de redintegrat. feud in tit. de finib feu. cap.19. & Reg. Rou. in cons. 82. primo volum. num. 11.* vbi refert pluries decisum ex hac ratione instantiam transire in singularem successorem in feudis, alias refert consimiles doctissimus *Don. Anton. de Marin. resolu. quotid. cap.185.*

Ex alia etiam ratione potest succes-
4 sor in feudo etiam titulo particulari instantiam inchoatam prosequi, nam cum feudum sit quid vniuersum, successor in eo dicitur successor vniuersalis, *Capyc. dec. 20.*

Et

Et id quod diximus, quod reuocatio, & reintegrario fit nomine feudi,
5 comprobat *Menoch. post Frec. de subf. lib.2.limit.18. ad Constit. Regni, Constitutionem Diuæ Memoriæ*, *num.53. vers. licet postea, de retin. possess. remed. 3.num.816.* dicens, quod licet perso-
6 na Possidentis Castrum mutetur, non tamẽ mutatur possessio quominus feudatario defuncto possessio rerum singulariũ Castri videatur quodammodo existere apud Castrum.

Instantia in causis feudalibus in Re-
7 gno durat per annum tantum, vti habetur *in Rit. M. C. V. 244.* & testatur *Robert. Marant. in suo spec. par. 6. ver. et omnia fiant durante instantia, n. 42. Capyc. in inuestit. in verb. feudorum iudicia, col. 9. fol. 256. vers. instantia causarum feudalium,* licet *Carauit. in dict. rit.* limitet in causa appellationis tantum.

Potest etiam instãtia causarum feudalium cedi sine assensu, vt *Capyc. dec.*
8 *156. in fin.* sed si cessio fieret nedum liti, sed causæ tunc requireretur assensus, *Præs. de Franch. in decis.* 593. rationem reddidit *Magnus Camerar. in sæpius cit. l. Imperialem, cart. 17 lit. B.* nam quando cedimus liti, nihil iuris nostri à nobis abdicatur, vt *DD. in l. postquam liti, C. de pact.* sed cedendo causæ ius nostrum in alium transferre curamus, sequitur *Frec. de subfeud. lib. 2. limit. 18. ad Constit. Constitutionem Diuæ Memoriæ, n. 51. 52. & 53.*

ADDITIO.

Dum hic agitur de diuersitate, quæ viget in causis feudalibus circa peremptionem instantiæ, libuit subijcere nonnullas alias differentias, quæ obseruantur in causis feudalibus circa ordinem iudiciorum.

9 Prima igitur differentia est, nam mota lite super re feudali, non datur reo tempus ad laudandum authorem, pro vt in burgensaticis daretur seruata forma *Pragmat. 2. de dilat.* sic docet *Liparul. ad Isern. in §. in generali si de feudo fuer. controuers.* sequitur *Regens Rouit. in dict. Pragmat. 2. num. 3.* & cumulat *Thor. in 1. part. compend. decis. fol. 61. volum. in fin.*

10 Secunda differentia est, nam si quis ex delegatione Regia, vel alio valido titulo cognouerit de feudis, non datur appellatio ad Magn. Cur. Vic. quæ est Iudex competens appellationum totius Regni, & ex præheminentia cognoscit de feudis, vt supra dixit *Dom. Genit. in conclus. 21.* sic est statutum per *Rit. eiusd. M. Cur. 264. vbi Carau. in 2. notab.* quod est menti tenendum, & poterit practicari respectu nonnullarum Audientiarum Prouincialium huius Regni, quæ ex præheminentia cognoscunt de feudis quaternatis.

Tertia differentia est, nam à termi-
11 no nimis breui, vel nimis longo regulariter datur appellatio, *Lanfranc. in eius praxi, tit. de dilat. cap. 11. num. 18. & 19.* quod limita in causis feudalibus; vt *Marant. in spec. aur. part. 6. tit. de appellat. num. 357.*

12 Quarta differentia est, nam causæ feudales non debent inter coniunctos compromitti, seruata forma *Pragm. 1. de arbit.* vt ibidem statuitur.

Quinta differentia est, nam immediatè successurus in feudis, non potest agere ante mortem possessoris, vt ad-
13 ueniente tempore, &c. sicuti regulariter agi potest, sic fundat eruditissimus *Gallup. in praxi Sacr. Consil. part. 5. cap. 5. num. 25. & seq.*

14 Sexta differentia est, quia feudatarij pupilli, & minores non possunt esse in iudicio sine balio, qui loco tutoris est, ad notata per eundem *Gallup. vbi sup. num. 73.*

15 Septima differentia est, nam Neapolitani conuenti pro gestis ratione feudi coram Iudice rei sitæ, non trahunt causam ad Tribunalia huius ciuitatis, vt alias traherent, sic post *Capyc.* tradit *Frecc. de subfeud. lib. 1. tit. de offic. magni Cancellarij, nu. 32. & seq.*

Octaua differentia est, quia exceptio exhibitionis scripturarnm in libello mentionatarum, quæ impedit cursum

sum litis, iuxtà *text. in l. 1. §. edenda, ff. de edendo, Anna allegat. 5. numer. 19.*
16 non procedit respectu assensus in libello mentionati, quando agitur de re feudali, vt *Capyc. in inuestit. verbo, feudorum executiones, vers. & quid si ad impediendum, fol. 195. Reg. Rouit. in Pragmat. 5. de ordine iudic. num. 8.*
17 Nona differentia est, nam agens ad feudum ex pacto, & prouidentia non tenetur declarare si venit ex testamẽto, vel ab intestato, pro vt aliàs tenetur, sed tantum debet explicare se aperto iure venire vti agnatum, &c. secus verò veniens ad feudum hæreditarium, nam tenetur, pro vt explicat *Freccia lib. 3. subfeu. fol. 265. q. 20. ver. & omni die fit controuersia inter Aduocatos.*
18 Decima differentia est, nam in causis feudalibus nõ committitur audientia testium sicuti in burgensaticis fit, pro vt est est statutum *in Constit. In pecuniarijs litibus.*
19 Vndecima differentia est, quia alio modo fit executio in feudis, quàm in burgensaticis, quam diuersitatem benè post alios explicat *Gallup. in praxi Sacr. Consil. part. 3. cap. 2. nu. 9. & seq.* ad quem me remitto.

Reliqua ad materiam habes apud *Capyc. in inuestit. verb. feudorum iudicia, fol. 252.*
20 Quarnam verò dicantur causæ feudales, latè explicat *Milanens. decis. Sicil. 6.*

Octauius Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Feudum Francum quibus clausulis concipiatur.*
2 *Feudum frãcum appellatur sui iuris, & est exemptum ab omni seruitio.*
3 *Feudum Francum est etiam exemptum à maleficijs, & offensionibus contra Dominum quando id expresso pacto cautum est; quo casu est remissus effectus fidelitatis, licet non ipsa fidelitas.*
4 *Fidelitas remitti non potest, cum sit de essentia feudi.*
5 *Pro feudo franco quis tenetur ad seruitia contenta in fidelitate, quæ sunt illa sex vulgata.*
6 *Feudum Francum an alienari possit sine assensu.*
7 *De feudo Franco non debetur seruitium.*
8 *Feuda franca reperiuntur pauca in Regno.*

ARGVMENTVM.

De feudo Franco.

CONCLVS. LXXVIII.

1 FEudum Francũ tunc constiuitur, quãdo expressè sic est appellatum in eius erectione, *Reg. de Põte de potest. Proreg. tit. 7. §. 2. num. 52.* licet *Regens de Curte in diuers. part. 1. iu cap.* incipiente, *cum igitur, fol. 38. à ter.* eius sit opinionis, vt nõ requiratur expressio verbi, *Franci,* dicens sufficere, quod in Constitutione dicti feudi nullum sit expressum seruitium, *ibid. numer. 33.* quæ opinio verior videtur ex allegatis per *Capyc. in inuestit. in verb. feudorum genera, in vers. francum feudum.*
2 Quidquid sit hoc feudum appellatur sui iuris, *Bald. in l. 1. §. illud etiam, C. de lat. libert. tollend.*

Et tale feudum præter expressa est exemptum ab omnibus seruitijs; sed non ab offensionibus, & maleficijs cõ-
3 tra Dominum, nisi esset etiam concessum cum pacto expresso, quod nec per maleficium amittatur, tunc enim per maleficium non amittitur, cum sit re-
4 missus effectus fidelitatis, non ipsa fidelitas, quæ est de essentia, & substã-

tia

tia feudi, *Reg. de Ponte in lectur.feud. in prælud.lect.2. num.35. post Camer. in l.Imperialem.fol.36.col.2.* & sic tenetur vassallus ad seruitia contenta in fidelitate, quæ sunt illa sex. *Incolumen, Tutum, Honestum, Vtile, Facile, & Possibile.* de quibus *in cap.1. de forma fidelitatis, & Camer.in l.imperialem, fol.20. lit. O. & fol.34. lit.K. Capyc. in dict.ver.francum feudum.*

An autem hoc feudm francũ alienari possit sine assensu, est valdè con-
6 trouersa quæstio,& authores sectantes vtramq. opinionem refert *Regens de Ponte de potest. Proreg. dict.tit.7.§.2.à num.37. ad fin. vbi num.52.* concludit, quod si vltra expressionem verbi, *Franci*, esset etiam additum verbum *liberum*, tunc procul dubio posset sine assensu alienari, sed *Frec. de subfeud. lib.2. in limit.26. ad Constit. Constitutionem Diuæ Memoriæ*, tenet simpliciter, quod requiratur assensus, & hæc opinio mihi verior videtur ob generalitatem Constitutionis.

De hoc feudo Franco non deberi seruitium tenet *Reg.de Pōte consil.130. num.9. libr.2.* vbi dicit in hoc Regno adesse quędam feuda franca viputà feudum S Mariæ de Fossa possessum per illos de Silua, & ita fuit iudicatũ in Regia Camera, vt ipse testatur, dum Fiscus petijt dictum feudum taxari, & describi in cedulario, & idem dicit fuisse iudicatum in feudo Cayuani possesso per Principem Hostiliani.

SVMMARIVM.

1 *Naturales non succedunt in feudis, nisi fuerint specificè legitimati ad feuda.*

2 *Legitimatus ad feuda, legitimatione vera, quæ est reintegratio totius status dicitur habere ius apertum in casu* cap. ex præsumptuosè.

3 *Legitimatio facta ad feuda filijs legitimis, & naturalibus non præiudicat.*

4 *Filij legitimi, & naturales nati post legitimationem, non excludunt filiũ legitimatum à successione feudorum.*

5 *Filij legitimati per subsequens matrimonium excludunt legitimos, & naturales postea natos, esto quod feudum sit concessum pro se, & liberis legitimè descendentibus.*

6 *Legitimatus per subsequens matrimonium, non excludit legitimos, & naturales natos ante subsequutum matrimonium, licet naturalis primo loco natus sit.*

7 *Spurius legitimatus per Principem, succedit ad feuda.*

8 *Adoptiui excluduntur à successione feudorum.*

ARGVMENTVM.

Filij naturales adoptiui, & legitimati an succedant in feudis.

CONCLVS. LXXIX.

1 Naturales filij non succedũt in feudis, *c.1. §. naturalis, si de feudo defunct.milit.* nisi legitimati sint ad feudorum successionem, *gloss.in dict.§.naturalis, in verb. legitimi, Isern.in cap.1.de inuestitura, quam Titius accepit à Sempronio.* hoc enim casu legitimatus in nihilo differt à filijs legitimis, & naturalibus, vt in *auth.quib.mod.nati efficiantur sui,§.si quis ergo filius, Bartol.in l.si is.qui pro emptore, num.29 ff.de vsucap. Afflict. decis.195.*

2 Et legitimatus ad feuda legitimatione vera, & propria, quæ est reintegratio totius status, aliàs si esset limitata, diceretur dispensatio, *Dec. consil.52. Alex. consil. 38. volum. 3.* quos cum alijs allegat *Doctiss. Camill.de Med. consil. 100. num. 9.* dicitur habere ius aper-

apertum in casu *c. ex presumptuosè*, de quo supra *conclus. 36. Georg. in lectur. feudal. cap 52. num. 39.*

Et hæc legitimatio facta per Principem etiam ad feuda, vt diximus regu-
3 lariter filijs legitimis, & naturalibus nō præiudicat, *Isern. in cap. 1. §. naturalis si de feudo defunct. milit. num. 5. Blanc. in summa feudali, cap. 1. lib. 3. num. 12. de success. feud. fol. 394.*

Sed si pater legitimasset filium naturalem tempore, quo non habebat fi-
4 lios legitimos, & naturales licet postea procreasset filios legitimos, & naturales: hi excluduntur à legitimato, *Isern. in dict. §. naturales, vers. quid ergo.*

Legitimati verò per subsequēs matrimonium excludunt similiter legiti-
5 mos, & naturales postea natos, etiam quod feudum sit concessum pro liberis ex corpore legitimè descendentibus idem *Isern. in dict. §. naturales, Regens de Ponte in lect. feu. lect. 1. aliàs 10. num. 29.*

Verum si quis suscepto filio ex concubina, conuolaret ad matrimonium
6 cum altera, ex qua filios etiam suscepisset, & postea mortua hac vxore, contraheret matrimonium cum concubina, licet filius primo loco natus ex ista cócubina efficiatur legitimus per subsequens matrimonium, tamen excluditur à filijs vxoris mortuæ licet secūdogenitis, vt *Reg. de Ponte in lectur. feud. in dict. lect. 10. num. 32.*

Procedunt prædicta ēt in spurio le-
7 gitimato per Principem, quem posse Principem legitimare affirmat *Isern. in dict. §. naturalis in prin. seq. clarus, in §. feudum, q. 82. n. 3.*

Adoptiui verò filij omninò exclu-
8 duntur à feudorum successione, *cap. adoptiuus, si de feud. defunct. milit. Reg. de Ponte de success. feud. lect. 1. alias 10. num. 29.*

SVMMARIVM.

1 *Dominus non tenetur reinuestire agnatum de feudo aperto.*

2 *Feudum apertum potest Dominus nedum pro se retinere, sed etiam alijs concedere in præiudicium agnatorum.*

3 *In emphyteuticis tenetur Dominus reinuestire agnatum, nisi vellet rem pro se retinere.*

4 *Interesse solius voluntatis est valde considerabile in feudis.*

ARGVMENTVM.

Dominus an teneatur reinuestire agnatū de feudo aperto.

CONCLVS. LXXX.

1 Dominus non tenetur reinuestire agnatum de feudo aperto, *Clar. in §. feudū, q. 87.* vbi dicit nunquam vidisse in feudis seruari *dec. Bar. in l. 1. §. permictitur, ff. de aqua quotid. & æstiu.* cuius text. vigore datur continuatio vtilis dominij in successores, & hanc appellat communem opinionem, licet *Curt. in tract. de feud. 2. par. quæst. 15. & Petr. de Gregor. de concess. feud. par. 1. cap. 4.* contrarium sentiant.

Et potest Dominus nedum prò se retinere feudum sibi apertum, sed il-
2 lud alteri concedere, & per hoc non fit iniuria agnatis, probatur hoc expresse *in tex. Constitut. Vt de successionibus.*

Quod secus est in emphyteuticis, in quibus directus Dominus tenetur reinuestire agnatos; nisi vellet retine-
3 re pro vsu proprio, & procedit doctrina *Bartoli in d. §. permictitur.* Cum quo *Bartolo* totam ferè iurisprudentiam conuenire dixerunt DD. vt refert

fert *Præs. de Franch. dec. 123. Reg. de Ponte consil. 23. vol. 1. Fab. de Anna consil. 77. n. 5. vol. 1.*

Sed quãdo directus Dominus nollet rem retinere pro vsu proprio, tenetur reinuestire agnatos, alias etiam eis fieret iniuria, vt *de Franch. loco allegato, num. 5.*

Ratio diuersitatis euidens est, nam in feudis consideratur etiam interesse
4 voluntatis, vt ille potius, quam alter habeat, argumento *l. fin. ff. de vsu, & habitatione,* vti *Reg. de Ponte de potest. Proreg. tit. 3. §. 3. num. 24.* tradit ex *And. Isernia,* confutatis *Proposit. Zas. & Curtio* contrarium sentientibus.

SVMMARIVM

1 *Euictio locum habet in feudis contra Dominum concedentem.*

2 *Euictio locum habet, quando feudum esset concessum propter seruitia, quo casu esset donatio remuneratoria, quæ secum euictionem trahit.*

3 *Feudo concesso propter seruitia præstita ratione officij, non oritur donatio remuneratoria, sed gratuita.*

4 *Euictio non competit in simplici donatione, seu infeudatione.*

5 *Euictio habet locum in feudo per vassallum quæsitum à Domino propter pecuniam.*

ARGVMENTVM.

Euictio an habeat locũ in feudis.

CONCLVS. LXXXI.

1 Euictio locum habet in feudis contra Dominum concedẽtẽ, *cap. 1. de inuestitura de re aliena facta, cap. vnico, si de feudo vassallus ab aliquo fuerit interpellatus,* & hoc illa ratione, nam ante traditionẽ faciendam per Dominum infeudantem, vassallus præstitit iuramentum fidelitatis, *cap. 1. quid præcedere debeat fidelitas an inuestitura;* & ligatus reperitur, & effectus homo ligius, *cap. 1. de forma fidelitatis, Isern. in cap. 1. de controuers. feud. apud. par. termin.*

Similiter, si feudum esset concessũ propter seruitia, tunc esset donatio
2 remuneratoria, quę secum euictionẽ trahit, *l. Attilius regulus, ff. de donation. l. Iulianus, §. qui fundum, vbi Scribentes, ff. de verbor. obligat. Isern. & cæteri Feudistæ in cap. 1. de inuestit. de re aliena facta, & in cap. 1. de Capitan. qui Curiam vendidit, in secunda additione, versic. hæc intelligenda sunt, nu. 18. Capyc. in inuestitura, in verbo, feudorum euictiones, in principio.* Quod tamen limitatur, quando seruitia fuissent præstita ratione officij, nam tunc Dominus, donando feuda, largiri potius videtur, quam remunerare, prout alias fuit obseruatum in causa Ducis Suessæ hæredis Magni Capitanei, & in causa Iulij de Capua, vt tradit *Reg. de Ponte de potest. Proregis tit. 5. num. 28 & in consil. 59. volu. 1. & Consiliar. Georg. in lectur. feudal. cap. 33. num. 4.*

4 Sed si versaremur in simplici concessione, & infeudatione, quæ non habuit originem à præcedenti promissione, euictio non competit, nam feuda regulariter conceduntur gratuitu, & amoris causa, *Isern in cap. 1. de Capitan. qui Curiam vendidit, num. 5. Afflict. in cap. 1. de feudo dato in vicẽ legis commissoria, num. 15.* sicuti de iure Romano cessat euictio in simplici donatione, *l. ad res donatas, ff. de ædilit. edicto;* cum sit contractus merę liberalitatis, *l. Aristo, vbi DD. ff. de donationib. Alex. consil. 125. num. 7. lib. 1. Crauet. consil. 114. n. 12. Camill. de Medic. consil. 72.*

Quando verò Vassallus feudum à Domino pecunia quæsierit, tunc quia
5 videtur esse potius venditio, quam concessio omninò euictioni locus est, vt docet *Georg. in lectur. feud. d. cap. 33.*

33. *num. 30. versic. sed in feudo*, vbi plura circa materiam euictionis in feudis.

SVMMARIVM.

1 *Assensu concesso cum potestate alienandi feudum, non requiritur in alienatione alius assensus, nisi esset expressè reseruatus, et n. 2.*

3 *Potestas alienandi feuda sine assensu, operatur necessitatem assentiendi, si nulla adest causa legitima contradicendi.*

4 *Assensus habetur pro præstito, quando dominus dedit potestatem alienandi feudum sine assensu, et requisitus negat. & num. 5.*

6 *Potestas alienandi concessa per dominum, finitur per primum actum alienationis.*

ARGVMENTVM.

Assensus an requiratur, quando est concessa potestas alienãdi feudum.

CONCLVS. LXXXII.

1 Assensus an requiratur in alienatione feudi concessi cum potestate alienandi, distinguendũ est; aut enim concessio est facta simpliciter sine reseruatione assensus, & tunc in alienatione nullus requiritur assensus, *Iser. in c. 1. de feu. nõ habente propriam naturam feudi*, & est communis opinio, vt testatur *Camer. in l. Imperialem, fol. 45. col. 2. litt. G*, qui alios adducit, *et Frecc. in 26. limitat. in fi. ad constit. Cõstitutionem diuæ memoriæ, ex theor. Iasonis in l. 1. §. item acquisiturus, col. 2. de acquir. poss.*

2 Aut est facta concessio, reseruato assensu, & hoc casu assensus requiritur, & hæc potestas nil aliud operatur,
3 nisi necessitatem assentiendi, si nulla adest causa legitima contradicendi, *Afflictus in §. feudum ea lege, si de feudo defuncti militis, num. 12. & Frecc. de subfeudis, lib. 2. quæst. 50. sequitur Reg. de Ponte cons. 2. num. 1. libro 1. & consil. 14. libro 2. num. 72.*
4 vbi dicitur, quòd hoc casu dominus assentiri debet, aliàs assensus habetur pro præstito, ex communi Doctorum opinione *in l. si in dotem, §. eo tempore, ff. sol. matrim. vbi Bart. & idem de Ponte consil. 42. volum. 2. in princ.*

5 Procedunt prædicta, quando vassallus petijt simpliciter assensum, & dominus simpliciter concessit, aliàs enim si vel in petitione, vel in concessione assensus esset restrictus; tunc ad illam tantum speciem censetur concessum, *Isern. in cap. 1. qui feu. tenean. col. 3. in fin.* quem citat, & sequitur *Camerar. in loco allegato, col. 3. litt. H.*
6 vbi *litt. P.* dicit vnum singulare, quòd hæc potestas concessa alienandi explicatur per vnicum actum, *ex l. boues, §. hoc sermone, ff. de verb. sig. et l. vnum ex familia, § sed si fundum ff. de leg. 2.*

SVMMARIVM.

1 *Minor de iure communi feudorum est ille, qui non compleuit 25. annum.*

2 *Minor ætas in Regno fuit coarctata vsque ad annum 18. exceptis tamen feudatarijs tam masculis, quàm fœminis, & num. 3. & 4.*

5 *Minor ætas feudatariorum nouissimè fuit redacta ad annum 18. completum tam in masculis, quàm in fœminis & n. 6.*

7 *Mulier nubendo legitimo tempore, efficitur maior, & exit de potestate balij.*

8 *Aliqua de balijs, qui dantur feudatarijs minoribus, remissiuè.*

9 *Balij sunt melioris conditionis, quàm tutores.*

ARGVMENTVM.

Minor ætas, quæ sit de iure feudorum, & de iure Regni.

CONCLVS. LXXXIII.

1 Minor de iure feudorum ille dicitur, qui nō compleuit adhuc 25. annum, *Isern. in c.1.§.si minori, si de feudo defun. mil.* sicuti de iure Romano, *l.1. et toto tit.ff.de minor. 25.annis.*

2 In Regno minor ætas est coarctata vsque ad annum 18. completum per *const. Minorum iura*, in qua constitutione excipiebātur feudatarij his verbis: *Exceptis nobilibus feuda habentibus, qui cum Ballio careant, ab anno 15. erunt maiores.*

3 Et licet hodie *in d. const.* non legātur prædicta verba, tamen in veteribus codicibus aderāt, vt aduertit *Liparul. ad Isern. in l. Impertalem, de probib. per Frid.§.si quis infeudatus, nu.28 litt.A.* vbi miratur, quod *Afflict.* hoc non aduerterit in *d. l. Imperialem*, sic refert *Consiliar. Georg. in alleg.16.n.4.* in qua scripsit pro Ioan. Angelo Barile antiquissimo Barone Sancti Archangeli, Duce Caibani, & huius Regni à Secretis, & Vicecancellario, Equite sublimis ingenij, & omnibus virtutibus ornatissimo.

4 Et hoc procedebat tam in masculis feudatarijs, quàm in fœminis, *Præs. de Franch. decis.650.n.2. vbi n.3.* testatur de supradictis verbis deficientibus in tex. constitutionis.

5 Anno postea 1589. in generali parlamento fuit supplicatum Catholicæ Maiestati, vt minor ætas feudatariorū duraret sicut cæterorum, vsque ad annum 18. Quo negotio remisso Proregi, fuit concessum iuxta petita, ita vt feudatarij sint minores vsque ad annum 18. completum, & propterea sub balio sint, vt habetur in *pragmat.2. de minoribus.*

6 Hęc pragmatica comprehendit etiā mulieres feudatarias, ita vt vsque ad 18. completum sint sub balio, & mi-
7 nores; nisi ante dictum annum nubāt, quo casu exeunt à potestate balij tanquam effectæ maiores, *Isern. in const. minorum iura, in fine, versic. nos de facto*, quem refert, & sequitur *Regens Rouitus consilio 13. numero 17. lib.2. & in dicta pragmatica 2. de minorib.* vbi declarat supradicta procedere, quando nubit completo duodecimo anno, tunc enim exit de potestate balij, aliàs secus, *ex Isernia in loco allegato.*

8 ADDE. Balij feudatarijs minoribus quomodo, & à quibus dentur, & num si fuerint à patre destinati, debeant à Rege confirmari pro suo interesse; aliaque scitu digna circa hoc explicat nouissimè *Montanus in l. Imperialem, §. præterea si quis infeudatus,*
9 *à num. 57. ad finem.* Et nota, quòd Balij sunt melioris conditionis, quàm tutores, in eo præcipuè, quòd eis debetur salarium, etiam si ab initio non fuerit constitutum, quod secus est in tutoribus, vt tradit *Præs. de Franchis in decis.122.*

Octauius Biloćta.

SVMMARIVM.

1 *Dos de paragio est similis legitimæ, licet non idem.*

2 *Dos de paragio transmittitur ad hæredes mulieris ante nubilem ætatem, quando æquiualens est legitimæ, sed si excedat, in illo excessu nō fit transmissio, & nu.3.*

AR-

ARGVMENTVM.

Dos de paragio an trāſmittatur ante nubilem ætatem.

CONCLVS. LXXXIV.

1 DOs de paragio debita fęminis ob excluſionē portionis, licet nō ſit idem, quod legitima, eſt illi tñ ſimilis, & quaſi legitima appellatur ex interpretatione ſapientum Regni, vti teſtatur *Io. Vincentius de Anna allegat. 70. num. 16. Praſ. de Franchis deciſ. 618. Regens de Ponte conſil. 65. lib. 1. Conſiliar. Georg. allegat. 11. n. 7.* qui allegat ex antiquis *Riccard. Malumbr. in quadam ſua diſputatione*, quam refert *Cynus in l. ſancimus, C. de nuptijs*, & alios, præcipuè *Iſer. in conſ. in aliquibus.*

Eſt ideo paragium tamquam ſubrogatum loco legitimæ, quæ purè debetur, vt diximus ſupra *concluſ. 3. n. 6.*

2 Tranſmittitur ad hæredes mulieris, ſi ea moriatur ante nubilem ætatem, vti *Cannetius in Extrauag. Volentes, cap. non eſt otioſum, Cumius in cap. ſi aliquem, num. 83.* & ſic fuiſſe deciſum per Sac. Conſ. refert *de Franch dicta deciſ. 618. et Georg in d. alleg. 11. n. 17.* qui ex doctrina *Petri de Gregorio in tractatu de dote de paragio, quaeſt. 39.*

3 limitat, vt ſi dos de paragio excedat legitimam, ex cauſis, de quibus diximus in *dicta concluſ. 3.* in illo exceſſu, & in illo pluri non fiet tranſmiſſio; cum illud non participet de natura legitimæ, in reliquo ſit tranſmiſſio; & hæc eſt communis opinio, ſecundum quam fuit laudatum per arbitros, reprobata opinione *Minadoi in repetit. conſtit. in aliquibus, 7. notab num. 10.* vti teſtatur idem *Georg. loco allegato*, & ſic ſeruari in praxi teſtatur *Moliſeſ. ad conſuetud. Neapol. de ſucceſſione ab inteſtato, quaeſt. 15. nu. 6. verſ. verum, & num. 9 verſic. quae quidem opinio, ex Loffredo etiam conſ. 26.*

ADDE. De materia latè *Scipio Biloctainſignis I. C. gentilis noſter in conſil. 12. 13. & 14.* cum hoc volumine alligatis, vbi adſunt celeberrimorum Iuriſconſultorum reſponſa in hunc eundem articulum.

Octauius Biloct.

SVMMARIVM.

1 *Procurator generalis non poteſt obligare feuda.*

2 *Mandatum generale ad omnes, & quaſcūque lites, comprehendit etiam feudales.*

3 *Procurator ad vendendum feudum, poteſt conſtitui ſine aſſenſu.*

ARGVMENTVM.

Procurator generalis an poſſit obligare feudū.

CONCLVS. LXXXV.

1 PRocurator generalis, etiā cum clauſula, quod poſſit facere omnia, quæ mandatum ſpeciale requirit, non poteſt obligare feudum, nam huiuſmodi clauſulæ, & ſimiles præiudiciales non operantur, & habentur pro verbis ſtyli communis Notariorum potius, quā pro verbis diſpoſitiuis, *Afflict. in cap. 1. §. in generali, poſt num. 9 ſi de feudo defun. milit.* vbi dicit, Procuratorem generalem eſſe legitimam perſonam, exceptis iudicijs feudalibus, & *Anna ſenior ſic refert deciſum in cap. 1. de vaſſallo decrep. ætatis, n. 42.*

2 Sed mandatum vniuerſale ad omnes, & quaſcunque lites, comprehendit etiam lites feudales, vti teſtatur fuiſſe deciſum. *Anna ſenior ſing. 328.*

licet ipse contrarium defenderit in allegat. 118. & 119. & aliam consimilem decisionem refert *de vassall. decrep. ætat. num.* 43. & *Afflict. in dicto cap. in generali, num.* 16. refert aliam decisionem Sacr. Consi. licet contra eius opinionem. Et sic remanet indubitata conclusio per tot decisiones, quod in mandato generali ad omnes, & quascunque lites, veniunt etiam lites feudorum.

3 Prædictis confert id, quod dixit *Camerar. in l. Imperialem, cart.* 51. *litt. L.* quod procurator ad vendendum feudum potest constitui sine assensu.

SVMMARIVM.

1 *Ius superueniens regulariter non habet locum in feudis.*
Tex. in l. cum vir, ff de vsucap. non habet locum in feudis.

2 *Refutatio feudi, quod tempore refutationis non est refutantis, non conualidatur ex iure superuenienti.*

3 *Dominus inuestiendo aliquem de feudo, quod tempore inuestituræ non erat penes ipsum, si postea feudum ad eum superuenerit, ex iure superuenienti confirmatur primus actus.*

4 *Assensus superueniens, validat iudicium ceptum super feudo.*

ARGVMENTVM.

Ius superueniens an habeat locum in feudis.

CONCLVS. LXXXVI.

1 IVs superueniens, non habet vigorem in feudis regulariter, sic *tex. in l. cum vir, ff. de vsucap.* in feudis non habet locum, *Capycius in inuestitura, in verbo feudorum genera, in versic. de caducitate successionis, Andreas Gaill. practicarum obseruationum, lib. 2. obseru.* 155. *Menoch. consi.* 1. *num.* 419. *Ioan. Vinc. de Anna in allegat.* 45. & *in cap.* 1. *de vassal. decrep. ætat. num.* 264. quem sequitur *Fabius eius filius consil.* 39. *num.* 66. vbi *num.* 68. ponit casum dicti cons. quod est exemplum huius

2 axiomatis, videlicet, quando refutatur feudum, quod tempore refutationis non est refutantis, sed postea illius fit, quo casu non conualidatur refutatio. Idem dixit consulendo *Io. And. Georg. in alleg.* 3. *et Reg de Ponte cōs.* 36. *n.* 11. & *in tract. de potest. Proregis, in tit. de regalib. impositionib in* §. 7. *per totum,* vbi *num.* 36. reprobat opinionem *Bambac.* tenentis pro affirmatiua in *cap. moribus, q.* 1. *si de feudo defuncti milit.* sicut etiam tenet pro affirmatiua *Regens Lanarius consil.* 92. *num.* 23. *et doctissimus Consil. Thedorus in eius solemni allegat.* 93. qui vtique forsan

3 loquuti sunt in domino, qui aliquem inuestierit de feudo, quod tempore inuestituræ non erat penes eum, sed postea superuenit, tunc. n locum habet *d. l. cum vir,* vt actus superueniens, cōfirmet primū actum, vti *Affl. dec.* 292. & *Regens de Ponte in loco allegato.*

4 ADDE. Ius superueniens habet locum in feudis, respectu assensus, lite pendente, super re feudali, expediti, qui validat iudiciū in terminis, in quibus reperitur, *Isern. in l. Imperialem. n.* 21. *de probib. per Frid. Affl. dec.* 286. *et* 335. *in* 2. *dubio.* & cumulat *Gallupp. in praxi S. C. par.* 2. *c.* 3. *n.* 48.

Octauius Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *Exteri origine qui sunt orti, vel oriundi in Regno, in totum pro Regnicolis reputantur.*

2 *Filij orti extra Regnum ex oriundo, qui incolatū deseruit, reputantur exteri.*

3 *Incolatus nō amittitur, nisi per desertionē habitationis & maiore parte anni.*

4 *Ciues effecti Neapolitani, siue ex priuilegio,*

legio, siue ducendo vxorem Neapolitanam, & in eadem ciuitate domum ementes, vel ædificantes, gaudent omnibus priuilegijs, exemptionibus, & immunitatibus Neapolitanorum, sed non habentur pro Regnicolis, in terminis pragmat. 17. de feudis.

5 *Author obijt, dum opus imprimebatur.*

6 *Vxorem Neap. ducentes, vel domum ementes, potiuntur beneficio assensus legis super dotibus, & n. 10.*

7 *Ciues effecti ex priuilegio, gaudent beneficijs statutorum ciuitatis.*

Ciuium appellatione venit allectus in ciuem, sed contra n. 11.

8 *Assensus, quamuis sit stricti iuris, comprehendit attamen omne id, quod ex proprietate nominis, vel verbi continetur.*

9 *In expresse concessis in assensu sit latissima interpretatio.*

ARGVMENTVM.

Exteri Regni, qui dicatur in casu assensus legis super dotibus Neapolit. de quo in conclus. 53. & in casu alienationis feudorũ per exteros faciendæ, de qua in conclus. 41.

CONCLVS. LXXXVII.

1 Exteri origine qui sunt orti in Regno, vel oriundi (in omnibus enim parificantur orti, & oriundi, *l. 1. in princ. ff. ad municipalem, vbi glos. in verbo Natiuitas, ibi, siue propria natiuitas, siue paterna, l. ciues, C. de incolis, lib. 10.*) in totum pro Regnicolis reputantur.

2 Sed si pater ortus in Regno, deserendo incolatum, filios procreauerit extra Regnum, tales filij non reputabuntur Regnicolæ, *Cæsar de Grassis decis. 15. de probat. Reuerendiss. Episcopus Io. Aloysius Riccius I.C. insignis, & laboriosissimus in praxi Curiæ Archiepiscopalis, resol. 25. n. 8. vers. secundo limita, fol. 159.*

3 Verum est tamen, quòd si aliquando quis recesserit, non animo differẽdi incolatum, illud non amittit, nam non singula momenta habitationem faciunt, sed animi residentia, *l. si quis ita legauerit, ff. de condit. & demonstr.* Vnde si pro maiori parte anni habitat, licet aliquando discesserit, incolatum non amittit, *l. 1. vers. commaneat, ff. de liberis agnosc. Gramm. decis. 87. n. 5.*

4 De cætero ciues ex priuilegio, siue illi, qui vxorem Neapolitanã ducunt, & in eadẽ ciuitate domum emunt, vel ædificant, licet efficiantur ciues Neapolitani, ad finẽ vt gaudeant omnibus priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, quibus cæteri Neapolitani ciues gaudent, vt habetur in *pragmat. 1. de immunit. Neapol.* non reputantur Regnicolę in terminis *prag. 17. de feudis*, & sic semper fuit seruatum, & iudicatum per S.C. vt refert *Reg. Rouit. in d. prag. 17. n. 2.*

ADDITIO.

5 Haec conclusio remansit sic imperfecta ob mortem Domini genitoris, quæ occurrit die Martis 28. Octobris, anno salutis *1636* ętatis suę 60. dum opus erat sub prælo & ab ipso elimabatur: ideoque nostrum erit hic examinare, an ducentes vxorem, vel domum emẽtes Neapoli, qui efficiuntur ciues Neap. vt in *pragmat. 1. de immun. Neapolitanorum*, potiantur beneficio assensus legis dotibus mulierum Neap. vel Neapolitanis nubẽ-

 tium

tium concesso, vt supra *conclus.* 53. &
6 quod taliter effecti ciues, potiantur beneficio dicti assensus legis tenet *Gramm. in decis.* 103. *nu.* 110. *& seq.* quod roborari potest ex eo, quia ciues effecti ex priuilegio; gaudent be-
7 neficijs statutorum Ciuitatis, vt post alios notat *Amat. dec. Ferrar.* 2. *n.* 28. cùm ciuium appellatione veniat allectus in ciuem, *l.* 1. *ff. ad municip. & l. ciues, C. de incolis, lib.* 10. & cumulat *Caput. ad consuetud. Neap.* §. 5. *de personis in prælud.* & assensus, quamuis
8 strictissimi iuris sit, comprehendit tamen omne id, quod ex proprietate nominis, vel verbi cõtinetur, vt tradit *Horat. Montan. perspicacissimus Feudista in l. Imperialem, num.* 61. *litt.* O,
9 & in expresse concessis in assensu, fit latissima interpretatio; quamuis aliter in assensibus extẽsiones omnes prohibentur ostendit idem *D. genitor infra conclus.* 100. *n.* 10. Et tales ciues effecti per *d. prag.* 1. sunt verè ciues, ex ipsius pragmaticæ verbis, ibi, *Sint, & esse debeant ciues*, quæ verba expendit *Reg. Rouit. ibidem n.* 1. vltra quod expressè dicta prag. statuit, tales ciues benefi-
10 cio cæterorum ciuium potiri. Et ideo concludendum erit, ciues taliter effecti, gaudere beneficio huius assensus legis, accedente etiam ampliatione, quam in fauorabilibus admittunt iu-
11 ra; etsi aliqui voluerint ciuium appellatione venire tantum originarij, vt notat *Surd. decis. Mant.* 329. *num.* 9. *et* 10.

Octauius Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *Assensus potest probari nedum per scripturam, sed etiam per testes, contra Afflict. in decis.* 143. *et* 198. *et n.* 2.

3 *Assensus hodie requirit scripturam, attentis pragmat. Regni.*

ARGVMENTVM.

Assensus an possit probari per testes.

CONCLVS. LXXXVIII.

1 Assensus potest probari nedum per scripturam, sed etiam per testes, nam scriptura non est de substãtia probationis gratiæ mistæ, cuiusmodi est feudi concessio; *Camerar. in l. Imperialem, fol.* 8. *litt. K.* & hoc procedit tam de iure communi feudorum, quã de iure Regni, sicuti *Reg. Lanar. in lecturis feudal. fol.* 447. *n.* 114. vbi incipit tractare hanc quæstionem, & proprie *num.* 119. dicens, quòd *Afflictus* deceptus est *in decis.* 143 *et* 198. dum dixit, quòd non possit assensus probari per testes; quod prius aduertit *Camer. in loco allegato, litt. D.*
2 Et concludit *Reg. Lanar.* quod siue tractemus de simplici gratia, siue de assensu Regis super alienatione feudi, tam in Regno, quàm extra, non est ad ipsius essentiam necessaria scriptura, necessemper requiritur pro substantia probationis.
3 Atque id, quod cõmuni ore circũfertur, quòd assensus requirit scripturam, procedit attentis Regijs pragmaticis, sub titulo de feudis, quæ induxerunt registrationem, & reductionem assensus in formam probantem, vti colligitur ex *decis. S.C.* 4. *nu.* 27. *Reg. Caroli Tapiæ, Marchionis Belmontis, inter doctissimos viros celeberrimi.*

SVMMARIVM.

1 *Refutatio reseruato vsufructu an valeat, referuntur contrariæ opiniones, & n* 2.
3 *Isterniæ doctrina declaratur, & num.* 4. *&* 5.
6 *In refutatione reseruato vsufructu, requi-*

quiritur in Regno aſſenſus immediatè à Rege, quod limitatur in refutationibus factis per parentes contemplatione matrimonij.

ARGVMENTVM.

Refutatio reſeruato vſufructu, an fieri poſsit cum aſſenſu Proregis.

CONCLVS. LXXXIX.

1 Refutatio reſeruato vſufructu an valeat, anceps eſt quæſtio, ſiquidem pro affirmatiua facit *tex. in c. 1. §. et ſi libellus, de alienat. feud. pater.* vbi conceſſio ad libellum valet inter agnatos quaſi refutatio, quæ datio ad libellum fit cum reſeruatione iuris, & hanc opinionem ſecutus fuit *Bolognett. conſ. 7. num. 96.* dicens, valere refutationem, & reſeruationem, ex quo vſusfructus intelligitur de perceptione fructuum, non autem de integrali vſufructu, prout eſt pars dominij, & teſtatur hanc opinionem eſſe communem extra Regnum, prout *Fab. de Anna in conſ. 41.*

2 Pro negatiua verò opinione, quod nō valeat talis refutatio fuerunt *Ioffr. conſ. 3. & conſ. 9. n. 16. Camer. in l. Imperialem, fol 32. col. 2. litt. G.* & hoc caſu nedum irritatur reſeruatio vſusfructus, ſed etiam ipſa refutatio ex indiuiduo voluntatis, de quo in *l. Pedius, ff. de arbitr. & in l. 2. §. ſed ſi mihi. ff. de verb. oblig.* prout *Fab. de Anna in conſ. 46. n. 4.* & diximus concluſ. 63.

3 Et licet *Iſer. in cap. 1. §. et ſi libellus, n. 5. de alien. feu. pat. & in conſt. Conſtitutionem diuæ memoriæ, in verſic. iure proprio,* dicat, quod valet refutatio, cętera verò pacta, non hoc intelligitur de pactis initis extra, & poſt refutationem, nō verò de pactis appoſitis tempore refutationis, quo caſu vtrunque corruit, *Camer. in l. Imperialem, f. 31. col. 1. litt. B. & Loffred. in dicto conſ. 3.* & nos ſupra concluſ. 6.

4 Poſſumus etiam reſpondere, quod opinio Andreæ procedit extra Regnum, & maximè in Regno Siciliæ vltra Farum, per *cap.* quod incipit, *Eorum fraudibus,* vt dicit *Cannetius in cap. volentes, fol. 161. n. 36.*

5 Item poſſumus dicere, quòd hæc opinio Iſer. antiquis temporibus erat recepta, prout *Frecc. de ſubfeud. lib. 2. quaſt. 16. nu. 4. & quaſt. 34. n. 5.* vt teſtatur *Anna in alleg. 35.*

6 Quidquid ſit, in Regno eſt vera opinio negatiua, & requiritur aſſenſus immediatè à Rege, prout eſt in *prag. 4. de feudis,* in refutatione reſeruato vſufructu; niſi quando pater, aut mater contemplatione matrimonij faciunt refutationes, prout in *prag. 7. de feud.* & ita teſtatur *Reg. de Ponte de poteſt. Proreg. tit. 6. §. 3. n. 1.*

SVMMARIVM.

1 *Seruitus in feudo nec conſtitui, nec praſcribi poteſt ſine aſſenſu, et de ratione, num. 2.*

3 *Vaſſallus poteſt imponere temporalem ſeruitutem in feudo, durante eius dominio.*

4 *Feudo deuoluto ad dominū, extinguitur omnis ſeruitus, etiam ſi per centenariam ſtetiſſent.*

5 *Feudo ad dominū tranſlato titulo particulari, is tenebitur ad ſeruitutes conſtitutas per Baronem ſine aſſenſu.*

6 *Agnatus ſuccedens in feudo hereditario, non improbabit ſeruitutem conſtitutam per prædeceſſorem.*

ARGVMENTVM.

Seruitus an possit imponi super feudo sine assensu.

CONCLVS. XC.

1 SEruitus constitui minimè potest super feudo sine assensu, *per tex. in l. Imperialem, vbi Camer. fol. 17. litt. G. de prohib per Frid.* nec potest præscribi seruitus in feudis, *per d. l. Imperialem*, §. *Imperator Lotharius*, ibi, *Nullius temporis præscriptione impediente*, vt latius diximus supra *conclus. 31.*

2 Ratio illa est, nam si præscriberetur aliquod ius super feudo absque qualitate feudali, fieret diminutio feudi, & cum qualitate feudali fieret dismembratio feudi, quorum vtrunque est prohibitum de iure communi feudorum *per Lothar. & per Frider. & per constit. Regni Constitutionem diuæ memoriæ.*

3 Vassallus ergo seruitutem in feudo constituere non potest, loquendo de perpetua seruitute, sed in temporali, duráte Baronis dominio, procedit seruitus, *cap. 1. §. quid ergo, de inuest. de re alien facta, ubi Iser. Frecc. lib. 2. subfeu. in 7. limitat. ad constit. Constitutionem diuæ memoriæ. Curt. de feud. par. 4. q. 14.* vbi testatur de communi *Camill. de Medic. cons. 128. num 9. 10. 14. & 15.*

4 Quo casu deuoluto feudo ad dominũ, extinguitur omnis seruitus, etiã si per centenariam stetisset, *Iacobin. de feud. in verbo qui quidem inuestiti, col. 16. & 17.* nam dominus ante deuolutionem agere non potuit, *l. 1. C. de annali exceptione.*

5 Sed si feudum perueniret ad dominum ex titulo particulari, puta vti hæredem vasalli, vel donatarium, tenebitur ratas habere seruitutes, vt *Capyc. in inuest. in verbo feudorum deuolutio, in vers. seruitutes fol. 159.*

6 Pari ratione agnatus succedens in feudo hæreditario, non improbabit seruitutem constitutam per prædecessorem, quod secus in feudo ex pacto, & prouidẽtia, *Clar in §. feudum, q. 37. Isern. in l. Imperialem, §. præterea ducatus, n. 38. in fine.*

SVMMARIVM.

1 *Res redditia feudo sunt allodiales, & habentur pro simpliciter censualibus, & habent propriam naturam separatam ab emphyteuticis.*

2 *Res redditia feudo licet sint allodiales, tamen census, qui ex eis debetur, est feudalis.*

3 *Res redditia feudo, quando de concessione apparet, iudicari debent vt res emphyteotica.*

4 *Res redditia feudo alienari non possunt sine Baronis assensu, & n. 5.*

ARGVMENTVM.

De rebus reddititijs feudo.

CONCLVS. XCI.

1 RES feudo reddititiæ, de quibus supra *conclus. 10.* sunt allodiales, non feudales, & habentur simpliciter pro censualibus, & habent propriam naturam separatam ab emphyteuticis, *Capycius decis. 103. & 107. Reg. de Ponte de potest. Proreg. in tit. de elect. official. §. 4. et in cons. 11. vol. n. 3.* vbi dicit, quòd licet prædi-

2 ctæ res sint allodiales, tamen census, qui debetur ex eis, dicitur feudalis, vt diximus in *dicta concl. 10. n. 6.*

Prædicta procedunt, quando hæc bona a tempore immemorabili hoc modo

modo stetissent sine initio concessio-
3 nis; Nam si de concessione appareret, iudicari debent, vt res emphyteoticæ,
4 prout *Afflict. decis.* 129. & in vtroque casu alienari nequeunt sine Baronis assensu, *glos. & Isern. in const. si quando contingerit.* Et quod res feudo red-
5 ditite dummodo de qualitate feudali aliter non appareat, reputentur allodiales docet *Capyc. in l. Imperialem, glos. fin. in concl. 3. vers. & hodie nulla concessio, fol. 26.* qui testatur sic fuisse decisum per S. C. in causa Vincentij Barilis, cum Vincentio Dentice, & *Lipar ad Isern in d. l. Imper. n 8. lit. T.* idemq; firmat *Vrsill. ad Affl. dec. 129. & Reg. de Ponte cons. 11. vol. 1.*

SVMMARIVM.

1 *Vassalli possunt cogi à Rege ad præstandum seruitium siue in pecunia, siue personale.*

2 *Vassalli possunt cogi ad seruiendum extra Regnum, quo casu similiter potest dominus exigere noua adiutoria, & tributa.*

Refertur exemplum Scipionis Africani, qui compulit Siculos extra Regnum pro seruitio Reip. Romanæ.

3 *Rex noster Catholicus maximus, & potentissimus, Fidei defensor, & Christianorum clypeus, tenetur, prout facit, auxilium præstare contra Infideles, & Hæreticos.*

4 *Rex qui habet plura Regna, potest exigere noua tributa, & adiutoria ab alijs Regnis pro cõseruatione vnius.*

5 *Rex tenetur adiuuare Principem confederatum contra communem inimicum.*

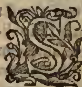
6 *Rex vbi est irruens in hostes, ibi territorium Regis esse dicitur.*

7 *Auxilium ab Infidelibus petere, num possint Principes Christiani, remissiuè.*

ARGVMENTVM.

An vassalli teneatur seruire extra Regnum.

CONCLVS. XCII.

1 Icuti diximus in *concl. 17.* potest Rex ad eius libitum cogere vassallos ad præstandum seruitiũ personale, in cuius locum est subrogata adoha, regulariter intus Regnum.

2 Potest etiam dominus cogere vassallos ad seruiendum extra Regnum, quo casu similiter potest imponere noua tributa, & exigere adiutoria, *Isern in cap. 1. §. sed nec est alia iustior, n. 41. vers. si habeat, quæ sit prima cau. benef. amitt.* vbi refert exemplum Scipionis Africani, qui compulit Siculos extra Regnum pro adiuuando bello Reip. Romanæ contra Carthaginenses, vt auerteret bellum in Italia.

3 Exempla poni possunt primo in bellis, quæ geruntur pro Catholica Fide, cuiusmodi est præsens in Germania, in quo Rex noster Catholicus tenetur, tamquam Fidei defensor, & Christianorum clypeus, prout facit, auxilium præstare Inuictissimo Imperatori, nam Fidei causa communis est, & commune bonum complectitur, vt comprobat ex authoritate *Diui Antonini, Azorij, Armillæ, & aliorum, Consil. Georg. in lect. feudal. c. 57. n. 41.* vbi plenè agit super hoc articulo, po-
4 nens alios casus; vt puta, quando Rex habet plura Regna, nam tunc potest exigere noua tributa, & adiutoria ab alijs Regnis pro conseruatione vnius.

5 Sic etiam pro adiuuando aliquo Principe contra communem inimicum, & pro adiuuando Principe confederato, de qua re scripsit etiam *Iacobin. de Sancto Georgio in tract. de feudis, vers. promiserunt; & Iacobus de*

Gello,

Gello, in tract. de iure adoha, & Capyc. in l. Imperialem, §. fin.

6 Ad prædicta affertur optima ratio *Baldi in cap. 1. ex quib. cau. feud amitt.* dicentis, quòd vbi Rex est irruens in hostes, ibi est territorium Regis, quem refert *Reg. de Ponte de potest. Proregis, tit. 4. §. 1. n. 47.*

7 ADDE. An verò Princeps Christianus pro sua, suorumq; tutela possit iure licito, fœdus, & amicitia Infidelibus iniungi, ac eorumdem auxilium aduersus alios Principes Christianos petere, vide curiosissimã disputationẽ *Octauiani Cacherani Comitis Roccæ, Aratij, ac celeberrimi Senatoris Pedemontani, impressam post eius decisiones.*

Octauius Biloctá.

SVMMARIVM.

1 *Feuda plena, & de tabula siue militaria, siue rustica, dicta Thenasiæ, & excadentialia, non subiacent constit. Constitutionem diuæ memoriæ, vt possit reuocari illorum alienatio ante assensum, & n. 2.*

3 *Constit. Constitutionem diuæ memoriæ circa reuocationem ante assensum, habet locũ in feudo quaternato, mixto dicto secundum quid, non verò in feudo plano, & de tabula, siue militare, siue non militare, et n. 7.*

4 *Const. vt de successionibus circa gradus successionis, non habet locum in feudis quaternatis secundum quid, nec in feudis planis, et de tabula, et n. 7.*

5 *Const. In aliquibus, habet locum in feudis planis, et de tabula, ita vt stantibus masculis, femina non succedant.*

6 *Successio in feudis planis militaribus regulatur secudum iura communia feudorum; in feudis verò planis, & de tabula non militaribus, seruatur ius commune Romanum.*

8 *Feuda plana, et de tabula, possunt dari in dotem sine assensu.*

9 *In feudis planis, et de tabula, sufficit assensus præsumptus per 30. annos, nec requiritur assensus expressus, de quo in constit. Constitutionem diuæ memoriæ.*

ARGVMENTVM.

Constitutiones Regni an habeant locum in feudis planis, & de tabula.

CONCLVS. XCIII.

1 Feuda plana, & de tabula in duplici sunt differentia, quædam enim militaria nuncupantur, ex eo quia pro eis debetur Baroni militare seruitium, hoc est adoha. Quædam verò non militaria, dicta rustica Tenasiæ, & excadentialia, de quibus *Afflict. dec. 243. in princ.* pro quibus soluitur Baroni ius in vino præstatione operarum, & id genus, & nõ in pecunia, secundum distinctionem *Capyc. in inuestitura, verbo feudorũ genera. fol. 208. §. in Regno, & §. Tenasia, & in l. Imperialem, f. 26. concl. 3. post Petrum de Monteforte in const. vt de successionib. sub n. 4.*

2 In dictis feudis non habet locum *constit. Constitutionem diuæ memoriæ*, ante impetratum assensum, circa reuocationem, ita *Afflict. in d. dec. 143. Paris de Puteo de redintegr. feu. fol. 27. vers. & iuxta præmissa, n. 7.* Quod secus est in feudo mixto, dicto quaternato secũdum quid, in quo locum habet constitutio prædicta, vt *Afflict. in d. decis. 243. nu. 2. & Frecc. de subfeud. lib. 2. de differentijs feudi quaternati, & plani, different. 12. fol. 159. vbi allegat glos. in ead. constit. in verbo iustitiæ.*

3 (see above)

4 In feudis planis, quæ à Barone tenentur nec locum habet *const. vt de successionibus, Camer. in l. Imperialem, f. 69. lit. O. Reg. Rouit. cons. 1. n. 4. lib. 2.*

Con-

Conſiliarius Camillus Villanus in conſ. manuſcripto 3. nu. 31. lib. 2.

5 In feudis planis, & tanto magis in mixtis, habet locũ *conſt. in aliquibus*, ita vt ſtantibus maſculis, fœminæ non ſuccedant, *de Franch deciſ. 7. in princ.*

6 De reliquo in feudis planis militaribus regulatur ſucceſſio ſecundum iura communia feudorum. In feudis verò planis non militaribus ſeruatur ius cõmune Romanum. Hanc diſtinctionem comprobat validiſſimis argumentis, & doctiſſimis rationibus *Ioan. Camillus Cacacius, iam Fiſci Patronus, Regiæ Cameræ nunc eiuſdem Præſes doctiſſimus in eius allegationibus relatis per Fuluium Lanarium, nunc Fiſci Patronum, eiuſdem Regiæ Cameræ, & doctrina, & integritate valde conſpicuũ in additionibus ad repetitiones feudales Reg. Lanarij maximi viri, et I.C. celeberrimi eius patrui, fol. 244. nu. 4. cum pluribus ſequentib.* Et iuxta dictas allegationes fuit deciſum per S. C. in Collaterali, vt refert *Reg. Rouitus deciſ. 42. nu. 32.* ibi, *Diſcuſſo articulo.*

7 Et ſic *conſt. vt de ſucceſſionib.* procedit in feudis quaternatis rectis, & mixtis, non in planis, ſiue militaribus, ſiue ruſticanis circa gradus ſuccedendi.

8 Similiter *cap. Caroli Secundi, incipiens, Item ſtatuimus, quod licitum ſit, conditum in planitie Sancti Martini, prope Terrã nouã Prouinciæ Calabriæ,* per quod diſponitur, quod feuda non dentur in dotem ſine aſſenſu, de quo diximus ſupra *concl 76.* non procedit quando dantur in dotem feuda plana, & de tabula, *Camer. in l. Imperialem,*

9 *fol. 86. col. 4.* Et *conſtit. Conſtitutionem diuæ memoriæ*, dum requirit aſſenſum expreſſum, non habet locum in feudis planis, in quibus ſufficit aſſenſus præſumptus per 30. annos, *Frecc. de ſubfeu. lib. 2. differ. 11. feudi quaternati, et plani, Fab. de Anna conſ. 113. col. 2.*

SVMMARIVM.

1 *Feudo conceſſo ſimpliciter ſine expreſſione determinati ſeruitij, tenetur feudatarius ad conſuetum ſeruitium, de iure feudorum.*

2 *In inueſtitura quando eſt conceſſum feudum ſimpliciter, & non eſt dictum, vt ſeruiat, conſtituitur feudum francum.*

ARGVMENTVM.

De feudo cõceſſo cũm ſeruitio indeterminato.

CONCLVS. XCIV.

1 Feudo conceſſo ſimpliciter, ſine expreſſione determinati ſeruitij, tenetur feudatarius ad conſuetum ſeruitium de iure feudorum, & debetur attenta natura, & conſuetudine feudi, & loci, vbi feudum eſt ſitum, *Iſern. in cap. 1. S. huius autem generis, num. 8. & 9. ex quibus cauſis feudum amittatur. Laffred. conſil. 1. num. 103. Pet. de Gregorio de conceſſ. feud. par. 8. quæſt. 2. Cumias in cap. ſi aliquem, in verſic ſeruitij conſueti, num. 62. Reg. de Curte in 1. par. diuerſ. cap. incipiente, Cum igitur, num. 13. fol. 39.* Et præ-

2 ſupponendum eſt hoc caſu, quod in inueſtitura ſit dictum, vt ſeruias, ſimpliciter; aliàs enim non expreſſo, vt ſeruias, vel alio ſimili æquipollenti verbo conſtitueretur feudum frãcum, ex probatis per *Reg. de Curte loco allegato, num. 14.* cum ſequentib. De quo feudo franco ſupra *concluſ. 78.*

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Vassallus de iure communi feudorum non poterat alienari inuitus.*

2 *Vassalli in Regno alienantur inuiti, & contradicentes, stante immemorabili consuetudine, quod procedit in omnibus locis, in quibus viget dicta consuetudo.*

ARGVMENTVM.

Vassalli burgenses an possint alienari inuiti.

CONCLVS. XCV.

1 De iure cōmuni feudorum, sicuti vassallus, non poterat alienare feudum sine domini assensu, ita pariter nō poterat dominus alienare feudū sine vassalli voluntate, per *glos. in l. inuitus, in 1. glos. ff. de fideicōmissar. libertatib.* & hæc est communis opinio, de qua testatur *Curt. iunior de feud. par. 6. principali, q. 6.* & de minus contrafaciēdo priuabatur proprietate, *Clar. in §. feudum, quæst. 28 n. 3.* quod prius dixit *Iser. in c. 1. §. ex eadem lege, de lege Corradi, & in l. Imperialē, §. nec dominus, num. 44.* quem sequutus fuit *Reg. de Ponte in tit. de his, qui feud. dare possunt, lect. 8. n. 39.*

2 Quidquid sit de iure feudorum, in Regno adest consuetudo, de qua testatur *Loffred. in d. §. nec dominus,* cuius vigore nedū Rex, sed etiam Barones possunt alienare, vassallos inuitos, dicens, quòd in hoc Regno à tempore, cuius memoria nō extat contraria, fuerunt alienati vassalli burgenses, inuiti etiam, & contradicentes, cum assensu tamē directi domini; Quod procedere dixit in omnibus locis, vbi talis adesset consuetudo, licet de iure feudorum aliter statutum sit, de qua cōsuetudine ēt testatur *Præs. de Frāch. dec. 17. n. 16.*

Super hoc articulo scripsit plenè & peroptimè *doctissimus Fisci Patronus Regiæ Cameræ Fuluius Lanarius, in eius additionibus, magna doctrina refertis, ad lecturas feudales illius magni Regentis, & Præsidis S. C. Io. Antonij Lanarij eius patrui . . . . . fol. 106. 1. col. inter num. 10. & 11.* ad quem Lectorem remittimus, ne transcribamus.

SVMMARIVM.

1 *Feuda existentia intra districtum ciuitatis Neapolis, non subiacent illius consuetudinibus.*

2 *Consuetud. Neapolitanæ disponunt super bonis feudalibus, excludendo, non includendo.*

3 *Consuetud. de success. ab intestato, & ex testamento, non habent locum in feudis, quæ feuda deferuntur iure successorio, non hereditario.*

4 *Consuetudines de alimentis præstandis, non procedunt in feudis, licet filius, & pater seipsos ad inuicem alere teneantur, & num. 5.*

6 *Pater quod teneatur alere filium, & è contra, procedit non iure patris, & filij ad feudum, sed ratione pietatis.*

7 *In quibus consuet. fit mentio de feudis.*

8 *Consuetud. de iure congrui non habent locum in feudis.*

9 *Lelij Caputi dictum circa hanc quæstionem examinatur.*

10 *In generali appellatione non veniunt feudalia.*

11 *Statututum, nisi expressè de feudis disponat, ad ea non porrigitur.*

12 *Consuetudo, siue usus Capuanæ, et Nidi, atque procerum Regni, num comprehendat bona feudalia, & cum distinctione n. 14.*

13 *Consuetudo Capuanæ, & Nidi, est pactum, & non consuetudo, & sic decisum fuit iunctis aulis per Sacrum Consilium.*

AR-

ARGVMENTVM.

Feuda existentia intra territorium, seu districtum huius Fidelissimæ Ciuitatis Neapol. an subiaceant dispositioni consuetudinum eiusdẽ Ciuitatis, quæ disponunt de bonis inibi existentibus.

CONCLVS. XCVI.

1 Feuda non subiacere dispositioni Consuetudinum Neap. est communiter receptum (nam feuda habẽt sua specialia iura, tam cõmunia, quàm municipalia Regni, de quibus in Cõstitutionibus, Capitulis, Pragmaticis, & alijs Regijs ordinibus) *Napodan in consuet. si moriatur, in vers. si quis, vel si qua, n 176 fol. 122. & in consuet. in quib. reb habeat locum quarta, vers. sed in bonis feudalibus, n. 13. Reg. de Ponte cons. 50. n. 15. & 16 lib 1. Liparul. ad Iser. in c. in generali, si de feu defuncti mil* quos cum alijs adducit *P. Molfes. in suis comment. ad consuet. lib. 2. q. 7.* vbi testatur de expressa prohibitione Caroli Secundi, ne feuda comprehẽdantur in dispositione consuetudinũ.

2 Et ideo dixit *Napod. in dicto n. 176.* quòd istud ius municipale consuetud. non disponit super bonis feudalibus, includendo, sed excludendo ipsa bona feudalia à censura consuet. vt dixit etiam *Luc. de Penna in l. 1. col. 9. vers. sed ex eo, C. de impon. lucrat. descript. lib. 10.*

3 Hinc fit, vt consuetudines de successione ab intestato, & ex testamẽto, nullatenus habeant locum in feudis, nam feuda deferũtur iure successorio, non hæreditario, vti *Bal. in c. 1. de nat. succ. feud.* & ideo dicuntur intestabilia, per *tex in c 1. de success. feudi*, & habẽt certas determinatas leges in succedẽdo tam ab intestato, quàm ex testamẽto, licet veniant in petitione hæreditatis, vt diximus in *conclus. 69.*

4 An autem pater teneatur de feudo præstare alimenta filio, de quibus alimentis filio pręstandis disponunt consuetudines, vt in *consuet. si quis habet, & in consuet. quod si aliquis, in tit. de alimentis præstan. Napod. in d. consuet. quod si aliquis, in verbo tenetur*, concludit, deberi alimenta Patri à Filio in bonis feudalibus, quem refert *Consiliar. Georg. in lect. feudal. c. 40. n. 53. in fi. & 54.*

5 Verum tamen hęc præstatio alimentorum à patre filio, & è cõtra, in bonis feudalibus, nõ procedit ex dispositione cõsuetudinis, sed de iure communi Romano, quo attento, pater, & filius alere tenentur seipsos ad inuicem, vt *tot. tit. ff. & C. de alend liber.* & in Regno adest *const Comitibus.*

6 Et quòd diximus, in feudis teneatur pater alere filium, & filius alere patrem, dummodo non diminuatur seruitium hoc nõ procedit iure patris, & filij ad feudum, sed tantum ratione pietatis, vt *glos. in d. l. si quis à liberis, §. si impubes, ff de liber. agnoscendis. & Azo. in rub. de bonis, quæ lib.* vti *Georg. in allegato cap. 40. n. 53. & 55.*

7 Fit etiã mentio de feudis in *consuet. in bonis. in versic. si cui militi, in quibus reb habeat locũ quarta*, per hęc verba, videlicet, *Si cui militi ad certum seruitium feudum fuerit datum, isque relicta ex se descendente fęmina, decesserit, quæ id seruitium iuxta feudi conditionem non minus decenter præstare possit, quàm masculus; et si in inuestitura minimè cautum sit, vt & fęmina ad id aspirare valeant; eam tamen admitti*

rectum putamus. Quinimò hoc casu simul cum masculo in feudo eã succedere quidam putant. Quod multo magis dignum obseruantia existimauimus, vt feudum sic datum est, vt nullum pro eo seruitium inde fiat, vt pleraque hodie feuda dantur.

8 De reliquo consuetud. sequentes, quæ de iure congrui pertractant, minimè locum habeant in feudis, vt supra diximus *conclus.*19.

ADDITIO.

*Laelius Caputus doctissimus I. C. in suis commentarijs ad consuet. Neap. in prælud. §.6. à num.*21. *vsque ad fin.* pertractat hanc quæstionem, & defendit, quod consuetudo comprehendat feudalia sita intra districtum Neap. sed dum descendit ad praxim, sub *num.*33. tradit consuetud. locum sibi vindicare, vel quia eorum dispositio redditur conformis dispositioni iuris feudorum, vel quando agitur de æstimatione, & pretio feudi, quod non est feudale, ad notata per *Præsidem de*

9 *Franch. in dec.*64.*n.*3. Vnde ex adductis per eum, quamuis subtiliter, & doctè rem agat, adeo stat firma hæc domini genitoris conclusio, quòd feuda sita intra districtum, non ligentur consuetudine. In qua etiam opinione residet emeritissimus Regius Consiliarius D. Andreas Prouenzalis, meus singularis Dominus, & huius iuris consuetudinarij fulgens sidus, vt viuæ vocis oraculo mihi tradit.

Et ratio mihi videtur satis euidens circumscriptis supra adductis. Certum etenim est in consuetudinibus nullam fieri mentionem de feudis, nisi excludendo, vt supra *num.*2. Et sic versamur

10 in generali appellatione, in qua bona feudalia non comprehendi, est communiter receptum ex dispositione *cap.*1. *§. in generali, si de feud. defuncti controuersia sit inter dom. & agn. vassal.* & cumulat *Consil. de Anna in cons.*29. *n.*10. *lib.* 1. *& in cons.*121.*n.*22. *lib.*2.

11 Et hac ratione statutum, nisi expressè de bonis feudalibus loquatur, ad ea non porrigitur, vt tradunt *Feudistæ per cap.*1. *§. fin. de inuest. de re alien. facta*, vbi magistraliter *Bal. sequitur Camill. de Medic. cons.*144. *n.*47. *& Dominus auus meus Consil. Georg. de feudis, c.*40. *nu.*17. & ante eos dixit *Iacobin. in inuestitura, verbo ita quod ipsi, n.*6.

12 Quæro tandem hic, quid erit dicendum respectu Consuet. siue vsus Capuanæ, & Nidi, ac Procerum Regni, & in his resolutiuè dico, quòd esto, talis vsus sit pactum, & non consuetudo, iuxta doctrinam *Domini aui mei in alleg.*23.*n.*16.*& seq.* secundum quam

13 fuit decisum in S.C. iunctis aulis, die 27. Septembris 1632. in causa inter D. Sueuam de Aualos de Aragonia, & Principissam Caspuli, vt testatur *Reg. Rouit. in decis.*100.*n.*10. quidquid in contrarium voluerint *Consiliarij de Anna in cons.* 2. *&* 91. *& Theodor. in*

14 *alleg.*1.*n.*38. Vnde cùm tales consuetudines sint pacta, si erunt Regio assensu vallata, comprehendent feudalia, secus si non.

Octauius Biloctа.

SVMMARIVM.

1 *Mora in maritandis sororibus, quæ parit masculiationem de iure consuet. non procedit de iure constitutionum.*

ARGVMENTVM.

Mora in maritandis sororibus, an operetur illarum masculiationem in feudis.

CONCLVS. XCVII.

1 Mora in maritandis sororibus, stantibus *constitutionibus Regni in aliquibus, & de successionib.* quæ deterrunt successionem masculis, cum onere

re

re dotandi sorores, nihil fratribus nocet; nec per hoc petere possunt virilē, & (vt aiunt) masculiari, sicuti per consuetudines ciuitatis Neapolis, *in consuetud. si moriatur, versic. eas autem.* Ita probat *Reg. de Ponte de potest Pro regis, in tit. de success. mulierum, in rub. n.4. cum sequentib.* post *Afst. dec.159. ex Iser. in const. in aliquibus, col.7. n.2.* vbi ponit cautelam ad excludendam fraudem fratris interpellati post annū, & recusantis nuptui tradere cum effectu, licet verbo offerentis, in terminis dictæ *consuetudinis si moriatur.*

SVMMARIVM.

1 *Adoba non deducitur in taxatione paragij, & vita militia.*
2 *Adoba tota est primogeniti onus.*

ARGVMENTVM.

In taxatione vitæ militiæ, & paragij, an sit deducenda adoha.

CONCLVS. XCVIII.

1 IN liquidatione, seu taxatione vitæ militiæ, & paragij, non deducitur adoha, ex quo est perpetuum onus feudi, nō verò temporale, argumento *l. hactenus, & l. si pendentes, §. si quid cloacarij, ff. de vsufructu.* ita *Afflict. decis.252. Gizzarell. decis.37. nu.88. doctissimus Reg. Tapia decis. S.C. 14. n.15.* vbi refert in fine per S.C. fuisse decisum tam in taxatione vitæ militiæ, quàm paragij, non esse deducendam adoham, seu illius
2 ratam, sed totā esse primogeniti onus, vti etiam tradidit *Præs. de Francb. decis.20. num.11.* licet *Præs. Amat. I.C. maxima authoritatis in consil.11. 12. & 13.* conetur probare, quod in taxatione paragij sit deducenda adoha. Tamen verior opinio est negatiua, prout decisum refert idē *Præs. Amat. in d. cons.11. in fin.* & prius tradiderat *Capyc. in inuestitura, in verbo feudū adobant, col. fin. vers. fratres,* vbi refert decisionem Regiæ Cameræ in vita militia. Et in paragio etiā pluries fuit decisum, vti in supra allegatis decisionibus, & sic etiam fuisse seruatum antiquis temporibus refert *Iacobus de Gello in tract. de iure adoba, n.93.*

SVMMARIVM.

1 *Per assensum regulariter tollitur obstaculum legis prohibitiua actū fieri.*
2 *Dominus per assensum nec donat ius suum, nec in aliquo sibi præiudicat.*
3 *Clausula in assensu, quatenus opus est, de nouo concedimus, quid importet.*
4 *Inuestitura prima, est origo, radix, & fundamentum sequentium inuestiturarum, secūdum quam omnes aliæ intelligi, & declarari debent.*

ARGVMENTVM.

Assēsus nil de nouo inducit regulariter, sed tantum tollit obstaculum.

CONCLVS. XCIX.

1 ASsensus effectus, inter cæteros, ille est, vt per eum tollatur obstaculus legis prohibitiuæ actum fieri sine assensu, sic *Bald. in l. si vt proponis, ff. de seruo pign. dato, Isern. in c. 1. §. sed nec est alia iustior, nu.38. qua sit prima causa benef. amitt.*
2 Hinc est, quòd per assensum dominus nec donat ius suū, nec in aliquo sibi præiudicat, *Isern. in l. Imperialem, n.11. de prohib. per Frid.*

vbi etiam *Afflict. & Camerar. fol.90.* Qui ampliat regulam, vt nec per clausulam, quatenus opus est, de nouo concedimus, si prima concessio deficit, dominus sibi præiudicet, *Reg. de Ponte cons.3.n.1.vol.1.* nam, vt aliàs diximus
4 *conclus.45.n.8.* inuestitura prima, est origo, radix, & fundamentum omnium sequentium inuestiturarum, secũdum quam omnes aliæ intelligi, & declarari debent, ex *Bal. c.1. de eo, qui sibi, vel hared. suis, & in c.1. de feudo Guardia.*

SVMMARIVM.

1 *Assensus non extenditur de persona ad personam, nam cum sit gratia, resoluitur in vim priuilegij.*

2 *Priuilegia Principum non extenduntur de persona ad personam, & de rationibus.*

3 *In feudis non fit extensio, quia seruatur rigor.*

4 *Assensus præstitus pro contractu faciendo, non extenditur ad iam facto, & è contra.*

5 *Assensus præstitus dispositioni inter viuos, non extenditur ad dispositionem in vltima voluntate.*

6 *Assensus præstitus donationi inter viuos, non extenditur ad donationem causa mortis, nisi sit præstitus generaliter donationi.*

7 *Assensus impetratus pro certa summa, non opitulatur pro maiori, uel minori summa.*

8 *Assensus quãdo fuit impetratus ad uenditionem, non trahitur ad donationem, seu obligationem.*

9 *Assensus si fuerit impetratus ad venditionem totius feudi, non habet locum in venditione partis, præsupposito feudo diuiduo.*

10 *Assensus licet sit stricti iuris, & in eo fiat stricta interpretatio, tamen de expresso, & concesso in assensu, fit latissima interpretatio.*

11 *Assensus præstitus super dotis consignatione, intelligitur præstitus super dotis restitutione.*

ARGVMENTVM.

In feudalibus non fit extensio in materia assensus.

CONCLVS. C.

1 Assensus non extenditur de persona ad personam, nã cum sit gratia, resoluitur sicut cæteræ gratiæ Principum, in vim priuilegij, vt *Bal. in prælud. feudorum, & in c.1. col. pen. hic fi-*
2 *nitur lex.* Et clarum est, quòd priuilegia non extenduntur de persona in personam, *l.1. ff. de const. Principum.* Et cum fit demonstrata certa persona, cum alia actus adimpleri non potest, *l. cum ita datur, ff. de cond. & demonst.* Adest etiam interesse volũtatis domini, vt hic potius, quàm ille habeat, argumento *l. fin ff de vsu, & habitat. Iser. in l. Imperialem, 1. col.* vbi *Camer. fol.41. à t. lit. S. cum seq. et fol.44. lit. I.*
3 Hinc dicitur, quòd in feudis seruatur rigor, & propterea non fit extensio, *l. quidquid adstringendum, ff. de verb. oblig. Camer. in l. Imperialem, fol.43. littera G.*
4 Et sic assensus præstitus pro contractu faciendo, non extenditur ad cõtractum iam factum, nec è cõtra, *Iser. in d.l. Imperialem, n.5. in fi. de prohib. per Frid. Afflict. decis.335. et in const. Constitutionem diua memoria, nu.29. Camer. in eadem l. Imperialem, fol.43. col.2. vers. nunc Isernia.*
5 Sic etiam assensus præstitus dispositioni inter viuos, non extenditur ad dispositionem in vltima voluntate, *Capycius in inuestitura, verbo feudales assensus, vers. effectus, 3. col.* Sicuti etiã
6 assensus præstitus donationi inter viuos, non extenditur ad donationem causa mortis, nisi sit præstitum generaliter

raliter donationi, *Camerar. in eadem l. Imperialem. fol.*45. 1.*col.*

7 Idem est, si assensus fuerit impetratus pro certa summa, tūc enim neque pro maiori, neque pro minori feudum vendi, vel pignorari potest, *Iser. in loco*

8 *allegato, n.*5. Sicut etiam quando fuit impetratus ad venditionem, non porrigitur ad donationem, seu obligationem, quia licet comprehendatur donatio, & obligatio à maioritate dominij, tamen quia sunt dissimiles contra. ctus. assensus non operatur, *Camerar. in d. l. Imperialem fol.*47. *lit I.* & super materia videātur *consil. Reg. de Ponte* 1. *num.*46. 25.*n.*11. 45.*n.*22. 60.*n.*22. 71.*n.*8. *lib.*2. *& dictum consilium* 25. est illius *celeberrimi, & doctissimi I.C. Pyrri Antonij Lanarij auunculi, Reg. de Ponte, qui Pyrrus Antonius appellatus est legum veritas, patria ornamentum, amicorum tutela.*

9 An autem si assensus fuerit impetratus pro venditione totius feudi, porrigatur ad venditionē partis (præsupponimus feudum diuisibile de iure communi feudorum, vel de iure Longobardorum) negauit *Camerar. in d. l. Imperialem, fol.*42. *in* 3. *col.*

10 Verum tamen est, quòd licet assensus sit stricti iuris, & in eo fiat stricta interpretatio, tamen in expresse concessis cum assensu, fit latissima interpretatio, per *l fin ff de constit. Princip. Iser. in l. Imperialem, versic. quo circa. Camill. de Medic. cons*85. *n* 5.

11 Sic etiam fauore dotis assensus præstitus super dotis consignatione, intelligitur præstitus super dotis restitutione soluto matrimonio, circumscripto priuilegio Neapolitanis concesso, assensus legis, *Camerar. in l. Imperialem, fol.*58. *lit. N et O. Frecc. de subfeud. q.*2. *lib.*2. *n.*12. *Anna alleg.*95.

ADMONITIO AD LECTOREM.

2 IN *conclus.* 39. deleatur periodum à *num.* 2. *vsque ad num.*4. & in eius locum ita scribatur.

Regula prædicta limitatur fauore dotis, vt post mortem obligantis feudum, possit impetrari assensus, vti ex *decisione Bartholomæi de Capua, per tex in l. si ego, §. si res, ff. de iure dotium.* Refert *Præs. de Franch. decis.*86. qui allegat *Affl. decis.*383. nouum dubium, & Caryc in loco allegato, quod etiam dixit in *decis.* 623 *. possidente Don Fabritio*, & prius docuit *Camerar. in l. Imperialem fol.*91. *col* 1. *litt. B.* quem sequutus fuit *Gizzarell. decis.*2.*n.*8.

Sed respectu antephati, non potest impetrari assensus post mortem, vide *de Franch. decis.*126 *nu.*7. vbi refert. per S.C. fuisse reuocatam sententiam M. C. V. quæ dixerat, quod *tex. in d. § si res*, procedebat etiam in antefato, & allegat *Annam alleg.* 66.*n.*4

4 Et id, quod dictum est, posse assensum impetrari post mortem, fauore dotis, declaratur, vt hoc fieri possit, viuente muliere tantum, cum hoc priuilegium sit personale, & ad filios, & heredes non transeat, *Frecc. de subfeud. lib.*2. *limit* 9. *ad const. Constitutionem diua memoria, n.*22.

Approbatio Consiliorum Domini Scipionis Biloctæ.

Imprimatur.

Felix Tamburellus Vicarius Generalis.

Io. Vincentius Iuuenis Cimiliarca, & Canonicus dep.
Ioseph Giannettasius Canonicus deputatus.

EXCELLENTISSIME DOMINE,

Conclusionibus feudalibus Io. Baptistæ Biloctæ, quæ te permittente, iam formis excutiuntur; accedit nunc Octauij Biloctæ filij operâ volumen consiliorum Scipionis Biloctæ eorum gentilis; è quorum doctrina satis videri licet, quàm celebris illorum author ætate sua fuerit Iurisconsultus, vt meritò dignus nepos acribus ad imitationem stimulis, tam opulenter profecerit. His nunc succedit ipse Octauius, optimæ indolis, qui gentilitiæ virtutis, ac laudis æmulus, magnum in legali peritia in dies capit incrementum, iacto iam semine ad vberrimam frugem peruenturus. Seruaui, te mandante, censuræ leges, nihilq; repperi censura dignum, censeo propterea & hoc imprimendum; si tamen ita iubeat E. V. cui innumeros, eosdemque tranquillos annos, cum Regni pari auguror tranquillitate. Neapoli Kal. Ianuarij M D C X X X V I I.

Excellentiæ Vestræ

Studiosissimus seruus

Cæsar Brancasi.

Imprimatur.

Tapia Reg. Montalu. Reg. Brancia Reg. Zufia Reg. Casanate Reg.

Prouisum per S. E. die 24. Martij 1637.

De Giorno.

CLARISSIMI VIRI SCIPIONIS BILOCTAE

PATRICII BENEVENTANI ANTIQVI ORDINIS

I. C. CELEBERRIMI

DOMINI CASTRORVM MANCVSII, ET LENTACIS in Regno; ac Pesci S. Angeli in ditione Beneuentana.

Sub PHILIPPO II. REGE per totum Regnum Neap. Generalis Præfecti Campaneæ contra facinorosos, & crassatores.

Et deinde electi Fisci Criminum, & Parricidij Quæstoris Mag. Cur. Vicariæ in locum Io. Camilli Biloctæ, eius fratris patruelis,

ALIQVOT

IVRIS RESPONSA, SIVE CONSILIA,

Nimia legum veritate, atque doctrina referta; argumentis, summarijsque ad facilitatem distributa.

Nunc primum aspiciunt lucem.

SVMMARIVM.

1 *Pacta omninò debent seruari, dummodo sint licita, & n. 12.*
2 *Votum captandæ mortis non consideratur inter fratres.*
3 *Iuramentum ligat in pacto de futura successione.*
4 *Clausula omnia rata, & vnquam tempore reuocare, operatur, vt actus nedum valeat in vim pacti, sed etiam donationis causa mortis.*
5 *Pactum de futura successione, veniens in consequentiam alterius contractus liciti, valet, & declara, vt n. 26. & 27.*
6 *Pactum de futura successione non valet, etiam si fuerit stipulatione vallatum, & num. 8. nec si fuerit inter fratres, n. 14. nec per statutum induci potest, num. 16. Neque pœna apposita pro eius obseruantia, potest exigi in casu contrauentionis, n. 29. Sed inter milites fieri potest, & valet, n. 28.*
7 *Pactum in dubio, significat pactum nudum.*
9 *Facultas liberè disponendi, auferri non debet.*
10 *Votum captandæ mortis nec directè, nec indirectè conceditur.*
Hominis voluntas est deambulatoria vsque ad mortem.
11 *Pacta contra bonos mores non sunt seruanda, neque iuramento firmantur, nu. 15. nec de iure canonico, n. 19.*
13 *Lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi.*
17 *Ius canonicum, in dubijs declaratur per ius ciuile, nec inter eos est inducenda discordia, nisi id expressè fuerit sancitum.*
18 *Romani Pontifices aliquando decisiones fundarunt in dictis iuris ciuilis.*
20 *Actus gestus contra iuramentum, valet, etsi gerens sit periurus.*
21 *Iuramenti religio, ad hæredes non transit.*
22 *Tex. in c. quamuis, de pactis, in 6. expenditur.*
23 *Tex. in l. licet, C. de pactis, ponderatur.*
24 *Donatio causa mortis, reuocari potest.*
25 *Donatio omnium bonorum, non valet.*

AR-

ARGVMENTVM.

Pactum de futura successione, quamuis stipulatione vallatũ, est inualidum etiam inter fratres; & an iuramento firmetur.

CONSILIVM PRIMVM.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Factum tale est. Duo fratres societatis perpetuę contractum inierunt, in terminis *l. si fratres, §. idem respõdit ff pro soc.* pactumq; ad inuicẽ addiderunt, quòd si quis eorum absque liberis decederet, ad superstitem, seu eius liberos bona omnia deuenirent, quæ omnia nullo modo, neque tempore reuocari promiserunt, superaddito iuramento; Dubitatur de viribus dicti pacti an valuerit, in tantum quod vnus ex eis, dato quod liberos non susceperit, testamentum condere potuerit; Quid sentirem, interrogatus, respondi.

Et licet, rectè intuenti, absoluta penitus quæstio videatur, ne tamen sicco pede pertransire interroganti videar, breuibus agam.

1 Vtique prima facie dicendum videretur, pactum prædictum omnino fore seruandum, & nihil tam cõgruũ fidei humanæ, quàm pacta seruari, *l. 1. cum concord. ff. de pact.* & præcipuè inter fratres, inter quos (licet aliàs pactum de futura hæreditate non valeat, ex eo quod votum ca-
2 ptandæ mortis inducat) inter fratres vnquam cõsiderari nullo pacto potest mortis desiderium, & cum ad eos de iure spectet fratris hæreditas, non magis ex promissione, quàm ab intestato votũ captandæ mortis induceretur.

3 Quod secundo loco suaderi poterat, ex iuramẽto cũm ipso pacto appositum, quod cum non vergat in interitum salutis æternæ, omnino seruandum est, prout in pacto de futura successione decidit *tex. in c quamuis de pact. in 6.*

4 Suffragatur huic opinioni clausula illa, qua promiserunt [omnia rata, atque nullo vnquã tempore reuocare] quæ facit, quod licet pactum huiusmodi non valeat vt simplex pactum, valeat tamen in vim donationis causa mortis, & irreuocabilis, vt per *DD. in l. vbi ita donatum, ff. de donationib. causa mortis.*

Nec parum confert prædictæ opinioni huiusmodi pactum præcessisse in consequentiam alterius cõtractus. s. societatis,
5 & quando venit in consequentiam alterius contractus liciti, validum esse asserit *Soccin. in regula pactum, in 3. fallent.* & in specie in contractu societatis, in terminis nostris tenuit *Masuerius in tit. de societate, fol. 69. col. 4. vers. item licet institutio.*

Et huic opinioni standum, non parum demonstrat authoritas *Baldi in c. quibus, si de feu. fuer. contron.* & aliorum prædictæ opinioni inhærentium, vt fuerunt *Oldrad. cons. 39. ad habendam*, cum plerisque alijs, quos refert *Alex in cons 28. ponderatis bis, 3. vol. & Dec. in cons. 516.*

6 His tamen non obstantibus, contrariã opinionem de iure puto veriorem; & pro ista parte negatiua, quod non valeat conuentio prædicta, iura cantãt apertè *l licet, l. pactum. quod dotali, C. de pact. l hæreditas, C. de pactis conuent. l pactum, C. de cellation. l. fin. C. de suis, & legitim. l. ex facto, in princ. ff de vulgari, & pupillari l. si fratres, § idem respondit ff. pro soc.* cũ alijs concordãtibus. Nec obstaret, si diceretur, prout dixerunt quidam, iura prædicta loquũtur de pacto
7 nudo simpliciter, dicendo, pactum, de nudo sit intelligendum, vt per *DD. in rubr. C. de pact.* & in terminis dixit *Guido Papa cons. 41.* Id enim dicere, absurdũ est, cum dicta iura reddãt rationem apertè, quod ideo dictum pactum actionem nõ pariat, nec effectum habeat, quia inducit votum captandæ mortis, & contra bonos mores sit; & non ex eo, quod sit pactum nudum, ita enim *ll.* illæ nullam habuissent dubitationem. Sed non eundo per mendicata
8 suffragia: Nonne duo textus clarè loquuntur de pacto stipulatione vallato, *tex. scilicet in l. stipulatio hoc modo concepta, ff. de verb. oblig. & in l. ex eo, C. de inutil. stipulat. & in d. l. pactum, quod dotali, & in l. pactum, C. de collat.* Nonne vestitum erat pactum

cohæ-

coherentia cõtractus matrimonij. Itaque
super hoc aliter non est insistendum, &
id quidem ratione iustissima sancitũ quis
est, qui neget? auferebant enim conuen-
9 tiones iam dictę liberam de rebus suis di
sponendi potestatẽ, quod quidem esse non
debet. *l. 1. C. de sacrosanct. Eccl.* Nihil enim
(inquit ibi Imperator) est, quòd magis
hominibus debeatur, quàm vt supremæ
voluntatis, postquam iam aliud velle non
possunt, liber sit stylus, & licitum, quod
iterum non reddit arbitrium, & vltimæ
dispositionis facultatem auferre iniquum
esse asserit *I. C. in dicta l. ex facto, in princ.*
Et quod miserabilius erat, votũ captandæ
10 mortis alterius inducebant, quod nec di-
rectè, nec indirectè conceditur, vt per
Bart. in l. si quis in princ. ff de leg. 3. Hinc fit,
quòd si quis testator millies suam disposi-
tionem reuocare possit, cum deambula-
toria sit voluntas hominis vsque ad mor-
tem, etiam si iurauerit, suum testamẽtum
non reuocare, & superaddiderit clausulã
derogatoriam, *glos. 13 q 2. in c. vltima vo-
luntas, & l si quis, in princ. ff. de legat. 3.* vbi
11 communiter DD. cum enim huiusmodi
pacta sint cõtra bonos mores, nullatenus
seruanda sunt, *cap. non est obligatorium, de
iureiur. in 6. & l. pacta, quæ contra C. de pact.*

Et hanc opinionem, tamquam verissi-
mã, absque aliqua dubitatione tenuerunt
glos. omnes in ll. allegatis per me. Probat
pariter negatiuam *Dyn. & Bart in l. fin. de
pactis. Cyn. Bar. Ang Salyc. in l. pactum. quod
dotali, & ibi Soccinus, & DD. communiter in
d. l. stipulatio hoc modo concepta*, & in ter-
minis nostris tenuit *Ioan. Petrus Ferrarius
in sua practica in forma libelli in causa socie-
tatis in glos societati, Aluarot. in c. moribus,
si de feu. fue. controu. Bart. in cons. 212. incipit,
Promitto tibi, & tu mihi. Alex. in cons. 28.
3. vol. ponderatis his.* vbi in fortioribus ter-
minis, contrahentes enim post initam
societatem pacti erãt, vt si quis præmor-
tuus fuerit absque liberis, vel sine testa-
mento, eo casu superstes admitteretur,
nam per disiunctiuam, vel sine testamen-
to, non auferebatur testamẽti factio, ipse
tamen indistinctè firmat huiusmodi pa-
ctum nullo modo valere; quod etiã con-
sulendo firmauit *Dec. in cons. 225. 351 488.
608. & in cons. 613.* idem consuluit *Io. Ant.
Rubeus Alexandrinus in cons. 130. præsuppo-
sitis in facto, & Boer. in decis 204.* & hoc
erat clarum, & superuacua omnis dubi-
tatio.

Et stantibus prædictis, non obstant ad-
ducta pro contraria parte, nam dum pri-
12 mo dicebatur, pacta seruanda, id intelli-
gendum de licito pacto, non de illicito,
*l. non dubium, C. de legib. & præallegata l. pa-
cta, quæ contra,* nec quod sit inter fratres,
inter quos votum captandæ mortis con-
siderari nequeat suffragatur. Respõdetur
13 enim, quòd lex generaliter loquẽs, gene-
raliter de omni contrahente intelligenda
est, *l. 1. §. generaliter ff de legat. præst. l. in
fraudem, in fi. ff. de milit. testam.* & cum lex
indistinctè loquatur, quod pactum super
futura successione non valet, nec aliter di-
stinguat in fratribus, ergo nec nos distin-
guere debemus, nam etsi cessat ratio ca-
ptandæ mortis, quod etiam nõ concedo,
nam & fratrum quoque gratia rara est,
remanet alia, quæ auferet liberam dispo-
14 nendi facultatem de rebus suis, & quod
non valeat etiam inter fratres *tex. est cla-
rus in l. cum donationis, C. de transact.* & inter
fratres in terminis nostris cõsuluit *Alex.
in d. cons. 28.* & in indiuiduo *Dec. d. cons. 225.*

Nec obstat, quòd secundo loco dice-
15 batur de iuramento, nam cum fuerit ap-
positum in pacto, quod est contra bonos
mores, obligatorium non esse, iura sanxe-
runt, *l. non dubium, C. de legib. & cap. non est
obligatorium, de reg. iur. in 6.* Nec mirum;
16 si dictum pactum iuramento firmari ne-
queat, cum enim nec per statutũ induci
possit, vt tenuit *Bart. in l omnes populi, in
3. q. 3. quæst. principalis, num. mihi 26. Castrens.
Alex. & Aretin. in l. ex facto, ff. de vulg. &
pup. Alex. in cons. 206. visis, & accuratè con-
sideratis, in vlt. col. lib. 2.* & istam videri ve-
ram, & cõem opinionem dixit *Iason in d. l.
ex pacto. n. 9.* licet ipse contrariũ tenuerit;
& quod pactũ de futura hæreditate, etiã
iuratum nõ valeat, tenuit *gl. in d. l. pactum,
C. de collat. vbi Ludouicus de Roma. Bar. in d.
l. si quis in princip. & in l si quis pro eo n. 3.
C. de fideiussor. Alua. in d. c. moribus, Ant. de
Butr. in d. c. cũ contingat, de iureiur. Dominicus
de S Gemin. in cap. quamuis, de pact in 6.* & in
terminis nostris specificè consuluerunt
*Alex. in d. cons. 28. & Dec. in d. cons. 225. &
in cons. 608.* vbi dixit idem consuluisse in
cons. 63. idem in *cons. 184.* quod allegat, &
sequitur *Rubeus Alexand. in d. cons. 130. &
Boer. in dec. 204.* Nec obstaret, si dicere-
tur, nos sumus in terris Ecclesiæ, vbi ser-
uatur ius canonicum, & de iure canonico
aliter considerãtur mali mores, quàm de
iure ciuili, quia de iure canonico, etiam
mali mores, censentur votum captandæ
mortis, & desiderium quo quis inducitur
ad aucupandam mortem alterius, *c. captã-
da, & c. detestanda, de præb. in 6.* Et in casu,

in quem declaratũ eſt eſſe malos mores de iure ciuili;& dubium eſſet,an ſint mali
17 de iure canonico, debet ſtari declarationi, & determinationi iuris ciuilis, vt pulchrè *Iaſ.in rubr ſol matrim.* Nec vtique inducẽda eſt diſcordia inter ius ciuile,& ius canonicum, ſi non inuenitur expreſſum, *cap. cum expediat, de elect. in 6. gloſ.in c.cupientes,§.quod ſi per viginti,eodem tit. Iaſ.in rubr.ſol.matr.* Et ideo dixit *Archid.in c.inter hæc,33.q.2.* caueas tibi ne dicas canone legi obuiari,ſi concordare potes.Hinc
18 eſt, quòd Romani Pontifices in decidendis cauſis, & negotijs Eccleſiarũ, & Clericorum ſæpiſſimè fundãt ſuas deciſiones in dictis iuris ciuilis,patet in *c.ex antiquis, 54.diſt.c.dilecti,de arbit.*& in infinitis concordantibus, quæ cumulatiſſimè poſuit, ſuo more,*Felyn.in c.Eccleſia Sanctæ Mariæ,*
19 *de conſtit.n.38.* Et quod huiuſmodi pacta, etiam de iure canonico, iuramento non validẽtur,tenuit *Bar.in d.l.ſi quis,in princ. de leg.3.Dominic.de S Gemin.in d.c.quamuis, & Ant.de Butr.in d.c.cum contingat, & gloſ. in d.c.vltima voluntas*,licet loquatur in teſtamento iurato,& non in pacto, ſed quia eadem viget ratio, idem ius ſtatui debet, vulgatis iuribus; intantum quod dixerit *Bar in d.l.ſi quis,in princ.* quod veniens cõtra dictum pactum,etiam iuratum,non ſit periurus, quem videtur ſequi *Iaſon*, licet ſub dubio, *in §.item ſi quis,inſt.de act. n 69.* Sed dato, abſque veri præiudicio, quòd contraueniens ſit periurus ſecundum ius canonicum, adhuc periurio non obſtãte, potuit venire contra dictum pactum, & illud reuocare, & per cõſequens reuoca-
20 tio tenet. Vt in ſimili dicitur de eo, qui contrauenit ſtatuto iurato, qui licet ſit periurus, attamen actus geſtus contra diſpoſitionem dicti ſtatuti bene valet, vt pulchrè per *Felyn.in c.cum acceſſiſſent,verſ. & aduerte.n.12.* vbi multa ſimilia cumulauit *extra de conſtitutionib.* Faciat vlterius, quod conſtitueris procuratorem, iurans te non reuocaturum, valeat tamen reuocatio,licet reuocans ſit periurus,pulchrè *gloſ.in cap.fin.de procurat.in 6.*& dixit *Ioan. Andr. in cap. dilecto filio, extra de præbend.* generaliter, quod actus,qui fit contra iuramentum valeat, licet faciens, ſit periurus,& de periurio nihil ad præſentem caſum, cum is,qui cõtrauenit pacto iurato, iam ex hac vita migrauit, relictis hæredi-
21 bus,in quibus non deſcendit iuramentũ, nec eius religio tranſit, not. *Innocent. & Hoſt.in cap.veritatis,de iureiur. Bar.Brixienſ. in quæſt. quæ incipit, Bononienſes iurauerunt*

pacem,&c. Hinc eſt, quod hæres non tenetur petere abſolutionẽ iuramenti, *Guid.Papa dec.140. & in deciſ.224.* vbi in fortioribus terminis dixit in materia *c.quãuis,de pact. in 6.*quod hæres non tenetur petere abſolutionem à iuramento. Nec obſtaret, ſi diceretur,quòd pactum de futura ſucceſſione iuramento firmetur, *d.cap.quamuis.*
22 Quia reſpondetur,quòd ille *tex.*loquatur in diuerſis terminis,in hęreditate ſcilicet, in quo caſu ceſſat votũ captandæ mortis, nec aufertur libera de rebus proprijs diſpoſitio, vt latius per *Alexãd.in d.conſ.28. Reſpondetur*, ad quem, breuitatis cauſa, me remitto.

Nec obſtat,quòd tertio loco aſſerebatur de clauſula, qui promiſerunt nũquam reuocare, quæ ſaltim efficit, vt tranſeat pactũ prædictum in vim donationis cauſa mortis,vt per *DD.in d.l.vbi ita donatum*, & per *Dec. in conſ.470.* quod ego quidem nullo modo dicerem. id enim apertè ſonat contra textum *in l.licet. C.de pact.* vbi
23 inquit Imperator huiuſmodi pactio nec donationis quidem mortis cauſa geſti efficaciter ſpeciem oſtendat; ſed dato,& nõ conceſſo, quod tranſierit in donationem
24 cauſa mortis, adhuc tamen reuocari poteſt,vt in ſpecie conſuluit *Decius conſ.521. num.13. & 14.* immò etſi non donationis cauſa mortis,ſed inter viuos, quod omnino negatur, cum ſit omnium bonorum,
25 adhuc diceremus non valere, vt per *tex. in l.ſi quis,in princ.ff.de legat.3.per DD.communiter in l.ſtipulatio hoc modo cõcepta,ff.de verb.oblig. Bal.in l.ſi fratres,§.idẽ reſpondit, ff.pro ſoc. idẽ Bal.in c.in præſentia,in antepen. col.extra de probat.Bart.in conſ.108.Domina Matiola 2.volum. Soccin.in reg. 108. donatio omnium bonorum. Lud.de Roma in conſ.117. pro deciſione cõſultationis propoſitæ. Corneus in conſ.9 incipit, Quãquam in littera in 2 par. Rom.in cõſ.171.pro deciſione, Abb in cõſ.48. Dec.in conſ.488.* & ita communiter tenetur, vt per *Imol.in rubr. extra de teſtam col. fin.verſ.illud autem.et Boer.dec.357.n.7.et 8.* licet aliquid contrarium ſenſerit, vt per *Boer.in prædicta deciſ.* Nec tanti facienda eſt clauſula prædicta, nec tantum ponderanda eſt, cum ſparſim per Notarios in fine cuiuſuis contractus apponi ex eorum formularijs ſolitum eſt, prout in ſpecie loquendo de prædicta clauſula conſuluit *Decius in conſ.521.*in terminis noſtris.

Nec obſtat,quod quarto loco adduce-
26 batur, quod dum huiuſmodi pactũ venit in conſequentiã alterius certi contractus liciti,iure non improbati, vt per *Soccin.in*

d.re-

d. regula pactum, in 3. fallent. & per *Masuer. in loco praeallegato*, quia dicti DD. fundant se in *l. si quis seruum, ff. de act. empt.* qui si recte inspiciatur, nullum de viuentis haereditatis conuentione verbum facit. sed cautio illa de necessitate erat praestāda à domino, qui dolo seruum manumiserat, in praeiudicium emptoris, quem si non manumisisset, quidquid acquirebat, emptori acquisiuisset, vt bene contrarium dictae *l.* soluit *glos. in d. l. ex eo, C. de inutil. stipulat.* & quod, immò quidquid dixerit Masuer. pactum istud, licet veniat in consequentiam alterius contractus, non valeat, iura
27 videntur mihi clara in *d. l. pactum quod dotali, & l. pactum, C. de collation.* vbi pactum venerat in consequentiam cōtractus dotalis, attamen nullius est momenti, & in *l. cum donationis, C. de transact.* venit in consequentiam transactionis, nec valet, at mihi clara decisio videtur in *l. si fratres, §. idem respōdit, ff. pro soc.* dum inquit Iureconsultus, quod non debet contractus societatis vltra mortem porrigi, ne auferatur liberum testandi arbitrium; & quod in contractu societatis appositum pactum huiusmodi nullatenus sortiatur effectum, in specie in terminis nostris tenuit *Io. Petrus Ferrar. in sua pract. in forma libelli, in causa societatis, in glos. so. tetat m*, & consulendo responderunt *Alex. in d. cons. 28. & Dec. in d. cons. 225.*

Vltimo respōdendum esset authoritati *Bald. in d. c. moribus, & Oldrad. in d. cons. 39.* sed quia satis exuberanter respōdet *Alex. in d. cons. 28.* ne lumen Soli superaddere videar, breuitatis causa me remitto, nec quod dicebat *Dec. in d. cons. 516.* trahendū est ad consequentiam nostri casus, cum
28 loquatur in Principibus, quos ipse adaequauit militibus, quos ita pacisci posse ex speciali priuilegio, & indultu, tex. est in *l. licet, C. de pactis.*

Ex quibus omnibus clarè apparet, concludendum, pactum, de quo in themate proposito inter fratres, nullius fuisse momenti, & consequenter licitum fuisse fratri, sine liberis decedenti, liberè de bonis suis disponere in vltimo elogio potuisse, & in tantum inquam nullū fuisse pactum,
29 quod etsi poena apposita fuisset contrauenienti, adhuc nullā exigi posse, *l. 1. C. de his, quae poenae nomine*, cum diruto principali, corruat accessorium, *l. non dubium, C. de legib.* & quod poenae promissio annulletur, destructo principali, tenuit *Bar. in l. filium, §. si quis contra tabulas, in fi. ff. de legat. praest.* notant *Doctores in d. l. stipulatio hoc modo concepta, & in l. ex eo, C. de inutil. stipulat. Bal. in l. 2. vers. ex praedictis, C. de Episcopali Audientia, & Dec. in cons. 488.* Et ita iuris esse censeo, & ab ea in iudicando non discederem. Ego Scipio Bilocta V. I. D. licet minimus, saluo semper saniori iudicio, cui me submitto, anno Domini 1571.

Scipio Bilocta.

ADDE. De materia latè scripsit *Ioan. Camillus Bilocta, Authoris frater patruelis, in tract. de absol. iuramenti lib. 1. c. 17. per tot.*

Octauius Bilocta.

SVMMARIVM.

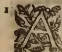
1 *Ad validandam transactionem, sufficit nedum lis mota, sed timor mouendae.*
2 *Post rem iudicatam transactio valet, si appellatio intercesserit, vel si appellari potuerit.*
3 *Syndicus Vniuersitatis constitutus cum libera, potest transigere.*
4 *Iudicis praesentia, addit transactioni talem vim, vt paratam habeat exequutionem.*
5 *Tex. in l. fin. C. de vend. rebus ciuit. lib. 11. non habet locum in transactione, & n. 7.*
6 *Vniuersitas obligatur ex receptione mutui, etiam si in vtilitatem versum non fuerit.*
8 *Possessio transfertur per contractum inutilem, & simulatum.*
9 *Poena l. si quis in tantam, C. vnde vi, habet locum contra Vniuersitatem.*
10 *Confessio resultans ex instrumento inualido, probat.*
11 *Notorium habet vim sententiae.*

ARGVMENTVM.

Transactio ab Vniuersitate facta, quibus cōcurrentibus, iudicetur valida.

CONSILIVM II.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

1 AD validandam trāsactionem, sufficit nedum lis mota, sed timor mouendae de iure, immò de facto, *l. 2. C. de transact. Bart. in l. 1. ff. eodem*, & post rem iudicatam, transactionem valere,

2 lere, vel si appellatio intercesserit, vel appellari potuerit, inquit *Vlpian. in l. & post rem iudicatam, ff. eod.* Nescio qua ratione infringi possit conuentio, litis cessio, siue transactio inita inter q. D. Sigismundum de Sangro cum Vniuersitate Castri Sāčti Boni super differentijs finium feudorum Castilli, & Sancti Petri Rosarū stante lite, & appellatione interposita, & sic re in dubio constituta, quis neget, Vniuersitatem iure transegisse, cùm nihil certum donauerit, quoniam quidem id potuisset Syndicus ipsius constitutus cum libera,
3 *l. si Præses. C. eod.* eo magis Vniuersitas ipsa congregata in loco solito, & consueto ad sonum campanæ, in quantitate personarum repræsentantium maiorē partem dictæ Vniuersitatis, prout requirebatur, *l. nulli. ff. quod cuiusque Vniu. nomine, l. ordinis ambitiosa, C. de Decurion. lib. 10. Bart. cæterique DD. in l. ciuitas, ff. si cert. pet.* Nec parum confert præsentia Camerarij, quę intercessit, qui in absentiam Officialis, siue Capitanei illius locum obtinet ex generali consuetudine, quæ in hoc Regno pas-
4 sim viget, vt est notorium; Iudicis enim præsentia etiam vim addit transactioni, quod paratam habeat exequutionē, quod etiam in Iudice delegato asserunt *Petr. de Anchar. & And. Sicul. in c. si quando, extra de offic. deleg.* & licet secus dixerint de Iudice delegato *Innoc. & Abbas. Ancharani, & Siculi sententiæ annuit Suares in repetit. l. post rem iudicatam, ff. de iudic. in 9. notab. vers. si item transactio.*

Nec obstat, si allegaretur *tex. in l. fin. de*
5 *vend. reb. ciuit. lib. 11.* vbi inhibetur vendirio rerū ciuitatis sine decreto Principis, seu Præsidis; id enim non habet locum in transactione, prout supra diximus per *l. si Præses*, & dicta lex vtpote odiosa, tāquam liberam rerum suarū dispositionem auferens, restringi debet in casu suo *regula odia, de regulis iuris, in 6.* Inde videmus
6 obligari ciuitatem ex receptione mutui, etiam quod in eius vtilitatem versum nō fuerit, *l. ciuitas, & quæ ibi notantur ff. si cer. pet.* id enim quod dicitur ibidem probare debere creditorem, pecuniam versam in vtilitatem Vniuersitatis, habet locum in eo, qui mutuauit Sindico non habēti speciale mandatum, prout DD. ibi sine contradictione fatentur; & quòd dicta lex nō habeat locum, nisi in venditione, latè differit *Carol. Ruy. in cons. 175. volum. 1.* vbi lo-
7 quitur in casu fortiori .s. in donatione, sequutus *glos. in l. fin. C. de præd. Decur. lib. 10.* Vlterius quis ambigit, Vniuersitati præiudicium parere, nō appellare, vel appellationem nō prosequi, & sic per tacitam litis cessionem, eo magis per expressam, prout in casu nostro, vt sit litium finis præiudicium inferri.

Sed dato, non tamen concesso, quòd inutilis huius transactionis contractus redderetur, nonne verè trāslata fuit possessio dictorum feudorum, & eorum finium in
8 quondā Dominū Sigismundum; ex inutili enim contractu transit possessio, *Bart. in l. bonafides. ff. depositi, in l. iubemus, §. sanè, de sacrosanct. Eccl.* immò ex contractu simulato transferri, inquit idem *Bar. in l quemadmodum. de agric. & censit. lib. 11.* quomodo autē de facto ea priuari potest hæres dicti Domini Sigismundi? Hinc est, quod circumscripta transactione (quod non credo) reposito hærede d. q. D. Sigismundi in termino prosequendę appellationis, prout erat tempore initæ transactionis, & causa ex integro tractāda foret, *l. si diuersa. C. de transact.* & quæ ibi notātur, debet, appellatione pendente, hæres Sigismundi manuteneri in possessione, in qua repositus fuerat Sigismundus tempore litis cessionis, immò debet Vniuersitas Sāčti Boni puniri omnimodo, propter violentam intrusionē, pœna *l. si quis in tātam C. vnde vi.*
9 Quod magis suadetur, cum cōster de notorio non iure dictæ Vniuersitatis; sexaginta verum homines cōgregati, Sindici, Electi, & demum ciues, prout principales interrogati, fatentur, nullum ius competere dictæ Vniuersitati, illamque malum ius fouere; & licet instrumentum transa-
10 ctionis nullum esset, adhuc confessio ex eo resultans probat, *Bart. in l. certi conditio, §. si nummos, ff. si certum petatur, & in l. decem. in fine, ff. de verborum obligation. & in l. si ita stipulatus, §. Grisogonus, vbi Alex. ff. eod. pulchrè Roman consil. 294. in nomine*
11 *Domini, hæc confessio &c.* Notorium, vim habet sententiæ, *l ictus fustium, & ibi DD. de his, qui notantur infamia.* nec requiritur iudiciarius ordo, sed sine sententia, potest priuare possessione, *Abbas in c. si confiterit, de accusat. Boss in tit. quomodo procedatur in crimine notorio.* Ex quibus concludo, declarari debere firmam, & validam transactionem, & saltim, lite pendente, manuteneri Dom. de Sangro in possessionem dictorum territoriorum.

Scipio Biloctа.

SVMMARIVM.

1 *In feudis Thenasia succeditur prout in burgensaticis.*
2 *Bona redditi tia feudo, non sunt feudalia. Paris de Puteo laudatur.*
3 *Frater vterinus succedit in burgensaticis, & quid in feudis, num 4.5.& 6.*

ARGVMENTVM.

Bona reddititia feudo, non sunt feudalia, & in eis succeditur sicuti in burgensaticis. Frater vterinus an succedat in feudis.

CONSILIVM III.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Moritur Xantus de Xanto de Castro Sancti Nicolai, & inter alia bona, quæ remanserunt in eius hæreditate, sunt quædam bona reddititia Baronali Curiæ dicti Castri, superstite tamē Donato de Pipulo, fratre vterino dicti defuncti. Audio dubitari posse, ne Donatus succedere in dictis bonis reddititijs, immò Baronem consuluisse iurisperitos, & respōsum habuisse in prædictis bonis succedere Baronalem Curiam, excluso nedū dicto Donato, sed alijs consanguineis dicti Xanti.

Miror equidem in casu tam claro potuisse per Iurisperitos dubitari. & puto id aliunde non potuisse causari, nisi ex relatione facti, figurando forsan aliquam prætensam consuetudinem, qua circumscripta quis dubitabit, fratrem vterinum in prædictis bonis succedere. Bona hæc clarum est non esse feuda nobilia quaternata in capite à Regia Curia, sed si essent feuda plana quidem, & de tabula, rustica, parua, thenatiæ aliquando appellantur, & hęc nō subijciuntur dispositioni *constit. vt de suc-*
1 *cessio.* sed in his succeditur prout in burgensaticis, ita *glos. in d. const. in princ. & in verbo in omnibus*, quam sequitur *Andr. ibi, & Afflict. not. in consti. si quando contingerit.* Tanto magis, quòd bona prædicta non sunt feudalia, sed reddititia feudo; ita quod iudicantur prout cætera burgensa-
2 tica. Ita vir ille eximius, & feudalis prædictæ pater *Paris de Puteo in suo tractatu de reintegrat. feud. in cap incipiente, Et aduertendum est fol mihi* 141. subdens, quod habeant naturam separatam à feudo, decidunt propter redditum non solutum, & *Afflict.* inquit in *decis.* 129. non valere consequentiam, est reddititia feudo, ergo feudalis, & in his similiter succeditur, prout in burgensaticis, sumpto argumento à maiori ad minus à feudis rusticis, de quibus supra loquuti sumus, vt ex[i] respsè tenuit *Paris in cap. proximè citato.*

His præsuppositis pro veris, prout verissima sunt, sequitur, quòd nulla difficultas sit, Donatum fratrem, etsi vterinum, succedere, sicut hoc non controuertitur,
3 quod in iure clarissimum est, per *tex in l. post fratres, la prima C. de legit. hared.* immò parum defuit quin & in feudis nobilibus succederent; nonnulli enim in ea fuerunt opinione, & ita iudicatum refert *Andr. in d. consti. vt de successi.* tempore Regis Caroli, licet loquatur in fratre cōsanguineo,
4 vendicanti tamē feudum sororis, cui obuenerat à matre, nam eadem ratio est in fratre vterino, respectu fratris, cui obuenerat feudū à patre; tamen ea opinio non placuit *Afflicto Curtio Cassaneo & alys*, & tanto magis non est admittenda in hoc Regno, ex quo in concessionibus, & inuestituris feudorum quaternatorum, & nobilium, apponitur semper clausula illa, tibi, & successoribus tuis, ex tuo corpore legitimè descendentibus. Pauca hæc pro paruulo clienti, qui & persona, opibus, sanguine pusillus est, pro veritatis, & pupillorum defensione, absque spe præmij temporalis, currenti calamo scripsi.

Scipio Biloeta.

ADDE. Circa materiam successionis fratris vterini in feudis vide *conclusionem*
5 *feud.* 25. *Domini genitoris, & decis.* 2. *Domini Regentis Caroli Tapiæ, Marchionis Belmontis, I. C. spectatissimi, & eminentis doctrinæ,* vbi disertissimè articulum pertractat, & præsertim quando cū fratre vterino concurrit nepos ex fratre vtrinque coniuncto. Et nouissimè in causa Ferdinandi Caraccioli fratris vterini quondam Marchionis Grupulæ doctissimus *D. Fuluius*

6 *Lunarius Visti Palfonus Regalis patrimonij, oculatissimus, & nunquam satis laudatus, ac meus singularis Dominus, & affinis*, acerrimè defendet in suis copiosissimis allegationibus in dicta causa editis, quod stante inuestitura pro se, & hæredibus ex corpore legitimè descendentibus frater vterinus non succedat; & inibi sunt relati omnes Doctores, qui de hoc articulo scripserunt, atque eorum dicta sunt perspicacissimè examinata, & in dies expectatur causæ decisionem.

Octauius Biloctæ.

SVMMARIVM.

1 *Nemo dat, quod non habet.*
2 *Qui olim possidebat, possidere præsumitur.*
3 *Qui tenetur rem tradere, non iuuatur præstando interesse, nec clausula constituti, & n. 4.*
4 *Præsumptio transfert onus probandi contrarium in alium.*
5 *Quilibet debet habere notitiam qualitatis rerum suarum, & si fuerit ignarus, constituitur in culpa.*
6 *Azonis distinctio recensetur.*
7 *Venditor qui expressè cauit se non teneri de euictione, tenetur ad pretij restitutionem.*
8 *Tex. in l. si de ea, § si forte, ff. de acquir. poss. examinatur.*
9 *Actio contra venditorem, vt possessionem tradat, durat 40. annos.*

ARGVMENTVM.

Vẽditor ad quæ teneatur ob possessionem rei venditæ non traditam.

CONSILIVM IV.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Pro resolutione causæ Antonij Panellæ multis opus non est, & ideo breuibus agam. Aut enim Panella tempore venditionis non possidebat, & nullam possessionem transtulit in em-
1 ptorem, cum nemo in alium transferat, quod ipse nõ habet, vulgata *l. traditio. ff. de acq. rer. dom.* si adhuc nõ dedit, ergo tenetur omnino *§. pretium.* per aduersariũ allegatum, *instit. de empt & vend.* & quæ ibi notaui, & per ea, quæ dicam inferius.
2 Aut tunc possidebat, & sic hodie possidere præsumitur; regula est enim, quod quis possidebat olim & hodie possidere præsumitur, *Bart. & cæteri in l. sine possidetis, C. de proba. Alciat. in tract. de præsumption. reg. 2. præsumpt. 21.* latissimè. Ergo si possi-
3 det, tenetur præcisè ad rem tradendam, nec iuuatur præstando interesse; ita glossatorum alteratione summota, communi Doctorũ calculo, testatur nouissimè *Vin. commun. opin. lib. 1. verbo venditor*, qui multos cumulat.

Nec obiectio constituti aliquid obstat, antiquorum opinione enim sublata, & teneri venditorem, non obstante dicta clausula in dandam possessionem, prout est facti, & sic corporalem cõmunis est opinio, teste *Viuio* loco præcitato, & vltra eum ibi fatentur *Bald. in l. 1. C. de rescinden. vendit. Ioan. Petr. de Ferrar. in sua practica in forma libelli in causa venditionis, Alexand. cons. 28. volum 1. Dec. cons. 81. nu. 4. & seq. Rol. à Vall. c. 53* vbi dicit communem, *lib 1. Guid. Pap. q. 59. Petrus Io. Anchar. q. 2. lib 2. nu. 11.* cum infinitis per ipsos relatis. 6

Nec onus probandi ipsum possidere, vel culpa, aut dolo desiisse possidere, incombebat emptori; cum stante præsumptione, de qua supra, quod adhuc vendi-
4 tor possideat, transfert onus probandi in venditorem, ex *gl. in l. si verò, §. quis. ff. qui satisd. coguntur.* Probatũ est enim; Panellã possidere, quoniam Panella contrarium non probauit; paria enim sunt, quod quis probet, vel iuris præsumptionem pro se habeat; immò dicitur talis præsumptio probatio liquidissima *l. licet Imperator, ff. de leg. 1. vbi Alex. cæterique Scribentes.*

Et ex supradictis supervacuum est disputare, fuerit ne in dolo, vel culpa in disertando possessionem, quando venditur cum. & his nõ careat; nam si vera sunt deducta per Panellam in lite, quã habet cũ Domino Lucio de Leone, à quo vigore constituti, intendit recuperare possessionem dicti territorij, fuit in mala fide, & latissima culpa, ne dicam in dolo, in vẽden-
5 do rem alteri obligatam, debet n. habere notitiam qualitatis rerum suarum, *Neuizanus perpulchrè in cons 37 nu. 3.* vbi allegat *Corn. in cons 81. visis capitulis litterarum, litt. B. lib. 3.* Subdens, quod etsi fuerit ignarus, adhuc constituatur in culpa; asserendo finaliter rem non esse obligatam, sed liberã, allego
Azo-

Azonem in summa de actio. empt. & vendit. optimè *num.* 19. vbi, & vt id obiter dicam,
6 claudere os venditoris, quando non rubuit dicere, non teneri nec ad pretij restitutionem, quoniam *Azo* contrarium firmat, dicens, aut scienter vendidit, & tenetur ad interesse, aut ignoranter, & tunc ad pretij restitutionem, etiā in casu, quod non desierit dolo, vel culpa possidere; iniquū est enim aliquem locupletari cum aliena iactura, ex æquitate *l. si me, & Titium, ff. si certum petat.* exemplo vendito-
7 ris, qui expressè cauit nolle teneri de euictione, adhuc teneri ad pretij restitutionem, *tex. notabilis in l. emptorem, §. pen. ff. de actio. empt.*

8 Nec obstat prætensa negligentia, quia *§. si forte, l. si de eo, de acquirenda possess.* allegatum per partem aduersam, loquitur in distrahente possessionem, quę ab alio occupatur, at hic tractamus de habendo possessionem ab eo, qui tradere tenetur, nec vllo temporis spatio præscribere potest, cum in non tradendo, sit in mala fide; vltra quod virtute iuramenti, actio sic pe-
9 tiendi à venditore, vt possessionem tradat, perpetuata sit vsque ad quadraginta annos, *Iass. in §. item si quis, num.* 5 *instit. de action.*

Nec euictio ab habentibus causam ab ingenioso Causidico promissa, Philosopho legum tum ignaro, venditori in hoc casu opitulatur, cum hic non tractetur de euictione, sed de habēdo debitam possessionem corporalem ab ipso, qui promisit, & non ab alio; ita, quasi præsentem oppositionem prędiuidens, consuluit *Decius cons.* 281 *num.* 71.

Ex quibus omnibus apparet, dictum conuentum bene fuisse condemnatum ad pretij restitutionem, & interesse passum, & ita exequi debere sentio.

Scipio Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Bona Hospitalium non possunt per Oeconomos alienari.*
2 *Prorogatio pacti de retrouendendo ante lapsum termini, parit nouam obligationem.*
3 *Solemnitates quæ requiruntur in actus perfectione, requiruntur in illius prorogatione.*
4 *Prorogatio termini facta post lapsum primi, dicitur potius noua concessio.*

ARGVMENTVM.

Pactum retrouendendi ad tempus appositum in re Ecclesiæ vēdita, nō potest per Oeconomos prorogari ad beneficium venditoris.

CONSILIVM V.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Vod sacrum Hospitale Incurabilium non teneatur ad retrouenditionem prætensam per Dominum Sigismundum de pretio territorij in actis deducti, ex eo colligitur, quia alienandi facultas bona Hospitalium Oeconomis,
1 & Magistris de iure non conceditur, *toto tit. de non alien. rebus Eccles. extra Authent. hoc ius porrectum, de sacrosanctis Ecclesijs*, & in specie *in §. non igitur, in Authent. de non alienand rebus Eccles.* Hinc sequitur, aduersarium non posse iuuari præsentis prorogationis, quæ ex actis apparent, aliquas intra terminum, aliquas post termi-
2 num confectas. Prorogatio enim pacti de retrouendendo, & ante lapsum termini negari non potest quin pariat nouam obligationem vendendi, *l. penult.* & quæ ibi notantur, *ff. de prætor. stipulation.* per quem *textum* ita decidit *Bald. in consil.* 94. *viso statuto, de contractibus, lib.* 5. vbi dixit, quòd si statutum dictet, quòd in contractibus minorum interueniant duo cōsanguinei, & minor fecerit compromissum cum solemnitate, non poterit fieri sine
3 eadem solēnitate prorogatio dicti compromissi; at si concederetur iuuari prorogatione facta infra terminum, quomodo iuuabitur prorogationibus factis post terminum elapsum, hæ enim venditiones
4 propriè, & non reuocationes dicuntur, *l. cum stipulatus sim mihi, & Proculo, ff. de verborum obligat.* Quod enim non est, id

prorogari non potest, prout in simili dicebat de instantia *Salycet. in Authent. si tamen, in fine. C. de tempor. appellat.* quod licet instantia possit prorogari de consensu partium, id intelligitur ante lapsum, quod si effluxerit, nequaquam potest, & in terminis nostris multa, suo more, congessit *Tiraquellus de retractu conuentionali, verbo feroni preferem. glos. 7. n. 24.*

Circa læsionem, nescio ad quem finem allegetur per partem aduersam, eum non probetur, & declarauit, viam læsionis non deduxisse, quæ vtique si fuisset probata venditori, & non ipsi spectaret; immò contrarium pro parte Hospitalis verificatum est, nullam adesse læsionem per testes maiores in numero, & cum scripturis expertorum iudicio roborantur. Testes partis aduersæ de auditu loquuntur, & non concludenter. Ex quibus omnibus Hospitale venit absoluendum. Reliqua suppleat eximia doctrina doctissimorum Senatorum.

Scipio Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *Legatum compensatur cum medietate bonorum, debita viro vxore, sine liberis praemortua, vigore statuti, & contra, num. 3. & id non procedere in consuetud. Neap. num. 4 & 5.*

2 *Quando debitum est necessarium, legatum semper præsumitur animo compensandi factum, secus si voluntarium.*

5 *Duæ causæ lucratiuæ non debent eodem tempore concurrere.*

6 *Mulier existens in potestate patris, regulariter de dote non potest testari, & quid de consuetud. Neap. n. 7.*

8 *Iuris præsumptio attendi debet, contrario non probato.*

9 *In dubio quis præsumitur legare rem suam, non alienam.*

10 *Quod patet ad sensum intium, allegatione non indiget.*

11 *Voluntas defuncti, in dubio, præsumitur esse iuxta iuris dispositionem.*

ARGVMENTVM.

Legatũ quando sit compẽsandum cum portione debita vigore statuti.

CONSILIVM VI.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Factum tale est. Traditur nuptui filia (matrimonio secũdum veterem consuetudinẽ Neapolitanam contracto) quæ facultatem testandi in medietate dotis filiæ tribuit, alia dimidia patri reseruata. Moritur sine liberis filia, conditoq; testamento, maritum vniuersalem scribit hæredem, patri ducatos ducentũ legati titulo relinquens: Quæritur, vtrum legatum sit compensandum cum medietate patri, iam reseruata; an etiam possit pater legatum petere vltra debitam dimidiam.

Reperio similem huic quæstionem quamplures tetigisse Doctores, *Bart. Bald. Paul. de Castro* & latius *Alex. in l. si cum dotem, §. si pater, ff. sol. matrim. Bald. & Iason* plenissimè *in Auth. præterea, C. vnde vir. & vxor,* vbi nouissimo loco *Decius* latissimè examinat, idẽ *Bald. in l. si vxori, de bo. auth. iud. possiden. Philipp. Corneus in consil. 158. incipiente Quo ad primum, in litt. C. in 3. vol.* & idem in 4 *vol cons. 115. incip. Quãquam, per totum. Bald. Paul. de Castro, & Fulgos. in quamplurib. consil.* qui communiter concludunt, quòd stante statuto, quod vxore

1 prædecedente sine liberis, maritus lucretur dimidiam, seu aliquam partem dotis, tunc si aliquid ad vxorem viro legatur, intelligatur legatum factum fuisse animo compensandi cum illa dimidia, seu parte dotis, quæ debetur viro ex forma statuti; & mouetur ex regula, quæ se habet, quod

2 in debito necessario, ex dispositione legis, vel statuti præsumatur legatum animo compensandi cum debito, aliàs autem si debitũ esset voluntarium, vt puta ex contractu, & in hac opinione communiter, vt dixi, resident DD. in locis prææallegatis, licet *Bald. & alij,* sequendo opinionem *Federici de Senis* tamquam veriorem in iure,

iure contrarium sensissent. Qua cõmuni opinioni sic stante, videretur prima facie dicendum in casu nostro, quod cum ipsi patri debeatur medietas dotis ex necessitate legis, istud legatum per filiam sibi factum, veniat in compẽsationem debiti.

3 Sed tamen cõmuni opinione non obstante, cõtrarium puto verius esse in casu nostro .s. vt compensatio non inducatur aliquo pacto, sed quod medietas prædicta, & legatum præcipuè debeantur, sicq; ex his, quæ sequuntur decidendũ fore arbitror, quæ quidẽ Iudici rectè animaduertenti, facillimè innotescere poterunt; non quod communis opinio in suis terminis sequenda non sit, sed tantummodo quia dicta, & rationes Doctorum neque extẽdi, neque considerari quoquo modo debeant, quippe cum multæ insint diuersitates, & casuum imparitates.

Et primo dico, diuersitatem permaximã fore considerandã ex dispositione statuti marito prouidentis, vt dicũt *DD.* & ex tenore consuetud. Neap. circa patrẽ, prout

4 quæritur in casu nostro; certè in quæst. *DD.* statutum concedit marito dimidiam, seu aliã partem dotis, ex qua concessione debitum necessarium resultat; consuetudo autẽ in casu nostro patri nihil tribuit, immò aufert ei medietatem dotis filiæ, quæ de iure communi integra ad eum perueniret, *l. dos à patre profecta, C. sol. mat.*

Secundo, ad comprobandã hanc differentiam, videamus verum fundamentũ, in quo fundatur cõmunis opinio, militet in casu nostro; refert enim *Alex. in d. §. si pater. nu. 6.* hanc esse rationem, vt inducatur

5 compensatio, quia nõ debent duæ causæ lucratiuæ eodem tempore in eundẽ concurrere *l. Manius. §. duobus, ff. de leg. 2. inst. de legat. §. si res aliena,* modò si marito solueretur legatum, & alia portio vigore statuti sibi debita duas lucratiuas causas haberet (quia tã legatum, vt est *tex. in l. quid autem, in principio, §. sed & illud, ff. de his, quæ in fraudem cred.* quam etiã portio virtute statuti recepta, vt consuluit *Decius in cons. 260.*) causæ lucratiuæ dicũtur, meritò inductũ est (vt ipsi dicunt) in marito legatum cum debito compensari debere. Sed in casu nostro nec ratio, neque fundamẽtum istud applicari potest. Fateor namq; ꝙ vir duas causas lucratiuas consequeretur, sed in patre hoc nõ procedit, cũ vnam tantummodo, hoc est legatum habeatur; nam vna medietas dotis ipso iure ad patrem pertinet, nõ solum ex l. dispositione, verum etiã ex suo facto, quia dotem filiæ tradidit, ex quo morte filiæ cõsolidatur, & iure quodã postliminij reuertitur penes ipsum id, quod suũ fuerat. ideoq; cũ consequatur suũ, aliud lucrum denuo non habet; & ita vna sola causa lucratiua in eo consideratur, non sic est in marito, qui ex mera legis dispositione, nulla rei suę traditione interueniente, medietatẽ illã lucratur; & ideo propter factũ patris, & numerationẽ dotis, videtur. ꝙ diuersa qualitas in istis debitis sit cõstituenda. Immò etiã est dicendũ, patrem debitũ non accipere, sed propriè suum. Quod autẽ sit inspiciẽdum factũ in casu patris, colligitur à contrario sensu in *d. l. dos à patre profecta,* quod si pater dotem nõ dedisset, nec restitutio esset facienda, & ex hoc inducitur disparitas casuum in eo, quod dicunt *DD.* de debito necessario ex dispositione legis, quia regula ista non posset habere locum, cum debitum non dicatur.

Tertio, necessariũ est ꝙ *DD.* in casu, in quo loquuntur, præsupponãt regulariter vxorẽ testari potuisse de tota dote, quod exẽplificaretur, si filia esset liberata à patria potestate, aliter .n. non consequeretur vir medietatem, de qua mulier nõ potest testari; & sic dispositio statuti est prohibitoria, ac odiosa contra vxorẽ, meritò restringi debet, *l. cũ quidã de lib. et posth.* Et si aliquid relinqueretur, de illa portione intelligendũ est. At in casu nostro totũ oppositũ procedit, quia filia in potestate pa-

6 tris cõstituta, vt erat testatrix, regulariter de dote testari nõ potest, *l. seruũ, et ibi Bal. in fi. C. qui test. fac. poss.* cũ similibus; hoc tñ

7 filiæ tribuit consuetudo, vt de medietate testatoris possit; & ita fauorabilis circa filiã dicitur, meritò extẽdenda. Est ergo necessariò dicẽdũ, legatũ illud de portione, in qua facultatẽ testandi habebat, intelligi debere, cũ aliàs dispositio ei cõcessa, nulla redderetur, & ideo, quia in dubijs ꝑpter voluntatẽ testatoris fauendũ est, *l. vel negari, ff. quemad. test. aperian.* Debemus igitur interpretari actum, vt valeat eo modo, quo valere potest, ne voluntas testatoris pereat, quæ certè periret, si de medietate patris legatum præsumeretur.

8 Quarto, ad probandã intentionẽ testatricis, fuisse, vt legaret de eo, ꝙ poterat, inducitur iuris præsumptio, quæ attendi debet, cum aliud non probatur; lex enim

9 præsumit, quemlibet res suas, non alienas testare, vt est tex. in *l. vnum ex familia, §. si rem, ff. de legat. 2.* cum alijs concordant. Hoc autem in casu *DD.* nullam vim habet per rationem supradictam.

Quinto, ex alia, & noua ratione dico, compensationem istam faciendam non esse, & ideo dico, quòd paria sunt, dicere, compensationẽ fieri debere; ac si diceret quis, legatum factum esse in re legatarij. Quod quidem etiam ad sensum patet, &
10 ideo iurium allegatione non indiget, vt inquit *Bal. in Auth. testamentum, C. de testam.* modò diceret vir, si legatum est in re sua, ergo est inutile, & sic non debetur, quia quod tuum est, amplius tuum esse non potest, *§. sed si rem legatarij, instit. de legatis.* Ego dico, regulam istam nihil opitulari, sicque compensationem nõ induci, quia redditur inutile legatum, propter defectũ rei, quia legatarij est, non tamen ex defectu, seu inhabilitate personæ testãtis, nam si testator voluisset, bene poterat eã alij relinquere, quo casu teneretur hæres eã redimere. At in casu nostro si intelligeretur legatum de re patris, nõ esset inutile, ex eo tantum quia res patris est, sed bene ex inhabilitate personæ, quæ de re illa nihil potuisset disponere, etiam si alteri legare maluisset, quia hoc esset à iure prohibitum, & ideo esset contra volun-
11 tatem defuncti, quæ in dubio præsumitur cogitare, quod lex vult, & cũ eius dispositione se conformare, vt not. *Bart. in l. hæredes mei, §. cum ita ad Trebell.* quem refert, & sequitur *Decius in l. emancipata, C. qui admitt.*

Non est ideo intelligendum legatum de re patris, quia neque lex, neque ipsius voluntas assistit, & per cõsequens nec est inducenda compensatio. Et si diceretur, has duas rationes militare etiam in casu mariti, dico, quòd posset sustineri etiam contrariam opinionem communem veriſsimam esse; sed tamen sequẽdo opinionem communem, prout dixi, quod ideo in marito non possunt considerari hæ rationes, tum ex his, quæ supra dicta sunt, tum etiam quia maritus tractat de lucro captando, non verò de damno vitando, in quo magis æquitas est consideranda.

Scipio Bilocta.

SVMMARIVM.

1 *In quibus criminibus procedatur ex officio, remissiuè.*
2 *In crimine vsurarũ de iure canonico, & const. Regni proceditur ex officio: secus de iure ciuili, n. 3. & quid per Rit. M. C. V. n. 5.*
4 *Crimen vsurarum in Regno, est crimen publicum.*
6 *In crimine vsurarum, si accusator desistat, non potest procedi in Regno, & n. 8. sed concorda, vt n. 12.*
7 *Andr. de Iser. dicitur Euangelista in Regno.*
9 *Nomen. quãdo dicatur esse receptũ inter reos.*
10 *Transactio est licita in crimine, in quo venit imponenda pœna omnium bonorum.*
11 *In criminibus. de quibus potest transigi, non potest cognosci, parte desistente.*
12 *Contra vsurarios manifestos potest ex officio procedi.*
13 *Valet argumentum à rebus sæpius decisis, & sic obseruatis.*
14 *Pragmat. 4. de vsurarijs recensetur.*

ARGVMENTVM.

An in crimine vsurarũ possit ex officio procedi.

CONSILIVM VII.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

1 Multoties enumerabam casus, in quibus ex officio per Iudicem inquiri poterat tam in iure ciuili, quàm canonico, secundum quod omnia sunt crimina publica, *Bald. in l. ea quidem, de accusat.* quid de iure Regni, & nostro municipali, quia opus laboriosum magis dimisi, & sparsim notatos reperi, demum collectos aliquos per *modern. Venusin. in spec. Aduocatorum, in 5. inquisit. cart. mihi 51. à num. 104. cum seq.* sed de iure Regni sunt *cap. Ne tutores. Si temporum. Vt delatas. Ad consultationem,* & vbique in prædictis per modernos Scribentes nostrates Regnicolas.
2 Illud erat vnũ de iure canonico, nempe in crimine vsurarum per *tex. in cap. cum in Diœcesi,* & ibi *Ioan. de Anania in 2. notab.* quoad commodũ priuati procedi potest, secus de iure ciuili, quo iure nedũ inquiri,
3 sed neque puniri potest, *l. tot. C. de vsur. Bart. in l. 1. col. 3. C. de sum. Trin. & Fide Cath. Dec.* ita consuluit *consi. 170.* Sed absit questum hodie per cõstitutionẽ, nam nedum inquiri, sed puniri, in quo peccant, pœna publicationis bonorum, adeo quod Im-
4 perator voluit esse crimen publicũ, prout est de iure canonico, & quilibet de populo, etiam quod nõ suam, vel suorum iniuriam

riam prosequitur, accusat, denunciatque, *Const. Regni vsurariorũ, §. omnibus. vbi casus.*

5 Sed per Ritus Constit. potestas lenita est, vel restricta ad illos dũtaxat, qui suos, vel suorum iniuriam prosequũtur, *Rit.* 14. *incip. Item quod nullus laicus*, vbi requiritur accusatio in forma *l. libellorum*, nec sufficeret sola denunciatio per alium *Rit. seq.* 15. *incip. Item quod nullus admittatur, Paris de sindicatu, v. inquisition. vers. & hodie in Regno sunt sublati*, quia numeratio Rit. quandoque decipitur alio numero, & sunt *Ritus supracitati nu.* 191. & 192. Inde sequitur artic. de quo quæritur, & in quo

6 versamur, quia post accusationẽ, si accusator desistat, nõ potest per Curiam vltra procedi, omissa distinctione *Bart. in l. inter accusatorem, in fi. de public. iudic. et in l. libellorum, §. fin. de accusat. Alex. in l. quarta, §. hoc autem iudicium, de damno infe.* & per alios in locis vulgaribus non omittam *Luc. de Penna in l.* 1. *C. publ. latit. & in l.* 1. *C. de desertor. lib* 12. Quidquid scripserint, & dixerint in crimine, in quo versamur

7 habemus *Andr. de Isern. quem Euangelistam nuncupant in hoc Regno*, qui decidit *in dicta const. Vsurariorum*, quod si desistat accusator ante sententiam; quod Iudex nõ procedit allegat *tex. in l. quod cum maior, §. accusasse, C. de bon. libertor.* Et idem, si appel-

8 latione pendente, nisi per fraudem. Adeo quod decisio *Andreæ* tollit dubium, quod non procedatur, accusatore desistente, quando nomen rei esset receptum inter reos; quod fortè intelligitur lite cõtestata.

9 Nam licet nomen receptum inter reos, *Bart. declaret in l. fin. C. vt nemo priuatus*, quãdo est pronunciatum super aliqua exceptione, puta super illa, nunc post pronunciationem, quod reus dici nequeat, si admitteretur, quod præcedi possit, esset nomen inter reos receptum, *Andreas* remouet dubium, quod si ante sententiam; quinimmo si pendente appellatione, facie

10 ratio, cum transactio licita sit, vbi imponenda venit pœna omnium bonorum, secũdum omnes in *l. transigere, C. de transact.* & ibi præcipuè *Bart.* In omnibus igitur criminibus, in quibus transactio permissa

11 est, Iudex, parte desistente, cognoscere nõ potest, *Alex. dicit in cons.* 91. *col.* 2. *vol.* 2. & quamuis possit allegari *Rit.* alter incip. *Item quod Procurator Curiæ, sub nu.* 21. possit causam vsurariã prosequi, id intelligitur

12 in vsurario manifesto, & notorio, contra quem siquti ex officio procedi potest sine accusatore; & hodie pariter desistente accusatore, Vel quando accusator desistisset per fraudem, secundum *And. in ead. constit. vsurariorum*, & secundum hanc intelligentiam sequitur *Afflict. ibi num.* 17. Sed vbi cessat notorietas facti, & vsurarũ, vbi cessat fraus accusatorum, certum est, quod nunquam Magna Curia procedere

13 consueuit; & valet argumentum à rebus sæpius decisis, & sic obseruatis, *l.* 1. *§. hoc autem rescriptũ. ff. ad Syllan.* sic tex. aiebar, quotquot sunt Actuarij M. C. & practicantes interrogentur, quod M.C. non cõsueuit procedere, vbi accusator desistit. Pariter non erit procedendum in causa vsurarum contra N. de hoc crimine accusatum post partium desistentiam, maximè quia omnes querelæ sũt sine solemni *l. libellorum*, vt requiritur, & in hoc crimine, vel sine probationibus, & sine cautela, *Bald. in l. dictantibus, C. de testam.* vt proprio commodo sit renunciatum, & secundum

14 hanc meam sententiam concordat *prag. Caroli V. Inuictissimi Imperatoris*, quod procedatur ex officio, etiã parte desistente, quando est vsurarius notorius; quod cum non sit, neque fuerit, seueritati parcendum legum, atque Regni Const. lenitam, atq; sic vsu probatã intelligeremus. Cætera suppleant doctissimi Iudices.

Scipio Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Cessionarius in totum succedit in locum cedentis, & quid quando actus cessionis non interuenerit, n.* 32.

2 *Specialis hypotheca posterior, an præferatur generali anteriori.*

3 *Textus in l.* 1. *C. de his, qui in prior. cred. loc. succed. interpretatur.*

4 *Textus in l. licet, C. qui potior. in pignor. hab. examinatur, & n.* 31.

5 *Contractus per solutionem viribus euacuatur.*

6 *Hypotheca est obligationi accessoria, & sine ea stare non potest.*

7 *Iura creditorum, quando fit solutio de pecunia debitoris, extinguuntur, & in alium transferri non possunt.*

8 *Dominium pecuniæ transfertur traditione; & an id fiat per apocam banci, n.* 9. 37. & 38.

10 *Venditio solet fieri, vt perpetuò duret.*

11 *Venditio quæ statim reuocatur, præsumitur simulata.*

12 *Permutatio facta cum re, quæ incontinenti reuenditur, dicitur venditio.*

13 *Ex inuerisimilitudine contractus, dignoscitur simulatio.*

14 *Traditio, & numeratio relatæ ad contractum simulatum, suum effectum non operantur.*

15 *Contractus simulatus, non potest dici contractus.*

16 *Irrito contractu principali, omnia pacta in eo apposita irritantur.*

17 *Pecunia Titio debita, Titij quoque dici potest.*

18 *In venditione annuorum redditruum personalis obligatio principalis est, realis verò accessoria.*

19 *Si annuus redditus, est redimibilis, videtur debitum resolui in unam summam pecuniæ.*

20 *Qui soluit sortem, debitum soluisse existimatur.*

21 *Liberatio, & obligatio ex vnica solutione minimè possunt oriri.*

22 *Pecunia sub conditione debita, si liberè soluatur, non dicitur indebitè soluta, & indebiti conditionem non parit.*

23 *Debitor debitoris soluens de illius mandato suis creditoribus, liberationem tantum, & non hypothecarum cessionem potest cedere; & hoc casu censetur prius debitori soluisse, et ab eo pecunia suis creditoribus transfundi & n.24.*

24 *Solutio facta à debitore, parit liberationem pignorum ad beneficium aliarum creditorum, in cuius præiudicium non possunt iura in alium transferri per debitorem soluentem, & n.26.*

27 *Pacta ad vnius vtilitatem inducta, pluribusque cautelis roborata, præsumuntur fraudulenta.*

28 *Tex. in l. pen. C. de his, qui in prior. cred. loc. succed. declaratur, & n. 29.*

30 *Debitor debitoris dicitur illius creditoribus obligatus.*

33 *Pacta contra iuris dispositionem sunt reijcienda.*

34 *Pactum factum à non habente potestatem, est nullum.*

35 *Pactum debet prodesse, & nocere ei, cum quo factum est, & non alijs.*

36 *Fauore vnius inducta, non debent in odium retorqueri.*

37 *Dominium rei transfertur traditione scripturarum.*

38 *Fides publici banci habetur pro pecunia numerata.*

ARGVMENTVM.

Cessio iurium an possit fieri per creditores, quando eis soluitur de pecunia debitoris, ad intellectum l. 1. C. de his, qui in prior. cred. loc. succed.

Specialis obligatio, quãdo generali præferatur, ad intellect. l. licet, C. qui potior. in pign. habeantur.

CONSILIVM VIII.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

DVo sunt si rectè animaduertatur, nec plura esse possũt, quibus M. Antonius in hac causa innititur, primum quod iura hæredum D. Pyrri Loffredi, & D. Violantis Spinellæ in M. Antonium ex cessione trãslata sunt, eos fuisse Priores Villanoua costat, ergo qui eo-
1 rum locum successerunt, eodem iure potiri conuenit ex his, quæ habentur per totum titulum C *de his, qui in prior. cred. loc. succe.* Alterum verò est; quòd redditus à prædictis redempti specialiter ex pacto M. Antonio prædicto obligari fuerũt, ideò
2 & si posterior esset præferri deberet *per tex. in l. licet C. qui pot. in pig. hab.* Hęc prima (vt aiunt) fronte vrgentissima pro aduersario esse videntur, si quis tamen attẽtius legum rationem intuatur nihil ea obstare, nullarumq; virtutum esse cognoscet, id autem quò facilius esse deprehendatur, considerandum est amborum prædictorum iurium pœnè eandem rationẽ

esse

esse nempe pacti, & conditionis propter quæ, qui posterior est priores excludit, sed
3 pro veritate animaduertendum est illorum neutrum locum habere nisi pecunia soluta sit etiã illius, cui hypotheca acquirenda est, sic enim, quòad primum *ait glo. in l. 1. C. de his qui in prior. cred. loc. succ.* vt nulla successio habeat locum, cùm debitor pecuniam suam propriam soluerit creditori, & idem tradit *glos. & ibi Bar. in l. Aristo. ff. quæ res pig. oblig. poss.* idq; probatur *in d. l. 1. & 3. C. de his, qui in prior. cred. loc. succ.* cum in vtraquè l. exigitur solutionem fieri de pecunia illius, qui in priori locum succedere contendit, & laté *Neguf. in tract. de pigno. in 3. membro 5. partis n. 43. & 45.*
4 Quò verò ad secundum in ipsa l. licet. manifestissimè ostẽditur, & rationi est cõsonum, quia cùm quis pecuniã suam mutuò dat, vt res ematur, quæ sibi supposita sit debet prioribus anteferri, quibus nullum infertur præiudicium cùm idem ius fuissent habituri si res illa empta non fuisset. At quando res de pecunia propria debitoris emitur iniquum esset anteriores à posteriore excludi, qui nihil de suo soluit ad rem illam emendam per *tex. in l. si generaliter C. qui pot in pigno. hab. & in l. qui generaliter ff eo.* quæ vlterius manifestissimè demonstrantur, nàm cùm de bitoris pecunia creditores dimittuntur principalis obligatio soluitur, & pignora liberantur, vt in *l solutum ff. de pigno.* actio dissoluta igitur hypotheca in alium trãsferri non potest, nam cum, vt supra dictũ sit ipsi debitori enius pecunia soluitur nõ est aliqua cessio facienda, & probatur in *l. nulla C. de solut. & per Salyc. in l. 1. C. de actio & oblig.* ita etiam per ipsum in aliũ translatio fieri non potest, quia plus iuris, quàm quis habeat in alium transferre nequit, ipsam autem hypothecam extinxit solutio, vt prædixi, quemadmodum omnes accessiones dissoluũtur, vt in *l. omnes ff de except. l. 4. C. de nonnum pec. l. si fideiussor in princ. ff. mandati, & inst. quib. mod. tol oblig. in princ. Bar. in l in diem ff. de aqu. pluu. arc. & Bal in l 2. 13 q. C. de*
5 *resc. vend.* soluto igitur contractu per solutionem perinde habetur, atque si nunquã contractus celebratus esset, vt in *l. 2. §. id quoque ff. de coll. bon.*
Quid enim iniquius excogitari posset, quàm quod debitor pecuniam suam creditori soluat hypotheca autem bonorum in alium transeat principali obligatione
6 extincta sine qua hypotheca tanquàm accessoria stare nõ potest, vt in *l cõtrahitur, & l. res hypothecæ, & in l. grege in §. 1. ff de*
7 *pigno. & in §. 1. inst. de fideiusso.* ex quibus patet iam, quod cum debitoris pecunia creditori soluitur illius iura in alium trãsferri minimè possunt, in hac autem controuersia patet debitoris pecuniam fuisse solutam non autem ipsius M. Antonij, ergò certo certius est ipsum in ius primi nõ succedere, nec hypothecam acquirere, cùm enim sit manifestissimum Antonium Siluium debitorem emisse à M. Antonio annuum reditum, eodemquè die ipsum M. Antonium eumdem reditum redemisse, pacto adiecto, vt pecunia illa prædictis prioribus creditoribus solueretur, cui est dubium hanc pecuniam Antonij Siluij debitoris fuisse, quę creditoribus soluta fuit, quod si M. Antonius dixerit pecuniam ad se translatam fuisse ex venditione redituum Antonio Siluio facta subtilius cõsiderare debet nunquam verè ipsorum nummorum dominium discessisse, nec ad se translatũ vnquàm fuisse duplici ex causa.
8 Primò, quia non apparet sibi pecunia numerata, aut tradita, & constat dominiũ aliter transferri nõ potuisse vulgata *l. traditionibus C. de pact cum simil.*
Nec obstabit si dicatur prędictum Antonium mandasse numulario per literas, vt pecuniam solueret M. Antonio ex causa venditionis redituum prædictorum, quia nec M. Antonius pecuniam accepit aut vnquam à mensa, siue (vt aiunt) Banco dimouit sed tantùm alijs literis mãdauit, vt eidem Antonio solueretur, cùm igitur nunquam pecunia sit M. Antonio soluta,
9 nõ potuit eius dominium acquirere, nàm per literas prædictas potestas tantùm capiendi pecuniam datur, dominium autem non transfertur, vt euidentius apparet ex his, quæ *Doct.* scribunt in ea q. vtrum mensæ decoctio noceat scribenti literas, an verò suscipienti, vt *Bar. & reliqui in l. singularia ff si cert. petat. & in l qui vsumfructum de verb. oblig. Paul. Castr. in l. delegare ff. de noua. Alex. in cons. 10. vol. 2. & Afflic. in dec. 353. cum simil.*
Secundò apertius hoc apparet, quia cùm M. Antonius vendiderit prædictos annoe redditus protinus, eodemquè momento temporis illos redemit, hinc sequitur eum non habuisse animum vendẽdi, & cõtractum simulatum, & in fraudem fuisse, nàm si verè animum vendendi habuisset, profectò non tam citò discessisset,
10 cùm vẽditio soleat fieri, vt perpetuò duret, vt tradit in terminis *Bar. in cons. 65.* sa-

factum tale est Petrus Nicola Paul in cõs.
74 in causa mota per Dominam Dorothea
num.9. & 10.lib. 2. & quidem in casu vbi
contractus quatuor menses durauit *Affl.*
in cap.1.n.69.de feudo dato in vic.l commi.
& Bart. Cæpol.*in tract. de simul. contract.*
præs 24. qui etsi requirant, vt pactum ad
hoc præcedat tamen, vt mihi refertur in
q nostra conuentio adest per scripturas
probata,& si non adesset expressa ex tan-
11 ta temporis breuitate interuenisse præ-
sumitur, vt in proprijs terminis post *Al-*
*ber tradit Ias.in l.si tibi pecuniam num.*10.
ff.si cert pet & sic succedit regula *tex. in l.*
qui sic ff. solut. optimèq; confirmatur ex
eo,quod scribit *Bar in l.*2. C. *de repud.&*
abst. har. quod si filius abstineat se pater-
na hæreditate mox prædium hæreditariũ
redimat censetur abstentionem reuocas-
se, *& Socin. omninò videndus in cons.*127.
num.7.& 8.3.vol.& quod notanter scribit
*Det.in cons.*182. *in casu occurrenti 3. vol.*
& in fine addit,quod *glos.illam in §. 23. q.*
12 22.*nu.* 60. quod si quis permutauerit feu-
dum cum alia re, quam incontinenti re-
uendat ei à quo accepit,non censetur vo-
luisse permutare, sed feudum vendere,
ideòq; retractui locũ fore, & quinto pre-
tij existimationem,& quod ait *Bal in rub.*
C.*de reuoc his,quæ in fraud.* 2. *col Ias in l.*
non dubium num 48.C. *de legi. tex. & ibi*
glos Bar.& Ang in l.si ventri § fin. ff. de
*priuil.credi Guid.Pap.in cons.*65.*n. 6.vers.*
de voluntate, Det.*in l. certi conditio §.si*
uumos num. 13. *&* 14. *ff. si cert. pet.* quod
quando duos actus in continenti fiunt
vnum censetur propter aliud *Hip.in l.sta-*
tu liber num.5.vsque ad finem ff.de quæst.
Paris cons.54 num.66.& cons 55.num.40.
& seq primo vol.et cons.86 num.34. 3.vol.
in hac materia simulationis loquens, &
Tiraq.in tract de retract.conue §. 1.glos.
5.vbi plura de his, quæ in continenti fiunt
loca,& Doctorum responsa citat, & ad
rem nostrã conuenientius *de retract.lign.*
§.1 glos. 14.nu.37.cum seq.& in eo §. glos.
7.num.76.cum seq. Idquè alia ratione ma-
nifestius de mostro, nam M. Antonius
erat diues, & pecuniarum minimè indi-
gens, quin eodem die castrum conturssij
ab eodem Antonio Siluio emit, non est
igitur verisimile eum, qui præsenti, pro-
priaquè pecunia emebat vendere voluis-
se, nec eum, qui propter necessitatem
æris alieni vendebat sua propria aliena
emere voluisse,vt in proposito *Bart.* Cæ-
pol.affirmat in tract.de simul.contra.præs.
13 19.Cùm igitur ex prędictis appareat cõ-
tractum hunc inter Antonium Siluium, &
M. Antonium celebratum immaginariũ,
& fictium esse, sequitur quod nec si tradi-
14 tio,& numeratio sequuta fuisset dominiũ
translatum esset secundum *Bar. per illum*
tex. in l. nuda, & in l. post contractum col.
2.ff de donatio. & in l. emptor de aqua plu.
arc. Alex.cons.47.vol 3. Ang. & cæteri in
l. si donatione C. *de colla.* Det. *in cons.*239.
col 3 & 4.Socin.in cons.65 col. 9. vol. 1. &
cons 61.num.10.vol.4. Affl.in decis.40. col.
15 *pen & decis.*139. Nàm contractus simula-
tus non potest dici contractus in eo enim
deficit substantia,vt ait *Bart in l. nemo po-*
test de leg.1.& secũdum Bal. est tanquam
corpus carens spiritu *Bal. inquam in l. 1.*
C.*plus valere,quod agi.&* Det.*in cõs.* 587.
num 7.quin etiam, quod est valdè in quæ-
stione nostra notandum ex hoc contra-
ctu impeditur translatio dominij. Verùm
omnes clausulæ, & alia, quæ in ipso con-
tractu conuenta sunt redduntur simulata
nulla,atque in efficacia, vt per *Bart.in d.l.*
nemo potest in 5 q. & ibi cæteri scribentes
de leg.1.Fel.post Abb.in cap.significantibus
in fine de off.deleg.& in cap. si cautio de fi-
de instrum.Curt.in cons.8 col.fin. & cons.
54.col pen. Det.in cons 180.col.pen.& in
cons.151 in princ.cum simil. In quibus tra-
16 dunt anullato contractu principali om-
nia pacta super eo apposita deficere atq;
tolli ex quibus fit non posse M. Antonium
ex prædictis contractibus, ac iuribus ali-
quo modo vti, quibus accedat, quod si
quis vellet sine ratione pertinaci quadam
obstinatione defendere dominium pecu-
niæ in M. Antoniũ fuisse translatũ adhuc
necessariò idem, quòd paulò antè affir-
maui statuendum est, nàm saltim pecunia
17 illa Siluio debita erat, igitur ipsius pecu-
nia dicti poterat ad creditores translata
l si me, & Titium ff si cert pet l. si pecuniã
C. *de neg. gest.* Nec enim dici potest M.
Antonium pecuniam Siluio soluisse suam
cùm ei debitam soluerit *l.1. & ibi Bal.* C.
si ser. ex tex. & imp. in l. 1. C. *de his, qui in*
prior.cred.loc. vtitur verbis sub quibus re-
stitutio minimè cõtinetur, cùm dicat, qui
pecuniam postea dat, quod verbum non
refertur ad id,quod restituitur, vt tradit
Bal in l.subtracta C. *de furtis*, quod autẽ
18 M. Antonius fuerit debitor inficiari non
potest quoniam in venditione annuorum
redditum principalis obligatio perso-
nalis est res autem in quibus constituun-
tur sunt accessoriæ,vt explicauit *glos. illa*
§. 11. num. 12. & seq. glos illa num 14 & se-
quitur Couar. variar. resolut. lib.3 cap.7.
num. 2.

num. 5. vers. 4. ibiquè glos. illa num. 14. ait,
19 quod quando annuus redditus est redimibilis videtur debitum resolui in vnam summam pecuniæ, quo fit, quòd cum M. Antonius debitor fuerit, vel annuæ præstationis, vel sortis principalis, quia sortē soluit debitum solutum existimatur *l. si non sortem § si decem ff. de cond. indeb.* ita vt
20 ipse ab obligatione liberetur, vnde alium sibi ex hac solutione obligare non potuit, quia fieri haud quaquam potest, vt vna solutio liberationem, & obligationem simul pariat, *vt in l. qui hominem § fin. ff. de solut.* Quòd si aduersus ea, quæ paulò antè affirmata sunt dixerit aliquis pecunia prędictis creditoribus solutam Antonij Siluij dici non potuisse, quia & si M. Antonius restituere teneretur, tamen sub conditione debebat restituere pecuniam in emptionem conuertendam secundum ea, quæ inter Principem, & Antonium Siluiū conuenta erant, cùm igitur remota illa conditione restituerit in debitum soluisse existimandum est, idcircò ei licuisse videtur, ita vt supra dictum est pacisci, huic respondebo animaduertendum esse, quod illa conditio depositi non facit pecuniam indebitam, itaquè simpliciter soluta pa-
22 rat conditionem in debiti *iuxta tex. & ibi notata in l. si quis eum à fid icommi. ff. de condit. indeb. vbi Paul. Castr.* hoc casu nō esse agendum conditione in debiti cùm sit solutum debitum, quamuis aliterquè solui debuisset, adducitquè *tex. in l. sed etsi me putem §. cum iter ff. de cond. indeb. vbi Bar.* ait non dici indebitè solutum fundū, qui liberè traditur cùm seruiens tradi debuisset, vt facit *tex. in l. si §. vlt. ff. si cui plusquam per l. fal.* Igitur cùm debitum solutum esse dicatur, vt supra dictum est cessio fieri non potuit, quin etiam hoc
23 probari videtur, quod si M. Antonius mandato Siluij creditoribus soluisset, non quidem hypothecæ sibi cedi potuissent, sed tantum à Siluio liberatus esset *l. solutam ff. de solut.* Ergo si fieri non potuit, vt M. Antonius directè soluendo creditoribus creditoris sui illorū iura acquireret, vndè fieri potest, vt soluendo debitam pecuniam ipsi creditori illa acquirat, cùm etiam eo casu, quo ipse M. A. creditoribus soluisset censeretur prius suo creditori soluisse, & ab eo posteà in alios creditores pecunia trāsisse, vt tradunt scribentes
24 in *l. singularia ff. si cert. pet.* Ideò cùm non possit diuersitatis ratio afferri idem semper est respondendum, vulgata *l. à Titio ff. de verb. oblig.* vltrà hæc considerandum est, quod Siluius non potuisset M. Antonium prioribus anteponere *l. 2. ff. de his, quæ in fraud. cr d.* si hæc cessio iurium admitteretur per indirectum, eueniret quod directò fieri non poterat, quod non est di-
25 cendum, solutio enim Siluij liberauit pignora in fauorem aliorum creditorum iuxta tradita in *d. l. Aristo*, cui fauori Siluius renunciare non potuit in aliorum perniciem *l. 3 ff. de his quæ in fraud. cred. l. debitorum C. de pact. & l. 1. C. deb. vend. pigno. impe. non posse*, & quemadmodum Siluius in præiudicium creditorum non potuisset illam summam pecuniæ M. Antonio soluere, cùm possit dici eo tempore decoxisse, vt *Bal. respondit in cons. 432. casus talis est A Campsor, lib. 1. Roma. cons. 111. viso puncto*, ita etiam non potuit al-
26 teri soluendo eandem pecuniam aliqua iura eidem acquirere in aliorum creditorum perniciem, quia sic fraudibus via daretur. Accedit prędictis, quod talis cōtractus ex eadem tēporis breuitate in fraudem creditorum celebratus præsumitur. *Bar. in d. l. post contractum.* & cæteri in locis prænarratis, ideò ei prodesse nequaquam debet, idquè ipsum arguit collusionem, & fraudandorum creditorum consilium, nam cùm prædictum castrum emeret, in hoc sedulò vigilauit, vt illi creditores ex pecunia dimitterentur, qui in feudalibus habebant assensum, & quibus secundum Sacri Consilij mandata pretium dicti Castri soluēdum erat, vt sic feudum illud liberè ad se perueniret aliena pecunia, & non sua liberatum in manifestam perniciem illorum creditorum, qui carebant assensu, qui procul dubio securi fuissent, si mandatis Sacri Consilij M. Antonius paruisset, quod totum commentum damnum creditorum vtilitatem verò M. Antonij, & nihil commodi Antonij Siluij continebat, cùm iste ad dimittendos illos creditores vrgeri non potuisset, eiusquè parui intererat alios redditus emere, & eis creditoribus censum soluere, quin etiā onus Antonij Siluij inducebat, nam pecuniam cum onere consequebatur dimittendi illos creditores, redditus verò ad M. Antonium reuertebantur liberi sine aliquo onere, cui igitur est dubium, cùm pacta solam ipsius M. Antonij vtilitatem respiciant, eum non sincera fide, vt sic sine iniuria, & omni honestate loquar, ad contractum processisse, nam vbi pacta ad vti-
27 litatem vnius, referuntur & plures cautelas complectuntur, ibi maior fraudis suspitio, deprehenditur secundum *Bar. & Alber.*

Alber. in l. pen. C. *de euictio. Bal. & Paul. in l. testamentum* C. *de testamen. Socin. in conf. 143. diù profectò col. vlt. 1. vol. & conf. 121. lib. 2. & conf. 215 eod. lib. Dec. conf. 448. vis tota col. 3. & in l. dubitationis ff. de reg. iur. & Bal. in cap. 2. col. 2. extrà de conu.* ait vbi abundantior est cautela ibi euidentior est fraus *Iaf. in conf. 170. quod prædicti lib. 2. & Bar. Cæpol. vbi sup præs.* 14 quare M. Antonius pati debet fraudē, quam alijs intendit, vt in *l. sed & partus §. 1. ff quod metus causa, & in l. creditoribus C. de re pig. dat man.*

28 Si verò dicatur M. Antonius erat redempturus redditus prædictos, igitur paciſci potuit, vt pecunia prioribus creditoribus solueretur per *l. pen* C. *de his, qui in prior. cred. locum succ.* responderi potest primo sibi ipsi imputare debere, quod ab his, quę cum Principe conuenta erant discessit debuit enim sic restituere pecuniā, vt ex ea alia emptio fieret, ex quo securus fuisset, extinctis ex retrouenditione hypothecis, vt tradit *Bar. in l. in diem ff. de aqua plu. arc. & Tiraq. de retract. conuen. §. 3 gloſſ. 1. num.* 10. vnde succedit regula *l. multum interest* C. *si quis alteri, vt sibi,* 29 præterea ex prædictis apparet illam l. debere intelligi in vera venditione, & quando de propria pecunia facta est solutio, secus si de aliena, & vlterius, quod illa lex procedit, quando pecunia soluitur illi cui possessio obligata est, & in hypotheca est prior, hic autem solutum fuit, creditoribus, qui & si in alijs bonis priores erāt in hac tamen pecunia non præferebantur cùm ex pacto Principi esset specialiter obligata iuxtà *tex. in d. l. licet.* Item quia & si M. Antonius pecunia soluta fuisset tamen excludi deberet, quia M. Antonius debitor Sibiij postquam annuos redditus illi vendidit est etiam illius creditoribus obligatus iuxtà *tex. in l. nomen* C. *quæ res* 30 *pign. obl poſſ.* Igitur illi soluendo cessionē acquirere non potest, aut aliqua iura ex cessione, quia illis debitum videretur soluisse iuxtà tradita in *d. l. Aristo* & si quæ iura acquisita essent retinendi tantum facultatem tribuerent, quæ aduersus Principem non operatur, qui est prior, quòad dictam pecuniam, nec D. Villanouam excludit, qui aduersus M. Antonium non agit, sed contentus est.

31 Apparet etiam ex prædictis *l. licet* C. *qui pot. in pig. hab.* nō obstare, & præterea quia in redemptione locum non habet, cùm ea secuuta extinguatur hypotheca. Ideòq; in alium transferri nequit, vt supra dictum est, & tradit *Aret. in conf. 6. viso testamento col. 2. in fin. primi dubij,* & cum res redempta est perinde transit ad hęredes, ac si nunquam alienata fuisset, vt respondit *Dec. in conf.* 88. vbi multa ad rem scribit, & in *conf.* 238. *Cagno. in l. si nu.* 74. *C. de pact. inter emptorem. Boer. dec. 78. gloſſ. illa § 41. num. 21. & Arnal. Ferro. in conf Burd tit. de retract. §. 11.* extincti igitur redditus per redemptionem M. Antonio obligari nequiuerunt, quia eius, quod non est nullæ sunt partes.

Hæc igitur solita humanitate sanctissimi, doctissimiquè iudicantes inspiciant, nam haud dubito eos pro sua integritate Excellentem hunc virum. D. Villanouam esse absoluturos, plura namque scribere pudet, nè de ipsorum prudentia, & causæ iustitia diffidere videar.

Scipio Bilocta.

ADDITIO.

TRia examinare libuit ad ornatum huius Consil. nempè. Primò, vtrum actus cessionis iurium sit necessarius ad hoc, vt quis succedat in locum prioris creditoris, quando pactum est, vt ei de sua pecunia soluatur. &c. iuxtà *glo in d l. 1. C. qui potior in pignor. hab.* Secundò, num emptor possit pecuniæ suæ ponere legem nempè, vt soluatur certis creditoribus; & an tale pactum valeat in præiudicium anteriorū. Tertiò, & vltimò, dum per *D. Authorem* hic dubitatur *num 9.* quin girata apoca banci non per hoc transferatur pecuniæ dominium; hoc assumptum melius examinare.

Quòad primum ego semper habui pro vero; & sic in facti contingentia consultus respondidi, quod ad hoc, vt creditor succedat in locum prioris creditoris non 32 sit necessarius actus cessionis iurium sed tantum debet cōcurrere requisita per *glo. in d. l. 1. C. de his qui in prior. cred. loc. succed. in verbo non acceptisse,* ibi enim glosa dum enumerat ea, quæ requiruntur ad hoc; vt creditor de cuius pecunia anteriori soluitur in illius locum succedat, docet tria requiri nempè primò, quod hic conueniat, vt in locum primum succedat. Secundò, quod sua pecunia perueniat ad primum. Tertiò, vt detur ad hoc, vt liberetur pignus. Quibus tribus interuenientibus, inquit gloſ. succedit loco primi, ergo non est opus iurium cessione; ex quo gloſ.

glos. ista magistralis, quæ enumerat omnia requisita iurium cessionem inter ea non comprehendit. Et quamuis dubitari possit de hoc assumpto respectu eiusdem hypothecæ primi creditoris, quæ inquit *glos. & Azon. ibid.* non esse eandem cum prima, sed per omnia ei similem, cum prima hypotheca solutione fuerit sublata; & sic posset quispiam dubitare an huic creditori liceat experiri eadem hypotheca, & anterioritate creditoris anterioris liberati ex sua pecunia; Diluitur hoc dubium ex singulariter notatis per *Bart in l. Aristo 3. ff. quæ res pignor. vel hypoth. obligar. poss.* vbi interpetrando *dictam glos.* Confirmat eius dictum, quòad primum caput, quod scilicet ijs tribus concurrentibus creditor succedat in locum primi, quo verò ad secundum, quod hypotheca non fit eadem, contrarium de directo validis rationibus fundat, quod scilicet sit eadem prorsus hypotheca *ibi num.* 4. Et à prædicta mea opinione non longe absunt notata per *Præs. Vinc. de Franch. grauissima authoritatis virum in dec.* 134. *quæ in his terminis loquitur, & ea, quæ notant Cartar. in decis.* 61 *num.* 13. *& Benintend. dec.* 50.

Quòad secundum, dum accidisset casus, quod Io. Baptista Ferrus emptor Terræ Calcobotacij depositasset pretium dictæ Terræ vinculatū pro satisfaciēdis nōnullis creditoribus quond. Alphonsi Piscicelli olim Domini dictæ Terræ, ego qui patrocinabā pro vno ex dictis creditoribus anterioribus, cui tamen pecunia designata è supradicto Io. Baptista emptore ex quo erat creditor in maxima pecuniarum quantitate ex causa tertiarum non sufficiebat omninò tale pactum esse reijciendum defendendi, cùm in casu nostro emptor non poterat creditoribus præiudicare, qui debēt satisfieri seruata forma dispositionis iurium nempè, *qui prior in tempore, &c.* & sic ex isto capite tale pa-
33 ctum debet reijci tanquam cōtra dispositionem iuris *arg. l. in hoc 14. §. si conueniat ff. communi diuidundo Minad. in consil. in aliquibus notab.* 3. *num.* 31. Præterea ex defectu potestatis, similiter tale pactum debet reijci, cum Io. Baptista emptor nullam habeat potestatem præiudicandi creditori-
34 bus Alphonsi Piscicelli, & sic pactum annullatur ad notata per *Iser. in cap.* 1. *vers. commercium de probib. feud. alien. per Lothar. Grammat. decis.* 76. *nu.* 23. Rursus esto, quod tale pactum valeret, prout non valet pactum debet prodesse, & nocere ei cum
35 quo factum est, & non alijs, *l. si vnus §. ante omnia ff. de pactis Azon. in summa C. eod. num.* 28. & sic istud pactum initum inter Alphonsum Piscicellum, & Io. Baptistam Ferrum minimè eius creditoribus præiudicat, & vltimo dicebam, quod Io. Baptista Ferrus apposuerat tale pactum ad sui fauorem ad hoc, vt pretium dictæ Terræ esset in tuto; & nunc tale pactum in eius odiū retorqueretur dum posteriori creditori satisfit, & anterioris iura remanebant illibata super dicta Terra, quod est
36 contra dispositionē *tex. in l. nulla* 25. *ff. de legib. & not. Camill. de Medic. cons.* 141. *nu.* 13. & sic omninò tale pactum esse reijciedum defendidi.

Quòad tertium contra assumptum D. Autnoris facit *tex. in l.* 1. *C. de donation.* vbi
37 *DD.* per quem textum statuitur, quod dominium rei transfertur traditione scripturarum, dum igitur fuit consignata apoca banci videtur fuisse translatum dominium, eo fortius cum in nummis, & pecunia numerata sola immistione transferatur dominium *ad tex. in l. si alieni ff. de solution* que m exornat *Alfan. Perusin in collect. iur. ciuil.* 19. & solutio facta per mediū
38 fidei crediti cuiusdam publici banci habetur, ac si fuisset solutum in pecunia numerata, vt post alios notat celeberrimus *Reg. Rouit. in dec.* 35. *n.* 8.

Octauius Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *De bonis miserabilium personarum non potest fieri nec transactio, nec venditio, nec alienatio, nisi interueniente Iudicis decreto, causa cognita.*

2 *Actiones omnes iudicantur eiusdem natura cum subiecto, cui diriguntur.*

3 *Compromissum plura continens capita, iudicatur, ac si quot sunt capita, tot sint compromissa.*

4 *Veritas fictioni præfertur, & veritati omnia cedunt.*

5 *Nemo sine actione experitur.*

6 *Qui à lite recedit, dicitur esse in lucro. Publica interest litibus imponi finis.*

7 *Pro bono publico possunt minores, & pupilli, absque decreto Iudicis transactionem facere.*

8 *Quod transactione datur, licet indebitè, non repetitur.*

9 *Per instrumenta de nouo reperta, minimè à transactione receditur, nisi dolus interuenisse probetur.*

10 Remed. l. 2. C. de rescindenda vendit. an in transactione locum sibi vindicet.
11 Veniens contra instrumentum iuratum, efficitur infamis, & à iure suo cadit, & quid respectu minoris, num. seq.
12 Actus de perse inualidus, iuramenti religione firmatur, & n 14. & declaran. 16.
15 Lex minoribus inhibens transigi, nisi certis solemnitatibus interuenientibus, quod declara num. 23. 24. & 25.
17 Non omne id, quod est contra bonos mores de iure ciuili, est ita de iure canonico.
18 Regula, quod iuramentum non ligat, quando est contra bonos mores, regulatur in terminis iuris canonici.
19 Valet renunciatio facta cum iuramento fauori à lege inducto.
20 In obtinenda habilitatione à iuramento, an sit necessarium exprimere causas, pro quibus à contractu receditur.
21 Solemnitas requisita ad validitatem actus, si deficiat per impossibilitatem, non per hoc vitiatur actus.
22 Actus defectiuus factus ad fauorem priuilegiato personæ, tenet.
26 Compromissum, licet ab initio inualidum, ex post facto sustinetur in vim pacti, & ab eo recedi non debet.

ARGVMENTVM.

Compromissũ factum de re Vniuersitatis absque decreto Iudicis, quibus cõcurrentibus iudicetur validum, nõ obstante defectu decreti prædicti.

CONSILIVM IX.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

AVdio dubitatum fuisse super compromisso diebus, siue mensibus elapsis celebrato inter Vniuersitatem, & homines Terræ Ioyæ ex vna, & Vniuersitatem, & homines Castri Pe-sculi, aseruli ex altera pro bono publico, & pace, & ad euitandum scandala, rapinas, & homicidia, quæ in dies euenire poterant, non solum inter homines prædictarum Vniuersitatum verum in Prouintijs Aprutinis, & toto Regno cum incederent, tunc temporis octingenti, & plures homines armati per montaneas, & nemora circum circa dictas Terras, consilio, & spe pacis destituti ad nouas rixas, scandala, cędes, & contentiones facilè prorupti, ad quæ euitãda vtraque Vniuersitas ducta spiritu quietis, & zelo pacis conclusit in eorum generali consilio præsentibus locorum Officialibus, vt ritè compromissum fieret, quo mediante recõciliarẽtur, & in dies amore, & beneuolentia crescentibus sperabatur antiquas controuersias, & quæstiones aboliri. At inimicus naturæ, Christianæque religionis contrarius non destitit animos hominum dictarum Vniuersitatum perturbare, ad peiora eos eliciendo, & sic vbi quies, & concordia amplexa erant, iam fœdere pacis rupto, Vniuersitas Terræ Ioyæ dixit de nullitate laudi ex eo capite, vt mihi presupponitur, quia defuerat in compromisso prædicto Iudicis decretum, & sententiam in eius fauorem reportauit ex fortasse ratione, quia in dicta Vniuersitate contineantur viduæ miserabiles personæ minores, & pupilli, quibus interdictum est à iure etiam cum authoritate suorum tutorum, vel curatorum bona eorum, quæ seruando seruandis possunt vendere, alienare, distrahere, vel transigere
1 super illis, sine Iudicis decreto, & causa cognita *vulg. l. lex, quæ tutores C. de adm. tuto. l. tutor rerum, & ibi glo. ff. eod. l. de his, & locum ij. §. si pnator & ibi scrib. ff. de transact. l. non solum C. de præd. mino. & nota. in l. prima C. si aduer. transact. est simil.* verum cum in casu nostro minimè videretur necessaria interpositio decreti Iudicis, vt ex infra dicendis demostrabitur, dicendũ est reuerenter sẽper loquendo prædictum compromissum legitimè fuisse factum, & laudum semper inde ritè, & rectè, & iustè incoh tum extitisse, & ad faciliorem dicendorum intelligentiam. Primò præsuppono compromissum prædictum, vt ex ipsius lectura facilè constat, fuisse factum super rebus mobilibus nempè tritico se mouentibus vniuersali animalibus iuribus, actionibus damnis, & interesse, necnon super dimidietate territorij campi mitij, & sic re in mobili. secundo præsuppono bona prædicta mobilia, & se mo-

mouentia ex actis, & processibus minimè constare fuisse vnquam vniuersitatis Terræ Ioyæ, sed benè hominum particularium prædictæ Terræ, & per consequens actiones, & iura, quæ occasione dictorum bonorum darent censeri, & reputari eiusdem generis cuius bona prædicta sunt,
2 vnde si actiones competunt ad mobilia; mobilia bona censentur, & iudicantur, vt notat *Bart. in l. potest. ff. de auto. tuto.* & *Scrib. in l. prima C. si aduers. transa. Bar. in l. mouentium ff. de ver. signi. Ioann. And. in adi. specul. in tit. de fruct.* & inter *super vers. sed quid si debeo dicit Angel. in l. prima §. fuit quæsitum cum simul. ff. ad Trebell.* modo clarum est in iure, quod & si compromissum fiat, & in tali compromisso plura continente capita tot cōpromissa censentur quot sunt capita, non obstante,
3 quod vna sit, tunc scriptura *arg. tex. in l. scire debemus ff. de verb. oblig. l. etiam ff. de minor. c. cum tempore de arbitr.* tum igitur non solum super immobilibus, sed & super animalibus, & frumento, & sic rebus, quæ nunquam fuere Vniuersitatis prædictę necessariò dicendum est compromissum, & laudum super dictis rebus factum, & latum valuisse, & tenuisse absque aliquo iudicis decreto, quando non vniuersitas de prædictis transigeret verum, & dicti particulares. In pleno consilio id disposuerunt cum certum esset non agi de rebus Vniuersitatis, & licet Vniuersitatis, & hominum ipsius nomine factum fuerit illud euenit, vt facilius dictæ Vniuersitates, & homines earum ad pacem, & concordiam traherentur, vt ex compromissi lectura apparet veritas enim opinioni, & fictioni præfertur. *l. prima, & ibi notat Bal. vers. nota c. plus valer. quod agit idem Bal. in l. 5. colum. 2. vers. confirmat quare*
4 *expressa C. de hered. instit.* & veritati omnia cedunt *c. veritati 8. distinct. cap. fraternitatis de frig. & malef.* nullo igitur modo tale iudicis decretum erat necessariū sciūt enim homines Terrę Ioyæ, nec hoc negabunt in specie ad causā bona vnquā fuisse expresse Vniuersitatis, qua propter non video ex quo capite potuit Vniuersitas prędicta de nullitate iudicij laudi dicere ex defectu compromissi cum careret actione, & nemo sine actione experiatur. *l. si pupilli §. videamus ff de neg. gest. Alex.*
5 *cons. 110. lib. 5. colum fin. in fin.* nec refert si dicatur, quod dicta bona mobilia, & animalia potuerant esse alicuius minoris, seu pupilli, quia hoc non constat ex actis, & dato, quod constaret iudici, minores bona sua recuperauerunt in pace, sine litibus, & aliqua impensa nō parum reportauerunt commodum, & per consequens suam conditionē meliorem fecerunt, satis
6 enim lucrari dicitur quis, si à lite recedit, secundum *Abb. in c. Quintauallis, extra de iureiur.* & in eo cōsideratur publica quędā vtilitas, vt litium sit finis, vt voluit *Bal. in l. fratris. C. de transact.* est bonus tex. in *l. fin. ff. pro soc.* ibi, vt aliquis litium esset finis, iuncta *l. 1. ff. de vsucap.* ibi [bono publico, quo fit, vt non requiratur alicuius de-
7 creti interpositio *l. cum ij, §. quid si prator, ff. de transact. l. tutoris, & ibi glos ff. de pact.* deducit *Ruin. cons. 11. lib. 4. col. 1.* & fauore litium euitandarū id, quod per transa-
8 ctionem datur, minimè repetitur; licet in debitum fuerit, & quasi sine solutum, quia lex pro idonea causa habet, quod per transactionem fuerit aliter recessum, *l. in summa, §. 1.* & ibi notant *Scrib. ff. de condit.*
9 *indeb.* Et per instrumenta de nouo reperta nō receditur à transactione, nisi probetur dolosè facta, *l. sub prætextu, l. a prima*, vbi plenè per *Scribentes*, & *Alexander, & Ias. C. de transact.* facit optimus tex. in *l. Lucius, §. fin.* ibi, si nō transactum esset, *ff ad Treb.* Tantus igitur est fauor finiendarū litium, vt transactio ob enormem læsionem non
10 rescindatur, nec habeat locum dispositio *l. 2. C. de rescind. vend.* secundum magis cōmunem, & veriorem opinionem, de qua *Dec. cons. 216.* visa transactione, quæ conclusio in casu nostro omnino est amplectēda, cūm omnia gesta per dictas partes extiterint confirmata iuramento in amplissima forma, & sæpesæpius reiterato, quo casu, qui nititur contra instrumētum trāsactionis iuratum, efficitur (cum te ue
11 rentia) infamis statim, & cadit ab omni iure suo, *l. si quis maior.* & ibi communiter per *Scrib. C. de transact.* firmat *Paul. de Cast. cons. 67. visis. & consideratis, versic secunda ratio.* Et licet ille tex. loquatur in maiore, tamen hodie idem dicendū, saltim quo ad obseruantiam transactionis, & iuramenti
12 etiā in minoribus, per tex. *in auth. Sacramenta puberum, C. si aduer. vend.* sentit *socin. iun. cons. 32. sub num. 16. lib. 3.* cuius authoritatis dispositio procedit etiam si cōtractus iurantis esset inualidus, vt ibi per *glo.* quam sequitur *Bart. Bald. Angel. & Salyc.* & est communis opinio, quam attestatur
13 ibi *Ias. col. 8.* & dicitur per iuramentum actus inualidus confirmari etiam si in eo plures adessent defectus, vt voluit *Paul de Cast. cons. 229. in causa quæ vertitur. & Dec. cōs. 414. viso eleganti consilio. in fi.* A fortiori

igitur compromissum, de quo agimus; quod transactio censetur, secundum *Bart. in l. societatem, §. arbitrorum. ff. pro soc.* validissimum erit, vbi vltra plura iuramenta, quæ interposita fuerunt ab vtraque parte trãsactum fuit super animalibus, & rebus mobilibus, quæ nũquam fuerunt Vniuersitatis alicuius, & si loquamur de territorio campi Mitij, adhuc defectus decreti Iudicis non videtur in aliquo obesse, ea nempe ratione, quia cõtractus, in quibus
14 solẽnia de iure ciuili interuenire necessariò debent, iuramento confirmantur, per *tex. in d. auth. Sacramẽta puberum*, & per *tex. in c. quamuis, ext. de pact.* & saltim, vt supra diximus, quo ad obseruantiã confirmantur, cõmunis est opinio, secundum *Soc iun. cons. 32. n. 26. lib. 3.* Et si dicatur, quòd tale iuramentũ non est obligatoriũ, quia cum lex minoribus ꝓhibeat transigi, nisi certa forma seruata, *l. de ijs ff. de transact.* contra
15 faciens, videtur transgressor legis, *c. 2. de maior. & obed.* & iuramentum videtur cõtra bonos mores, quod vtiq; non est obligatoriũ, *l non dubium. C de legib.* tradit *Ang. cons. 94. cum lis, & quæstio, col. fin. ver ad quintum, de iuramento, & respondetur ex doctrina Alex. in l. qui Romæ, §. duo fratres. col. fin. in princ. ff. de verb. oblig.* quia non verum indistinctè, quod contractus quando est
16 nullus, impediãtur in eo vires iuramenti, vt patet in *c. cum contingat, ext. de iureiur. d. auth. Sacramenta puberum. & in c. quamuis, ext. de pact. & in c. significante, extra de pign.* vnde lex illa in dubium procedit, quando contractus fit propter turpitudinem aliquam, vel malos mores, quod quidem in casu nostro non videtur, nam contra bo-
17 nos mores aliquid esse, aliter dicitur de iure ciuili, aliter dicitur de iure canonico, vt notat *Bald. in l. pactum quod dotali, c. 19. C. de collat.* & colligitur talis differẽtia in *d l. pactum iuncto, c. 2. de pact. in 6.* & idem notat *Bal. in d. l. non dubium in 16. oppo. C. de legibus, & in l. si quis inquilinos, §. fin. ff. de leg. 1.* & ideo dicit *Paulus de Cast. in l pacta quæ contra, C. de pactis*, quod regula *non est*
18 *obligatorium, de reg. iur. lib. 6.* intelligitur, ꝙ sit cõtra bonos mores de iure canonico, & licet leges allegatæ in fauorẽ aduersariorum loquantur prohibitiuè, vt est *l. de ijs. l. lex quæ lusores*, cum simil. quando le-
19 gibus prohibitiuis renunciari potuerunt partes cum iuramento, vt cõcludit *Alex.* qui alios refert in *l. si constante, §. quoties, ff. sol. matr. col. 2. vers. secundo limita.* Et iuramẽtum vim habet specialis clausulæ derogatoriæ, secũdum *Bal. in l. sancimus, C. de testa. col. fin.* & sic per iuramentum renunciatũ, est *d. l de ijs*, cum similib. vt cõcludit *Io. de Imo. in d. c. cum contingat, col. pen vers. circa quintam, per tex. in d auth. Sacramenta puberum C si aduers. vend & in c. quamuis de pact. lib. 6.* Ex quibus omnibus facilè colligi potest, compromissum prædictum validum semper extitisse, & quod asserta absolutio à iuramento (cum reuerentia) subreptitiè, & falsò obtenta pro parte Vniuersitatis terræ Ioyæ in aliquo proficere sibi minimè potuerit, cum impossibile sit docuisse prædicta animalia, & bona alia mobilia fuisse dictæ Vniuersitatis,
20 & aliquam læsionem occasiõne eorum passam fuisse, quod vtiq; necessariũ erat, ad tradita per *Scrib.* & præcipuè *Bart. in d. l. societatem. §. arbitrorum ff pro soc.* & quãuis Vniuersitatis nomine dictũ compromissum fuerit super dictis rebus cõfectũ, id euenit, vt faciliùs allicerentur, quapropter in periurium (cum reuerentia) videtur quod inciderit dicta Vniuersitas Ioyæ, & propterea audienda nõ erat tam super dictis rebus mobilibus, & se mouẽtibus, quàm super territorio campi Mitij, cum degerans, vt est notissimi iuris, à limine iudicij meritò excludatur.

Vlterius dato, & non concesso, quod requireretur Iudicis decretum, ad hæc ipsius defectus non vitiauerat dictũ compromissum, cum certum sit in iure, quod cum aliqua solemnitas in actu interuenire debet, si talis solemnitas adhiberi nõ po-
21 terit, quia deficiebat, & nõ reperiebatur, tunc etsi non apponatur, non propterea actus redditur nullus, & inualidus, prout vidimus, quod stãte statuto, quod mulieres, vel minores minimè contrahere possint sine præsentia consanguineorum, vtique si mulier, quæ contrahit, consanguineos non habet, defectus consanguineorum, non reddet talem contractum nullum, & inualidum, secundũ cõmunem opinionẽ DD. tale statutum intelligitur, si cõsanguineos habet, sic videtur, immò necessariò dicẽdum est, ꝙ cum negotium gereretur inter duas Vniuersitates diuersis dominis vtilibus suppositas, non poterat altera alterius Capitaneo se submittere, vt decretum interposuisset, nec ad Regia tribunalia confugere poterãt, quia periculum maximum erat in mora, tum quia illa multitudo armatorũ incedebat per loca propinqua dictis castris, & timebatur, ne noua scãdala orirentur, tum etiam quia multi hospitabantur milites in dictis castris ob tutelam eorum, & hominum

num ipsorum de mandato Regiæ Au-
dientiæ, & vt assisterent Auditori, dum
informationem rerum præteritarum ca-
piebat, & iustitiam exequebatur in con-
tumacium domorum diruptionem, quod
ægrè ferebant omnes conuicini, & neces-
sariò erãt remansuri dicti milites inhospi-
tati, si ad pacem, & concordiam non ve-
niebant, vt euitarent damna, & scandala,
quæ in dies post discessum Magnifici Au-
ditoris oriri poterant, cum nullus reperi-
retur ciuis in terra Pesculi, qui potuisset
tunc tempore cogi ad præstandum ido-
neam cautionem de non offendendo ho-
mines Vniuersitatis terræ Ioyæ; de qui-
bus omnibus si extitisset excellens causæ
Commissarius informatus, non dubito
quin aliter decreuisset.

Præterea compromissum prædictum
confectum fuit inter personas priuilegia-
tas, & tũc succedit alia iuris regula indu
bitata, quod cũ actus est defectiuus, etiã
forma si fit in fauorem priuilegiati, & sic
22 minoris valet, & tenet *l. rem y. §. quid er-
go. & ibi glos. Bart. Bald. Paul de Cast. & re-
liqui Scrib ff. de transact.* Et quotidie id ac-
cidit in cõtractibus minorum, quod si illi
sunt vtiles teneant, & minimè nulli, & in-
ualidi censentur, inde si istud compromis-
sum vtile fuit Vniuersitati Ioyæ, non po-
tuit obtinere, nec petere absolutionem à
iuramento, si vtile Vniuersitati Pesculi,
similiter valuit compromissum; & pars
aduersa aliquid obijcere minimè pote-
rat cum priuilegiatus in damno euitan-
do, prout instatur pro parte Vniuersitatis
Pesculi, alteri priuilegiato, qui de com-
modo, & lucro tractat, obijcere nequeat.
Et tãto magis hoc dicẽdum est, quia iura,
23 quæ prohibent minores bona stabilia
alienare, seu super illis compromittere,
si bene, & maturè considerentur, loquun-
tur, & supponuntur res esse in bonis eorũ,
& ab ipsis teneri, & possideri, & sic prohi-
bent dominium, vel earum possessionem
in alios transferre, *l. lex quæ tutores, C. de
administr. tut. l. non solum. C. de ind. mino. notat
glos. & post eam Bart. in l nulli. ff. de transact.*
24 Si verò minor non possideat, transactio
valet etiã sine decreto, dummodo autho-
ritas tutoris, vel curatoris interuenerit,
quia tunc non dicitur alienatio sequi, etiã
si apud aduersarium res maneat, arg. tex.
*in l. si fundo. C. de transaction. voluit Ruynus
cons. 11. n. 4. vol* 4. Vnitas autẽ terræ Ioyæ
hucusq; minimè docuit de tali possessio-
ne, nec in contrarium docebit. Vlterius
dicta iura prohibẽtia talem alienationem
rerum minorũ, siue pupillorũ, nõ sibi ven-
25 dicant locum, quãdo transactio fit, & ce-
lebratur propter pacem, & concordiam,
vt voluit *Lanfrancus in suo tract. de arbitr.
3. part. princ. n* 4. compromissum autem, de
quo agitur, non ob aliud, nisi propter pa-
cem, concordiam, & quietem confectum
fuit, vt ex lectura ipsius apparet.

Præterea cum omnia fuissent nõ solum
iureiurando, vt supra deduximus, confir-
mata, & roborata, sed verbo gratias agẽ-
do pro laudo lato, & res ipsa approbãdo,
& confirmando omnia gesta, & laudata,
recipiendo consignationem animalium
deperditorũ, necnon capiendo possessio-
nem territorij in dicto laudo designati,
pascẽdo eorũ bestias, & oues inter ter-
minos designatos, præsentibus ambabus
partibus, & Magnifico Regio Auditore,
& pluribus testibus nullus est, qui iure ne-
gari possit, tale compromissum, & laudũ,
licet essent inualida, tale pactum ex post
facto accedente, efficitur vt valuerint, si
non in vim compromissi, & laudi, saltim
26 in vim pacti. & à tali pacto recedere non
licuisset alicui partium, *tex est in l. 2. C. com.
vtriusq, iud & ibi glos fin. l cum minor. §. fin.
ff rem rat. hab. l. 1. C. de iurisd. om. iud & l non-
dubium, C. de testa* concordat *glos in c. cum
olim il primo, post princ. extra de offic deleg.*
cum simil. Eo magis, quia, vt deduximus,
non constat de aliqua possessione dictæ
Vniuersitatis, & quod omnia pro bono pa-
cis & quietis fuerint celebrata, & confe-
cta, & bona maioris valoris, & æstimatio-
nis non fuerunt Vniuersitatis alias bona
illa mobilia, & animalia, & vt mihi præ-
supponitur, & verbo veritatis asseritur,
territorium quod nunc sub cõtrouersia præ-
tẽditur manere, non ascendit ad valorem,
& pretium ducatorum ducentorum.
Ex quibus omnibus dicendum est, neces-
sariò compromissum legitimè fuisse cele-
bratum, & laudum iustissimum, & adhuc
in eorum robore maneãt, parte deducta,
ex indicijs intuentis, facilè erit colligere.
Laus Deo, & eius gloriosissimæ genitrici.
Neap. de mense Aprilis 1574.

Sripio Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex debet iudicare secundum probata.*
2 *Indicia sunt quæ à legibus approbantur.*
3 *Arbitrium Iudicis regulatur à lege, præsertim in criminalibus.*
4 *Probatio in crimine falsi, debet de necessitate concludere, & coniecturis non adiuuatur.*
5 *Notarius antea habitus bonæ vitæ, & famæ, contrario non probato, talis hodie reputari debet, & num. 11. Atque hac præsumptione iudicia contra eum existentia tolluntur.*
6 *Si res furtiua reperiatur penes virum bonæ vitæ, & famæ, non facit contra eum indicium.*
7 *Quando adest depositio principalis, alia probatio non requiritur.*
8 *Testes quando sunt concordes in summa principali, etsi in alijs sint singulares, probant.*
9 *Testes de auditu, quando nominant personam, à quo audierunt, plenè probant.*
10 *Confessio iudicialis iungitur cum testibus de confessione extraiudiciali.*
11 *Regula quod sola suspicio falsi, pro falso reputatur, non procedit in puniendo tale crimen.*
13 *Consuetudo, etiam iniusta, excusat.*
14 *Depositio quando fit ab eo, qui scit scribere, debet ab eo subscribi, aliàs est nulla, & depositio subscripta, prævalet non subscriptæ, num. 15.*
16 *Creditur plus inquisito de falso, neganti, quàm Actuario affirmanti, etiam de gestis coram Iudice.*
17 *Depositio, siue confessio principalis potest per eum reuocari, maximè imminente metu tormenti, etiam si fuerit facta coram Iudice, & num. 18.*
19 *Indicium fit per duos testes, ad finem inferendi torturam.*
20 *Vnus testis, quando est omni exceptione maior, facit indicium, sed non contra virum probum.*
21 *Ad hoc vt quis de falso inquiratur, quæ requirantur.*
22 *Falso accusans de aliquo crimine, eiusdem criminis pœna debet mulctari.*

ARGVMENTVM.

Falsi crimen quomodo probetur; & varia de reuocatione depositionis ab inquisito factæ; & de effectu bonæ famæ, & opinionis probatæ.

CONSILIVM X.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

Isa informatione, capta contra Notarium Stephanum de Puteo super prætensa falsitate; quæ falsitas dici non potest, prout ex infra dicendis apparebit: Et in effectu ad instantiam Fisci testes examinati nihil afficiūt ipsum Notariū Stephanum; cùm non deponant aliquid de ipsa falsitate prætensa, prout ex eorum lectura clarè patet. Quo casu est
1 notoriū in iure, Iudicem iudicare debere secundum probata in processu; & non ex eius mente, & suspitione, *l. illicitas, §. veritas, ff. de offic. Præs.* cum pluribus per *Dec. conf. 177. nu. 2.* & latè *Bald. in l. si irruptione, ff. fin regund. & Canonistæ in c. 1. post gl. magnam, de offic. ord.* Et in casu nostro nō solū desunt probationes, verum etiā nec sunt indicia arguentia ipsam falsitatem; nam
2 illa dicūtur indicia, quæ à legibus approbantur, & non quæ figurantur in mente Iudicis, notanter *Bald in l eum citra, C. de iure dotium, & in l. fin. C. de probationibus.* Et Iudex qui procedit ad torturam, vel cōdemnationē sine indicijs à legibus approbatis, facit causam suam, prout firmat *Brun in tract. de indic in c. incip. Circa quartā quæst. n. 3. fol. mihi 19.* Nec poterit, vt dicūt fatui Iudices, ex eorum arbitrio procedere; quia in criminalibus Iudex habet ar-
3 bitrium; nā sic dicentes, loquuntur marte suo; quia arbitriū Iudicis in criminalibus est regulatum, & restrictum, dummodo legem non offendat, *tex. ad litteram. in l. 1. ff. de*

ff. de vsur. ibi [Ita tamen, vt legem non offendat] Per quem ita consuluit Curt. iun. cons. 110. vbi alia bona iura; & omnino videatur Hippol. cons. 59 incip. Non video, nu. 14. cum seq. qui allegat multa, quod Iudex nõ potest ex eius arbitrio procedere, nisi indicia fuerint approbata à lege. Et in casu nostro non solũ non video indicia, verum etiam nec præsumptiones, vt clarius infra patebit.

Et ad demonstrandum omnia prædicta esse vera, adducitur elegans doctrina Bal. iuncta glos. in l. iurisgentium, § quod ferè. in princ. vers. in ea ibi. ff. de pact. vbi firmat, quod

4 probatio falsi debet de necessitate cõcludere, quod sit falsum; & nõ potest probari ex coniecturis; & ibi etiam notat Ang. & tenet Salycet in l. de tutela, C. de in integr. restit. & post multa sic firmat Alex. cõs. 8. lib. 1. incip Viso testamento col. 4. n. 11. Ias. in l. 1. num. 14. ff. si quis ius dicen. non obtemper. Adeo vt omnino debet Notarius ipse ab iniusto carcere (cum reuerentia) liberari.

Corroborantur prædicta, quia per multos testes probata est legalitas, & bona fama ipsius Notarij Stephani, soliturs similia non committere; quo casu succedit

5 clara iuris dispositio, quod cum antea Notarius ipse fuerit semper habitus bonæ vitæ, & famæ, ita hodie reputari debet, l. non omnes, §. à Barbaris, ff. de re milit. ibi [Si bonus ante æstimatus fuerit.] Et est adeò verum, quod hæc probatio tollit indicia, quæ fortè essent contra inquisitum, Bart. notat per illum tex. in l. si desertorem. §. sed si ex improuiso. ff. de re milit. & in proprijs terminis multa determinat Ias. in cõs. 153. incip. Difficultas huius causæ, vol. 2. col. fin. concludens, quòd probato ipso Notario fuisse legaliorem, & bonæ famæ, prout in casu nostro, tolluntur omnia indicia contra ipsum fortè existẽtia: Nam licet essemus in casu, quod contra Notariũ essent indicia falsitatis, & de falso teneretur, hoc tamen non procedit, si Notarius sit bonæ vitæ, & famæ, quia talia indicia tolluntur, vt firmat in proprijs terminis Io. And. in add. Speculat. in tit. de instr. edit. §. instrumentum, Bald. & Alex. in l. qui accusare, in princ. n. 3. C. de eden. Stante maximè longo tempore huius obligationis, quæ præsumitur facta, quo casu cessãt indicia falsitatis forte existentia contra Notarium;

6 nam est adeò magni effectus, probatio bonæ famæ, quòd licet penes aliquem res furtiua reperiatur, probata tamen bona fama, tollitur omne indiciũ cõtra ipsum, Salycet. in l. 2. col. pen. C. de quæstio. Immò plus dicit Alex. in d. l. qui accusare, quòd licet Notarius, qui occultat protocollũ, teneatur pœna falsi, hoc non procedit, concurrẽte diuturnitate temporis, & bona fama Notarij, quia tolluntur indicia contra ipsum; quod dicit valde notãdum.

Præterea quid vltra quærimus, vbi habemus confessionem ipsius Petri querelantis, qui in eius protestatione in actis præsentata, asserit, obligationem esse veram in personã quond. Leonardi; sed adijcit, illã qualitatẽ ei fuisse cassam; quæ quidem qualitas per ipsum non fuit probata. Ex quo succedit vulgaris regula, quod actore non probante, reus absoluitur. Sed vera est, & pro vera reputatur eius depositio in iudicio per comparitionẽ facta, asserẽdo, debitum esse verum in personã dicti

7 q. Leonardi; quo casu alia probatio non requiritur, quãdo adest depositio principalis, maximè ad releuandum inquisitum ab onere probandi, l. 1. C. de confess. latè Bart. in l. si confessus, ff. de cust. & exhib. reor. Alex. cons. 177. visa inquisitione, lib. 4. col. 1. Vltra quod multi testes deponũt, pluries audiuisse à dicto Petro querelante, quod tenebatur dicto Leonardo in dictis ducatis quatuor centũ; & quod erat obligatio penes acta bainlationis Terræ Pimontis; quo casu cũ sint plures testes, licet extraiudicialiter deponant audiuisse à principali, nihilominus plenè probãt, quia omnes concordãt in summa principali; & de persona, audiuisse à dicto Petro; quo casu

8 etiã si essent singulares, adhuc probarent, Spec. in tit. de testib. §. iam de interrogatorijs, vers. hinc est. quòd si quis vult, & notanter Bal. in l. de quibus. col. antepen. in fi. ff. de legi. subdens, quod non attenduntur aliæ variationes, dummodo cõcludant ad principale, & sic ad debitum, si erat verum, prout in casu nostro, quia sufficit, quod in cauda eorum dicta colligãtur, sequitur Calcan. in cons. 9. col. 2. ante med. & cons. 19. col. 5. post med. & Corn. in cõs. 34. col. 2. lib. 2. & in cons. 146. col. 1. post med. lib. 3. cũ pluribus per Aym. de antiq. 4. par. nu. 10. fol. 191.

9 Et quando testes nominant personam, à quo audiuerunt, prout in casu nostro, plenè probant, Canonistæ omnes in cap. licet ex quadam, ext. de testib. post glo. ibi, in v. ab vno. Immò probarent, dicendo, audiuisse à diuersis personis, Corn. in cons. 78. col. 1. in fi. lib. 3. quia non nocet diuersitas personarum, à quibus auditum sit, vt ibi per eum. Vltra quod coniunguntur confessio Petri

10 iudicialis fatentis veram obligationem in personam dicti quondam Leonardi,

&

& testes de eius extraiudiciali cōfessione deponentes; & faciunt plenam probationem, maximè ad euitādum quem à pœna, prout firmant omnes, maximè *Ias. in l. admonendi, de iureiur. vbi est Carrotium.*

Quare ex supradictis, nulla probatione stante contra ipsum Notarium Stephanū, nullisque indicijs legibus approbatis existentibus; immò si extarent, ob eius famā probatam, & notoriam, essent purgata; non video cur Notarius ipse liberari nō debeat, aduersam partē ad expensas con-
11 demnando, querelantem, & notari præsumētem falsitatis nota Notarium ipsum Stephanum, virum iam senem, nobilem, atque litteratum, qui istam vsque ad ætatem ab eius iuuentute semper fuit optimæ vitæ, & famæ; & talis hodie à lege præsumitur, aureus *tex. in c. cum in iuuentute, de præsumpt.* Equidem sanæ mentis cōtrarium dixisset nullus, maximè in hoc prætenso falsitatis crimine, in quo, vt supra dixi, probationes debent magis concludere, quàm in quolibet alio crimine, per superius adducta.

Nec moueat Domini Iudicis animum qualitas forsitan prætensi delicti, in quo sola suspitio falsi, pro falso reputatur, quia illud procedit quoad capturam, quasi vt
12 per solam suspitionem possit carcerari, non autē ad finem puniendi, quo casu debent esse probationes concludentes, per superius allegata; & ita in terminis declarat *Dec. in cons. 175. incip. In causa falsitatis col. 6. vers. non obstat primo, quod in isto crimine*, subdens etiam, quòd probatio bonæ vitæ, tollit omnem suspitionem falsitatis.

Nec moueat secundo, quod saltim dicatur ipsum Notarium Stephanum esse in dolo præsumpto, quia non conseruauit scripturas, & sic librum, à quo reassumpsit dictam obligationem, ad finem vt in futurum percipiatur veritas; quia cū sit in processu probatum in dicta terra Pimontis à longinquo esse consuetudinem consignandi scripturas sic bona fide, sine aliquo inuentario, ac etiam obligationes scribere paginibus intermedijs, & alias,
13 vt in processu; illo casu talis consuetudo, etiā si esset corruptela, & iniusta, excusat ipsum à qualibet pœna, prout voluit *gloss. & ibi Doct. in c. cum venerabilis, de consuet. & ibi Anchar.* & in terminis *Alex. cons. 8. incip. Et aduerte, col. fin. n. 9. lib 6.* Et quod consuetudo patriæ excuset Notarium à falsitate, in terminis firmat *Gerard sing. 83. incip. Tene menti, in fi. & Bal.* per ipsum allegatum in *c. 1. de feud. cognit. & Canonistæ in cap. 3. de fide instrum.* & nemo discrepat in hoc.

Tertiò, non ipsum mouere debet vltima forsitan prætēsa depositio ipsius Notarij Stephani, in qua apparet scriptum aliter, quàm à prima; nam (cū reuerentia) nunquā hoc ex eius intentione prouenit, sed errore forsitan Actuarij aliter scriptū in secunda depositione, quàm dictū reperitur; quod patet, nam secunda hæc depositio non reperitur modo aliquo subscripta manu ipsius Notarij Stephani; quo casu de iure est nulla, nec præsumitur ipsius deponentis, quando scit scribere, &
14 illam non subscribit; prout aduertit noster modernus Regnicola *Foller. in 2. par. secundæ partis, in rubr. & demum repetatur, num. 13. fol. mihi 267.* & sentit *Bald. in l. fin. plus val. quod agit.* aduertens Doctores ne se subscribant; & subdit ibi *Foller.* quod multi in hoc decipiūtur; nam subscriptio est tanti effectus, quod præualere facit, & pro valida reputat depositionem illam, in qua subscriptio reperitur, adeo vt si prima depositio fuerit extra iudicium, & habet in se subscriptionem, & secundo loco deposuerit inquisitus coram Iudice cum iuramento, attenditur tamen prima de-
15 positio, & non vltima, tamquā non habēs subscriptionem, *notat Aret. in c. per tuas, de probat. Imol. in c. cum causam de testib. Felyn. in c. cum in tua, vlt. col. de testib.* post quos ita firmat *Capyc. decis. 192. n. 7.* Et in casu nostro audio sic deposuisse Notarium Stephanum, quia primo se examinauit in terra Pimontis extra iudicium, & se subscripsit, & secūdo loco in terra Gramani, corā ipso Iudice, & minimè se subscripsit. Adeò, vt ex supradictis, casus noster est decisus, vt pro nulla reputetur prætensa vltima depositio, licet iurata, & coram Iudice facta, cum non habeat in se subscriptionem, vt supra firmaui.

Et in hoc casu, quāndo tractatur cōtra aliquē de crimine falsi, si inquisitus facta publicatione, dicat non esse verum, quod Actuarius scripsit, negando se aliter di-
16 xisse. plus creditur ipsi, cōtra quem falsitas prætenditur, quàm Actuario; in indiuiduo sic firmauit *Abbas in c. ad audientiā, de præscript. n. 7.* & in tantū opinio *Abbatis* est communis, vt per eum est vera, quòd creditur magis illi, contra quem falsitas prætenditur, dicenti, non ita esse, prout scriptum reperitur, quàm Actuario ipso, etiam si depositio esset facta coram, & in præsentia Iudicis, prout in casu nostro in

pro

proprijs terminis firmat *Salyc.post Cynum in l. si quis Decurio, versic. pone, C. de falsi. Alex in cons 70 incip. Viso processu. in 1. col. vol. 1. ex Bart. in l. si quis legatum quaest pen. ff. de fals. Fely. in c. ad audientiam, de praescrip.* Et in proprijs terminis contra inquisitum de falsitate firmat *Gramm. cons. 30. n. 11. in criminalibus.* & idem in *dec. 60. n. 18* & post multa sic firmat *Iacob Nouell. in sua pract. crim in cap. incip. Crimina obiecta, n. 11. fol. mihi 338.* secundum modernissimam impressionem. Et est adeò verum, dũ aliquis de falso inquiritur, quòd etiam si eius depositio esset subscripta, quod est fortius, & tractatur de puniendo aliquẽ de falso, & inquisitus negaret aliter dictum, quàm scriptũ magis ipsi, quã Actuario creditur; in terminis *Grammat. cons 47 per totum,* & pulchrè *Capyc decis. 61 num. 5.* vnanimiter concludentes, quia debent esse probationes concludentes, & luce meridiana clariores, *l. fin. C. de probat.* cum alijs per ipsos allegatis.

Et dato, & nunquam concesso, Notarium ipsum Stephanum ore proprio sic dixisse, prout in secunda depositione reperitur, tamen reuocando dixit, & dicit ipsam erroneam, & ex errore dictam, quo 17 casu sic taliter allegando; prout in eius articulis dixit, licitũ est ipsi Notario Stephano illam reuocare, etiã ex longissimo tempore, maximè dum inest metus tormentorum, hic est *tex. notabilis in l. si postulauerit, §. sed si negauerit. ff. de adul.* quem pro singulari reassumpsit *Rom. sing. 808. incip. Dicit, c. 1. in moder. impress.* Et ipse Notarius reuocauit ante publicationẽ, dum articulauit reuocando, &c. Et quando est facta talis depositio sic ex abrupto, po-18 test illam reuocare, etiam si fuerit facta coram Iudice, absque quod docuerit de errore, ità dixit *Dominic. de Sancto Gemin. in c. sciendum, 29. dist.* pro singulari sequitur *Fely.* dicens, esse notandum *in proem. decreta super glo. 1. in princ.* & dixit, non obliuiscendum hoc quotidianum dictũ noster Regnicola *Arno. in sing. suo 1. incip. Cõfessio.* Et poterit illã reuocare quandocunque ante sentẽtiam, prout firmat *Paris de Puteo in tract syndicat. in verbo tortus, vers. sequitur, à num. 5. fol. mihi 285.* secundum nouam impressionem. Adeò quod cũ in casu nostro nulla sint indicia falsitatis, postquã 19 indicium, non dicitur indicium, nisi probetur per duos testes, ad finem inferendi torturam, est *glos. notabilis in l. fin. ubi Bart. C. fam. hercisc.* & post multa, sic firmat *Paris de Puteo in d. tract. syndic. vers. tortus, c. 11.* *quod incip. Aduertendum, fol. mihi 271.* qui benè defendit causam huius Notarij sui consanguinei. Et licet vnus testis, quando est omni exceptione maior, faciat indi-20 cium, hoc nõ procedit contra viros probos, quo casu non sufficit vnus, notanter *Bal. in l. fin. nu. 8. C. de probat.* subdens, quòd qualitas bonae vitae probata, elidit indicia, sequitur *Alexand. cons. 59. col. fin. lib. 3.* Et in casu nostro deficiunt non solum testes contrarij, verum etiam nihil est, quod ipsum Notarium Stephanum offendat, per superius adducta.

Vltimò consideretur, quaeso, titulus huius pretensi delicti, quia falsitatẽ nullam sapit, nam Petrus ipse confitetur in eius comparitione, & testes Notarij Stephani plenè probant, obligationẽ esse veram in personam quond. Leonardi, adeo vt veritas in aliquo nõ est mutata. Ex quo succedit famosum *cõsilium Ancharani 23.* 21 quod ad hoc vt quis possit de falso inquiri, tria requiruntur, dolus, mutatio veritatis, & alterius nocumentum, quorũ vno deficiente, non potest dici falsitas, vt per eum, quod reassumpsit *Affl decis. fin. nu. 8.* maximè cũ testes deponant, Petrum ipsum deposuisse, esse obligatum dicto quõdam Leonardo; & hoc confessus fuit etiam post mortem ipsius Leonardi quo casu nil aliud potest praetendere, cũ fuerit testibus conuictus, & ipse fatetur in dicta comparitione, in qua licet asserat esse cassam, de ista cassatura nõ probauit, nec liber penes ipsum Notarium fuit repertus, nec erat protocollum, quod fortè conseruare tenebatur, sed fretus probatę consuetudini, sine inuentario scripturas successori suo restituit; cuius vigore, vt supra dixi, excusatur à falsitate, considerata maximè qualitate, & integritate quondã Leonardi, qui, vt diximus, & integrae vitae, nõ vtique reassumere fecisset falsam obligationem pro tam paruo pretio; maximè cum semper Leonardus ipse fuerit bonae vitae, & famae reputatus, & bonam fidem agnouerit, quo casu semper sic praesumitur, nisi contrarium per partem aduersam fuerit probatum, *l. pen. C. de euictio. c. semel. & ibi Dyn. de reg. iur. in 6.*

Vnde iuris apertissimi censeo, Domini Iudicis partes esse in absoluendo Notarium ipsum Stephanum, & minimè falsitatis infamia notare eum, atque dictum quondam Leonardum viros integros, & vsque in eorum senectute sic reputatos, ad querelam cuiusdã rustici, malae conditionis, & vitae, vt est in processu probatũ, sed

22 sed querelantem ipsum falsi pœna puniri, cum falsam nixus fuit instituere accusationem,& illam minimè probauit,iuxta formam iuris, & communis theoricæ relatæ per modernum *Aegidium Boxam in sua pract.crim.in c.1.de fals.* & vigore etiã nouæ pragmaticæ, ac ad interesse partis condemnari. Et aliter iudicari non posse per Magnificum Iudicem censeo per iura, & doctrinas claras superius adductas.

Scipio Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Nobilitas Beneuentana habet potestatem aggregandi alios ad honores nobilitatis, quæ aggregatio omninò dependet ex voluntate, & arbitrio Patriciorum, numero 2. & si id facere nolunt, cogi non possunt, num. 5. & 6.*

3 *Voluntas, in dubio, debet intelligi de absoluta.*

4 *Aggregatio non debet fieri, nisi deficientibus nobilibus antiquis.*

7 *Promissio in voluntate collata,est subiecta arbitrio boni viri.*

8 *Numerus superfluus vilescit.*

9 *Nobiles Beneuentani antiqui præcedunt semper nobiles aggregatos, & hoc iure merito, & num.10.*

Primum summarium pro argumento deseruit.

CONSILIVM XI.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

1 Nobilitas Beneuentana habet potestatem, ei confirmatam à Paulo III. Sũmo Pontifice in anno 1548.vt *fol.69.in vol. statutorum* eiusdem Ciuitatis aggregandi alios ad honores nobilitatis, dummodo consensus maioris partis nobilium, qui in Cõsilio reperiuntur, interueniat, vt in dicto *cap.* est statutum; quæ potestas est valde iuri consona, nam ius recipiendi est collatum in arbitrium illorum, qui habent ius eligendi, *c.dilecto, de preb. Dec.in c.cum accesserint n.5. de constit.* & talem aggregationem omninò esse remissam arbitrio, & voluntati Patriciorum, liquet ex verbis dicti *cap.* ibi,

2 *Con volontà della maggior parte delli nobili, che à quel tempo si ritrouaranno in lo Cõseglio;*

3 & verbum *voluntas*, de absoluta voluntate debet intelligi *l.fideicommissum.§.quamquam,de leg.3.* ita vt possit facere de æquo iniquum,& è contra, *glo & Alberic.ibidem per illum tex. Iaf.in l.si sic legatum, n 27. de legat.1. DD.in l.2.§.voluntate, ff.soluto matrimonio.*

4 Sed hæc aggregatio de iure est facienda, quando deficerent nobiles antiqui, *l generaliter,vbi Alberic.& alij ff.de Decur.* nam dum supersunt originarij antiqui, nõ est complendus,immò potius frangendus numerus familiarum nobilium ex nouis nobilibus, quos pedagogos appellat *Bal. in c.1.§.caeterum.quis dicatur Dux.*

Dum nunc deputati populi intendunt cogere nobiles de Consilio ad faciendam aggregationem cuiusdam personæ ad eorum arbitrium,certè omni iure destituuntur,quia cum talis aggregatio dependeat

5 ex voluntate nobilium,ipsi cogi non possunt,si id facere nolũt, *Bal.in l.ne quicquã, §.vbi decretum sub n.5. vers in eius libero arbitrio,& motu est facere,& non facere, ff de offic.Proconf.et legati.Fely.in c.exceptionem, n.2.de exceptio & in c.per tuas n 6 de testib. Ang.in l.concessiones,§ si ita stipulatus n.7. ff.de verb.oblig.* quo casu nec tenentur seruare regulas iuris, *Paris.conf.71 n.6.lib 3. Menoch.de arbit.Iud q 9.n.2.Bar in extrauag. ad reprimendum,§.videbatur, n.7.* Quod ro-

6 boratur, nam in dicto cap.adest verbum *non possint,* quod potestatiuum est, *l sæpè, ff.de offic. Praes. l.nam quicquid.,ff.de iudic.* & ideo cogi non possunt, *Alex.conf 8.n.8. lib 2.* Item in statuto,& cap prædicto requiritur scrutinium, quod denotat liberã volũtatem, absque redditionem rationis propriæ voluntatis, *c.quia propter, de elect. in 6.* & sic in praxi ta'e cap. fuit obseruatum,cum semper in libera voluntate nobilium fuerit facultas aggregandi.

Nec obstant ea, quæ pro parte populi adducuntur, & primò non obstat assum-

7 ptum,quod promissio in voluntate collata, arbitrio boni viri est subiecta, prout ipsi fundãt,argumento *l.3 C.de dot.promiss. l.cum dos, §.gener. ff.de iure dot. Bart.in extrauag.ad reprimendum, vers.videbitur, & in*

l.cum

Lcum. antea, C. de arbitr. Alex. cons. 179. n. 9. in fi. lib. 6. quia dolic ie assumptum in suo principio, dum nullubi nobilitas promisit facere aggregationem, sed tantum in dicto cap. fuit ei data, vel confirmata potestas id faciendi ad eius arbitrium, & libitum; & si ad præsens nobiles de Consilio id facere denegant, omissis alijs causis, ratione honestatis, & modestiæ, dici-
8 mus id iure meritò fieri, quia numerus superfluus vilescit. §. volumus, ubi glos. in vers. ignauus, in authentico de Referendar. Sacri Palatij.

Minus obstat id, quod secundo loco pro parte populi adducebatur, quod scilicet dicta cap. Pauli III. partim in desuetudinem abierunt, prout cap. 1. quo statuitur in ordine nobilium maiorem natu præcedere, nunquam fuit seruatum, dum nobiles familiarum, quæ ad præsens
9 supersunt ex antiquis, semper præcessere, quamuis iuuenes nobiles aggregatos, etiam senes, & consuetudine derogatur legi scriptæ, l. de quibus, ff. de legibus. Azo, in summa, C. quæ sit longa consuetudo, num. 7. nam ad hoc facilis est responsio, quòd nempe contrarius vsus (qui palpabili ratione, vt infra dicemus) non recepit primum caput quo ad dictum præcedentiam, recepit, & admisit tertium caput quoad potestatem aggregandi nobilibus, ad lib tum concessam.

10 Quod verò rationabili, ac iustissima consuetudine fuerit vsu receptum, vt in publicis Magistratibus Patricij ex familijs antiquæ nobilitatis, superuenientibus aggregatis, eos præcedere debeant absque ætatis distinctione (quam distinctionem ætatis tantum inter ipsos antiquæ sessionis Patricios admittimus) liquet, ex quo sic iure communi inspecto, est statutum in l. 1. C. de Consulibus, lib. 12.

Scribebam currenti calamo hæc pauca pro meæ nobilitatis tutamine, in ciuitate Agnoni, de mense Iulij 1581.

Scipio Bilotta.

SVMMARIVM.

1 *Casus Consilij enunciatur.*
2 *Legitima debetur liberis ab initio sine onere, sine grauamine, sine conditione, & sine mora, nec statuta tolli, aut minui potest,*
6 *sed tantum solemni exhæredatione, ex quo iure diuino, et naturali debetur, et n. 3. et 4.*
5 *Ingratitudo liberorum erga parentes exiccat fontem diuinæ pietatis.*
6 *Paragium quid sit, & quantum sit, numero 10.*
7 *Fœmina à statuto exclusa, computatur, & facit partem in legitima.*
8 *Paragium mulieribus debitum in Regno per constitutionem in aliquibus, est loco legitimæ, & qua actione petatur, num. 12. & peti potest incontinenti, antequam nubat, num. 13. & 14.*
9 *Statutum excludens à successione, non excludit à legitima.*
11 *Onus dotandi sororem, est onus hæreditarium, & num. 18.*
15 *Consti. Regni in aliquibus, est inducta fauore mulierum.*
16 *Paragium etiam non agnitum, ad quoscunque transmittitur hæredes.*
17 *Casus à statuto omissus, remanet sub dispositione iuris communis.*
19 *Mater præfertur fratri consanguineo in successione filiæ, etiam quo ad eius legitimam.*
20 *Legitima ascendentium, non est debita iure naturæ, & ideo per statutum potest tolli.*
21 *Statutum Beneuentanum in §. mulier autem, tit. de dotis restitutione, est conforme consuetudini Neapolitanæ si qua moriens.*
22 *Legitima ascendentium quanta sit, remissiuè.*

ARGVMENTVM.

Legitima diuino, & naturali iure descendentibus debetur, & in eius locum in Regno est subrogata dos de paragio respectu mulierum, quæ transmittitur ante nubilẽ ætatem ad quoscunque hæredes.

CON-

CONSILIVM XII.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

FACTI SPECIES.

1 DEcessit Carolus Basciano absque testamento, relicto filio masculo ex primo matrimonio, & filia fœmina ex secundo, quæ filia in pupillari ætate decessit. Quæritur, ad quem successio prædictæ filiæ spectet, ad matrem, aut ad fratrem. Dubitandi ansam præbet *const. Regni in aliquibus*, & cum dicta puella non venerit ad ætatem nubilem, quod nihil transmittat ad matrem, *Paulus de Cast. post Bart. in l. Titio centum. §. Titio genero, ff. de cond. & demonstr. Ias. in l. si quando, §. generaliter; C. de inoffic. testam. n. 10. & 11. Alex. in cons. 61. volum 4. Albert. Brun. in tract. de statut. art. 11. 3. & 9. quæst.*

RESPONSVM.

PRæmittendum est, quòd legitima, & dos ipso iure debetur filio, & filiæ ab
2 ipso initio purè, sine onere, & sine grauamine, sine cōditione, & sine mora, *l. omnimodo, l. quoniā in prioribus, et l. scimus, §. cum autem, C. de inoff. test. & c. Raynutius, §. cum autem, de test.* & ex Regni canone debetur per *const. in aliquibus. Richard. Malumb.* quē refert, & sequitur *Io. And. in addit. ad Spec. in rubr. de statu monach. col. 3. & Bart. in l. Titio centum, in §. tit. gen. ff. de cond. & demonst. Alex. in cons 55. vol. 2. nu. 7. & cons. 3. vol 3. num 7. Anchar. in cons 327. Dec. in cons. 31. in princ. et Tiraquell. in repet. l. si vnquam, C. de reuoc. donat. verbo susceperit fol. 247. nu. 117. in libro meo, Affl. dec. 125. n. 29. & dec. 306. n. 1. & Aret. in §. fuerat instit. de actio. nu 23. col. 2. & Alb. in cons. 92. col. 2. Bal. & Salyc. in l. sancimus, C. de nupt.* filij enim ipso iure parentibus succedunt, *l. si mater & ibi Bal. in princ. & alij, C. de suis. & legit.* & illud *D. Pauli ad Gal. 4.* Si filius est, & hæres quoque est, relatum est in *glos. in l. 1. C. si minor ab hær. se abst. & in l. necessarijs, ff. de acquir. hæred.*

3 Legitima autem filiorum, quia est de iure naturæ, & de iure diuino, & cōfirmata de iure ciuili, nullo statuto, nec lege ciuili, neque aliquo modo possunt tolli, vel minui, sed debetur purè, sine grauamine, vt supra, vt per Doct. allegatos, nisi iusta causa exhæredentur, vt in *§. causas, in auth.* vt cum. *de appell. glos. in c. Quintauallis, extra de iureiur.* Quod sit de iure naturali, est tex in *c. de Ius. nat. dist. 1. & in l. scripto, §. fin. ff. vnde lib. tex. in c. Raynutius, §. cum autem, de test. & Paul. 2. ad Cor cap. 12. & in auth. de trien. & semis. in princ. Affl. in const. in aliquibus, n. 36. & 44.* vbi tex. Quod sit de iure diuino probatur in *sacris litteris Numeri cap. 27. Paul. ad Galat. cap 4. & cap. non omnis, 32 q. 2. & Gen. cap. 21.* ibi, Eijce ancillam. Et propterea *S. Augustinus refert in libro de ciuit. Dei, cap. 22.* quod propter legem Voconiam, permissum fuit à Deo bellum punicum; Voconius autē Tribunus plebis legem tulit, ne quis census, hoc est pecuniosus, hæredem vnicam filiam relinqueret, & ne fœminæ vltra consanguineos ab intestato succederent. Sed plebiscitum hoc aboleuit, vt falsum est, quod
4 legitima portio sit de iure ciuili. Et omnes illi Doctores, qui hoc crediderunt, potissimi sunt sequuti *Richar. Malumb. virum iuris ciuilis eruditissimum, vbi supra relatum.* & alios quosdā Doctores, qui illo tēpore parum dabant operā Theologię, & sacris litteris, & multi Summistæ crediderunt esse de iure ciuili, quia non considerarūt cōstitutionem iuris diuini immutabilem esse quo ad ius legitimæ filiorum, & dotis filiarum, per ea quæ optimè considerātur in *sacris litteris Num. præalleg. nu. 27.* & est ibi præceptum morale, non autem cęremoniale, neque iudiciale, & ideo ius legitimę est immutabile, quia est fundatum in obligatione, qua includitur apud Christianos in substantia, & forma Sacramēti matrimonij, quod Sacramentum est matrimonium in Ecclesia Dei, vt ait *Paul. ad Ephes. cap. 5. & in sac. Conc. Trident. sess. 24. in princ.* Tollitur autem tantummodo in-
5 gratitudo illorum, qui insidiantur, & non exhibent debitum honorem parentibus, à quibus vitam acceperant, quod crimen ingratitudinis est ita maximū, vt desiccat fontem diuinæ pietatis, quæ ingratitudo consistit in quatuordecim causis enumeratis in *d. §. causas, & in gl. d. c. Quintauallis.* Et licet prædicta nō allegaretur à Doctoribus, tū omnes concurrunt, & est omniū communis sententia, & opinio dictorum tāquam magis æqua, & vera per *tex. in §. fin. inst. de iure nat. gen. & ciuil. & ius sanguinis, ff. de pact. & l. iura sanguinis, ff. de reg. iur. & l. si quis à liberis, §. 1. ff. de liber. agnosc.* & originale fuit dictum *Richard. Malumb.* quem refert, & sequitur *Io. And. in d. add. ad Spec. in rubr. de statu mon. col. 3. & Bart. in d. l. in §. Titio gen. col. fin. ff. de condit. & demonstr.*

monstr. Bal. & Salyc. in l. sancimus, C. de nupt. Cagnol. in d. l. iura sanguinis n. 10. optimam, & Alciat. in l. nihil aliud. ff. de verb. signific. Ripa respon. 7. de leg. & long. consuet. Corn. cons. 123 vol 3. Guid. Papa cons. 140. & 44. in fi. Soc. cons. 150. vol. 1. Alex. cōs 53 vol 2. & cons 211. vol. 7. n. 8. & Doct. alibi sæpè, & firmat Aufrer. in add. ad dec. Tholos. 437. dicens bonum, q ita in practica seruatur, & extant decis. Rotæ 7. de cōsuet. in antiquis, Dec. in eod. tit in nouis, nu. 27. & ibi add. n. 2. & Boer. decis. 188. n. 6. 204 num. 12. & vide apostill. ad Alciat. reg. 1. præsumpt. 8. copiosissimè, & Alb. in d. l. quoniam in prior. C. de inoff. testam. & ita seruatur Rebuff. in const. Galliæ. tom. 3. de recusat. in præfat. n. 8 f. 148.

6 Est autē paragium, & legitima portio, quæ debetur infantulæ prædictæ, vt supra in principio fuit dictum, tertia pars eius; quod habitura esset ab intestato, & sic triens æqualiter cum fratre diuidendus, & integra eius portio, erit sexta totius hæreditatis. tex. in auth. nouiss. C. de inoffic. test. vbi Doct. & in corpore vnde sumitur, auth. de tri. & sem. §. 1. & in tex. in c. Raynutius, §. cū autem de test Card. Paris. in cōs 25. n. 34. vol. 2. & in cons. 17. n. 28. eo. vol cōs. 16. n. 67. eo vol. & in cons. 30. nu. 2. vol. cons. 6. n. 67. eo. vol. & ex regni canone ēt debetur constit. in aliquibus. & per Affl. dec. 76. 162. & Alex. in cons 43. num. 7. vol. 7. Curt sen. cons. 38. 39. n. 7. Capyc. decis. 158. num. 1. 3. 6. & 7. vbi apostill. & Afflict. in d. const. in aliquibus, n. 42 44. & seq. & ibi Iser. col. 5. et 17. & D. Thom. Gramm dec. 57. n. 20. & de paragio Afflict. dec. 160.

7 Quod etiam fœmina à statuto exclusa, computatur, & facit partem in legitima, per Capyc. vbi supra, & per eundē dec. fin. nu. 6. & in locis hic allegatis, & copiosissimè per Tiraq. de retract consang §. 1. glos 8. n 15. fol. 37. Gramm vbi supra nu. 20. & Boer. dec. 104 & Affl. d n. 54. Paris. cons. 17. n. 27. vol. 2. Et paragium, siue dos, quæ seruatur per const. in aliquibus filiæ, quā in vniuersali successione masculus præcedit, censetur, & est eius legitima, & succedit locū

8 legitimę legalis, nec possunt esse minus legitimæ, prout est originale dictum Richar. Malumb. quem refert, & sequitur Io. And. in add. ad Spec. in rub. de statu mon. col. 3. Bal. & Salyc. in l. sancimus. C. de nupt. post Cyn. ibi, & Bart. in d. §. Titio gen. & Ias. in d. auth. nouiss. in fi. Aret. in d. §. fuerat, inst. de actio. nu. 23. col. 2. Soc. in l. heredes mei, §. cum ita, ff. ad Trebell. Curt. sen in cons. 38. 39. bene & Alex. in cons 169. vol. 7. cons. 57. vol. 2. post nu. 7. 10. cons. 13. vol. 3. Card. Paris. cons. 36. n. 20 vol. 3. & copiosissimè per Tiraquel. in repet. l. si vnquam, C. de reuoc. don. verb suscepit, nu. 109 110. 112. & sequent. fol. 145. Cravet. in cons. 236. n. 3. & 4. Lucas de Pen. in l vnica, C. de imp. lucr. præscr. lib. 10. col. pen. Iser. in d const. in aliquibus, col. 13 post vers. quod si vult dare, & ibi Affl. n. 36 & 42. & in dec. 76. dec. 111. n. 10. & dec. 160. optimè, & dec. 162. n. 27. Capyc. decis. 158 post n. 3. & 6. Cassan. in consuet. Burgun. rub. 7. fol. 12. & 271. Gram. dec. 57. n. 19. 20. 21. 24. & post n. 41. 43. & dec. 101. n. 14. Petr. de Montefort. vt per Gram. in d. const. in aliquibus n. 18. 22. & ibi, quod ita seruatur, & Alb. in cons. 92. vol. 2. Boer. dec. 62. nu. 6. & dec. 104 num. 12. & dec. 188. post n 5. & dec. 3. n. 12. & Rotā dec. 1. de consuet. in nouis, in fi et Diome. Mari. relat per Marcell. Bon. in constit. in aliquibus, num. 5.

9 Et statutum excludens filiam à successione, non excludit à legitima. Grammat. in dec. 57. num. 22. et seq et Maricond. relat. per Marcell. Bon. ibid. n. 5. et Afflict. dec. 162. n. 7. vbi dat cautelam, quod petatur legitima, & in omnibus locis hic supra all. gatis. Et prædicta portio, siue paragium filię debitum per constit. in aliquibus, non possunt esse minus legitima, & aliquando vltra

10 legitimam vsque ad portionem virilem, vt pari nubat, vt in locis supra adductis, & allegatis, & per Afflict. in decis. 160. & Gramm dec. 57. n. 15. 19. 21. 40 41. Iser. in d. const in aliquibus vbi Affl. nu. 30. & Diome. Mari. relat. per Marcell. Bon. num. 6. 7. allegat Bal. in auth. res quæ C. com. de lega. & Alex. cons 7. volum. 2. & Curt. sen. in d. cons. 38. 39. & ita pluries fuit indicatum in Sac. Reg. Cons. & per Affl. in dec. 160. Gram. dec. 101.

11 nu 43. & seq. Onus hoc dotandi sororem, per constit. in aliquibus. est onus hæreditarium iniunctum filio, tāquam æs alienum, voluit Bar. in l. filio. in princ ff ad Trebell. & Bal. in l. vltra col. vltima, vers. sed pone, quod. vnus C. de iur. dot. per tex. quod ad hoc dicit singulare secundum vnam lect. in l. frater filiæ ff. de euict et est tex. in l. Papinianus, §. si quis impubes, & ibi Ang. ff. de inoffic testam. Capyc. in dec. 159. post n. 4. & Affl. in d. const. in aliquibus. post Iser. n. 42. Tiraq. in repet l. si vnquā, C. de reuoc. don. ver. susceperit, n. 14. fol. 147. Et dictū paragium debitum filiæ, dos siue legitima augetur ex fructibus hæreditatis, vt per Boer. dec. 62. n. 2. 5. et Tiraq. in d repet. l. si vnquam, ver. susceperit, n. 116. 147. & debētur à tempore mortis patris, etiā si bona fide sunt consumpti vt ibi per eum. vers. reuertantur, nu. 270 f. 338. Gramm. dec. 57. n. 15. Affl. dec. 367. in fi. & decis. 75.

O & 3.

& 3. licet contra videatur tenere *Afflict. dec. 382.*

12 Filia agit ad dotem, siue paragium, vel legitimã conditione ex lege, & sic conditione *constit. Regni in aliquibus*, vt ibi per *Iser. col. 6.* & optimè per *Affl. ibi n. 34. & in dec. 76. 159. & 162. nu. 4. Gramm. in dec 57. post num 42. per l. fin. Orbis post quam, in fine, C. de pet. hæred.* de qua per *Bart. in l. 1. ff. de cond. ex lege* *Alex. cons. 55. volum. 1. & 169. vol. 7. n. 5.*

13 Dos, & paragium per constit. filiæ debitam, quod in legitimæ locum succedit, vt supra firmauimus, statim, & incótinenti peti possunt, antequàm nubat, nec refert an nupta fuerit, vel ad ætatem nubilem peruenerit, cum non ab extraneo, vel ex legato dotem capiat, omne onus à iure reijcitur, & nulla inest conditio, & purè debetur, vt supra fuit dictum in principio per doctrinã *Ricbar. Malumb.* quem refert, & sequitur *Io. And. in add. ad Spec. in rub. de statu mon. col. 3. Bal. et Salyc. in d. l. sancimus, C. de nupt. Aret. in §. fuerat, inst. de actio. n. 28. col. 2. Alb. de Ros. in l quoniam in prioribus, C. de inoff. test. Lucas de Pen. in l. vnica, C. de impo. lucr. descr. lib. 10. col. fin. & Angelus cons. 209. Anchar. cons. 323.* & optimè per *Alex. in cons. 55. vol. 2. n. 10. vel 70. in cons. 134. vo. 2. vol. 6. cons. 13. nu. 14. vol. 3. & in cons. 79. in fi vol. 6. & in cons. 169. n. 5. vol. 7. & Alex. cons. 231. nu. 78. vol. 7. Alb. cons. 62. vel 92. vol. 2. Card. Parif. cons. 36. vol. 3. n. 9. 11. et per tot. et Bal. in cons. 419. 420. vol. 3. & Dec. in cons 87. n. 2. 250. col. 2. 331. nu. 5. 6. Iser. in d. constit col. 12 in verbo quid si frater vult dotare, & ibi Affl. n. 34. 36. 41. 42. Ioan. Grill.* quem sequitur, & refert *Gramm. in d. const. n. 7.* Cum alias, si secus esset, & differetur in tẽpore matrimonij, posset sequi, quod filia moreretur ante matrimoniũ, vt contigit in casu nostro in ista fantula, & sic nihil transmitteret ad hæredem, & per consequens ex toto priuaretur legitima, quod est cõtra præsuppositum, quod tolli non possunt legitimæ, & esse absurdum, & iniquissimum, aureum dictum *Bald. in l. sancimus*, supra allegata, & sequitur *Ancharanus in consil. 323. & Alexander in dicto cons. 231. num. 5. volum. 7. & Abbas in dicto cons. 92. volum. 2. post num. 2. cons. 119. vol. 3.* Et de filia infante loquitur *Alexander in dd. allegatis communis, Anchar.*

14 *Abb.* & alij, & sic dos, & paragium debetur purè, & statim, vt supra, non expectata morte alicuius, quàm illius, de cuius hæreditate agitur, *Alex. cõs. 55 vol. 2. n. 10.* Et licet paragium pro dote designetur, per constit. ibi quod debet maritare, illud est, quia frequẽtius mulieres virum quærant, quàm cælibem vitam ducant, vt per *Isern. in d. constit, in aliquibus. vbi supra, col. 13.* & ibi *Afflict nu. 36. 40. 41. 42.* quod licet non maritetur, vel virum ducere nolit, statim dotem petere potest. per al-

15 legata. Verum *constit. Regni in aliquibus*, est facta in fauorẽ filiarum, prout ex verbis dictæ *constit.* ibi [consuetudinem prauam, & ibi successionem vsurpant, & ibi natura dignoscitur esse contrariũ, absque discretione sexus, tã masculos, quàm fœminas] & ibi [absque sexus discretione vocari] & per totum, & ibi *Petrus de Montefort.* quem refert, & sequitur *Gram. in num. 21 & Marc. Bono. ibidem nu 9.* & ibi *Iser. col. 2.* & ibi *Affl.* est cõis opinio, vt ibi. Quare infantula hæc, licet per *const.* masculus eam in successione præcedat, tamẽ

16 legitimã, seu portionẽ à statuto delatã, & sic paragium transmittit ad quoscunque, etiam quod dicta portio nõ sit adita, siue agnita etiam ad extraneos hæredes, & statim mortua esset, per *tex. in l. si fratris, C. de iure delib. & l. 1. C. ad Tertull. l. cum antiquior, & l. et si inf. C. de iure deliber. & l. quamque. & l. vlt. C. ad leg. Falcid. l. 1. §. si quis ex lib. ff ad Tertull. l. 1. C. de ijs qui ant. apert. tabul.* voluerunt omnes vbique, nemo enim vnus contradicit, *Bartolus, Baldus, Corn. & cæteri omnes in dicta l si fratris, Alex. & Ias.* qui alios afferũt *in l. si infanti, C. de iure delib & Bal. in d. l. cũ antiquioribus, vltima col Baldus cons. 419. 420. vol. 3. Card. Parif cons 36. vol 3 n. 11. 12.* & per totum, vsque ad finem, *Rom. cons. 58.* & omnem dicit ipse *Alex. cons. 20 per totum. vol. 1.* vbi multis ostẽdit etiam id procedere in portione, quæ iure speciali ex statuto defertur, vt ibi latissimè, & *Tract. Papien. in forma libelli, quo pet hæred. ex test. ver. purè instituit. nu. 67.* Idem etiam si filia sit infans, prout est in præsenti casu, per *text. in l. si infanti, C. eod. tit. de iure deliber.* maximè ad parentes, vt ibi. & *text. in l. 1. C. ad Tertull. & tex. l. apud hostes, C. de suis, & legit.* vbi *Bald.* quem referunt, & sequuntur *Fulgos. Alex. Ias. & alij in d. l si infanti, & Tract. Papien. vbi supra, et Guliel. Benedict. in repet. c. Raynutius, de test. par. 2. vi r. mortuo testatore, col. 2 n. 117. f. 115. & Corn. in cons. 314. vol. 4. nu. 8. & Dec. in cons. 87. n. 2. & in cons. 304. n. 1.* & copiosè in *cons. 250. col. 2. & 3. & 331. n. 56. Tiraquell. in tract. de mort saisit. le. 7. par. 2. declar. 5. num. 21. 22. & declar. 16. num. 3.* Ita seruant, & in particulari hæc nostra infantula transmisit suam dotem, legi-

legitimam, siue paragiū, & ipsius exactionem ad matrem per prædicta, & affirmat *Bal. in d. l. sancimus, C. de nupt.* vbi *Salyc.* copiosè per *Dec. d. cons. 87. nu. 2. & cons. 250. 331. n. 6. & Aret. d. §. fuer. instit. de act. n. 3. col. 2. Ambaran. d. cons. 323. Abb. d. cons. 92. vol. 2 per totum & in fine*, & optimè *Bald. cons. 419. & 420 vol. 3. & Alexand. in dicto cons. 55 vol. 2. nu. 7. 10. & in cons. 134. nu. 19. 21. vol. 6. & in cons. 79. in fine, eodem volum. & in cons. 169. n. 5. vol. 7. & in cons. 211. n. 7. & 8. vol. 7. cons. 13 vol. 3 post nu. 7 & n. 10.* & optimè per *Card. Paris. in dicto cons. 36. v. l. 3 num. 1. 12. vsque ad finem, & Gramm. dicta decis. 57. num. 5. & est text. in cap. Regni emergentium, in fine*, ibi [mulieribus, aut hæredibus] per quod videtur Imperator tollere hoc dubium, & quæ hæres etiam possit petere paragium, ita per *Grammat. vbi supra decis. 57. num. 5. Afflict. in dicta decis. 76.*

17 Et si diceretur, quòd iste casus sit omissus à statuto, scilicet à cōst. *Regni in aliquibus*, & sic relinquitur dispositioni iuris communis, *l. si cum dotem, in princ. ff. sol. matrim. l. c. m. m. odissimè. ff. de lib. & posthum. l. si extraneus ff. de cond. ob causam*, & per *Alexand. in dicto cons. 55 post nu. 7 & vol. 2. & d. cons. 13. vol. 3. n. 1. & d. cons. 134. n. 19. vol. 6.* Adhuc dicendum est, huic infantulę legitimam deberi, & eam transmittere ad hæredes.

Et *Diomed. Mariconda*. relatus per *Marc. Bon. n. 6 & 7. alleg. Bald. in authent. res quæ, C. comm. de legat. vbi Ias. & Alex. cons. 7. vol. 2. & Curt. sen. in d. cons. 38.; 9.* & ita pluries fuit iudicatum in Sacro Regio Cons. & per *Afflic. in d. dec. 160. & Gram. decis. 101.*

18 *n. 43. & seq.* Onus hoc dotandi sororem, per *const. in aliquibus*. est onus hæreditariū, iniunctum filio tamquam æs alienum, voluit *Bart. in l. à filia, ff. ad Treb. ll. in princ. & Bal. in l. vltima. col. vlt. vers. sed pone C. de iure dot.* per tex. quem ad hoc dicit singularem, secundum vnam lecturam in *l. fra. ter filiæ, in l. Papinianus, §. si quis in pub. & ibi Ang. ff. de inoff. testam. Cafyc. d. dec. 158. post nu. 4 & Affl. in d. const. in aliquibus, post Iser. ibi n. 42 Tiraq. in repet. l. si vnquam, C. de reuoc. donat. vers. suscep. nu. 114. f. 247.*

Quare ex prædictis firmatur, matrem succedere, & hæredem esse infantulæ filię prædefunctæ in tota legitima, dote, & paragio prædicto, eidem debitæ, ascendente

19 ad sextam partē totius vniuersæ hæreditatis, excluso fratre cōsanguineo, eius primigeno, qui ad successionē sororis nō concurrit, cum non sit vtrinque coniunctus,

Imperatores statuerunt, in *auth. defuncto. C. ad Tertull. ubi Bal. n. 8 et in auth. vnde similiter. de hæred. ab intest. § si igitur, et §. si verò, & in auth. vt fructuum filij, §. 1. & in dictis locis per Bald. & Alex. in cons. 79 n. 4 vol. 6. Card. Paris. consil. 59 num. 35. volum. 3.*

Aret. inst. ad Senatuscons. Tertull. § præfecruntur, post nu. 2. & Roffred. Beneuent noster, I. C. prosundissimę doctrinæ in tit. de Senatuscōs. Tert. n. 2. Boer. dec. 185. n. 1. 2. quia in d. dec. & l. fit mētio tantū de fratribus ex vtroq; parēte coniunctis, & sic habet locum lex, quę si in vno casu permittat, in alijs vetat, *l. cum prætor ff. de iud. vbi bona gl. & l. mari. C. de procur. & l. cū ita legatū, ff. de cōd. et demonst.* & ita tenendū, & concludendum est absq; dubio. *Alex. Abb. et Anch. Paris in cō. silijs* supra allegatis, mater n. in bonis filię habet legitimā, vt est *tex. in auth. Presbyteros C. de Epis. et cler.* sumpta ex corpore *de Sanctiss. Episc. § si Presbyteros ant. Affl. dec. 310. n. 2. & dec. 367. n. 4.* vsq; ad finē, & *dec. 36. nu. 1. 2. 3. est tex. in d. c. Raynutius de test. §. cū antē et Roffr. de Senatusc. ōs Tert. in princ. & l. 1. C. eod. tit.* Allegata in contrarium, dicimus nō obstare, & cōtra *Paul. de Cast. in d. l. Titio in §. Titio gen. de cond. et demonst.* oēs DD. affirmant, vt supra fuit cōclusum, nec *Alber. Brun. in tract. præfato art. 11. q. 3. & 9.* si bene inspiciatur, nō contradicit in materia *const. in aliquib.* & præsentis causę & licet cōtradiceret, videmus cōem omnium DD. opinionē esse cōtra ipsum, & in fauorē nostræ infantulę, vt supra firmauimus. *Ias. verò in d. l. si quando, §. generaliter, C. de inoff. test. in fi.* loquitur in casu diuerso, in statuto existentibus agnatis, mater sit exclusa à successione filiæ, quod videtur tunc mater exclusa ēt à legitima, cum sit diuersa ratio in legitima ascendētium, & filiorū, quæ per statutū nō possunt tolli, vt

20 supra fuit conclusum, matri enim, & alijs ascendentibus non debetur legitima iure naturali, *l. nam & parentibus. ff. de inoff. test. Alex. in cons. 3. vol. 7. n. 10. post Paul. de Cast.* & est communis opinio, vt ibi. & statuta possunt tollere legitimam debitā matri, vt ibi *num. 9. & 10. & Ripa resp 7. de leg. & longa consuet.* & ita loquitur etiā *Alex. in cons. 64. vol. 4.* ex aduerso allegatā, quia est *cons. 3. vol. 7.* supra per nos adductū, & cōcordat cum *Ias.* & resoluitur vt supra. Et propterea in præsenti causa hodie tenendum est, vt supra in fauorem matris firmauimus, pro re indubia, & ita fuit pluries in S. R. C. iudicatum. Saluo, &c. Neap. 15. mensis Aug. 1564.

Scipio Bilotta.

ADDITIO.

21 NVm. 3. Statutum prohibens ascen-
dentes disponere, nisi de certa quā-
titate (prout est statutum Beneuentanum,
tit. de dotis restitutione, §. mulier autem, quo
cauetur mulieres decedentes cum filijs,
non posse de suis dotibus disponere, nisi
de decima parte bonorum, sine filijs verò
de medietate. Vnde redditur eius disposi-
tio cōformis consuet. Neap. incip. *Si qua
moriens*) dicitur augere legitimā ad fauo-
rem filiorū, prout ex *Soc. cons. 84. n. 9. lib. 1.*
fundauit *Dominus Io. Camillus Masi ābrunus*,
Patricius Beneuētanus, antiquæ sessionis,
I. C. profundissimęq; doctrinæ, & facundiæ,
in Romana Curia causarū Patronus lon-
gè spectatissimus, & inter primarios cele-
berrimus, sacręq; Aulę Cōsist. Aduocatus,
& affinis meus, in suis doctissimis allega-
tionibus editis ad intellectum dicti statuti
Beneuentani, in causa illorum de Iameo,
& Colle, quas mm. ss. habeo.

Num. 16. Dos de paragio an transmit-
tatur ante nubilē ætatem, *Prӕs. de Franch.
decis. 618. & D. genitor in conclus. feud. 84.*

22 Num. 20. Legitima ascendentium
quanta sit, idem *de Franch. in decis. 63.* &
nouissimè *Reg. Rouit. in decis. 22.*

Octauius Bil-cta.

*Sequuntur aliorum Doctorum responsa
in præsenti causa.*

SVMMARIVM.

1 *Paragium dicitur portio filiæ in bonis patris, & loco legitimæ est.*

2 *Quod in locum certæ rei subrogatur, sapit de illius natura.*

Non opus est argumē-
to.

CONSILIVM XIII.

Visa casus positione, cōclusiuè
respondendo, dico, matrem
dictæ puellæ in eius paragio
solam succedere, & hoc esse
iuris apertissimi, secundū di-
1 spositionē *const. Regni*, cū istud paragium
censeatur portio filiæ in bonis patris, vt
firmat *Cynus in l. sancimus, col. 2. vers. ex hoc
concluditur, C. de impu.* vbi dicit, ꝙ dos de
paragio, vel secundū facultates, censetur
pars filiæ in bonis, & ꝙ debet statim adita
hæreditate, & ab ea tollitur omnis mora,
& omne grauamen; & licet in statuto, vel
cōsuetudine de amotione moræ, vel gra-
uaminis nō dicatur, hoc tñ suppletur per
l. quoniā in prioribus, cū iura cōia determi-
nent, & suppleāt iura municipalia, *l. si serui
vestri ff. de noxal. & lege vt gradatim, §. & si
lege, ff. de muneribus.* Idem per easdemmet
rationes firmat *Alber. in d. l. quoniā in prio-
ribus. col. fin. vers. ad propositū redeundo, C. de
inoff. test.* Idem vult *Imol. in l Titio centum,
§. Titio genero, col fin. vers. adde in quantum,
ff. de cond. & demonstr. Luc de Pen. in l. 1. col.
fin. vers. pro declaratione autē, C. de impo. lucr.
descript. lib. 10. & Io. Grillus in consuet. in ali-
quibus. in additione, in verb. et reprobatur, n. 7.*
Et ꝙ dicta dos de paragio succedat loco
legitimæ, tenet *And in const. in aliquibus, in
verb. quintum decimum, col. 14. Affl. ibi not. 5.
q. 4 col. 4. Socc. cons. 25. Dominus Franciscus
Sindicus, n. 22. vol. 1. Dec. cons. 106. pro tenui
facultate mea, 1. par. Socc. iunior cons. 79. viso
puncto, n 44. vol. 3. & cons. 104. viso themate,
num 17. vol. 2. Marcus Mantua cons. 54 visis
scripturis. n 39. & cons. 105. in præsenti cau-
sa, n. 3. 1. vol.* Idem tenet *Napod. in consuet.
si moriatur aliquis in glos. in verbo succedunt,
col. 1.* vbi dicit, ꝙ paragium videtur sub-
rogatum loco successionis, seu debiti iure
naturæ, & idē dicit in *glo. in verbo tenentur.*
Et cum habeamus claram dispositionem
Doct. Regni ꝙ dos succedat loco legitimę,
frustra est disputandum, & cum sit loco
2 legitimæ, & subrogatum sapiat naturam
eius, in cuius locum subrogatur, *l. vnica,
§. sed et si. & §. omnes, C. de rei vxor. actio.
Bald. in l. data opera, C. qui accus. non poss. &
l. si cum iudicio, §. iniuriarum, ff. si quis caut.*
Est enim dictū paragium dos, quæ, secun-
dum *Cynum*, & *Alber.* debetur statim adita
hæreditate, & sicut à legitima aufertur oē
grauamen, & debetur purè, *d. l. quoniam in
prioribus. Alex. in l. in quartā, n. 13. prope fin.
ff. ad leg. Falcid. Ripa in l. filiofam. §. 1. diui.
n. 27. & seq. ff de leg. 1. Affl dec. 38. & 162.*
ita etiā detrahitur de paragio, ita vt trās-
mittatur ad hæredes, *Bald. in l. generaliter,
col. pen. C. de Episc. & cler. Dec. in l. si pater,
prope fin. C. de inst & substit. Bal. in d. l. sanci-
mus, vers. quærit hic Cynus, Soc. cons. 9. n. 22.
lib. 1. & 288. nu. 27. lib. 2. & 127. nu. 5. & 6.
lib. 4.* Immò sicut fructus augent legitimā,
sic debet augere paragium, vt firmat *Fa-
bian. de Gintch. in auth. nouissima, C. de inoff.
test. q. 7 Card. Zabarella cons. 80. præsupposito
statu, in fi. & Ripa in l. 1. in fideicommissa-
riam, n 46. ff. ad Trebell.* & ipsa mater, vt di-
xi, succedit excluso fratre consanguineo,
per

per tex. in auth. defuncto. C. ad Tertull. & ibi Bald. Salyc. & alij, quicquid dicatur in l. si quis, eod. tit. quia illa lex est correcta, vt dicunt Doct. in d. auth. defuncto.

Lucas Antonius Petreconus.

SVMMARIVM.

1 *Paragium in Regno est loco legitimæ, & n. 4. & debetur etiam non sequutis nuptijs, & mater in eo succedit, & nu. 2.*

3 *Paragium aliquando ascendit ad portionem virilem.*

Argumento non indiget.

CONSILIVM XIV.

1 QVoniam in Regno paragium filiarum est loco legitimæ, & illius naturā habet, vt testatur Iser. et Afflict. in constit. in aliquibus, itaque prout in legitima dicimus, omne onus, & conditio reijcitur, & proinde etiam non sequutis nuptijs debetur, ideoque mater succedit filiæ in paragio prædicto, excluso priui-
2 gno, qui ex vno latere tantum erat coniunctus filiæ, vt est casus ad litterā in auth. de hered. ab intest. §. & consequens correcta l. si quis, in princ. C. ad Tertull. ita in indiuiduo determinauit Bal. in authent. defuncto, col. 2. ver. iuxta ista. ver. quærit, C. eodem tit. & ibidem Salyc. in princ.

M. Antonius Flocearus.

HÆc infantula habuit matrem heredem in toto asse, & illi sola successit, excluso fratre consanguineo, qui ad successionem sororis nō concurrit: cum non fit vtrinque coniunctus. Imperatores in legibus, codicis, & Imperialibus institutionibus ipsorū statuerunt, & interpretes apertius clarerunt: Lex scripta est, eam sequi oportet. Nec refert an nupta fuerit, vel ad ætatem nubilem peruenerit, cū non ab extraneo, vel ex legato dotem capiat, nulla inest conditio, purè debetur, & omne onus à iure reijcitur. Legitima est, quæ etiam ex Regni canone debetur, & licet pro dote designetur, illud est, quia frequentius mulieres virum quærunt, quā cælibem vitam ducant: porrò etiā cum à fratribus excluditur, quandoque in mari-
tanda paragium datur, aliquādo vsque ad
3 portionem virilem, vt pari nubat. Sæpè in sacro Senatu, & me etiam referente iudicatum, et si vocula tantum emiserit, si tempore congruo nata est, nisi consuetudo, aut partium consuetudini repugnet, habet tam ex testamento, quàm ab intestato in hoc iure hæredem, & tam à consanguineis, quàm alijs vēdicatum, & exactum, me quoque confirmante, quod hodie pro re indubia sequendum est. Neap. 10. mensis Octobris 1564.

Marinus Freccia.

MAgistralis est distinctio Alexandri in cons. 13. in 2. dubio, lib. 3. vbi licet in aliquo casu suæ distinctionis videatur inferri contra matrem, hanc attamen constituit. in aliquibus, credo aliter procederet, quàm statuto suo; est enim illa dos
4 destinata per constitutionem loco legitimæ, vt ibi pluries firmat Isernia, quæ indistinctè trāsmittitur; quare credo omnino matrem successuram, & ita defenderem, si casus mihi occurreret.

Marcellus de Mauro.

SVMMARIVM.

1 *Maced. Senatuscons. prospexit filijs ne ære alieno grauati, genitoris vitæ insidiarentur.*

2 *In debito contracto ex causa vrgenti, veluti alimentorum, cessat Senatuscons.*

3 *Cessat similiter in filiofam. solito negotiari, & restituere pecunias mutuo ceptās.*

4 *Bona à matre peruenta, proprium filiæ patrimonium dicuntur, & in eius dispositione patris consensus non requiritur, ex consuetud. Neap.*

5 *Fil. famil in bonis à materna linea peruentis, adhuc patre viuo, reputantur patr. fam. & liberā habēt in ijs dispositionem.*

6 *Senatuscons. Macedon. cessat in peculio castrensi, & quasi.*

7 *In dubio filiusfam. censetur recepisse mutuo pecuniam in causam castrens. peculij.*

8 *Scientia patris in contractu filij, operatur ac consensus ad validandam obligationē.*

9 *Mulier nubendo efficitur sui iuris per consuetud. Neap.*

10 *Arbitri in iudicando possunt moueri ex garritu auium.*

11 *Expensa in lite erogata debentur, etiam ea non terminata.*

12 *Consensus paternus à pragm. requisitus in obligatione fil. famil. requiritur propter validitatem actus, & n. 13. & 17. valde*

roborатur assumptum, n. 19. quid de iure communi, n. 14.

15 *In casibus à statuto omissis, standum est iuri communi, & n. 40.*

16 *Consensus à prag. requisitus, debet interuenire in ipso actu obligationis.*

18 *Prag. 1. ad Maced. comprehendit Clericos.*

20 *Patris consensus, in dubio, censetur requisitus ad integrandam filij personam.*

21 *In obligatione à filio facta in beneficium patris, requiritur Iudicis decretũ ad cautelam, & hanc opinionem docendo tradiderunt multi DD. item decidendo, n. 22. & consulendo, n. 23. & contraria opinionis sectatores enunciantur, n 35.*

24 *Metus reuerentialis præsumitur in omni contractu gesto inter patrem, et filium.*

25 *Metus reuerentialis iuncta læsione, sufficit ad annullandum actum.*

26 *Fil famil. de iure communi possunt fideiubere, & se obligare pro patre, absque Senatusconf. beneficio, & id quomodo procedat respectu minoris, nu. 27 & prag. 1. ad Macedon. non videtur corrigere ius commune circa hoc, & n 28.*

29 *Consensus paternus non valet præstari in patris beneficium.*

30 *Authoritas, & consensus in quod differant, remissiuè.*

31 *Consensus à statuto requisitus, potest adhiberi ad consentientis commodum.*

32 *Statuti verba debent strictè, & propriè intelligi.*

33 *Consensus à prag requiritur principaliter pro identitate creditorum.*

34 *Fil. famil. in hoc Regno potius vsi sunt remedio l. 2. ff. & C. quod cum eo, quàm pragmat. 1. ad Maced.*

36 *De iure communi expressè est sancitum, consensum paternum in obligatione requiri etiam quod agatur de ipsius patris interesse.*

37 *Textus in l. sed Iulianus, §. proinde, ff. ad Maced. expenditur.*

38 *Scientia patris, facit cessare Senatusconf. Macedoniani beneficium sicuti cõsensus.*

39 *Consensus paternus in obligatione filij, de iure communi potest præcedere, & subsequi.*

41 *Pragm. 1. ad Maced. in quibus corrigat ius commune.*

42 *Statutum correctorium iuris communis debet interpretari vt quanto minus fieri potest, lædat illud.*

43 *Lex noua, inducens nouum remedium simile l. veteri, censetur illud inducere secundum remed. l. veteris.*

ARGVMENTVM.

Senatusconf. Maced. in quibus casibus cesset. Contractus factus à filio famil. cum consensu patris, in eiusdem patris beneficium, an sit validus absque decreto Iudicis, ad intellect. pragmaticæ Regni ad Macedon.

CONSILIVM XV.

Dei omnipotentis inuocato suffragio.

PVtabam in hac causa non vti
his scriptis, sed satis sufficere quasi tot sapientum verbis aures obtundisse, sed vt morem geram clienti, hæc iustè reposcenti, meminisse iuuabit exceptionem Macedoniani nõ habere locum, & illa tuta, aut suffulta, conuenta rectè fuisse condẽnata, quia si respicimus, quod
1 ideo Senatus prospexit, ne sæpè onerati fil. fam. ære alieno creditarum pecuniarũ, quas in luxuriã consumebant, vitæ parentum insidiarentur, *§. pen. instit. quod cum eo*, nõ militare in muliere ista matrona, quia nõ ita neque tam magna moles æris alieni est, quod à cognato fiducia, mutuo exquireret patris sui curam, quod absit, inuidiæ verbo, ad hanc arcem redactus erat, vt neque sibi, nedum filijs victum, neque vestitum parare potuisset, quo fit, si filia hæc in ijs, quæ patris sui onori recumbebant, mutuo receperit, *Zenodorus ait in l. 2. C. ad*
2 *Maced.* cessare exceptionem, non excessit probabilem modũ in mutua pecunia ad duc. 53. 64. ad quãtitatem hanc, vel quam subministrare solebat, vel debebat, cessat Senatusconf. ita *tex. iuncta gl. in l. sed Iulianus, §. proinde, vers. quod dicitur, ff. ad Maced.*

Cessat

Cessat insuper, quia conuenta quod ab
alio recipiebat, soluebat, *ead. l. §. fin. vers.*
hoc amplius, & ostenduntur in ijs plurimæ
tū solutiones ante hoc mutuum, vltra in
processu productas, & non vanam simpli
citatem, hic, quia cognatus erat, videbat
quia conuenta sic agebat, sic cōtrahebat;
3 quo casu cessat Senatuscons. dispositio
l. 3. ff. eod. Sed quod mihi magis mouet,
est, quod hoc tempore contracti mutui
conuenta habebat suum proprium patri-
monium, vt ita dicam, extirpatum à tot
possessoribus status quondā matris suæ,
ab hoc cognato suo, & creditoribus,
quod vtique proprium patrimoniū suum
4 erat, dicit *tex. in l. Pomponius Philadelphus,*
ff. famil. hercisc. & in eo nulla patris requi-
ritur authoritas, aut cōsensus, vt disposuit
consuet. Neap. in tit. de fil. famil. volent. testar.
incip. Filiusfamil. & filiafamil. fol. mihi 45.
in qua cauetur, quod in bonis istis à ma-
tre venientibus, vel ex linea materna te-
5 stari possit, ac si paterfamil. essent filij, &
hoc procedit nedum in vltima volūtate,
sed in contractibus, vt ibi eadem ratione
intelligit *Napod. in glo. in verbo testari, vers.*
sed quæro, nu. 16. Ex quibus infero, quod
quemadmodum in peculio castrensi, vel
quasi, cessat Senatuscōs. quia in his vicem
patr. famil. funguntur filij, *l. 2. ff. eod. & tex.*
6 *in l. 1. in fi. ff. eod.* dicit, quod in Senatuscōs.
non attenditur dignitas filij, nisi castrense
peculium habeat, quia tunc cessat, verba
sunt *I.C. in final. verbis illius l. pœna.*

Dum igitur iure municipali est statutū,
quod filijfamilias habeant liberā disposi-
tionē peculij aduentitij, tam inter viuos,
quàm in cōtractibus erga, &c. Et ex hoc
aliud corrolariè infertur, quod nisi scia-
mus in quam causam mutuo pecuniam
7 filiusfam. recipiat, certè in causam peculij
castrensis, vel quasi, in dubio erit præsu-
mendum, *l. fin. §. fin. C. ad Macedon.* ibi [ex
præsumptione iuris, &c.] vnde fit, quod
ille tex. decidat duo in casu nostro, quod
quamuis non sit probatum mutuum
duc. 64. in quā causam conuertit conuen-
ta, præsumitur inquam in causa sui pecu-
lij aduentitij id fecisse; & tunc cessat ex-
ceptio cum in ijs, & vsque ad quantita-
tem illius patrumfamil. vices funguntur,
dicit *tex. in d. l. 2. ff. eod.*

Fundatur etiam ex scripturis productis
procurationum, quas faciebat conuenta
modò in personam sui patris, modò, quia
fortè de patre non confidebat, in perso-
nam huius sui cognati ad emendū introi-
tus illius sui peculij recuperati, ita quod
pater permittebat sibi contrahere, di-
strahere, emere, & soluere, non vetabat.
Quare non dicamus adesse consensum, si
videmus, quod non dissentit? sola enim
8 scientia sufficit, & nō requiritur expressus
consensus, vt probāt duo iura in *l. si tamen*
scienti, & in l. si permittēte, ff. & C. ad Maced.
vt tunc cessat exceptio, & hic consensus
signis etiam exterioribus demonstratur,
vt puta si agendo pater, duxit Aduocatū;
vel in cōtrahendo, inuenit Notarium, aut
testes, *Cassan in consuet. Burg. rub. 4. §. 7. n. 11.*
vel si patre sciente, & patiēte, solitus esset
filiusfam. negotiari, vt hic, tunc etiā simi-
liter præsumitur patris cōsensus, vt tenet
Anchar in cons. 62. motiua. Alex. in cons. 120.
vol. 5. immò, quod plus est, præsumitur ha-
bere mandatum à patre, *Affl. dec. 308. n. 5.*
Hic pater hodie præsens est, vobis fortè
non malum hæc omnia ab eo scrutari, &
veritatē reperietis, quia satis vltra decē-
nium seorsum ab eo, & ditione sua habi-
tabat, & vt materfamilias se gerebat, &
quia ei necessaria victus, & vestitus non
subministrabat congruentius, fuit ab hoc
cognato mutuo recipere, quā ab extra-
neis, & modestius fuit quin facta sui iuris
nubendo viro suo, agnouit debitum hoc,
in iudicio examinata, obtulit se solututā.
9 Vnde fit, quod eoipso, quod nupta, est
effecta sui iuris, alia lege municipali, incip.
sed & mulier. fol. 46. cessat & alia via Se-
natuscons. *d. l. 2. C. eod.* quia inter quinque
casus enumeratos, est iste, quādo sui iuris
effectus filiusfamilias debitum agnouit.
Quare, ni fallor, ego vnà cum alijs DD.
Collegis, pari voto benè decidimus, ces-
sare exceptionem Senatusconsulti, quod
si non iustis legibus, & rationibus visum
fuisset; sed si ex garritu auium, vt ita dixe-
rim, motum animi nostri præcepimus,
adhuc puto rectè pronunciatum, nā dixit
10 *Iason cons. 88. 1. vol.* posse moueri arbitros
ex garritu auium, & dixit *Bald. in rubr. de*
contr. inuest. quod ex pluribus suggestioni-
bus partium, & argumentis Iudex deue-
nit ad vnum animi finalem præceptum,
vnde moueri possit ad iudicandum, pro
quo adduco tex. in terminis *in cap. præ-*
terea, extra de testibus, ibi [circumspectus
Iudex, &c.]

Circa secundum, de expensis erogatis
in lite sui paragij, nullam video posse fieri
certè probabilem difficultatem, nam
D. Alfonsus egit illam litem ita D. con-
uentæ proficuam, quod obtinuit vti suus
11 procurator; iura sunt ad hoc aperta in
l. etiam si contrariam, & in l. si contra, C. man-
dati,

dati, vbi plus dicit, & si finem liti non
imposuit, adhuc sumptus repetit, & per
hoc demonstratur, quod non est causa
communis, &c.

Scipio Bilocta.

ADDITIO.

MAxima est inter Doctores Regni
controuersia, num stante *pragmat.
vnica, ad Maced.* quæ, inter alia, prohibet
obligationes filiorum capi absque con-
sensu corũ patrum; an si filius se obliget,
& fideiubeat pro patre cum illius cõsen-
su, valeat obligatio, & an pater in tali ca-
su possit in eiusmet beneficiũ authorare,
vel non, & requiratur decretum Iudicis;
& adeo nodosa visa fuit hæc quæstio ob
Doctorum contrarietatem, ac rerum per
hæc suprema tribunalia iudicatarum di-
uersitatem, vt meritissimus Præs. Sac. Cõs.
Dominus Petrus Iordanus Vrsinus, vir
nunquam satis laudatus, decreuerit hanc
quæstionem examinare iunctis Dominis,
Consiliarijs omnium aularum ad veritatẽ
indagandam, & edictalem decisionem
publico beneficio promulgandam, prout
solet facere S. C. in arduis articulis, vt
apud *Thor. in 2 par. compendij decis. fol. 183.
col. 1. & propriè* 192. Et pro negatiua opi-
nione, quod scilicet talis obligatio ad be-
neficium patris, eiusdem consensu robo-
rata, sit inualida, & ad eius validitatem re-
quiratur decretum Iudicis, disertissimè
scripsit insignis I. C. & Primarius Aduo-
catus D. Lælius Gizzius his medijs, nẽpe.
12 Quia consensum patris à pragmatica re-
quisitum, non requiritur propter patris
præiudicium, sed pro actus solemnitate,
ad integrandam personam filij, & ex hoc
nullo modo potest pater sibimet autho-
rari; quod ex his conclusionibus id fun-
dare intendit.
Primo enim ex verisimili mẽte statuen-
13 tium, cũ hæc prag. principaliter respexit,
filiorum commodum, & publicam vtili-
tatem, & non patris præiudicium, & ideo
cõsensus paternus ab ea requisitus ad in-
tegrandam filij personam, dicitur subro-
gatus, vt *Gramm. decis. 12. n. 16. Frec. de præ-
sent. instrum. p. 9 q. 8. n. 37.* cum alijs cumula-
tis per *Paschal. de patr. potest. par. 1. c. 6. n. 39.
de Marinis quotid. resol. c. 144. n. 18. et c. 145.
nu. 15. & 16. Hodierna ad Surd. dec. 53 nu. 5.
P. Molfes. cõs. 4. n. 25. & Reg. Rouit. in d. prag.
n. 53.* qui adducit *Cancer.* in consimili sta-
tuto, *lib. 2 c. 1. n 7. & 68. var. resol. Caccial.
ad Crot. cons. 135. lib. 1.* idemq; in consimili
statuto Florentino determinat *Soc. cõs. 23.
nu. 18. lib. 4. & Carpan. ad stat. Mediol. c. 416.
n. 44. & 140.*
14. Et ad roborandam hanc opinionem
mihi videtur optima *decis. tex. in l. filium
habeo 16. ff. ad Maced.* vbi pater, qui est in
potestate patris sui, non validat suo con-
sensu obligationem filij; ergo consensus
est authoritatiuus de iure communi, &
dum hoc statutum aliter super hoc non
15 disposuit, standum erit iuri cõmuni, vt ex
*l. si cum dotem, ff. sol. matr. et ex l. commodissi-
mè, ff. de lib. & posthum. not. Præs. de Franch.
dec. 489. n. 21. & B llon. decis. Gen. 5. n. 12.*
16 Præterea si talis cõsensus requireretur
pro patris interesse, posset præcedere, &
subsequi, vt not. *Ant. Gab. cons. 2. n. 1. lib. 1.*
& hæc prag. requirit præsentiam in ipso
actu, & non adimpletur, si præcedat, aut
subsequatur, vt ibi not. *Caranit. §. 10. n. 14.
& 20. & §. 17. n. 14. & Reg. Ron. ibidẽ n. 11.*
vbi sic refert decisum; idẽq; tradit *Nouar.
super prag. collect. 208. n. 6. Hodierna ad Surd.
d. c. 53 n. 6.* & latè *Paschal. vbi supra c. 6 p. 1.
nu. 27. & 30. Franc. Molina de ritu nupt. lib. 2.
diff. 11. nn. 33. vers. huic simile,* & sic videtur
consensum requiri ad validitatem actus,
17 & integrandã filij personam, vt consuluit
*Coin. cons. 242. n. 2. lib. 4. & Gabriel d. cons. 2.
n. 2. lib. 1. Bolognin. cons. 44. Christofar. Marti.
decis. 24. nu. 36. & Cancer. d. c. 1. lib. 2. variar.
resol. n. 13.*
Rursus, si talis consensus requireretur
pro interesse patris, pragm. prædicta non
comprehẽderet Clericos, quia in illorum
bonis pater non habet vllum ius, vt ibidẽ
Carau. §. 9. nu. 24. & 26 sed communi DD.
18 calculo, contra Carauitã est receptum,
quod d. prag. comprehendat Clericos, vt
probant *Grauin. de præsent. instrum. p. 3. de-
clar. 17. n. 38. Borrell. de compromiss. §. 1. gl. 3.
n. 258. Reg. Rouit. in d. pragmat. n. 49. Paschal.
d. cap. 6 num. 39. in fi.* & de consimili statuto
Carpan. ad statut. Mediol. c. 416. n. 6. qui mul-
tos adducit, & sic fuit decisum per Rotã
Romanam apud *Caualer. decis. 442. in fi.*
Roboratur hoc argumentum, quia hæc
prag. requirit expressũ consensum, & non
est contenta de tacito, quo casu talis cõ-
sensus dicitur authoritatiuus ad integrã-
dam personam, vt not. *Reg. de Ponte cons.
160. n. 10. & 11. lib. 2.* Roboratur secun-
do, quia semper quod requiritur consen-
sus maioris, dicitur requiri ad authoran-
dum, vt tradit *Soc. cons. 23. num. 21. lib. 4. &
Mieres de maior. p. 4. q. 2. n. 30. to. 2.* Dum igi-
tur hæc prag. requirit consensum patris,
qui est maior filio, ergo ad authorandum
requi-

requirit. Roboratur tertio, quia quando statutum requirit consensum patris, eoq; non interueniente, annullat actum, certè talis consensus censetur requisitus ad integrandam personam filij, vt notat idem *Soccin.in d.conf.23.n.22.lib.4.* Roboratur quarto, quia consensus adhibitus iure patriæ potestatis, dicitur authoritas, quæ in eiusdem authorantis beneficiũ interponi non valet, vt concludit *Bal.conf.289. quæstio ista, nu.1. vers.quod autem, lib 3. & conf. 290. eod.lib.3.* Roboratur quinto, nam DD. tradunt, quod stante statuto prohibente filio, absque patris cõsensu, quemlibet contractum, si filius facit donationem patri, cum eius consensu, adeo talis donatio est inualida, quia pater nõ potest in causa propria authoritatẽ interponere, ergo consensus requiritur ad authorãdum personam filij. & hoc notat *Menoch. conf.344.nu.19.lib.4. Decian.conf.57.nu.30. lib.1. Gratianus discept c.781. num 36.lib.4.* & cumulat *Nodier.ad Surdum dicta dec.53.* Roboratur sexto, quia attẽta iuris communis dispositione, filius nõ potest, absq; patris consensu, causa mortis donare; & talis consensus non validat donationem, quando fit in eiusdem patris beneficium; ergo requiritur ad authorandum, ex notatis per *Paschal.de patr.potest par.1.cap.6.*
20 *nu.111. & 113.* Et quod in dubio patris consensus censeatur requisitus ad integrandam filij personã voluit *Cotu.conf.242. libro 4.* & cumulat *Cutellus in tract.de donat. tractatu 1.discurs.1. partic.unica, num.155. fol.52.*

Ex qua conclusione, vt supra firmata, quod scilicet talis cõsensus à pragmatica requisitus, sit ad actus solemnitatẽ, & ad filij personam integrãdam subrogatus, sequitur altera cõclusio, quod scilicet talis consensus non sit habilis ad validandam obligationem à filio factam ad eiusdem patris beneficium, sed in ea requiratur
21 Iudicis decretum pro cautela.

Et hanc opinionem docendo firmauit *Gulicl. de Benedict. in c.Raynutius, vers.duas habens filias, n.256. Alciat.reg.1.præsumpt.2. num.5. versic. contra supradicta tamen facit, Ascan. Clemens de effect. patr. potest. cap.6. effectu 10.n.6. Brun.de statut.exclud.fœmin. 2.par.in fi. Pyrrus Maur. Aret.de fideiussor. par.2 princ. tit.1. sect.8. cas.1.limit.1.nu.24. f.345. Heringius de fideiussoribus, c.7.n.347. Cencius de censibus, p.1.c.2.ar.3.n.13. Duard. de censibus, tom.1.§.1.q.19.n.23. Mar.Cutell. de donat.contempl.matrimi c.1.n.171. fol.55.* doctissimus nostræ tempestatis iuuenis *Donatus Ant.de Marinis quotid.resol.c.144. n.18. & c.145.n.15. & 16. Galter.de liquid. instrum. vers aduertat ad debitorem. num.53. & 55. Virgil.de Boccacijs in const. Marchiæ glos.3 nu.35.39. & 40. Consiliarius Paschalis de patr.potest. lib. 1. c.6 n.39.versic. & ideo. Reg. Rouitus in dicta pragmat.num.48. Caldas in l.si curatorem habens, verbo contractum fecisti, sub num.45.vers.ex quibus. Carpan.ad statuta Mediolan.d.cap.416.n.84 85. & 140. Gratianus discept.forens.lib.4.c.781. num.28. Cancer.variarum resol.lib.2.c.1 n.67. Bertaz. de clausul. glo.21 clausul.7.nu.8. & 9. Card. Tusc.pract.conclus.verb.authorari, cõcl.565. n.5. Tiraq.de ll.connub glos.8.n.122.*

22 Hanc eandem opinionem decidendo sunt sequuti *Rota Romana decis.18.nu.9. & decis.20.num.12. in collectis per Cencium, & Duard. post tract. de censibus; & in decis.59. nu.9. & 10. & dec.60 num.3. & 9. recollectis per Pic. ad statut. Vrbis, post tract.de contractibus, & in recollect. per Farinacium tom.1. decis.153.n.7. & decis.177. & dec.580.n.3. & tom.2.decis.218.nu.7. Mastrill.decis.180. num.22.lib.2. de Leo decis.94 n.4. & 5.lib.1. Muta decis.94. Caualcan. decis.31. num.36. Gratian.decis.95.n.2. Vrsill.ad Affl.dec.308. num.22. & 23. Hodierna* eruditissimus I.C. *ad Surdum decis.53.num.4. 5. & 6. Peregrin. decis.31. in fi.* qui bis decisum refert in beneficium filij, contra *consilium Cephali 488.*

23 Et consulendo pro hac opinione respondet *Bald. in conf.232. occurrit dubium, libro 2. Soccin.conf.23. lib.4. Cornconf.294. lib.1. Paulus de Castro conf.469.n 1. vers.2. Iaf.conf.69.num.6. libro 1. Bologniniconf.44. Desiderius Guido inter consil. vlt. vol. conf. 170. num.1. lib.1. Barbatia conf.42. libro 4. P. Molfes.conf.42.n.23.24. & 25. Reg. Rouitus conf.68. n.2. lib.2.*

24 Prædictis accedat, quod iste, quod ius induxit præsumptionem metus reuerentialis in omni contractu gesto inter patrem, & filium, vt *l. 1. §. quæ onerandæ, ff. quarum rerum actio.* concurrente cum hoc metu reuerentiali læsione, quæ clarè apparet ex obligatione, seu fideiussione à filio facta ad patris beneficium, vt aduertit *Reg. Rouit. in dicta prag.nu.99. & Muta d. decis.94. & P. Molfes.d.conf.42.n.2. & 3.*
25 *lib.2.* certum est, hoc casu tantum metum reuerentialem sufficere ad annullandum actum, vt concludit *Reg. Rouitus in d.prag. n.61. & in d.conf.68.lib.2.n 7.* & nouissimè *Castill.lib.3.controuers.cap.1.nu.57. & Prof. Amatus conf.41.nu.12. & D. Merlin.d.c.39. num.7.*

Pro

X3

Pro contraria opinione ponderatum
fuit, quod seruata iuris communis dispo-
sitione, est permissum filiosfam. pro patre
26 fideiubere, non obstante Senatusconsult.
Maced. vt statuitur in *l. filiusfamil. C. de fi-
deiussor.* & cumulat *Hering. de fideiussor.
c. 7. n. 336.* & si pro patre fideiubere recu-
sauerit, potest exhæredari, vt ex *tex. in §.
aliud quoque capitulum, authent. vt cum de
appell. cognosc.* probat *Hering. vbi sup. n* 350.
Sicuti neque Macedoniano iuuatur, si
mutuam pecuniam accipit pro vtilitate
patris, vel eam eius creditoribus soluit,
*l. 2. C. ad Maced. l. sed et cum Iulia. §. si filius,
ff. eod.* latè *Graß. except. 27. num* 10 & hoc
27 indistinctè procedit in filiosfam. maiore,
l. vnica, C. de filiofamil. minore. Respectu
verò minoris, id procedit, quando agitur
de liberando patre à futura carceratio-
nis molestia, *dicta l. 1. C. de filiofam. minor.*
notat *boer. dec.* 128. Et per supradictam
28 *prag. ad Maced.* non videtur derogatum
supradictæ dispositioni iuris communis,
quia prag. disponit extensiuè ad prohibi-
tionem filijsfamilias factam pro mutuo, ac
voto de iure communi, ita vt extendatur
ad omnes contractus, & sic in casibus li-
mitatis per ius commune, remanet quo-
que limitatũ hoc ius municipale. Quibus
medijs hoc tradit *Consil Paschal. de patria
potest.* quem refert, & sequitur *doctissimus
Dom Don Franciscus Merlinus Pignatellus,
M. C. V. meritissimus Iudex, Regiæque Tri-
bunalis Campaniæ Generalis Præfectus, con-
trouers forens centur. 1. c. 39. n. 21 & sequent.*
vbi hanc contrariam opinionem acerri-
mè tuetur, subtiliter, & doctè.

Adiuuando hãc suam opinionem, quod
scilicet, esso vera iuris conclusio, quod
consensus paternus non possit, nec valeat
præstari ad eiusdem patris beneficium,
29 ex dispositione *tex. express. in L. 1. de auth.
tutor,* cum alijs cumulatis per *D Merlinum
vbi supra, nu.* 28. 29 *&* 30. Sed distinguen-
30 dum erit in authoritate, & consensu,
quorum terminorum diuersitatem expli-
cat vbi supra *D Merlin. nu.* 31 consensum
31 enim à statuto requisitum, posse ad pro-
prium commodum adhiberi notat *Præs.
de Franch. dec.* 14 *n.* 4. cum alijs additis per
D. Merlin. vbi supra, quos, ne transcribere
videar, omitto. Et ab hac iuris conclusio-
ne non videntur abesse notata pro parte
negatiua, ibi enim potissimè fundabatur
talem consensum esse authorizatiuum, &
ideo non posse præstari in consentientis
beneficium, sicuti authoritas non potest
præstari in authorantis beneficium, vt

ibidem Merlin. nu 31. Hic igitur residet
totius quæstionis vis, an scilicet pragm.
requirat simplicem consensum, vel au-
thoritatem.

32 Et quia eius verba debent strictè, &
propriè intelligi, *l. 3. §. hac verba. ff. de neg.
g. st cum concord. per Surd. decis.* 313. *num.* 4.
& verba pragmat. vocent consensum, &
non authoritatem; quam si fortasse vo-
luisset, id proprio suo termino expressisse
confitendum erit; non igitur debent eius
verba alterari, & dum consensum requi-
runt, ad authoritatẽ protrahi; eo fortius,
quia talem consensum iure communi in-
specto, validare actum in eiusdem patris
beneficium, inferius demonstrabitur.

33 Ponderabatur secundo pro hac eadem
opinione affirmatiua, quod hic consensus
principaliter requiritur ad commodum
creditorum, ideoq; pater præstãdo talem
consensum, non dicitur in eiusdemmet
beneficium id facere, vt fundat *D. Merlin.
d c. 39 nu. 38 & 39.*

34 Vltimo dicebatur fil. famil. semper vsos
esse *remed l. 2. ff. & C. quod cum eo* & non
remed. huius prag. vt notat *Præs de Frãch.
in decis* 181. & cumulat *Molfes. consil. 42.
n. 15 vol. 2.* ex quo inferri potest, esse stan-
dum iuri communi; & etiam dicebatur
ita in terminis dictæ prag. & aliorum sta-
tutorum similium id tradidisse multos
Doctores. & in specie *Cavavit. in d. pragm.*
35 *§. 11 num. 8. & Rota Romana apud Farinac.
decis.* 580. *tomo* 1. & in consimili statuto
Crinellus decis Dolan. 14. aliosque cumulat
D. Merlinus d. c 39. Quibus motiuis subti-
lissimè respondet D. Gizzius in suis do-
ctissimis allegationibus in hac cõtrouer-
sia editis, quas ne potius videar tractatũ,
quàm additionem facere, breuitatis cau-
sa omitto, ibi à curiosis videndas.

36 Mihi tandem satis videtur adiuuari opi-
nio affirmatiua, eo quod consensus pater-
nus à prag. requisitus, validet obligatio-
nem filij, etiam si facta fuerit in eiusdem
patris beneficium. Ex quo iure commu-
ni inspecto, sic est decisum per tex. ad hoc
singularem in *l. sed Iulianus 9. §. proinde,
ff. ad Maced.* ibi, ET IDEO SI PATER
IGNORAVIT, ADHVC SENATVS
CONSVLT. LOCVS ERIT: cum quo
concordat *tex in l si dubitet* 11. *§. si filius*
37 *fam. ff de fideiuss.* Hic igitur *Vlpianus I. C.*
dat prius regulam, licere fil. famil. pecu-
niam accipere pro patre, absque Senatus
consulti beneficio, dummodo pater sciat
id, quod filius facit, patre verò ignorante,
adhuc Senatuscons. locum habet; & sic

ex-

expresſè caueatur, consensum paternum, etiam si obligatio tendat in patris beneficium, validare actû. Nec dicat quisquis in *d. §. proinde*, non loqui de consensu, sed tantum de scientia patris; nam ad hoc, vt
38 cesset Senatusconſ. Maced. idem operatur scientia, ac consensus, *l. si tamen* 14. *ff. ad Maced.* & ideo de iure communi est indubitatum, talem consensum validare obligationem in eiusdem patris beneficium.

Quod ex alio capite roborari potest, quia eodem iure communi inspecto, con-
39 sensus paternus requisitus, ex *l. Zenodorus* 2. *& d. si permittente* 4. *C. eodem*, potest præcedere, & subsequi, vt *l. si fil. familiq.* *C. eod.* Quo casu, vt supra fundatum est, pro contraria opinione, *vers. præterea si* 14. *dixit ensensus, nu.* 16. non dicitur ad authorandum, sed pro patris interesse, ergo validat actum.

Hac igitur solida decis. tex. in *dicto §. proinde*, cum suis adminiculis fundata conclusione pro affirmatiua, sequitur absque dubio dicendum, quod esto, quod hic casus fuit à pragm. omissus, remaneat
40 sub iuris communis dispositione, ad notata per *Praes. de Franch. in dec.* 489. *num.* 21. *cum aliis à nobis supra num.* 15. *deductis*, & *ab eodem D. Ambore supra cons.* 11. *nu.* 17.
41 Eo fortius, quia hæc prag. corrigit ius commune, præsertim circa duo, veluti primo circa generalitatem omnium cõtractuum, quos prag. Senatusconſ. beneficio succurri vult, cum alias de iure communi non nisi in mutuo, & fideiussione Senatusconſ. locum haberet. *l. si fil. fam.* 4. *ibi, Is autem solus, &c. & l. item si fil. fam.* 8. *ff. eod.* Et secundo, circa id, quod Regia pragmat. requirit consensum paternum, in ipso stipulationis actu adhibitum, cum alias de iure communi possit præcedere, & subsequi, *dicta l. si filiusfamil.* 7. *C. eod.*
42 Et proinde tale statutum correctorium iuris communis, debet interpretari vt quanto minus fieri potest lædat ius commune, *cap. cum dilectus, de consuetud. Rom. conſ.* 197. *num.* 3. *Alex. conſ.* 106. *nu.* 9. *Corn. conſ* 115. *col. penult. vol.* 2.

Nec dubitari potest quin consensus requisitus à Regia prag. omninò existimari debeat eiusdem naturæ, ac consensus re-
43 quisitus à iure communi, quia lex noua, quando inducit nouum remedium simile legi veteri, censetur illud inducere secundum remedium legis veteris, *Soccin. in l. 1. ff. ad legem Falcidiam, num.* 56.

Quæ verò subijcio, saluo semper saniori iudicio, doctissimorum DD. Senatorum Sacri Consilij, à quibus expectatur edictale responsum in hac controuersia, cum maximo totius fori desiderio.

Octauius Bilocta.

F I N I S.

Pag.	col.	nu.	lin.	Errata.	Corrige.
3	1	8	17	veriori	verior
7	2	10	31	110	101
ibid.			36	nomeris	numeris
9	1	6	35	dolis	dotis
ibid.		7	41	Quoties	Quotidie
15	2	5	33	§.10 §.8	§.8.
21	1	5	25	debet	debeat
23	2	8	25	tenuit	tenuerit
39	2	15	45	primogeniti	ſecundogeniti
45	1	2	28	441	300
ibid.		3	39	415	281
46	1	10	9	n.73.1.vol.	n.6.vol.2.
ibid	2	1	24	prouidentia	prouidentia ſimpliciter
47	2	3	27	quod	qui
ibid.		4	35	ad hunc	ad hoc
50	2	2	23	hereditario	etiam hæreditario
52	1	5	antep.	prauam	Quadragenalem
56	2	2	30	gratiam	gratia
58	1	2	25	Agnatis	quam agnatis
65	1	2	37	in fine	fol.71.lit.A.
66	2	6	33	Actenaſiæ	Tenaſiæ
ibid.			40	concluſ 8.	concluſ 10.
70	1	1	19	tranſmiſsione. & nō ſucceſsione	ſucceſsione, & non tranſmiſſione. vt diximus concluſ.8.
71	1	6	33	Iſer.	Camerar.
72	2	2	30	ſine	ſic
ibid.			32	nu.3.	nu.7.
ibid.		5	43	qui	quæ
73	2	5	7	alienatio	Reuocatio
78	2	1	20	in continenti	incontinenti
ibid.			28	hæ	hæc
80	1	3	vlt.	lit B.	lit.C.
ibid.	2	4	12	fol.8.	fol.80.
ibid.		5	29	affixa	affixis
ibid.		7	antep.	magni illius Ducis Cōſalui Ferdinandi	Magno illi Duci Conſaluo Ferdinando.
89	1	26	12	ad dicta	dictis
92	1	13	21	Hieroſolimitani	Hieroſolymitano
104	2	9	3	volum.	col.2.
ibid.		13	34	parte 5.	parte 1.
118	2	1	17	243.	143.
136	2	1	37	vi.o	à viro
137	1	2	2	op'nioni	opinione
140	1	in ſū.	21	ceſsionem	actionem
144	2	32	48	primum	primi
145	2	37	26	ſoluta	ſolutione
147	2	8	20	aliter	à lite
148	1	18	52	lectores	tutores
ibid.	2	20	30	ad hæc	adhuc
149	1	23	43	ſupponuntur	ſupponunt
161	2	4	19	ſtatuto	in ſtatuto
164	1	12	35	conſenſum	conſenſus
ibid.			36	requiſitum	requiſitus

Reliqua, cum ſint parui momenti, Lector ipſe facilè diluet.

RERVM, AC VERBORVM singularium totius operis locupletiſsimus Index,

Alphabetica ſerie compoſitus.

Littera c. concluſionem indicat.

A

Cceſſiones feudo facta feudales fiunt, ſi inſeparabiles ſunt ab ipſo feudo. quod ſecus eſt in ſeparabilibus, concluſ.62.num.1. fol.84

Acceſſiones additæ feudo, ſi ſint ſeparabiles, et propterea non efficiantur feudales, fiunt tamen feudales, ſi per triginta annos fuerint poſseſsæ, vt feudales, ibid.n.2.

Accuſator ſi deſiſtat in crimine vſurarum, non poteſt procedi in Regno, conſ.7. num.6. 8. & 12. 139

Actiones omnes indicantur eiuſdem naturæ cum ſubiecto, cui diriguntur, conſ 9 n.2. 147

Actio contra venditorem ut poſſeſſionem tradat, durat quadraginta annos, conſ.4.n 9. 135

Actio ad rem aliquam regulatur ſecundum naturam rei, & hinc actio ad feudum, eſt feudalis, c.20.n.1. 34

Actio radicata in perſonam cedentis, exercetur per ceſſionarium ſine aſſenſu contra debitorem, vel compellendo eum ad agendum, vel agendo recta via, ad euitandũ circuitum c.40.n.3. 62

Actus deſ. ctiuus factus ad fauorem priuilegiatæ perſonæ tenet, conſ 9 n 22. 149

Actus de per ſe inualidus, iuramenti religione firmatur, conſ.9 n.13.14.& 16. 147.148

Actus geſtus contra iuramentum, valet, etſi gerens ſit periurus. conſ.1.n.20. 130

Adiutorium quid ſit, & vnde originem ſumpſerit, et in quibus iuribus de eo fiat mentio, c.37. n.1. 59

Adiutorium in quibus caſibus debeatur Baroni à vaſſallis burgenſibus, ibid.n.2.

Adiutorium debetur Regi à feudatarijs, ibid.n.3. & in quibus caſibus, n.4.

Adiutorium quomodo taxetur, ibid.n.5.

Adiutorium debetur etiam Regi vltra caſus poſitos per Afflict.in deciſ.265.ibid n.6.

Adiutorium debetur eſto quod feudum ſit conceſſum cum qualitate burgenſatica, ibid.n.7.

Adiutorium debetur in feudo mixto domino immediato. & ſic Baroni, ibid n.8.

Adiutorium debetur pro maritanda nepte paupere, & pro militia nepotis pauperis ibid.n.9.

Adoba. dicitur ab vnione, ſeu adunamento plurium feudatariorum, ad conſtituendum vnum militem, c.17 n.3. 28

Adoba quanta ſit in vnoquoque feudo. ſiue vaſſallus habeat, ſiue non, ſiue ſit planum, & de tabula, ibid n 4.

Adoba eſt onus feudi, & ideo pro ea competit Regiæ Curiæ actio realis contra tertios poſſeſſores, c.17.n.8. 29

Adoba non debetur in taxatione paragij, & vita militiæ. c 98.n.1. 1:3

Adoba tota eſt primogeniti onus, ibid.n.2.

Adoba ſoluitur ſemper vniformis, iuxta taxam antiquam, c.17 n 6. 29

Adoptiui excluduntur à ſucceſſione feudorum, c.79.n.8. 107

Agens ad feudum ex pacto, & prouidentia, non tenetur declarare, ſi venit ex teſtamento, vel ab inteſtato, ſecus in feudo hereditario, nam tenetur, in additione ad concluſ.77 n.8. 104

Agnato proximè immediatè ſucceſſuro. poteſt etiam obligari feudum ſine aſſenſu, concluſ.6. num.7. 13

Agnatus ſuccedens in feudo hereditario, non improbabit ſeruitutem conſtitutam per prædeceſſorem, c.96.n.6. 116

Agnatus proximior poteſt intra annum intentare ius prothomiſeos, quando eſt facta venditio vlteriori agnato, ſed ſi eſſet facta extraneo, competerent triginta anni, c.19.n.5. 32

Agnatus præfertur directo domino in emptione feudi per ius prothomiſeos, ibid.n.6. 33

Agnato proximiori competit ius prothomiſeos intra annum, reſtituto tamen pretio, ibid.n.3.

Agnati opus eſt quod ſint nati tempore alienationis, filij verò ſufficit quod ſint concepti, ut reuocare poſſint alienationem feudi ex pacto, c 52.n.2. 74

Agnatus eſt melioris conditionis, quàm filius circa reuocationem alienationis feudi ex pacto, ibid.n.6.

Aggregatio ad cætum nobilium, non debet fieri,

P nisi

nisi deficientibus nobilibus antiquis, consil. 11. n.4. 154
Alienans feudum sine assensu, et tradens si postea recmat ante litem motam, illud non amittit, c 56.n.1. 78
Alienans feudum sine assensu potest reuocare ante litem contestatam per fiscum, ibid. n. 2.
Alienans feudū, & illud non tradens, non incurrit pœnas cōst Constitutionē diuæ mem. c. 54 n 1.76
Allodialis præsumitur res potius, quàm feudalis ex præsumptione libertatis, & exemptionis, & ista præsumptio sufficis ad obtinendum, contrario non probata, c.55.n 1. 72
Allodium dicitur quasi aliunde quæsitum, & à nemine recognoscitur, nisi à solo Deo, ibid.n.2.
Allodium, & burgensaticum, idem sunt, ibid n.3.
Allodialis res probatur ex descriptione in inuentario, seu catasto publicè confecto, ibid n.6.
Amita fuit admissa expressè ad successionem feudorum per gratias, c.23 n.6. 38
Andreæ de Isernia laudes, c.1.nu.3. fol.2. & in consf.7.n.7. 139
Annus incipit ab aditione, quando feudum non est penes hæredem de reliquo verò à die mortis circa solutionem releuij, c.58 n.7. 30
Annuus redditus, si est redimibilis, videtur debitum resolui in vnam summam pecuniæ, consf.8 num 19. 143
Appanagium de iure Francorum, & Abbanagium de iure Germanico, idem significat, quod vita militia de iure Regni, c.14 n 4. 23
Appellatio à termino nimis breui, vel nimis longo non datur in causis feudalibus, in addit. ad c.77.n.11. 104
Arbitrium Iudicis regulatur à lege, præsertim in criminalibus, consf.10.n.3. 150
Argumentum valet à rebus sæpius decisis, & sic obseruatis, consf.7.n.13. 139
Ascendens non succedit descendenti in feudo nouo, de iure feudorum, quod limitatur, c.24. nu.4.5.& 6. 42
Ascendens succedit descendenti de iure communi feudorum in feudo antiquo, & paterno, exclusis proprijs filys, fratribus defuncti, ibid. num.7.8.& 9.
Assensus potest probari nedum per scripturas, sed etiam per testes. contra Afflict. in decis.147. & 398. c.88.n. 1.& 2. 114
Assensus hodie requirit scripturam, attētis pragmaticis Regni, ibid.n.3.
Assensus præstitus pro contractu faciendo, non extenditur ad iam facto, & è contra, c.100. num.2. 124
Assensus præstitus dispositioni inter viuos non extenditur ad dispositionem in vltima voluntate ibid n.5.
Assensus præstitus donationi inter viuos non extenditur ad donationem causa mortis, nisi sit præstitus generaliter donationi, ibid n.6.
Assensus impetratus pro certa summa, non opitulatur pro maiori, vel minori summa, ibid.n.7.
Assensus quādo fuit impetratus ad venditionem, non trahitur ad donationem, seu obligationem, ibid.n.8.
Assensus si fuerit impetratus ad venditionem totius feudi, non habet locum in venditione partis (præsupposito feudo diuiduo) ibid. n.9.
Assensus licet sit stricti iuris, & in ea fiat stricta interpretatio, tamen de expresso, & concesso in assensu fit latissima interpretatio, ibid.n. 10. & in add.ad c.87.n.9. 114
Assensus præstitus super dotis consignatione, intelligitur præstitus super dotis restitutione, ibid.n.11. 125
Assensus nō extenditur de persona ad personam, nam cum sit gratia, resoluitur in vim priuilegij, ibid.n.1.
Assensus, quamuis strictissimi iuris sit, comprehendit attamen omne id, quod ex proprietate nominis, vel verbi continetur, in add.ad c.87. num.8. 114
Assensus habetur pro præstito, quando dominus dedit potestatem alienandi feudum sine assensu, & requisitus negat, c.82.n 4 & 5. 109
Assensus in promissione de vendendo feudum, requiritur secundum veriorem opinionem, c 43.n.1. 65
Assensus superueniens, validat iudicium cœptum super feudo, in addit.ad c.86.n.4. 112
Assensu concesso cum potestate alienandi feudum, non requiritur in alienatione alius assensus, nisi esset expressè reseruatus, c 82.num. 1. & 2. 109
Assensus requiritur in adiudicatione, & venditione feudi, esto quod per prius in obligatione fuerit concessus, c.60.n.1. 82
Assensus non requiritur, quando exercetur pactum de retrouendendo, incontinenti apposito in venditione, in qua interfuit assensus, ibi.n.3.
Assensum non tenetur præstare dominus, saltim ex interesse voluntatis, c.55.n.1. 77
Assensus semper dicitur præstari ex gratia, non ex iustitia, ibid.n 2.
Assensus denegare, quando non adest iusta causa denegandi, iniuria est, ibid.n 3.
Assensus concedi debet, quando non adest iusta causa denegandi ibid.n.4.
Assensus denegandi causæ, quæ sint, ibi.n.5.& 6.
Assensus si denegetur in casibus, in quibus præstari debet non habetur pro præstito, ibid n.7.
Assensus habetur pro præstito, quando dominus promittit assentire, & negat, ibid.n 8.
Assensus Regius quaternat, & id quomodo intelligatur, c 4.n.8.9 & 10. 67
Assensus potest impetrari post mortem cōtrahentium super cessione iurium, et hypothecæ, quod secus

secus est, in alienatione, & obligatione feudi, in quibus consideratur interesse successoris in feudo, c.40.n.1. 62
Assensus Regis immediatè requiritur, quando vult alienare feudum ille, qui successore caret, vigore pragmatica 4. de feudis, c.41. num.1. 63
Assensus Regis immediatè requiritur in alienatione & obligatione feudi facienda per exterum, ibid.n.8. 64
Assensus Proregis sufficit in cessione iurium, & hypothecæ facienda per exterum, ibid.n.9.
Assensus post mortem alienantis, siue obligantis feudum, expediri non potest, c.39.n.1.61.
Assensus potest impetrari post mortem fauore dotis, non antefati, quod declaratur viuente muliere, & in subsidium, c.39.n.2.& 4.f.61. Sed corrige periodum vt fol.125.
Assensus licet non possit interpretari regulariter post mortem alienantis, vel obligantis feudum, potest expediri absque dubio post mortem eius, cui est facta venditio, vel obligatio, ibid.n.5.
Assensus potest impetrari post decoctionem debitoris, licet talis debitor pro mortuo quodammodo habeatur, ibid.n.6.
Assensus in dubio præsumitur præcessisse contractum, c.26.n.7. 45
Augmentum feudo illatum, quando est indiuiduum, vt puta seruitus transit cum ipso feudo, in addit.ad c.63.n.26. 89
Audientia testium non committitur in causis feudalibus, in addit. ad c.77.n.18. 105
Author obijt dum opus imprimebatur, in add. ad c.87.n.5. 113
Authoritas, & consensus in quod differant, remissiuè, consf.15.n.30. 166
Auxilia ab Infidelibus petere num possint Principes Christiani, remissiuè, in addit. ad c.92. n.7. 118
Azonis distinctio recensetur, consf.4.n.6. 135

B

Balij qui dantur feudatarijs minoribus, num si fuerint à patre destinati, debeant à Rege confirmari, in addit.ad c.83.n.8. 110
Balij sunt melioris conditionis, quàm tutores, ibid.n.9.
Bona Hospitalium non possunt per Oeconomos alienari, consf.5.n.1. 135
Bona reddititia feudo, non sunt feudalia, consil.3. num.2. 133
Bona à matre peruenta, proprium filiæ patrimonium dicuntur, & in eius dispositione patris consensus non requiritur, ex consuetud.Neap. consf.15.n.4. 163
Burgensatica feudi, quæ vnum cõstituunt corpus, non possunt à capite separari, c.63.n.9. 86
Burgensatica feudi ex vnione, & diuturna destinatione efficiuntur inseparabilia, ibid.n.10.
Burgensatica feudi valde differũt à cæteris burgensaticis de per se, ibid n.5.
Burgensatica feudi, dicuntur esse sub feudo, & feudo subiecta ibid.
Burgensatica descripta, vti feudalia per centenariam efficiuntur feudalia, c.31.n.6. 52

C

Capyc. æquiuocum in decis.198.declaratur, c.11.n.4. 19
Capilli prærogatiua vendicat sibi locum, etiam si primogenita non esset sufficienter dotata, quo casu potest agere solum ad supplementum, c.4. num.10. 9
Cap Regni emergentium, expenditur, & declaratur in quibus casibus procedat, c.4 n.5. 9
Cap.ex præsumptuosæ fuit conditum à Carolo II. ad tollendas lites. c.36 n.2. 58
Cap.ex præsumptuosæ, habet etiam locum contra agnatum, qui possidebat feudum ante mortem testatoris ex titulo inualido, ibid.n.5.
Cap.ex præsumptuosæ, nõ procedit in feudis mixtis, & planis, quæ tenentur à Barone, ibid n.7.
Cap.ex præsumptuosæ, procedit etiam in officijs, quæ sunt de regalibus, ibid.n.8.
Casus à statuto omissus, remanet sub dispositione iuris communis, consf.12.n.17. 159
Causæ feudales inter coniunctos non est necesse compromitti, in add.ad c.77.n.12. 104
Causa feudales, quæ dicantur, remissiuè, ibidem, num.20. 105
Cessionarius iurium, & hypothecæ sine assensu, concurrit cum creditore cum assensu, qui medio tempore contraxit, & ei præferendus est, c.40.n.5.& 6. 62
Cessionarius in totum succedit in locum cedentis, consf.8.n 1.f.140. & quid quando actus cessionis non interuenit, ibid.in add.n.32. 144
Ciues Neapolitani effecti, siue ex priuilegio, siue ducendo vxorem Neapolitanam, & in eadem ciuitate domum ementes, vel ædificantes, gaudent omnibus priuilegijs, exemptionibus, & immunitatibus Neapolitanorum, sed non habentur pro Regnicolis, in terminis prag.17.de feudis c.87 n.4. 113
Ciues effecti ex priuilegio, gaudent beneficijs statutorum ciuitatis, ibid.in addit.n.7. 114
Ciuium appellatione venit allectus in ciuem, ibid. n.7.& 11.
Clausula, pro hæredibus ex corpore. nõ est solita in Regno, & ideo non præsumitur, c.35.n.6.44
Clausula apposita in inuestituris feudorũ ad habendum, vendendum, tenendum, disponendum, & quidquid perpetuò tibi, & tuis placuerit, operatur alienationẽ sine assensu, c.64.n.1.89

nisi deficientibus nobilibus antiquis, consil. 11. n.4. 154
Alienans feudum siue assensu, et tradens si postea reemat ante litem motam, illud non amittit, c 56.n.1. 78
Alienans feudum sine assensu potest reuocare ante litem contestatam per fiscum, ibid. n. 2.
Alienans feudũ, & illud non tradens, non incurrit pœnas cõst Constitutionẽ diuæ mem. c. 54 n 1.76
Allodialis præsumitur res potius, quàm feudalis ex præsumptione libertatis, & exemptionis, & ista præsumptio sufficit ad obtinendum, contrario non probato, c. 51 n 1. 72
Allodium dicitur quasi aliunde quæsitum, & à nemine recognoscitur, nisi à solo Deo, ibid.n.2.
Allodium, & burgensaticum, idem sunt, ibid n. 3.
Allodialis res probatur ex descriptione in inuentario, siue catasto publicè confecto, ibid n.6.
Amita fuit admissa expressè ad successionem feudorum per gratias, c. 23 n.6. 38
Andreæ de Isernia laudes, c. 1 nu. 3. fol. 2. & in consil. 7. n.7. 139
Annus incipit ab aditione, quando feudum non est penes hæredem de reliquo verò à die mortis circa solutionem releuii, c. 18 n.7. 30
Annuus redditus, si est redimibilis, videtur debitum resolui in vnam summam pecuniæ, consil.8 num. 19. 143.
Appanagium de iure Francorum, & Abbanagium de iure Germanico, idem significat, quod vita militia de iure Regni, c. 14 n 4. 23
Appellatio à termino nimis breui, vel nimis longo non datur in causis feudalibus, in addit. ad c.77. n. 11. 104
Arbitrium Iudicis regulatur à lege, præsertim in criminalibus, consil. 10. n. 3. 150
Argumentum valet à rebus sæpius decisis, & sic obseruatis, consil. 7. n. 13. 139
Ascendens non succedit descendenti in feudo nouo, de iure feudorum, quod limitatur, c. 24. nu. 4. 5. & 6. 42
Ascendens succedit descendenti de iure communi feudorum in feudo antiquo, & paterno, exclusis proprijs filijs, fratribus defuncti, ibid. num. 7. 8. & 9.
Assensus potest probari nedum per scripturas, sed etiam per testes. contra Afflict. in dec. 143. & 198. c. 88. n. 1. & 2. 114
Assensus hodie requirit scripturam, attẽtis pragmaticis Regni, ibid. n. 3.
Assensus præstitus pro contractu faciendo, non extenditur ad iam facto, & è contra, c. 100. num. 2. 124
Assensus præstitus dispositioni inter viuos non extenditur ad dispositionem in vltima voluntate ibid n.5.
Assensus præstitus donationi inter viuos non extenditur ad donationem causa mortis, nisi sit præstitus generalitèr donationi, ibid n. 6.
Assensus impetratus pro certa summa, non opitulatur pro maiori, vel minori summa, ibid. n. 7.
Assensus quãdo fuit impetratus ad venditionem, non trahitur ad donationem, seu obligationem, ibid. n. 8.
Assensus si fuerit impetratus ad venditionem totius feudi, non habet locum in venditione partis (præsupposito feudo diuiduo) ibid. n. 9.
Assensus licet sit stricti iuris, & in eo fiat stricta interpretatio, tamen de expresso, & concesso in assensu fit latissima interpretatio, ibid. n. 10. & in add. ad c. 87. n. 9. 114
Assensus præstitus super dotis consignatione, intelligitur præstitus super dotis restitutione, ibid. n. 11. 125
Assensus nõ extenditur de persona ad personam, nam cum sit gratia, resoluitur in vim priuilegij, ibid. n. 1.
Assensus, quamuis strictissimi iuris sit, comprehendit attamen omne id, quod ex proprietate nominis, vel verbi continetur, in add. ad c. 87. num. 8. 114
Assensus habetur pro præstito, quando dominus dedit potestatem alienandi feudum sine assensu, & requisitus negat, c. 82. n 4 & 5. 109
Assensus in promissione de vendendo feudum, requiritur secundum veriorem opinionem, c. 43. n. 1. 65
Assensus superueniens, validat iudicium cœptum super feudo, in addit. ad c. 86. n. 4. 112
Assensu concesso cum potestate alienandi feudum, non requiritur in alienatione alius assensus, nisi esset expressè reseruatus. c 82. num. 1. & 2. 109
Assensus requiritur in adiudicatione, & venditione feudi, esto quod per prius in obligatione fuerit concessus, c. 60. n. 1. 82
Assensus non requiritur, quando excretur pactum de retrouendendo, incontinenti apposito in venditione, in qua interfuit assensus, ibi. n. 3.
Assensum non tenetur præstare dominus, saltim ex iure, sed voluntatis, c. 55. n. 1. 77
Assensus semper dicitur præstari ex gratia, non ex iustitia, ibid. n. 2.
Assensus denegare, quando non adest iusta causa denegandi, iniuria est, ibid. n 3.
Assensus concedi debet, quando non adest iusta causa denegandi ibid. n. 4.
Assensus denegandi causæ, quæ sint, ibi. n. 5. & 6.
Assensus si denegetur in casibus, in quibus præstari debet non habetur pro præstito. ibid n. 7.
Assensus habetur pro præstito, quando dominus promittit assentire, & negat, ibid. n 8.
Assensus Regius quaternat, & id quomodo intelligatur, c 4 :. n. 8. 9 & 10. 67
Assensus potest impetrari post mortem cõtrahentium super cessione iurium, et hypothecæ, quod secus

secus est, in alienatione, & obligatione feudi, in quibus consideratur intereße succeßoris in feudo, c.40.n.1. 62
Aßensus Regis immediatè requiritur, quando vult alienare feudum ille, qui succeßore caret, vigore pragmaticæ 4. de feudis, c. 41. num.1. 63
Aßensus Regis immediatè requiritur in alienatione & obligatione feudi facienda per exterum, ibid.n.8. 64
Aßensus Proregis sufficit in cessione iurium, & hypothecæ faciendæ per exterum, ibid.n.9.
Aßensus post mortem alienantis, siue obligantis feudum expediri non potest, c.39.n.1.61.
Aßensus potest impetrari post mortem fauore dotis, non antefati, quod declaratur viuente muliere, & in subsidium, c.39.n.2.& 4.f.61. Sed corrige periodum vt fol.125.
Aßensus licet non poßit interpretari regulariter post mortem alienantis, vel obligantis feudum, potest expediri absque dubio post mortem eius, cui est facta venditio, vel obligatio, ibid.n.5.
Aßensus potest impetrari post decoctionem debitoris, licet talis debitor pro mortuo quodammodo habeatur, ibid.n.6.
Aßensus in dubio præsumitur præceßiße contractum, c.26.n.7. 45
Augmentum feudo illatum, quando est indiuiduum, vt puta seruitus transit cum ipso feudo, in addit.ad c.63.n.26. 89
Audientia testium non committitur in causis feudalibus, in addit.ad c.77.n.18. 105
Author obijt dum opus imprimebatur, in add. ad c.87.n.5. 113
Authoritas, & consensus in quod differant, remissiuè, conf.15.n.30. 166
Auxiliū ab Infidelibus petere num poßint Principes Christiani, remissiuè, in addit.ad c.92. n.7. 118
Azonis distinctio recensetur, cons.4.n.6. 135

B

Balij qui dantur feudatarijs minoribus, num si fuerint à patre destinati, debeant à Rege confirmari, in addit.ad c.83.n.8. 110
Balij sunt melioris conditionis, quàm tutores, ibid.n.9.
Bona Hospitalium non poßunt per Oeconomos alienari, cons.5.n.1. 135
Bona reddititia feudo, non sunt feudalia, consil.3. num.2. 133
Bona à matre peruenta, proprium filiæ patrimonium dicuntur, & in eius dispositione patris consensus non requiritur, ex consuetud.Neap. cons.15.n.4. 163
Burgensatica feudi, quæ vnum cōstituunt corpus, non poßunt à capite separari, c.63.n.9. 86
Burgensatica feudi ex vnione, & diuturna destinatione efficiuntur inseparabilia, ibid.n.10.
Burgensatica feudi valde differūt à cæteris burgensaticis de per se, ibid n.5.
Burgensatica feudi, dicuntur eße sub feudo, & feudo subiecta ibid.
Burgensatica descripta, vti feudalia per centenariam efficiuntur feudalia, c.31.n.6. 52

C

Capyc. æquiuocum in decis.198.declaratur, c.11.n.4. 19
Capilli prærogatiua vendicat sibi locum, etiam si primogenita non eßet sufficienter dotata, quo casu potest agere solum ad supplementum, c.4. num.10. 9
Cap. Regni emergentium expenditur, & declaratur in quibus casibus procedat, c.4 n.5. 9
Cap.ex præsumptuosæ fuit conditum à Carolo II. ad tollendas lites. c.36.n.2. 58
Cap.ex præsumptuosæ, habet etiam locum contra agnatum, qui possidebat feudum ante mortem testatoris ex titulo inualido, ibid.n.5.
Cap.ex præsumptuosæ, nō procedit in feudis mixtis, & planis, quæ tenentur à Barone, ibid.n.7.
Cap.ex præsumptuosæ, procedit etiam in officijs, quæ sunt de regalibus, ibid.n.8.
Casus à statuto omißus, remanet sub dispositione iuris communis, conf.12.n.17. 159
Causæ feudales inter coniunctos non est neceße compromitti, in add.ad c.77.n.12. 104
Causæ feudales, quæ dicantur, remißiuè, ibidem, num.20. 105
Cessionarius iurium, & hypothecæ sine aßensu, concurrit cum creditore cum aßensu, qui medio tempore contraxit, & ei præferendus est, c.40. n.5.& 6. 62
Ceßionarius in totum succedit in locum cedentis, conf.8.n.1.f.140.& quid quando actus ceßionis non interuenit, ibid.in add.n.32. 144
Ciues Neapolitani effecti, siue ex priuilegio, siue ducendo vxorem Neapolitanam, & in eadem ciuitate domum ementes, vel ædificantes, gaudent omnibus priuilegijs, exemptionibus, & immunitatibus Neapolitanorum, sed non habentur pro Regnicolis, in terminis prag.17.de feudis c.87.n.4. 113
Ciues effecti ex priuilegio, gaudent beneficijs statutorum ciuitatis, ibid.in addit.n.7. 114
Ciuium appellatione venit allectus in ciuem, ibid. n.7.& 11.
Clausula, pro hæredibus ex corpore, nō est solita in Regno, & ideo non præsumitur, c.25.n.6.44
Clausula apposita in inuestituris feudorū ad habendum, vendendum, tenendum, disponendum, & quidquid perpetuò tibi, & tuis placuerit, operatur alienationē sine aßensu, c.64.n.1.89

Clausula, ad habendum, tenendum, & c. operatur in emphyteuticis, vt sint transitoria ad extraneos haeredes, quod secus in emphyteuticis Ecclesiae, ibid. n. 2. & 3.

Clausula, pro haeredibus quibuscunque, tam in feudis, quàm in emphyteuticis, etiam Ecclesiae, facit rem transire ad extraneos haeredes, ibid. n 4.

Clausula, in perpetuum, operatur concessionem irreuocabiliter, & in infinitũ, ibid. n. 5.

Clausula, omnia rata, & vnquam tempore reuocare, operatur vt actus nedum valeat in vim pacti, sed etiam donationis causa mortis, cons. 1. n. 4. 128

Clausula, perpetuò, & semper, sunt sinonima, ibid. n. 6.

Clausula in assensu, quatenus opus est de nouo concedimus, quid importet, c. 99. n. 3. 124

Clausula, in perpetuum, comprehẽdit haeredes, extraneos, & singulares successores, c. 58. n. 9. 81

Clausula decreti irritantis, & annullatiui, quid operetur, c. 50. n. 1. 2. & 4. 71

Clericus, & Monachus, qui tales efficiuntur, post delatam successionem feudorum dimittendo habitum, & exeundo de Religione, feudum non recuperant, c. 65. n. 7. 91

Clerici succedunt in feudis rusticanis, & Thenasiae, pro quibus militare seruitium non debetur, in addit. ad c. 65. n. 14. 92

Clerici succedunt in feudo franco ab omni seruitio personali, ibid. n. 15.

Clericus incapax est successione feudorum, c. 65. n. 1. 90

Clericus non admittitur ad successionem feudorum, sicuti foemina, mutus, vel surdus qui admissi sunt ad seruiendum per substitutum, ibid n. 2.

Clericus in minoribus, etiam prima tonsurae, incapax est successione feudorum, ibid. n 3.

Clericus nedum minorum ordinum, sed etiam beneficiatus capax est successione feudorũ, si statim delata successione, re integra habitum dimiserit, ibid. n. 4.

Clericus qui talis efficitur post delatam successionem feudorum, in totum à feudis excluditur, esto quod postea clericatum dimiserit, ibid. n. 5.

Compromissum de iure communi feudorũ fieri poterat super feudalibus causis, c. 67. n. 1. 93

Compromissa, & arbitramenta prohibita sunt super causis feudorum de iure Regni, sine assensu, ibid. n. 2.

Compromissum plura continens capita, iudicatur ac si quot sunt capita, tot sint compromissa, cons. 9. n 3. 147

Compromissum licet ab initio inualidum, ex post facto substinetur in vim pacti, & ab eo recedi non debet, cons. 9. n. 26. 149

Compromissum in Regem, & in Regia tribunalia fieri potest sine assensu; licet hodie respectu tribunalium requiratur licentia Proregis, ibid n. 3.

Compromissum super taxatione vitae militia fieri potest sine assensu, ibid n 4

Confessio resultans ex instrumento inualido probat, cons. 2. n. 10. 132

Confessio iudicialis iungitur cum testibus de confessione extraiudiciali, cõs. 10. n. 10. 151

Confiscatio si fiat non principaliter, sed in consequentiam criminis, vt puta in crimine vsurarum, tunc feuda non veniunt, c. 71. num. 10. 98

Coniecturae rei feudalis, & allodialis, c. 51. nu 7 73

Consensus paternus in obligatione filij de iure communi potest praecedere, & subsequi, in addit. ad cons. 15. n. 39. 167

Consensus à pragm. vnic. ad Maced. requisitus, debet interuenire in ipso actu obligationis, in addit. ad cons. 15. n. 16. 164

Consensum paternum requiri in obligatione filij, etiam quod agatur de patris interesse, est expressè cautum de iure communi, in add. ad cons. 15. n. 36. 166

Consensus paternus à pragm. vnic. ad Maced. requisitus in obligatione fil fam. requiritur propter validitatem actus, in additione ad cons. 15. n 12. 13 & 17 f. 164. valde roboratur assumptum, nu. 19. & quid de iure communi, n. 14.

Consensus paternus non valet praestari in patris beneficium, in add. ad cons. 15. n. 29. 166

Consensus à statuto requisitus, potest adhiberi ad consentientis commodum, ibid n. 31.

Consensus à prag. requiritur principaliter pro identitate creditorum, ibid n 33.

Consil. Reg. Rouiti 26. lib. 2. expenditur, c. 10. nu. 6. 18

Consuetudo, siue vsus Capuanae, & Nidi, atque Procerum Regni, num comprehendat bona feudalia cum distinctione, in addit. ad c. 96. n. 12. & 14. 122

Consuetudo Capuanae, & Nidi est pactum, & non consuetudo, & sic decisum fuit iunctis aulis per S. C. ibid n. 13.

Consuetudo etiam iniusta excusat, cons. 10. nu. 13. 152

Consuetudo de iure congrui non habet locum in feudis, c. 96. n. 8. 121

Consuetud. Neap. disponunt super bonis feudalibus excludendo, nõ includẽdo, c. 96 n. 2. 121

Consuetud. de success. ab intestato, & ex testamento, non habent locum in feudis, quae feuda deferuntur iure successorio, non haereditario, ibid. n. 3.

Con-

Consuet. de alimentis praestandis non procedit in feudis, licet filius, & pater sesp sos ad inuicem alere teneantur, ibid n 4.

Constitutum non habet locum in feudis, c.54. num.2. 76

Constit. Regni dilucidarunt ius feudorum, & duo lineae vocantur descendens, & collateralis,excluso patre, c.24 n.3. 42

Constit. Regni vt de successionibus, enumerat personas, non gradus,secundum veriorem opinionem, c.23.n 3. 38

Constit.Regni in aliquibus,est inducta fauore mulierum, cons.12.n.15. 158

Const. Constitutionem diuae memoriae,circa renouationem ante assensum, habet locum in feudo quaternato mixto dicto secundum quid, non verò in feudo plano & de tabula, siue militare,siue non militare, c.93.num.3. & 7. 118

Const.vt de successionibus,circa gradus successionis non habet locum in feudis quaternatis secundum quid, nec in feudis planis, & de tabula, n.4.& 7. ibid.

Const.in aliquibus, habet locum in feudis planis, & de tabula, ita vt stantibus masculis, faeminae non succedant. ibid. n.5.

Contractus omnes super feudis prohibiti sunt sine assensu,& in specie locatio,c.1.n.5. 2

Contractus per solutionem viribus euacuatur, cons.8 n.5. 141

Cõtractus feudalis est gestus gratia vtriusque, cum omnia feuda regulariter sint concessa cum seruitio determinato, & ideo tamquam contractus vltro, citroque obligatorius, ab altero reuocari non potest, nec inuito domino refutari,c.7.n.1. 14

Contractus simulatus, non potest dici contractus, cons.8.n.15. 142

Contractu principali irrito omnia pacta in eo. apposita irritantur. cons 8.n.16. 142

Contributio in feudis haereditarijs fit per as,& libram, esto quod quis veniret praeter, vel contra voluntatem defuncti, c.11.n.7. 19

Contributio onerum diuersorum patrimoniorum non fit per as,et librã.sed habito respectu vnde debita processerunt. ibid n.8.

in Contributione facienda per haeredem in feudis, & haeredem in allodio, incipit annus à die mortis testatoris. ibid.n.9.

Contributionem onerum, quod fiat pro rata bonorum,& quod fiat pro portione haereditaria, idem est, c.11.n.2.& 3. 18

Contributio onerũ in feudo ex pacto antiquo, non fit per as,& libram,sed habito respectu unde debita sumpserunt originem si occasione feudi. vel extra feudum, ibid.n.5. 19

Controuersia an sit feudum,vel allodium,agitanda est in Regia Camera, quod limitatur in possessorio summarijssimo.c.21.n.8. 36

Creditor cum assensu per verbum fiat, excluditur à creditore anteriore sine assensu,elapso biennio,& non redacto assensu in forma probante, c 50.n 3. 71

Creditores sine assensu, vtrum praeferantur alijs posterioribus assensum habentibus in pretio redacto ex feudo, c.47.n.2.3.& 4. 69

Creditur plus inquisito de falso neganti, quàm Actuario affirmanti,etiam de gestis coram Iudice,cons.10.n.16. 152

Criminibus, in quibus procedatur ex officio, remissiuè,cons.7.n.1. 138

in Criminibus de quibus potest trãsigi,non potest cognosci parte desistente,ibid.n.11. 139

D

Debitor debitoris soluens de illius mãdato suis creditoribus liberationem tantum, & non hypothecariã actionem,potest cedere, & hoc casu censetur prius debitori soluisse, et ab eo pecunia suis creditoribus transfundi, cons.8.n.23.& 24. 143

Debitor debitoris, dicitur illius creditoribus obligatus, cons.8.n.30. 144

Decis.Praes.de Franch.119.nu 22.declaratur, c.13 n.3. 22

Decis.Praes.de Franch 228 expenditur & ab impugnatione nimis subtili Pederici Vinaldi defenditur c.4.n.9. 9

Demanialia sunt res parum vtiles,incultae,& nemorosae, & sine Regis assensu conceduntur, c.10.n.4. 17

Demanialia si efficiantur culta, non possunt reconcedi sine assensu,& in hoc differunt ab exadentialibus. ibid n.5.

Demanialia non culta semel alienata,semper alienabilia sunt,vt res burgensaticae, ibi.n.6.

Depositio,siue confessio principalis potest per eum reuocari maximè imminente metu tormenti, etiam si fuerit facta coram Iudice, cons.10. n.17.& 18. 153

Depositio quando fit ab eo,qui scit scribere debet ab eo subscribi, aliàs est nulla & depositio subscripta, praeualet non subscripta, cons.10.n.14.& 15. 152

Descendens,qui non habet ius clarum.et apertum, vt puta bastardus, dicitur extraneus, & non comprehenditur sub legitima prole, c.36.n.4. 58

Destinatio, dispositio. & voluntas contrahentium superãt quodammodo ipsam naturam, c.63.n.11. 86

Differentiae multa considerantur inter feuda, & officia, & inter caeteras circa successionem in linea collaterali,c.49.n.5.6.& 7. 71

Differentiae ponuntur inter Fiscum successorem,

rem,& priuatum c.4.n.7. 9

Dispositio super fructibus feudi sine assensu.ca ratione valida est, nam censetur facta super fructibus consideratis vti separatis, vel separandis,c.1.n.15. 3

Dominium pecuniæ transfertur traditione, cons.8.n.8.& 9 f.141. & an id fiat per apocam banci, ibid in addit.n.37.& 38. 145

Dominium rei transfertur traditione scripturarum, in add.ad cons.8.n.37. 145

Dominus non tenetur reinuestire agnatum de feudo aperto,c.80.n.1. 107

Dominus per assensum nec donat ius suum,nec in aliquo sibi præiudicat,c.99.n.2. 123

Dominus inuestiendo aliquem de feudo, quod tempore inuestituræ non erat penes ipsum, si postea feudum ad eum superuenerit, ex iure superuenienti cõfirmatur primus actus, c.86.n.3. 112

Donatio remuneratoria trahit secum euictionem,c.32.n.2. 52

Donatio causa mortis reuocari potest, cons.1. n.24. 130

Donatio omnium bonorũ non valet, ibid.n.25.

Donatiua ordinaria, & extraordinaria, in quibus casibus fieri soleant, c.35.n 9. 57

Dos de paragio est similis legitimæ,licet nõ idem, c.84 n.1. 111

Dos de paragio transmittitur ad hæredes mulieris ante nubilem ætatem, quando æquiualens est legitimæ, sed si excedat, in illo excessu non fit transmissio.ibid.n.2 & 3.

Duæ causæ lucratiuæ non debent in eodem tempore conuenire, cons.6.n.5. 137

E

Ecclesiæ, Vniuersitates, Prælati, et cæteri,quĩ manus mortuæ appellantur, tenentes feuda à Regia Curia, soluunt releuium singulis quindenijs hoc est 15 annis, c.18.n.12. 31

Aedificia in feudis facta. non transeunt in dominum aperto feudo,& ideo tenetur vel æstimationem soluere, vel pati illas destrui, c.62. n.3. 84

Electio Consiliariorum,quæ debet fieri per annũ, si fiat vltra annum,nec substinetur per annum, c.63.n.17. 87

Emens feudum scienter, sine assensu, amittit pretium, & non potest agere de euictione de iure communi feudorum, quod secus si ignoranter, c.68. n.1. & 2. 94

Euictio non competit in simplici donatione, seu infeudatione, c 81.n.4. 108

Euictio habet locum in feudo per vassallum quæsitum à domino propter pecuniam, ibid.n. 5.

Euictio locum habet in feudis contra dominum concedentem, ibid.n.1.

Euictio locum habet, quando feudum esset concessum propter seruitia, quo casu esset donatio remuneratoria, quæ secum euictionem trahit, ibid.n.2.

Euictio locum habet in feudis contra dominum concedentem,c.32.n.1.52. & id quomodo intelligatur,n.3.

Euictio non habet locum in simplici concessione feodorum, quando feuda conceduntur gratuitu,& amoris causa, ibid.n.3.

Euictio cessat in simplici donatione,ibid.n.4.

Excadentialia sunt res steriles,& inutiles feudi, quæ conceduntur per Baronem sine assensu, c.10.n.1. 17

Excadentialia possunt reconcedi sine assensu ad certam partem fructuum, sed non in pecunia, ibid. n.2.

Excadentialia possunt reconcedi sine assensu,etiã quod sint redditæ cultæ, nisi stetissent per triginta annos tenta vt demanialia, ibid.n.3.

Exequutio diuersimodè fit in feudis, quàm in allodialibus, in add.ad c.77.n.19. 105

Exequutio super corpore feudi ad instantiam creditoris,sine assensu,licet olim fiebat, hodie fieri non potest, ob expressam prohibitionem Regiam. c.1.n.14. 3

Exequutionem fieri super feodo quotiescunque permittitur sine assensu, hoc procedit in subsidium.c.39.n.3. 61

Exequutio quando fit super fructibus feodi, debet relinqui aliqua portio feodataria, vt viuere possit, & præstare seruitium domino, c.1. n.17. 4

Exequutio licet fieri non possit super fructibus pendentibus, ad instantiam creditoris, sine assensu, potest tamen fieri sequestrum ad hoc vt exequutioni subiaceant postquam sunt separati, c.1.n.12. 3

Exhæredatio potest fieri nedum in feudo hæreditario,sed etiam in feudo ex pacto.c.34.n.1.55

Exhæredatio fieri nõ potest in feudo noniter concesso patri, & filio nominibus proprijs, ibid. num.3.

Exhibitio assensus in libello mentionati, si non fuerit facta, non impedit cursum litis, in add. ad c.77.n.16. 104

Expensæ in lite erogatæ debentur, etiam ea non terminata,cons.15.n.11. 163

Exteri origine, qui sunt orti, vel oriundi in Regno, in totum pro Regnicolis nuncupantur, c.87.n.1. 113

Extera nupta Regnicolæ tam viuente viro, quàm eo mortuo, durante viduitate, habetur pro vera Regnicola,in terminis pragm.17.de feudis, c.41. n.11. 64

Excusatur à duplicato releuio ille, qui non denunciauit, & mortuus est intra annum, c.18. n.10. 37

F

Facultas liberè disponendi, auferri non debet, cons 1.n.9. 129

Falsò accusans de aliquo crimine, eiusdem criminis pœna debet mulctari, cons.10.n.21. 154

Fauore inducta, non debent in odium retorqueri, in addit.ad cons.8. n.36. 145

Federicus Imperator fuit depositus ab Imperio, & priuatus Regno, quia subditos quasi seruili conditione viuere compulit, à Clemente IV. & in eius locum fuit inuestitus Carolus I. Andegauensis, & tunc fuit conuentum super exactione tributorum, vt viueretur prout viuebatur tempore Regis Gulielmi Boni, c. 35. n.3.& 4. 56

Femina regulariter exclusa à successione feudorum de iure communi feudorum, c.3.n.1. 6

Femina à statuto exclusa, computatur, & facit partem in legitima, cons.12.n.7. 157

Feminæ de iure Regni sunt vocatæ in defectum masculorum, c.3.n.2. 6

Feminæ sunt exclusæ, stantibus masculis, sub conditione dotationis de paragio in feudis hereditarijs, ibid.n.3.

Feudalia præsumuntur omnia, quæ sunt intus aliquod feudum, Barone possidente, quod secus est, possidente tertio, c.51.n.5. 72

Feudales causæ in Regno olim cognoscebantur per M. C. V. c.21.n.2. 35

Feudales causæ, & quæstiones hodie agitantur in S.C. & si adest interesse fisci, in R. C. Summariæ, quod declaratur, quando fiscus est reus, actor, vel ambo, laudatus, ibid.n.3.& 4.

Feudales quæstiones coram paribus terminabantur de iure feudorum, ibid.n.1. 35

Feudalis contractus, est simillimus contractui emphyteotico, licet in multis differant inter se, c.58.n.3.& 4. 79

Feudalis contractus sine assensu non est omninò nullus, sed stat in suspenso, sub spe conualidationis, sequuto assensu, c.39.n.7. 62

Feudatarij tenebantur antiquitus seruire domino cum tribus equis, tribus mensibus proprijs expensis, pro quolibet feudo reddente vncias viginti, c.17.n.1. 28

Feudatarij hodie præstant seruitium in pecunia ex permissione, & beneplacito Regis, ibid. num.2.

Feudatarij non possunt esse in iudicio sine Balijs, in additione ad c.77.n.14. 104

Feudatario defuncto ante Kalen. Martij, fructus omnes spectant ad dominum, cum declaratione, c.63.n.25. 88

Feudatarius potest disponere de feudis in masculos in gradu successibiles, exclusis feminis, licet in gradu proximioribus, vigore nouellæ pragmaticæ, c.23.n.17. 40

Feuda antiqua in quod differant à paternis, c.25. n.8. 44

Feuda empta aliena pecunia, exteri possunt alienare cum assensu Proregis, c.41.n. 10. 64

Feuda dicuntur intestabilia, & ideo testamentum in feudis nullius roboris est, c.30.n.1. 50

Feuda deferuntur iure successorio, non iure hereditario, ibid.n.2.

Feuda erant diuisibilia de iure feudorum, exceptis feudis dignitatum, c.14.n.2. 23

Feuda ex pacto non hæreditaria, simillima sunt feudis hæreditarijs, & in eo solum differunt, nam in feudis hæreditarijs successor tenetur habere ratum factum defuncti, c.8.n.7. 15

Feuda existentia intra districtum ciuitatis Neapolis, non subiacent illius consuetudini, c.96. n.1. 121

Feuda franca reperiuntur pauca in Regno, c.78. n.8. 105

Feuda de iure communi feudorum non possunt dari in dotem sine assensu nisi quãdo pater non habet aliunde vnde dotet filiam, & dummodo feuda dentur æstimata, & non fiat pactum de lucranda dote, c.76.n.1. 102

Feuda de iure communi feudorum sunt diuisibilia inter masculos, exceptis feudis dignitatum, c.75.n.1. 100

Feuda in Regno sunt effecta indiuisibilia per vsum inductum de iure Francorum, exceptis quibusdam feudis de iure Longobardorum, ibid. n.2.& 4.

Feuda magni momenti dicuntur illa, quæ excedunt redditum ducatorum mille, c.29 n.8. 50

Feuda hæreditaria in confiscatione veniũt, quod secus est in feudis ex pacto non hæreditarijs, c.71.n.1. cum declaratione, n.5. 97

Feuda hæreditaria alienari possunt inuitis filijs, & agnatis, contra Afflict.decis.112.ibid.n.7. cuius dictum declaratur, c.52.n.8. 23

Feuda hæreditaria veniunt in petitione hæreditatis, & includuntur in hæreditate tamquam corpus hæreditarium, c.69 n.1. 95

Feuda hæreditaria imputantur filio in legitimam, & aliquando in Trebellianicam, ibid.n.2.

Feuda plana, & de tabula, possunt dari in dotem sine assensu, c.93.n.8. 119

Feuda plana, & de tabula, siue militaria, siue rustica, dicta Thenasiæ, & excadentialia, non subiacent const Constitutionem diuæ memoriæ, vt possit reuocari illorum alienatio ante assensum, c.93.n.1. 118

Feuda quaternata mixta, & feuda plana, & de tabula aperiuntur Baroni, à quo tenentur in quolibet delicto, etiam rebellionis contra dominum mediatum, c.71.n.8. 97

Feuda mixta, si alienantur irrequisitis dominis mediato, & immediato, aperiuntur domino mediato, & sic Regi, ibid.n.9.

Feuda

Feuda quæ tenentur in capite à Rege, non omnia sunt quaternata c.44.n.7. 66

Feuda secuti emphyteutica in non additis, seu alteratis retinent primæuam, & propriam naturam, c.61.n.3. 83

Feuda si dantur æstimata in dotem cum assensu, quo casu fit emptio, & venditio, quando occurrit postea restitutio dotis, requiritur nouus assensus c.71.n.7 102

Feuda similima sunt officijs, et dignitatibus, imò officia strictiorem habent naturam, quàm feuda c.49.n.1 70

Feuda sunt effecta indiuisibilia per ius Francorum, c.22.n.3. 37

Feudi commoditates transeunt in Monasterium durante vita Monaci. in feudis illis in quibus non præstatur seruitium militare, & iuramentum domino c.65.n.8. 91

Feudi ex pacto, & prouidentia ethymologia, c.70.n.3 96

Feudi naturæ si in aliquo derogatur, in hoc tantum, non in cæteris, fit alteratio ipsius primæuæ naturæ c.61.n.1. 83

in Feudis tituli dignitate decoratis, titulus est annexus inseparabiliter, c.29.n.4. 49

à Feudo ad emphyteusim valet argumentum regulariter, c.57.num.1.fol.79. sed non de emphyteusi ad feudum, ibid n.2.

Feudo aperto domino, possunt secundogeniti agere pro vita militia. et pro paragio, non verò pro parte pretii, c.14.n.12. 24

Feudo concesso simpliciter sine expressione determinati seruitii, tenetur feudatarius ad consuetum seruitiū de iure feudorū.c.94.n.1.1 19

Feudo concesso propter seruitia præstita ratione officii, non oritur donatio remuneratoria, sed gratuita, c.81.n.33. 108

Feudo donato, vel in testamento dato, non debetur æstimatio c.12.n.6. 21

Feudo deuoluto ad dominum propter delictum vasalli, omnia augmenta, & meliorationes domino cedunt, c.62.n.4. 84

Feudo deuoluto ad dominum, extinguitur omnis seruitus, etiam si per centenariam stetissent, c.90.n.4. 116

Feudo ad dominum translato titulo particulari, is tenebitur ad seruitutes constitutas per Baronem, ibid.n.5.

Feudo empto à pluribus, consentiente domino, feudū erit commune, & inducitur diuisio feudi, quod secus si ignorante domino, nam vni acquiritur, qui præstabit partem pretii socio, c.73.n.2.& 3. 99

Feudo legato an debeatur æstimatio, referuntur DD. pro vtraque opinione, & decisiones, c.63.n.23. 88

Feudo legato an debeatur æstimatio, anceps quæstio, c.12.n.1. 20

Doctores tenentes affirmatiuam, cum eorum rationibus adducuntur, ibid.num.2.

Doctores tenentes negatiuam opinionem similiter recensentur, ibid.n.3.& 5.

Feudo relicto Ecclesiæ, licet non transeat in illam, tamquam in manus mortuas, debetur tamen Ecclesiæ æstimatio, c.12.n.4. 20

Feudorum indiuisibilitatem inducta fuit in hoc Regno per ius Francorum, c.14.n.3. 23

Feudorum quædam ex pacto, & prouidentia hereditaria, quædam ex pacto, et prouidentia non hereditaria. c.70.n.1. 95

Pileus, & Bulgarus inuentores supradictæ distinctionis, ibid.

Feudo si noua qualitas addatur, in hoc censebitur nouum, in reliquis verò remanet antiquum c.61.n.2. 83

Feudum ad instar corporis humani plura, & diuersa sub se membra cōtinet, c.63.n.8. 86

Feudum apertum potest dominus nedum pro se retinere, sed etiam alijs concedere in præiudicium agnatorum, c.80.n.2. 107

Feudum concessum cum seruitio indeterminato, quo casu debetur seruitium consuetum in regione potest retrocedi inuito domino, c.7.n.2. 14

Feudum concessum militi Hierosolymitano, vel cuilibet existente in sacris, cū clausula, pro se, & heredibus, intelligitur datum pro agnatis in gradu successibilibus, conclus.65.num.13. 92

Feudum dicitur homo mutus, & surdus, hominis ministerio vtens, & feudatarius tamquam pica ad organum feudi vices gerit, c.77.n.2. 103

Feudum ex pacto antiquum, alienari nequit sine consensu agnatorum, & filiorum, aliàs ydemmet confecto inuentario, possent reuocare, c.52.n.1. 73

Feudum ex pacto nouum, est sicut hereditarium, & ideo in eo non iuuat inuentarium, quod declaratur, c.48.n.3.& 4. 70

Feudum ex pacto, & prouidentia, si retrocedatur domino, filij, & agnati possunt reuocare, & admittuntur ad feudum cum distinctione, c.7.n.3. 14

Feudum ex pacto, & feudum hereditarium in quibus differant, remissiuè. c.8.n.8. 16

Feudum ex pacto, & prouidentia nouum est, sicut hereditarium, c.11.n.6. 19

Feudum est quid vniuersum, continens sub se iurisdictionem, honorem, districtum, & iura patronatus, c.72.n.4. 98

Feudum emptum de communi pecunia, acquiritur emptori, & fructus diuiduntur, c.73.nu.1. 99

Feudum emptum ex pecunia alterius, emptori acquiritur, nam in feudis nihil refert cu-

ius

ius pecunia res ematur, sed cuius nomine, c.73.n.4. 99
Feudum francum quibus clausulis concipiatur, c.78.n.1. 105
Feudum francum appellatur sui iuris, & est exemptum ab omni seruitio, ibid.n.2.
Feudum francum, est etiam exemptum à maleficijs, & offensionibus contra dominum, quando id expresso pacto cautum est, quo casu est remissus effectus fidelitatis, licet non ipsa fidelitas, ibid n 3.
Feudum francum an alienari possit sine assensu ibid.n.6.
Feudum hereditarium, & feudum ex pacto, & prouidentia valde differunt, c.8.n.1. 15
Feudum hereditarium acquiritur transmissione à defuncto in heredem; feudum verò ex pacto acquiritur successione, c.8.n.2. 15
Feudum hereditarium, quando propter delictum amittitur, deuoluitur ad dominum, exclusis filijs, & agnatis, c.71 n.2. 97
Feudum ex pacto nouum est, sicut hereditarium, ibid.n.3.
Feudum ex pacto, et prouidentia aperitur domino, exclusis filijs, & agnatis, quando delictum est commissum in dominum; sed si delictum non est commissum in dominum, succedunt filij, & agnati, ibid n.5. & 6.
Feudum hereditarium tunc cõstituitur in Regno, quando in inuestitura est facta mentio heredum; quod secus est de iure cõmuni feudorum, quo attento, etiam si fiat mentio heredum, feudum est ex pacto, & prouidentia, c.70.n.4. 95
Feudum simpliciter concessum de iure cõmuni præsumitur ex pacto, in Regno verò præsumitur hereditarium ibid n 7.
Feudum ex pacto non hereditarium constituitur, quando non est facta mentio heredum, ibid.n.10.
Feudum ligium tunc constituitur, cum in inuestitura fidelitas est iurata inuestienti contra omnes alios, c.74 n. 1. 100
Feudum potest locari sine assensu per quinquẽnium, & infra, sed nõn vltra c.1.n.6. 3
Feudum potest dari in dotem durante patris vita, quo casu non transfertur dominium, sed simplex tenuta, c.76.n.2. 102
Feudum poterat dari in dotem in Regno, dummodo matrimonium cõtrahatur cum licentia Regis de iure constitutionum, ibid n.3.
Feudum potest cõstitui in annuis introitibus, dummodo vditio fiat in feudū, c.20.n.2. 35
Feudum ea quæ semel acquisiuit, miscentur, & confunduntur cũ ipso feudo, c.63 n.6. 86
Feudum quaternatum simplex, & feudum quaternatum mixtum, quomodo differant, c.44.n.1. & 4. 66
Feudum quaternatum dicitur omne castrum habens vassallos, licet non reperiatur descriptum in quinternionibus Regiæ Cameræ seu Dohanæ, ibid.n.2.
Feudum planum si deuolueretur ad Regem, impropriè diceretur quaternatum, ibid n.3.
Feudum planum. & de tabula spectat ad collationem Baronis, ibid n.6.
Feudum refutatum à patre filio omnino, vel vt de nouo feudo inuestiatur, efficitur nouum de iure communi, sed in Regno per gratiam semper retinet naturam feudi antiqui, c.24.n.10.& 11. 42
Feudum tituli dignitate decoratum, tunc constituitur, quando Terra erigitur in dignitatem, & titulus cõceditur ipsi Terræ; quod secus est in feudis titulatis, in quibus dignitas conceditur personæ, c.29.n.3. 49
Reliqua vide verbo In feudum.
Fidelitas remitti non potest, cum sit de essentia feudi, c.78.n.4. 105
Fides publici banci habetur pro pecunia numerata, in addit.ad consil.8. n.38. 145
Fil.famil. in bonis à materna linea peruentis, adhuc patre viuo, reputantur patr. famil. & liberam habent in ijs dispositionem, cons. fil.15.n 5. 163
Fil.famil. in dubio censetur recepisse mutuo pecuniã in causam castrensis peculij, ibi.n.7.
Fil.famil. de iure communi possunt fideiubere, et se obligare pro patre, absque Senatusconsulto beneficio, & id quomodo procedat in add.ad cons.15.nu.26. & 27. fol.166 & prag.1.ad Maced non videtur corrigere ius commune circa hoc, ibid n.28.
Fil.famil. in Regno potius vsi sunt remedio l.1. ff. & C quod cum eo, quàm prag.1. ad Maced. in add.ad cons.15.n.34. 166
Filia dotata à patre minus legitima, potest agere ad supplementum, si est enormissimè læsa, nisi renunciauerit supplemento cum iuramento, c.3.n.8. 7
Filia dotata, excluditur à forore secundogenita, in capillis existente, ab hereditate dotantis tantum, non aliorum, c.4.n.2. 8
Filia fœmina primogeniti excludit à successione filiorum filium masculum secundogeniti, c.23 n 15. 39
Filia fœmina primogeniti intrat gradum, locum, & sortem patris, ibid n.16.
Filia primogenita dotata, vt excludatur à sorore in capillis, opus est, quod sit dotata in vita patris, c.4.n.8. 9
Filia primogenita si quando nubit, protestata est, eum consensu patris, & cum assensu Regio, de non renunciando futuræ successioni, non excluditur à secundogenita in capillis, c.4.nu.3.9. & decisio S. C. pro secundogenita

genita in capillis, in causa Terræ Amatricis refertur, ibid.n.4.
Filia secundogenita in capillis, excludit secūdogenitam nuptam à successione feudorum in viuentibus iure Francorum, c.4.n.1. 8
Filij legitimi, & naturales nati post legitimationem, non excludunt filium legitimatum à successione feudorum, c.79.n.4. 107
Filij legitimati per subsequēs matrimonium, excludunt legitimos, & naturales, postea natos, esto quod feudum sit concessum pro se, & liberis legitimè descendētibus, ibi. n.5.
Filij orti extra Regnum ex oriundo, qui incolatum deseruit, reputantur exteri, c.87. n.2. 113
Filius vtrum possit repudiare allodium, & retinere feudum, c.5.n.1.3.4.5.6.7.10. 10
Filius non potest retinere feudum ex pacto, & repudiare allodium, quod secus est in agnato, c.5.n.8. 11
Fisco authori laudato in causa feudali cōpetit remissio ad Regiam Cameram, quando reuera tenetur de euictione, c.21.n.6. 36
Fiscus quando habet interesse non formatum, sed ex futura successione, releuio, adoha, iurepatronatu, & id genus, tunc causa agitur in S.C. cum interuentu Fisci ibi. n.5 35
Fiscus succedens priuato, non tenetur stare instantiæ cœptæ pro, vel contra authorē suum, sed coram suis Iudicibus, ibid.n.11. 36
Fiscus dicitur hæres anomalus, quādo succedit ob delictum vassalli, et irregulari iure succedens ad feudum apertum, sicuti quando succedit consortes largitionum Principum, c.32. n.6. & 7. 54
Fiscus succedēs ad feudum deuolutum, dicitur succedere iure suo, ex pacto, & contractu resoluto, & iure consolidationis, ibid.n.8.
in Fiscum quando transeunt bona publicata, ea tantum transeunt, quæ ad extraneum hæredem sunt transitoria, ibid.nu.9. & an transeant iura conditionalia, n.10.
Fiscus tenetur soluere debita facta in vtilitate in domini, & occasione feudi, ibid.n.12.
Fiscus quando in obligatione feudi accessit Regius assensus, tenetur soluere debita creditoribus vsque ad minimum quadrantem, esto quod versemur in resolutione dependente ex causa primæua, & necessaria, ibid n.13. & 14.
Fiscus tenetur feudo aperto soluere debita contracta cum assensu, etiam quod aderit clausula, Iuribus nostris semper saluis, ibid. num.15.
Focularium exactio est hodie aucta, occasione aliarum impensarum, quæ fiunt pro defensione, et cōmoditate Regni c.35.n.8.57
de Focularium numeratione, & fiscalium exactione, & de officio Perceptorum Prouinciarum, remissiuè, ibid.n.11. 57
Frater cōsanguineus excludit sororem vtrinque coniunctam à successione feudi, etiam ex linea materna obuenti fratri defuncto, c.23.n.22. 41
Frater consanguineus natu maior, excludit fratrem vtrinque coniunctum natu minorem, & refertur decisio S.C. c.23.n.19. 40
Frater consobrinus per gratias fuit admissus ad successionem feudorum alterius fratris consobrini, dummodo ambo descendant ex masculis, & feudum fuerit communis aui, & in hoc tantum casu est protracta successio in linea collaterali in quarto gradu, c.23.n.7. 39
Frater de iure communi feudorum succedit fratri in feudis à communi parente peruentis, sed frater ex vno latere tantum nō succedit alteri fratri, nisi coniunctus ex latere vnde feudum peruenit, c.23.n.1. 43
Frater ex vno latere tantum coniūnctus, succedit in Regno alteri fratri nedum in feudo antiquo, sed etiam in nouo, c.25.n.2 & 3. 43
Frater fratri succedit in Regno, etiam in feudo nouo per cap. considerantes, non obstante quod in inuestituris adesset clausula, pro hæredibus ex corpore, ibid.n.4.
Frater fratri succedit in Regno uigore gratiæ, esto quod feuda non sint empta à Regia Curia, c.25.n.7. 44
Frater vterinus succedit in burgensaticis, & quid in feudis, cons. 3.n.3. & 4. & ibidem in addit. n.5. & 6. 133
Fructus industriales sunt illi, in quibus nihil operatur natura, aut multum plus hominis industria, ipsa natura, c.9.n.3. 16
Fructus industriales pendentes spectant ad dominum, qui tenetur reficere expensas, separati verò spectant in totum ad hæredem in allodio, c.9.n.4. 16
Fructus in totum, absque distinctione, spectāt ad hæredem in allodio, quando vassallus moritur post Kal. Martij, ibid. n.5.
Fructus feudi, decedente vassallo ante Kalen Martij regulariter spectant ad dominum ibid n.1.
Fructus feudi siue ex contractu, siue ex vltima voluntate alicui debeantur, is non potest eos capere propria authoritate, sed debet impetere hæredem, c.1.n.13. 3
Fructus feudi si non sufficiunt pro satisfaciendo creditore sine assensu, tunc proceditur ad venditionem feudi in subsidium, ibid.n.15. 4
Fructus feudi possunt locari in perpetuum, & id quomodo intelligatur, ibid.n.2.
Fructus naturales sunt qui ex proxima causa à natura percipiuntur, c.9.n.2. 16

Fructus qui percipiuntur ex bonis castrensibus, seu quasi, sunt bona aduentitia, c.2. num.5.6.7.& 8. 5
Furtiua res si reperiatur penes virum bonæ famæ, & vitæ, non facit contra eum indicium, consil.10. nu.6. 151

G

GRauari potest feudum hæreditarium per testatorem vsque ad integrum valorem feudi, c.27.n.1. 46
Grauari potest feudum hæreditarium, instituto filio, vsque ad valorem feudi, deducta legitima, ibid n.2.
Grauari licet posiit feudum hæreditarium, instituto extraneo vsque ad integrum valorem feudi, de æquitate tamen semper datur aliquid instituto, Iudicis arbitrio, ne institutio sit elusoria, ibid.n.3.

H

HAeredum appellatione de iure communi feudorum veniunt filij, sed in Regno appellatione hæredum veniunt omnes, qui succesibiles sunt in feudo, c.70.n.6. 96
Hominis voluntas est deambulatoria vsque ad mortem, cons.1 n 10. 129
Hypotheca super feudo non contrahitur sine assensu, c.47.n.1. 69
Hypotheca medio tempore cōtracta resoluuntur, quādo fit refutatio directo domino, cum refutatio dependet ex iure, et potestate feudali, & ex natura affixa feudo, quam contrahentes cum vassallo scire debebant, c.31. n.3.& 4. 54
Hypotheca medio tempore cōtracta resoluuntur, quādo feudum reuertitur ad dominum ob delictum vassalli, ibid n.5.
Hypotheca medio tempore contracta, non extinguuntur, quando ex noua, et voluntaria causa vassallus retrocedit feudum domino, ibid.n.11.
Hypotheca specialis posterior, an præferatur generali anteriori, cons.8.n.2. 140
Hypotheca est obligationi accessoria, & sine ea stare non potest, ibid.n.6. 141

I

IGnorātia mortis, vel qualitatis rei feudalis excusat à duplicato releuio, c.18.n.9. 31
Impedimenta temporalia, non impediunt quo minus alienare volens, habere dicatur successorem, c.41.n.3. 63
In alienatione feudi mixti requiritur assensus Regis, & Baronis, sed Baroni aperitur, & ei soluitur adoha, & releuium, c.44. num.5. 66
In casibus à statuto omissis, standum est iuri communi, in add. ad consil.15.num 15. & 40. fol. 164.& 168
In causis feudalibus non datur tempus ad laudandum auctorem, in add ad c.77.n.9. 104
In causis feudalibus non datur appellatio ad M.C.V. ibid n.10.
In causis feudalibus non potest agi ante tempus, vt eo aduenient, &c. ibid.n.13.
In cessione iurium & hypothecæ sine assensu cessionarius subintrat locum cedentis, & il iut iure vtitur, cum de nullius præiudicio tractatur, c.40.n.2. 62
In conductorem feudi transit vsus iurisdictionis, & omnis alia commoditas percipiendi fructus, licet non iurisdictio, quæ remanet penes locatorem feudatarium, c.1.n 7. 3
Incolatus non amittitur nisi per desertionem habitationis pro maiori parte ciuium, c.87. num.3. 113
In constituendo nouo feudo super annuis introitibus, requiritur assensus Regis immediatè, c.20.n.6. 35
Indicium fit per duos testes, ad finem inferendi torturam, cons. 10.n.19. 153
Indicia sunt, quæ à legibus approbantur, consil 10.n.2. 150
Indiuidua considerantur etiam mente, destinatione, & voluntate contrahentium, c.63. num.2. 85
In decidendis causis feudorum, quæ iura attendi debeant, c.66.n 1. 92
In decidendis causis feudorū ecclesiasticorum, quæ iura attendi debeant, ibid.n.2.
In feudis non fit extensio, quia seruatur rigor, c.100.n.3. 124
In feudo obuento filio aliter, quàm per refutationem, nullatenus pater succedit, concl.24. num 14. 43
In feudis nouis, emptionis titulo quæsitis secūdogenitis loco militiæ, & paragii debetur pars pretii, quo feudum fuit emptum, c.14. num.7. 23
In feudis planis, & de tabula sufficit assensus præsumptus per 30. annos, nec requiritur assensus expressus, de quo in const. Constitutionem diuæ memoriæ, c.93.n.9. 119
In Gallia succedunt soli primogeniti, cum onere dandi appanagium secundogenitis, c.75. num.3. 101
In generali appellatione non veniunt feudalia, in add ad c.96.n.10. 122
Ingratitudo liberorum erga parentes exiccat fontem diuinæ pietatis, cons.12.n.5. 156
In iudicando arbitri possunt moueri ex garritu auium, cons.15.n.10. 163

Instan-

Instantia in causis feudalibus, quanto tempore duret, c.77.n.7. 104

Instantia causarum feudalium potest cedi sine assensu, sed si cessio fieret, nedum liti, sed causæ, tunc requireretur assensus, ibid n.8.

Instantia transit in singularem successorem in feudis, quando agitur de reintegratione corporum feudalium, ibid.n.1.& 5. 103

Isernia doctrina declaratur, c.89. num. 3. 4. & 5. 115

In prouocatione ad demanium, quoniam agitur de libertate, minor pars ciuium præfertur maiori, dummodo in se suscipiant omne onus, c.28 nu.9.10.& 11. 48

In quibus consuetud. fiat mentio de feud. c 96. num.7. 121

In inuestitura quando est concessum feudum simpliciter, & non est dictum, vt seruiat, constituitur feudum francum, c.94.n.2. 119

Inuestitura prima, est origo, radix, & fundamentum sequentium inuestiturarum, secundum quam omnes aliæ intelligi, & declarari debent, c.99 n.4. 124

Inuestitura qualiter fiebat olim, et quotuplex erat, c.45 num.1.& 2.& de earum effectu, nu.3.4. 67

Inuestitura de iure communi feudorum probatur per pares Curiæ, & per breue testatum, ibid.n.5.& 6.& hodie loco sigilli, conceduntur litteræ assecurationis, ibid.n.7.

Inuestitura prima, est origo, radix, & fundamentum omnium sequentium, ibid.

Inuestitura præsumpta cap. si quis per triginta, stante absentia Serenissimorum Regum, non procedit in Regno, c.31.n.3. 52

Inuestituræ feudorum adnotantur in libris Reg. Cam Summariæ, & si non reperiuntur notatæ, cessat qualibet præsumptio ibid n.4.

Inuestituræ communis forma in Regno est pro se, & heredibus ex corpore, c.70.n.8. 96

Inuestituræ verba exequutiua præferuntur verbis dispositiuis, quando sunt contraria, ibid n.9.

In retractu feudali quod pretium attendatur, conuentum, an verò æstimandum, c.19.n.10. & 15. 33

In Regno non opus est, quod successor sit de descendentibus primi acquirentis, sed sufficit quod sit hæres vltimi morientis, c.25.n.5. 44

In refutatione reseruato vsufructu requiritur in Regno assensus immediatè à Rege, quod limitatur in refutationibus factis per parentes contemplatione matrimonij, c 89. num 6. 115

Inter fructus connumerātur adiutoria, dona, & similia quæ præstantur Baroni, vti Baroni, & officium, non personam respiciunt, c.26.n.11. 46

Interesse solius voluntatis est valde considerabile in feudis, c.80.n.4. 108

Inuentarium iuuat in feudo ex pacto, & prouidentia, quod secus in hæreditario, c.48. num 1. 70

Inuentarium non iuuat in feudo hæreditario, c.69.n.3. 95

Ioannis Andreæ Georgij opinio in allegat. 9. contra nouissimas decisiones S. C. declaratur, c.15.n.5. 26

Ioannis Camilli Bilottæ dictum in allegat. 2. recensetur, c.17.n.5. 29

Ioannis Vincentij de Anna opinio in sing. 180. defenditur ab impugnatione Regentis Rouiti, c.1.n.16. 4

Iudicis decretum requiritur in obligatione à filio facta in beneficium patris, in addit. ad cons. 15.n.21.22.23.& 35. 165

Iudex debet iudicare secundum probata, consil.10.n.1. 150

Iudicis præsentia addit transactioni talem vim, vt paratam habeat exequutionem, cons.2.n 4. 132

Iura creditorum, quando fit solutio de pecunia debitoris extinguuntur, & in alium transferri non possunt. cons.8.n.7. 141

Iuramenti habilitatione in obtinenda an sit necessarium exprimere causas pro quibus à contractu recedit ur, cons.9.n.20. 148

Iuramenti religio ad hæredes non transit, cons.1.n.21. 130

Iuramentum ligat in pacto de futura successione, cons.1.n 3. 128

Iuramentum fidelitatis quid sub se contineat, c.38.n.1. 60

Iuramentum fidelitatis præstatur pro feudis quouis titulo quæsitis, excepta successione pro qua, & pro feudis emptis cum pacto de retrouendendo, nō præstatur hoc iuramentum, ibid n.2.& 7.

Iuramentum fidelitatis præstatur à vassallis burgensibus eorum dominis ibid n.3.

Iuramentum assecurationis præstatur, et exigitur nedum pro feudis quaternatis simpliciter, sed etiam in feudis quaternatis secundum quid, & in feudo plano, & de tabula, habente vassallos. ibid n.5.

Iuramentum fidelitatis si non fuerit præstitum infra tempus in assensu descriptum, & sequatur reuocatio, contractus redditur nullus, ibid. n.6.

Iurium allegatione non indiget, quod patet ad sensum, cons.6.n.10. 138

Ius accrescendi habet locum in vltimis voluntatibus non in contractibus, c.59.n.1. 81

Ius accrescendi nō habet locum in feudis, quod limitatur, ibid.n 2.& 3.

Ius canonicum in dubio declaratur per ius ciuile,

uile, nec inter ea est inducenda discordia, nisi id expressit fuerit sancitũ, conf. 1. n. 17. 130

Ius Francorum circa indiuisibilitatem feudi, licet antiquitus fuisset ius speciale, hodie effectum est ius generale, & sic per S. C. est decisum, c. 75. n. 5. 101

Ius Longobardorum, quod olim erat ius generale, hodie effectum est ius speciale, & non seruatur, nisi in casibus, & locis vbi est in vsu, ibid. n. 6.

Ius patronatus, quod possidetur insimul ab Ecclesia, & laico, censetur ecclesiasticum, in addit. ad c. 72. n. 6. 99

Ius patronatus infeudari minimè potest, c. 72. num. 1. 98

Ius patronatus transit cum vniuersitate feudi, ibid. n. 2.

Ius patronatus transit cũ feudo uendito quando de eo non fit mentio expressa, quod secus quando exprimatur in venditione, ibidem, num. 3. & 5.

Ius protbomiseos, & prælationis cõpetit agnatis feudo vendito ex sanguine, non autem ex vicinitate, c. 19. n. 1. 32

Ius protbomiseos competit agnatis ad hoc, vt bona conseruentur in familia, et agnatione, ibid. nu. 2.

Ius protbomiseos in feudis procedit tam si fiat venditio extraneo, quàm agnato remotiori, c. 19. n. 4. 32

Ius protbomiseos cessat in venditione feudi noui c. 19 n. 12. 33

Ius protbomiseos procedit nedum in feudo ex pacto, sed etiam in feudo hæreditario, c. 19. num. 7. 33

Ius protbomiseos cessat quando feudũ est venditum subhasta, ibid. num 8. quod limitatur quando quis veniet per viam restitutionis in integrum, n 9.

Ius superueniens regulariter non habet locum in feudis, c. 88. n. 1. 112

L

LAVDES.

Andreæ de Isernia *vniuersi iuris Monarcha, & legum Euangelistæ; Consiliarij Reginæ Ioannæ Primæ, c. 1. n. 3.* 2

Andreæ Prouenzalis *Regij Consiliarij, in addit. ad c. 96 nu. 9.* 122

Anelli Amati *Præsidis Regiæ Cameræ Summariæ, & Feudorum interpretis in almo Studio Neap. c. 14. n. 9.* 24

Antonij Caraccioli *Præsidis Regiæ Cameræ Summariæ, c. 63. n. 2.* 85

Bartholomæi de Capua *Magni Altauillæ Comitis, ac Magni Regni Protbonotarij Roberto Regi à Consilijs, c. 66. num. 1.* 92

Bartholomęi Camerarij *Locumtenentis Magni Camerarij Feudorum interpretis in almo Studio Neap. c. 1. n. 3.* 2

Caroli Tapiæ *Marchionis Belmontis, Regentis Regiam Cancellariam, tam in supremo Italiæ Senatu à latere Consiliarij, ac I. C. famigeratissimi, c. 11. n. 9.* 19

Camilli de Curte *Regentis Regiam Cancellariam, & Feudorum Interpretis in almo Studio Neap. c. 1. n. 14.* 4

Camilli de Medicis *Aduocati insignis, c. 1. num. 7.* 3

Donati Antonij de Marinis *I. C. Neap. c. 77. num. 3.* 103

Fabij Marchesij *Aduocatorum Principis, c. 12. num. 4.* 21

Fabij de Anna *Regii Consiliarii, Authoris præceptoris, c. 1. n. 1.* 2

Fabij Capycij Galeotæ *Regii Consiliarii, & Regiæ Cameræ Summariæ, Fisci Patroni, & mox Præs. c. 6. n. 10.* 13

Don Francisci Merlini Pignatelli *M. C. V. vtriusque Aulæ Iudicis, ac Regii Tribunalis Cãpaneæ generalis Præfecti, c. 17. n. 8.* 29

Francisci de Amicis *Feudorum interpretis in almo Studio Neap. c. 16. n. 8.* 9

Fuluij Constantij *Marchionis Corleti Regentis Regiam Cancellariam, & in supremo Italiæ Senatu à latere Consiliarii, c. 1. n. 1.* 5

Fuluij Lanarij *Fisci Patroni Regalis patrimonii c 93. n. 6.* 119

Don Garsiæ Mastrilli *Regii Consiliarii, c. 3. num. 10.* 7

Horatij Montani *I. C. Neap. c. 6. n. 4.* 12

Ioan. Aloysij Riccij *Episcopi Vici Equensis, I. C. celeberrimi. c. 72. n. 5.* 99

Io. Andreæ Georgij *Regii Consiliarii, & Feudorum interpretis in almo Studio Neap. Authoris soceri, c 1. n. 6.* 5

Io. Angeli Barilis, *Ducis Caibani, Baronis Sancti Arcangeli, & Regni à Secretis, c. 83. num. 3.* 110

Io. Antonij Lanarij *Comitis Sacchi, Regentis Regiam Cancellariam, in supremo Italiæ Senatu à latere Consiliarii, Præsidis S. C. & Feudorum interpretis in almo Studio Neap. c 1. n. 14* 3

Io. Baptistæ Valenzuela Velazquez *Regentis Regiam Cancellariam, & Præsidis S. C. prius ad supremũ Italiæ Senatum, et postea ad Regale Consilium adsciti, & nunc Præsidis conuentus Iuridici Regiæ Cancellariæ Granatensis, I. C. Hispani magni nominis, c. 61. n. 1.* 83

Io. Baptistæ de Thoro *I. C. Neap. laboriosissimi, c. 18. n. 3.* 30

Io. Baptistæ Hodiernæ *I. C. Neap. in addit. ad conf. 15. n. 22.* 165

Io. Camilli Bilotta *Fisci Patroni M. C. V. & R. C. S. Authoris patrui, c. 17. n. 5.* 29

Io. Camilli Cacacij *Fisci Patroni R. C. & nunc ibidem Præsidentis, c. 93. n. 6.* 119

Io. Camilli Mascambruni *Sacræ Aulæ Consistorial. Aduocati in add. ad cons. 12. n. 21.* 160

Io. Francisci de Ponte *Marchionis Murconi, Præs. S. C. Regentis Regiam Cancellariam, in supremo Italiæ Senatu à latere Consiliarij, & Feudorũ interpretis in almo Studio Neap. c. 1. n. 14.* 3

Io. Francisci Capiblãchi *Iudicis olim M. C. V. c. 10. n. 6.* 18

Io. Vincentij de Anna *maximi Feudistæ, ac Aduocati celeberrimi, c. 1. n. 14.* 3

Iulij Cæsaris Galluppi *I. C. Neapol. c. 18. num. 6.* 30

Octauij Bambacarij *Feudistæ insignis, c. 12. num. 4.* 20

D. Petri Iordani Vrsini *Collateralis Consiliarij, & Præs. S. C. in add. ad cons. 15.* 164

Pyrri Antonij Lanarij *I. C. clarissimi, c. 100. num. 8.* 125

Roffredi Epifanij *Beneuentani I. C. profundissimæ doctrinæ, Federico II. Imp. à Consilijs, in cons. 12. n. 19.* 159

Scipionis Rouiti *Regij Consiliarij, R. C. Præsidis, ac Regiam Cancellariam Regentis, I. C. famigeratissimi, c. 11. n. 11.* 3

Scipionis Theodori *Regij Consiliarij doctissimi, c. 4. n. 4.* 9

Scipionis Bilotta *Generalis Præfecti Campaneæ, & electi Fisci criminum Patroni in M. C. V., Authoris gentilis, c. 83. in addit. fol.* 111

Thomæ de Franchis *Reg. Consil. c. 1. n. 11.* 3

Vincentij de Franchis *Præs. S. C. celeberrimi, ac Regentis Electi, ibid.*

Legare rem suam, non alienas, in dubio quis præsumitur. conf. 6. n. 9. 137

Legatum compensatur cum medietate bonorum, debita viro vxore sine liberis præmortua, vigore statuti, cons. 6. n. 1. f. 136. sed contra, n. 3. & id non procedere in consuetud. Neap. nu. 4. & 5. 137

Legatum semper præsumitur animo compensandi factum quando debitum est necessarium, secus si voluntarium, ibid. n. 2. 136

Legitima ascendentium non est debita iure naturæ, & ideo per statutum potest tolli, consil. 9. num. 20. 159

Legitima ascendentium quanta sit, remissiuè, ibid. in addit n. 22. 160

Legitima debetur liberis ab initio sine onere, sine grauamine, sine conditione, & sine more, nec statuto tolli, aut minui potest; sed tantum solemni exhæredatione, ex quo iure diuino, & naturali debetur, cons. 12. n. 2. 3. & 4. 156

Legitima proles verificatur in filios, & descendentes, c. 36. n. 3. 58

Legitima vtrũ sit aucta in linea collaterali, sicuti in linea descendenti, & ascendenti, est valde controuersum, c. 15. n. 2. f. 26. sed verior opinio est, vt legitima non dicatur aucta in linea collaterali, ibid. n. 3.

Legitimatus ad feuda legitimatione vera, quæ est reintegratio totius status, dicitur habere ius apertum in casu cap. ex præsumptuosa, c. 79. num. 2. 106

Legitimatio facta ad feuda, filijs legitimis, et naturalibus, non præiudicat, ibid. n. 3.

Legitimatus per subsequens matrimonium non excludit legitimos, & naturales natos ante subsequutum matrimonium, licet naturalis primo loco sit natus, ibid. n. 6.

Legitimatus ad feuda, quando de legitimatione non est dubium, dicitur habere ius apertum, c. 36. n. 6. 58

Lelij Caputi dictum examinatur in add. ad c. 96. num 9. 122

Lex generaliter loquens, generaliter debet intelligi, cons. 1. n. 13. 129

Lex noua inducens nouum remedium simile l. veteri, censetur illud inducere secundum remed. l. veteris, in add. ad cons. 15. n. 43. 167

Ligius quis nõ potest esse duorũ, c. 74. n. 2. f. 100. Quod fallit respectu Summi Pontificis, & Imperatoris, ibid. n. 3.

Linea ascendens non est vocata per Const. Regni, & ideo recurrendum est ad ius commune feudorum, c. 24. n. 1. 41

Litteræ assecurationis successerunt in Regno loco solemnis inuestituræ confirmatoriæ, conel. 38. num. 4. 60

Litibus imponi finis publicæ interest, & qui à lite recedit, dicitur esse in lucro, consil. 9. num. 6. 147

Locatio feudi fieri potest etiam per vltimam voluntatem, c. 1. n. 9. 3

Locatio feudi per septennium fieri minimè potest, vt opinatus est Liparul. c. 1. n. 8. 3

Locatio rerum Ecclesiæ si fiat vltra tempus à iure permissum, nec substinetur pro tempore permisso, c. 63. n. 16. 87

Locatio totius corporis feudi fieri non potest sine assensu, c. 1. n. 4. 3

M

Marini Freccia lapsus in distinctione demanialium, & excadentialium, c. 10. num. 7. 18

Mandatum generale ad omnes, & quascunque lites, comprehendit etiam feudales, c. 85. num. 2. 111

Masculi in Regno gradus, & ætatis prærogatiua seruata succedunt cum onere paragij, & vitæ militia, c. 22. n. 4. 37

Mater præfertur fratri c... in succeßione filiæ, etiam quoad eius le...timam, consf.12.nu.19. 159
Matrimonia libere poßunt contrahi à feudatarijs hodie in Regno de iure Capitulorum, sed si dentur feuda in dotem, in hoc requiritur Regius aßensus, c.76 n.4.5.& 6. 102
Meliorationes quando deuoluto feudo, ad hæredem spectant potest ipse vel æstimationem consequi, vel demolitionem obtinere, & id quomodo intelligatur, c.63 n.14 & 15. 87
Metus reuerentialis præsumitur in omni contractu gesto inter patrem, & filium, in add. ad consf.15.n 24. 165
Metus reuerentialis iuncta læsione, sufficit ad annullandum actum, in addit. ad consf. 15. num.25. 165
Milites Hierosolymitani sunt incapaces succeßionis feudorum, licet sint capaces ineßistura, c.65.n.11. 91
Minor non tenebatur iurare, nisi tempore minoris ætatis, & tunc soluebatur releuium, sed hodie fiscus statim exigit releuium, licet iuramentum præstetur completa minori ætate, c.18.n.11. 31
Minor de iure communi feudorum est ille, qui non compleuit 25 annum, c.83.n.1. 110
Minor ætas in Regno fuit coarctata vsque ad annum 18. exceptis tam à feudatarijs tam masculis, quàm fœminis, ibid.n.2.3.& 4.
Minor ætas feudatariorum nouißimè fuit redacta ad annum 18. completum tam in masculis quàm in fœminis, ibid.n 5 & 6.
Minoribus lex inhibet transigi nisi certis solemnitatibus interuenientibus, consf.9 n.15. 23.24.& 25. 148 & 149
Minores, & pupilli transactionem facere poßunt absque decreto Iudicis pro bono publico, consf 9.n.7. 147
Molinæ opinio improbatur .34 n.2. 55
Monachus, cui defertur succeßio, admitteitur ad feudum ante annum profeßionis, quod retinebit intra dictum tempus, donec ei fuerit mota, & contestata lis per fiscum, siue agnatos, c 65 n.6. 91
Monasterium succedit in feudo ecclesiastico ex persona Monachi c.65 n 9. 91
Mora in maritandis sororibus quæ parit masculiationem de iure consuetud. non procedit de iure constit... c.97.n.1. 122
Mulier nubendo ...imo tempore, efficitur maior, & exit de potestate balij, concl.83. num.7. 110
Mulier nubēdo efficitur sui iuris per consuet. Neap consf.15.n 9. 163
Mulier existens in potestate patris, regulariter de dote nō potest testari, consf.6.n.6.f.137. & quid de consuetud. Neap.n.7.
Munera, & dona an veniant appellatione fructuum restituendorum. c 88.n.7. 93
Munitiones, trabucca, & balistæ ad vsum feudi, eo deuoluto, transeunt ad dominum cum ipso feudo, c.63.n.12. 86

N

Naturales nō succedunt in feudis, nisi fuerint specificè legitimati ad feuda, c.79. num.1. 106
Neapolitani conuenti ratione feudorum, non trahunt causas ad tribunalia Ciuitatis, in add a lc.77.n.15 104
Neapolitanis dotibus est eōe aßensus tacitus aßensus & de eius effectu, c.53.n.1. 75
Neapolitanis dotibus aßensus conceßus procedit in constitutione, aßecuratione, & restitutione dotis, ibid.n.2.
Neapolitana mulier orta, & oriunda, etiam naturalis, gaudet priuilegio taciti aßensus, ibid.n.3.
Neapolitanorum priuilegium circa dotes viget statim quod sunt firmata capitula, ibid. num.4.
Neapolitanorum priuilegium taciti aßensus pro dotibus, vendicat sibi etiam locum in feudis titulatis ibid n.5.
Neapolitanorum priuilegium taciti aßensus viget etiam in feudis, quorum dominus succeßore caret, ibid.n.6.
Neapolitanorum priuilegium taciti aßensus procedit in beneficium omnium, quibus est facienda solutio, seu restitutio dotium, & etiam in mutuo dependēte ex causa dotium, ibid.n.7.
Neapolitanorum priuilegium taciti aßensus pro dotibus procedit recta via, & non in subsidium, etiam con'ra fiscum, ibid n.8.
Neapolitanorum priuilegium taciti aßensus pro ...ibus procedit, esto quod bona feudalia sint generaliter obligata, ibid.n.9. 76
Nemo dat, quod non habet, consf 4.n 1. 134
Nepos excludit patruum à succeßione feudorum, c.23 n.10 fol 40. & nu.11. refertur decisio Regis Roberti in causa Comitatus Sanctiseuerini.
Neptis ex primogenito excludit filium masculum secundogeniti ex vi subingreßionis inducta per cap. Considerantes & excludit etiam patruum, amitam, & materteram, ibid.n.12.13 & 14. 39
Nobiles Beneuentani antiqui, præcedunt semper nobiles aggregatos, & hoc iure merito, consf.11.n.9.& 10. 155
Nobilitas Beneuentana habet potestatem aggregandi alios ad honores nobilitatis, quæ aggregatio omnino dependet ex voluntate,

& arbitrio Patriciorum, & si id facere nolunt, cogi non possunt, cons. 1. num. 1. 2. 5. & 6. 154
Nomen, quando dicatur esse receptum inter reos, cons. 7. n. 9. 139
Non omne id, quod est contra bonos mores, de iure ciuili, est idem de iure canonico, c. 9. num. 17. 148
Non solum pater, sed auus, & alij ascendentes resistantes, succedunt refutatario decedenti sine descendentibus, c. 24. n. 15. 43
Notarius ante habitus bonæ vitæ, & famæ, contrario non probato, talis hodie reputari debet, & num. 11. & hac præsumptione indicia contra eum existentia tolluntur, consil. 10. n. 5. 151
Notoriū habet vim sententiæ, cons. 2. n. 11. 132
Nullitate contractus feudalis stante, emptores tenentur restituere feudum cum fructibus, & venditores pretium cum interesse commune, non singulare, c. 68. n. 4. 5. & refertur decisio S. C. n. 6. 94
Numerus superfluus vilescit, cons. 1. n. 8. 155

O

Obligatio personalis principalis est in venditione annuorum redditūum, realis verò accessoria. cons. 8. n. 18. 142
Obligatio, & liberatio ex vnica solutione minimè possunt oriri, ibid. n. 21. 143
Obstaculum legis prohibitiuæ actum fieri, regulariter tollitur per assensum, conclus. 99. num. 1. 123
Officialis non potest disponere de officio sine assensu, nec in vita, nec in morte, etiam quod sit concessum in burgensaticum, c. 49. num. 2 70
Officia, sicut feuda prohibentur possideri sine titulo, c. 49. n. 3. 71
Omnia mobilia deputata ad perpetuum vsum feudi, dicuntur pars feudi, & cum ipso feudo transeunt, c. 63. n. 13. 86
Omnia quæ de iure, vel consuetudine sunt deputata ad feudum, ad ipsum feudum pertinere dicuntur, ibid. n. 7. 86
Onera feudatarij quæ sint, c. 16. n. 5. 27
Onera feudatarij transeunt, & quæ transeunt in dominum, & in agnatos, ibid. n. 6.
Onera feudi quæ sint, c. 16. n. 1. 26
Onera feudi transeunt & contra agnatum, & contra dominum & quemcunque tertium possessorem, ibid. n. 4. 27
Onera hæreditaria præstanda sunt ab hæredibus in feudis, & in allodio pro rata omnium bonorum quod idem est ac per æs, & libram, c. 11. n. 1. 18
Onus dotandi sororem, est onus hæreditarium, cons. 12. n. 1. 1. & 19. 157

P

Pacta contra bonos mores non sunt seruanda, neque iuramento firmantur, consil. 1. nu. 11. & 15. fol. 129. nec de iure canonico, ibid. n. 19.
Pacta ad vnius vtilitatem inducta, pluribusq; cautelis roborata, præsumuntur fraudulenta, cons. 8. n. 27. 143
Pacta omninò debent seruari, dummodo sint licita, cons. 1. n. 1. & 12. 127
Pacta contra iuris dispositionem, sunt reijcienda, in addit ad cons. 8. n. 33. 145
Pactum factum à non habente potestatem, est nullum, ibid. n. 34.
Pactum debet prodesse, & nocere ei, cum quo factum est, & non alijs, ibid. n. 35.
Pactum de futura successione veniens in consequentiam alterius contractus liciti, valet, cons. 1. n. 5. 26. & 27. 128
Pactum de futura successione non valet, etiam si fuerit stipulatione vallatum, cons. 1. nu. 6. f. 128. nec si fuerit inter fratres, ibid nu. 14. nec per statutum induci potest, n. 16. neque pœna apposita pro eius obseruantia potest exigi in casu contrauentionis, nu. 29. sed inter milites fieri potest, & valet, n. 28. 131
Pactum in dubio, significat pactum nudum, ibid n. 7.
Paragium non est idem, quod legitima, sed ad instar legitimæ, c. 3. n. 5. 7
in Paragio, sicuti in legitima non potest apponi grauamen, ibid n. 6.
Paragium regulariter debet esse æquiualens legitimæ, licet possit esse minus legitima in dotata à patre in vita, ibid n. 7.
Paragium potest esse maius legitima, mortuo patre, considerata quantitate patrimonij, qualitate coniugum, & numero liberorum, c. 3. n. 9. 7
Paragium potest accedere vsque ad virilem portionem, quando aliàs condigno viro nubere non potest, c. 3. n 10. 7
Paragium super bonis maternis non potest excedere legitimam, c. 3. n. 11. 7
Paragium ingredientium in Monasterium est quantitas solita dari alijs ingressis, concl. 3. num. 12. 8
Paragium filiarum quæ neque nubunt neque Monasterium ingrediuntur, est æquiualens legitimæ, ibid n. 8.
Paragium debetur mulieri, etiam si nubat sine dote, vel à viro dotetur, vel dotem habuerit ex maritagijs, c. 3. n. 13. & 16. 8
Paragium debetur ab vtroque parente per

Const. Regni, sed per consuetud. Ciuitatis Neap. sufficit quod ab alterutro dotetur, ibid.n. 15. 8

Paragium mulieribus debitum in Regno per const. in aliquibus, est loco legitimæ, & qua actione petatur, & quo tempore, cons. 12. num. 8. 12. 13. & 14. 157

Paragium dicitur portio filiæ in bonis patris, & loco legitimæ est, cons. 13. n. 1. 160

Paragium etiam non agnitum, ad quoscunque transmittitur hæredes, cons. 12. n. 16. 158

Paragium quid sit, & quantum sit, consil. 12. num. 6. & 10. 157

Paragium in Regno est loco legitimæ, & debetur etiam non sequutis nuptijs, & mater in eo succedit, cons. 13. n. 1. 2. & 4. 161

Paragium aliquando ascendit ad portionem virilem, ibid n. 3.

Paragium, & vita militia sunt onera feudi, c. 16. n. 2. 27

pro Paragio competit nedum actio personalis rei persecutoria contra tertium possessorem in subsidium, sed etiam hypothecaria & etiam pro interesse paragij, c. 13. n. 1. 21

pro Paragio agitur actione personali, vel officio Iudicis contra primogenitum, & hypothecaria, vel in rem scriptam cōtra tertium possessorem in subsidium, c. 14. n. 11. 24

pro Paragij consequutione debet quis prius agere actione personali contra fratrem hæredem & postea contra tertium possessorem hypothecaria, c. 13. n. 4. 22

Pars pretij vtrum debeatur in feudis nouis alio titulo, quàm emptione quæsitis, c. 14. num. 9. 23

Partem pretij velle, vel paragium, & vitam militiam in feudo nouo, est in electione primogeniti, ibid. n. 10.

Pars pretij debetur ad instar collationis, non petitione hæreditatis, c. 14. n. 8. 23

Pars pretij in feudo nouo non competit in linea collaterali, c. 15. n. 6. 26

Pater quod tenetur alere filiam, & è contra, procedit non iure patris, & filij ad feudum, sed ratione pietatis, c. 96. n. 6. 121

Pater tenetur præstare cautionem de reddendo fructus, vel eorum pretium, finita patria potestate, c. 2. n. 4. 5

Pater quando succedit filio in feudo refutato, succedit iure successionis, & ideo tenetur ad onera, & ad releuium non verò ad vitam militiam, & paragium, concl. 24. num. 12. & 13. 42

Pater tenetur reddere fructus, seu eorum pretium filio finita patria potestate, quando percepit commoditatem fructuum ex bonis filij, c. 2. n. 3. 5

Patris consensus in dubio censetur requisitus ad integrandam filii personam, in addit. ad cons. 15. n. 20. 165

Patruus, & auita ad feuda antiqua tantum admittuntur, non verò ad noua, c. 23. n. 9. 10. & 11. 39

Patruus an sit comprehensus in constit. vt de successionibus & an succedat de iure communi feudorum in feudis antiquis fuit controuersum. c. 23. n. 4 38

Patruus in Regno fuit expressè admissus per gratias tam in feudis antiquis, quàm in nouis ad tollendam omnem controuersiam, ibid. n. 5 & 10.

Pecunia Titio debita, Titii quoque dici potest, cons. 8. n. 17. 142

Pecunia sub conditione debita, si liberè soluatur, non dicitur indebitè soluta, & indebiti conditionem non parit, cons. 8. n. 21. 143

de Pecunia feudi venditi satisfactis prius creditoribus cum assensu, satisfit postea creditoribus sine assensu, quibus competit etiam actio pro vendi faciendo feudum in subsidium, c. 47. n. 5. 69

Pensionarius est capax feudorum successione, licet de cetero cognoscatur à Iudice laico, nō deferendo habitum, & tonsuram, concl. 65. num. 10. 91

Persona possidentis Castrum, licet mutetur, non tamen mutatur possessio in damnum Castri, c. 77. n. 6. 104

Permutatio facta cum re, quæ incontinenti reuenditur, dicitur venditio, cons. 8. n. 12. 142

Possessio transfertur per contractum inutilem, & simulatum, cons. 2. n. 8. 132

Possidere præsumitur, qui olim possidebat, consil. 4. n. 2. 134

Potestas alienandi concessa per dominum, finitur per primum actum alienationis, c. 82. num. 6. 109

Potestas alienandi feuda sine assensu, operatur necessitatem assentiendi, si nulla adest causa legitima contradicendi, c. 82. n. 3. 109

Potestas componendi, & aggratiandi delicta, fuit concessa Baronibus Regni per Regem Alfonsum Primum, ex communicatione meri, & mixti imperii, c. 58. n. 6. 80

Potestate concessa officiali nominandi successorem, si non fuerit facta nominatio, & decesserit, succedit hæres ab intestato, c. 49. num 4. 71

Pragmat. 1. ad Maced in quibus corrigat ius commune, in addit. ad cons. 15. n. 41. 167

Pragmat. 1 ad Maced. comprehendit Clericos, in addit. ad cons. 15. n. 18. 164

Pragmat. 4. de vsurariis recensetur, consil. 7. num. 14. 139

Prælationes Vniuersitatum ad demanium agitantur in Regia Camera, c. 28. n. 12. 48

Prælatio competit Vniuersitatibus terrarum, quando venduntur, ita vt admittantur ad demanium, ibid.n.1. 47

Prælatio competit Vniuersitatibus terrarum ad demanium intra annum, quem terminum Iudex ex causa abbreuiare potest, ibid. num. 2.

Prælatio non competit Vniuersitatibus ad demanium elapso anno à die captæ possessionis per emptorem, nec per viam restitutionis in integrum, ibid.n 3.

Prælatio competit Vniuersitatibus in venditione, non in permutatione, ibid.n.5.

Prælatio competit non solum quando venditur tota terra sed etiam quando uenduntur corpora particularia ibid n.6.

Prælatio competit Baroni habenti iurisdictionem criminalem, quando venditur iurisdictio ciuilis, & è contra quo casu præferuntur Vniuersitatibus, ibid.n 7. 48

Prælatio competit etiã Vniuersitatibus, quando de eis fieret [illegible]catio vel in totum, vel de corporibus particularibus, ibid,n.8.

Præscriptiones feudorum non procedunt in Regno, stante dispositione L. Imperialem, de prohib. per Fred. sed tantum viget præscriptio centenaria contra fiscum per consl. consuetudinem prauam, c.31.n.5. 52

Præscriptiones feudorum sunt sublatæ in Regno pro præscribendo dominio, sed non pro præsumenda inuestitura, vigore cap. si quis per triginta, si de feudo defuncti militis, ibi. num. 1. 51

Præscribere cupiens vigore cap. si quis per triginta, debet allegare inuestituram, & probare præstationem seruitij per triginta annos & sic allegare titulum, & probare possessionem, c.31.n 2. 52

Præsumptio transfert onus probandi contrarium in alium conf.4 n.4. 134

Præsumptio iuris est attendenda, contrario non probato. conf.6.n.8. 137

Pretium feudi venditi ad instantiam creditoris eum assensu si debitor careat successore, ponitur in tuto pro futuro interesse [illegible], satisfactis prius dictis creditoribus eum assensu, c.47.n.6. 69

in Pretio feudi venditi sub hasta præferuntur creditores cum assensu, etiam tempore posteriores, alijs creditoribus sine assensu, c 63. num.24. 88

Primogenitus non solum compelli potest a secundo genitis ad agendum pro parte [illegible] contra venditorem [illegible], sed etiam eom pelli [illegible] d cedi naum actiones, c.30 n.4. 35

Primogenitus non tenetur dare partem [illegible], sed ad vitam [illegible] & paragium quan do in assensu super emptione adesset clausula, sexus, & ætatis prærogatiua seruata, c.14.n.21. 25

Priuilegia Principum non extenduntur de persona ad personã, & de rationibus, c.100. num 2. 134

Probatio in crimine falsi debet de necessitate concludere, & coniecturis non adiuuatur, conf.10.n.4. 151

Probatio alia non requiritur, quando adest depositio principalis, conf.10.n.7. 151

Procedi ex officio potest contra vsurarios manifestos, conf.7.n.12. 139

Procurator ad vendendum feudum potest constitui sine assensu, c.85 n.3. 112

Procurator generalis non potest obligare feudum, ibid n.1. 111

Promissio in voluntate collata, est subiecta arbitrio boni viri, conf.11 n.7. 154

Proreges non poterant assentiri alienationibus Principatus, Ducatus, Marchionatus, Comitatus. Baroniæ, seu cuiuslibet alterius feudi magni momenti quod eis [illegible] concessum, exceptis feudis tituli dignitate decoratis, c.29.n. 1. & 2. 49

Proreges non possunt [illegible] alienationibus feudorum titul[illegible], esto quod vendatur terra, reseruato titulo, ibid. num.5.

Proreges non possunt assentiri venditionibus feudorum titulatorum, & magni momenti, sed tantum obligationibus dummodo quando procedatur ad venditionem, adhibeatur assensus Regis immediatè, ibid.n.6. & 7.

Proreges [illegible] assentiri in alienationibus feudorum, faciendis per iuuenes aptos ad procreandum [illegible] successores non habeant, c.41.n.4. 64

Prorogatio pacti de retrouendẽdo ante lapsum termini, [illegible] obligationem, conf.5. num.2. 135

Prorogatio termini facta post lapsum primi, dicitur potius noua concessio, ibid n.4. 135

Prouentus computantur inter fructus in taxatione rei [illegible], c 18.n.6. 30

Proximitas attenditur tempore, quo fit refutatio, non autem tempore mortis refutantis, c.6.n.11. 13

Pulli equini, & [illegible] dicuntur inseparabiles à matribus, c.63.n.22. 87

R

Redditus qui soluuntur mensatim, vel tertio [illegible] debentur heredi in allodio pro rata temporis, quo maturati sunt ante mortem feudatarij, conclus 9. num.6. 16

in Redintegratione corporum feudalium sententia datur ipso feudo in personam feudatarij.

datarii, conclus. 77. num. 4. 104
Refutatio quae fit proximè, & immediatè successuro, debet registrari in Regia Camera infra quindecim dies, c. 6. n. 8. 13
Refutatio immediatè successuro an fieri possit ex nunc, pro tunc, sequuta morte, sine assensu altercantur interpretes ibid. n. 9. f. 13. sed verior opinio est, vt fieri minimè possit sine assensu, ex quo esset refutatio conditionalis, ibidem, num. 10.
Refutatio quae fit proximè immediatè successuro, assensu non eget, si fiat per contractum, secus in vltima voluntate, ibid. n. 1.
Refutatio quae fit immediatè successuro, debet cadere in speciale nomen contractus, secundum opinionem aliquorum, ibid. n. 2. quae impugnatur, nu. 3. & 4. 12
Refutatio quae fit proximè immediatè successuro, vt valeat sine assensu, debet esse pura, simplex, non conditionata, non pactionata, nec correspectiua, ibid. n. 5.
Refutatio quae fit proximè immediatè successuro pactionata, quod valeat ipsa, sed pacta reijciantur quomodo intelligatur, ibid. n. 6.
Refutatio, & retrocessio vtilis dominij in casibus, in quibus fieri potest, debet fieri domino mediato, & sic Regi, tam in feudis rectis, quàm in feudis mixtis c. 7 n. 5. 14
Refutatio quae fit directo domino, nõ indiget speciali nomine contractus à fortiori, neque indiget assensu, & sic etiam quilibet contractus, qui fit cum directo domino, ibid. n. 5.
Refutatio, & retrocessio vtilis dominii si fiat de consensu vtriusque, tam Regis, quàm feudatarij, non resoluitur infeudatio, ibid. n. 6.
Refutatio in proximè immediatè successurum, debet esse pura, simplex, & non pactionata, c. 63. n. 19. 87
Refutatio in proximè immediatè successurum, si fiat pactionata reuocabilis, non subsistinetur vt pura, sed in totum corruit, ibid. n. 20.
Refutatio quae fit proximè, & immediatè successuro, non indiget assensu, ibid. n. 18.
Refutatio reseruato vsufructu an valeat, referuntur contrariae opiniones, conclus. 89. num. 1. & 2. 115
Refutatio feudi, quod tempore refutationis non est refutantis, non conualidatur ex iure superuenienti c. 86 n. 2. 112
Refutationem valere caetera pacta non, quomodo intelligatur, c. 63. n. 21. 87
Regia Prouincialis Audientia Hydruntina praetendit titulum Sacrae, & cognitionem feudorum quaternatorum. c. 21. n. 12. 36
Regalia reseruata Principi in signum supremae iurisdictionis, & quae concernunt supremum dominium, & maiorem potestatem, non veniunt in generali concessione, c. 58. n. 1. et 2. 80
Regalia ossibus affixa Principum, sunt condere leges, cudere monetam, creare Notarios, & id genus, ibid. n. 3.
Regalia non affixa, nec cohaerentia ossibus Principum, veniunt in generali concessione, ibid. num. 4.
Regalia ossibus affixa veniunt per clausulam, videlicet, vt facere possit omnia, quae nos ex plenitudine potestatis facere possumus, ibid. num. 5.
Regalia affixa ossibus, possunt Reges concedere alicui illustri personae, sed non generaliter in diminutionem Coronae, ibid n. 7.
Regalia maiora, & ossibus affixa, concessa alicui illustri personae, non transeunt in singulares successores, ibid. n. 8. 81
Regalia reseruata Principi, si semel fuerint concessa, desinunt esse Regalia, & transeunt ad quoslibet successores primi concessionarii, ibi. num. 10.
Registratio assensus an, & quando requiratur, c. 50. n. 5. 72
Regula, quod potui, nolui, & quod volui adimplere, nequiui, vendicat sibi locum in feudis, c. 63. n. 3. 85
Regula si non valet quod ago, vt ago nec valet, vt valere potest, procedit in feudis, ibidem, num 4.
Regula, quod sola suspicio falsi, pro falso reputatur, non procedit in puniendo tale crimen, conf. 10. n. 12. 152
Regula, quod Iuramentum non ligat, quando est contra bonos mores, regulatur in terminis iuris canonici, conf. 9. n. 18. 148
Reinuestire tenetur dominus agnatum in emphyteuticis, nisi vellet rem pro se retinere, c. 83. num. 3. 107
Releuium soluitur in morte ciuili, conclus. 18. num. 16. 31
Releuium non soluitur, quando feudum legatur, ibid. num. 17.
Releuium erit medietas fructuum, deductis expensis, & si nulli, aut pauci percipiuntur fructus fit coaeternatio trium annorum, ibidem, num. 5. 30
Releuium solui debebat intra annum, & diem, alias amittebatur feudum, ibid. n. 7. sed contra, num. 8. nam loco amissionis feudi, duplicatur quantitas.
Releuium praestatur de fructibus deductis expensis & onus adohae computatur in parte fructuum, spectante ad Regiam Curiam, ibidem, num. 13. 31
Releuium non est onus feudi, sed feudatarij occasione feudi, & ideo non potest agi pro releuio contra tertium possessorem, c. 16. n. 7. 27
pro Releuio, quidquid sit de iure, de consuetudine potest agi contra tertium possessorem, &

INDEX.

& ita quotidie practicatur, ibid. num. 8.
Releuium non soluitur, quando feudum venditur, donatur, aut refutatur immediate successuro in vita, secus in vltima voluntate, c. 18. n. 18. & 19. 31
Releuium soluitur, quando fit refutatio generalis omnium feudorum, nedum in vltima voluntate, sed etiam in vita, nisi esset facta contemplatione matrimonij, ibid. n. 20.
Releuium præstatur de omni genere feudorũ, ibid. n. 21.
Releuium more inductum est, & de eo nil habetur in iure feudorum, & dicitur à releuando eum, cui præstatur c. 18. n. 1. 30
Releuium non inest feudo, sed est quædam extrinseca præstatio personalis debita à successore, nõ verò à tertio possessore, ibid. n. 2.
Releuium quidquid sit de iure, de consuetudine exigitur à tertio possessore, ibid. n. 3.
Releuium est medietas fructuum illius anni, quo feudatarius moritur, & præstatur in pecunia, non in fructibus, licet in taxatione habeatur ratio fructuum. ibid. n. 4.
Remed. l. 2. C. de rescind. vend. an in transactione locum sibi vendicet, cons. 9. n. 10. 147
Remed. l. fin. C. de edicto diui, competit proximè immediatè successuro in feudis, & sic feuda veniũt in petitione hæreditatis, c. 30. num. 4. & 5. 50
Remissio causarum fisci siue ad Regiam Cameram, siue ad S.C. durat visque ad conclusionem inclusiue in Regno; secus de iure communi, c. 21. n. 7. 36
Renunciatio facta cum iuramento fauori à lege inducto, valet, cons. 9. n. 19. 148
Requisita ad hoc, vt quis de falso inquiratur, enunciantur, cons. 10. n. 21. 153
Rerum su[...] quilibet habere debet notitiã, & si fuerit ignarus, constituitur in culpa, cons. 4. n. 5. 134
Res redditi tiæ feudo sunt allodiales, & habentur pro simpliciter censualibus, & habent propriam naturam separatam ab emphyteuticis, c. 91. n. 1. 116
Res redditi tiæ feudo licet sint allodiales, tamen census, qui ex eis debetur, est feudalis, ibid. n. 2.
Res redditi tiæ feudo, quando de concessione apparet, iudicari debent vt res emphyteuticæ, ibid. n. 3.
Res redditi tiæ feudo alienari non possunt sine Baronis assensu ibid. n. 4. & 5.
Resolutio iuris acceptoris resoluto iure datoris, habet locum in feu[dis] in resolutione necessaria, & dependente ex causa primæua, & antecedente c. 32. n. 1. 2. & 3. 53
Reuocandi ius transmittitur ad successores, conclusio 52. numero 3. 74
Reuocatio non competit cedenti iura, & hypothecas, cum ex post facto actus sit necessarius c. 40. n. 4. 62
Reuocatio feudi ex pacto competit filijs statim, restituto tamen pretio; agnatis verò competit post mortem alienantis, absque restitutione pretij, c. 52. n. 5. 54
Reuocatio feudi ex pacto alienati sine consensu filiorum, & agnatorum diuersimodè ab ijsdem fit, ibid. n. 3.
Reuocatio alienationis feudi venditi & etiam traditi, competit venditori, & emptori, c. 26. n. 1. & 2. 45
Reuocatio non suffragatur, quando fiscus petijt declarationem caducitatis, & super hoc lis fuerit contestata, ibid. n. 3.
Reuocatio competit etiam hæredibus contrahentium, ibid. n. 4.
Reuocatio potest fieri etiam conditionalis, ibid. num. 5.
Reuocatio reuocationis ante impetratum assensum, non conualidat primum contractum, ibid. n. 6.
Reuocatio non competit in alienatione necessaria, ibid. n. 8.
Reuocationes alienationis feudorum debent fieri in scriptis, & partibus notificari, ibid. num. 9.
Reuocatione sequuta, emptor restituit feudum cum fructibus, & venditor pretium cum interesse, ibid. n. 10.
Rex Alphonsus Primus Aragoneus substulit collectas, & tributa recepto donatiuo à Regno [...]nius ducati pro quolibet foculari, quod postea fuit auctum ad carolenos quindecim per Ferdinandum Primum, c. 35. num. 5. & 6. 57
Rex noster Ca[tho]licus maximus, & potentissimus Fidei defensor, & Christianorum clypeus, tenetur prout facit, auxilium præstare contra Infideles, & Hæreticos, c. 92. num. 3. 117
Rex qui habet plura Regna, potest exigere noua tributa, & adiutoria ab alijs Regnis pro conseruatione vnius, ibid. n. 4.
Rex tenetur adiuuare Principem confederatum, contra communem inimicum, ibidem, num. 5.
Rex vbi est irruens in hostes, ibi territorium Regis esse dicitur, ibid. n. 6.
Rex potest alienare demanialia Regni, dummodo ex alienatione non diminuatur honor Coronæ, & Regiæ dignitatis, c. 42. num. 1. & 2. 65
Romani Pontifices aliquando decisiones fundarũt in dictis iuris ciuilis, cons. 1. n. 18. 130.
Rosentagl. opinio reprobatur, c. 34. num. 4. 5. & 6. 55

Secun-

S

Secundogeniti, ad euitandum circuitum, possunt agere recta via, absque cessione iurium contra venditorem census, c. 20. num. 5. 35
Sententia lata contra debitorem, exequutioni demandatur in subsidium contra debitorem debitoris, c. 13 n. 5. 22
Separatio bonorum remedium à Pratore inductum, ne creditores defuncti excludantur à creditoribus heredis, vtrum locum habeat in feudis, valde controuertitur, c. 46. nu. 1. & 2. 68
Separationis bonorum remedium, non habet locum in feudis, & hæc est verior opinio, ibid. n. 3.
Seruitia quæ sint contenta in fidelitate, c. 78 num. 5. 106
Seruitium non debetur de feudo franco, ibid. num. 7.
Seruitium semel taxatum, non minuitur, nec augetur, c. 17. n. 7. 29
Seruitus in feudo nec constitui, nec præscribi potest sine assensu, c. 90. n. 1. & de ratione, num. 2. 116
Simulatio dignoscitur ex inuerisimilitudine contractus, cons. 8. n. 13. 143
Solemnitas requisita ad validitatem actus si per impossibilitatem deficiat, non per hoc vitiatur actus, cons. 9. n. 21. 148
Solemnitates quæ requiruntur in actus perfectione, requiruntur in illius prorogatione, cons. 5. n. 3. 135
Soluens fortem, debitum soluisse existimatur, cons. 8. n. 20. 143
Solutio facta à debitore, parit liberationem pignorum ad beneficium aliorum creditorum, in cuius præiudicium non possunt iura in alium transferri per debitorem soluentem, ibid. n. 25. & 26.
Spurius legitimatus per Principem, succedit ad feuda, c. 79. n. 7. 107
Statuæ affixæ domui, cum domo transeunt in legatarium, c. 63. n. 1 1. 86
Statuta quæ infligunt pœnam publicationis bonorum, comprehendunt etiam feuda, c. 71. num. 2. 97
Statutum nisi expressè de feudis disponat, ad ea non porrigitur, in addit. ad concl. 96. num. 11. 122
Statutum Beneuentanum in §. mulier autem, tit. de dotis restit. est conforme consuetud. Neap. si qua moriens, in addit. ad consil. 12. num. 21. 160
Statuti verba debent strictè, & propriè intelligi, in addit. ad cons. 15. n. 32. 166
Statutum correctorium iuris communis, debet interpretari vt quanto minus fieri potest lædat illud, in additione ad consil. 15. num. 42. 167
Subrogatum in locum certæ rei, sapit de illius natura, cons. 13. n. 2. 160
Substitutio in feudis inualida est, etiam quod substituatur ille, qui est immediatè successor heredis, c. 30. n. 6. 51
Succedens in feudo hereditario, dicitur heres feudi, c. 8. n. 3. 15
Succedens in feudo ex pacto, dicitur heres hereditatis, & non feudi, quia non capit ab vltimo moriente, sed à maioribus, conclus. 8. num. 4. 15
Succedens tam in feudo ex pacto, quàm in feudo hereditario, dicitur heres sanguinis, ibid. num. 5.
Succedit solus primogenitus in actione ad feudum, qui tenetur præstare secundogenitis partem pretij, c. 20 n. 3. 35
Succeditur prout in burgensaticis, in feudis thenæ sia, cons. 3. n. 1. 132
Successor in feudo ex pacto potest venire præter, & contra voluntatem defuncti, quod secus est in feudo hereditario, in quo procedit tex. in l. cum à matre, C. de rei vendic. vt diximus supra conclus. 5. c. 8. n. 6. 15
Successio in linea descendenti de iure communi feudorum fit in infinitum, & idem de iure Regni, c. 22. n. 1. & 2. 36
Successio feudorum in quarto gradu simpliciter, et absolutè non datur in Regno, & semper fuit denegata à Serenissimis Regibus, c. 23 n 8. 39
Successio in feudis habet oculos infra, & retro, & ante, c. 24 n. 2. 42
Successio in feudis planis militaribus regulatur secundum iura communia feudorum, in feudis verò planis, & de tabula non militaribus seruatur ius commune Romanum, c. 93 n. 6. 119
Successio feudorum de iure communi est coarctata vsque ad septimum gradum in linea collaterali c. 23. n. 1. 38
Successio feudorum in Regno in linea collaterali extenditur tantum ad fratres, & fratrum filios, ibid. n. 2.
Successor in feudo ex pacto non tenetur præstare dotem de paragio sororibus, sed tenetur ad vitam militiam fratribus secundogenitis, c. 3 n. 4. 7
Successor in feudo hereditario siue veniat contra, siue præter voluntatem defuncti, tenetur ad omnia onera, & non potest repudiare allodium, & retinere feudum, & sic pluries fuit iudicatum, c. 5 n. 9. & 11. 11
Successore carere non dicitur, qui habet successorem Clericum, siue in minoribus, siue

bene-

beneficiatum, conclus.4 l. num.6. 64
Successore si quis careat, attenditur tempus actus gesti, ibid.n.7.
Successore carere non dicitur in terminis pragmaticæ 17. de feudis, qui habet filium clericum, etiam beneficiatum, dummodo non sit in sacris, sicut monachum non professum, c.65. num.12. 91
Successore carere non dicitur ille, qui successorem habet senem, & aliàs prorsus inhabilem ad procreandum, c.41.n.3.& 5. 63
Syndicus Vniuersitatis constitutus cum libera, potest transigere, cons.2.n.3. 132

T

Tenetur quis pro feudo franco, ad seruitia contenta in fidelitate quæ sunt illa sex vulgata, c.78.n.5. 106
Tertius comparens pro suo interesse, non potest causam ad suum Iudicem reuocare, quod fallit in fisco, c 21.n 9 & 10. 36
Testamentum in feudis [illegible] ... [illegible] est, quando dispositio testatoris est conformis tenori inuestituræ, c.30 n.3. 50
Testamentum in feudis turc valet sine assensu, quando restringitur successio, puta excludendo fœminas, ibid n.7.
Testator potest ordinare multiplicum fructuum, & introituum feudalium etiam vltra decennium sine assensu, c.1.n.18. 4
Testator potest grauare hæredem sine assensu, vt quolibet anno in perpetuum de vino, quod colligitur ex vinea feudali det salmas duas amore Dei, ibid.n.10.
Testis vnus, quando est omni exceptione maior, facit iudicium, sed non contra virum probum, cons 10.n.20. 153
Testes quando sunt concordes in summa principali, etsi in alijs sint singulares, probant, consil.10.n.8. 151
Testes de auditu, quando nominant personam, à qua audierunt, plenè probant, ibid.n.9.
Tex.in l.si de ea, §.si forte, ff.de acquir. possess. examinatur, cons.4 n.8. 135
Tex. in l.si quis in tantam, C.vnde vi, habet locum contra Vniuersitatem, cons 2.n.9. 132
Tex.in cap.quamuis, de pactis, in 6. expenditur, cons.1.n.22. 130
Tex.in l.licet, C.de pactis, ponderatur, ibidem, num 23.
Tex.in l.fin.C.de vend.reb.ciuit.lib.11.non habet locum in transactione, cons.2.n.5. 132
Tex.in l.sed Iulianus, §.proinde.ff.ad Macedon. expenditur in addit.ad cons.15.n.37. 166
Tex.in l.Statius Florus, §.Cornelio felici, ff.de iure fisci, an habeat locum in feudis, c.71. num.7. 97
Tex.in l.cum vir. ff.de vsucap. non habet locum in feudis, c.88 n.1. 112
Tex.in l.1. C.de his, qui in prior.cred.loc.succed. interpretatur, cons 8.n.3. 141
Tex. in l.licet, C.qui potior. in pign. habeantur, examinatur, ibid.n.4.& 31.
Tradere rem qui tenetur, non iuuatur, præstando interesse, nec clausula constituti, consil.4. num.3.& 4. 134
Traditio, & numeratio relatæ ad contractum simulatum, suum effectum non operantur, consil.8 nu 14. 142
Traditio rei per constitutum, non dicitur omnino perfecta traditio, c.54.n.3. 77
Tradens rem per constitutum, tenetur iterum realiter tradere, ibid n 4.
Transactio est licita in crimine, in quo venit imponenda pœna omnium bonorum, consilio 7. num.10. 139
Transactio validatur nedum lite mota, sed timore mouendæ, cons 2 n.1. 131
Transactio valet post rem iudicatam, si appellatio interuenerit, vel appellari potuerit, ibid. num.2
à Transactione minimè receditur per instrumenta de nouo reperta, nisi dolus interuenisse probetur, cons.9 n.9. 147
in Transactione datum, licet indebitè, non repetitur, cons.9 n.8. 147
Transactio, & venditio fieri nequeunt de bonis miserabilium personarum, nisi Iudicis decreto interueniente causa cognita, c.9 n 1. 146
Tributum [illegible] fis, & de eius ethymologia definitione, [illegible] speciebus, c.35.n.1 & 2. 56
Tributa in Regno sub nomine collectarum cœperunt tempore Federici Secundi Imperatoris, ibid.n.2.
Tributis cessantibus, originem sumpsit ius scanagij, focul'ariorum, & salis. Et super abolitione tributorum scripserunt Capilla, & Barbatius ad instantiam Regis Ferdinandi Primi, ibid.n.7. 57
Tributa in Regno soluebantur antiquitus in mense Augusti, sed hodie functiones fiscales soluuntur in Natiuitate Domini, in Resurrectione, & in mense Augusti, ibid.n.10.

V

Valor feudi ex fructibus æstimatur in taxatione adohæ, c.17.n.5. 29
Vasalli possunt cogi à Rege ad præstandum seruitium siue in pecunia, siue personale, c.92. num.1. 117
Vasalli possunt cogi ad seruiendum extra Regnum, quo casu similiter potest dominus exigere noua tributa, & adiutoria, ibid. num.2.
Refertur exemplum Scipionis Africani, qui com-

compulis Siculos extra Regnum pro seruitio Reip. Romanæ, ibid.
Vasalli de iure communi feudorum non poterant alienari inuiti, c.95.n.1. 120
Vasalli in Regno alienantur inuiti, & contradicentes stante immemorabili consuetudine, quod procedit in omnibus locis, in quibus viget dicta consuetudo, ibid.n.2.
Vasallo decedente sine legitima prole, fit sequestrum per Reg. Cameram de feudo. quod tenetur in capite à Rege per annum à die mortis, infra quem summariè deciditur quæstio, si adest successor, cum distinctione, c.36.n.1. 58
Vasallus potest imponere temporalem seruitutem in feudo, durante eius dominio, consil.90. num.3. 116
Vasallus potest disponere tam in vita, quàm in vltima voluntate de fructibus feudi sine assensu, tamquam de re burgensatica, c.1.n.1. 2
Venditor, & emptor in Regno reuocant venditionem feudi re integra, & etiam eorum hæredes, c.68.n.3. 93
Venditor qui expressè cauit se non teneri de euictione, tenetur ad pretij restitutionem, consil.4. num.7. 135
Venditio solet fieri, vt perpetuò duret, consil.8. num.10. 141
Venditio quæ statim reuocatur, præsumitur simulata, ibid.n.11. 142
Veniens contra instrumentum iuratum, efficitur infamis, à iure suo cadit, & quid respectu minoris, consf.9.nu.11.& 12. 147
Veritas fictioni præfertur, & veritati omnia cedunt, consf.9.n.4. 147
Vita militia quid sit, c.14.n.1. 23
Vita militia, & paragium non deducuntur in taxatione releuij, sed confunduntur cum parte fructuum, remanente feudatario, c.18.num.14. fol.31. & de ratione, n.15.
Vita militia est onus reale respectu fructuum feudi, & est onus fructuum, non verò feudi. Paragium verò est onus reale feudi secundum aliquorum opiniones, c.16.n.3. 27
Vita militia in Regno subrogata est loco legitimæ, & ad instar illius debetur, deductis oneribus, c.14.n.5. 23
In taxatione vitæ militiæ non deducitur adoha, quæ est onus intrinsecum, & annexum feudo, ibid.n.6.
pro Vita militia competit hypothecaria recta via contra tertium possessorem, per cap. alienationis actus, c.13.n.2. 22
Vita militia est similis legitimæ, & alimentis & de vtrorum natura participat, c.14 n 13. 24
Vita militia est tertia pars fructuum feudi, ibid. num.14.
Vita militia taxatur, habito respectu ad tempus mortis testatoris, ibid.n.15.
Vita militia debetur etiam ex accessionibus factis hæreditati post mortem patris, ibid.n.16.
Vita militia competit etiam primogenito, quando successio d fertur secundogenito, ibid.n.17.25
Vita militia debetur etiam in feudo refutato primogenito etiam contemplatione matrimonij, ibid.n.19.
Vita militia debetur secundogenitis, esto quod pater illis reliquisset aliquod feudum, ibidem, num.20.
Vitam militiam retinent etiam ingressi in Religionem capacem, ibid n.18.
Vitam militiam non deberi in linea collaterali fuit nostris temporibus decisum contra decis. Capyc.21 1.c.15.n.4. 26
Vitam militiam deberi etiam in linea collaterali fuit decisum tempore Antonij Capycij. vt in eius decis.211. quæ est finalis, c.15.n.1. 25
Vniuersitas semel admixta ad demanium, non poterit iterum vendi, nisi de plenitudine potestatis, c.28.n.4. 42
Vniuersitas obligatur ex receptione mutui, etiam si in vtilitatem versum non fuerit, consilio 2. num.6. 132
Voluntas, in dubio, debet intelligi de absoluta, conf.11.n.3. 154
Voluntas defuncti, in dubio, præsumitur esse iuxta iuris dispositionem, conf.6.n.11. 138
Votum captandæ mortis nec directè, nec indirectè conceditur. conf 1.n 10. 129
Votum captandæ mortis non consideratur inter fratres, conf.1.n.2. 128
V surarum in crimine de iure canonico, & consil. Regni, proceditur ex officio, secus de iure ciuili, conf.7.n.2.& 3. & quid per Rit. M. C. V. num.5. 138
Vsurarum crimen in Regno, est crimen publicum, conf.7 n 4. 138
Vsusfructus non competit patri in feudo filij, c.2.n.1. f.4. & an fructuum commoditas, & de eius definitione, ibid.n.2.
Vtile per inutile non vitiatur in feudis diuiduis, quod secus est in indiuiduis, c.63.n.1. 85
Vxorem Neap. ducentes, vel domum ementes, potiuntur beneficio assensus legis super dotibus, in addit.ad c.87.n.6. & 10. 114

FINIS INDICIS.

REGESTVM.

§ A B C D E F G H I K L M N O P Q.

Omnes ſunt terniones.

Imprimatur.

Felix Tamburellus Vic.Gen.

Io. Vincentius Iuuenis Cimiliarcha, & Can.dep.

Ioſeph Giannettaſius Canonicus dep.

N E A P O L I,
Typis Roberti Molli MDCXXXVII.
Sumptibus Io.Dominici Montanari.